မောင်ဝံသ

အမှတ်တရ

ချစ်ခင်လေးစားစွာ...

31st July 2014

ရေးဆရာမောင်ဝံသ

သိုလ်ရွှေရိုဝင်း

မောင်ဝံသအကြောင်း အမှတ်တရစာလေး စာရေးသူတို့မိသားစုကို ရေးခိုင်းတော့ တဲ့အင်အားနည်းပါးတဲ့ စာရေးသူက ကျန်မိသားစုတွေရေးတဲ့ စာရဲ့အောက်မှာ လေးပဲ ထိုးချင်ခဲ့ပါတယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ သူတို့သုံးယောက် (သချာ မောင်ရစ်နဲ့ ဂျူနီယာဝင်း)တို့ ရေးတာတွေဟာ ကိုယ်ကိုယ်တိုင်လည်း သိပြီး တဲ့ အကြောင်းတွေ ဖြစ်နေလို့ပါပဲ။

ါပေမဲ့ ဆရာ့ဇနီးဒေါ်မြင့်မြင့်က 'ဘယ်လောက်ပဲဖြစ်ဖြစ် ရေးပါ မိမိရယ်'လို့ တော့ သူတို့ရေးတဲ့ဆီမှာ မပါသေးတာလေးတွေ ချရေးဖို့ စိတ်ကူးပါတယ်။

စာရေးသူရဲ့ ယောက္ခမ ဒေါ်ခင်မျိုးချစ်က သူ့ကိုယ်သူ သတင်းစာဆရာ၊ ဆရာလို့ သတ်မှတ်ပါတယ်။ သတင်းစာဆရာ အလုပ်ကိုလည်း ပိုပြီး တျပါတယ်။ ဒီတော့ ကိုဝံသနဲ့ ခင်မင်ပြီးနောက်ပိုင်းမှာ ကိုဝံသဟာလည်း ဒေါ်ခင်မျိုးချစ်လိုပဲ သတင်းစာဆရာ စာရေးဆရာတစ်ယောက်ဆိုတာ သိလာပါတယ်။ ကိုဝံသဟာ မေမေ့လိုပဲ စာရေးတဲ့အခါမှာ စာဖတ်သူ စိတ်ဝင်စားအောင် ပါတယ်။ စာရေးလည်း အလွန် ကောင်းပါတယ်။

မေမေတို့ ဘဘတို့နဲ့ ဆရာမောင်ဝံသနဲ့ ခင်မင်ကြတာ စာရေးသူတို့ထက် အရင်ဖြစ် ။ စာရေးသူတို့မိသားစုမှာ သားမောင်ရစ်က ဆရာနဲ့သိတာ အရင်ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။ သူက ဆရာ့ရဲ့ဇနီး ဒေါ်မြင့်မြင့်နဲ့ ဆရာ့ကလေးတွေကို အရင်ခင်တယ်လို့ ပြောရင် တယ်။

အဲဒီလိုပြောရတာကလည်း သချာဆရာကြီးနဲ့ စာရေးသူတို့ ၃၃ လမ်းက 'အတွေး စာအုပ်တိုက် (ဆရာ့အိမ်လည်း ဖြစ်ပါတယ်)ကို ဆရာ ခဏခဏ အထိန်းသိမ်းခံ န်း ရောက်ကြလို့ ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။ စာရေးသူက ၁၉၉၂ ခုနှစ်မှာ 'အတွေးအမြင်' ပြီး ရေးဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ 'အတွေးအမြင်' နံပါတ် ၇၆ မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ နောက်ပိုင်း

‘အတွေးအမြင်’ မှာ အမြဲ ရေးဖြစ်ပါတယ်။ စာရေးသူရေးတဲ့ စာတွေကို အသိအမှတ်ပြု ရပ်တည်စရာနေရာ ပေးတဲ့အတွက်လည်း အခုလို စာတွေ ရေးဖြစ်နေတာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဆရာတို့နေတဲ့ အိမ်လည်းဟုတ်၊ စာအုပ်တိုက်လည်းဟုတ်တဲ့ ၁၁၃၊ ၃၃ လမ်း သင်္ချာဆရာကြီးနဲ့ အကြိမ်ပေါင်းများစွာ သွားလည်ကြပါတယ်။ စာမူပေးရင်း၊ စာအုပ်ယူ အပျင်းပြေစကားပြောဖို့ အစုံပါပဲ။ အများဆုံးစကားပြောဖြစ်တာ ဒေါ်မြင့်မြင့်နဲ့ပါ။ နော တော့ ဆရာနဲ့လည်း စကားတွေ ပြောဖြစ်ပါတယ်။ ဆရာ့ဆီက အကူအညီတွေ အများ ရခဲ့ပါတယ်။

မေမေနဲ့ ဘဘက ဆရာ့ဇနီးဒေါ်မြင့်မြင့်ကို အရမ်းချီးကျူးပါတယ်။ ကိုဝံသမရှိ ‘အတွေးအမြင်’ကို အဆက်မပြတ် ထုတ်ဝေနိုင်တဲ့အတွက် ချီးကျူးတာပါ။ ဒေါ်မြင့်မြင့်နဲ့ ချီးမွမ်းရမှာတော့ ထိုက်၊ လတ်လတ်နဲ့ သားနှစ်ယောက် ဖြစ်မယ်ထင်ပါတယ်။ သူတို့မိသား လေးဟာ ချစ်စရာကောင်းပြီး စည်းစည်းလုံးလုံး ရှိပါတယ်။ မိဘဖြစ်တဲ့ ဒေါ်မြင့်မြ ကိုဝံသတို့ကိုလည်း အမှတ်ပေးရမှာပါ။ အပေါင်းအသင်းမိတ်ဆွေများပြီး စာပေနယ် လူသိထင်ရှားတဲ့ မိသားစုတစ်စုပါပဲ။

ဒါကြောင့်လည်း ခွပ်ဒေါင်းစာပေ၊ တစ်ဖြစ်လဲ ဒေါင်းစာပေ အနှစ် ၄၀ သက်တမ်း ရှိတာ၊ အတွေးအမြင်မဂ္ဂဇင်း အနှစ် ၃၀ ပြည့်ခဲ့တာဟာ သူတို့ရဲ့ ကြိုးပမ်းမှု၊ မိသား အပေါင်းအသင်းနှင့် စာပေအသိုင်းအဝိုင်းက ဝိုင်းဝန်းမှု ဖြစ်ပါတယ်။

ကိုဝံသဟာ ပညာအရည်အချင်းနဲ့ လုပ်နိုင်ကိုင်နိုင်တဲ့ စွမ်းအားအပြည့်ရှိပါတယ် ဒါကို ပြောရတာဟာ သူနေထိုင်ခဲ့တဲ့ ကာလမှာ သူ့ရဲ့အောင်မြင်မှုတွေ သူ့ရဲ့ ဆောင်ရွ ချက်တွေက သာဓကဖြစ်ပါတယ်။ ဒီတော့ သူ့ရဲ့ ကြိုးပမ်းမှုတွေကို လျစ်လျူရှု ဘူး။

စာရေးသူရဲ့ ယောက္ခမများဖြစ်တဲ့ ဒေါ်ခင်မျိုးချစ်နဲ့ ဦးခင်မောင်လတ် သတင်းစာလောကမှာ အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိ လုပ်ခဲ့ကြပါတယ်။ ၁၉၆၃ ခုနှစ်က ခုနှစ်အထိ လုပ်သားပြည်သူ နေ့စဉ်သတင်းစာ (အင်္ဂလိပ်)မှာ လုပ်ပါတယ်။ စာရေး နဲ့ သတင်းစာဆရာက ဘဝချင်းနီးစပ်ကြပါတယ်။ သူတို့ရဲ့ အိပ်ချိန်ဟာ သူများနဲ့မတူ သတင်းစာတိုက်မှာ နောက်တစ်နေ့သတင်းစာထွက်ဖို့ ညဥ့်နက်မှ အိမ်ပြန်ရပါတယ်။ အိပ်ရာထနောက်ကျပါတယ်။ တစ်ခါတစ်ရံ စောစောထဖြစ်ရင် နေ့လယ် အိပ်ကြပါတယ် နောက်ပြီး ဘဘရော မေမေပါ စာရေးကြတာဖြစ်လို့ စာရေးဖို့ စိတ်ကူးရရင် တစ် စာထိုင်ရေးတတ်ပါတယ်။ နောက်သတင်းစာတိုက်မှာ အကြောင်းကိစ္စရှိရင် နေ့ညမရွေး သတင်းစာတိုက်ကို ပြေးကြရပါတယ်။

ကိုဝံသရဲ့ ဘဝကလည်း သတင်းစာသမားနဲ့ စာရေးဆရာဆိုတော့ မေမေနဲ့ ဘဘ ပဲ ညအိပ်ရေးပျက်တာ၊ မနက်စောစောမထနိုင်တာတွေ ရှိပါတယ်။ နောက် သူက မေမေ ဘဘတို့နဲ့ မတူတာက ကွန်ပျူတာခေတ်မှာ လှုပ်ရှားရတာဆိုတော့ ကွန်ပျူတာနဲ့ တာ၊ သတင်းအချက်အလက်ယူတာတွေ လုပ်နိုင်ပါတယ်။

စာရေးသူတို့ ၃၃ လမ်းက ဒေါင်းစာပေကို ရောက်ရင် ဆရာဦးဝံသကို ကွန်ပျူတာ ... ဒါမှမဟုတ် အိပ်နေတာနဲ့ တိုးတတ်ပါတယ်။ အိပ်နေတာမဟုတ်ရင်တော့ ... ခန်းက ထွက်ပြီး စကားပြောပါတယ်။ ဒါကလည်း ဒေါ်မြင့်မြင့် ပဲခူးမှာရှိတဲ့ မိဘ ... သွားနေလို့ သူက ချည့်ခံတာပါ။

အလုပ်နဲ့လက်မပြတ်အောင် လုပ်နေတတ်တာ ဆရာဦးဝံသဖြစ်ပါတယ်။ သတင်းစာ ... သလို စာရေးဆရာလည်းဖြစ်တာကြောင့်လည်း ဖြစ်ပါတယ်။ သူ စာရေးအလွန် ... ပါတယ်။ သူ ရေးသမျှစာအုပ်တွေအားလုံးဟာ ဂန္ထဝင်စာပေတွေလို့ ပြောရင် လွန် ... မသိပါ။ ဒါပေမဲ့ ကိုယ်ထင်ရင် ခုတင်ရွှေနန်းဆိုတဲ့ စကားရှိခဲ့တာမို့ ပြောခွင့်ရှိ ... တာပါပဲ။

ကိုဝံသရဲ့ ပုံစံက လူကြီးတစ်ယောက်လိုဖြစ်ပေမယ့် အလွန်ဖျတ်လတ် သွက်လက် ... တော့ ပြောရပါမယ်။ သူကျန်းကျန်းမာမာနဲ့ ဘတ်စ်ကားစီးပြီး လမ်းသွားတာကို ... သူတို့ ဇနီးမောင်နှံက ချီးကျူးအားကျမိပါတယ်။ (သူလိုပဲ ဘတ်စ်ကားစီးပြီး ... တတ်တာ ဦးလေး ဦးဝင်းတင် ဖြစ်ပါတယ်။) နောက် သူက သစ်ပင်စိုက်တာ၊ ခြံနဲ့ဝင်းနဲ့ ... သဘောကျပါတယ်။ ဒါကြောင့် သူ့ခြံလေးမှာစိုက်ဖို့ ပျိုးပင်တွေ အပင်ပေါက်တွေကို ... ကြံ့သလို သယ်တတ်ပါတယ်။ တကယ့်ကို ပျော်စရာကောင်းတဲ့ ဘဝလေးကို ... နေခဲ့တာပါ။

ဒါပေမဲ့ ....

... သွားပါတော့။ ရေးချင်တာပဲ ရေးပါ့မယ်။ သူဘာသာပြန်တဲ့ Erle Stanley ... က စာရေးသူတို့ကြိုက်တဲ့ ရှေ့နေကြီး ပယ်ရီမေဆင်ဝတ္ထုတွေရေးတဲ့ စာရေး ... တော့ လူမမြင်ဖူးခင်ကတည်းက လေးစားခဲ့တဲ့ စာရေးဆရာ ဖြစ်ပါတယ်။ နောက် ... အမြင်'မှာ စာတွေရေးရင်း သူနဲ့အတူ သူ့မိသားစုကိုပါ ခင်မင်ခဲ့ကြပါတယ်။ ... တဲ့ စာအုပ်တွေ၊ 'အတွေးအမြင်'မှာပါတဲ့ ဝေါ်မြို့ကလာခဲ့တယ်ဆိုတဲ့ ဆောင်းပါးတွေ ... ခဲ့တယ်။ သူ့စာအုပ် ထွက်ရင် 'မိမိတို့ ရပြီလား' ဆိုပြီး မဝယ်ရသေးရင် လက်မှတ် ... လက်ဆောင်ပေးတတ်ပါတယ်။

သူ့ရဲ့ သက်တမ်းအတွင်း ၂၀၁၃ ခုနှစ်အထိ စာအုပ် ၆၅ အုပ်ရေးသားထုတ်ဝေခဲ့တာ ... တယ်။ ဒီအရေအတွက်ဟာ အလွန် အားရစရာ၊ ဂုဏ်ယူစရာအရေအတွက် ဖြစ်ပါ ... ။ မိတ်ဆွေအပေါင်းအသင်းများတဲ့အပြင် သူခင်တဲ့ မိတ်ဆွေအချင်းချင်းကိုလည်း ... ယောက်နဲ့ တစ်ယောက် သိအောင် ခင်မင်အောင် မိတ်ဖွဲ့ပေးတတ်တာလည်း သူ့ရဲ့ ... အချင်းတစ်ခုပါပဲ။ သူ့ကြောင့် စာဖတ်ဖူးပြီး၊ နာမည်ကြားဖူးပြီး၊ လူချင်းမမြင်ဖူးတဲ့ ... ကို မြင်ဖူးခဲ့ သိကျွမ်းခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီထဲက တစ်ချို့ကိုပြောရရင် ဒေါက်တာမြင့်မြင့်ခင်၊ ... ကြီး ဦးသက်ထွန်း၊ ဦးခင်မောင်ဆွေ၊ ဒေါက်တာသန်းငြိမ်း၊ ဦးစိုးဝင်း၊ ဒေါက်တာ ... လွှင်စတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဖြစ်ပါတယ်။

နောက်ဆုံးအနေနဲ့ ဆရာစာရေးတာကို အားကျပြီး ချီးကျူးတဲ့ စာကြောင်းလေး မကြာခင်ကမှ ဖတ်လိုက်ရလို့ အဲဒီအကြောင်းလေးရေးပြီး နိဂုံးချုပ်ပါမယ်။ အဲဒါက လွန်ခဲ့တဲ့ ဧပြီလက ကွယ်လွန်သွားတဲ့ ဦးလေးဦးဝင်းတင်ရဲ့ လက်ရေးနဲ့စာဖြစ်ပါတယ် သူရေးတဲ့ 'ဘာလဲဟဲ့ လူ့ငရဲ'ဆိုတဲ့ စာအုပ်လက်ဆောင်ပေးတုန်းက ဂျူနီယာဝင်းအ ရေးထားတဲ့ စာမှာပါတာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဦးလေးဦးဝင်းတင်စာအုပ် ၂၀၁၀ မှာ ထွက်တော့ သူ့တစ်သက်တာရဲ့ နော စာအုပ်ကို နောက်ဆုံးရေးလိုက်သလို ဝမ်းသာတယ်ဆိုတဲ့အကြောင်းနဲ့ ကိုဝံသလို စာ တွေ ဆယ်ပေါင်းများစွာ၊ ရာဂဏန်းထိ ရေးခဲ့ပြီးပြီဆိုရင် ဘာဝမ်းသာစရာ အထူးဖြစ် မှာလဲဆိုပြီး ရေးထားတာ ဖတ်ရပါတယ်။

ဆရာဦးလေးဦးဝင်းတင်ရဲ့ စာလေးနဲ့ စာရေးဆရာ၊ သတင်းစာဆရာ ဆရာဦးဝံသကို ဂုဏ်ပြုရင်း ဆောင်းပါးကို နိဂုံးချုပ်လိုက်ပါတယ်။

တက္ကသိုလ်

●

ောင်ဝံသအမှတ်တရ

တာခင်မောင်ဝင်း (သချာ)

ကွယ်လွန်သောအခါ ကျွန်တော် ပထမဦးဆုံး ခေါင်းထဲဝင်လာသောအတွေးမှာ ဒီမိုကရေစီဘက်တော်သားတွေပဲ တစ်ယောက်ပြီးတစ်ယောက် ဆုံးရှုံးနေပါ ဖြစ်ပါသည်။ ဒါက ကျွန်တော်၏ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးအရ အတွေးသက်သက် ဖြစ်ပါ ဂ္ဂိုလ်ရေးကို ဦးစားပေးလွန်းသော အတွေးဖြစ်သည်ဟု ဆိုလျှင်လည်း မှန်ပါသည် ပါလိမ့်မည်။

ဒီမိုကရေစီဘက်တော်သားဟူသည်နှင့် ပတ်သက်၍ မိတ်ဆွေတစ်ဦးပြောသော ခ်ကို မှတ်မိပါသည်။ သူပြောသောစကားမှာ ဆရာရယ်၊ လူကောင်းသူကောင်းသာ ဒီမိုကရေစီဘက်တော်သား ဖြစ်ရမှာပေါ့ဗျာ။ ထိုမိတ်ဆွေ ပြောတာသာ မှန်လျှင် ဆုံးသွားခြင်းသည် လူကောင်းသူကောင်းတစ်ယောက် ဆုံးရှုံးသွားခြင်းဖြစ်သည် ဟု သည်။

ဝံသကို အများက သိကြသည်မှာ သတင်းစာဆရာ၊ စာရေးဆရာနှင့် 'အတွေး င်းကို စတင်တည်ထောင်သောသူ ဟူ၍ ဖြစ်ကြပါသည်။ သူ့ကို ကျွန်တော်၏ ဖြစ်ကြသော ဦးခင်မောင်လတ်၊ ဒေါ်ခင်မျိုးချစ်တို့၏ မိတ်ဆွေအဖြစ် စတင်၍ ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ အချိန်မှာကား ၁၉၈၈ နောက်ပိုင်း ဖြစ်ပါသည်။ ထိုအချိန်က သက်၍ ကျွန်တော့်အမေက ပြောသံကို စတင်ကြားခဲ့သည်မှာ အတွေးအမြင် စာအုပ်ကို တင်-ထုတ်ပုံစံဖြင့် စတင်၍ ထုတ်ဝေခဲ့ပုံ၊ ထိုစာအုပ်သည် သူထင်ထား ပို၍ စာဖတ်သူများက အားပေးခဲ့ပုံ၊ ထို့ကြောင့် ထိုစာအုပ်ကို မဂ္ဂဇင်းဖြစ်ဖို့ ကြိုးပမ်းမည် ဖြစ်ကြောင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။ ထိုအချိန်က ကျွန်တော့်အမေသည် မြင်တွင် မှန်မှန် ရေးသားလျက် ရှိပါသည်။ ကျွန်တော်နှင့် ကျွန်တော့်မိသားစု ဘော်တော်နောက်ကျမှ အတွေးအမြင်တွင် ရေးဖြစ်ခဲ့ပါသည်။

အတွေးအမြင်မဂ္ဂဇင်း၏ အခြေအနေကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် မောင်ဝံသ၏ ဆောင်မှု အရည်အချင်းကို သိနိုင်ပါသည်။ ထိုအကြောင်းကို မပြောမီ၊

ခေါင်းဆောင်မှုနှင့် ပတ်သက်၍ ကိုဝံသ၏ အတွေးအခေါ် တစ်ခုကို သ...
ပြောလိုပါသည်။

တစ်ခါက သူ၏စာအုပ်စင်တွင် How to be a Leader 'ခေါင်းဆောင်ဖြစ်...
အမည်ရှိသော စာအုပ်ကို တွေ့ပါသည်။ ကျွန်တော်က နောက်သလိုလိုဖြင့် မေးလိုက်...
'ကိုဝံသက တစ်နေ့ကျရင် နိုင်ငံ့ခေါင်းဆောင်ဖြစ်ဖို့ ကြိုးစားနေလို့ ဒီစာအုပ်ဖတ်...
သူက ဒီလို မဟုတ်ပါဘူးဗျာ' ဟု ပြန်ဖြေသောအခါ ကျွန်တော်က အကြောင်း...
မေးသော် သူက ဤကဲ့သို့ ရှင်းပြသည်။ 'ဒီလိုဗျ။ ဒီလိုစာအုပ်တွေကို ဖတ်...
ခေါင်းဆောင် ကောင်းမှာ ရှိအပ်တဲ့ အရည်အချင်းတွေကို သိရတယ်၊ ဒီတော့...
ကျွန်တော်တို့အပေါ်မှာ ခေါင်းဆောင်လုပ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ တကယ်ပဲ ခေါင်း...
အရည်အချင်းတွေရှိ၊ မရှိ ဆိုတာကို အကဲဖြတ်လို့ရတယ်'

ထိုအခါ ကျွန်တော်က ဒါဆိုရင် ကိုဝံသတို့ NLD ခေါင်းဆောင် ဒေါ်အောင်...
စုကြည်ရဲ့ အရည်အချင်းကို ဘယ်လိုအကဲဖြတ်နိုင်သလဲ ဟူသော မေးခွန်းကိုတော့ ...
တိုက်ရိုက်အဖြေမပေးခဲ့ပါ။ သူလေ့လာနေဆဲ ဖြစ်သည် ဟူ၍သာ ပြောပါသည်။

ဘယ်လိုပဲဖြစ်ဖြစ် ကျွန်တော်သည် How to be a Leader ကဲ့သို့သော ...
များကို ယခင်က စိတ်မဝင်စားသော်လည်း ကိုဝံသကြောင့် စိတ်ဝင်စားလာ...
ကျွန်တော် ကိုယ်တိုင်သည် ခေါင်းဆောင်ဖြစ်ဖို့ စိတ်မဝင်စားပါ။ သို့သော်လည်း ...
အပေါ်တွင် ခေါင်းဆောင်လုပ်နေသူများကို ခေါင်းဆောင်အရည်အချင်း ရှိ၊ မရှိ...
အကဲဖြတ်တတ်ချင်ပါသည်။ ထိုကဲ့သို့ အကဲခတ်တတ်ခြင်းသည် မဲပေးသည့်အခါတွင်...
အထောက်အကူဖြစ်နိုင်သည် ဟု တွေးမိပါသည်။

ကိုဝံသထံတွင် တွေ့ခဲ့သော စာအုပ်ကိုတော့ ကျွန်တော် မတွေ့ပါ။ သို့သော် ...
Leadership Pill အမည်ရှိသော စာအုပ်ကို ဝယ်၍ ဖတ်ကြည့်ခဲ့ပါသည်။ ထိုစာအုပ်...
ကိုဝံသ၏ ခေါင်းဆောင်မှုအရည်အချင်းကို အကဲဖြတ်နိုင်သော စာကြောင်းတစ်ကြော...
တွေ့ပါသည်။ ထိုစာကြောင်းမှာ ဤသို့ဖြစ်ပါသည်။

Leadership is not just what happens when you are there, it's ...
happens when you're not there.

ခေါင်းဆောင်မှုအရည်အချင်းသည် ခေါင်းဆောင်ရှိနေစဉ် ဘာဖြ...
ဟူသည်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်ရခြင်းမဟုတ်၊ ထိုခေါင်းဆောင်မရှိသည့်အချိန်တွင် ဘာဖြ...
ဟူသည်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်ရသည်။

ဤမှတ်ကျောက်ဖြင့် ကိုဝံသ၏ 'အတွေးအမြင်' မဂ္ဂဇင်းအပေါ် ခေါင်းဆောင်မှု...
အချင်းကို ဆုံးဖြတ်၍ ရပါသည်။ 'အတွေးအမြင်' မဂ္ဂဇင်းကို ကိုဝံသက စတင်၍ ထု...
သည်။ နောက်ပိုင်း ဆက်လက်၍ ရပ်တည်ရာတွင် အားလုံးသိကြသည့်အတိုင်း ကိုဝံသ...
အချိန်ပြည့် မရှိနိုင်ပါ။ ထောင်ထဲသို့ မကြာခဏ ဝင်နေခဲ့ရပါသည်။ တစ်ခါတစ်ခါ ...
လည်း နှစ်နဲ့ချီ၍ ကြာပါသည်။ ထိုအခြေအနေအောက်တွင် သူကိုယ်တိုင် မရှိသော...

ခြင်း မဂ္ဂဇင်းသည် သူရှိသကဲ့သို့ ပုံမှန်ထွက်နေနိုင်ခြင်းသည် ကိုဝံသ၏ ကောင်မှု အရည်အချင်းကို ပြသခြင်းဖြစ်သည် ဟူ၍ ထိုစာအုပ်၏ အဆိုအရ ပြောနိုင် ည်။

ဤသို့ဆိုခြင်းကို ကျွန်တော့်မိခင်၊ ဒေါ်ခင်မျိုးချစ်သာရှိလျှင် သဘောတူချင်မှ သည်၊ ကျွန်တော့်အမေသည် ကိုဝံသ မရှိသည့်အချိန်အတွင်း 'အတွေးအမြင်' ထွက်နေနိုင်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ကိုဝံသ၏ဇနီး ဒေါ်မြင့်မြင့်ကို အပြည့်အဝ ချီးကျူး လေ့ရှိပါသည်။

၂၀၀၂ ခုနှစ်လောက်က ကိုဝံသသည် ထောင်ထဲမှ ထွက်လာ၍ ကျွန်တော်တို့ သွားတွေ့စဉ်က အဖြစ်အပျက်တစ်ခုကို မှတ်မိပါသည်။ သူက ကျွန်တော်တို့ကို ပြောသည်။ 'အခု 'အတွေးအမြင်'က ကျွန်တော် ဘာမှ လုပ်စရာမလိုဘဲ ထွက်နေ နိုင်ခြအနေ ဖြစ်နေပြီ၊ ဒါကြောင့် ကျွန်တော်က လုံးချင်းစာအုပ်တွေ ကိုယ်တိုင်လည်း များရေးတာတွေလည်း ထုတ်ဖို့ကို လုပ်မယ် စိတ်ကူးတယ်ဗျာ။ ဒါကြောင့် ဆရာ လုံးချင်းထုတ်ဖို့ရှိရင် ကျွန်တော့်ကို ပေးပါ'

ထိုအချိန်က ကျွန်တော့်လက်ထဲတွင် 'သင်္ချာအတွေးအခေါ် သမိုင်း' အမည်ရှိသော စာမူရှိသဖြင့် ကိုဝံသကို လုံးချင်းထုတ်ရန် ပေးလိုက်သည်။ သူက ဖတ်ကြည့်ပြီး ဤသို့ သည်၊ 'အကြောင်းအရာက အရမ်းကောင်းတယ်၊ ဒါပေမဲ့ စာအုပ်လုံးချင်းအတွက် နည်းနေတယ်။ ဒါက ပြဿနာမဟုတ်ပါဘူး။ အတွေးအမြင်မှာ ရေးခဲ့တဲ့ ဆရာ့ဆောင်း ထပ်ထည့်လိုက်ရင် ရတယ်။ တစ်ခုရှိတာက အခုခေတ် ပေါ်ပင် ဖြစ်နေတာ တစ်ခု ရှေ့တန်းတင်ပြီး ခေါင်းစဉ်လုပ်ရမယ်။ ဆရာရေးတဲ့ သင်္ချာသမိုင်းထဲမှာ ဂိမ်းသီအိုရီ (Game Theory) ဆိုတာ တွေ့တယ်။ အဲဒါကို ရှေ့တန်းတင်ပြီး ခေါင်းစဉ်မှာ ထည့်ရမယ်။ ရင် ဂိမ်းသီအိုရီနဲ့ ပတ်သက်တာလေးတွေ ထပ်ထည့်ပေးပါ'

သူပြောသည့်နည်းဖြင့် 'ဂိမ်းသီအိုရီနှင့် သင်္ချာအတွေးအခေါ်သမိုင်း' စာအုပ်သည် တွင် ထွက်လာခဲ့ပါသည်။

ကိုဝံသက ကျွန်တော့်ထက် အကြံဦးသွားသောကိစ္စတစ်ခု ရှိပါသည်။ ကျွန်တော် နိုင်ငံရေးဝေါဟာရများကို အဘိဓာန်သဖွယ် ရေးဖို့ စိတ်ကူးရှိခဲ့ပါသည်။ ထိုစိတ်ကူးဖြင့် အမြင်'စာစောင်အမှတ် ၉၈,၁၀၀,၁၀၁ တို့တွင် 'ဒဿနဝေါဟာရများ' အမည်ဖြင့် များ ရေးခဲ့ပါသည်။ သို့သော်လည်း နောက်ပိုင်းတွင် ဘာဆက်ရေးရမှန်း မသိ၍ နေစဉ်ပင် ကိုဝံသ၏ 'ခေတ်မီနိုင်ငံရေးဝေါဟာရအဘိဓာန်' ဟူသော စာအုပ်သည် လောက်တွင် ထွက်လာခဲ့ပါသည်။ ထိုစာအုပ်ကို ကျွန်တော် ဖတ်ကြည့်သောအခါ တော့်စိတ်ထဲတွင် ဖြစ်ပေါ်လာသည်မှာ ဤကဲ့သို့သော ဘာသာရပ်ကို ကိုဝံသကဲ့သို့ ဆရာတစ်ဦးက ရေးတာ ပိုကောင်းပါသည်။ ကျွန်တော်ရေးလျှင် သင်္ချာပါမောက္ခပီပီ၊ အတွေးအခေါ်တွေက ပိုများနေနိုင်ပါသည်။

စာဖတ်ခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ သူ၏စာဖတ်ခြင်းအတွေ့အကြုံကို သူကို [illegible] ပြန်ပြောသဖြင့် သိရသည်မှာ ဤသို့ဖြစ်ပါသည်။ သူသည် ပဲခူးမြို့တွင် နေစဉ်အခါ [illegible] ဘဝက စာအလွန်ဖတ်ချင်သည်။ သို့သော် သူဖတ်ချင်သလောက် စာအုပ်များကို [illegible] မတတ်နိုင်ပါ။ ထို့ကြောင့် သူသည် စာအုပ်ဆိုင်တစ်ဆိုင်တွင် သွားထိုင်ပြီး စာအုပ် [illegible] ထိုင်၍ ဖတ်နေခဲ့သည်။ စာအုပ်ဆိုင်ပိုင်ရှင်ကလည်း သူ့အကြောင်းကို သိ၍ [illegible] ကူညီပေးခဲ့သည်။ ဤစာအုပ်ဆိုင်တွင် သူ၏ဇနီးဒေါ်မြင့်မြင့်နှင့်စ၍ တွေ့ခဲ့ [illegible] ကျွန်တော် နားလည်ပါသည်။ ဟုတ်၊ မဟုတ်ကိုတော့ ဒေါ်မြင့်မြင့်ကိုပဲ မေးကြည့်မှ [illegible] ဖြစ်ပါသည်။

ဤနေရာတွင် ကျွန်တော့်အမေ ဒေါ်ခင်မျိုးချစ်ပြောသောစကားတစ်ခုကို [illegible] သည်။ သမိုင်းပညာရှင်တစ်ဦး၏စကားကို တစ်ဆင့်ပြောခြင်း ဖြစ်သည်။ 'သမိုင်းမှာ [illegible] ဖြစ်ရပ်နဲ့ လူတွေယုံကြည်နေတဲ့ အရာနဲ့ ကွဲပြားနေရင် ဘာလုပ်သင့်သလဲ၊ တကယ့် [illegible] အပျက်ကို ဘေးဖယ်ပြီး လူတွေယုံကြည်နေတဲ့အရာကို ဖော်ပြလိုက်ပါ'ဟူ၍ [illegible] ဒါကို မြန်မာနိုင်ငံက သမိုင်းပညာရှင်တွေက လက်ခံမည် မဟုတ်ပါ။

ကိုဝံသနှင့် ဒေါ်မြင့်မြင့် စတွေ့ဆုံသည့် ဖြစ်ရပ်နှင့် ပတ်သက်၍ ကျွန်တော် [illegible] သည်မှာ အထက်တွင် ပြောခဲ့သလို ဖြစ်ပါသည်။

ဒေါက်တာခင်မောင်ဝင်း ([illegible]

●

[illegible]ဦးဝံသသို့

[illegible]သောဝင်း

[illegible]ဦးဆုံးရေးခဲ့သော ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်ကို အိမ်က မိသားစုဝင်များ ရေးနေသော [illegible]မြင်' မဂ္ဂဇင်းသို့ပေးခဲ့ပါသည်။ ဆရာဦးဝံသက ဖတ်ကြည့်ကာ 'အတွေးအမြင်' [illegible] ထည့်ပေးခဲ့တာ ၁၉၉၆ ခုနှစ်တုန်းက ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်မက စာကို ရေးချင် [illegible] ရေးခဲ့သော်လည်း ကျွန်မအဘွားလို စာရေး[illegible] မဖြစ်ချင်ပါ။ သို့သော် ထို [illegible]လေး စပါလာတုန်းကတော့ ပျော်[illegible]ါသည်။ ပုံနှိပ်စာလုံးလေးများနှင့် ဖော်ပြခြင်း [illegible] 'အတွေးအမြင်' မဂ္ဂဇင်းလေးကို တစိမ့်စိမ့်ကြည့်ရင်း ပျော်ရပါသည်။ အဲသည်လို [illegible]ောင်းပါးလေးတွေက ပုံနှိပ်စာလုံးလေးတွေအဖြစ် ပါလာတိုင်း ဖြစ်ပေါ်လာသော [illegible]ပျော်ရွှင်မှုသည် ယခုတိုင် မပြောင်းလဲသေးပါ။

ကျွန်မ အခုလို စဉ်းစားကြည့်မိပါသည်။ အကယ်၍များ ဆရာဦးဝံသက ကျွန်မ [illegible]ကို မရွေးချယ်၊ မထည့်ပေးခဲ့ဖူးဆိုလျှင် ကျွန်မ စာဆက်ရေးဖို့ တွန်းအားရှိပါ့မလား။ [illegible] သည်လိုဆိုလျှင် ကျွန်မ စာတွေလည်း ဆက်ရေးဖြစ်ချင်မှ ရေးဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ [illegible] ကျွန်မ အခုအချိန်မှာ ဘာဖြစ်နေမှာလဲဆိုတာ စဉ်းတောင် မစဉ်းစားဝံ့ပါ။ ထို့ကြောင့် [illegible]ရေးမိတိုင်း၊ စာတစ်ပုဒ်ပါလာတိုင်း ဆရာ့ကျေးဇူးကို အမြဲတမ်း အောက်မေ့နေပါ [illegible] ဆရာဦးဝံသနှင့် တွေ့သည့်အခါလည်း ကြုံသလိုပင် ပြောပြခဲ့ပါသည်။ ဆရာက [illegible]ကို သိပ်ပြီးတော့ ဂရုမစိုက်လှပါ။ ဆရာက ကျွန်မရေးသားမှုတွေကြောင့်ပဲ ဆရာ [illegible]ပေးတာပဲ ဆိုသော သဘောမျိုးကို ပြန်ပြောလေ့ရှိပါသည်။ ကျွန်မကတော့ ကျွန်မ [illegible]ဆုံးရေးသော ဆောင်းပါးကို အခုအခါ ပြန်ဖတ်ကြည့်မိတိုင်း ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် [illegible]ကြီးပါ။ ဆရာက ထည့်ပေးလိုက်တာကိုပင် ကျွန်မစိတ်ထဲ အလွန်အမင်းကို ဂုဏ်ယူ [illegible]နေရပါသည်။

'အတွေးအမြင်' မဂ္ဂဇင်းသည် ထိုအချိန်ကာလကစလို့ပင် ကျွန်မနှင့် ရင်းနှီးလာရ [illegible] ဆရာထောင်နန်းစံနေချိန်မှာ ကျွန်မတို့ဆောင်းပါးများသည် အန်တီမြင့်၏ [illegible]မှုဖြင့် ဆက်လက် ခရီးဆက်လာရပါသည်။ 'အတွေးအမြင်' စာမျက်နှာများသည်

ကျွန်မ၏ ဘဝစာမျက်နှာများ ဖြစ်လာပါသည်။ ဆရာဦးဝံသနှင့် ပြန်တွေ့ကြတော့ ဆ
'အတွေးအမြင်' မဂ္ဂဇင်းအပေါ် ထားရှိသည့်စေတနာ၊ ယုံကြည်မှုများကို နားဆင်ခဲ့ရ
ဆရာဦးစီးထူထောင်ခဲ့တဲ့ မဂ္ဂဇင်းဟာ ကျွန်မကို ကယ်တင်ပေးလိုက်တာပဲ ဆ
ကျွန်မကတော့ ဆရာ့ကို ကျေးဇူးရှင်တစ်ဦးလို မှတ်ယူပြီး ထားပါသည်။
စိတ်ကူးတွေ၊ အတွေးတွေဟာ ဆရာရဲ့ 'အတွေးအမြင်'ကြောင့်သာ ဖော်ထုတ်ခွင့်
ဖြစ်ပါသည်။ ဆရာသည် အလုပ်များနေသည့်ကြားမှပင် အတွေးအမြင်က ဆောင်း
သူကိုယ်တိုင်ဖတ်ကြောင်း အမြဲပြောပါသည်။ ကျွန်မကိုလည်း တစ်ခါတစ်ရံ အကြော
တစ်ခုကို ရေးခိုင်းတတ်ပါသည်။ ဆရာက စာရေးတာ တော်တော်ရေးနိုင်
ဆရာ့စာတွေ၊ စာအုပ်တွေ ဖတ်လို့မကုန်နိုင်ပါ။ ဆရာရေးသော ဆောင်းပါးတွေ
တွေအကြောင်း ဆရာ့ကို ပြောလျှင် ဆရာက တော်တော်လေး
နားထောင်ပါသည်။ ဟုတ်ပါသည်၊ စာရေးဆရာဆိုတာ ကိုယ်ရေးသော
စာဖတ်သူတွေဆီက ပြောတာ နားထောင်ချင်ပါသည်။ သဘောလည်း ကျပါသည်

တစ်ခါတစ်ရံ အမြင်မတူတာတွေရှိလို့ ပြောကြလျှင်လည်း ဆရာက
နားထောင်ပေးပါသည်။ ကျွန်မက မသိတတ်ပေမယ့် ဆရာက အများကြ
နားထောင်ရှင်းပြတတ်ပါသည်။ ကျွန်မတို့သည် မိသားစုဝင်တွေလိုပဲ
တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက် အမြင်ချင်းဖလှယ်ကြကာ ပျော်ရွှင်စွာဖြင့် သည်
ပျိုးခင်းကြီးထဲ လျှောက်လှမ်းခဲ့ကြပါသည်။ ဆရာတို့ရဲ့ ၃၃ လမ်းက ဒေါင်းစာ
ကျွန်မတို့ သွားရောက်လေ့ရှိသော နေရာလေး နားခိုရာလေး ဖြစ်ပါသည်။
အလုပ်ခန်းလေးထဲကို ကျွန်မ မကြာခဏ ဝင်ရောက် မွှေနှောက်ခဲ့ဖူးပါသည်။ ဆ
သူ၏ ကွန်ပျူတာထဲက ဆောင်းပါးများ၊ ကျွန်မတို့ရေးထားသော ဆောင်းပါးများ
သည်များကို စစ်ဆေးဖို့ ကြည့်ဖို့ စိတ်ချလက်ချပင် ကျွန်မကို ပေးကြည့်ပါသည်။
ကွန်ပျူတာကိုင်တာ ကျွမ်းကျင်သူတစ်ယောက် ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာစာလည်း
ကောင်း ရိုက်တတ်ပါသည်။ ဆောင်းပါးများကိုပင် ဆရာကိုယ်တိုင် ရိုက်နေကြော
သည်။

ဆရာက ကျွန်မတို့ဖတ်ချင်သော စာအုပ်များကိုဆို ချက်ချင်းပေးပါသည်။
တာပါသော ဂျာနယ်များကိုလည်း ပေးဖတ်ပါသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ သိမ်းထားပေးကာ
တို့လာလျှင် သတိတရပေးပါသည်။ တစ်ခါတလေ ဆရာကိုယ်တိုင် ဖျော်တိုက်သော
ပူပူလေးကို သောက်ခဲ့ဖူးပါသည်။

ဆရာ၏အိမ်ကလေးသည် ကျဉ်းသယောင်ရှိသော်လည်း ကျွန်မတို့ ချောင်
ပင် ထိုင်ကာ စကားလက်ဆုံကျလို့ ရပါသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ ဆရာ့ဆီလာလည်သော
ဆရာများကိုဆိုလျှင် ဆရာက မိတ်ဆက်ပေးသဖြင့် မြင်ဖူးရပါသည်။ ဆရာ့စာ
စာအုပ်များကို တစိမ့်စိမ့်လျှောက်ကြည့်ကာ လေ့လာခွင့်တွေလည်း ရပါသည်။ ဆ
ကျွန်မတို့ရဲ့ အိမ်ကိုလည်း ကြုံရင်ကြုံသလို လာလည်ပါသည်။ ဆရာလာတိုင်း

...င်ပေါက်ကလေးများကို တယုတယ သယ်ယူပါသည်။ အပင်စိုက်တာ ဝါသနာ ...ကြီးက ခြံကလေးထဲမှာ ဥယျာဉ်လေးတစ်ခု တည်ဖို့ ဆရာစိတ်ကူးယဉ်လျက် ... ဆရာသည် ကျွန်မအဘိုးအဘွားများအတွက် ပြုလုပ်သော အမှတ်တရ ပွဲများကို ...က်မကွက် တက်ရောက်သူ ဖြစ်ပါသည်။ ဆရာလာတိုင်း ဆရာနှင့်အတူ ...တစ်ယောက်နှစ်ယောက်၊ သူ့လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များ စသည်ဖြင့် ခေါ်လာကာ ...မိသားစုနှင့် မိတ်ဆက်ပေးလေ့ရှိပါသည်။ ၂၀၁၂ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၁ ရက်နေ့က ...ဦးခင်မောင်လတ်ကွယ်လွန်ခြင်း (၁၆)နှစ်ပြည့်ကို ဆရာသည် အရောက်လာခဲ့တာ ...မှတ်မိနေပါသည်။ ဆရာ မအားတဲ့ကြားက ရောက်လာခဲ့တာကို အရမ်းကို ...င်ပါတယ်ဆရာ။ အဲသည်နေ့က ဆရာ့ကို ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင်နှင့် တွေ့ခဲ့ရတာ ...ဆုံးပါပဲ။ နောက်တစ်လလောက်အကြာမှာ ဆရာ့မှာ အဆုတ်ကင်ဆာရောဂါ ...ပြီဆိုတဲ့ သတင်းကြားခဲ့ရပါတယ်။

ဆရာက ခေတ်ကိုလည်း အမီလိုက်နိုင်သူတစ်ယောက် ဖြစ်ပါသည်။ ကွန်ပျူတာကို ...ငွာ ရိုက်နိုင်သလို အင်တာနက်ကိုလည်း ကောင်းကောင်း နားလည်ပါသည်။ ဖေ့ ...Facebook တွင် ဆရာသည် သူ၏ စာဖတ်သူများနှင့် တရင်းတနှီး တွေ့ခွင့်ရတာကို ...ကျွင်လျက်ရှိပါသည်။ သူ့ပရိသတ် ရာဂဏန်းကနေ ထောင်ဂဏန်းသို့ တိုးလာတာ ...ကို ဝမ်းသာအားရပြောပြပါသည်။ ကျွန်မသည် အင်တာနက် Facebook ကမ္ဘာ ...ဆရာ့ကို အချိန်မကုန်စေချင်ကြောင်း ပြောတိုင်း ဆရာက သူ့ပရိသတ်တွေကို ဒီလို ...ရတာမို့ မဖြစ်နိုင်ကြောင်း ပြန်ပြောပါသည်။ ဟုတ်တော့လည်း ဟုတ်ပါတယ်လေ။ ...ရိသတ်ဆိုတာ မမြင်ရတဲ့ ပရိသတ်မဟုတ်လား။ ကိုယ်ရေးတဲ့စာတွေ၊ ဝေဖန်ချက် ...တွေ့မြင်ခွင့်ရတဲ့ အခွင့်အရေးဆိုတာ ရတောင့်ရခဲပါ။ ဆရာကတော့ Facebook ...တွေနှင့် နေ့စဉ်စကားပြော၊ ဆွေးနွေး ဒီစာမျက်နှာတွေကို ကျွန်မက တစ်ခါတစ်ရံ

အငြိမ်းစားသံအမတ်ကြီး ဦးသက်ထွန်း၊ ဂျူနီယာဝင်း၊ ဆရာမောင်ဝံသ

ဝင်ကြည့်ရင်း ဆရာ့ပီတိကို ခံစားမိပါသည်။ ဒါတွေဟာ ဆရာ့ရဲ့ သမိုင်းမှတ်တမ်း
ဒိုင်ယာရီတွေ ဖြစ်ခဲ့ပြီပေါ့။

ဆရာတို့၏ 'အတွေးအမြင်' မဂ္ဂဇင်းသည် စာကိုသာ ဦးစားပေးထည့်ပါသည်
ပုံများကို လုံးဝမထည့်ပါ။ အဲသည်တုန်းက ကျွန်မက ဆရာ့ကို အပူကပ်ဖူးပါသည်။ ကျွန်
ပန်းချီကားတွေအကြောင်း ရေးချင်တယ်။ ဆရာ ပန်းချီကားပုံတွေ ထည့်ပေးပါလားဆို
ဆရာသည် ချက်ချင်းပင် လက်ခံပါသည်။ 'နိုင်ငံတကာပန်းချီခံစားမှု'ဟူသော ခေါင်းစဉ်
ဆရာ ပေးလိုက်ပါသည်။ အဲဒါ ဆရာဖွင့်ပေးလိုက်တဲ့ ကျွန်မအတွက် စာမျက်နှာအသစ်
ကျွန်မသည် စာရေးရင် နည်းနည်းတော့ တုံးတိတိနိုင်တတ်ပါသည်။ ပန်းချီကားအမည်
ဖြစ်သော 'Mother's Darlng' ကို ကျွန်မက 'မိခင်၏ကလေးငယ်'(ဟုထင်ပါသည်)
တိုက်ရိုက်အဓိပ္ပာယ်ပေးလိုက်တာကို ဆရာက 'မေ့သည်းချာ'ဟု ပြောင်းပေးဖူးပါသည်
သည်လို ကဗျာဆန်ဆန်ပေးလိုက်တော့ ခေါင်းစဉ်လေးက လှသွားပါသည်။ ဆရာ
အယ်ဒီတာတစ်ဦး၏ အလုပ်ကို ထောင့်စေ့အောင် လုပ်တတ်သူပဲ ဖြစ်ပါသည်။ ဆောင်း
တွေကိုလည်း အကုန်ဖတ်ပေးရ၊ စိစစ်ရ၊ ရွေးချယ်ရ အယ်ဒီတာအာဘော်လည်း
တော့ လစဉ် ဆောင်းပါးတွေကိုလည်း မပျက်မကွက် ရေးပေးနေသူပဲ ဖြစ်ပါသည်။
ပြည်သူ့ခေတ်ဂျာနယ်အတွက်လည်း ဆရာသည် ကိုယ်ရောစိတ်ပါ တက်တက်ကြွ
လုပ်ပါသည်။ အပတ်စဉ်ပင် ဆရာသည် 'ပြောချင်လွန်းလို့'ဟူသော ခေါင်းစဉ်
ဆောင်းပါးများကို မငြီးငွေ့စတမ်းရေးနိုင်ပါသည်။ ဆရာ အိပ်ရော အိပ်ပါရဲ့လား
တွေးမိပါသည်။ သည်လို မနားတမ်း လုပ်နေသော်လည်း ဆရာ့ကြည့်ရတာ မောပုံမ
ဆရာ အဲသည်လို အလုပ်တွေ အရမ်းများနေသော ကာလများတွင် ကျွန်မတို့ အတွေ့
လာပါသည်။ တွေ့ရတာ ကျဲလာသော်လည်း ဆရာ ရေးတာတွေဖတ်၊ ကျွန်မတို့ ရေးတာ
ဆရာက ဖတ်ကာ အချင်းချင်း အဆက်အသွယ်လုပ်လျက် ရှိပါသည်။ ဆရာ့အိမ်ရောက်
ဆရာ့ကို တွေ့ရခဲ့သော်လည်း အန်တီမြင့်နှင့် ညီမလေးတို့နှင့် စကားလက်ဆုံ ကျ
ပါသည်။ 'အတွေးအမြင်' မဂ္ဂဇင်းဆောင်းပါးတွေကို အလုပ်တွေ များလျက်ရှိသည့်ကြား
မပြတ် ဖတ်လျက်ရှိကြောင်း ဆရာနှင့် ဖုန်းပြောတိုင်း ဆရာက ပြောပါသည်။ ဆရာ
အလုပ်တွေသည် လျော့လာသည်မရှိဘဲ တိုး၍သာ လာပါသည်။ ကျွန်မသည် စာ
နည်းနည်းပါးပါး ဟိုရေး သည်ရေး လုပ်ရတာကိုပင် တစ်ခါတစ်ရံ အလုပ်များသည်
ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် သနားနေတတ်ရာ ဆရာ့လိုသာဆို ကျွန်မတော့ ဘယ်လိုနေမလဲ မသိ
ဆရာက လုပ်လည်းလုပ်နိုင်၊ လုပ်သလောက် ရေးသလောက်လည်း အောင်မြင်သော
စာရေးဆရာတစ်ယောက် ဖြစ်ပါ သည်။

ဆရာနေမကောင်းဖြစ်ပြီး ဘားလမ်းအိမ်သို့ ပြောင်းသွားတော့ ဆရာ့ဆီသတင်း
ရောက်ခဲ့ပါသည်။ ဆရာသည် လန်းလန်းဆန်းဆန်းပင် ကျွန်မတို့ကို ကြိုဆိုခဲ့ပါသည်။ ဆရာ
ကို မြင်ရတာ နေမကောင်းဖြစ်နေသူနှင့်ပင် မတူပါ။ အန်တီမြင့်ကျွေးသော ကန်စွန်းဥ
ပင် အတူတူလိုက်စားပါသည်။ ဆရာသည် စာရေးသော အလုပ်များ၊ အင်တာဗျူးများ

[illegible]သက်ပါ လုပ်ကိုင်လျက်ရှိနေတာကို တွေ့ရပါသည်။ ကွန်ပျူတာ၊ လက်တော့၊ [illegible] ဒိုင်ပက်များတွင် ဆရာ့အတွက် အလုပ်များ မပြတ် ဝင်လျက်ရှိနေပါသည်။ [illegible]သတ်များ၏ ဆုမွန်ကောင်းများသည် ဆရာ့ရင်ကို နွေးထွေးစေပါသည်။

ဆရာ ဗစ်တိုးရီးယားဆေးရုံကို တက်ရောက်စဉ်ကတော့ ဆရာနှစ်နှစ်ခြိုက်ခြိုက် [illegible]နေတာကို လှမ်းတွေ့ခဲ့ရပါသည်။ အဲဒါ ဆရာ့ကို တွေ့ခဲ့ရတာ နောက်ဆုံးပါပဲ။ [illegible]ကွယ်လွန်ခဲ့ပြီလို့ ကြားတော့ ကျွန်မ ဆရာ့ကို တွေ့တိုင်း မဟုတ်တောင် အမြဲလိုလို [illegible]ခဲ့တဲ့ စကားတစ်ခွန်းကို စိတ်ထဲကပဲ ပြောလိုက်ပါတော့သည်။ ဆရာ့ကြောင့် ကျွန်မ [illegible]သည်ထဲရောက်ခဲ့တာပါ။ စာပေအသက်ဟာ ကျွန်မကို ဆရာပေးခဲ့တာပါပဲ။ [illegible]စာပေအသက်နဲ့ ကျွန်မရှင်သန်ခဲ့ပါတယ်။

ဂျူနီယာဝင်း

●

ပြန်လည်၍ တွေ့ဆုံသည့်တိုင်အောင်

တင်မောင်မြင့်

'ဟေး . . . ကိုတင်မောင်မြင့်၊ ကျွန်တော့်ဆီ လူမမာမေးလာကြတဲ့ အပေါင်းအသင်း စုံသလောက်ရှိနေပြီ။ ခင်ဗျားပေါ်မလာသေးဘူး။ လာခဲ့ပါဦးဗျာ။ မိနစ်နှစ်ဆယ် နာ လောက် လေပစ်ကြတာပေါ့'

ဆရာ မောင်ဝံသ ဖုန်းဆက်တော့ ကျွန်တော် ဘာပြန်ပြောရမှန်းမသိအောင် သွားတယ်။ ကျွန်တော်တို့ မကြားချင်ဆုံးသော ရောဂါကို ဆရာမောင်ဝံသခံ ကြောင်း ကျွန်တော် သိပြီးပါပြီ။ အနီးကပ်ပြုစုနေတဲ့ ကိုရဲ (နန်းဒေဝီ)က ကျွန် အိမ်နီးနားချင်းကိုး။ ကျွန်တော် အံ့ဩသွားတာက ကျွန်တော့်ကို သူ သတိတရ တက ဖုန်းဆက်လို့ပါပဲ။

'ဟာ . . . ဆရာ၊ ကျွန်တော်က ဘယ်မှမထွက်လို့ပါဗျာ။ လာခဲ့ပါ့မယ်'လို့ တစ်ယောက်တည်း မသွားချင်တာနဲ့ သူငယ်ချင်း မောင်ပေါ်ထွန်းကို အဖော်ညှိရ 'ကျွန်တော်လည်း သွားကြည့်ချင်နေတာ၊ မိသားစုက ဧည့်သည်များရင် လူနာပင် စိုးတယ်လို့ သတင်းရလို့' ဆိုပြီး မောင်ပေါ်ထွန်းက ပြန်ပြောပါတယ်။ 'သူကိုယ်တိုင် တော့်ကို ဖုန်းဆက်တာဗျ။ ဒါပေမဲ့ ခဏပဲ စကားပြောချင်ပုံရတယ်'ဆိုတော့ သူက သွားကြတာပေါ့'တဲ့။ တကယ်သွားဖြစ်တော့ အဏ္ဏဝါစိုးမိုးပါ,ပါလာတယ်။ ခဏ နေ၊ အားပေးစကားပြောပြီး ပြန်ကြမယ်ပေါ့။

ဆရာမောင်ဝံသ ဖုန်းဆက်တော့ အံ့ဩသွားရတဲ့ နောက်တစ်ကြောင်းက သူနဲ့ကျွန် ခင်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ခပ်ဝေးဝေးက ခင်ခြင်းမျိုးပါ။ သူက နာမည်ကျော် သတင်း အယ်ဒီတာ၊ အောင်မြင်နေတဲ့ ထုတ်ဝေသူ၊ နိုင်/ကျဉ်းဟောင်း။ ကျွန် အထောက်တော်လှအောင် အတင်းအဓမ္မခေါ်လို့ 'ဆွဲခန့်' အယ်ဒီတာ တစ်မှ လောက်သာ ဖြစ်ခဲ့ဖူးတာ။ စာရေးဆရာတွေ၊ စာအုပ်တိုက်တွေ၊ မဂ္ဂဇင်းတိုက်တွေနဲ့

အတွေ့ နည်းပါတယ်။ ဒီလိုကောင်ကို မောင်ဝံသလို ပုဂ္ဂိုလ်က ဖုန်းဆက်တော့ နေနိုင်ခဲ့ပါ။ ချက်ချင်းသွားဖို့ စီစဉ်လိုက်ပါတော့တယ်။

သူ့အခြေအနေကြည့်ပြီး ခပ်တိုတို စကားဖြတ် ပြန်ဖို့ ကိုရဲကားပေါ်မှာ ကျွန်တော်တို့ ကြတယ်။ ဘားလမ်းတိုက်ခန်းရောက်တော့ ကျွန်တော်တို့ ထင်ထားတာနဲ့ သူက သူ့ပုံစံအတိုင်း သေသေသပ်သပ်၊ လန်းလန်းဆန်းဆန်း။ သူ့နှုတ်ခမ်းပေါ် အပြုံးနဲ့ ကြိုနေတယ်။ ထိုတဒင်္ဂဟာ ကျွန်တော်တို့အတွက် မမေ့နိုင်တဲ့ တဒင်္ဂ ဆိုသူက လူမမာနှင့် လုံးဝမတူ။ ပြည့်ပြည့်ဖြိုးဖြိုး၊ သွက်သွက်လက်လက်။ တို့ သုံးယောက်က တစ်နည်းတစ်ဖုံစီ လူမမာရုပ်ပေါက်နေသူတွေ။ အဏ္ဏဝါက တဲ့ ပုံစံနဲ့ ဆီးချိုရုပ်၊ သွေးတိုးရုပ်။ ကျွန်တော်နဲ့ မောင်ပေါ်ထွန်းက ရှူနာရှိုက် ကြီးပုံ၊

သူက စာကြောင်းပေကြောင်း၊ နိုင်ငံရေးအကြောင်းတွေ တောက်လျှောက် ပြောနေ ထဲက ကျောက်သင်ပုန်းလိုဟာလေးနဲ့လည်း တဖျပ်ဖျပ်ရိုက်လိုက်၊ သူ့ဆီ တွေ့ ချည်သည်တွေရဲ့ ပုံတွေပြလိုက်နဲ့။ (လူမမာ မေးလာကြတဲ့အထဲ ဒေါ်အောင် လည်းပါရဲ့။) ကျွန်တော်က ရင်ကျပ်လာလို့ သူတို့မမြင်အောင် Ventolin နဲ့ရှူနေရတယ်။

ကျွန်တော်တို့ သုံးယောက်က တရားထောက်။ ဆရာမောင်ဝံသက တောအကြောင်း ကြောင်းတွေ လျှောက်ပြောနေပါလေရောဗျာ။ နာရီဝက်ကြာတော့ ကျွန်တော်က နာရီကို ငုံ့ကြည့်တယ်။ သူမြင်သွားတော့ ရယ်ကျဲကျဲနဲ့ 'ဖြည်းဖြည်းပေါ့ဗျာ'တဲ့။ နေကောင်းပါတယ်ဗျ'တဲ့။

ကျွန်တော်တို့စကားဝိုင်း တစ်နာရီခွဲလောက်ကြာသွားတယ်။ အဲဒီတုန်းက သူ တစ်ခေါက်လား နှစ်ခေါက်လား ပြန်လာပြီးပြီ။ ကျွန်တော်တို့ ဝမ်းသာကြရပါတယ်။ သူ့ဘဝနိဂုံးကို လှလှပပ အဆုံးသတ်သွားပါတယ်။ ကျွန်တော် အသုဘ မပို့နိုင်ပါ။ ဝံသ အောက်မေ့ဖွယ်အလှူဒါနပွဲတွေကို မိသားစုက မှန်မှန်ဖိတ်သော်လည်း ခဲ့ပါ။

လည်စာအုပ်ထုတ်ဖို့ မိသားစုက စာမူတောင်းတော့ ကျွန်တော် ပြန်စဉ်းစားရ ခဲ့ပြီးဖြစ်သလို ဆရာမောင်ဝံသနဲ့ ကျွန်တော်က ခင်မင်ရင်းစွဲရှိခဲ့ပေမယ့်လည်း တတီး မရှိခဲ့ဖူးလေ။ သို့သော် 'အတွေးအမြင်'နဲ့ ကျွန်တော်က ရင်းနှီးနေခဲ့ပြီ။ ဘယ်တုန်းက စသိတာပါလိမ့်၊ ဘယ်တုန်းကစပြီး ခင်မင်ခဲ့တာပါလိမ့်။ တံတား ရေတွေအများကြီး စီးဆင်းသွားခဲ့ပြီ။ မနည်းပြန်ဖော်ရတော့မယ်။

ခဲ့တဲ့ ရှစ်နှစ်လောက်က ထင်ပါတယ်။ ဆရာချမ်းမွေးနေ့ကို ကျွန်တော်တို့ သီလရှင်ကျောင်းတိုက်တစ်တိုက်မှာ လာလုပ်ပါတယ်။ နှစ်တိုင်းဖိတ်စာရပေ မရောက်ဖြစ်ပါ။ ကိုယ့်ရွာမှာ လုပ်ဖြစ်တော့ ကျွန်တော်မသွားလို့ မဖြစ်တော့

ပါ။ ကျွန်တော်နဲ့ ဆရာနုတ်နွယ်ရောက်သွားပါတယ်။ သီလရှင်ကျောင်းကလေးက ကျဉ်း၊ ညွှန်သည်က တော်တော်များပါတယ်။ ခေတ်ပုံထဲမှာသာ မြင်ဖူးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး ဝိုင်းကလည်း စည်ပါတယ်။ သံအမတ်ကြီးဦးသက်ထွန်း၊ ကိုကိုမောင်ကြီး၊ သခင်လှ လူကြီးဝိုင်း။ လူလတ်ဝိုင်း၊ လူငယ်ဝိုင်းတွေလည်း လူစုံတက်စုံပါပဲ။

စိတ်အိုက်လာတာနဲ့ ကျွန်တော်အပြင်ထွက်ပြီး တဒ်ရိပ်က ခုံတန်းလေးမှာ ထိုင် တုန်း ဆရာမောင်ဝံသရောက်လာပါတယ်။ သူ့ကြည့်ရတာ ခါတိုင်းလိုပါပဲ။ လည် တိုက်ပုံနဲ့ သပ်သပ်ရပ်ရပ်။ (အဝတ်အစား၊ အနေအထိုင်နဲ့ ပတ်သက်ပြီး သူတ ကျောင်းသားဘဝက ထမင်းစားဆောင်မှာ ပါချုပ်ဒေါက်တာသာလှ ဝင်လာတဲ့အ ထမင်းစားဆောင်လာရင် သေသေသပ်သပ် ဝတ်လာကြဖို့အကြောင်း သူပြောဖူး ဖတ်ဖူးတာလား။ ကျွန်တော် မှတ်မိနေတယ်။ သူက Motley ကိုကိုရဲ့ အဖေဆီမှာ အက်တီကက်သင်တန်းတက်ဖူးသူ။)

နှစ်ယောက်သား အသက်ဝအောင်ရှူပြီး သူက စကားစတယ်။ 'အတွေး အတွက် ရေးပါဦးဗျ'တဲ့။ ကျွန်တော်က မဂ္ဂဇင်းအချို့တွင် ဟိုစပ်စပ် သည်စပ်စပ် ရေးနေတဲ့ အဆင့်။ 'အတွေးအမြင်' က အတည်အခန့်မဂ္ဂဇင်း။ 'လူချွန်လူမွန်တုန်း တွေပေါ့ဗျာ'တဲ့။ ကျွန်တော် ကြောင်နေမှန်း သူသိသွားတယ်။ 'ခင်ဗျား လူချွန် ရေးဖူးတယ်လေဗျာ။ အဲ ငါမအိုသေး ဆိုတဲ့ ဆောင်းပါး၊ ဘာသာပြန်ထင်တယ်' တုန်းက ကျွန်တော့် ချာတူးလန်မင်မိုရီကို ရီကော လုပ်လို့မရခဲ့ဘူးဗျာ။ အယ်ဒီတာဆိုတာ ဒီလိုမှပေါ့' လို့ ကျွန်တော် သဘောပေါက်ရပါတယ်။ သူ့ ကိုလည်း အံ့ဩလေးစားမိတယ်။

ဆရာချမ်းမွေးနေ့မှာ ပူအိုက်တဲ့လူတွေ အပြင်ထွက်လာကြတော့ ကျွန် စကားပြတ်သွားပါတယ်။ နောက်မကြာခင် စာအုပ်ပုံတွေရှင်းတော့ 'လူချွ မဂ္ဂဇင်းအဟောင်းလေးပြန်တွေ့ပါတယ်။ အဲဒီတုန်းက ဒေါင်းစာပေက ခွပ်ဒေါင်း

ကိုတင်မောင်မြင့်သို့

အမှတ်တရ

မောင်ဝံသ/ ၆-၅-၈၅ တဲ့။

ဟုတ်ပါ့ဗျာ။ ကျွန်တော့်ဆောင်းပါးက သူပြောတဲ့အတိုင်း 'ငါမအိုသေ တံငါသည် အဘိုးအိုတစ်ယောက်ရဲ့ ဇွဲမာန်။ တကယ့်အဖြစ်အပျက်။

'အတွေးအမြင်' အယ်ဒီတာတစ်ဦးဖြစ်တဲ့ ကိုရဲကလည်း အိမ်နီးနားချင်းဖြစ်နေ ကြောင်း၊ မောင်ဝံသလို ပုဂ္ဂိုလ်က ကျွန်တော်လို ကောင်ဆီက စာမူတောင်းတာ တစ် မို့ ကျွန်တော် 'အတွေးအမြင်' မှာ ရေးဖြစ်ခဲ့တာ နှစ်နှစ် သုံးနှစ်ရှိပြီ ထင်

ခဲ့တော့ 'အတွေးအမြင်' ဖန်ဆင်းရှင် မရှိရှာတော့ဘူး။ ဒါပေမဲ့ မိသားစု ဆက်လက် နေတာက အတုယူစရာ၊ အားကျစရာ။ ဒါကလည်း မျိုးဆက်သွေး တွေကို ပေးခဲ့တဲ့ တာဝန်ကျေဖခင် ဆရာမောင်ဝံသကြောင့်ဆိုတာ ငြင်းစရာ မရှိ ဘူး ထင်ပါတယ်။

... လူမမာမေးလာဖို့ ဆရာဖုန်းဆက်တော့ ကျွန်တော်တစ်ယောက်တည်း ဆရာနဲ့ တစ်နှစ်တည်း သတင်းစာသင်တန်း (ပထမပတ်) ဆင်း မောင်ပေါ်ထွန်းကို လို့ စကားဝိုင်းလေး စိုပြည်သွားရတယ်နော်။ အဏ္ဏဝါကြီးပါ လို့ အရွှန်းဖောက် လေးတွေကို ဆရာ မှတ်မိနေမှာပါ။ ပြန်ဆုံကြမယ်လေ။ ဆက်ပြီး စကားတွေ ဖောင် တစ်ထောင့်တစ်ည ပြောကြမယ်လေ။ ကိုမင်းလူပြောတဲ့ 'ဘုံ'မှာ မကြာခင် ကျွန် ဆုံကြမှာပါ။ ကိုစံတိုးနဲ့ ဥက္ကဋ္ဌကြီး (လင်းယုန်မောင်မောင်)က ကျွန်တော်တို့ကို ခေါ်နေပြီ။ ကျွန်တော်တို့လာရင် စည်စည်ကားကားဖြစ်အောင် ကိုရဲနဲ့ သူ့ အသင်းတွေကိုပါ ခေါ်ခဲ့ပါ့မယ်။

ပြန်လည်၍ တွေ့ဆုံသည့်တိုင်အောင် (Till we meet again)

တင်မောင်မြင့်

●

ပညာကို မြတ်နိုးသော ...၊ သိက္ခာရှိသော ...

မောင်ခင်မင်(ဓနုဖြူ)

ကျွန်တော် ဆရာမောင်ဝံသနှင့် လူချင်းမရင်းနှီးပါ။

သို့သော် ဆရာ့ကို စိတ်ထဲက ခင်မင်လေးစားနေသည်မှာ ဆရာ့စာအုပ်
ဖတ်ဖူးကတည်းက ဖြစ်သည်။

အတ္ထုပ္ပတ္တိတွေကို စိတ်ဝင်တစား ဖတ်နေချိန်၊ ၁၉၇၀ ကျော်
စိတ်ဝင်စားစရာကောင်းသော အတ္ထုပ္ပတ္တိများနှင့် ထိတွေ့ရသည်။ 'ကစ်ဆင်းဂျား'
အီဂျစ်သမ္မတ ဆာဒတ်' စသည်တို့ဖြစ်သည်။ ထိုအတ္ထုပ္ပတ္တိများကိုရေးသော '
ဆိုသည့် ကလောင်နာမည်ကိုပါ သိသိမှတ်မှတ် ရှိလာရသည်။

၁၉၈၀ ကျော်ကာလမှာ 'အတွေးအမြင်' မဂ္ဂဇင်းထွက်လာသည်။ ထွက်စမှာ
'ငယ်သော်လှ၏' ဆောင်းပါးကို စိတ်ဝင်စားရာမှ အတွေးအမြင်မဂ္ဂဇင်းအကြောင်း
တစား ပြောဖြစ်ကြသည်။ ဆရာ့နာမည်ကိုလည်း အတွေးအမြင်မှာ တစ်ပါတည်း
သည်။ အတွေးအမြင်ကို လစဉ်ဝယ်ဖတ်ရင်း ၁၉၈၆ ခုနှစ်မှာတော့ ကျွန်တော်ဆောင်
စပို့ဖြစ်သည်။ စာမူပေးရင်း ဆရာကြည်သာဦးနှင့် မကြာခဏ ပြောဆို ဆက်
တစ်ခါတော့ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ထဲမှာ ဆရာမောင်ဝံသနှင့် မှတ်မှတ်ရရ ဆုံသည်။
အတွေးအမြင်မှာ ရေးဖို့ လိုလိုလားလား ဖိတ်ခေါ်သည်။ ကျွန်တော်လည်း ပုံမှန်
သည်။ ၁၉၈၈ နောက်ပိုင်းနှစ်တွေမှာ ဆရာ့ကို တော်တော်ကြာကြာ မတွေ့ရဘဲ
ကြားနေရသည်။ စိတ်မကောင်းစရာသတင်းတွေပါ။

၂၀၀၀ ပြည့်နှစ်နောက်ပိုင်းနှစ်တွေမှာ ဆရာ့စာတွေ ပြန်တွေ့လာရသည်။
တွေမှာ ဆရာနှင့် ဆုံသည့်အခါ ဆုံသည်။ ကျွန်တော်က 'အတွေးအမြင်'နှင့်တော့
မပြတ်ပါ။ အတွေးအမြင်မှာ ဆရာကြီးဒေါက်တာလှဘေ၏ ဆောင်းပါးတွေဖတ်
အကြောင်း တစ်စွန်းတစ်စ သိရသည်။ ဆရာကြီး၏ 'ပညာပါရမီ' စသည့် စာ
'ဒေါင်းစာပေ'က ထုတ်ပေးသည့်အတွက် တစုတစည်းတည်း ဖတ်ရသည်ကို ဝမ်း
ဇူးတင်ရသည်။ အတွေးအမြင်မှာ ဆရာ့ဆောင်းပါးတွေကိုလည်း ပုံမှန်ဖတ်ရသည်။

... သဘောတရားနှင့် လက်တွေ့' 'သတင်းဋီကာ'ဆိုသော စာအုပ်များကိုလည်း ...သည်။

'အတ္ထုပ္ပတ္တိအဘိဓာန်'ထွက်လာတော့ ဆရာ့ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုကို လေးစားသည် ... မြန်မာစာပေမှာ ရှိသင့်ရှိထိုက်သည့် ကိုးကားစရာစာအုပ်တစ်အုပ် ပေါ်ထွက်လာ ...အတွက် ဝမ်းသာရသည်။ ထိုစာအုပ်ဖြင့် ထွန်းဖောင်ဒေးရှင်းစာပေဆုရတော့ ...မှာ ဆရာ့ကို ဝမ်းသာစကား ပြောရသည်။ နောက်တစ်ကြိမ် ဆရာ၏ 'ခေတ်မီ ...ဝေါဟာရ အဘိဓာန်' ထွန်းဖောင်ဒေးရှင်းဆုရတော့ ဆုရွေးချယ်ရေးအဖွဲ့ကိုယ်စား ...အုပ်များအကြောင်း ရှင်းပြဖို့ ကျွန်တော် တာဝန်ကျသည့်အတွက် မှတ်မှတ်ရရ ...ခဲ့ပါသည်။ 'ဝေါဟာရဆိုတာ အနက်အဓိပ္ပာယ်တွေကို စုပြီးထည့်ထားတဲ့ 'ကက်ပ် ...ဆေးတောင့်ကလေးတွေနဲ့ တူတယ်လို့ ဘာသာစကား ပညာရှင်တွေက ဆိုပါတယ်။ ...ဆိုရင် ဆရာမောင်ဝံသဟာ ဒီစာအုပ်မှာ ကျွန်တော်တို့ စာဖတ်သူတွေ စားသုံးဖို့ ...ရေး အဓိပ္ပာယ်တွေ ထည့်ထားတဲ့ ကက်ပ်ဆူးလ် ဆေးတောင့်လေးတွေ ဝေမျှလိုက် ...'ဟု ပြောခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

'ဝေါမြို့ကလာခဲ့တယ်' ဆောင်းပါးများကို အတွေးအမြင်မှာ ကြိုးကြားကြိုးကြား ...ရသည်။ စာအုပ်ထွက်လာတော့ အစမှအဆုံး အေးအေးဆေးဆေးဖတ်ရင်း ...တစ်ခု ပေါ်လာသည်။ 'သြော်. . . ဆရာမောင်ဝံသနဲ့ ငါနဲ့ ဘဝမျဉ်းပြိုင်ဆုံခဲ့ဖူးတာပါ ...' ဟူသော အတွေးဖြစ်သည်။ 'ဘဝမျဉ်းပြိုင်'မှာ မြန်မာစာပါမောက္ခ ...ဦးမောင်မောင်ကြီးရေးသော ဆောင်းပါးခေါင်းစဉ် ဖြစ်သည်။ ဆရာက ...တာမြင့်ဆွေ၏ 'မှတ်မိသေးတယ် ဂျပန်ခေတ် ဆေးရုံကြီးဝယ်' စာအုပ်အကြောင်း ...ခြင်း ဖြစ်သည်။ ဆရာဦးမောင် မောင်ကြီးက မိမိနှင့် ဒေါက်တာမြင့်ဆွေသည် ...ယောက်နှင့်တစ်ယောက် မသိကျွမ်းသော်လည်း ထိုအချိန်က မဂိုလမ်း ...ဘုံသာလမ်း) မှာ ဖွင့်ထားသော 'ပလာတာကောလိပ်'မှာ မိမိက ကျောင်းသားတွေကို ...သင်ကြားပို့ချနေစဉ် ဒေါက်တာမြင့်ဆွေကလည်း အလံပြဘုရားလမ်းက ဆေးရုံကြီး ... လူနာတွေကို ဆေးကုနေကြောင်း သိရသည့်အတွက် မိမိတို့နှစ်ယောက်မှာ ...မျဉ်းပြိုင်' အဖြစ် တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက် မသိဘဲ ဆုံခဲ့ရခြင်း ဖြစ်ကြောင်း ...ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ထို့အတူ . . .

၁၉၆၀ ကျော်ကာလက နောင်အခါ ဆရာမောင်ဝံသ ဖြစ်လာမည့် ဦးစိုးသိမ်းနှင့် ...တော်တို့သည် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ပရိဝုဏ်ထဲမှာ တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက် မသိဘဲ ...မျဉ်းပြိုင်ဆုံခဲ့ရခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ဆိုရပါမည်။ ထိုအချိန်က ကျွန်တော်သည် သိပ္ပံ ...ဆောက်အအုံ လက်ယာဘက်အစွန်အလယ်ထပ်ရှိ မြန်မာစာဌာနမှာ ဂုဏ်ထူးတန်း ...ကျောင်းသားအဖြစ် ထိုမှတစ်ဖန် ဆရာပေါက်စအဖြစ် ကျင်လည်နေစဉ် ဆရာမောင်ဝံသ ...မည့် ဦးစိုးသိမ်းသည် ညီညွတ်ရေးတပ်ဦးကျောင်းသားအဖြစ် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်

ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ (တကသ)အဆောက်အအုံ ပတ်ဝန်းကျင်တွင် ကျင်လည်
ကြောင်း ဆရာ့စာအုပ်အရ သိလိုက်ရသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်တော်တို့သည် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကို တစ်ခေတ်တည်းမှာ အတူတူ
ကြသည်။ တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက် မသိခြင်းမှာ ဘာသာတွဲချင်း မတူတာ
အကြောင်းတစ်ခု ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ တကသ စသည့် ကျောင်းသားအဖွဲ့အစည်း အမှု
တွေထဲမှာ ခင်မင်သော သူငယ်ချင်းတွေရှိသည်။ တကသမှာ ကျင်းပသည့် ပွဲတွေကို
ကျွန်တော် မကြာခဏ ရောက်သည်။ စိတ်ဝင်စားစရာအကြောင်းတစ်ခုမှာ ဇူလိုင် ၇
အရေးအခင်း နောက်ပိုင်းမှာ ပေါ်ထွက်လာသော 'ရင်ပြင်နီ' 'ဥဒါန်းမကျေ'
စာအုပ်များနှင့်အတူ ဦးစိုးသိမ်းရေးသားပြုစုသည်ဟု နောက်မှသိရသော 'ခွပ်ဒေါင်းနှင့်
စာအုပ်ကလေးကို ထိုစဉ်က အဓိပတိလမ်းဘေးမှာ ချရောင်းစဉ် ကျွန်တော်
အမှတ်တရ ဝယ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ကျောင်းသားအဖွဲ့အစည်းတွေမှာ တက်တက်ကြွကြွ ပါဝင်ဆောင်ရွက်
ကျောင်းသားဘဝတွင် ပညာဝန်ကြီးဌာနက တာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်၏ အငြိုငြင်
တာဝန်ရှိသည့်နေရာသို့ ရောက်နေသော ခင်မင်သော မိတ်ဆွေများက ဖေးမကူညီ
ဖတ်ရသောအခါ ထိုအချိန်က မြင်တွေ့နေရသော ပုဂ္ဂိုလ်များဖြစ်သည့်အတွက် 'ဘ
အကြောင်းရေးတာပဲ'ဟု သိလိုက်ပါသည်။

'ဝေါမြို့ကပြန်ခဲ့တယ်'ကို ဖတ်ပြီး ဆရာမောင်ဝံသ နှမြောမိသလို ကျွန်တော်
နှမြောမိသောအကြောင်းတစ်ခုမှာ အမေရိကန်နိုင်ငံ မစ်ရှီဂန်တက္ကသိုလ်တွင် ဆရာ
သော သတင်းစာပညာဆိုင်ရာ စာတမ်းကြီးကို မြန်မာနိုင်ငံ ပြန်ရောက်သောအခါ
တွေ့ အသုံးချခွင့်မရလိုက်သည့်အကြောင်း ဖြစ်သည်။ တစ်နေ့တွင် အတွေးအမြင်
ကို စာမူပို့ရင်း ကျွန်တော်ရောက်သွားသည်။ ဆရာမောင်ဝံသက စာရေးနေရာမှ ထ
ပြီး စကားပြောသည်။ ထိုနေ့က 'ဝေါမြို့က လာခဲ့တယ်'အကြောင်းနှင့် ဆက်ပြီး တ
အကြောင်း ရှေးဟောင်းနှောင်းဖြစ် ပြောကြပါသည်။

ဆရာနှင့် နောက်ဆုံး ဆုံတွေ့ရသည်ကတော့ မြန်မာနိုင်ငံ စာနယ်ဇင်း
(ယာယီ)ပြန်ဖွဲ့သော ၂၀၁၂ ခုနှစ်မှာ ဖြစ်သည်။ ဆရာ့ကို ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ရွေးချ
မြှောက်ကြသည်။ နောက်တစ်ကြိမ် အစည်းအဝေးမှာတော့ ဆရာနေမကောင်း
သတင်းကို ကြားရသည်။ စိတ်မကောင်းဖြစ်ကြရသည်။ ဆရာ ပြည်ပမှာ
ကုသည့်အကြောင်း ပြန်ရောက်ပြီး နားနားနေနေ နေရသည့်အကြောင်းတွေ ကြား
နောက်ဆုံးကြားရသည်ကတော့ ဆရာ ကွယ်လွန်သည့်သတင်းပါ။

ဆရာကွယ်လွန်ချိန်က ကျွန်တော် နယ်ရောက်နေသည်။ ဆရာ့
လိုက်မပို့နိုင်တော့ပါ။ ဝမ်းနည်းကြောင်း၊ နှမြောကြောင်းသာ မိသားစုထံ စာ
နိုင်ပါသည်။

ဆရာက ကျွန်တော့်အတွက် အမှတ်တရတစ်ခု ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့ပါသည်။ 'အတွေး [illegible] ကျွန်တော်ရေးသော 'လက်တွေ့အတ္ထုပ္ပတ္တိဒီပနီ' ဆောင်းပါးစုကို စာအုပ်အဖြစ် [illegible]တိုက်က ထုတ်ပေးခြင်း ဖြစ်သည်။ 'အကြောင်းသင့်ရင် နောက်ထပ် စာအုပ် [illegible]တာပေါ့ဆရာ'ဟု ဆရာ မောင်ဝံသက ပြောပါသည်။ ယခုမူ ထိုစာအုပ်ကလေးမှာ [illegible] ကျွန်တော် ဆက်သွယ်မှု အထိမ်းအမှတ်အဖြစ် ကျန်ရစ်ခဲ့ပါပြီ။

[illegible]ညာကို မြတ်နိုးလေးစားသော၊ သိက္ခာရှိသော စာရေးဆရာ သတင်းစာဆရာ' [illegible] ဆရာ့ပုံရိပ်က ကျွန်တော့်အာရုံထဲမှာ စွဲထင်နေပါသည်။

မောင်ခင်မင်(ဓနုဖြူ)

●

ဒေါင်းလို သိက္ခာကြီးသူ ဆရာမောင်ဝံသ

ဆူးသစ်နီ

ကျွန်တော့်ကိုယ် ကျွန်တော် စိတ်ကျဉ်းကျပ်မိတာ အတော်များများရှိသည်။
ကြည့်ပါက ကိုယ့်မှုများနှင့်ကိုယ် ပိတ်မိနေခြင်း ဖြစ်နေသည်။ အမှန်တွင်လည်း ထို
ကျွန်တော့်အတွက် ကျွန်တော်ချခြင်း ဖြစ်သည်။ ထို့အတွက် ကျွန်တော် တင်းတင်း
ကို သတိချပ်၍ လိုက်နာသည်။ သို့ဖြင့် အလေ့အကျင့်မှ 'မှု'များ ဖြစ်လာတော့
သို့သော် တစ်ဖက်တွင်မူ ကျွန်တော့်ဘာသာကျွန်တော် ကျဉ်းကျပ်နေမိပြန်ပါသည်။

[၁]

ဆိုရလျှင် ကျွန်တော် ငယ်စဉ်မှစ၍ (၁၀)တန်းအောင်ကာ၊ ပျော်မဆုံးဖြစ်ရသည်
ယနေ့အသက် ရလာသည့်အချိန်အခါအထိ အရက်သေစာကို ဘီယာ၊ ဝိုင်ကအစ
ဟု ဆုံးဖြတ်ခဲ့ရာ ယနေ့အထိ တည်နေသည်။ အဆိုပါ ကိုယ်ရေးကိုယ်တာများကို
အချို့အလေ့အကျင့်များမှသည် 'မှု'များ ဖြစ်လာရာတွင် ကျွန်တော်နေရထိုင်ရ
လာပါသည်။ ထိုအကျင့်များတွင်အလွန်အားနာတတ်ခြင်း၊ ထင်ပေါ်ကျော်ကြားသူ
နှင့် သိရ၊ ခင်ရ၊ ဆက်ဆံရ၊ သူလွန်မှ သူနှင့် ဘယ်လောက်ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်သည်
ထုတ်ရခြင်းမျိုးကို ရှက်ရွံ့တတ်ခြင်း၊ တစ်ဦးတစ်ယောက်ကို နှုတ်ဆက်ပြီးပါက
ကြိမ် ပြန်လှည့်သွားတွေ့မှုမပြုခြင်း (ပြန်တော့မယ်နော် နှုတ်ဆက်ပြီးခါမှ တစ်
ကျန်ခဲ့၍ဖြစ်စေ၊ ပြန်လှည့်သွားယူကာ ဒုတိယအကြိမ် နှုတ်ထပ်မဆက်လိုခြင်း)၊
ရိုသေလေးစားမြတ်နိုးသော ပုဂ္ဂိုလ်များရှိသည့် (နေထိုင်သည့်၊ ရှိတတ်သည့်) နေ
ရှေ့မှ ဖြတ်မလျှောက်ခြင်း (ဝင်ရောက်တွေ့ဆုံနှုတ်ဆက်ရန်မရှိက ဖြတ်မလျှောက်
အိမ်ရှေ့မှ သာမန်ဖြတ်သန်းသွားခြင်းသည် ရိုသေလေးစားရသူလည်း ဖြစ်နေ၍
လမ်းပေါ်ကပင် လက်ပြ၊ အော်ဟစ်နှုတ်ဆက်သွားရန်လည်း မသင့်၍ အဂါရဝ ဖြစ်
အစွဲလွန်နေခြင်း) စသည်တို့သည် ကျွန်တော့်အတွက် ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးသဖွယ်၊ စိတ်
မသာဖြင့် သတိကြီးနေရပေသည်။

ဘဝတွင် ထိုသို့ အိမ်ရှေ့မှ ဖြတ်မလျှောက်ရဲလောက်အောင် လေးစားမြတ် (တစ်နည်းအားဖြင့် ချစ်၊ ကြောက်၊ ရိုသေရသည့်) ပုဂ္ဂိုလ် သုံးဦးတိတိ ရှိပါသည်။ သူမှာ ကျွန်တော်မူလတန်းပညာသင်ယူခဲ့စဉ်က မူလတန်းကျောင်းအုပ်ဆရာမကြီး ။ အမည်က 'ဒေါ်အေးဆင့်'ဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။ နာမည်နှင့်လိုက်အောင်ပင် ကြီးက တည်တည်ခန့်ခန့်၊ ထွားထွားကျိုင်းကျိုင်းကြီးဖြစ်၍ ကလေးငယ်ကျောင်း ကြောက်ကြပါသည်။ အမျိုးကြီးမို့ စည်းစနစ်ကြီးသည့်အပြင် အသံသြဇာလည်း သို့ ဆရာ၊ ဆရာမများပင် လေးစားကြောက်ရွံ့ကြပါသည်။ အမှန်မှာ ကျွန်တော့် တော်သူဟု သတ်မှတ်ခံထားရသည်မို့ ဆရာမကြီးက အရေးပေးပါသည်။

တစ်ကြိမ်တွင် နေ့လယ်ကျောင်းဆင်းချိန် ကလေးများ အလွန်ဆော့ကစားသည်မို့ ကြီးစိတ်ဆိုးပြီး တစ်ကျောင်းလုံးကို အပြစ်ပေးကာ ခုံပေါ် မတ်တတ်ရပ်ခိုင်း ထားပါ နောက် 'ကဲ ဒီလောက်တောင် ဆော့နေကြတာ စာကျ ဘယ်သူ ကောင်းကောင်း အခုသင်ထားတဲ့ နှစ်လယ်ထိစာတွေအပြင် စိတ်ဝင်စားပြီး သင်ခန်းစာဖတ်စာအုပ်ကို ထားတာ ဘယ်သူရှိလဲ'ဟု မေးပါတော့သည်။

အားလုံးက ခေါင်းငုံ့ထားချိန် ကျွန်တော့်ကို လက်ညှိုးထိုးပြီး 'မင်းကော'ဟု မေးရာ က ဖတ်စာအုပ်မှ ကြိုဖတ်ထားသော 'မပုကြွယ်နှင့်ခရုငယ်'ဟူသည့် အကြောင်း ရှင်းပြလိုက်နိုင်သဖြင့်၊ ဆရာမကြီးက ကျွန်တော့်ကို လူပုံအလယ်တွင် သိသိသာ ပါသည်။ ထိုမျှ အလေးပေးမှု ရင်းနှီးမှုရှိသော်လည်း ကျွန်တော့်အနေနှင့် သူ့ ချင်းဆိုင်ရန် အမြဲဝန်လေးနေခဲ့တတ်ပါသည်။ သို့နှင့် မူလတန်းလွန်မြောက်၍ ပြောင်းရသည့်တိုင် ဆရာမကြီးကို ကျွန်တော်သတိရနေပါသည်။ စိတ်ထဲတွင် နေသာ စွဲထင်နေပါသည်။ ဆိုရလျှင် ကျွန်တော် ဆရာမကြီးကို လေးစားချစ်ခင် နေမိသည်။ သို့သော် သူ့ကိုတွေ့ရန် ကျွန်တော် မကြိုးစားခဲ့တော့။ ဆရာမကြီး ရောက်လာနိုင်မည့် လမ်းကို ကျွန်တော် ပုန်းလျှိုးကွယ်လျှိုးသွားခဲ့သည်။ အချိန် သည်။ ဆရာမကြီးသတင်းကို ကျွန်တော်အကုန်ကြားပါသည်။ အကုန်လည်း သည်။ သို့သော် ယနေ့တိုင် တွေ့ရန် ကျွန်တော် ဝန်လေးနေမိပါသည်။

ဦးမှာ အလုပ်ခွင်မှ တာဝန်ခံအရာရှိ ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ လူဖြစ်ရ ဆိုရှယ်လစ် အတုအယောင်ခေတ်၊ ဘာတံခါးမှမပွင့်၊ လူငယ်များအနေဖြင့် အစိုးရ ၍ ဘာအလုပ်မှ လုပ်စရာမရှိ။ မိဘကလည်း သာမန်ကျောင်းဆရာများပေမို့ ကိုယ်သာသိ၊ ငယ်ငယ်ရွယ်ရွယ်နှင့် ကျွန်တော် အလုပ်ခွင်ဝင်ရပါသည်။ ဝ၊ စည်းကမ်းကျ၊ ကုသိုလ်လည်းရ၊ ဝမ်းလည်းဝဟု စကားရှိသည်။ ကုသိုလ်မရ တော့ သေချာသည်။ သို့သော် ဘဝတွင် စည်းနှင့်ကမ်းနှင့် နေတတ်ထိုင်တတ်၊

စနစ်တကျ ရေးတတ်သားတတ်၊ ပြောတတ်ဆိုတတ်သွားသည်။ အမြီးနှင့် ခေါင်း၊ အသွ
အပါး၊ အရိပ်နှင့် အကဲ ကွဲပြားစွာ နားလည်သွားသည်။ ဝန်ထမ်းလုပ်ငန်းများ
နိုင်ငံရေး အသိအမြင်များအထိ အဆိုပါ အရာရှိထံမှ ကျွန်တော် လေ့လာသင်ယူ
နိုင်ခဲ့သည်။ သူသည်လည်း စည်းကမ်းကောင်း၊ တိကျလွန်းအားကြီး၍ ဝန်ထမ်း
ကြောက်ကြရသည်တွင် ကျွန်တော့်ကိုမူ သူ မျက်စိကျပါသည်။ သူနှင့်
ထိစပ်စေသည်။ ပိုမိုသင် ယူစေခဲ့သည်။ ကျွန်တော်ကလည်း တစ်ထပ်တည်းကျ
ယုတ်စွအဆုံး သူ့အလိုမကျ၍ ဆဲရေးတိုင်းထွာပုံကအစ ယူခဲ့နိုင်ပါသည်။

သို့သော် ကျွန်တော့်ထုံးစံအတိုင်း အဆိုပါအရာရှိကို အလုပ်ခွင်မဟုတ်
တွေ့ရမှာ အလွန်ဝန်လေးပါသည်။ နောက်ဆုံး ကျွန်တော်လျှောက်နေသည့် လမ်း
သူ့ကား လာနေသည်ကို ဟိုဝေးဝေးက မြင်လျှင်ပင် ကျွန်တော်လမ်းချိုးထဲသို့
ရှောင်နေမိသည်။ ယနေ့ ကျွန်တော်လည်း အပြင်ရောက်၊ သူလည်း ပင်စင်ယူပြီး
လည်း ကျွန်တော် သူ့အိမ်ရှေ့ကပင် ဖြတ်မလျှောက်ရဲပါ။ မဖြစ်မနေ ဖြတ်လျှော
ထီးပါလျှင် ထီးဆောင်းပြီး မြင်ကွင်းကို ကာထားမိသည်။ ထီးမပါပါက ခေါင်းငုံ့၍
သုတ် လျှောက်ပါသည်။ အမှန်တွင် သူ့ကို လက်ဦးဆရာမို့ ကျွန်တော် အလွန်
မိပါသည်။ ကန်တော့ချင်ပါသည်။ နေကောင်း မကောင်း သိလိုပါသည်။
ကျွန်တော်အမြဲ လက်တွန့်နေမိပါသည်။

သူနေသည့်တိုက်ခန်းက လမ်းမပေါ်၊ ပထမထပ်မှာဖြစ်၍ သူဝတ်နေကျ
လက်စကလေး တစ်ထည်၊ နှစ်ထည် ထုတ်လှမ်းထားတတ်သည်ကို ဝေးဝေးက မြင်
သည်။ အဆိုပါစွပ်ကျယ်လေးများကို ကျွန်တော် ခပ်ဝေးဝေးမှ ခိုး ခိုးကြည့်တတ်
ရေစိုစွပ်ကျယ်လေးများ လှမ်းထားသည်က သူနေကောင်းသည် သူလောကကြီး
သေးသည်ဟု အဓိပ္ပာယ်ဆောင်၍ ကျွန်တော်ဝမ်းသာပါသည်။ ဤမျှပင် ဖြစ်ပါသည်
တွေ့ဖို့ သူမြင်သွားမှာကိုတော့ ကျွန်တော် ရှောင်နေဆဲ ဖြစ်ပါသည်။

[၄]

နောက်ဆုံးတစ်ဦးကတော့ စာရေးဆရာ၊ သတင်းစာဆရာ၊ နိုင်ငံရေးသမား
မောင်ဝံသ'ပင် ဖြစ်ပါသည်။ တကယ်တော့ ဆရာနှင့်ကျွန်တော် ပတ်သက်မှုက
သမိုင်းမဝင်ပါ။ သာမန်လူသားနှစ်ဦး၏ ပတ်သက်မှုမျိုး ဖြစ်ပါသည်။ ဘယ်အ
ကြီးမှာ ဘယ်လိုတွေ့သည်။ ဘယ်နိုင်ငံရေး ဘယ်သတင်းစာလုပ်ငန်းကြီးတွင်
သည်။ သည်လိုမျိုး မဟုတ်ပါ။ ပကတိရိုးစင်းပါသည်။ သို့သော် ကျွန်တော့်အနေ
နှင့်သားလို ခံစားမှုမျိုးအထိ ခံစား၍ ရအောင်ပင် ရင်ထဲငြိနေမိပါသည်။

'မောင်ဝံသ'ကို ပထမဆုံးစာအုပ်ဖြင့် မိတ်ဆက်ပေးခဲ့သည်က ကျွန်
ဖြစ်ပါသည်။ အဖေက နယ်သတင်းထောက်တစ်ဦးမို့ သူ့သား နှစ်ဦးဖြစ်သည့်
တို့ကို ခြောက်တန်း၊ ခုနစ်တန်းနှင့် စာစုံ ပေးဖတ်၍ ပျိုးထောင်ပါသည်။ အဆို

များတွင်ပင် ဟံသာဝတီဦးဝင်းတင်၏ 'ဥတ္တရအလင်း' (The Northern Light)၊ မောင်ပိုင်း၊ ဂျာနယ်ကျော်မမလေး၏ 'သူလိုလူ'၊ မောင်ဝံသ၏ 'ဝံသမှတ်စု'တို့ ပါဝင်ပြီး ဆရာမောင်ဝံသကို ငယ်ငယ်ရွယ်ရွယ်နှင့် စာအားဖြင့် ရင်းနှီးပြီး ဖြစ်သည်ဟု ပြော၍ ရပါသည်။

ကြိမ်မြောက်ကား ဆရာမောင်ဝံသနှင့် လူချင်းဆုံရခြင်း ဖြစ်သည်။ သည်အချိန်ကတော့ အရွယ်ရောက်ပြီ ဖြစ်သည်။ အစိုးရအလုပ်ပင်ဝင်ပြီး ဖြစ်သည့်အပြင် 'နိုင်ငံခြား သက်ထပ်ထားသူကို နိုင်ငံကို ဦးဆောင်စေရန် သင့်/မသင့်'ဟူသော အချက် ပါသည့် ဝန်ထမ်းများကို စစ်ဆေးချက်များ (တစ်နည်းအားဖြင့် ဝန်ထမ်းသန့်စင်သည့် လုပ်ငန်းလူခွဲသည့်) မေးခွန်းများပါသော (၃၃)ချက်ကို ဖြေဆိုရာတွင် သူတို့လူ မဟုတ် ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ပြတ်ပြတ်သားသား သိရှိသွားသည့်အတွက် ပစ်စလက်ခတ် ထဲတွင် ကျွန်တော်ပါဝင်သွားပြီးသည့်အချိန်ဖြစ်သည်။ ထိုအချိန်က ကျွန်တော့်အနေ မိတ်ဆွေကြီးအကူအညီဖြင့် ရပ်ကွက်တွင်း စာအုပ်အငှားဆိုင်ငယ်လေးဖွင့်ကာ ရှန်းကန် နေရချိန်မို့ ကျွန်တော့်ဆိုင်တွင် ဆရာမောင်ဝံသထုတ်သည့် 'အတွေးအမြင်' စာစောင်ကို တခုတ်တရ ဝယ်၍ ကိုယ်တိုင်ဖတ်ရှုသည့်အပြင် ငှားရမ်းပါသည်။ ထိုမှ မိတ်ဆွေများလာ၍ ဝယ်ယူရောင်းချဖြန့်ဖြူးပေးပါရန် စာအုပ်စုလိုသူများက တောင်းဆိုလာ၍ ဆရာ့တိုက်သို့ သွားရန် အကြောင်းတိုက်ဆိုင်လာပါတော့သည်။

ထိုစဉ်က ဆရာ့စာအုပ်တိုက်သည် နိုင်ငံရေး ဒီရေအရှိန်နှင့်အတူ 'ခွပ်ဒေါင်းစာပေ' ဟု ခေါ်တွင်ပါသည်။ မြို့တော်ခန်းမနောက်မှ ကပ်လျက် (၃၃)လမ်းထဲ ကွေ့ဝင်လိုက်လျှင် ခွပ်ဒေါင်းစာပေ'ကို လှမ်းမြင်နေရပြီ ဖြစ်သည်။ လမ်းကလည်း ဝင်လမ်းသာ၊ အခန်းကလည်း မြေညီထပ်ဖြစ်၍ အိမ်ရှေ့ဘာဂျာတံခါးဖွင့်ထားပါက ဆရာ ထိုင်သည်ကို တန်းမြင်နေရပြီ ဖြစ်သည်။ ထိုစဉ်က ဆရာမှာ ထိုင်နေတတ်တာ၊ လုပ်နေတတ်တာများပါသည်။ ခေတ်အခြေအနေကလည်း ယနေ့ကဲ့သို့ ဖွင့်ထားသည့် ဈေးကွက်စနစ်မျိုး မဟုတ်သေး၍ ပါတီအလုပ်၊ ဂျာနယ်အလုပ်များကလည်း စိစိစစ်စစ် ဖြစ်နေသည်မို့ ဆရာထဲထဲဝင်ဝင် ဘာမျှမလုပ်သေးသည့်အချိန် ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။

ရောက်တိုင်း ကျွန်တော်သွားတိုင်း ဆရာ့ကို အမြဲလိုလို တွေ့ပါသည်။ ကျွန်တော့်အဖေ ညီ သတင်းထောက်တစ်ဦး ဖြစ်သည့်အပြင် ကျွန်တော့်စိတ်အခြေခံလေးကိုလည်း

လက်ခံ၍ထင်သည် ဆရာက ကျွန်တော့်ကို နှစ်နှစ်လိုလို စကားစပြောပါသည်။ ခင်ခင်မင်
မင်၊ ဖော်ဖော်ရွေရွေ ဆက်ဆံသည့်အပြင် အထူးသဖြင့် ကျွန်တော့်ကို စကားပြောစေပါသည်။
ကျွန်တော်စကားပြောတာကို နားထောင်ပါသည်။ တစ်ခါတစ်ခါတွင်မှ ဝင်ထောက်
ချက်ပြု၊ ဆုံးဖြတ်မှုပြုပေးတတ်ပါသည်။ တစ်ခါတစ်ခါ မေးခွန်းပြု၊ စစ်ဆေးမှုပြု
ဖတ်ရန်စာ၊ ရေးရန်စာ၊ တိုင်းပြည်အတွက် ထားရန်စိတ်တို့ကိုလည်း မသိမသာ လမ်းပြ
ပေးပါသည်။ တိုက်ရိုက်လမ်းညွှန်မှုမျိုး ဆရာ မလုပ်ပါ။ ဆရာ လူငယ်ကို စိတ်ဝင်စား
လေးစားသည်၊ နေရာပေးသည်ကို ကျွန်တော် သိသိသာသာ သိခဲ့ရသည်။

ထို့ပြင် ကျွန်တော်သိသည်။ 'ဘယ်ပျောက်နေလဲ၊ စကားလေး ဘာလေး လာ
ဦး' စသည်ဖြင့် ကျွန်တော်ရောက်တိုင်း ပြောလေ့ရှိသည်ကို ထောက်ရှု၍ တစ်
ကျွန်တော်အလာကိုလျှင် ဆရာ ကျွန်တော့်ကို မျှော်နေပုံရသည်။ ဘာမျှမဟုတ်
ကျွန်တော့်ကို စကားပြောဖော်တစ်ယောက်လို ဆရာအလေးဂရုပြုခဲ့သည်ကို ထိုင်
ကျွန်တော် ဘာမျှ မခံစားမိ။ နောင်အခါ ဆရာတိုင်းပြည်အတွက် အရေးပါသော
ယောက် ဖြစ်လာခဲ့ချိန်တွင် ကျွန်တော်ပြန်စဉ်းစားမိတိုင်း အားတုံ့အားနာ ဖြစ်သ
ရပါသည်။

ထိုသို့ ရင်းနှီးစွာ ဆက်ဆံမှု ရှည်ကြာလာချိန်တစ်နေ့ ကျွန်တော်ရေး
စာမူလေးတစ်ခု ဆရာ့ကို ပေးမိပါသည်။ ဆရာဖတ်ပြီး နောက်နေ့တွင်ပင် ကျွန်
ထားသည့် ကလောင်ကို မကြိုက်ဟုဆိုကာ ပြန်ပေးပါသည်။ နောက်ထပ်ပေးသည့်
တစ်စောင်ကိုတော့ 'အတွေးအမြင်'တွင် ပါလာသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ နောင်
ချိန်မှ သူငယ်ချင်းတစ်ပိုင်းဖြစ်နေသူ ဆရာ့သမီးက 'ဖေဖေက ဆူးသစ်နီက 'လ
လို့ မှတ်ချက်ပြုခဲ့တယ်'ဟု ပြန်ပြောပြပါသည်။ ပြောလိုရင်းမှာ ဆရာ လူကို မ
သာ ရွေးကြောင်း ပြောလိုရင်း ဖြစ်ပါသည်။

[၈]

တစ်နေ့ ဆရာ ကျွန်တော့်ကို ထူးထူးဆန်းဆန်း၊ ပွင့်ပွင့်လင်းလင်းကြီး မေး
မေးပါသည်။ 'ဆူးသစ်နီ၊ ဒီအရွယ်ရောက်နေပြီ ဘာလို့ အိမ်ထောင်မပြုသေးလဲ'
ပါသည်။ ကျွန်တော်ကလည်း ချက်ချင်းလိုပင် 'ကျွန်တော် အိမ်ထောင်ပြု
တိုင်းပြည်အတွက် တစ်ခုခုလုပ်ပေးနိုင်ဖို့ ကြိုးစားရမယ်လို့ ခံယူလို့ အဲဒီဘက် မစဉ်း
တာပါ'ဟု ခေတ်အခြေအနေ၊ စိတ်ခံယူချက်နှင့်အညီ ငယ်မူငယ်သွေးနှင့် မာန်ပါ
သည်။ ဆရာ အလွန်ကျေနပ်ဟန် ဖြစ်နေပါသည်။ နောင် (၁၀)နှစ်အကြာ
မင်္ဂလာဆွမ်းကျွေးတော့ ဆရာနှင့် ဆရာဖေမြင့် လာရောက်ချီးမြှင့်ရာတွင်
သူကပင် ပြန်အစဖော်၍ 'သူ့အဖြေကို ကျွန်တော် Shock ရကြောင်း၊ ဒီလို
အားရလိုက်တာ' ဟု ဆရာဖေမြင့်ကို ကျွန်တော့်ရှေ့တွင်ပင် ပြောပြပါသည်။

သူ့မေးခွန်းအပေါ် အဲဒီအချိန်က ဆုံးသစ်နီ ဘယ်လိုဖြေခဲ့လဲ မှတ်မိလားဟု ကျွန်တော် မဖြေနိုင်ခဲ့ပါ။ ကျွန်တော့်စကား ကျွန်တော်မေ့နေပြီ ဖြစ်ပါသည်။)

သို့နှင့် အချိန်အခါ ပြောင်း၊ အခြေအနေတွေ ပြောင်းနှင့် ကျွန်တော်လည်း ပြောင်း၊ ဆရာလည်း လုပ်လိုက်သမျှ အလုပ်တွေ၊ စုံစုံစေ့စေ့၊ ကြိုးစားပမ်းစား၊ မြည့်၊ ပါတီမှာလည်းကြားရ၊ အသင်းအဖွဲ့တွေမှာလည်း ကြားရ၊ စာပေနယ်မှာ ကြားရနှင့် နောက်ဆုံး 'ပြည်သူ့ခေတ်'ဂျာနယ်လုပ်ပြီ ဆိုသည်အထိ။

ဆိုရလျှင် ကျွန်တော့်မှုအရ (ဆိုက်ကိုတစ်မျိုး ဖြစ်ပါလိမ့်မည်)၊ ထိုအချိန်များက တင်းကျွာနေသည်မှာ နှစ်ချီကြာပြီ ဖြစ်သည့်အတွက် ဆရာ့အိမ်ရှေ့ကို ဖြတ် တော့သည့်အချိန်များ ဖြစ်သည်။ အမှန်တွင် ဆရာလည်း ၁၉၉၀ ကျော် ကာလ သို့ ကျွန်တော့်လို ပါမွှားအတွက် အချိန်ပေးရန် မဖြစ်နိုင်တော့သည့်အပြင် အိမ်ရှေ့ခန်းထိုင်ခုံမှာ လမ်းသို့ မျက်နှာမူထိုင်၍ စာဖတ်နေတတ်သည် မဟုတ် လည်း ကျွန်တော့် ဆိုက်ကိုအရ ဆရာနှင့် တွေ့လိုက်ရမှုဖြင့် မရောက်တာကြာခြင်း၊ ရန်ပင် အချိန်မပေးနိုင်ဘဲ လမ်းပေါ်မှ ရယ်ပြတာမျိုးမျှနှင့် အင်္ဂါရဝဖြစ်မှုကို လိုခြင်းတို့ကြောင့် (အထူးသဖြင့် ချစ်၊ ကြောက်၊ ရိုသေနေခြင်း အရှိန်ကြောင့်ပင်) ဘဲသို့ ချိုးကွေ့မဝင်မိစေရန် အမြဲသတိထားနေပြီး ဖြစ်သည့်အချိန် ဖြစ်သည်။

စာရေးသူအတွက် အောင်ပွဲဖြစ်သည့် မိမိစာများကို စာအုပ်တစ်အုပ်အဖြစ် ဝေရန် ကျွန်တော်ကြုံလာပါသည်။ အဆိုပါပွဲတွင် ဖခင်လိုဖြစ်နေသည့် 'ဆရာ သ'ကို ဖိတ်ခေါ်ချင်သည်။ ဆရာဖေမြင့်က ကျွန်တော့်အပေါ် ၁၉၉၅ မိုးမိုး(အင်း သွှတိုပြိုင်ပွဲ၌ ကျွန်တော်ဆုရချိန်ကတည်းက မျက်မှန်းတန်းမိပြီးဖြစ်၍ ကျွန်တော့် စာအုပ်လေးထုတ်သည့်ပွဲကို ဆရာဖေမြင့် ဖိတ်ပြီးဖြစ်၍ ဆရာမောင်ဝံသကိုလည်း ကဲစေလိုသည်။ သို့ဖြင့် အဆိုပါဖောများဖြင့် ဆရာ့အိမ်သို့ တန်းတန်းမတ်မတ် သွား တော့သည်။

ထိုအချိန်က ၂၀၀၉ ခုနှစ်။ ရွှေဝါရောင်အရေးအခင်း၊ နာဂစ်လှုပ်ရှားမှုများကြောင့် အခြေအနေ တင်းမာနေချိန်မို့ ကျွန်တော်အခမ်းအနားလုပ်မည့် ပန်းဆိုးတန်းနှင့် ခုသာလမ်းထောင့်မှ စာပေလောကတိုက်ပတ်ဝန်းကျင် လမ်းမပေါ်တွင်ပင် ရဲတပ်ရင်း များ လှည့်လည်စောင့်ကြပ်နေကြချိန် ဖြစ်သည်။ ပြီးတော့ ကျွန်တော်လုပ်သည့်နေ့က ၈ လ။

၁၁ |

(၈-၈-၂၀၀၉) ကျွန်တော့်စာအုပ်ပွဲနေ့တိုင်ခဲ့ပါသည်။ ဖိတ်ကြားစဉ်ကပင် ဆရာက ပေးလိုက်၍ အခြားလာရောက်ချီးမြှင့်မည့် ဆရာများနှင့်ပင် ကျင်းပရန် စီစဉ်မိပါ

သည်။ သို့သော် ဆရာမောင်ဝံသ ဆိုက်ဆိုက်မြိုက်မြိုက်ကြီး ရောက်ရှိလာခဲ့ပါသည်။ ထို့နောက် မြိန်မြိန်ရှက်ရှက်ကြီး ကျွန်တော်နှင့် ကျွန်တော့်စာအုပ်ကို ချီးမြှင့်ပါသည်။ ဆရာက အမှာစကားပြောရာတွင်

'ကျွန်တော် အခုအချိန်တွေမှာ အပြင်မထွက်ချင်ဘူး၊ စကားမပြောချင်ဘူး၊ အထူး သဖြင့် ဒီလိုနေ့မှာ (၈ ရက်၊ ၈ လကို ရည်ညွှန်းပါသည်) ပိုလို့ စကားမပြောချင်ဘူး ဒါကြောင့် ဆူးသစ်နီရဲ့ပွဲကို ကျွန်တော်မလာဖို့ လုပ်ထားတာ။ အခုတော့ ပြောချင်လို့ လာပါတယ်' ဟု စကားချီးသန်းကာ ခေတ်နှင့်လူငယ်ကို ဦးစားပေးကာ ရည်မှန်းချက် ကြီးကြီးဖြင့် ဟောပြောသွားပါသည်။ လူငယ်များကို လက်ဆင့်ကမ်းတာဝန်ပေးခဲ့မှုဟု ပြော၍ ရပါသည်။ ကျွန်တော့်အပေါ် ဆရာ့ကျေးဇူးကြီးလှပါသည်။ ထိုနေ့က ဆရာ လာရောက်ချီးမြှင့်၍ ကျွန်တော် ဝမ်းသာပီတိ မျက်ရည်ကျရပါသည်။

နောက် ၂၀၁၀ နိုင်ငံရေးပေါ် လစီများ ပြောင်းလဲလာချိန် ကျွန်တော်တို့လူငယ်များ ဝေဝါးနေချိန်၊ ဆရာနှင့်ကျွန်တော် ဂျာနယ်ဆိုင်တွင် အမှတ်မထင် တွေ့ပါသည်။ ကျွန်တော် ဆရာ့ကို 'ရှိန်'၍ ရှောင်နေသေးချိန်ဖြစ်ရာ ၃၃ လမ်းမှ ဆရာထွက်လာတတ်၍ ဆရာ့သမီး ရှိရာ ရေကျော်အိမ်သို့ လမ်းလျှောက်သွားရာ အနော်ရထာလမ်းမပေါ် လမ်းကြောကို ကျွန်တော်ရှောင်တတ်ပါသည်။ ထိုနေ့ကတော့ တိုက်တိုက်ဆိုင်ဆိုင် ဂျာနယ်ဆိုင်တွင် ဆရာ နှင့် ပက်ပင်းတိုးပါသည်။ သို့သော် ခေတ်အခြေအနေအရ ကျွန်တော်သွေးဆူနေ၍ ဆရာ့ ကို ကျွန်တော် ထင်သလောက် မရှိ့ပါ။ သို့နှင့် ဆရာလမ်းလျှောက်ရာ လွှစ္စလမ်းနား အထိ ဘေးမှ လိုက်ပါ၍ စကားပြောပါသည်။ အထူးသဖြင့်

'ဆရာ ကျွန်တော့်ပါတီနိုင်ငံရေးအတွက် ပါတီတစ်ခု လမ်းညွှန်ပါ'ဟု ကျွန်တော်မေး ရာ ဆရာက ဒေါက်တာသန်းငြိမ်း (ယခုကွယ်လွန်ပြီဖြစ်ပါသည်)၏ ပါတီကို ဆန္ဒပြုပါသည်။ (ထိုစဉ်က NLD လှုပ်ရှား၍ မရသေးပါ)။ 'ဒါကလည်း ဆူးသစ်နီရဲ့ နိုင်ငံရေးခံယူချက်အပေါ် ပေါ့' ဟု ဆရာက စကားကို ဖြည့်စွက်ပါသည်။ (ဆရာက မင်းတို့ ငါတို့ မပြော ကျွန်တော့်နာမည်ကိုသာ သုံးပါသည်)။ လမ်းခွဲခါနီးတွင် 'ဆူးသစ်နီပါတီနဲ့ ဆက်သွယ်ဖို့ ကိုယ့်နာမည်မဖော်ပြနဲ့ပေါ့နော်'ဟု လှည့်မှာပါသည်။ ထိုမှ ဆရာက တိကျ၍ စောင့် ထိန်းသိမ်းမှု ရှိပါသည်။

[၁၂]

ထိုသို့ ဆရာနှင့် တွေ့ပြီးနောက်ပိုင်း ဆရာကတော် ဆရာ့သမီးတို့ဖြင့်သာ ဟိုဟိုသည်သည် အတွေ့များပြီး ဆရာကိုယ်တိုင်နှင့်မူ သူပြောဟောနေသည်ကိုသာ အဝေးမှ တွေ့ရပြီး လူချင်းတွေ့ဆုံမှု မရှိတော့သည်မှာ ဆရာဆုံးပါးသည့်အချိန်ထိ ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်တော် လည်း ကျွန်တော့်မှုကို ဆက်၍ ဒီဂရီမြှင့်လိုက်ခဲ့၍ ဖြစ်သည်။ လူတော်များ၊ စွမ်းဆောင်သူ များ၊ လူထုခေါင်းဆောင်များကို Hand Phone လေးနှင့် ဓာတ်ပုံတွဲရိုက်၊ စကားလုပြော၍ သူတို့ အချိန်များကို ပြုန်းတီးစေမှုကို အလုံးစုံရှောင်ရှားခဲ့ခြင်းပင်။

[illegible]ဖြင့် ဆရာ ကင်ဆာဖြစ်နေပြီဆိုသည်မျိုး ကြားလာရသည်မှ အခြေအနေ အတက် [illegible]ကို နားစွင့်၍သာ နေခဲ့သည်မှာ ဆုံးပါးသည်အထိ ဖြစ်တော့သည်။ ကျွန်တော့်တွင် [illegible]သပ်မှု (ဆိုက်ကို)တစ်ခု ရှိပါသေးသည်။ ဆုံးပါးတော့မည့်အခြေအနေနှင့် လူများကို [illegible]တော် မျက်နှာချင်း မဆိုင်ရက်ခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်တော်ချစ်သော အဘွားနှင့် [illegible] ကျွန်တော့်အဖေကိုယ်တိုင်တို့ကိုပင် သူတို့ဆုံးပါးမည်ကို သိသည်နှင့် သူတို့ [illegible]ဆုံးအချိန်တွင် ကျွန်တော်ရှောင်၍နေကာ ဆုတောင်းပေး ကြိတ်ဆွေး၍သာ နေခဲ့ပါ [illegible] အကြောင်းရင်းမှာ ကျွန်တော့်နှလုံးသား မမာခြင်းပင် ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။

ထို့ပြင် ဆရာနှင့် ပတ်သက်လျှင် လောကစံကို မကျေနပ်ချက်တစ်ခု ပိုရှိပါသည်။ [illegible]ကြောင်းမှာ တကယ့်အခြေအနေကောင်း၊ ဂျာနယ်တွေလုပ်လို့ကောင်းသည့်အချိန်၊ [illegible]ဝင်းသမားများအတွက် ဦးဆောင်လမ်းပြပုဂ္ဂိုလ်လိုနေသည့်အချိန်၊ နိုင်ငံရေးတွင် [illegible] တိုင်းပြည်တွင် ရင့်ကျက်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်များ လိုအပ်နေသည့် အချိန်ကာလမျိုးတွင်မှ [illegible]ကောင့်သား ကင်ဆာရောဂါက ဖြိုးခနဲ ဖြုန်းခနဲနှင့် ကဖျက်ယဖျက်လုပ်တတ်ပလေ။ [illegible]ကောင်း အရွယ်ကောင်းကြီးကျကာမှ။

ဒီနေ့ ဆရာမရှိတော့ပါ။ သို့သော် ၃၃ လမ်းတွင်းသို့ ချိုးဝင်မည်ကြံတိုင်း ကျွန်တော် [illegible]ဆုံးတော့ သတိဝင်နေပါသေးသည်။ အိမ်ရှေ့ရောက်လျှင်လည်း လှည့်မကြည့်ဘဲ [illegible] လှည့်ကြည့်တိုင်းလည်း ဆရာထိုင်နေသေးမလား အမြဲ စူးစမ်းနေမိပါသေးသည်။

ဆူးသစ်နီ

ကသောင်းကနင်းနှစ်များကို ဖြတ်သန်းခဲ့သည်

ဦးခင်မောင်ဆွေ(မန်းတက္ကသိုလ်)

တစ်နိုင်ငံလုံးမှာရှိတဲ့ တက္ကသိုလ် ကောလိပ်ကျောင်းတွေ အကုန်လုံး ၁၉၈၈
ဩဂုတ်လထဲမှာ ရက်အကန့်အသတ်မရှိ ပိတ်လိုက်ပြီဆိုတဲ့အခါမှာ မန်းတက္ကသိုလ်
တစ်ခုလုံးမှာလည်း ကျောင်းသားကျောင်းသူတွေနဲ့ စည်ကားနေတဲ့ ပညာရိပ်မြုံအဖြ
လူသူကင်းမဲ့ပြီး ခြောက်သွေ့တဲ့ ကန္တာရတစ်ခုအဖြစ် အသွင်ပြောင်းသွားခဲ့တယ်၊
သင်တန်း ဆိုတာတွေ၊ ဌာနတိုင်းမှာ စီနီယာဆရာ၊ ဆရာမတွေက မျိုးဆက်သစ်
ဆရာမတွေကို နွေးစဥ်ပို့ချနေတဲ့ အလုပ်တော့ ရှိလေရဲ့။ ဒါကလည်း လူရှိကြောင်း
လက်မှတ်ထိုးဆိုတဲ့ အလုပ်သဘောလောက်ပါပဲ။ နေ့ရက် ရက်သတ္တပတ်နဲ့ လတွေ
ကုန်ခန်းသွားလိုက်တာ တစ်နှစ် ဆိုတဲ့ ကာလကို တခဏလေးလောက်နဲ့ ဆို
လာခဲ့တယ်။

နှမြောစရာကောင်းလိုက်တဲ့ အချိန်တွေ (တကယ်တမ်း တက္ကသိုလ်ကျော
၁၉၈၈ မှ ၁၉၉၂ နှစ်ကုန်ပိုင်းလောက်အထိ သုံးနှစ် သုံးမိုးတောင် ပိတ်ထားခဲ့
စာရေးသူအတွက် မိမိ မွေ့လျော်နေတဲ့ သင်ကြားရေးအလုပ်က ရုတ်ခြည်း ရပ်တ
အခါမှာ ဘာနဲ့သွားတူမလဲဆိုတော့ ဆိုင်းဝါသနာအိုး ဆိုင်းဆရာ ဆိုင်းတီးဖို့
ကြီးလည်း မရှိတော့ နားထောင်တဲ့ ပရိသတ်ကလည်း ကြက်ပျောက်၊ ငှက်ပျော
ဆိုတာမျိုးလိုပဲပေါ့။

အလုပ်လက်မဲ့ ယောင်နနဖြစ်နေစဥ်တုန်းမှာ ရောင်းရင်းသူငယ်ချင်း ဦး
(ခေါ်) စာရေးဆရာရေချမ်း (မန္တလေး) ရောက်ရှိလာပြီး 'ဆရာဆွေ စိတ်ပညာ
သုတရသဆောင်းပါးတွေ တောင်းပေးပါ' လို့ 'အတွေးအမြင်' ထုတ်နေတဲ့ ခေါ်
ဆရာမောင်ဝံသရဲ့ဇနီး ဒေါ်မြင့်မြင့်က ဖိတ်ခေါ်တယ်၊ ရေးရင် ပေါ်ပင်လိုင်းတော့
ဗျာ၊ မှတ်တိုင်အဖြစ် ကျန်ရစ်မယ့် (works) တစ်ခုဖြစ်အောင် ရေးဗျာ' လို့ တိုက်တွ

စာရေးဆရာ ရေချမ်း (မန္တလေး) အကြံပြု တိုက်တွန်းချက်ကြောင့်ပဲ ၁၉
အလယ်ပိုင်းလောက်မှစပြီး စိတ်ပညာသုတရသဆောင်းပါး ဇာတိစိတ် (inst

ကြမ်းဖက် ရန်လိုမှု အပြုအမူအကြောင်း 'အသက်ရှင်ရေးအတွက် အတူတကွ ...ခြင်း' ခေါင်းစည်းဖြင့် နှစ်ပုဒ်၊ လုံးတီး မျောက်ဝံ (Naked Ape) က တစ်ပုဒ် ...ကို အတွေးအမြင်မှာ ရေးဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ သည်နှစ် နှောင်းပိုင်းလောက်မှာပဲ ...တရသ စာပေနယ်ပယ်မှာ ဘယ်သူမှ မရေးသားသေးတဲ့ စိတ်ခွဲပညာ (သို့မဟုတ်) ...ပညာ (Psychoanalysis) ကို စတင် တည်ထောင်ခဲ့သူ ဒေါက်တာဆစ်ဂမန်ဖရွိုက် (Sigmund Freud) ၁၈၅၆-၁၉၃၉ ဘဝနဲ့ လုပ်ဆောင်ချက်များအကြောင်းကို စီးရီး ဆောင်းပါးတွေ စတင် ရေးသားဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ သည်ဆောင်းပါးတွေဟာ ဆစ်ဂမန် ...ငယ်စဉ်တောင်ကျေးကလေးဘဝ၊ ကျောင်းသားလူငယ်ဘဝ၊ ဆေးတက္ကသိုလ် ...သားဘဝ၊ သုတေသီ ဆရာဝန်ပေါက်စဘဝ၊ လူသားရဲ့ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဘဝကို ...က် စူးစမ်း လေ့လာတဲ့ နည်းထူးအသစ်ကို တွေ့ရှိခြင်း စသဖြင့်တို့ကို 'မိမိအတ္တကို ...မှ ရှာခဲ့သူ' 'မိမိကိုယ်ကို အစစ်အမှန်လမ်းမှ ပြောင်းလဲခဲ့သူ' နဲ့ 'မိမိကိုယ်ကို ...ခဲ့သူ' ဆိုပြီး ကဏ္ဍကြီးသုံးခု ခွဲပြီး စုစုပေါင်း ဆောင်းပါးအပုဒ်ရေ ၄၀ ကျော် ...ကို အတွေးအမြင်မှာ ၁၉၈၉ မှ ၁၉၉၅ အထိ ခြောက်နှစ်တိုင်တိုင် ဆက်တိုက် ...ပြီး တင်ပြခဲ့ပါတယ်။ ဆောင်းပါးတွေ အားလုံး စုပေါင်းလိုက်လျှင် အခန်း ၁၈ ...ခြင်း ၂ အုပ်စာ အတွဲ ၁-၂ အဖြစ် ထုတ်ဝေစရာ စာအုပ်ရှိနေခဲ့ပါတယ်။

... နိဒါန်း

...ကာလမှာပဲ ၁၉၈၇ ပြည့်နှစ်တုန်းက ငွေစက္ကူတွေ တရားမဝင် ကြေညာချက်ရဲ့ ...က် ဂယက်ကြောင့် ကုန်ဈေးနှုန်းက တရိပ်ရိပ် တက်လို့နေပါပြီ။ 'ကွက်မနိုင် ကျီ ...နည်း' နဲ့ ငွေစက္ကူတွေကို သည်လို တရားမဝင် လုပ်ခဲ့တဲ့အတွက်ကြောင့် ကုန် ...ကို ဘယ်လိုမှ ထိန်းသိမ်းမရနိုင်အောင် တက်သည်တက် တက်လို့သာနေပါတော့

...စာရေးသူရဲ့ ဇနီးဟာ မန္တလေးတက္ကသိုလ် ဒဿနိကဗေဒဌာန ကထိက ကနေ ...ကြီးတက္ကသိုလ်ကို တွဲဖက်ပါမောက္ခအဖြစ် ရာထူး တိုးမြှင့် ပြောင်းရွှေ့ခံရဖို့ရာ ...ကူ အလားအလာက ရှိနေပါပြီ။ တစ်ဦးတည်းသော လူမမည်သားကလည်း တက္က ...တန်းဖြေမယ့်နှစ်ဖြစ်လို့ သူ့အတွက် သိပ်ကို အရေးကြီးတဲ့ အချိန်ကာလလည်း ...ဘာပါ။ မိမိတို့ ဇနီးမောင်နှံ နှစ်ယောက်သား ခေါင်းချင်းဆိုင် ကြိတ်တိုင်ပင်ကြပြီး ...ချက်တစ်ခုချခဲ့ရပါတယ်။ 'အခုနေခါမှာ ရာထူးက မက်စရာ မရှိတော့ဘူး၊ ...င်သုံးယောက် တစ်နယ်တစ်ကျေးစီမှာ ခွဲနေရလို့ စားစရိတ် ပိုကုန်လာမယ်၊ ...၍ ကျောင်းမှာ နေစရာအိမ်မရဘဲ မြို့ထဲမှာ အိမ်ငှားနေရလျှင် တောင်ကြီးလို မြို့ရဲ့ ...ရိတ်က မြင့်မားတာနဲ့ဆိုရင် နှစ်ယောက်လစာက ဘယ်လိုမှမဖူလုံနိုင်တော့ ပိုပြီး ...င်ဘ နိုင်မယ်။ ပိုပြီး ဒုက္ခရောက်မယ်၊ ရာထူးတိုးတာက ဆုလာဘ် မဟုတ်ဘဲ ...ကြီးနဲ့ တူနေမယ်'။ ကဲ၊ နောက်ဆုံးတော့ ဇနီးသည်က လုပ်သက် ၂၅ နှစ်နဲ့ ကထိက

ရာထူးကို စွန့်လွှတ်ပြီး အလုပ်ထွက်ဖို့ပဲ ဆုံးဖြတ်ချက် ချလိုက်ရပါတော့တယ်။ စာရေး ဇနီးမောင်နှံရဲ့ ဘဝ ရပ်တည်မှုအတွက် စီမံကိန်းက သူမ အမွေခံအဖြစ် ရပိုင် ရန်ကုန်မြို့ ကန်တော်ကြီးထိပ်နားက နတ်မောက်ရိပ်သာလမ်း အိမ်ကလေးမှာ နေ မန္တလေး မဟာမြိုင်မြို့သစ်က စာရေးသူပိုင်တဲ့ အိမ်ကလေးကို ငှားစားမယ်ပေါ့ ကုန်ဈေးနှုန်း စီးပွားရေးကပ်ဆိုးကို ကျော်လွှားနိုင်မှာဆိုတဲ့ စိတ်ကူးနဲ့ စာရေးသူက အဝေးသင် တက္ကသိုလ်ကို ပြောင်းရွှေ့လိုကြောင်း အ. ဆ. ည ကို လျှောက်လွှာတင်ခဲ့ ပြောင်းရွှေ့ မိန့်ကျလာတဲ့ ၁၉၉၄ နှစ်လယ်လောက်မှာ ရန်ကုန်ကို ပြော ရောက်ရှိလာခဲ့ကြတာပါပဲ။

ရန်ကုန်မှာ ရောက်ရှိနေစဉ် အတွေးအမြင်မှာ စိတ်စိစစ်မှုပညာ ဂိုဏ်းခွဲသစ် (Neo Freudiam) အဲရစ်ဖရွမ် (Erich Fromm-1922)ရဲ့ လူမှုဆက်ဆံရေး အကြောင်းအချ (Social Factors)ပေါ် အခြေခံတဲ့ အတွေးအခေါ် ယူဆချက်တွေကို ဆက်ပြီး စီး အတွေးအမြင်မှာ ရေးသား ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ (သည်အချိန်တုန်းက လေးနက်တဲ့ စာ ပရိသတ် (Serious Reader) တချို့က စာရေးသူရဲ့ တင်ပြချက်တွေကို စိတ်ဝင် လိုက်ဖတ်ကြတဲ့အကြောင်း နောင်မှာ သိရှိခဲ့ရပါတယ်။)

စာရေးသူလည်း ဆရာမောင်ဝံသ၊ ဒေါ်မြင့်မြင့်တို့ဆီကို ဆောင်းပါးတွေ ပေး လူချင်း အတော်ပဲ ခင်မင်ရင်းနှီးလာခဲ့ပါတယ်။ သည်တုန်းက ဆရာမောင်ဝံသက ပုဒ်မ ဖွဲ့ချက်နဲ့ ညပေါင်းများစွာ အင်းစိန် နရသိန်ကို နှစ်ခေါက်တိတိ အလည်ရော ပြီးပြီလို့ သိရပါတယ်။

ဆရာမောင်ဝံသကို စာရေးသူ အနီးကပ် ထိတွေ့ဆက်ဆံတဲ့ အတွေ့အကြုံ သူဟာ စာနယ်ဇင်းသမား စာရေးဆရာပီပီ လေ့လာအားကောင်းသလို ရေးအား ကောင်းသူ၊ တော်တည့် မှန်ကန်ပြီး ထက်မြက်တဲ့ နိုင်ငံရေးအမြင်တွေနဲ့ စာ မျက်စိပွင့်စေခဲ့သူ၊ ခေတ်အချိန်အခါနဲ့ ဆီလျော်တဲ့ 'အတွေးအမြင်'လို စာ 'ပြည်သူ့ခေတ်'လို ဂျာနယ်မျိုးကို ပုံဖော် ထုတ်ဝေနိုင်ခဲ့သူ၊ အတိုချုံ့ ပြောရမယ် ခေတ်သမိုင်းပေး တာဝန်ကို ကျေပွန်စွာ ထမ်းဆောင်သွားခဲ့တဲ့ စာရေးဆရာ နိုင်ငံရေး တစ်ယောက်ပါပဲ။

ဆရာ့ဇနီး ဒေါ်မြင့်မြင့်ကလည်း ခင်ပွန်းသည်ရဲ့ စာပေလုပ်ငန်းတွေမှာ အခန်းကဏ္ဍကနေ ထက်ကြပ်မကွာ ဖြည့်ဆည်းနိုင်ခဲ့သူ၊ ဆရာမောင်ဝံသ ထိန်း နေရစဉ် အတွေးအမြင်ကို သူမ ဦးဆောင်ပြီး အဆက်မပြတ် ထုတ်ဝေသွားနိုင် စွမ်းဆောင်ချက်နဲ့ မှတ်ကျောက်တင်နိုင်ခဲ့သူပါပဲ။ သည့်အပြင် ဒေါင်းစာပေတိုက် ကြတဲ့ စာရေးဆရာ ကလောင်ရှင်တွေ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေရေး လောကမှာ ပညာရှင် ပုဂ္ဂိုလ် လည်း ယဉ်ကျေးဖော်ရွေစွာ ဆက်ဆံရေးကောင်းသူ ဆိုတာကိုလည်း မြင်တွေ့ခဲ့ရ ဪ ဒေါင်းစာပေ ဇနီးမောင်နှံက သည်လို ရွှေ့သွားနောက်လိုက် ညီလို့

ရေထဲမှာ အလံမလဲဘဲ ခေတ်ဆိုးတစ်ခုကို အောင်မြင်စွာ ဖြတ်ကျော်လာနိုင်ခဲ့ကြ ကို သိမြင်ခဲ့ရပါတယ်။

တကယ်တော့ ဆရာမောင်ဝံသဟာ သာမန် စာနယ်ဇင်းသမား မဟုတ်ပါ။ ဖန်တီးမှု (creativity)မြင့်မားတဲ့ စာပေသမားလည်း ဖြစ်ပါတယ်။ မြန်မာ့ လူ့အဖွဲ့အစည်း မှာ အစိုးရထုတ် သတင်းစာသုံးစောင်လောက်နဲ့ လစဉ်ထုတ် စာပေမဂ္ဂဇင်း လောက်သာ ရှိနေခဲ့တဲ့အချိန် နိုင်ငံခြားထုတ် နယူးစ်ဝိခ်၊ တိုင်းမ်၊ ရီဒါးဒိုင်ဂျက်စ် လည်း လူတိုင်းက မဝယ်၊ မဖတ်နိုင်ကြတဲ့ အချိန်မျိုးမှာ အများပြည်သူလူထုအတွက် သော ဒိုင်ဂျက်စ် (ဗဟုသုတ ဟင်းလေးအိုးကြီး လစဉ်ထုတ်)ကို ဖော်ထုတ် နိုင်ခဲ့သူလည်း ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါကြောင့်လည်း ၁၉၈၄ မှ ယခုထိ အတွေးအမြင်ဟာ သမနီရှည် တည်တံ့ နေခဲ့- သူ ဦးစီးထုတ်ဝေတဲ့ 'ပြည်သူ့ခေတ်' 'of the people, by the people, for people' ဆိုတဲ့ ကြွေးကြော်သံစကားနဲ့ ပြည်သူ့မျက်မှောက် ရောက်ရှိလာတော့လည်း ယ်ဟာ ဒီမိုကရေစီအရေး လှုပ်ရှားမှုရဲ့ မီးရှူးတန်ဆောင်သာမက ပြည်သူ့လက်- ဆောင်လည်း ဖြစ်နေပါပြီ။

ဒြပ်

တို့ တက္ကသိုလ်မှာ ကထိကအဆင့် ဆိုတာက နယ်ဘက် အစိုးရ အုပ်ချုပ်ရေး မှာ Class-2 တိုင်းအဆင့်ရာထူးပါ။ စာရေးသူ ရန်ကုန် အဝေးသင်တက္ကသိုလ်ကို ရောက်ရှိလာချိန်မှာ နိုင်ငံတော်အစိုးရက ဝန်ထမ်းအားလုံးကို ပထမတစ်ကြိမ် တိုးပေးခဲ့ပြီးပါပြီ။ ပထမ ကထိက လစာ ၈၀၀-၁၀၀၀ ခံစားနေရတာက ၁၄၀၀- ခံစားခဲ့ပြီး ဘားဆုံးနေခဲ့ပါပြီ။ သို့ပေမယ့် မိမိနဲ့ ဘဝတူ ဘယ်အစိုးရဝန်ထမ်းတွေကို သည့် လစာနဲ့ မလောက်ကြတော့ပါဘူး။ တကယ်တော့ သည်နှစ်အချိန်ကာလပိုင်းဟာ ထမ်းဟူသမျှအတွက် လူနေမှု စီးပွားရေးအရ ကသောင်းကနင်း ခေတ်ဆိုးတစ်ခုကို ခဲ့ကြရတယ်လို့ သမိုင်းမှတ်တမ်းတင်ထိုက်ပါပေတယ်။

'ဆုံးတိုင်က လုပ်နည်းလုပ်ဟန်ကို ပြဌာန်းတယ်' (The end Justified the mean) အတွေးအခေါ်ဟာ ရန်သူကို ချေမှုန်းရတဲ့ တိုက်ပွဲတစ်ခု (သို့မဟုတ်) ရေတို လုပ်ရတဲ့ တစ်ခုခုမှာ မှန်ကောင်းမှန်နိုင်မယ်။ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ၊ လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုနဲ့ စီးပွား၊ ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေး၊ ယဉ်ကျေးမှုလို ကိစ္စတွေမှာ မမှန်နိုင်ပါဘူး။ အမှားနဲ့ ထပ်ပြင်တဲ့ ဆိုးကျိုး အကျိုးသက်ရောက်မှုမျိုးကို ဖြစ်သွားစေခဲ့တာပါ။ ဆိုးကျိုးတွေ ပြုပြင်ဖို့ဆိုတာက ဆယ်စုနှစ်တွေ မျိုးဆက်တွေနဲ့ချီပြီး သက်ရောက် နေဦးမှာပါ။ ပြဿနာက နက်ရှိုင်းလှပါတယ်။ ဘယ်လို ကုစားကြမှာလဲ။

ဆယ်ခုနှစ် ခုနှစ်တွေမှာ အခြေခံ စားကုန်သောက်ကုန် လူနေမှုစရိတ်စက က သက်မက ခုန်တက်နေတော့ လစာ နှစ်ဆ တိုးပေးခဲ့ပေမယ့် ရေမြင့်ကြာမြင့်

ဆိုသလို ဖြစ်နေတော့တယ်။ အစိုးရဝန်ထမ်းဟူသမျှဟာ အကြံအဖန်နဲ့ ဘဝ ရပ်တည်
ဘက်ကို ဦးလှည့်သွားကြတယ်။

ဒီလို ဖြစ်ရပ်တွေက သတ္တလောက နိယာမ ရှုထောင့်က ရှုမြင် သုံးသပ်လျှင်
ဘူးလို့ ဆိုရမှာပါ။ ဘာကြောင့်လဲ ဆိုတော့ လူဆိုတဲ့ သက်ရှိ သတ္တဝါကလည်း အသ
သန်ရေးက အထွတ်အထိပ် အရေးကြီးဆုံးပဲ မဟုတ်လား။ လူဟာ လူမျိုး
(Civilization) နဲ့ လျော်ညီ အသက်ရှင်သန်နေတဲ့ သက်ရှိမျိုးစု (moral animal spe
က ဖြစ်နိုင်ခြေ မရှိတော့ဘူးဆိုလျှင် အသက်ရှင်သန်ဖို့ ဖြစ်နိုင်ခြေ ရှိပြီး လူမျိုး
မကိုက်ညီတဲ့ သက်ရှိမျိုးစု (immoral animal species) အဖြစ် အလိုက်သင့်
(adaptability)ရယူသွားမှာပါပဲလေ။ ဒါက ရှင်းပါတယ်။

အစိုးရဝန်ထမ်းလောက တစ်ခုလုံးမှာ အကျင့်ပျက်ခြစားး လာဘ်ပေးလာ
ဖြတ်စားလျှပ်စား၊ ငွေညစ်၊ တိုကွက် လျှိုကွက် ရှိလျှင် ရှိ၊ မရှိလျှင် အကြံအဖန်ထု၊
ရောင်းစား ရုံးစားပွဲရောင်းစား အောက်ခြေ အနိမ့်ဆုံးဝန်ထမ်းက
လက်ဖက်ရည်ဖိုးတောင်းကြ၊ ထိပ်ဆုံး အရာရှိအကြီးအကဲများကျတော့ စိန်ရွှေ
ရတနာနဲ့ 'ဂါ'ကြရ။ ပညာနဲ့ ယဉ်ကျေးဖွယ်ရာမှာ လူ့အဖွဲ့အစည်းရဲ့ အထွတ်အ
နေရာယူထားတဲ့ တက္ကသိုလ်ဝန်းကျင်မှာလည်း လိုလို မလိုလို စာမေးပွဲနီးလျှင်
ပေးကြ၊ ကျူရှင်ပေးစားတဲ့ ဈေးကွက်ကြီးက အခိုင်အမာ ဖြစ်လာ၊ တချို့က
မေးခွန်းအောက်၊ မဖြေနိုင်တဲ့ ကျောင်းသားက လာဘ်ငွေပေး အမှတ်ဝယ်၊ ဂုဏ်
မဟာတန်း၊ နောက်ပိုင်း ပါရဂူတန်းထိ ကျမ်းကြီး ကျမ်းငယ်ကို ရှိုးရေး ရောင်း
ကျမ်းမတင်ခင်ကတည်းက ဝမ်းတေဘဲလ်၊ တူးတေဘဲလ် တေဘဲလ်ပေါင်း
စားပွဲခင်းပြီး ဘွဲ့ယူကြ၊ စိန်ရွှေလက်ဝတ်ရတနာတွေနဲ့ 'ဂါ'ကြ၊ အို တိုတိုပြော
တက္ကသိုလ် ပညာတတ်တွေလည်း ဘာသားနဲ့ ထုတားတာမှတ်လို့။ ကနဦးမှာ 'ရိက္ခာ
သိက္ခာကို ချရောင်းကြ'ပေါ့။ တဖြည်းဖြည်းနဲ့ အကျင့်ပျက် စာရိတ္တခြစားတာဟာ
လက်ခံကျင့်သုံးတဲ့ ဘဝနေနည်း (corruption is a way of life) ဖြစ်လာကာ လူ
မိုးခါးရေသောက်လို့ လိုက်သောက်ကြတာ။ သည်လိုနဲ့ သည်လမ်းကြောင်းဟာ အ
ရှင်သန်ရေးသာမက ကြီးပွားချမ်းသာရေး လမ်းကြောင်းကြီးအဖြစ်နဲ့ အသုံးချကာ
ကုန်ကြပါပြီ။ ဒါဟာ 'နာတာရှည် လူမှုရေး ကပ်ရောဂါဆိုးတစ်မျိုး' ပါပဲ။ အလွ
ကူးစက်သွားတတ်တယ်။ ကုရခက်တယ်။ အလုံးစုံ ပျက်စီးမှုဆီကို ဦးတည်သွားတတ်

ဆရာအိုတွေရဲ့ ဆုံးမစာ ချီးမြှင့်ပေးပါလို့ သမိုင်းဆရာကြီး ပါမောက္ခ
သန်းထွန်းကို တပည့်ဟောင်း၊ ဆရာ ဆရာမတွေက မေတ္တာရပ်ခံ ပန်ကြားလာကြ

ဆရာကြီးက ကဗျာတစ်ပုဒ်ပဲ ရေးပေးခဲ့တယ်။

သုတေသနဖက်မှ
တက္ကသိုလ် အသက်ရှည်မယ်
ခုတော့ သုတေသန ဆိတ်သုဉ်းပြီ

တက္ကသိုလ်လည်း သေပြီပေါ့။
တက္ကသိုလ်ဆရာတွေ ပါမောက္ခတွေ
နားချိန်အားချိန် မရှိ
အောင်စာရင်းလုပ်
ဘွဲ့နှင်း
အစည်းအဝေးထိုင်
နံရံထုံးရိုက်
မြောင်းဖော်
သစ်ပင်စိုက်
ကင်းဆော်
ဂုဏ်ထူးတန်းမှာ လူအပြည့်
ရိုးရိုးတန်းမှာ လူမရှိ
ကျမ်းကို အငှားရေး
ခရက်ဒစ် များများပေး
ဒါတွေ ငါအမြင် ငါအသိ
တက္ကသိုလ် နင်တို့ မဖျက်
ဘယ်ကောင် ဖျက်မလဲ။

...တော့ ဒေါက်တာ သန်းထွန်း
(...-အောက်တိုဘာမှာ ရေးခဲ့သည်)

ယခု ဆရာကြီးလည်း မရှိတော့ပါ။ သို့ပေမယ့် ဆရာကြီးရဲ့ သည်ဆုံးမစာ ကဗျာဟာ ...ကနေ့အထိ သွေးထွက်အောင် မှန်နေတဲ့ တက္ကသိုလ်ပရဝဏ်အတွင်းက ဘဝသရုပ်မှန် ...တွေပါပဲ။ ဘယ်သူမှ ငြင်းလို့မရ မသိချင်ယောင်ဆောင်ချင်လို့လည်း မရပါဘူး။

အစိုးရဝန်ထမ်း အားလုံးကို ၁၉၈၇ ပြည့်နှစ်မှာ ဒုတိယအကြိမ် လစာနှုန်းထားတွေ ...မြှင့်ပေးတော့ စာရေးသူက ကထိကလုပ်သက် ဆယ်နှစ်ကျော်၊ ဝန်ထမ်းသက် ၂၆ နှစ် ...ကျော်ခဲ့ပါပြီ။ လစာ ၁၈၅၀ လည်း ဘားဆုံးနေပါပြီ။ ဘယ်သူမဆို ဘဝရပ်တည်မှုအတွက် ...ခမ်းနားကိုယ်သာ အသိဆုံးပါပဲလေ။ နံနက်လင်းလာလျှင် ဇနီးသည် ပြင်ဆင်ပေးတဲ့ ...ထမင်းဘူးကို လွယ်အိတ်မှာထည့် နေအိမ်ကနေ ဘတ်စကား သုံးဆင့် စီးပြီး အဝေးသင် ...တက္ကသိုလ်ကို အသွားအပြန်က ကား‌ခ ၂၀၊ သထုံလမ်းထိပ်က ခရေဦး သက်သာ ...လက်ဖက်ရည်ဆိုင်မှာ ရောက်ခါစ တီးတစ်ခွက် ၂ ကျပ် ၅၀ ပြား တဖြည်းဖြည်းနဲ့ တစ် ...ကာလအတွင်းမှာ တက်လာလိုက်တာ ၅ ကျပ် ဖြစ်သွားရော။ ဘော်ဒါဆရာတွေနဲ့ ...တစ်ရဲ ဝိုင်းကြလျှင် အစိတ် သုံးဆယ် ငါးဆယ် ကျသွားတော့ 'မသိစိတ်က ပြော ...ပြီ၊ သည်လစာ၊ သည်အလုပ်နဲ့ အသက်ရှင်ရေးအတွက် ပန် မစားတော့ဘူး၊ ဂိတ်ဆုံး ...ပြီ' မိုးခါးရေ လိုက်သောက်ဖို့ကလည်း ကိုယ့်မှာ အလိုက်သင့်ပြုနိုင်စွမ်း (adaptabil- ...) ...သည်းပါးဆိုတော့ တစ်ခုတည်းသော ထွက်ရပ်လမ်းက အလုပ်ကထွက် ရွှေမန္တလေးကို

ပြန်၊ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းအသစ် တစ်ခုခုကို ထူထောင်ဖို့ပဲပေါ့။ စာရေးသူ အသ
၅၃ နှစ်ရှိချိန်မှာ သည်ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ချလိုက်ရတာပါပဲ။ ဇနီးသည်ကလည်း သ
တူပြီးသား၊ သားဖြစ်သူက တက္ကသိုလ်ဝင်တန်းအောင် တက္ကသိုလ်တက်ဖို့ စောင့်နေ
သူက အိမ်ကနေ တစ်နာရီခွဲလောက် ကြာအောင် ဘတ်စကား စီးပြီး ဒဂုံတက္ကသိုလ်သွား
ဒုက္ခကို မလိုလားခဲ့ပါ။ တစ်နှစ်ခွဲကျော်သာ ရန်ကုန်ရွှေမြို့တော်မှာ ကျင်လည်ခဲ့ပြီး မွေး
ကို ပြန်ကြမယ်ဆိုတော့ ဆွေမျိုး မိတ်ဆွေသင်္ဂဟတွေကို လှည့်ပတ် နှုတ်ဆက်တဲ့
စာရေးသူနဲ့ ဇနီးသည်တို့ ဒေါင်းစာပေကို ရောက်ရှိလာခဲ့ကြတယ်။ ဆရာမောင်ဝံသ
'ဆရာ ဘာဖြစ်လို့ ပြန်မှာလဲ၊ ဒီမှာ အခြေချပြီး မန္တလေးက ကိုယ်ပိုင်တဲ့ မြေတစ်
ကွက်ကို ရောင်း၊ စာပေနယ်ပယ်မှာ ဆက်လုပ်ရှားပါလား၊ ဒါ အခွင့်လမ်းကောင်း
ပြောပါသေးတယ်။ ဒေါ်မြင့်မြင့်ကလည်း 'ဆရာကလည်း စာရေးသက်လည်း အ
ရလာခဲ့ပြီပဲ၊ ကျွန်မတို့ ဝိုင်းကူညီပါ့မယ်၊ ဆရာဖေမြင့်ဆို သူကိုယ်တိုင်ရေး၊ သူကို
ထုတ် ဖြန့်တဲ့ အလုပ်ကို သားဖြစ်သူတွေနဲ့ ဝိုင်းလုပ်ကြတာ အောင်မြင် ကျော်ကြားလာခဲ့
တဲ့။

သူတို့ ဇနီးမောင်နှံ စေတနာနဲ့ အကြံဉာဏ်ကောင်းတွေ ပေးခဲ့ကြတာကို ကျေးဇူး
တင်မိပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီအချိန်အခါရဲ့ လက်တွေ့ဘဝမှာက စာရေးဆရာ စာပေ
နယ်ပယ်မှာကလည်း အစိုးရဝန်ထမ်းလောကထက် ပိုပြီး ဆိုး၊ ကသောင်းကန
ဖြစ်ကြရ၊ စာပေစိစစ်ရေးရဲ့ ဖိနှိပ် တားဆီး အရေးယူတာတွေ ခံကြရနဲ့ ဘေးဆိုးကပ်ဆိုး
ဆိုက်နေတာကို သိနေလေတော့ သည်နယ်ပယ်ကို ဝင်ဆံ့ဖို့ မိမိက လုံးဝ စိတ်ကူး မ
မိခဲ့တော့ပါဘူး။ ဆရာမောင်ဝံသကို မိမိရေးခဲ့တဲ့ 'ဆစ်ဂမန်ဖရွိုက် ဘဝနဲ့လုပ်
ချက်များ' ကို စာအုပ်အဖြစ် ဖွဲ့စည်းမှုပုံစံဖြစ်လာအောင် လုပ်ပြီး စာအုပ်စာမူ
ဆောင်းပါးတွေလည်း ဆက်ပို့ပေးပါ့မယ်လို့ ကတိပေးပြီး နှုတ်ဆက်ခဲ့ကြ
တက္ကသိုလ်လောကကို ကျောခိုင်းတော့မယ်ဆိုတော့ ခင်မင်ရင်းနှီးတဲ့ ရောင်းရင်း
တစ်သိုက်နဲ့ သထုံလမ်းထိပ်က ခရေပင်ဦး လက်ဖက်ရည်ဆိုင်မှာ နှုတ်ဆက်ပွဲလေး လုပ်ခဲ့
သူတို့တစ်တွေက ဆားပစ် နှမြောစရာ ကောင်းလိုက်တာ၊ အလုပ်မထွက်ဘဲ အခြား
လမ်းကြောင်းရှာဖို့ ပြောပါသေးတယ်။ ဒါပေမဲ့ စာရေးသူကတော့ ကထိကရာထူးနဲ့ အ
အကိုင်ကို စွန့်လွှတ်ဖို့ စိတ်ဒုံးဒုံး ချခဲ့ပြီးပါပြီ။

'ဆရာတို့က ပုဂ္ဂိုလ်သံယောဇဉ်နဲ့ အကြံပေးတာကို ကျေးဇူးတင်ပါတယ်
ဒါပေမဲ့ ဒီအလုပ်က အိတ်စိုက်စားအလုပ်ဖြစ်နေပြီဗျ၊ တက္ကသိုလ် ပညာရေး
စနစ်ကလည်း ချွတ်ခြုံကျနေမှတော့ သူလည်း အကျိုးမရှိ ကိုယ်လည်း အကျိုးမရှိပါ
ကျွန်တော့်ရဲ့ သင်ကြားပို့ချရေးဝါသနာ၊ ဘွဲ့ဒီဂရီ ရာထူးဂုဏ်သိန် စတာတွေ အား
သထုံလမ်းထိပ်က ပိတောက်ပင်ကြီးမှာ ချိတ်ထားခဲ့ပြီဗျို့၊ သွားတော့မယ်. . . 'No
to loose but the chain' ပဲပေါ့ဗျာ'လို့ ပြောပြီး နှုတ်ဆက်ခဲ့ပါတယ်။

သူနဲ့ ဒီမိုဖိုးဘီးယား

သူ ၁၉၉၆ ပြည့်နှစ်မှာ မန္တလေး ပြန်ရောက်တော့ အတွေးအမြင်မှာ ရေးလက်စ ရှမ်(Erich Fromm)ရဲ့ 'စိတ်မမှန် လူ့အဖွဲ့အစည်း'(Insane Society)အကြောင်း ကို ဆက်လက် တင်ပြနေခဲ့ပါတယ်။ သည်အချိန်တုန်းက ဒီမိုကရေစီ တက်ကြွ သူတွေကို အစိုးရပိုင် မီဒီယာတွေက အပြတ်အသတ် နှိပ်ကွပ် ချေမှုန်းနေတဲ့အချိန်၊ လောက်နဲ့တင် မရသေးဘဲ အနောက်တိုင်း ဒီမိုကရေစီ ဖွံ့ဖြိုးနေတဲ့ လူ့အဖွဲ့အစည်း အပြစ်အနာအဆာ ချွတ်ယွင်းချက် အားနည်းချက် အဆိုးတရားတွေကိုလည်း မီးကုန် ထိုးနှက်တိုက်ခိုက်မှုတွေ ပြုလုပ်နေခဲ့တဲ့ အချိန်ပဲပေါ့။ စာရေးသူ ရေးသားခဲ့တဲ့ ရှမ်ရဲ့ ယူဆချက်ကလည်း လူမှုအဖွဲ့အစည်းတွေရဲ့ ဆက်ဆံရေး အကြောင်းအချက် စိတ်ခွဲပညာ ရှုထောင့်ကနေ ထောက်ပြပြီး လက်ဝဲဆန်တဲ့ ပြုပြင် ပြောင်းလဲရေး ချက်တွေ ဆော်ဩပေးခဲ့တဲ့ လေသံတွေ ပါနေတာပါ။ ဒါပေမဲ့ သူက ဆိုရှယ်လစ် တော့ပါ။ နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ သဘောတရားပိုင်းဆိုင်ရာအထိ မရည်စူးခဲ့ပါဘူး။ ညာပေါ် အခြေခံတဲ့ လူမှုရေးသိပ္ပံပညာ (Sociology basing on social psy-alysis) ဆိုတာလောက်ပါပဲ။

နိုင်ငံပိုင် သတင်းစာကြီးတစ်စောင်ရဲ့ ဒုတိယ စာမျက်နှာတစ်ပြင်လုံးမှာ စာရေးသူ အမြင်မှာ ၁၉၉၆ ခုနှစ်တုန်းက တင်ပြသွားပြီးခဲ့တဲ့ အထက်မှာ ဖော်ပြခဲ့တဲ့ ကို ၁၉၉၇ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ (   ) ရက်နေ့ထုတ်မှာ မည်သည့် ပညာရှင်ရဲ့ မူရင်းခေါင်းစဉ် စတာတွေကို မဖော်ပြဘဲနဲ့ ကျန်တဲ့ ဆောင်းပါး စာကိုယ် ကို စာကြောင်းလိုက်၊ အပိုဒ်လိုက်၊ အတုံးလိုက်၊ အတစ်လိုက်၊ အပ်ကျမတ်ကျ ပြ ရေးသားပြီး အနောက်တိုင်း ဒီမိုကရေစီ မကောင်းကြောင်း ညွှန်ပြ အဆုံးသတ် စာတစ်ကြောင်းပဲ ရေးပြီး နိဂုံးချုပ်ထားတယ်။ အဲဒီဆောင်းပါးရဲ့ ကလောင်ရှင်က ဆာ ဆိတ်ဖွား' လို့ အမည်ခံထားတာ အံ့ဩကြီးစွာနဲ့ တွေ့ရှိရပါတယ်။ ပြော် ဆာ ဆိတ်ဖွားဆိုတာ အရင်က စာပေနယ်ပယ်မှာ သိက္ခာမရှိ အရှက်နည်းတဲ့ အခုတော့ အင်တာနက်အွန်လိုင်း လမ်းသရဲ ဖြစ်နေပြီကိုးလို့ မှတ်ချက်ချ ပြုံးမိ

စာရေးသူ မန္တလေးကို ပြန်ရောက်တဲ့ ၁၉၉၆ ခုနှစ် အလယ်ပိုင်းလောက်မှာပဲ ဝံသကို အင်းစိန် နရသိန်သို့ တတိယ တစ်ခေါက် အလည်အပတ် ပင့်ဖိတ် သွားခဲ့ကြပြန်ပါတယ်။ သည်တစ်ခေါက်တော့ ငါးနှစ်ကျော် ကြာခဲ့ပြီး၊ ၂၀၀၁ ပြန်ထွက်လာခဲ့ရတာပါ။ 'ပရော်ဖက်ဆာ ဆိတ်ဖွား' ပေါ်တင်ခိုးယူပြီး ဝါ၁ အတွက် အသုံးချလိုက်တဲ့ ဆောင်းပါးဟာ စိတ်စိစစ်မှု ပညာရှင် အဲရစ်ဖရွမ်ရဲ့ လူ့အဖွဲ့အစည်း ဆောင်းပါးနံပါတ် ၁ ဖြစ်တယ်။ သည်စီးရီးကို တင်ဆက်နေတဲ့ မြင် စာစဉ်တွေ (လေးငါးအုပ်)ဟာ ခါတိုင်းလို မဟုတ်နိုင်တော့ဘဲ ဆောင်းပါး ကျက်က တစ်ဝက်လောက် လျော့နည်းသွား၊ ပုံနှိပ် အဆင်အပြင်ကလည်း ခရိုးခရိုင်၊

ချို့ချို့ငုံငုံ မွဲခြောက်ခြောက်နဲ့ သို့ပေမယ့် လစဉ်တော့ မထွက်မရှိ ထွက်လာ
တွေ့ရပါတယ်။ ဒေါ်မြင့်မြင့်ရဲ့ ဖွဲ့လှဲ့လကို စာရေးသူ ချီးကျူးမိပါတယ်။ (သည်စာ
ကို နောင်တစ်ချိန်မှာ 'ကသောင်းကနင်း ခေတ်ဆိုးပြတိုက်'မှာ ထားပြရမယ့် အ
အထားပြယုဂ် ပစ္စည်းတွေ ဖြစ်ပါတယ်။)

စိတ်ရောဂါဗေဒနယ်မှာ ဖိုးဘီးယား (Phobia)ဆိုတဲ့ ဝေါဟာရဟာ ဂရိ
စကား ဆင်ခြင်တုံမဲ့ အကြောက်လွန်စိတ်လို့ အဓိပ္ပာယ်ရပါတယ်။ နျူရိုးတစ် (Ne
စိတ်ဝေဒနာတစ်မျိုးပါ။ ပုံမှန် စံကိုက် လူပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ မတွေ့ရဘဲ တစ်စုံတစ်ယော
နံရံလေးဖက်ပိတ်လှောင်ခန်း အကြောက်လွန်စိတ် (cluastrophobia)၊ အမြင့်ကြော
စိတ် (areophobia)၊ လူမျိုးခြား (သို့မဟုတ်) လူစိမ်းသူစိမ်း အကြောက်လွန်စိတ်
nophobia) စသဖြင့်ပေါ့။ အမေရိကားမှာ နှစ်ဆယ်ရာစု အလယ်ပိုင်း စစ်အေး
ကာလတွင်းတုန်းက စာနယ်ဇင်းသမားတွေက တွင်သုံးတဲ့ ဝေါဟာရတစ်ခုက
phobia)တဲ့၊ ကွန်မြူနစ်ဝါဒအကြောက်လွန်စိတ်တဲ့။ အခုတော့ မြန်မာ့လူ့အဖွဲ့အ
မှာလည်း ဒီမိုကရေစီ လှုပ်ရှား တောင်းဆိုလာကြတဲ့အခါမှာ အုပ်ချုပ်သူ အာဏာ
ဗျူရိုကရက် အသိုင်းအဝိုင်းအတွင်းက လူပုဂ္ဂိုလ်တချို့မှာ ဖြစ်တတ်လေ့ရှိတာ
ဖိုးဘီးယား (Demophobia) ဒီမိုကရေစီ (တစ္ဆေ)အကြောက်လွန်စိတ် ရှိနေ
တကယ်တော့ ဒီမိုကရေစီ ဆိုတာက တစ္ဆေမဟုတ်ပါဘူး။ ကာယကံရှင်က သူ့
ဘာသာခြောက်လှန့်ခံနေရတဲ့ အဖြစ်မျိုး၊ ထစ်ခနဲရှိ လူ့အခွင့်အရေးကို ဒီမိုကရေ
တန်းတူညီမျှရေးဆိုတဲ့ အသံကြားရုံနဲ့ သည်လိုပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ အကြောက်လွန်စိတ်
စိတ်၊ ချောက်ခြား ခံစားနေရပါပြီ။ ဥပမာ စာပေစိစစ်ရေးခေတ်က စိစစ်ရေး 'က
ကိုင်ပြီး တာဝန်ထမ်းဆောင်နေခဲ့ကြသူတွေပေါ့။

ကိုးဆယ်ပြည့်နှစ်တွေ အကုန်ပိုင်း အချိန်ကာလမှာ စာရေးသူက 'စိတ်ကျ
နှင့် လူ့အဖွဲ့အစည်း' ခေါင်းစီးနဲ့ စီးရီးလိုက် ဆောင်းပါးများကို အတွေးအမြင်မှာ ရေး
ပါတယ်။ စုစုပေါင်း ဆောင်းပါး ၁၁ ပုဒ်ခန့် ရေးဖြစ်ခဲ့တာပါ။ နံပါတ် ၈ ရော
အတွေးအမြင်က ခါတိုင်းလို ထွက်ရမယ့်ရက်မှာ ပေါ်မလာတော့ပါဘူး။ တစ်လ
နောက်ကျပြီးမှ ထွက်လာခဲ့ပါတယ်။ သည်တစ်ပတ်မှာပါမယ့် ဆောင်းပါးမှာက
စံလွဲ အပြုအမူ အနက်ဖွင့်ဆိုချက်' အကြောင်းအရာတွေပါ။ သည်ဆောင်းပါးရဲ့
ချုပ်ပိုင်းမှာ စံကိုက်နဲ့ စံလွဲ သတ်မှတ် ရှုထောင့်အမျိုးမျိုး အငြင်းအခုံကိုလည်း မီး
တင်ပြခဲ့ပါတယ်။ ပညာရှင် ရှုထောင့်တစ်ရပ်က ဆက်ဆံရေးအရ မျှော်မှန်းထား
တိမ်းပါးသွားမှုလို့ သတ်မှတ်ပါတယ်။ ပြောင်းပြန်အနက်အရ ဆိုရသော် လူ့အဖွဲ့အ
တစ်စုံတစ်ရာ အပြုအမူကို လက်ခံ ကျင့်သုံးနေသရွေ့ ယင်းကို စံလွဲလို့ သ
မရနိုင်ပါဆိုသည့် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ နှိုင်းရဝါဒီ (Cultural relativist) တို့ရဲ့
ပါ။ သူတို့က လူမှုဆက်ဆံရေးစံတွေ (norms)တွေ ကိုယ်နှိုက်က 'စိတ်ရော
အရင်းခံမှု ပါနေလို့ စိတ်မကျန်းမာတဲ့ လူ့အဖွဲ့အစည်း' ဆိုတဲ့ အမြင်ကို ပယ်ချ

...ပါက ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အတွင်းက နာဇီအကျဉ်းစခန်း တပ်ဗိုလ်တွေဟာ ...န်းကျင်ရဲ့ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းတွေကို အောင်မြင်တိကျစွာ လိုက်နာ ကျင့်သုံးနေလို့ ... သတ်မှတ် မရနိုင်သလို ဖြစ်နေတာပေါ့။ သည်အငြင်းအခုံဟာ နာဇီတွေကို စွဲချက် ... နျူရင်ဘတ် (Nuremberg) စစ်ခုံရုံးမှာ ဥပဒေပညာရှင်တွေ၊ စိတ်ပညာရှင်တွေ၊ ...ရောဂါကုဆရာဝန်တွေ အကြိတ်အနယ် ငြင်းခုံကြပါတယ်။ သည်မှာ ပြဿနာ ...ဘာက အဆိုပါ လူမှု ဆက်ဆံရေးစံတွေကို ဘယ်သူတွေက ရွေးချယ်ခဲ့တာပါလဲ။ ...လူအုပ်စုက ဘယ်လူအုပ်စုအပေါ် သက်ရောက်စေခဲ့တာလဲ ဆိုတဲ့ မေးခွန်းပါပဲ။

'လူအုပ်စုတစ်စုရဲ့ စံတန်ဖိုးတွေက တစ်ခြားအုပ်စုတစ်စုရဲ့အပေါ် အရှိန်တန်ခိုးနဲ့ ...ချုပ်ကိုင်နေတဲ့ အခြေအနေဟာ သည်နာဇီ အကျဉ်းစခန်းတပ်ဗိုလ် ပေါ်ပေါက်စေ ...နောက်ခံ ရေခံ မြေခံပဲ ဖြစ်တယ်' ဆိုတဲ့ ဆင်ခြင်တုံအမြင်က အသာစီး ရခဲ့ပြီး နာဇီ ...ဆောင်တွေကို လူသားမျိုးတုံးသုတ်သင်မှု၊ 'လူသားဆန့်ကျင်တဲ့ရာဇဝတ်မှု'တွေနဲ့ ...တင်ခဲ့ပါတယ်။ နျူရင်ဘတ်ခုံရုံးက စံလွဲ အပြုအမူဆိုသည်ထက် (နာဇီ) လူ့အဖွဲ့ ...တစ်ခုလုံးသည် လူသား အသက်ရှင်သန်ရေးနဲ့ လုံခြုံ ချမ်းမြေ့စေရေး (for human ...al and well being) ကို ဆန့်ကျင်သည့် အလိုက်သင့်ပြု လွဲချော်မှု အပြုအမူ ... (maladaptive behavior pattern)တွေ ပြန့်ပွားကြီးထွားလာစေခဲ့လို့ အပြစ် ...ဆိုတဲ့ စီရင်ချက် ချခဲ့ပါတယ်။

သည်ဆောင်းပါးမှာ အပြုအမူ တစ်ရပ်ကို လူ့အဖွဲ့အစည်းက လက်ခံ၊ မခံ ဆိုတာ ... လူပုဂ္ဂိုလ်နဲ့ လူအုပ်စုတစ်ခုလုံးကို လုံခြုံချမ်းမြေ့စေရေးကို ဖြစ်ထွန်းစေပါသလား၊ ... ချမ်းမြေ့ရေးဆိုရာမှာ လူသား အသက်ရှင်သန်ရုံမျှသာမက ကြီးထွားမှုလိုအပ်ချက် ... ရောင့်ရဲ ပြည့်စုံမှု၊ ရုပ်လုံးပေါ် ထမြောက်မှု စတာတွေ အားလုံး ပါဝင်တယ်လို့ ...ခဲ့ပါတယ်။

ဒါကြောင့် ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂမှာ 'စံလွဲ အပြုအမူဆိုတာရဲ့ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ...ကျစိတ် ချွတ်ယွင်းမှုတွေဖြစ်တဲ့ နျူရိုးဆစ် (neuroses) ဆိုက်ကိုဆစ် (psycho- ... အရက်စွဲခြင်းတွေသာမက တစ်စုံတစ်ယောက်အနေဖြင့် အလိုက်သင့်ပြု လွဲချော်မှု ...မှု အဆင်တွေ ဖြစ်တဲ့ လူမျိုးတုံးသတ်ဖြတ်မှု၊ လူမျိုးခွဲခြားရေး အာယာတ၊ လူမျိုး ...တ်) လိင်ခွဲခြားမှု၊ သဘာဝရင်းမြစ်များကို အလဟဿဖြုန်းတီးမှု၊ လေထု၊ ရေထု ...စေမှု၊ ဆင်ခြင်တုံမဲ့ ပြင်းထန်သည့် အကြမ်းဖက် ရမ်းကားကျူးလွန်မှု၊ နိုင်ငံရေးအရ ...သုံးစားပြုမှု၊ သည်ကျူးလွန်မှုတွေ အားလုံးဟာ လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးနဲ့ လူအုပ်စုရဲ့ လုံခြုံ ...ရေး (well being)ကို ပျက်ယွင်းစေတာကြောင့် လူသားဆန့်ကျင်မှု ဖြစ်မှုမြောက် ... သိပ္ပံနည်းကျ အနက်ဖွင့်ဆိုချက်ကို ပညာရှင်များ အားလုံးက အတည်ပြုခဲ့ကြတယ်'

'လူ့အဖွဲ့အစည်းနဲ့ စိတ်ကျန်းမာရေး' ဆောင်းပါး အမှတ်စဉ် ၈ မှာ ဖော်ပြခဲ့တဲ့ ...ပါ အပိုဒ်ဟာ ဖြတ်တောက် (သို့မဟုတ်) ဆုတ်ဖြဲခံရပြီးမှ ထွက်လာပါတော့တယ်။ ...ပဲ နောက်ကျမှ ထွက်လာခဲ့တာပါ။ ဒေါ်ငြိမ်းစာပေ ဒေါ်မြင့်မြင့်က 'ဆရာ့ဆောင်းပါး

ပါသည့် အကြောင်းအရာကြောင့်လို့ပဲ ဖုန်းထဲကနေ ပြောရှာပါတယ်။ အခက်အခဲ ကြားက ပုံမှန်ဖြန့်ဖြူးဖို့ ကြိုးပမ်းနေရတဲ့ကြားထဲ သည်လို ထိခိုက်စေခဲ့တာကို မိမိ ဖြင့် စိတ်မကောင်းဖြစ်ခဲ့မိပါတယ်။ ပြော် လူ့အခွင့်အရေး၊ ဒီမိုကရေစီရေးတွေကို ပိတ်ပင်တားဆီးနေသူတွေအဖို့ကတော့ ဒီမိုဖိုးဘီးယား ခြောက်လှန့်မှုက ဘယ် ဘယ်နေရာမှာမဆို ရှိနေမှာပါလေ။

ဒေါင်းစာပေကို ကျေးဇူးတင်ပါတယ်

ဆရာမောင်ဝံသ ၂၀၀၁ ခုနှစ် နှစ်လယ်လောက်မှာ နရသိန်မှ ပြန်ထွက်လာခဲ့ သူက စာရေးသူ ရေးသားခဲ့တဲ့ 'ဖရွိုက်ဘဝနှင့် လုပ်ဆောင်ချက်များ' အတွဲ ၁-၂ ထုတ်ဖို့ ကတိပြုခဲ့ပါသေးတယ်။ ထုတ်ဖို့လည်း ပြင်ဆင်နေတယ် ဆိုတာကို မဂ္ဂဇင်းမှာ ဖရွိုက်ရဲ့ အသက် ၁၅၀ ပြည့်မှာ ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ် ရေးသားသွားခဲ့ပါ သို့ပေမယ့်လည်း သည်စာအုပ်ကို မထုတ်ဝေခင် စာရေးသူ ရေးသားပေးပို့လိုက်တဲ့ စံအိမ်ဦးနှောက်' (Brain The Seat of Mind) ကို ၂၀၀၆ ခုနှစ်မှာ ဒေါင်း ထုတ်ဝေဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ သည်စာအုပ်ဟာလည်း မြန်မာပြည်မှာ ဘယ်သူမှ မရေး ဦးနှောက်အကြောင်း (Neuroscience) ဘာသာရပ် သုတရသ ပညာပေးပဲ ဖြစ် စာရေးသူရဲ့ လုပ်ဆောင်ချက် မှတ်တိုင်တစ်ခု ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ ဒေါင်းစာပေကို ကျေးဇူးတင်မိခဲ့ပါတယ်။ ဆရာမောင်ဝံသလည်း ဒီမိုကရေစီရေး စာပေဆောင် မပြတ်ရေးနေ၊ သူ့ရဲ့ ပြည်သူ့ခေတ်ဂျာနယ်အတွက် မနားတမ်း လုံးပမ်း ကြိုးစား ကြောင့် ဖရွိုက်စာအုပ်ကို မထုတ်ဖြစ်ခဲ့တာ ထင်မိပါတယ်။

'ဖရွိုက်ဘဝနဲ့ လုပ်ဆောင်ချက်များ'ကို မြနန္ဒာစာအုပ်တိုက်မှ တာဝန်ယူ ၂၀၁၃ ပြည့်နှစ် ဩဂုတ်လမှာပဲ ဆရာမောင်ဝံသ ကွယ်လွန်သွားပြီဖြစ်ကြောင်း ကြားသိရလို့ နှမြောတသခြင်းများစွာနဲ့ သတိတရ ဖြစ်နေမိခဲ့ပါတော့တယ်။

'ဆရာမင်းသုဝဏ်ရဲ့ ကဗျာထဲက တော်လှန်ရေးသမား ဖိုးမောင်လို နော အချိန်အထိ သမိုင်းပေးတာဝန်ကို ကျေပွန်သွားခဲ့တဲ့ ဆရာမောင်ဝံသ သုဂတိဘုံမှာ စံနိုင်ပါစေ. . .။'

ဦးခင်မောင်ဆွေ(မန်းတ

●

...ကဲ မရှိရင် လက်နဲ့ လှော်ကြမယ်

...ခွင့် (နေရီရီ)

... .

...တစ်ဝက်ကို ထမ်းထားတာဟာ ကျွန်မတို့ မိန်းမတွေပါ။

ဒီမိန်းမတွေရဲ့ အိမ်ဦးနတ်တွေ ရှိစဉ်တုန်းကတော့ အိမ်ရှင်မတာစ်ပိုင်း၊ စီးပွားရေး ...တ် မောင်တစ်ထမ်း၊ မယ်တစ်ရွက်နဲ့ လုပ်ကိုင်နေကြရတာလေ။ ဒီအချိန်မှာ ရှေ့တန်း ...ဘဲ နောက်တန်းကနေ လိုအပ်တာတွေ ပံ့ပိုးပေးနေကြရသေးတာ မဟုတ်လား။ ...ကြောင့်လည်း ဆရာတို့တွေ ရှေ့တန်းက လုပ်နေကြတဲ့ နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတွေမှာ ...လက်ချနဲ့ လုပ်နိုင် ကိုင်နိုင်နေကြတာပဲပေ့ါ။

ဆရာတို့တွေ ရှိနေသေးသရွေ့ကတော့ ကိုယ်တွေကလည်း အလုံးစုံ သိစရာ ...ရာမှ မလိုအပ်လှသေးတာ အမှန်ပဲ မဟုတ်လား။ ဒီတော့ ဆရာတို့က ပြောကြ ...လေ၊ ငါတို့ မရှိရင် ဖြစ်မှ ဖြစ်ပါ့မလား ဆိုတာပေ့ါ။ ပူရင်လည်း ပူလောက်စရာပေပဲကိုး။ ... လုပ်မယ့်သူ ရှိနေသေးတော့ နောက်က ကိုယ်တွေကလည်း ခပ်အေးအေးနေလို့ ...သေးတာပေ့ါ။

ကဲ. . . ခုတော့ ဆရာတို့တစ်တွေလည်း မရှိ။ ဆရာတို့ လုပ်ထားတဲ့ လုပ်ငန်းတွေကို ...တို့ မရှိတော့တာနဲ့ ရပ်ထားလိုက်ရတော့မလား။ ဘယ်ဖြစ်မှာလဲလေ။ ကိုယ့်နောက်မှာ ...းစပ်ပေါက်တွေက ရှိသေးတာ မဟုတ်လား။ လက်လှုပ်မှ ပါးစပ်လှုပ်လို့ရမှာဆိုတော့ ... ခါးတောင်းမကျိုက်ရရုံတစ်မည် လုပ်ငန်းခွင်ထဲ ဒိုင်ဗင်ထိုး ဝင်ရတော့တာပေ့ါ။ ...တစ ဘာလုပ်ရမယ်ဆိုတာ အသေအချာ မသိသေးပေမယ့် ကိုယ်တွေနဲ့ကတော့ ...ငန်းတွေက မစိမ်းတာ အမှန်ပါပဲ။ ဒီလိုနဲ့ လုပ်ရင်းကိုင်ရင်း ကြာလာတော့လည်း ...င်ချောလာတာပေ့ါ။ 'ငါတို့ မရှိရင် မဖြစ်ဘူး' ဆိုတဲ့ စိုးရိမ်စိတ်တဝက် အယူအဆ ...တွေးအခေါ်တွေကို ဆန့်ကျင် တိုက်ခိုက် အောင်ပွဲရလိုက်နိုင်ခဲ့တယ် ဆိုပါတော့။

ဆရာရေ. . . ဒီနေ့ မိန်းမတွေရဲ့ အဆင့်အတန်းဟာ ကမ္ဘာမှာ ယောကျ်ားတွေနဲ့ ...ား ငါလား ရင်ပေါင်တန်းပြီး တိုင်းကျိုးပြည်ကျိုးတွေကို သယ်ပိုးထမ်းဆောင်နိုင်တဲ့

အခြေအနေကို ရောက်နေကြပါပြီ။ ဒီနေ့ခေတ်မှာ မိန်းမတွေဟာ ယောကျ်ားတွေနဲ့ တန်းတူ
အခွင့်အရေးတွေ ရလာကြပါပြီ။ ယောကျ်ားတွေလို စွမ်းစွမ်းတမံ နင်လားငါလား ပြိုင်
လုပ်နိုင်လာကြပါပြီ။ ပညာရေးဘက်မှာလည်း အပြိုင်အဆိုင် သင်ကြားခွင့်ရလို့
ပညာတတ်တွေ အမြောက်အမြားပေါ်ထွက်လို့ လာနေကြပါပြီ။ တိုင်းပြည်မှာ မိန်းမ
မိန်းမ ရှေ့နေ၊ မိန်းမ ဝန်ကြီး၊ မိန်းမ တရားသူကြီး၊ မိန်းမ အယ်ဒီတာ၊ မိန်းမ ထုတ်
မိန်းမ စစ်ဗိုလ်၊ မိန်းမ အင်ဂျင်နီယာ၊ ဌာနဆိုင်ရာ အရာရှိကအစ စာရေးစာချီ
လေယာဉ်မောင်းသမား၊ တက္ကစီမောင်းသမားနဲ့ မကြာသေးမီကမှ စတင် ပေါ်ထွက်
ဘတ်စကားလိုင်း မိန်းမ စပယ်ယာ စတာတွေဟာ ယောကျ်ားတွေနဲ့ တန်းတူ
အလုပ်လုပ်နိုင်တဲ့ခေတ် ရောက်လာပြီမို့ ရှေးရှေးတုန်းကလို မိန်းမတွေကို အိမ်ထဲမှာ
တွေ့ရတော့မှာ မဟုတ်ပေဘူးပေါ့။ ခေတ်ရေစီးကြောင်းက ပြောင်းလာပြီ
လား. . . ။

ဆရာရေ. . . ရှေးရှေးက အမျိုးသမီးတွေဟာ ခုခေတ်လောက် လွတ်
မရခဲ့ကြတာလည်း အမှန်ပါပဲ။ ခုခေတ်လောက် အစွမ်းပြနိုင်တဲ့ အခွင့်အရေး မရ
တောင်မှ တကယ့် မိန်းမ လူစွမ်းကောင်းကြီးတွေ၊ ရဟန္တာမကြီးတွေ၊ ရှင်ဘုရင်
မိန်းမ စာဆိုတော်ကြီးတွေ ပေါ်ပေါက်ခဲ့ကြသေးတာပဲ။ ခုခေတ်မှာ နိုင်ငံရေး၊
ကောင်းစားရေး၊ လူထုချမ်းသာရေး၊ လူမှုရေးလုပ်ငန်းတွေ လုပ်နေကြတဲ့ မိန်း
မနည်းတော့ပါဘူး။ ပုခက်လွှဲခဲ့ကြတဲ့ လက်တွေပဲလေ။ ဒီလောက်တော့ ရှိမှာပေါ့
ဆရာလည်း သိမှာပါလေ။ ဒီနေ့ ကမ္ဘာမှာတင်မက မြန်မာမှာပါ ဗမာ အမျိုး
ကောင်း ပညာတတ်တွေ တစ်နေ့ထက် တစ်နေ့ နေရာယူလာကြပြီဆိုတာ သွား
ဆရာတို့ကို သိစေချင်စမ်းပါဘိ။ ဒါကြောင့် 'ကမ္ဘာတစ်ဝက်ကို ထမ်းထားတာ
မိန်းမတွေပဲမို့လို့ မိန်းမတွေ အိမ်ထဲမှာချည်း ကုပ်မနေကြဘဲ အရင်ကထက်လည်း
ကြိုးစား ဆောင်ရွက်လို့ တစ်ဖက်တစ်လမ်းက တတ်နိုင်တာတွေ ထမ်းရွက်ကြဖို့
နေပြီ မဟုတ်ပါလား ဆရာ။ ဘယ်လိုပဲဖြစ်ဖြစ် ကျွန်မတို့ မိန်းမတွေ တက်မရှိပေမယ့်
လက်နဲ့ လှော်ခတ်နေကြမှာပါ။

ဒါကြောင့် သွားလေသူ ဆရာ့ကို သိစေလိုတာက ကျွန်မတို့ မိန်း
'ခင်ပွန်းကောင်း'၊ 'ဖခင်ကောင်း' ဆိုတဲ့ တက်မရှိပေမယ့်လည်း ပုခပ်လွှဲခဲ့သော လက်
လှော်နေကြပါပြီလို့. . . ။

ဆရာလည်း ကျွန်မတို့ အမျိုးသမီးကောင်းတွေဖြစ်တဲ့ မမြင့်နဲ့ သမီးမလေး
စိတ်ချလက်ချ ရှိပါတော့ လို့ ဆရာသိစေဖို့ မှာကြားရင်း နှစ်ပတ်လည်သ
အောက်မေ့ သတိရစွာ ဒီစာကို ရေးရပါတယ်။

ဆရာ ကောင်းရာဘုံဘဝမှာ စိတ်အေးချမ်းသာ စိတ်ချလက်ချ ရှိပါစေလို့
ကောင်း တောင်းနေပါတယ်။

မြဝန်းဗွင်

ဆရာမောင်ဝံသ၊ အတွေးအမြင်နှင့် ကျွန်တော်

ကြည်

အမြင်မှာ စာမရေးဖြစ်တာ ကြာပြီ။ ကြာဆို တစ်နှစ်နီးပါးခန့် ရှိရော့မည်။ အတွေး အတွက် ရေးစရာအကြောင်းအရာ မရှိ၍ မဟုတ်။ ပုဂ္ဂလိက သတင်းစာတွေ ပြီးနောက်ပိုင်း သတင်းစာဆောင်းပါးတွေ အဆက်မပြတ် ရေးနေမိသောကြောင့် အမြင်ဘက်သို့ ဦးမလှည့်မိခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် နောက်တစ်ကြောင်းကလည်း အမြင် မိသားစုအပေါ် တာဝန်မကျေသလို ခံစားမိကာ မျက်နှာပူ အားနာနေမိသော ဖြစ်သည်။

ဆရာမောင်ဝံသ ဆုံးပါးသွားတော့ ကျွန်တော် နာရေးလိုက်မပို့ဖြစ်။ ဆရာ သည်ကျတော့လည်း မရောက်ဖြစ်။ ဆရာ့ တစ်လပြည့် အမှတ်တရကျတော့လည်း ဖြစ်။ ထိုကဲ့သို့ မရောက်ဖြစ်သည့် အကြောင်းကို ဟိုနှယ်ကြောင့် သည်နှယ်ကြောင့်ပါဟု ပြကာ ဆင်ခြေဆင်လက် ပေးတတ်သူတို့၏ သဘာဝအတိုင်း ဆရာ့မိသားစုအပေါ် ည်ခံထိုးကာ ညည်းတွားခြင်း မပြုလိုတော့ပါ။ ရှိပါစေတော့၊ ရှိစေတော့။ တမလွန် သို့ ရောက်ရှိနေပြီ ဖြစ်သော ဆရာကတော့ မထင်မရှား စာရေးဆရာလေးတစ်ယောက် လွှတ်ပေးလိမ့်မည်ဟု ထင်ပါသည်။

သို့သော် ဤယနေ့မှာ ထူးထူးခြားခြား ဆရာနှင့် ဆရာ့မိသားစုကို ကျွန်တော် သတိရ သည်။ အတွေးအမြင်အတွက် ဆောင်းပါးရေးဦးမှပဲဟု စိတ်ကူးရင်း ဘောလ်ပင်ကိုင် စာရွက်ယူလိုက်ပြီးနောက် ဘာက စရေးရမှန်းမသိ။ ဆရာ မောင်ဝံသနှင့် ပတ်သက်၍ တော့ မှတ်ဉာဏ်တွေက ဟိုတစ်စ သည်တစ်စ။ အစီအစဉ် မရှိ။ စိတ်ကူးထဲမှာ ပေါ်လာ က ဟိုတစ်ကွက် သည်တစ်ကွက်။ ပြောက်တိပြောက်ကျား။ ဝိုးတဝါး ပုံရိပ်များ။

မှတ်မှတ်ရရ ဆရာမောင်ဝံသကို ပထမဆုံးအကြိမ် အနီးကပ်မြင်ဖူးသည်မှာ ၂၀၀၇ ဧပြီလမှာ ဖျာပုံမြို့၌ ကျင်းပခဲ့သည့် ဆရာဇော်ဂျီ ရာပြည့်ပွဲမှာ ဖြစ်ပါသည်။ သို့ မရောက်ခင်ညကလည်း ရန်ကုန်မှ ထွက်ခွာလာသည့် ဖျာပုံသင်္ဘော၏ အပေါ်ဆုံး မှာ ရန်ကုန်မှ စာရေးဆရာ၊ အနုပညာရှင်များအုပ်စုထဲမှာ ဆရာနှင့်အတူတူ လိုက်ပါ

လာခဲ့ရပါသည်။ နောက်တစ်နေ့မနက် ဖျာပုံမှ မြို့ခံများက ရန်ကုန်မှ စာရေးဆရာ
ကြိုဆိုကာ ဘုန်းကြီးကျောင်းဝင်းထဲ၌ နေရာချထားပေးတော့လည်း ကျွန်တော်တို့
က ဆရာ့ အိပ်ရာနှင့် ဘေးချင်းကပ်လျက် သွားကျပါသည်။

ကျွန်တော်တို့အုပ်စု ပစ္စည်းပစ္စယများ နေရာချတော့ ကျောပိုးအိတ်များက
အိပ်ရာပေါ် ရောက်နေသည်။ ထိုအခါ ဆရာက 'ဒါ မင်းတို့ ပစ္စည်းတွေလား' ဟု
ပါသည်။ ကျွန်တော်က 'ဟုတ်ကဲ့ ဆရာ' ဟုပြောကာ ၎င်းပစ္စည်းများကို လှမ်းယူ
သည်။ ဒါပဲ။ ဆရာနှင့် ကျွန်တော် အပြန်အလှန်ပြောသည့်စကားက ဒီမှာတင် ပြီးဆုံး
သည်။ ဆရာ ဇော်ဂျီရာပြည့် အခမ်းအနား ပြီးဆုံးကာ ရန်ကုန် ပြန်ရောက်သည်
ကျွန်တော်နှင့်ဆရာ ဆုံလည်း မဆုံတော့။ စကားလည်း မပြောဖြစ်ကြတော့။
ဘာကြောင့်မှန်းမသိ၊ ထိုအဖြစ်အပျက်ကလေးကို ကျွန်တော် ဆရာ ဆုံးပြီးနော
မကြာခဏ သတိရနေမိပါသည်။

ထိုကဲ့သို့ ဆရာနှင့် ပထမဆုံးအကြိမ် တွေ့ပြီးသည့်နောက်ပိုင်းမှာ ကျွန်တော်
ဦးစီးထုတ်ဝေသည့် 'အတွေးအမြင်' မဂ္ဂဇင်း၌ ပါဝင်ရေးဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ တစ်
စာမူခထုတ်ဖို့ အတွေးအမြင်တိုက်သို့ သွားရာ ဆရာနှင့်အတူ ညွှဲသည် တစ်ယော
တွေ့ရသည်။ ဆရာ မိတ်ဆက်ပေးတော့မှ ဆရာမောင်ကောင်းမြင့်မှန်း သိရသည်။
ဆရာမောင်ကောင်းမြင့်ဘက်သို့ လှည့်ကာ

'ဒါ အတွေးအမြင်မှာ ရေးနေတဲ့ မောင်ကြည်လေ၊ ဓမ္မာစရိယ ဦးခင်မောင်ရဲ့
သူက သူ့အဖေနဲ့ တော်တော်တူတယ်' ဟု ပြောပြနေပါသည်။ ထို့နောက်
ဘက်သို့ လှည့်ကာ

'ဒါနဲ့ ဦးချစ်စံ (ဆရာချစ်စံဝင်း) နဲ့ ဘယ်လို ရင်းနှီးတာလဲ' ဟု လှမ်းမေး

'ဪ ဆရာချစ်စံဝင်းက ကျွန်တော့်အဖေနဲ့ တော်တော်ရင်းနှီးပါတယ်
အဖေကတစ်ဆင့် ကျွန်တော်နဲ့ သိရတာပါ'

'ဟုတ်လား' ဟု ပြောကာ ဆရာက စာမူခပေးဖို့ အခန်းထဲ ဝင်သွားပါသည်။

ပြောရမည်ဆိုလျှင် ကျွန်တော်သည် ဆရာနှင့် နီးနီးကပ်ကပ် ရင်းရင်းနှီးနှီး
ဖူးသောကြောင့် ဆရာရဲ့ စရိုက်သဘာဝကို ပေါ်လွင်အောင် တို့ထိပြနိုင်စွမ်း မရှိ
နှင့် ခရီးသွားဟန်လွဲ သဘောမျိုး၊ ဖြတ်သွားဖြတ်လာ လျှပ်တစ်ပြက်လောက်သာ
သိကျွမ်းခွင့်ရခဲ့ပါသည်။

'အတွေးအမြင်'၌ ကြိုကြား ကြိုကြား ဝင်ရောက် ရေးသားမိသည့် နောက်ပိုင်း
အပြင် ဆရာ့မိသားစုနှင့်ပါ ရင်းနှီး ပတ်သက်ခွင့် ရလာပါတော့သည်။ အတွေးအ
ကျွန်တော့်စာမူပါလာတိုင်း တိုက်သို့ ကိုယ်တိုင်သွားကာ စာအုပ်နှင့် စာမူခထု
ရှိပါသည်။ သို့သော် တစ်ခါမှာတော့ ဘာကြောင့်မှန်းမသိ။ ကျွန်တော့်အိမ်သို့
တစ်ဆင့် အတွေးအမြင် စာအုပ်ကို ပါဆယ်ထုပ်ကာ ပို့လိုက်ပါသည်။ ထိုကဲ့သို့
ပို့ဖူးခြင်း မရှိသောကြောင့် ကျွန်တော် အံ့ဩနေပါသည်။ ထို့အပြင် စာအုပ်ရော

...ပြီးဖြစ်နေသောကြောင့် နောက်တစ်နေ့မှာ ၎င်းပါဆယ်ထုပ်ကို အတွေးအမြင် ...သို့ သွားပြန်ပို့သောအခါ ဆရာဇနီးနှင့် တွေ့ရပါသည်။ ဆရာ့ဇနီးက

'မောင်ကြည်က ဘယ်မှာနေတာလဲ' ဟုမေးသည်။

'ကျွန်တော်က မြောက်ဥက္ကလာ၊ (၈) ရပ်ကွက်မှာ နေတာပါ အန်တီ'

'ဟုတ်လား။ အေး၊ ဘယ်လိုဖြစ်ပြီး ပါဆယ်ပို့တဲ့အထဲပါသွားလဲ မသိဘူး' ဟု ...က စာရင်းစာအုပ်ကို လှန်ကြည့်နေပါသည်။ တိုက်မှ ပါဆယ်ထုတ်သည့် ကောင်လေး ... စာရင်းမှားပြီး ပို့လိုက်ပုံ ရပါသည်။ ဒါက ဆရာ့ဇနီးနှင့် ပထမဆုံးအကြိမ် မှတ်မှတ်ရရ ...ခြင်းဖြစ်သည်။

နောက်ပိုင်းမှာတော့ ဆရာနှင့်ဆုံတာ များပါသည်။ စာမူခထုတ်ရန် ကျွန်တော် ...သွားလျှင် ဆရာရှိသည့်အချိန်နှင့် ကြုံပါက အခန်းတွင်းဘက်သို့လှည့်ကာ

'သမီးရေ ဒီမှာ မောင်ကြည်ရောက်နေတယ်' ဟု လှမ်းပြောလေ့ရှိပါသည်။ ထိုအခါ ...သမီးထွက်လာကာ စာအုပ်နှင့် စာမူခ ထုတ်ပေးလေ့ရှိပါသည်။

တစ်ခါတော့ ကျွန်တော်ပို့ထားသည့် 'စိတ်ဖတ်နည်း' ဆောင်းပါး အတွေးအမြင် ...ပါလာသည်။ ဖြစ်ချင်တော့ ၎င်းဆောင်းပါးက ပြီးခဲ့သည့်လထုတ် 'ဓမ္မရိပ်' မဂ္ဂဇင်းမှာ ...သား ဆောင်းပါးဖြစ်နေသည်။ ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်တည်းက မဂ္ဂဇင်းနှစ်စောင်မှာ ...ဆင့်နောက်ဆင့် ပါလာသလို ဖြစ်နေသည်။ မသိလျှင် ကျွန်တော်က တိုက်ပြိုင်ပို့ထားသလို ...နေသည်။ တကယ်တော့ ထိုကဲ့သို့ မဟုတ်ပါ။ ပထမဆုံး ပို့ထားတာက 'အတွေးအမြင်' ...င်း ဖြစ်သည်။ ၎င်းမဂ္ဂဇင်းကို ပို့ထားပြီး (၉) လခန့်ကျော်လာသည်အထိ မပါလာသော ...ကြောင့် ၎င်းစာမူကို ပယ်လိုက်ပြီဟု ယူဆကာ 'ဓမ္မရိပ်' သို့ လှမ်းပို့လိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ...ယ်ဆို ကျွန်တော့်အနေနှင့် သေချာအောင် အတွေးအမြင်သို့ ဖုန်းဆက်ပြီး မေးမြန်း ...သင့်သည်။ ခုတော့ ကျွန်တော့်လိုအပ်ချက်ဟုသာ ဆိုရပါတော့မည်။ 'ဓမ္မရိပ်' မှာ ...ဆောင်းပါးပါလာပြီး နောက်တစ်လ 'အတွေးအမြင်' မှာ ထပ်ပါလာသလို ဖြစ်သွားပါ ...သည်။

ကျွန်တော့်စိတ်ထဲ 'ဒီကိစ္စကို သိလျှင် အတွေးအမြင်က ငါ့ကို တစ်မျိုးထင်တော့ ...' ဟု စိတ်ပူကာ နောက်တစ်နေ့ အတွေးအမြင်တိုက်သို့ ကိုယ်တိုင်သွားပြီး ဖြစ်ကြောင်း ...ခင် ရှင်းပြလိုက်ပါသည်။ ကျွန်တော်ရှင်းပြသမျှကို ဆရာ့သမီးက သေချာစွာ နားထောင် ...

'ဪ ဒါလား ကိစ္စမရှိပါဘူး၊ ဒါမျိုးက ဖြစ်တတ်ပါတယ်၊ အဲဒီလိုမှန်း ကြိုသိရင် ...ဆောင်းပါး အောက်ခြေမှာ ဓမ္မရိပ်ကတစ်ဆင့် ပြန်လည်ကူးယူကာ ဖော်ပြပါသည် ...ဟောင် ထည့်လိုက်လို့ရတယ်' ဟု အေးအေးဆေးဆေး ပြန်ပြောပါသည်။

ထိုစကားကြားတော့မှ ကျွန်တော့် ရင်ထဲက အလုံးကြီး ကျသွားပါတော့သည်။

ထိုကဲ့သို့ ရှင်းပြသည့်အပြင် စာအုပ်နှင့်စာမူခပါ ပေးလိုက်သောကြောင့် ...ကျွန်တော့်မှာ ဆရာ့သမီးကို အားနာစွာ ကျေးဇူးတင်လိုက်ရပါသေးသည်။

နောက်တစ်ခါ အားနာစရာ ဖြစ်ရပ်တစ်ခု ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့ပါသေးသည်။ မေ့
လင့်သည့်တစ်နေ့မှာ ကျွန်တော့်အိမ်သို့ စာတိုက်မှတစ်ဆင့် 'ငွေလွှဲစာ' တစ်စောင်
လာပါသည်။ ၎င်းအပေါ်တွင် စာတိုက်သို့ လူကိုယ်တိုင် (သို့မဟုတ်) ကိုယ်စားလှယ်
ပိုက်ဆံလာထုတ်ရမည်ဟု ရေးထားပါသည်။ ထိုအချိန်က ကျွန်တော် အလုပ်သွား
တိုက်နေသောကြောင့် ကျွန်တော့်ကိုယ်စား အစ်ကိုဖြစ်သူကို စာတိုက်သို့ လွှတ်လိုက်
သည်။ အစ်ကိုပြန်လာမှ သိရသည်မှာ ၎င်းပိုက်ဆံသည် 'အတွေးအမြင်' တိုက်မှ
အဖြစ် ပို့လိုက်သော ငွေဖြစ်နေပါသည်။ ဒီတစ်ခါလည်း အရင်တစ်ကြိမ်လိုပဲ
ပို့လိုက်ပုံရပါသည်။ တကယ်တော့ ၎င်းစာမူခကို ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင် တိုက်မှာ သွား
ဖြစ်နေပါသည်။ ထို့ကြောင့် အရင်တစ်ခါလိုပဲ တိုက်သို့သွားကာ စာမူခငွေ ပြန်
တော့သည်။

ဆရာ့သမီးက ကျွန်တော့်ကိုကြည့်ပြီး အားနာနေပုံရသည်။ ကျွန်တော် ပြ
သည့် စာမူခကို လက်မခံပါ။

'ရပါတယ်၊ အဲဒီစာမူခကို ဆရာပဲ ပြန်ယူထားလိုက်ပါ၊ နောက်
စာစောင်မှာ ဆရာ့စာမူပါတယ်လေ၊ အဲဒီအတွက် ကြိုထုတ်ပေးတဲ့ သဘော
စာအုပ်ထွက်တော့မှပဲ စာအုပ်လက်ဆောင် လာယူပါ' ဟု ပြောလေသည်။

ဆရာ့သမီး ကျွန်တော့်ကို အားနာနေသည်ကိုကြည့်ပြီး ကျွန်တော်က ပြန်
နေရသည့်အဖြစ်။ စာရေးဆရာ၊ သတင်းစာဆရာ တစ်ယောက်၏ သမီးက ဘဝတူ
ဆရာ တစ်ယောက်အပေါ် ကိုယ်ချင်းစာနားလည်မှုပဲ ဟု ကျွန်တော် ခံစားနားလည်မိ

ဤသို့ဖြင့် ကျွန်တော်နှင့် ဆရာ့မိသားစုသည် ခင်မင်နှစ်လိုဖွယ်ကောင်း
စာပေသံယောဇဉ် အသိုက်အဝန်းတစ်ခုကို တည်ဆောက်ခဲ့ကြပါသည်။ ခုတော့
သမားများ လေးစားဦးညွှတ်ကာ အသိအမှတ်ပြုရသည့် 'အတွေးအမြင်' လို မဂ္ဂ
ကို ဦးစီးပဲ့ကိုင်ခဲ့သည့် ဆရာ မောင်ဝံသတစ်ယောက် လူ့လောကထဲမှ ထွက်ခွာသွားခဲ့
ဆရာပျိုးထောင်ခဲ့သည့် 'အတွေးအမြင်' ပန်းဥယျာဉ်ကြီး ဆက်လက်တည်တံ့ခိုင်
ဂုဏ်သတင်း မွှေးပျံ့နေဖို့ ကျွန်တော်တို့အားလုံး ဝိုင်းဝန်း ပြုစုကာ ရေလောင်း ပေါင်း
ကြရဦးမည် မဟုတ်ပါလား။

မောင်

●

...မိုင်းချိုရန်နှံ့ သင်းပျံ့စေသူသို့

... (စိတ်ပညာ)

...ဘာသာရပ်က လူတွေရဲ့ အပြုအမူနဲ့ စိတ်ဖြစ်စဉ်များကို တွဲပြီး သိပ္ပံနည်းကျ ...တ်အောင် သင်ယူခဲ့ရတာကြောင့် လူတွေရဲ့ ကောင်းတဲ့ စိတ်နေသဘောထားကို ...က ထွက်ပေါ်လာတဲ့ ကောင်းတဲ့ အပြုအမူကြောင့် လူမှုပတ်ဝန်းကျင်မှာ ကောင်း ...နေတာတွေကို ဆက်စပ် လေ့လာမိတတ်ပါတယ်။ နောက်ပြီး လူတွေရဲ့ ဆိုးတဲ့ ...သဘောထားရဲ့ တိုက်တွန်းမှုကြောင့် ဆိုးတဲ့ အပြုအမူတွေ ဖြစ်ပေါ်လာကာ အများ ...တွေမှာ ဆိုးကျိုးခံရတာကိုလည်း လေ့လာခဲ့ပါတယ်။ 'လူဆိုတာ ကိုယ့်သမိုင်း ကိုယ် ...ကာပဲ'လို့ ဆိုတဲ့ စကားအတိုင်း ကိုယ့်သမိုင်းကို ကောင်းတဲ့ စိတ်စေတနာနဲ့ ရေးခဲ့ ...တ် 'လူသာ သေတယ်၊ နာမည် မသေဘူး' ဆိုတဲ့ စကားနဲ့အညီ သူရေးခဲ့တဲ့ သမိုင်း ...ရနံ့က လူမှုပတ်ဝန်းကျင်မှာ သင်းပျံ့ကျန်နေခဲ့တဲ့သူတွေ ရှိပါတယ်။ အဲသလို ...ထဲမှာ တစ်ဦးအပါအဝင်အဖြစ် သမိုင်းဝင်ခဲ့တဲ့ ဆရာကြီး မောင်ဝံသ ကွယ်လွန် ... တစ်နှစ်ပြည့်ပါပြီ။ ဒါပေမဲ့ စိတ်ထဲမှာ မနေ့တစ်နေ့ကလို ထင်သလို၊ ဆရာကြီးက ...ထင်ရှားရှိနေသလိုလည်း ထင်မိပါတယ်။ ဒါကလည်း ဆရာကြီးရဲ့ အများအကျိုး ... ကိုယ်ကျိုးစွန့်ကာ ထမ်းရွက်ချင်တဲ့ မြင့်မြတ်သော ပရဟိတစိတ်ကို အခြေခံကာ ...ကြောင်းကောင်းအောင် ရေးသားနိုင်ခဲ့လို့ ဖြစ်ပါတယ်။ မြန်မာလူမျိုးတွေရဲ့ အတွေး ...တွေ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေလိုတဲ့ စိတ်စေတနာရဲ့ စေ့ဆော်မှုကြောင့် ဒေါင်းစာပေကို ...ောင်ကာ သံမဏိကလောင် တစ်ချောင်းဖြင့် စာပေနယ်မှာ ကလောင်သွားထက်မြကို ...သပြနိုင်သူ ဆရာကြီး မောင်ဝံသအား လေးစားအားကျရင်း ဂါရဝရှေ့ထား သည် ...ပါးကို ရေးထားမိပါသည်။

ဆရာကြီးမောင်ဝံသနှင့် ကျွန်မတို့လို နယ်က စာရေးသူတို့က အသက်ရှိစဉ် လူချင်း ...ုးပေမယ့် စာပေချင်းတော့ ရင်းနှီးခဲ့တယ်လို့ ဆိုနိုင်ပါတယ်။ စာရေးသူက မန္တလေး ...ိုလ်မှာ တာဝန်ထမ်းဆောင်စဉ် ဆရာကြီး ဦးခင်မောင်သန်း ဂုဏ်ထူးဆောင်ပါမောက္ခ ...ောင်သန်း-စိတ်ပညာ)ရဲ့ ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာ မွမ်းမံသင်တန်း တက်ခဲ့ရပြီး ဆရာကြီး

နှင့်အတူ သုတေသနတွေ လုပ်ခဲ့ရပါတယ်။ သုတေသနက အုပ်စုလိုက် လုပ်တာ ဖြစ်
မယ့် ကျွန်မက ဝါသနာ ပါပြီး တက်ကြွတာမို့ ဆရာကြီးက အဖွဲ့ခေါင်းဆောင် တာဝန်
ကာ သုတေသနတွေ့ရှိချက်တွေကို အစီရင်ခံတင်ပြစေပါတယ်။ အဲဒီမှာ ဆရာကြီး
ကျွန်မကို စာရေးကောင်းကြောင်း။ ဒါကြောင့် စာရေးဖို့ တိုက်တွန်းပြီး 'အတွေးအမြ
မဂ္ဂဇင်းဖတ်ဖို့လည်း လမ်းညွှန်ပေးခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်မအနေနဲ့ကလည်း ငယ်စဉ်ကတည်း
စာရေး၊ စာဖတ် ဝါသနာပါကာ ကျောင်းသူဘဝမှာ နံရံကပ်စာစောင်တွေမှာ တ
ရေးခဲ့တာမို့ ဝမ်းသာအားရ ကြိုးစားကာ စာရေးခဲ့ပါတယ်။ ရေးပြီးတဲ့စာတွေကို
ဆရာကြီးကို ပြခဲ့ပါတယ်။ နောက်တော့ ဆရာကြီးက အတွေးအမြင်ကို ပို့ဖို့ လမ်း
ပါတယ်။ ဆရာကြီး ဦးခင်မောင်သန်းနဲ့ ဆရာကြီးမောင်ဝံသတို့ကလည်း စာပေမိတ်ဆွေ
တပည့်မဖြစ်တဲ့ ကျွန်မကိုလည်း စာပေဖြင့် မိတ်ဆက်ပေးခဲ့ပါတယ်။ ၂၀
ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၊ စိတ်ပညာရွှေရတု မဂ္ဂဇင်းမှာ ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ် စတင်ဖော်ပြ
စာပေနယ်ထဲကို ရောက်ခဲ့ရပါတယ်။ ဆရာကြီး ဦးခင်မောင်သန်းက ရေးပြီး
ဇွဲမလျှော့ဘဲ ဒေါင်းစာပေကို ပို့ဖို့ တိုက်တွန်းပြီး နှစ်သက်တဲ့ စာဆိုရင် ရွေးချယ်ခံရလိ
ဆိုပါတယ်။ ၂၀၀၅ခု ဩဂုတ်လ အတွေးအမြင် အမှတ် (၁၇၄)မှာ ကျွန်မရဲ့ ဆောင်း
ပထမဆုံး ဖော်ပြခံရတဲ့အတွက် သိပ်ကို ဝမ်းသာကြည်နူးခဲ့ရပါတယ်။ ကိုယ့် မိသား
တွေနဲ့ မိတ်ဆွေသူငယ်ချင်းတွေကလည်း ဝိုင်းပြီး ချီးမွမ်းစကားပြောခံရတဲ့အ
ကိုယ့်စိတ်ထဲမှာ ကျေနပ်နှစ်သက်ခဲ့ပါတယ်။ စာပေလောကရဲ့ ကျက်သရေ
အားလုံးက အလေးအမြတ်တန်ဖိုးထားကြတဲ့ 'အတွေးအမြင်' မဂ္ဂဇင်းမှာ
ဖော်ပြခံရတဲ့အတွက် ရင်ထဲမှာ ပျော်ရွှင်ကြည်နူးမှုက ဘာနဲ့မှ မလဲနိုင်တဲ့ ခံစား
အဲဒီလို ခံစားမှုကို ပေးမျှပေးခဲ့တဲ့ ဆရာကြီး မောင်ဝံသနှင့် ဒေါင်းစာပေ မိသား
ထာဝစဉ် ရင်ထဲမှာ ကျေးဇူးတင်နေမှာပါ။

ခုတော့ စာရေးသက် ဆယ်နှစ်ကျော်အတွင်း စာနယ်ဇင်းအစုံမှာ ဆောင်း
ဝတ္ထု တို စုစုပေါင်း ၆၄ပုဒ် ဖော်ပြခံရကာ 'အတွေးအမြင်' မဂ္ဂဇင်းမှာ ၂၆ ပုဒ် ရွေးချ
အမှတ် (၂၅၃)မှာ 'အထူးဆောင်းပါး' အဖြစ် ရွေးချယ်ဖော်ပြခံရခဲ့ပါတယ်။ 'ပြည်သူ
ဂျာနယ်မှာလည်း ပညာရေးဆိုင်ရာ ဆောင်းပါးများကို ရွေးချယ်ဖော်ပြခံရတာကို
ဖြင့် ဆရာကြီး မောင်ဝံသနှင့် စာပေချင်း ရင်းနှီးနေကြောင်း သက်သေပြခြင်း ဖြစ်
ကျွန်မတို့လို နယ်တက္ကသိုလ်က ဆရာမတစ်ယောက်အနေနဲ့ အသိမိတ်ဆွေမရှိ
နယ်ထဲကို ရိုးသားစွာ ကြိုးစားရောက်ရှိလာမှုကို ကြိုဆိုပြီး ဝါသနာပါရာကို လုပ်
နေရာလေးတစ်ခု ပေးခဲ့တဲ့ ဆရာကြီး မောင်ဝံသနှင့် ဒေါင်းစာပေမိသားစုရဲ့ စာပေ
ကို ထာဝရမမေ့ဘူးလို့ ပြောချင်ပါတယ်။ ကျွန်မတို့ နိုင်ငံမှာ နှစ်ပေါင်းများစွာ တွေ့
တာကတော့ နေရာတကာမှာ ခရိုနီတွေ ကြီးစိုးပြီး၊ တချို့ဆိုရင် အရည်အချင်း
အခွင့်ထူးခံကာ စံစားနေကြတာကို တွေ့မြင်ရပါတယ်။ 'အမှားကြာရင် အမှန်
စကားလို မြန်မာ့လူမှုအဖွဲ့အစည်းမှာ အတ္တကြီးသူတွေသာ များနေပြီး ကောင်းစား

...ကျိုးအတွက် စဉ်းစားတတ်တဲ့ ပရဟိတစိတ်ရှိ အရေအတွက်က နည်းပါးနေပါ ... အတ္တကြီးသူတွေ ကြီးစိုးနေရင် လူ့အဖွဲ့အစည်းမှာ လူနည်းစုသာ ချမ်းသာကြပြီး ...များစုကတော့ ဆင်းရဲတွင်းနက်နေဦးမှာပါ။ ဒါကြောင့် အတ္တလျှော့ချကာ ပရဟိတ ...တဲ့ ဆရာကြီး မောင်ဝံသလို လေးစားအားကျစရာ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အများကြီး ပေါ်ထွက် ...လိုပါတယ်။

စိတ်ပညာရဲ့ လေ့လာမှုအရ အတ္တကြီးသူတွေဟာ စိတ်ပုံမှန်ဖွံ့ဖြိုးသူ မဟုတ်သလို ...ကျန်းမာရေးနဲ့ ပြည့်စုံသူ မဟုတ်ပါ။ အသက်အရွယ်အလိုက် ကိုယ်ခန္ဓာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက် ...လို စိတ်လည်း ပုံမှန်ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက် ရင့်ကျက်လာရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အတ္တကြီးသူတွေ ...တော့ 'စိတ်ခံတတ်တည်ငြိမ်ရင့်ကျက်ခြင်း မရှိသူ' အဖြစ် သတ်မှတ်ပါတယ်။ သူတစ်ပါးကို ...ချင်တဲ့စိတ် (သို့) မြင့်မြတ်သော ပရဟိတစိတ် ရှိသူများကိုတော့ 'အသက်အရွယ် ...လိုက် စိတ်ပုံမှန် ဖွံ့ဖြိုးသူ' 'စိတ်ကျန်းမာရေးနှင့် ပြည့်စုံသူ'၊ 'စိတ်တည်ငြိမ် ရင့်ကျက်သူ' ... စိတ်ပညာက ယူဆကြပါတယ်။ မြန်မာ့လူမှုအဖွဲ့အစည်းမှာ အဲသလို လူတွေ လက် ...တွက်လို့ရအောင် ရှားပါးနေချိန်မှာ ဆရာကြီး မောင်ဝံသကတော့ သူ့ရဲ့သမိုင်းကြောင်း ...ရနဲ့က စာပေလေညင်းနှင့်အတူ လောကကြီးကို ကြည်နူးဆွတ်ပျံ့စေပါတယ်။

ဆရာကြီး ရေးခဲ့တဲ့ စာတွေ အများကြီးအနက် အတွေးအမြင်မှာ ဖော်ပြခဲ့တဲ့ 'ဝေါ ... လာခဲ့တယ်' ဆောင်းပါးတွေကို နှစ်သက်စွာ ဖတ်မိသလို 'ပြည်သူ့ခေတ်'က ...ချင်လွန်းလို့' ဆောင်းပါးတွေကိုလည်း စွဲလမ်းစွာ ဖတ်မိပါတယ်။ 'ကျူရှင်အားမပေးတဲ့ ...လေးဘဝ' ဆိုတော့ အတွေးအမြင်နဲ့ ပြည်သူ့ခေတ်ကိုသာ ပုံမှန်ဝယ်ဖတ်ပြီး ...ည်းထားနိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ပြည်သူ့ခေတ်ထွက်ရင် အရင်ဆုံးဖတ်မိတာကတော့ ...တော့ဆောင်းပါးနဲ့ ဆရာကြီးရဲ့ 'ပြောချင်လွန်းလို့' ဖြစ်ပြီး၊ နောက်တော့ ဆရာ ...င်းဆက်နိုင်' ရဲ့ ဆောင်းပါးနှင့် 'ထိုက်' ရဲ့ ဆောင်းပါးတွေကို ဖတ်မိပါတယ်။ ...တော့မှ ထိုက်က ဆရာကြီးရဲ့ သမီးမှန်း သိရပါတယ်။ 'လွတ်လပ်စိုး' ရဲ့ ဆောင်းပါး ...ကို ဖတ်ရင်း သူ့ကိုတော့ ဆရာကြီး သမီးမှန်း အစောကြီးကတည်းက သိခဲ့ပါတယ်။ ... သီရိဝံသ (ခ) ဒေါ်မြင့်မြင့်နဲ့လည်း တယ်လီဖုန်းနဲ့ စကားပြောဖူးပါတယ်။ အကျိုး ... အမြတ်အစွန်းကို ပဓာနမထားဘဲ မြန်မာစာပေလောကရဲ့ အဆင့်အတန်းကို ...င်ပေးချင်တဲ့ စေတနာနဲ့ မျိုးဆက်သစ်စာပေ ပညာရှင်များကို နေရာပေးကာ မွေးထုတ် ...ခဲ့တဲ့ ဆရာကြီး မောင်ဝံသနှင့် ဒေါ်ခင်းစာပေမှ မိသားစုဝင်များ အားလုံးကို ...ရေးဆရာများ ကိုယ်စား လေးစားအားကျစွာနဲ့ ဒီဆောင်းပါးနဲ့ ဂုဏ်ပြုမှတ်တမ်းတင် ...ပါတယ်။

ဆရာကြီး မောင်ဝံသအနေနဲ့ လူ့ဘဝမှာ အသက်ရှင်နေထိုင်စဉ်မှာ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာရဲ့ ...ဆုံးအမ တရားတော်နဲ့အညီ နေထိုင်သွားခဲ့တဲ့အတွက် လူသားတာဝန်ကျေတဲ့သူ ...ယောက်လို့ ဆိုချင်ပါတယ်။

ဆရာကြီး ဦးရွှေအောင်က-

'မြတ်စွာဘုရားသည် အတ္တကိုပယ်သတ်ရန် အရေးကြီးဆုံးထား၍ ဟောကြား
မူ၏။' 'အတ္တကို ခဏသတ်နိုင်လျှင် မိမိ၏ အုပ်စုဝင်ကို ချစ်နေရာမှ နိုင်ငံသား
ချစ်တတ်လာ၏။ အတော်ကြာကြာ သတ်နိုင်လျှင် မိမိ၏ နိုင်ငံသား အားလုံးကို
ရာမှ ကမ္ဘာ့လူသားအားလုံးကို ချစ်တတ်လာ၏။ အမြစ်ပြတ် သတ်နိုင်လျှင်မူ ကမ္ဘာ့
အားလုံးကို ချစ်နေရာမှ လောကသုံးပါးရှိ လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ သတ္တဝါအားလုံးကို
လာ၏။'

'ချစ်တတ်လာခြင်းဟူသည် ထို ထိုသတ္တဝါတို့၏ အကျိုး
ညွတ်သောစိတ်ရှိခြင်း ဖြစ်၏။ ဤသို့ ချစ်တတ်လာခြင်းသည် အတ္တကို ပယ်
ခြင်းကြောင့် ဖြစ်၏။

(အမြင်များ ပြောင်းလဲခြင်း၊

အားလုံးအတွက် ရှေ့ဆောင်လမ်းပြအနေနဲ့ ဗုဒ္ဓ၏ အဆုံးအမနှင့်အညီ
ပြခဲ့သူ ဆရာကြီး မောင်ဝံသ၏ သမိုင်းကြောင်း ချီမွမ်းကို အတုယူလေးစားကြဖို့
တယ်။ ဆရာကြီးရဲ့ သမိုင်းကြောင်းကို ဆက်လက်အမွေခံကာ ဒေါင်းစာပေရဲ့
သမိုင်းကို ဆက်ရေးနေတဲ့ ဆရာကြီးရဲ့ မိသားစုဝင်တွေရဲ့ တာဝန်ကျေမှု သတင်းရနံ့
ထာဝစဉ် သင်းပျံ့နေမယ်လို့ ယုံကြည်ပါတယ်။ ဒီမိုကရေစီ ရောင်ခြည်သန်းစ မြန်မာ
အတ္တ ကြီးစိုးသူများ၊ ခရိုနီများ လျော့နည်းသွားကာ အတ္တကို ပယ်သတ်ကာ ပြည်သူ
ချစ်တတ်သူများ များပြားတိုးပွားလာပါစေလို့ ဆုတောင်းမိပါတယ်။ မြန်မာပြည်
အတွေးအမြင် မြင့်မားတိုးတက်စေဖို့ မြန်မာစာပေအဆင့်အတန်း မြင့်တင်
မောင်ဝံသရဲ့ 'ဒေါင်းစာပေ' အသက်ရာထောင် ရှည်ပါစေ။ ဆရာကြီးရဲ့ နှစ်
အမှတ်တရ ဆောင်းပါး ပေါင်းချုပ်ထုတ်ဖို့ အားထုတ်ခဲ့တဲ့ ဒေါင်းစာပေ မိသားစုဝင်
ကျန်းမာချမ်းသာပါစေလို့ ဆုမွန် ခြွေလိုက်ပါတယ်။

မြမြဆွေ (

●

...းတခံ

...နိုင်

...မောင်ဝံသ အမှတ်တရစာအုပ်အတွက် ဆရာ့သမီးက စာမူလှမ်းတောင်းသည်။ ...ဆို ဆရာမောင်ဝံသနှင့် ပတ်သက်၍ ထဲထဲဝင်ဝင် ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ရေးချင်သည်။ ... ရေးသင့် မရေးသင့် စဉ်းစားနေရာမှ လက်ရှောင်နေလိုက်ရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်သည့် ... ဆရာနှင့်ပတ်သက်၍ မရေးဖြစ်တော့။ ဆရာ့သမီးလည်း စာမူမတောင်းတော့။

တစ်ရက်မှာတော့ ဆရာ့ဇနီးက ကိုယ်တိုင်ဖုန်းဆက်ပြီး စာမူလှမ်းတောင်းပြန်သဖြင့် ...သွားသည်။ ဝတ်ကျေတန်းကျေ ဝတ္တရားကျေ စာမူတောင်းခြင်းမျိုး မဟုတ်ဟု ...သဖြင့် ကျွန်တော့်မှာ ပို၍ တာဝန်ကြီးခဲ့ရပြန်သည်။ ဆရာနှင့် ပတ်သက်၍ ...ည်ဆိုလျှင် ဆရာသက်ရှိထင်ရှား မရှိတော့သည့်အတွက် ကျွန်တော်ရေးသော ...အလက်များအပေါ် ဆရာ့ဘက်မှ သဘောတူမတူဆိုခြင်းကား အတော်ခက်ခဲသော ...ဖြစ်သည်။ ဆရာ သက်ရှိထင်ရှားရှိလျှင် မရေးပါနဲ့တော့ဗျာ၊ ထားလိုက်ပါတော့ဗျာဟု ...ခါခါနှင့် တားမြစ်နေမှာလည်း သေချာလောက်သည်။ သို့သော် ဆရာမောင်ဝံသနှင့် ...သက်၍ တာဝန်မကင်းဟု ယူဆသည်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ အပြစ်မကင်းဟု ယုံကြည် ...ကြောင့်လည်းကောင်း တင်ပြလိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။

ဦးစွာ တင်ပြလိုသည်မှာ အမျိုးသားသတင်းဆုကိစ္စ ဖြစ်သည်။

...သားသတင်းဆု

...သားသတင်းဆု ဖြစ်ပေါ်လာရခြင်း၏လက်သည်မှာ ကျွန်တော်ဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံ ...နှင့် စာနယ်ဇင်း အစည်းအဝေးများတွင် သတင်းဆုပေးရေးကိစ္စ ကျွန်တော် အစဉ် ... ကြိုးပမ်းခဲ့သူလည်း ဖြစ်သည်။ သို့သော် ဘယ်သောအခါမှ လုပ်ခွင့်မသာခဲ့ပါ။ ...လည်း မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့် စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့ ဗဟိုအမှုဆောင်များအကြားတွင် ...နာပါးနာပြောရလျှင်) ကျွန်တော့်အပေါ် အမြင်ကတ်မှုများရှိနေခြင်းကြောင့် ဖြစ်နိုင် ...င်းသလို အခြား ကျွန်တော်မသိနိုင်သော အချက်အလက်များလည်း ရှိနိုင်ကောင်းမည်

ထင်သည်။ ကာလတစ်ခုတွင် သတင်းဆုပေးဖို့ အခွင့်သာသောအခါ ကျွန်တော်
ဆရာဦးကိုကို (ဆရာ ကိုကို-စက်မှုတက္ကသိုလ်) တို့ တာဝန်ယူရန် ဖြစ်လာခဲ့
ထိုသောအခါ အမျိုးသားသတင်းဆု ကော်မတီဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဆရာမောင်ဝံသကို အ
တောင်းခဲ့ ကြသည်။ ဒါကလည်း အခက်အခဲအများကြီးကြားမှ အမျိုးသားသတင်း
ကော်မတီဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် တင်မြှောက်ခဲ့ရခြင်းဖြစ်သည်။ ဆရာလည်း အမျိုးသားသတင်း
အတွက် လွတ်လပ် တက်ကြွစွာ ကြိုးပမ်းခဲ့သည်။ ကျွန်တော်နှင့် ဆရာဦးကိုကို
ဆရာ့ကို ဝန်းရံပေးသည့် သဘော။

သို့သော် ပထမဆုံးအကြိမ် အမျိုးသားသတင်းဆုအတွက် ရွေးချယ်
အကြောင်း အမျိုးမျိုးကြောင့် အဖုအထစ်များစွာ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ရသည်။ ဆရာ ကြ
ရသည်။ ဆရာ မားစာခံ ဖြစ်ခဲ့ရသည်။ ဆရာသည် အရာအားလုံးကို ခေါင်းဆောင်
ပီသစွာ ခေါင်းခံခဲ့သဖြင့် ပထမဆုံးအကြိမ် အမျိုးသားသတင်းဆုပေးပွဲကို အောင်မြင်
ကျင်းပနိုင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ဝေဖန်မှုများ၊ ဂယက်များ ရှိခဲ့သော်ငြားလည်း မြန်မာနိုင်
စစ်အစိုးရလက်ထက်၌ အမျိုးသားသတင်းဆုကို အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ခဲ့
ဆရာ့ကျေးဇူးမကင်းဟု ဆိုရမည်။

ဒုတိယအကြိမ် အမျိုးသားသတင်းဆုပေးပွဲကိုမူ လွတ်လပ်စွာ အချုပ်
ဖိအားမပါ အကန့်အသတ်မရှိ ကျင်းပနိုင်ခဲ့သည်။ ဒုတိယအကြိမ် အမျိုးသားသတင်း
ကျင်းပမည်ဆိုသောအခါ ဆရာ့ကျန်းမာရေးမကောင်းတော့၊ စင်ကာပူမှနေ၍ အမျိုး
သတင်းဆုအတွက် ဗီဒီယိုဖိုင်ပေးပို့ကာ ဂုဏ်ပြုခဲ့သည်။ ဆရာ မကျန်းမာသည့်ကြား
ကြိုးစား၍ ပေးပို့လာသော ဗီဒီယိုဖိုင်ကို အမျိုးသားဇာတ်ရုံတွင် ထုတ်လွှင့်ပြ
ကျွန်တော် ကြိုးစားယူရသည်။ ဆရာ ကိုယ်တိုင်လည်း Sky Net Live လွှင့်
မျှော်လင့် တောင့်တပြီး စောင့်ကြည့်ရှာသည်။ သို့သော် ဒုတိယအကြိမ် အမျိုးသား
ဆုပေးပွဲကို Sky Net မှ Live မထုတ်လွှင့်ပေးနိုင်ခဲ့ပါ။ ဆရာ့ဗီဒီယိုဖိုင်ကိုတော့
အမျိုးသားဇာတ်ရုံတွင် အောင်မြင်စွာ ထုတ်လွှင့်ပြသနိုင်ခဲ့သည်။ ဒုတိယအကြိမ် အမျိုး
သတင်းဆုပေးပွဲ ကျင်းပသောအခါ ဆရာသည် မြန်မာနိုင်ငံ သတင်းစာဆရာအ
ဦးဆောင်ဥက္ကဋ္ဌ ဖြစ်နေချေပြီ။

မြန်မာနိုင်ငံသတင်းစာဆရာအသင်း

မြန်မာနိုင်ငံသတင်းစာဆရာအသင်းအကြောင်း ပြောကြကြေးဆိုရင် မြန်မာနိုင်ငံသ
ဆရာအသင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းမှ ခွဲထွက်လာခြင်းဖြစ်သည်။ မြ
နိုင်ငံ၏ စာရေးဆရာအသင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံစာပေနှင့် စာနယ်ဇင်းကို အမွေဆ
ဖြစ်ပြီး မြန်မာနိုင်ငံသတင်းစာဆရာအသင်းနှင့် မြန်မာနိုင်ငံ ထုတ်ဝေဖြန့်ချိသူများ
တို့သည် သီးခြား အမှီခိုကင်းစွာ၊ လွတ်လပ်စွာ ရပ်တည်နိုင်ရန် ကြိုးပမ်းခဲ့ကြခြင်း ဖြ

နိုင်ငံသတင်းစာဆရာအသင်း ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် ဆရာဦးကိုကိုနှင့် ကျွန်တော် မြန်မာနိုင်ငံစာပေနှင့် စာနယ်ဇင်းအသင်းကြီးမှ ခွဲထွက်လာကြခြင်း ဖြစ်သည်။

သို့သော် မြန်မာနိုင်ငံသတင်းစာဆရာအသင်း ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် ဆရာကြာ (ခေတ်+မိုး)၊ ဆရာမောင်ဝံသတို့ ဦးဆောင်မှု မရှိရင် ဖြစ်မြောက်လာဖွယ် မြန်မာနိုင်ငံသတင်းစာဆရာအသင်း ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် ဖြစ်မြောက်အကောင် ပေါ်လာစေရန် ကျွန်တော် တတ်နိုင်သည့်ထောင့်မှ စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ကြိုးပမ်းပေးခဲ့ ည်း မြန်မာနိုင်ငံသတင်းစာဆရာအသင်း ဖွဲ့စည်းသောအခါ ကျွန်တော် မပါသင့် ယူဆသဖြင့် ဆရာ့ကို ကျွန်တော်၏ သဘောထား တင်ပြခဲ့ဖြစ်သည်။ ဆရာက ပါလို့ ဘယ်ဖြစ်မလဲ၊ ဆရာဦးဝင်းငြိမ်းကိုလည်း ခင်ဗျားဖြစ်အောင် အကူအညီ ပါ၊ ခင်ဗျားနဲ့ ဆရာဦးဝင်းငြိမ်း မပါလို့ကို မဖြစ်ဘူး။ ကျွန်တော် မေတ္တာရပ်ပါတယ် ကျစ်ပါ၊ လုပ်ပါ' ဟု အတန်တန် တိုက်တွန်းသဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံသတင်းစာဆရာ ဖွဲ့စည်းရာတွင် ကျွန်တော်နှင့် ဆရာဦးဝင်းငြိမ်းတို့ ပါလာကြခြင်း ဖြစ်သည်။ ဗဟို ဆောင်ရွေးချယ်ရာတွင် ဆရာမောင်ဝံသသည် မဲအများဆုံးနှင့် အရွေးချယ်ခံဥက္ကဋ္ဌ ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ လက်ညှိုးထောင်အုပ်စုဖွဲ့ တပည့်မွေး လက်ဝါးရိုက်ကာ ဥက္ကဋ္ဌ ခဲ့သူလည်း မဟုတ်ချေ။ ကျွန်တော်နှင့် ဆရာဦးဝင်းငြိမ်းမှာမူ ဆရာ၏ ကျွန်းတောင်းဆိုမှုအရ လူငယ်ခြေတက်လက်သွက်များအကြား ကန့်လန့်ကန့်လန့်နှင့် ကြခြင်းဖြစ်သည်။

ရှင်များ

တမ်း ဆရာမောင်ဝံသ ကျန်းမာရေးအခြေအနေ ယိုယွင်းလာပြီဟု သိရသောအခါ တက်ရောက်ကုသနေရသည့် ရန်ကုန် ဝိတိုရိယဆေးရုံသို့ သွားတွေ့ရန် အတော်အား ခဲ့ရသည်။ ဆရာ့ကို ကျွန်တော်ပြောရမည့် စကားလုံးများ ရှာမရ။ ဆွံ့အဆို့နှင့်နေသည်။ တော်ရောက်သွားချိန်တွင် ဆရာအနားယူကာ မှေးနေချိန်ဖြစ်သည်။ ဆရာ့ဇနီးက အခြေအနေ ခပ်တိုးတိုး ခပ်ဖွဖွ ပြောပြရှာသည်။ ဆရာ့ဇနီးကိုယ်တိုင်ပင်လျှင် ။ ကျွန်တော့်ကို အခက်အခဲတစ်ချို့ ပြောပြသောအခါ ကျွန်တော် ဘာလုပ် နိုင်မလဲဟု စဉ်းစားကြည့်နေမိခဲ့သည်။

ထိုအချိန်မှာပင် ဝိတိုရိယဆေးရုံသို့ ဆေးကုသမှုခံယူရန် ရောက်ရှိနေသော ကယ်သခင်သိန်းမောင်က အားပေးစကားပြောရန် ရောက်ရှိလာသဖြင့် ဆရာ န် ရှိသည်။ အန်ကယ်သခင်သိန်းမောင်က လန်းလန်းဆန်းဆန်း ရှိသော်လည်း အခြေအနေမှာကား အားတင်းထားနေရသည့် သဘောမျိုး ကျွန်တော် တွေ့နေရသည်။ ဆိုင်သည်မှာ ထိုအချိန်တွင် ဝိတိုရိယဆေးရုံ၌ ကျွန်တော့်သူငယ်ချင်း ကိုညာဏ်ပေါ် မောင်းလှ) သည်လည်း ဆေးဝါးကုသမှု ခံယူနေရရှာပြီး ရုပ်ရှင်သရုပ်ဆောင် မှာလည်း ဆေးစစ်ရန် ဝိတိုရိယဆေးရုံသို့ ရောက်ရှိနေချိန်ဖြစ်သည်။ အန်ကယ်

သခင်သိန်းမောင် ပြန်သွားသောအခါ ဆရာ့ဇနီးက ကျွန်တော်ရောက်နေကြောင်း ...
မလားဟု ဆရာ့ကို မေးပေးသည်။ ဆရာက တွေ့မည်ဟု ဆိုသဖြင့် ကျွန်တော် ဝင်...
သွားသည်။

ဆရာသည် ကျွန်တော့်ကို တွေ့တော့ မျက်ရည်များ စို့လာသည်။ ကျွန်...
အားတင်း၍ ပြုံးပြရှာသည်။ ကျွန်တော် ဆရာ့မျက်နှာကို မကြည့်ရဲ၊ မကြည့်ရက်၊ ...
နိုင်တော့။ ဆရာ့ကို လက်အုပ်ချီ၍ ကန်တော့ရင်း ကျွန်တော့်ရင်ထဲ ဆို့နင့်လာ...
မျက်ရည်များ ပြိုကျလာသည်။ တော်တော်နှင့် ခေါင်းမထောင်နိုင်။ ကျွန်တော့် မျက်...
များ ဆရာမမြင်စေချင်ပါ။ မျက်ရည်များကို ထိန်းကာ ဆရာလိုတာရှိရင် ခိုင်းပါဟု ...
ပြောတော့ ဆရာ့မျက်ဝန်းတွင်လည်း မျက်ရည်များ ပြိုဆင်းလို့နေသည်။ ဆရာ...
မျက်ရည်များအကြားမှ ကျွန်တော့်ကို ကြိုးစားအားယူ၍ ပြုံးပြရှာသည်။ ဆရာ့ နော...
အပြုံး။ အပြန်တွင် ဆရာ့မိသားစု၏ အခက်အခဲများအတွက် ကျွန်တော် ဘာကူညီနိုင်...
စဉ်းစားရသည်။

ဝိတိုရိယဆေးရုံမှ ပင်လုံဆေးရုံသို့ သွားရသည့်ကိစ္စ၊ ဆေးရုံကားငှားရသည့် ...
ဝိတိုရိယဆေးရုံမှ နေ့စဉ်ကုန်ကျစရိတ်၊ ဆရာ့ကျန်းမာရေးကောင်းမွန်လာသည့်...
ဖြတ်သန်းရမည့်အခက်အခဲတွေက အပန်းတကြီးရှိနေပေလိမ့်မည်။

သို့ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ကျွန်တော့်ဆရာ ဆရာကျော်မျိုးနိုင်ထံ ပင်လုံဆေး...
အကူအညီ တောင်းရတော့သည်။ ဆရာကျော်မျိုးနိုင်က သူစီစဉ်ကြည့်မည်ဟုဆိုကာ ...
ဘက်တွင် ပင်လုံဆေးရုံဘက်မှ တတ်နိုင်သမျှ လျှော့ပေါ့ပေးမည်ဟု သိရ၍ ဝမ်းသာ...
သည်။ ဝိတိုရိယဆေးရုံကိစ္စအတွက် ကျွန်တော့်သားကြီး ဇေယျာမြတ်ခိုင်ထံမှ ဦးဇော်...
ဖုန်းနံပါတ် တောင်းကာ ဖုန်းဆက်ရပြန်သည်။ တကယ်ဆိုလျှင် ဦးဇော်ဝင်း...
ကျွန်တော် မရင်းနှီးပါ။ မျက်မှန်းတမ်းမိရုံသာရှိပြီး သူ့ဘက်မှ ကျွန်တော့်အပေါ် စိတ်...
များပင် ရှိနေကြောင်း ကျွန်တော် သိထားသော်ငြားလည်း ဆရာမောင်ဝံသ ကျန်းမာ...
ပတ်သက်၍ ရှေ့မျက်နှာနောက်ထားကာ အကူအညီ တောင်းရတော့သည်။ ဦးဇော်...
က ကိုဇေယျာမြတ်ခိုင်အဖေလားဟုမေးကာ သူတတ်နိုင်တာ ကူညီပါ့မည်ဟု ဆို...
ကျေးဇူးတင်ရပြန်သည်။ ဆရာ့ဇနီးထံလည်း ဖုန်းဆက်၍ အကြောင်းကြားခဲ့...
တကယ်ဆို ဝိတိုရိယဆေးရုံ၊ ဦးဇော်ဝင်းရှိန်၊ ဆရာကျော်မျိုးနိုင်၊ ဒေါက်တာဇော်...
ဇနီးမောင်နှံ၊ ပင်လုံဆေးရုံတို့သည်လည်း ဆရာမောင်ဝံသ ကျန်းမာရေးအ...
စေတနာဖြင့် ဝင်ကူပေးခဲ့ခြင်းဖြစ်သည့်အတွက် ကျေးဇူးတင်ခဲ့ရပြန်ချေသည်။

အန်ကယ်ဦးခင်ရွှေနှင့်တွေ့တော့ ဆရာမောင်ဝံသ ဆေးရုံတက်နေသည့်...
ဆရာ ဦးခင်မောင်ရင်ကို လွှတ်၍ ကျပ်သိန်းတစ်ရာတန် ချက်တစ်စောင် ပို့ခဲ့ကြော...
ရေးစရာ ရှိတာ ဆက်ရေးပါဟု မှာလိုက်ကြောင်း သိရပြန်သောအခါ. . .

သို့ ဂါရဝ...

ဆိုစေ . . လောကကြီးတွင် မည်သူတွေ ဓားစာခံဖြစ်နေရဦးမည်ဆိုခြင်းကို ကျွန်တော် တချို့က ဓားစာခံဖြစ်မှန်းသိရက်နှင့် ခံကောင်းကောင်းနှင့် ခံနေကြရတာမျိုး၊ မလွှဲမရှောင်သာ၍ ဓားစာခံအဖြစ် ခံလိုက်ရတာမျိုး၊ တချို့က ကိုယ်တိုင် ဓားစာခံ သိ ဖြစ်လို့နေတာမျိုးလည်း ရှိနိုင်ကောင်းမည် ထင်ပါသည်။ ဆရာမရှိတော့သော် ည်း ဆရာ့အပေါ် ထားရှိသည့် ကြည်ညိုလေးစားစိတ်ကတော့ဖြင့် ကျွန်တော့်အသက် ကိုယ်မြဲနေသမျှ ရှိနေဦးမည်မှာ အသေအချာဖြစ်သည်။

ဆရာသို့ ဂါရဝဖြင့်
မြတ်နိုင်
၁၉၊ ဇွန်၊ ၂၀၁၄၊ ရန်ကုန်

●

ဆရာ မောင်ဝံသ သို့မဟုတ် သေဆုံးခြင်းနှင့် ရှင်သန်ခြင်းအကြား တံတားထိုးနေနိုင်သူ လူသား

ကိုကို(စက်မှုတက္ကသိုလ်)

ကွန်ပျူတာအတွင်းရှိ ဖိုင်အဟောင်းများကို ရှင်းရင်း တစ်နှစ်က သွားခဲ့သည့် နိုင်ငံ
လေ့လာရေးခရီးစဉ် မှတ်တမ်းဓာတ်ပုံများကို ပြန်တွေ့ရသည်။ ထိုဓာတ်ပုံများ
တက်ဗလက် ကွန်ပျူတာကလေးကို သုံးနေသည့် ဆရာမောင်ဝံသ၏ ဓာတ်ပုံ
မြင်လိုက်ရသည့်အခါ ကျွန်တော့်ရင်ထဲ နင့်သွားသည်။ အဲဒီအချိန်တုန်းက နော
လောက်မှာ လူ့လောကကြီးကနေ ဆရာ နှုတ်ဆက်သွားလိမ့်မည်လို့ ဘယ်သူတွေ
ထင်ခဲ့ကြမှာလဲဆရာ။ ဓာတ်ပုံကို ကြည့်နေရင်း ကျွန်တော့်စိတ်က ဆရာနှင့်အတူ
လမ်ပူ လေဆိပ်ထဲမှာ ထိုတက်ဗလက်ကလေး လိုက်ဝယ်ပေးဖြစ်ခဲ့သည်များကို ပြ
လာပါသည်။

'ခင်ဗျား ညွှန်းတာနဲ့ ကျွန်တော်တောင် လိုချင်လာပြီ မလေးရှားလေဆိပ်
ကျွန်တော့်အတွက် ရွေးဝယ်ပေးပါဦး၊ ခင်ဗျားက ကျွမ်းတယ်။ ကျွန်တော်က ဒါ
နားမလည်ဘူး' ဟု ဆရာမောင်ဝံသက ကွာလာလမ်ပူလေဆိပ်သို့ လေယာဉ်
ကျွန်တော့်ကို ပြောသည်။ ကျွန်တော်က တက်ဗလက်ကွန်ပျူတာတစ်လုံး အသုံး
ပြောပြမိခဲ့ရာမှ ဆရာက ယခုလို စိတ်ကူးပေါ်သွားခြင်း ဖြစ်လိမ့်မည်။ အထူးသဖြ
နှင့် ချိတ်ဆက်ပြီး ရန်ကုန်ကို အီးမေးလ်လည်းပို့ရ၊ ဖုန်းဆင်းမ်ကတ်ထည့်ပြီး
လို့လည်းရသဖြင့် ဆရာ ပိုစိတ်ဝင်စားသွားပုံရသည်ဟု ကျွန်တော်က တွေးမိလိုက်

ကျွန်တော့်အတွေး မှန်ပါသည်။ တက်ဗလက်အသစ်ကလေးကို ရအပြီးမှာ
ရန်ကုန်တွင်ရှိသော ဆရာ့ဇနီးထံ ဖုန်းဆက်ပါလေတော့သည်။ ဆရာသည် မီဒီယာ
ရေးသွားခဲ့သော အိန္ဒိယ၊ သီရိလင်္ကာ၊ အင်ဒိုနီးရှား သုံးနိုင်ငံစလုံးမှာ ရောက်ရာနေ

ဆက်လိုက်၊ ဂူးဂဲလ်မှာ စာရိုက် စကားပြောလိုက်နှင့် အိမ်နှင့် အမြဲဆက်သွယ်နေလေ အထူးသဖြင့် ဆရာက ဇနီးနှင့် ဖုန်းပြောနေသည့်အချိန်မှာ မျက်နှာကြီးက ပြုံးချို သည်။ ဆရာသည် မိသားစုကို ခင်တွယ်လှသူ တစ်ဦးပါလား။

ကျွန်တော်တို့ မီဒီယာ လေ့လာရေးအဖွဲ့ထဲတွင် ဆရာနှင့် ဆရာ ဦးကျော်ဇောနိုင်တို့ မှာ အသက်အကြီးဆုံး ဖြစ်ကြသည်။ ထိုဆရာနှစ်ယောက်မှာ အသက် မတိမ်းမယိမ်း ည်ထင်သည်။ သတင်းမီဒီယာကောင်စီများနှင့် သတင်းမီဒီယာဆိုင်ရာ ဥပဒေများကို ာခဲ့ကြရသော ထိုခရီးစဉ်မှာ ဆရာက တကယ့်ကို စူးစူးစိုက်စိုက် စိတ်ဝင်တစား ာခဲ့သည်။ မေးခွန်းတွေ အများကြီးမေးသည်။

ဆရာနှင့် ကျွန်တော်တို့၏ နီးနီးကပ်ကပ် ဆက်ဆံရေးသည် ပထမအကြိမ် သားသတင်းဆု ကော်မတီဖွဲ့စည်းရေး အစည်းအဝေးမှ စတင်ခဲ့သည်ဟု ဆိုနိုင်သည်။ သော် ဆရာ့ကို ကျွန်တော် စသိခဲ့သည်မှာ ကျွန်တော် အထက်တန်း ကျောင်းသား တည်းက ဖြစ်သည်။ ဒီအကြောင်းကို ဆရာနှင့် အေးအေးဆေးဆေး စကားပြော သည့် တစ်နေ့တွင် ဆရာ့ကို ကျွန်တော်ပြောပြဦးမည်ဟု စိတ်ကူးထားခဲ့သည်။ သို့သော် အေးဆေးဆေး စကားပြောဖြစ်သည့်နေ့ကို စောင့်နေဆဲမှာပင် ဆရာက ကွယ်လွန် ခဲ့ပြီ။

တော် အထက်တန်းကျောင်းသားဘဝက စက်ဘီးတလေးတစ်စီး နင်းပြီး သတင်းစာ များသို့ အဖေ ရေးသား ရိုက်ကူးသော သတင်းနှင့် သတင်းဓာတ်ပုံများကို လိုက်ပို့ပေးရ ။ ထိုစဉ်က အဖေသည် လမ်းမတော်မြို့နယ်၏ သတင်းစာတိုက်ပေါင်းစုံ မြို့နယ် တင်းထောက် ဖြစ်သည်။ ကြေးမုံ၊ လုပ်သား၊ မြန်မာ့အလင်း၊ ဗိုလ်တထောင်၊ The orking People's Daily နှင့် ဂါဒီယန် သတင်းစာတိုက်များအားလုံးသို့ ညနေစောင်းပြီ သွင် ကျွန်တော်က သတင်းဓာတ်ပုံတွေ အဖေ့ကိုယ်စား လိုက်ပို့ပေးရသည်။ ကြေးမုံက

(ဝဲယာမှ)
ရဲရင့်တင့်ဆွေ၊
မောင်ဝံသ၊
ဦးကျော်ဇောနိုင်၊
ကိုကို(စက်မှုတက္ကသိုလ်)

၅၂ လမ်း၊ လုပ်သားပြည်သူ့နေ့စဉ်နှင့် The Working People's Daily တို့က သိမ်း
ဗိုလ်တထောင် နှင့် ဂါဒီယန်းက ကမ်းနားလမ်းနှင့် မြန်မာ့အလင်းက ရွှေဂုံတိုင်မှာဖြ
အဲဒီတုန်းက ဆရာမောင်ဝံသသည် ဗိုလ်တထောင်သတင်းစာတိုက်မှာ အယ်ဒီတာဖြ
များသောအားဖြင့် ညကြီးပိုင်း ဖောင်ကိုင်အယ်ဒီတာအဖြစ်နှင့် ဆရာ့ကို တွေ့
အဖေနှင့် ဆရာက ခင်မင်ကြသူများဖြစ်ရာ ဆရာ့လက်ထဲအရောက် ကျွန်တော်က
နှင့် ဓာတ်ပုံများ ထည့်ပေးရသည်။ ဆရာ့ကို အဝတ်အစား သပ်သပ်ရပ်ရပ် ဝတ်စား
တတ်သူအဖြစ် မြင်ရသည်။ ပြီးတော့ မောင်ဝံသဆိုသည့် ကလောင်အမည်ဖြင့် ဘာ
စာအုပ် တော်တော်များများ အထူးသဖြင့် ရေနေကြီးပယ်ရီမေဆင် ဘာသာပြန်
အတွဲများထုတ်ပြီး အောင်မြင်နေသူဖြစ်ရာ အမှန်ပြောရလျှင် ကျွန်တော့်လို
ကလေးက အတော်ရှိန်သည်။ အဲဒီတုန်းက ဗိုလ်တထောင်သတင်းစာတိုက်၏ အ
ချုပ်မှာ ဦးသိန်း (ဇာတိပ္ပိုလ်မောင်သိန်း) ဖြစ်သည်။

ဆရာ့ကို ကျွန်တော်က ထိုအကြောင်းတွေ ပြောဖြစ်ခဲ့လျှင် ဆရာက မှတ်မိ
မှတ်မိမည်။ မှတ်မိသည်ထားဦး 'ဩော် အဲဒီတုန်းက ကိုတင်မောင်လတ်ရဲ့ သတင်း
စက်ဘီးနဲ့ လာလာပို့တဲ့ ခပ်ပိန်ပိန်ချာတိတ်ကလေးက ခင်ဗျားကိုး' ဟုသာ ဆရာ
မည်ထင်သည်။

သို့နှင့် ၈၈ အရေးအခင်းတွေ ဖြစ်၊ ကျွန်တော်လည်း စင်ကာပူမှာ ကိုးနှစ်
ရောက်သွားပြီး မြန်မာ့သတင်းစာလောကနှင့် အဆက်ပြတ်သွားသည်။ နဂိုက
နိုင်ငံရေးဓာတ်ခံရှိသော ဆရာတစ်ယောက် နိုင်ငံရေးလောကထဲ ရောက်သွ
အကြောင်း၊ ဖမ်းဆီး ထိန်းသိမ်းခံရသည့်အကြောင်း၊ နှစ်ရှည်ထောင်ဒဏ်ကျ
အကြောင်းတွေကို စင်ကာပူမှာနေရင်း ကျွန်တော် ကြားနေရသည်။

ကျွန်တော် မြန်မာပြည် ပြန်ရောက်ချိန်မှာ ဆရာကလည်း ဒေါင်းစာပေထုတ်
သူချစ်သော သတင်းမီဒီယာလောကထဲ ပြန်ကျင်လည်နေသည်ကို တွေ့ရသည်။ ကျွ
ရေးသော အယ်ဒီတာ့ ဒိုင်ယာရီစာစုများကို ဆရာက ကြိုက်နှစ်သက်သည်ဟု ပြော
ဖူးသည်။ ဖလားဝါးနယူးစ်တွင် အပတ်စဉ် ကဏ္ဍအဖြစ် ထည့်ဖြစ်ခဲ့သော 'ဒီလိုဆို ပို
သွားမလား' ဆိုသည့် ကဏ္ဍကို ဆရာကိုယ်တိုင်နှုတ်မှ ချီးကျူးပြောဆိုသည်။ စ
လက်အောက်တွင် အလွဲအချော်တွေကို ဝေဖန်ရေးသားရန် လုံးဝ ခွင့်မပြုသောအ
ကျွန်တော်တို့က တဲ့ထိုး မဝေဖန်ဘဲ အဲသလိုမဟုတ်ဘဲ ဒီလိုဆို ပိုကောင်းသွား
သွယ်ဝိုက် ဝေဖန်ရေးသားခဲ့ခြင်းကို ဆရာက အားပေးခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

အချိန်တွေက လေးငါးနှစ်ကြာသွားသည်။ နောက်ပိုင်းတွင် မြန်မာနိုင်ငံ စာ
စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့ကို အသွင်ပြောင်းဖွဲ့ပြီး ပြင်ပဂျာနယ်တိုက်များမှ အယ်ဒီတာချုပ်
အမှုဆောင်များအဖြစ် ထည့်သွင်းဖွဲ့စည်းသောအခါ ကျွန်တော်က ထိုအဖွဲ့၏
အတွင်းရေးမှူးဖြစ်လာပြီး နောက်သက်တမ်းတွင် အတွင်းရေးမှူး ဖြစ်လာခဲ့သည်။
ကတည်းက စာရေးဆရာများအတွက် အမျိုးသားစာပေဆု၊ စာပေဗိမာန် စာပေဆု

ပြီး သတင်းစာဆရာများအတွက် ဆုပေးပွဲတစ်ခုမျှ မရှိဘဲ ဖြစ်နေရသည်ကို ချင့်မရဲ ဖြစ်နေခဲ့ရသည်။ အခွင့်သာမည့် အချိန်ကို စောင့်ဆိုင်းခဲ့ရင်း တစ်ရက် ျိုးသားသတင်းဆု ပေးနိုင်ရေးအတွက် ခွင့်ပြုချက်ကို ရရှိခဲ့သည်။ ကျွန်တော်တို့က သတင်းဆုကို စာပေနှင့် စာနယ်ဇင်းကပေးသည့် သဘောမလုပ်လို။ အပြင်မှ ဆရာကြီးများပါ ပါဝင်သည့် ကော်မတီတစ်ရပ်ကိုဖွဲ့ပြီး ထိုကော်မတီကပေးသည့် ာန် ဖြစ်လိုသည်။ ဦးဆောင်မည့်သူများကို စဉ်းစားကြသည့်အခါ အရင်ဆုံး ရလိုက်မိသည်မှာ ဆရာမောင်ဝံသပဲ ဖြစ်ပါသည်။ ဆရာသည် သတင်းစာဆရာ ဩဇာကြီးမားသူ၊ သတင်းလောကနှင့် မျက်ခြည်မပြတ်ဘဲ အမြဲထိတွေ့တတ်သူ၊ း ဆက်ဆံရေး ကောင်းမွန်သူ၊ ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးနိုင်စွမ်းရှိသူအဖြစ် ကျွန်တော်က အသိအမှတ်ပြုခဲ့ပါသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် ဆရာ့ကို အမျိုးသားသတင်းဆု အား ဦးဆောင်ပေးပါရန် ကျွန်တော် မေတ္တာရပ်ခံခဲ့ပါသည်။

ဆရာကလည်း ကျွန်တော့်လိုပင် သတင်းစာဆရာများအတွက် အသိအမှတ်ပြုဆုတွေ ခြင်းအတွက် စိတ်မကောင်းဖြစ်နေရာ ထိုတစ်ချက်တည်းနှင့်ပင် ဆရာက လိုလို လက်ခံခဲ့ပါသည်။ ပထမအကြိမ် အမျိုးသား သတင်းဆုပေးပွဲ အထမြောက်ဖို့ တို့မှာ အခက်အခဲမျိုးစုံနှင့် ရင်ဆိုင်ကြရပါသည်။ ဆရာသည်လည်း အတိုက် အတော်ခံရသည်။ သို့သော် ဆရာစိတ်ညစ်လျှင် ခဏသာဖြစ်သည်။ ဆရာ့ကို လေးစားရသော နောက် အရည်အချင်းတစ်ခုမှာ လုပ်မည်ဟု စိတ်ပိုင်းဖြတ်ပြီးလျှင် အနှောင့်အယှက် အတားအဆီးကြုံကြုံ နောက်မဆုတ်၊ မယိမ်းမယိုင်ဘဲ စိတ်ဓာတ် အပြည့်ဖြင့် ပန်းတိုင်ရောက်အောင် သွားတတ်ခြင်းဖြစ်သည်။ အမှန်ဝန်ခံရလျှင် လုပ်ချင်လောက်အောင် စိတ်ပျက်လက်ပျက်ဖြစ်သွားတတ်သော ကျွန်တော့်ကိုပင် ဘာစိတ်ပျက်စရာလိုသလဲ၊ ဖြစ်အောင်လုပ်ကြမယ်' ဟု အားပေးတတ်သူဖြစ်ပါသည်။

အဲဒီနောက်ပိုင်းမှာ မြန်မာနိုင်ငံ သတင်းစာဆရာအသင်းကို ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ဖို့ အနေပေးလာသည်။ ဖြစ်မြောက်ရေးကော်မတီမှာ ဆရာနှင့် ဆရာကြီးဖိုးသောကြာ ဦးဆောင်ပေးပါရန် ကျွန်တော်တို့ မေတ္တာရပ်ခံခဲ့ရာ ဆရာက တက်တက်ကြွကြွနှင့်ပင် တီကို ဦးဆောင်ပေးခဲ့ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသတင်းစာဆရာအသင်းက ယခင် ဘီဂျေ အမွေဆက်ခံသောအသင်းအဖြစ် ပထမအကြိမ် သက်တမ်းအတွက် အမှုဆောင် ဒီမိုကရေစီနည်းကျကျ ရွေးချယ်တင်မြှောက်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ ဒုဥက္ကဋ္ဌ (၁) နေရာကို ည်ရန်ဖြစ်လာသောအခါ ဆရာက ကျွန်တော့်ကို အဆိုပြုခဲ့ပါသည်။ ဆရာ့ကို ဆောင်များက ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် တညီတညွတ်တည်း ရွေးချယ်တင်မြှောက်ခဲ့ကြပါသည်။ းသဘောတူသဖြင့် ကျွန်တော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံသတင်းစာဆရာအသင်းတွင် နှင့် အနီးဆုံး သို့မဟုတ် ဆရာ၏ လက်ထောက်အဖြစ် ပါဝင်ခွင့်ရခဲ့ပါသည်။

ပွင့်လင်းစ မြန်မာ့မီဒီယာ အခင်းအကျင်းမှာ ဆရာသည် တက်ကြွပျော်ရွှင်နေ
နိုင်ငံရေးနှင့် သတင်းစာအရေးတွင် ဆရာသည် သတင်းစာအရေးဘက်သို့ အလေး
ပြီဟု ကျွန်တော်က မှတ်ယူလိုက်သည်။

မြန်မာ့မီဒီယာလောက အပြောင်းအလဲအသစ်များအကြားတွင် ဆရာသည် တစ်ဖက်
သတင်းစာသင်တန်းလည်းဖွင့်၊ တစ်ဖက်မှာ ထိမိလှသော နိုင်ငံရေး ဝေဖန်ရေး
ဆောင်းပါးတွေရေး၊ တစ်ဖက်မှာ သတင်းစာအသင်းကို ဦးဆောင်နှင့် မမောနိုင်
ရှိလှသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ စာနယ်ဇင်းကောင်စီဖွဲ့စည်းသည့်အခါ ဆရာက ကောင်စီ
ဖြစ်လာသည်။ ကျွန်တော်က ကောင်စီဝင်ဖြစ်လာသည်။ ကျွန်တော်တို့ နှစ်ဦးစလုံး
နိုင်ငံ သတင်းစာဆရာအသင်း၏ ကိုယ်စားလှယ်များအဖြစ် ကောင်စီတွင် ပါဝင်
ဖြစ်သည်။

ဆရာသည် ခေတ်ကိုလည်း မျက်ခြည်မပြတ်သူတစ်ဦး လူမှုကွန်ရက် စာမျက်
ဖေ့စ်ဘွတ်မှာ မောင်ဝံသဟူသော အမည်နှင့် ဆရာက တင်ထားပြီး ဆရာ့ဆောင်
ထင်မြင်ချက်တွေ၊ လှုပ်ရှားမှုဓာတ်ပုံတွေ တင်တတ်သည်။ နိုင်ငံတွင် ဖြစ်ပေါ်နေသည့်
ရေး ပြဿနာများကို ချက်ခြင်း တုံ့ပြန်ရေးသားတတ်သည်။

'အသင်းကိုလည်း ဝိုင်းကြ ဝန်းကြပါဦး၊ လှုပ်ရှားကြပါဦး' ဟု ကိုယ့်
မီဒီယာတိုက်အလုပ်နှင့် ကိုယ်ရှုပ်နေတတ်ကြသော ကျွန်တော်အပါအဝင် အမှုဆောင်
ကို ဆရာက ဖေ့စ်ဘွတ်မှသော်လည်းကောင်း၊ ဂျီမေးလ်မှသော်လည်းကောင်း သတိ
တတ်သည်။ အမှန်ပြောရလျှင် မြန်မာနိုင်ငံ သတင်းစာဆရာအသင်းတွင် အတက်
အမှုဆောင် သို့မဟုတ် အတက်ကြွဆုံး အသင်းသားကို ပြပါဆိုလျှင် ဥက္ကဋ္ဌ ဆရာမော
လွဲပြီး မရှိနိုင်ဟု ယခုထက်တိုင် ကျွန်တော်ယုံကြည်နေပါသည်။ တစ်ရက်မှာတော့ ဆရာ
ကျွန်တော်တို့ကို စိတ်မရှည်နိုင် ဖြစ်သွားပုံရသည်။ သူ နုတ်ထွက်တော့မည်ဟု
ပေးသည်။ တကယ်တမ်းတော့ ဆရာနုတ်ထွက်လိုသောကြောင့် ပြောခြင်းဟုတ်
ကျွန်တော်တို့၏ လေးလံနေသော ခြေလှမ်းများကို ထိုရာဇသံကြိမ်ဖြင့်
လှမ်းရိုက်ပြီး လှုပ်ရှားခိုင်းခြင်းမျှသာ ဖြစ်မည်။

မြန်မာ့သတင်းစာလောကတွင် ဆရာသည် သက်ရှည်ကျန်းမာစွာဖြင့်
အများကြီး ထပ်လုပ်ဦးမည်ဟု ဆရာ၏ နှုတ်ပျိုတက်ကြွသော ဟန်ပန်များကို
ကျွန်တော် အားတက်ခဲ့သည်။ မျှော်လင့်ခဲ့သည်။

သို့သော် လောကဓာတ်ဆရာက မျက်လှည့်အပြ ကောင်းလွန်းလေသည်။

ရေ စိတ်မကောင်းစရာပဲ၊ နိုင်ငံခြားသွားဖို့ ဆေးစစ်ရင်း ဆရာ့ဆီမှာ ကင်ဆာ ဖြစ်စရာ တွေ့လို့တဲ့’ဟု မနက်စောစော တစ်ရက်မှာ အသင်း၏ အတွင်းရေးမှူး နိုင်လင်းက ကျွန်တော့်ထံ ဖုန်းဆက်ပြောပါသည်။ ကျွန်တော့်ရင်ထဲ ထိတ်ခနဲဖြစ် ည်။ သိပ်မကြာသေးခင်ကလည်း ဆရာက အမေရိကားကို မိဒီယာခရီးနှင်မည်ဟု တော်တို့ကို ပြောထားသည်။

‘ဘာ ကင်ဆာတဲ့လဲ’ ကျွန်တော်က မေးလိုက်သည်။ အဆုတ်ကင်ဆာလို့ သံသယ ဆရာ၊ သေချာအောင် ထပ်စစ်ဦးမယ်လို့ ပြောတယ်ဟု ဆရာဖိုးက ကျွန်တော့်ကို ည်။ ဆရာ ဘာမှမဖြစ်ပါစေနဲ့၊ ဆေးစစ်ချက် အမှားဖြစ်ပါစေဟု ကျွန်တော့် ရင်ထဲက င်းမိသည်။ သို့သော် ကျွန်တော့် ဆုတောင်း မပြည့်ပါ။

‘သေချာသွားပြီတဲ့ ဆရာ’ ဟု ရက်အနည်းငယ်အကြာတွင် ဆရာဖိုးက ကျွန်တော့်ကို ည်။ ကင်ဆာဆိုတာ သေချာသွားပြီဆိုသည်နှင့် ကျွန်တော် အတော်စိတ်အားလျော့ ည်။ သို့သော် ကာယကံရှင် ဆရာကမူ စိတ်ပျက်အားလျော့သွားခြင်းမရှိ။ ကင်ဆာ ကုသမှု စတင်ခံယူနေစဉ်မှာ လူမှုကွန်ရက်ဖေ့စ်ဘွတ် စာမျက်နှာများမှာ သူ့ရောဂါ ကြောင်း ရေးသည်။ သေမင်းကို လှမ်းမြင်နေရသော်လည်း ဆရာသည် ခေါင်းငုံ့မသွားဘဲ င်းကို ရဲရဲပြန်ကြည့်နေသူ ဖြစ်နေကြောင်း အံ့အားသင့်စရာ တွေ့လိုက်ရသည်။

ဒီရက်ပိုင်းတွေ အတွင်းမှာ မြန်မာနိုင်ငံသတင်းစာဆရာအသင်း ရုံးခန်းပြောင်းရွှေ့ လာသည်။ ဆရာက ဝေဒနာခံစားနေရင်းမှပင် တစ်လမ်းဝင်တစ်လမ်းထွက် ရုံးခန်း ရှာခဲ့သူဖြစ်သည်။ တစ်ရက်မှာ ရုံးခန်းလိုက်ရှာရင်း ချော်လဲကျသည်အထိ ဖြစ်ရသည် ဆရာ့သမီးက ပြောပြတော့ ကျွန်တော်တို့ စိတ်ထိခိုက်ရသည်။ ဆရာက မြန်မာနိုင်ငံ င်းစာဆရာအသင်းအတွက် မမေ့နိုင်စရာတွေ တစ်ခုပြီးတစ်ခုပေးထားခဲ့တာများလား

ဆရာသည် ရန်ကုန်နှင့် စင်ကာပူကို ကူးချည်သန်းချည်သွားရင်း ကင်ဆာကို ကုသ ရသည်။ ထုံးစံအတိုင်း ဆရာ့ရုပ်က တဖြည်းဖြည်း ယိုယွင်းလာနေသည်။ အခြေအနေက က်မှုမရှိဘဲ အဆိုးဘက်သို့ ဦးတည်လာနေသည်ဟု ဆရာ့မိသားစုထံမှ ကြားနေရ ည်။ စာမျက်နှာများပေါ်မှာ၊ ဖေ့စ်ဘွတ်ပေါ်မှာ မောင်ဝံသ၏ စာတွေ မတွေ့ရတော့။ ာက ဆရာ့ကို အနိုင်ယူစပြုလာနေပြီဟု ကျွန်တော် တွေးမိလိုက်သည်။ ဆရာက သမ်းအထက်ဘလောက်အိမ်မှာ ဆေးကုသခံရင်း နားနေရာ ဆရာ့ဆီသို့ စာပေလောက၊ င်းစာလောကမှ မိတ်ဆွေများသာမက နိုင်ငံရေးနယ်ပယ်မှ မိတ်ဆွေတွေလည်း င်းလာမေးကြသည်။ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် ကိုယ်တိုင်လာခဲ့သည်ကိုလည်း လိုက်ရသည်။ အစိုးရ အသိုင်းအဝိုင်းမှလည်း နိုင်ငံတော်သမ္မတဦးသိန်းစိန်ကအစ ထောင်စု ဝန်ကြီးများ၊ ပြန်ကြားရေးမှ အရာထမ်းများကလည်း သတင်းမေးကြသည်။ ပ်သည်များ ကူညီပေးကြသည်။ ဆရာသည် လူချစ်လူခင်ပေါများသူ ဖြစ်လေသည်။

ဒုတိယအကြိမ် အမျိုးသားသတင်းဆုပေးပွဲတွင် ဆရာမတက်နိုင်တော့။ စင်ကာပူ ဆေးဝါးကုသခံနေရပြီ။ လူကိုယ်တိုင် မလာနိုင်သော်လည်း ဆရာက စင်ကာပူ နှုတ်ခွန်းဆက် ဗွီဒီယိုကို ပေးပို့ရှာသည်။ အခမ်းအနားဖွင့်ပွဲတွင် ဆရာ့ဗွီဒီယိုအမှာစကား ပြသဖွင့်လှစ်ပေးခဲ့ရသည်။ ဗွီဒီယိုထဲက ဆရာ့ရုပ်ပုံလွှာတွင် ဝေဒနာ၏ အရိပ်များ သည်။

ဆရာ့အတွက် လက်ကျန်ရက်များ တဖြည်းဖြည်း နည်းလာနေပြီဟု ကျွန်တော် ခံစားသိနေပါသည်။

'ဆရာ့ကို ဆေးရုံတင်လိုက်ရပြီဆရာ၊ ဝိတိုရိယမှာ၊ အခြေအနေ မကောင်းဘူး' ဟု ဆရာ တပည့် ကိုစိုးထွဋ်က သတင်းပေးသည်။ တနင်္ဂနွေတစ်ရက်မှာ ကျွန်တော်က သမီးကိုပါခေါ်ပြီး ဝိတိုရိယဆေးရုံတက်နေသော ဆရာ့ဆီရောက်သွားသည်။ ဆရာ့ ထဲမှာ မိသားစုဝင်တွေ စုံစုံညီညီဖြစ်နေသည်။ အဝေးမှပြန်ရောက်လာသော သား များကိုလည်း တွေ့ရသည်။ သမီးတစ်ယောက်က ဆရာ့ကို နံနက်စာ ခွံ့ကျွေး ကျွန်တော်တို့ ရောက်သွားခြင်းဖြစ်သည်။

ဆရာ့ခုတင်ဘေးမှာ ထိုင်ရင်း ဆရာ့လက်တွေကို ကျွန်တော် ဆုပ်ကိုင် သည်။ ဆရာ့မျက်နှာမှာ အင်အားတွေ ပျောက်ကွယ်နေလေပြီ။ အင်အားတွေ ဝမ်းနည်းသော မျက်ဝန်းများကို ကျွန်တော် တွေ့လိုက်ရသည်။ ဆရာရေ ဘယ်လောက် အားတင်းထားတယ်ပြောပေမယ့် ဆရာ့မျက်ဝန်းတွေက ကျွန်တော့် နှုတ်ဆက်နေသလိုပဲ ဆရာ။ ဆရာက ဖျော့တော့သောအသံဖြင့် သတင်း နောက်ဆုံးရ သတင်းများကိုမေးသည်။ ကျွန်တော်က ဆရာ အားတက်စရာ ဖြစ်နိုင် အကြောင်းအရာများကို တမင်ရွေးပြီး ပြောပြနေခဲ့သည်။ အမ်ဂျေအေလို့ ကျွန် အတိုကောက် ခေါ်ကြသည့် မြန်မာနိုင်ငံ သတင်းစာဆရာအသင်း ကိစ္စတွေ အပါအဝင်

'ဆရာ ပြန်နေကောင်းလာမှာပါ၊ အားမွေးထားဆရာ၊ လုပ်စရာတွေ အများကြီး မှုသား မပါ။ လက်ာမချောဆိုသည့်စကားက ဒီနေရာမှာ သိပ်မှန်လွန်းလှသည်။ ကျွန် သိသိချည်းနှင့်ပင် ဆရာနေကောင်းလာမှာပါဟု ပြောခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ဆရာက ပြုံး ပြသည်။ ဖျော့တော့သော အပြုံး၊ မှေးမှိန်သော အပြုံးဖြစ်သည်။ ကျွန်တော့်အထင် မျက်ရည်တွေပင် ဝဲလာသည်ကို တွေ့လိုက်ရသလို၊ ကျွန်တော့်ရင်ထဲ နင့်နေသည်။ ရှေ့မှာ ကျွန်တော် ဆက်မနေနိုင်တော့ပါ။ ဆရာပင်ပန်းလိမ့်မည်ဟု အကြောင်းပြ ဆရာ့ဆီမှ ပြန်ခဲ့သည်။

ထိုနေ့က ဆရာ့ကို အသက်ရှင်လျက် နောက်ဆုံးတွေ့ရခြင်းဖြစ်သည်။

ထိုနေ့သည် ၂၀၁၃ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၁၁ ရက်ဖြစ်လေသည်။

ထိုနေ့သည် ဆရာမောင်ဝံသ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဦးဆောင်သည့် မြန်မာနိုင်ငံသတင်းစာ ဆရာအသင်း တည်ထောင်သည့် တစ်နှစ်ပြည့်သောနေ့ ဖြစ်လေသည်။

ထိုနေ့သည် မြန်မာနိုင်ငံ သတင်းစာဆရာအသင်းဥက္ကဋ္ဌ ဆရာမောင်ဝံသ ချစ်သော သတင်းမီဒီယာလောကကြီးနှင့် အသင်းကြီးကို နှုတ်ဆက်ကာ ဘဝတစ်ပါးသို့ ထွက်ခွာ၍ ကွယ်လွန်ခဲ့သောနေ့ ဖြစ်လေသည်။

နံနက်စောစော လာသောဖုန်းများကို ကြောက်တတ်သော ကျွန်တော့်အတွက် ဆရာ ကွယ်လွန်သည့်အကြောင်း သတင်းပေးလာသည့် နံနက်စောစော ဖုန်းမြည်သံသည် အဆိုးဆုံးသရေ မဲ့လွန်းလှသည်။ တိုက်ဆိုင်လွန်းတယ်ပဲ ပြောရမလားဆရာ။ အမ်ဂျေအေ တည်ထောင်ခြင်း တစ်နှစ်ပြည့်တဲ့နေ့ကိုမှ ဆရာ သေသေချာချာ ရွေးပြီး ခရီးထွက်သွား တာများလား။

'ဆရာမဆုံးခင်မှာ ဗလုံးဗထွေးနဲ့ အမ်ဂျေအေဆိုပြီး ပြောသွားသေးတယ် ဆရာ' ဟု ကိုစိုးသွင်က ဖုန်းထဲမှာ ငိုသံပါကြီးနှင့် ကျွန်တော့်ကို ပြောပြနေသည်။ သိပ်သေချာ တာပေါ့ 'ဦးကိုရေ၊ ကျွန်တော့်အတွက် အမ်ဂျေအေဟာ အရေးကြီးဆုံးနဲ့ သံယောဇဉ် အရှိဆုံးပဲ အမှန်ပြောရရင် စာနယ်ဇင်းကောင်စီထက်တောင် အမ်ဂျေအေကို သံယောဇဉ် ရှိတယ်' ဟု ဆရာက ကျွန်တော့်ကို မကြခဏ ဆိုသလို ပြောဖူးသောကြောင့် ဖြစ်သည်။

၆၉ နှစ်ဆိုတဲ့ အသက်ဟာ လူ့အသိုင်းအဝိုင်းမှာ လူကြီး နေရာသွင်းထားပေမယ့် ဆရာလို လူမျိုးအတွက်တော့ အသေစောလွန်းလှသေးသည်။ ဆရာ့မှာ တိုင်းပြည်နှင့် လူမျိုး အတွက် သတင်းမီဒီယာလောကအတွက် လုပ်ပေးနိုင်တာတွေ အများကြီး ရှိသေး သည်။ ထို့ကြောင့် သတင်းလွတ်လပ်ခွင့် ခရီးရှည် ဆက်နှင်နေသော အသွင်ကူးပြောင်းရေး ခရီးကြီးမှာ ဆရာသေဆုံးခြင်းသည် သတင်းမီဒီယာလောကအတွက် ကြယ်ပွင့်ကြီးတစ်ပွင့် ကြွေလွင့်ကျပျက်စီးခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံ သတင်းစာဆရာအသင်းအတွက်လည်း ခေါင်းဆောင်ကောင်းတစ်ဦး ဆုံးရှုံးလွတ်ဆုံးရှုံးရလေပြီ။ နိုင်ငံနှင့် မီဒီယာလောက ပြုပြင်ပြောင်းလဲနေချိန်တွင် ဆရာက ထွက်ခွာတက်ကြွနေသည်။ ဆရာက ဖွံ့ဖြိုးပြည့်စုံသော ဒီမိုကရေစီခေတ်ကို မြင်ချင်ပေ မည်။ ထိုခေတ်မရောက်မီ နှုတ်ဆက်ထွက်ခွာသွားခဲ့ခြင်းအတွက် ဆရာ့အနေဖြင့် စိတ်ထဲလွန်မှ အားနာကောင်း အားနာနေပေမည်။

ဆရာ၏ နောက်ဆုံးခရီးကား အထူးစည်ကားလှသည်။ ဆရာ့ကို ချစ်သော စာနယ်ဇင်းလောကနှင့် နိုင်ငံရေး နယ်ပယ်များမှ မိတ်ဆွေများ၊ ပရိသတ်များ၊ လုပ်ဖော် ကိုင်ဖက်များက လိုက်ပို့ကြသည်။ ထုံးတမ်းစဉ်လာအရ ဆရာ့အတွက် မြန်တမ်းကို ဖတ်ဖို့ ကျွန်တော် တာဝန်ယူရသည်။ အမှန်ပြောရလျှင် လူကြားထဲမှာ ကျွန်တော်အသံထွက် ငိုချင်ပါ၏။

'အသံထွက်ပြီးသာ ဖတ်ပေးပါ ဆရာရယ်၊ ဖေဖေဟာ အမ်ဂျေအေကို အစွဲအလမ်း ကြီးလွန်းလို့ပါ' ဟု ဆရာ့သမီးတစ်ဦးက ကျွန်တော့်ကို ပြောသည်။ အသင်းကို တည်ထောင် ခဲ့သူ၊ အသင်းအပေါ် သံယောဇဉ်ကြီးမားသူ၊ အသင်း၏ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များအား

ခင်မင် တွယ်တာလွန်းသူ ဆရာ့အား အသင်းကြီးမှ နှုတ်ထွက်ခွင့်ပြုလိုက်သည်ဟူ
စကားကို ကျွန်တော့်နှုတ်မှ မည်ကဲ့သို့ ထွက်ရက်ပါမည်နည်း။ သို့သော် မျက်ရည်မျ
ကျွန်တော် ဖတ်ခဲ့ပါသည်။ ဆရာဖြစ်စေချင်တဲ့ သတင်းစာဆရာအသင်းကြီး တစ်သ
ကျွန်တော်တို့ ဆက်ကြိုးစားကြဦးမှာပါ။ အခက်အခဲတွေ၊ အဆင်မပြေမှုတွေ ရှိန
ဆရာ့မျက်နှာကို ပြန်မြင်ယောင်ပြီး ဒီသက်တမ်းတစ်ခု ပြီးအောင်တော့ ကျွ
စုစုစည်းစည်း ဆက်လုပ်ကြမှာပါဆရာ ဟု ကျွန်တော့်ရင်ထဲက ကတိတွေ ပေးမိန
ပန်းများကြားတွင် အိပ်စက်သကဲ့သို့ လဲလျောင်းနေသော ငြိမ်းအေးနေသည့်
မျက်နှာကို ကြည့်ပြီး ကျွန်တော်က တက်ဗလက်တစ်လုံးနှင့် ပြုံးပြုံးကြီး အလုပ်ရှု
ဆရာ့ကို ပြန်မြင်ယောင်လာသည်။ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ်ပါ ဆရာရေ သတင်းမီဒီယာလေ
လေးလံဖိစီးမှုတွေက ဆရာလွတ်မြောက်သွားတော့ ငြိမ်းအေးသွားတာပေါ့ ဆရာ။

ရေဝေးဘူတာရုံမှာ ပြန်မလာသောခရီးကို ထွက်သွားသူများအား ငိုကြွေးနှုတ်
တွေ ဆူညံနေသည်။ ဆရာ့ကိုလည်း ကျွန်တော်တို့ အလွမ်းနှင့် မျက်ရည်နှင့် နှုတ်
ကြပါသည်။ ဘူတာရုံခေါင်းတိုင်မှ မီးခိုးငွေ့တွေ ကောင်းကင်သို့ ပျံတက်လာသည်။
လိုက်ပါစီးနင်းသွားသော ရထားကြီး ထွက်သွားလေပြီ။ အဝေးဆုံးသို့ ထွက်သွား

'လူသားသည် ရှင်သန်ခြင်းနှင့် သေဆုံးခြင်းအကြား တံတားထိုး နေနိုင်သည်။
ပြီးနောက် ဆက်လက်ရှင်သန်နေသူ တစ်ဦးသည် ကြီးမြတ်သော လူသားဖြစ်နိုင်
အမေရိကန် ရုပ်ရှင်မင်းသား ဂျိမ်းစ်ဒင်းနက ဆိုခဲ့သည်။ ဆရာ မောင်ဝံသကား
ပြီ။ သို့သော် သူသည် မြန်မာ့သတင်း မီဒီယာလောကတွင် ဆက်လက် ရှင်သန်
သူသည် ရှင်သန်ခြင်းနှင့် သေဆုံးခြင်းအကြား တံတားထိုး နေနိုင်သူတစ်ဦး အ
ဖြစ်ခဲ့ပြီ။

ကိုကို (စက်မှု

၂၄

...သစ်ကောင်းတစ်ပင်ရဲ့
...အစေ့တစောင်း ရုပ်ပုံလွှာ

...ောင်စိုးသစ်

...တော် ပင်တိုင်ရေးသားပေးခဲ့တဲ့ 'အတွေးအမြင်'စာစဉ်ရဲ့ စာမျက်နှာတွေကို ထုတ်ဝေသူ ...ဖြစ်တဲ့ ဆရာမောင်ဝံသနဲ့ အစ်မဒေါ်မြင့်မြင့်တို့ကို စစ်အာဏာရှင်တွေက ကျွန် ...နဲ့ ကျွန်တော့်ကလောင်နဲ့ပတ်သက်ပြီး အန္တရာယ်တစ်စုံတစ်ရာပေးမှာ အနှောင့် ...က် တစ်စုံတစ်ရာပေးမှာ အနည်းဆုံး မေးမြန်းစုံစမ်းလာလို့ စိတ်အနှောင့်အယှက် ...ာမျိုးတွေ မဖြစ်ရအောင် ၂၀၀၃ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ကျွန်တော် မြန်မာနိုင်ငံကို ...ပြီး ဒီမိုကရေစီ သတင်းဂျာနယ်တစ်စောင်ဖြစ်တဲ့ ခေတ်ပြိုင်သတင်းဂျာနယ်မှာ စပြီး ...သားခဲ့ ခေတ်ပြိုင်ရဲ့ အွန်လိုင်းဂျာနယ် ထုတ်ဝေမှုကို အယ်ဒီတာအဖြစ် စပြီး တာဝန်ယူ ... အချိန်ကစပြီး ကျောခိုင်းခဲ့ရပေမယ့် လစဉ်လတိုင်း ဒီအချိန်ဆိုရင်တော့ အစ်မက ...င်းပါးတောင်းနေပြီ။ ဒီအချိန်ဆိုရင်တော့ 'အတွေးအမြင်'အတွက် ဆောင်းပါးရေးနေရပြီ ...း ကျွန်တော့် အတွေးစိတ်အာရုံထဲမှာ ပြန်ပြီး တွေးမိ အမှတ်ရနေခဲ့တာပါပဲ။ အဲဒီတုန်း ...ာမှုကို ဒေါင်းစာပေကို ကိုယ်တိုင် သွားပေးခဲ့ရတယ် မဟုတ်လား။

ဒီလိုနွေလယ်နွေခင်းမျိုးတွေ 'အတွေးအမြင်' ကို ရောက်သွားရင် ဆရာမောင်ဝံသက ...းသစ် လက်ဖက်ရည် သွားသောက်ရအောင်ဗျာ' လို့ ခေါ်တတ်တာ၊ လမ်းလျှောက်သွား ...င်း နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး မြန်မာ့အရေး ကမ္ဘာ့အရေး တောအကြောင်း ...င်အကြောင်း စပ်မိစပ်ရာ ပြောဆိုကြ၊ လက်ဖက်ရည်ဆိုင်မှာ ထိုင်ရင်း မြန်မာ့နိုင်ငံ ...ဘဝ၊ ပြည်သူလူထုရဲ့ စီးပွားရေးဘဝတွေမှာ အဆီအငေါ်မတည့် ငိုအားထက် ရယ်အား ... ဖြစ်ခဲ့ရတာကလေးတွေကို ရယ်ရယ်မောမော ပြောဆိုခဲ့ရတဲ့ အချိန်လေးတွေကိုလည်း ...မှတ်စိတ်ထဲမှာ ပြန်ပြီးမြင်ယောင်အောက်မေ့တတ်ပါတယ်။ တခါတလေ မြန်မာ ...င်ရေးကိစ္စတစ်ချို့မှာ ဆရာ့ရဲ့ အမြင်ကို သိချင်လို့ လှမ်းမေးတဲ့အခါတွေမှာလည်း အများ ...ဖြင့် ဆရာက ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း သူ့အမြင်ကို အဖြေပေးလေ့ရှိပါတယ်။ ကျွန်တော်က

ဂျာနယ်မှာ သုံးမယ့်အကြောင်း ပြောထားပေမယ့် ရပါတယ် သုံးပါလို့ပဲ ပြောလေ့ရှိ
ကျွန်တော်ကလည်း အဲဒီကာလက မကြာခဏဆိုသလို ဆရာ့ဆီကို တယ်လီ
ဆက်သွယ်မေးမြန်းလေ့ ရှိခဲ့ပါတယ်။ နောက်အလွတ်သဘော ပြောဆိုကြတဲ့အခါ
လည်း ဆရာက 'အတွေးအမြင်' အတွက်လည်း ရေးပေးဖို့ပြောပေမယ့် ကျွန်
ကျွန်တော်အရင်တုန်းက ရေးသလို ပုံစံမျိုးမဟုတ်တဲ့ ဆောင်းပါးတွေ ဖြစ်နေလို့
စိစစ်ရေးနဲ့ ငြိမှာသေချာနေတဲ့အတွက် 'အတွေးအမြင်'အတွက် မရေးဖြစ်ခဲ့ပါဘူး။
ကလည်း နားလည် ခွင့်လွှတ်ခဲ့ပါတယ်။

ခု ကျွန်တော် အခြေအနေအရ ပြည်ပကို ထွက်ပြီး နေထိုင်လာခဲ့တာ ဆယ်
တစ်ခုကျော် ကာလရောက်တဲ့အချိန်မှာ ကျွန်တော် မခွဲခွာချင်ဘဲ ခွဲခွာထားခဲ့ရတဲ့
အတွေးအမြင် စာစဉ်တချို့နဲ့ ကျွန်တော် မဖတ်ဖူးသေးတဲ့ ဆရာ့ရဲ့စာအုပ်တွေ
'မှန်တာပြောသစ္စာ' နဲ့ 'ပြောချင်လွန်းလို့' ဆိုတဲ့ စာအုပ်နှစ်အုပ်ကို ဆရာ့ဇနီး
ဒေါ်မြင့်မြင့်က ကျွန်တော့်မိတ်ဆွေတစ်ယောက်နဲ့ လူကြုံထည့်ပေးလိုက်တဲ့
ကျွန်တော် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်ခဲ့ရပါတယ်။ 'အတွေးအမြင်' စာစဉ်ကို ပြန်
တာနဲ့ စတည်ထောင်စဉ်ကတည်းက ထုတ်ဝေခဲ့တဲ့ ပုံစံအတိုင်းပဲဆိုတာကို ချက်ချင်း
မိပါတယ်။ ဗြော်ဆရာနဲ့ အစ်မတို့က သူတို့ရဲ့ မူလရည်ရွယ်ဦးတည်ချက်အတိုင်း
ရှင်းရှင်းနဲ့ ပြည်သူလူထုကို အသိပညာ မြှင့်တင်ပေးဖို့ကိုသာ အဓိကအလေးထားခဲ့
လူကြိုက်များလာအောင် ခေတ်မီနည်းပညာတွေသုံး အရုပ်အရောင်တွေနဲ့ မော်ဒယ်
ကြော်ငြာတွေကို ထည့်သွင်းပြီး စီးပွားရေးအရ အောင်မြင်အောင် မကြိုးစားခဲ့
ရှင်းရှင်းလင်းလင်း တွေ့မြင်လိုက်ရပါတယ်။ အဓိကအားဖြင့် စာရဲ့တန်ဖိုးနဲ့ ပြည်
ရရှိနိုင်မယ့် အကျိုးစီးပွားကိုပဲ အလေးထားခဲ့တယ် ဆိုတာနဲ့ စာအုပ်တန်ဖိုးအရ
ပရိသတ် ပြည်သူလူထုကို ဝန်မပိစေချင်တဲ့ စေတနာကိုလည်း မြင်သာထင်ရှားဖြစ်
စာအုပ် စာပေလောကမှာ ထုတ်ဝေသူတွေက စီးပွားရေးအရ အောင်မြင်မှုရဖို့ နည်း
အမျိုးမျိုးနဲ့ အပြိုင်အဆိုင် ကြိုးပမ်းအားထုတ်နေကြတဲ့အချိန်မှာ 'အတွေးအမြင်'
မြစ်နက်တစ်စင်းလို တည်တည်ငြိမ်ငြိမ် အရှိန်မပျက် စီးဆင်းနေဆဲပဲ ဖြစ်တယ်ဆို
တွေ့ရတဲ့အတွက် ဆရာဟာ 'အတွေးအမြင်' စာစဉ်ကို သေဆုံးချိန်အထိ မူလ
လမ်းကြောင်းက သွေဖည် မသွားရအောင် ခိုင်ခိုင်မာမာနဲ့ ဦးဆောင်မှု ပေးသွားနိုင်တဲ့
ဆရာ့ကို အများကြီးလေးစားချီးကျူး မိသလို ဆရာ့ရဲ့ဦးဆောင်မှု အောက်မှာ ဒေါ်
'အတွေးအမြင်' စာစဉ် စဉ်ဆက်မပြတ် ထွက်ရှိအောင် ကိုယ်စီကိုယ်စီ ကျရာ
တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့ကြတဲ့ မိသားစုဝင်တွေကိုလည်း အများကြီးလေးစားမိ
ကျွန်တော်နဲ့ ဆရာမောင်ဝံသတို့ မိသားစုဆက်ဆံရေးကို ကျွန်တော် 'အတွေး
အတွက် ပြန်စရေးခဲ့တဲ့ ဆောင်းပါးနှစ်ပုဒ်မှာ အတော်အတန်ဖော်ပြခဲ့ပြီး ဖြစ်
ကျွန်တော် နှစ်သက်သဘောကျတဲ့ အချက်တစ်ခုက ဆရာနဲ့ ပြောဆိုဆက်ဆံ
ကျွန်တော့်အတွက် ဘာမှထိန်းချုပ်ထားရတာမျိုး အရိပ်အကဲကြည့် ဆက်ဆံ

ကမှ မလိုခဲ့တဲ့ အချက်ပါပဲ။ အတွေးအခေါ်ချင်း နားလည်ထားပြီးသား ကိုတစ်ယောက် ဆက်ဆံရသလိုပါပဲ။ ရင်းရင်းနှီးနှီး ရှိခဲ့ကြတာပါပဲ။ ကိုယ့် ချင်း အယူအဆကို ပွင့်ပွင့်လင်းလင်းဆွေးနွေး ပြောဆိုလို့ရခဲ့တယ်လို့ ပါပဲ။ နောက်တစ်ခု ကျွန်တော် သတိထားမိတဲ့ ထူးခြားတဲ့ ဆရာ့ဂုဏ်အင်္ဂါ တော့ ဆရာက သူ့ရဲ့အတိတ်က သတင်းစာလောက၊ စာရေးဆရာဘဝနဲ့ ဘဝတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး သူ့ကို လေးစား အထင်ကြီးအောင် ကိုယ်ရည်သွေးပြီး မျိုး ကျွန်တော် လုံးဝ မကြုံဖူးခဲ့တာပါပဲ။

လောလောဆယ်ရှိနေတဲ့ ဖြစ်နေတဲ့ ဖြစ်ရပ်တွေပေါ်မှာသာ သူ့'အတွေးအမြင်'ကို အတွေ့အကြုံနဲ့ ယှဉ်ပြီး ဝေဖန်ပြ ပြောပြတာမျိုး လုပ်တတ်ပါတယ်။ အလွန်လေးစား ရကောင်းတဲ့ အရည်အချင်းတစ်ခုပါပဲ။ နားထောင်သူကို ကောင်းကောင်းပြောပြ သူတစ်ယောက်ဖြစ်သလို သူကလည်း တခြားသူ ပြောတာကို ကောင်းကောင်း င်တတ်သူတစ်ယောက်လို့ ပြောရမှာပါပဲ။

ကျွန်တော်က ဆရာထုတ်ဝေတဲ့ 'အတွေးအမြင်' စာစဉ်မှာ စပြီး စာရေးသူ ယောက် ဖြစ်လာတဲ့အချိန်မှာ ကျွန်တော်ရော ဆရာရောက စစ်အစိုးရ အကျဉ်းထောင် ရောက်နေခဲ့တဲ့အချိန်လို့ ကျွန်တော့်ရဲ့ မကြာခင်က ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်ထဲမှာ ခဲ့ပြီးပါပြီ။ ဆရာ့ဇနီး အစ်မ ဒေါ်မြင့်မြင့်နဲ့ ကျွန်တော်က အရင်မိတ်ဆွေဖြစ်ခဲ့တာပါ။ ကျွန်တော့်ရဲ့ နောက်ခံသမိုင်းကြောင်းနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော်ဟာ နိုင်ငံရေး ကျဉ်းသားတစ်ယောက်ဖြစ်ခဲ့တယ် ဆိုတာလောက်ပဲ အစ်မသိထားတယ်လို့ ကျွန်တော် တယ်။ ဆရာထောင်က ပြန်လွတ်လာပြီး ကျွန်တော်နဲ့ မိတ်ဆက်ပေးတဲ့အချိန်မှာလည်း က ကျွန်တော့်ကလောင်နာမည်ကိုပြောပြီး မိတ်ဆက်ပေးလိုက်တာပါပဲ။ အစ်မက သူ သိသလောက်ပဲ ပြောထားနိုင်မှာပါ။ ဒါပေမဲ့ နောက်ပိုင်း ဆရာနဲ့ ရင်းနှီး င်လာ၊ အကြိမ်ကြိမ် ဆုံလာခဲ့တဲ့အချိန်မှာလည်း ဆရာက ကျွန်တော့်ရဲ့အတိတ် ရေးလှုပ်ရှားမှုတွေ၊ တွေးမြင်ယုံကြည်မှုတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဘာမှ ထူးထူးခြားခြား နိုင်းတာမျိုး မရှိခဲ့တာကို ကျွန်တော် သတိထားမိပါတယ်။

သူက မမေးတော့ ကျွန်တော်ကလည်း တကူးတက ပြောပြခဲ့တာမျိုးမရှိခဲ့ပါဘူး။ မဲ့ ဆရာက ကျွန်တော်နဲ့ ဆက်ဆံ ပြောဆိုတဲ့အချိန်မှာ ကျွန်တော် သတိထားမိ ယောက် သူစိတ်ချ ယုံကြည်ထားပြီးတဲ့ သူတစ်ယောက်လို ပြောဆိုဆက်ဆံခဲ့တယ်လို့ တော့် ရင်ထဲက သိနေသလိုပါပဲ။ နွေးထွေးမှုအတိ ရှိနေတယ်လို့ အလိုလို ခံစားမိနေ ယ်လို့ ပြောရမှာပါပဲ။ အခြေခံ အတွေးအခေါ်ချင်း တူညီတယ်လို့ ဆရာက နားလည် ခဲ့တာ ဖြစ်မယ်လို့ပဲ ကျွန်တော် ယုံကြည်ပါတယ်။ စာရေးဆရာတစ်ယောက်ရေးတဲ့စာရဲ့ က်မှာ သူ့ရဲ့ အတွေးအခေါ် ရှိနေတယ်ဆိုတာကို ဝါရင့်သတင်းစာဆရာနဲ့ စာရေး ရာ တစ်ယောက်ဖြစ်တဲ့ ဆရာက နားခွက်က မီးတောက်ပြီးသားဖြစ်မယ်ဆိုတာတော့ ပါတယ်။

အဲဒီအချက်နဲ့ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော်ပြောရတာက ဆရာ ထောင်က လွတ်မြောက်လာပြီး ကျွန်တော်နဲ့ ရင်းနှီးခင်မင်ခွင့်ရလာ၊ မကြာခဏ စကားစမြည် ခွင့်ရလာတာနဲ့ ကျွန်တော်က အမျိုးသားဒီမိုကရေစီ အဖွဲ့ချုပ်ရဲ့ ပကတိရှိနေတဲ့ အနေနဲ့ လူထုရဲ့ခံစားချက် သဘောထားစတာတွေကို ကျွန်တော်လေ့လာသိရှိ ပြန်ပြောပြပြီး ဆရာ့ကို ဆရာတို့လို အတွေးအခေါ် အရ နိုင်မာပြီး စာပေအရေး ရေး အရပါ အတွေ့အကြုံရင့်ကျက်သူ တစ်ဦးအနေနဲ့ အားနည်းနေတဲ့ လူထုစည်းရုံးရေးနဲ့ ပြန်ကြားရေးပိုင်းမှာ ပြန်ပြီး တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်သင့် တစ်နေ့မှာ ဆရာ့ကို အကြံ ပေးတိုက်တွန်းခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီတော့ ဆရာက ခဏ သူ့ကို အမျိုးသား ဒီမိုကရေစီ အဖွဲ့ချုပ်က ပြန်ပြီး ဆက်သွယ်ကမ်းလှမ်း ဖြစ်တဲ့အကြောင်းပြောပြပါတယ်။ နောက် သူ့အနေနဲ့ ဒေါ်အောင်ဆန်း ပြန်လွတ်လာပြီးတဲ့အချိန်ထိ စောင့်ကြည့်ချင်သေးတဲ့ အကြောင်း ကျွန် ပြောပြပါတယ်။ ခုချိန်မှာတော့ သူ့ရဲ့စာပေကိစ္စ စာအုပ် ထုတ်ဝေရေးနဲ့ မိသားစုကိစ္စ ပြန်ပြီး စီမံဆောင်ရွက်ရင်း မြန်မာနိုင်ငံရဲ့နိုင်ငံရေး အခင်းအကျင်းကို လေ့လာ ကြည့်သွားမယ်လို့ ပြောပြပါတယ်။ ကျွန်တော့်အထင် အမျိုးသားဒီမိုကရေစီ အဖွဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဆရာ့မှာ စဉ်းစားစရာ တစ်ခုခုရှိပုံရပါတယ်။ ဥပမာ ပါတီရဲ့ မူဝါဒ ပါတီတွင်း ဒီမိုကရေစီ စတာမျိုး ဖြစ်ချင်ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။

ဆရာဟာ ဒီမိုကရေစီကို အလွန်တန်ဖိုးထား လေးစားတဲ့သူ တစ်ယောက်ဖြစ် ဆိုတာကို ဆရာက သူ့မိသားစု၊ သားသမီးတွေရဲ့ အကြောင်းနဲ့ သူတို့တွေရဲ့ စိတ် တိမ်းညွတ်မှုတွေအကြောင်း ပြောပြရင်း၊ သူ့ရဲ့သဘောဆန္ဒ နားလည်မှုတွေ တာတွေကို နားထောင်ရင်း ကျွန်တော် တွေ့ရှိခဲ့ရပါတယ်။ ဆရာတို့ရဲ့ မိသား ဒီမိုကရေစီကိုလည်း သိရှိနားလည်ခွင့် ရခဲ့ပါတယ်။ ဆရာက သားသမီးတစ်ဦးရဲ့ ဝါသနာနဲ့ဆန္ဒ ဒီမိုကရေစီကို လေးစားတတ်တဲ့သူပါ။ ငါက အဖေပဲ၊ ငါပြောတာ နား ရမယ်ဆိုတဲ့ သူမျိုးမဟုတ်ဘူးဆိုတာ ကျွန်တော် သိခွင့်ရခဲ့ပါတယ်။ ဆရာ့သမီး လတ်လတ်က ရန်ကုန်မှာ နိုင်ငံခြားသားစုံတွဲတစ်တွဲ လာပြီး အစပျိုး တည်ထောင် အနုပညာစင်တာ တစ်ခုမှာ အလုပ်လုပ်၊ အဲဒီမှာ ဝင်ထွက်နေကြတဲ့ စာပေနဲ့ အနုပညာရှင်တွေနဲ့ သိကျွမ်းခင်မင်လာ၊ နောက် သူကိုယ်တိုင် သရုပ်ဆောင်တင်ဆက် အနုပညာကို စိတ်ဝင်စားလာပြီး အခွင့်အလမ်းပေါ်လာတဲ့ အချိန်မှာ ထိုင်းနိုင်ငံက အနုပညာပွဲတစ်ပွဲမှာ သရုပ်ဆောင်တင်ဆက်မှု အနုပညာကို ကိုယ်တိုင် ပါဝင် ဆက်ဖို့ ဖိတ်ကြားခံခဲ့ရပါတယ်။ ဆရာက ထိုင်းနိုင်ငံကိုသွားပြီး အဲဒီလို သရုပ် တင်ဆက်မှု အနုပညာကို တင်ဆက်ပြသမယ့် သမီးငယ်ကို အားပေးခွင့်ပြုခဲ့ပါတယ်။

အဲဒီအချိန်မှာ ကျွန်တော်က ဘန်ကောက်အခြေစိုက် ဒီမိုကရေစီ ဂျာနယ် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ပေးနေတဲ့အချိန်မို့လို့ ဆရာက ကျွန်တော့်ကို ဖုန်းဆက်ပြီး သမီး လတ်လတ်ကို လိုအပ်တဲ့ အကူအညီရှိရင် ပေးလိုက်ဖို့ လှမ်းပြောခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်

လတ်လတ်ရဲ့ အနုပညာစွမ်းကို ကြည့်ချင်သလို လိုအပ်တဲ့ အကူအညီ ရှိရင်ပေးဖို့ တယ်။ ဒါပေမယ့် အဲဒီအချိန်မှာ ကျွန်တော်ကလည်းရောက်ခါစ ဘန်ကောက် အကျွမ်းတဝင် မရှိသေးလို့ ကျွန်တော့်ထက် စောရောက်နေတဲ့ သတင်းသမား ကို အကူအညီခေါ်ပြီး ပွဲကျင်းပမယ့်နေရာကို တစ်နေ့လယ်ခင်းလုံး ရှာခဲ့ပေ အောင်မြင်ဘဲ လှည့်ပြန်ခဲ့ရတဲ့အတွက် စိတ်မကောင်းဖြစ်ခဲ့ရပါတယ်။

ဒါပေမယ့် ပြောချင်တာက သားသမီးတွေအပေါ် ဆရာထားတဲ့ စိတ်ဓာတ်ပါ။ စိတ်မချပါဘူးသမီးရယ် မသွားပါနဲ့၊ ဖေဖေတို့ စာပေလိုင်းလည်း မဟုတ်ပါဘူး လို့ ဘူး။ မိသားစုတွင်း ဒီမိုကရေစီကို လေးစားတန်ဖိုးထားသူ တစ်ယောက် လို့ နားလည် သဘောပေါက်ခဲ့ပါတယ်။ လေးစားခဲ့ရပါတယ်။

ကိုယ့်တာဝန်ကို ကိုယ်သိသလို အဲဒီတာဝန်ကို မပျက်မကွက် ထမ်းဆောင်ပေးရဲတဲ့ စစ်အစိုးရက ဥပဒေအရ ဆက်ပြီး ဖမ်းဆီးထားလို့ မဖြစ်တော့တဲ့အတွက် မလွှဲ သလို့ ၂၀၀၁ ခုနှစ်မှာ ပြန်လွှတ်ပေးလိုက်ပြီး မကြာခင်မှာပဲ သူ့ရဲ့ စာနယ်ဇင်းသမား ကတ်တာဝန်ကို ပြန်လည်ထမ်းဆောင်ခဲ့ပါတယ်။

မြန်မာနိုင်ငံ စာနယ်ဇင်းလောကနဲ့ စာနယ်ဇင်းသမားမျိုးဆက်သစ်လူငယ်တွေရဲ့ အတွက် ဆရာပြုခဲ့တဲ့ ကြီးမားတဲ့ ကျေးဇူးတရားကတော့ **'သတင်းစာပညာ တရားနဲ့ လက်တွေ့'** ကျမ်းကို ပြုစုရေးသားပေးခဲ့တာပါပဲ။ ခုဆို သတင်းစာပညာ ဘာဆိုတာ သိချင်တဲ့ စာနယ်ဇင်းသမားတစ်ယောက် ဖြစ်ချင်တဲ့ မျိုးဆက်သစ် တွေ မဖြစ်မနေ ဖတ်ရှုလေ့လာဖို့ ကျွန်တော်တို့ ရည်ညွှန်း တိုက်တွန်းပေးရတဲ့ ကျမ်းတစ်ခု ဖြစ်နေခဲ့ပါပြီ။ နောက် အနာဂတ် မြန်မာနိုင်ငံရေးအတွက် နိုင်ငံရေးကို တစား ရှိလာခဲ့ကြတဲ့ မျိုးဆက်သစ် လူငယ်တွေအတွက် **'ခေတ်မီ နိုင်ငံရေးဝေါဟာရ ခန်'** စာအုပ်ကို ၂၀၁၂ ခုနှစ်မှာ ထုတ်ဝေပေးနိုင်ခဲ့တဲ့ အတွက် ကျွန်တော် ဆရာ့ကို ကနေ ကျေးဇူးတင်နေမိသလို ဆရာ့ရဲ့ စိတ်ဓာတ်နဲ့ အားထုတ်နိုင်မှုကို လေးစား ခဲ့ရပါတယ်။ တပြိုင်နက်တည်းမှာပဲ ကျန်းကျန်းမာမာသာရှိနေခဲ့ရင် မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ စာလောက စာပေလောကနဲ့ ဒီမိုကရေစီရေး လွတ်လပ်ခွင့်အရေးနဲ့ ပြည်တွင်း ငြိမ်းရေးအတွက် အများကြီး ကျေးဇူးပြုနိုင်လိမ့်ဦးမှာပဲ ဆိုတဲ့ နှမြောတသစိတ်၊ ဝမ်းနည်းစိတ်လည်း ဖြစ်ပေါ် ခံစားခဲ့ရပါတယ်။

ကျွန်တော့်အနေနဲ့ အထူးလေးစားချီးကျူးမိတဲ့ ဆရာ့ရဲ့ ရပ်တည်ချက် တစ်ခုကို ကျွန်တော် ဘယ်တော့မှမေ့နိုင်လိမ့်မယ်မဟုတ်ပါဘူး။ အဲဒါကတော့ လက်ပံတောင်း ကြေးနီစီမံကိန်းကို ကန့်ကွက်ဆန့်ကျင်ခဲ့ကြတဲ့ ဒေသခံပြည်သူတွေနဲ့ ရဟန်းသံဃာ တွေကို စစ်အရေခွံလဲ အစိုးရက ရက်ရက်စက်စက် အကြမ်းဖက် နှိမ်နင်းခဲ့၊ သံဃာ တွေ မီးလောင် ပြင်းပြင်းထန်ထန် ဒဏ်ရာရခဲ့မှုအတွက် အစိုးရ ရွေးချယ်ဖွဲ့စည်းပေး တဲ့ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီ အဖွဲ့ချုပ်ဥက္ကဋ္ဌနဲ့ ပြည်သူ့လွှတ်တော် ရေးရာကော်မတီ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ခေါင်းဆောင်တဲ့ စုံစမ်းစစ်ဆေးရေး ကော်မရှင်ရဲ့ အစီရင်

ခံစာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး အဖိနှိပ်ခံရဟန်းသံဃာတွေနဲ့ ပြည်သူလူထုဘက်က ရပ်တည် ဝေဖန် ထောက်ပြ အမှန်တရားနဲ့ တရားမျှတမှုဘက်က ရပ်တည်ပေးခဲ့ လူသာ သေဆုံးခဲ့ပေမယ့် ဆရာ့ရဲ့နာမည်နဲ့သမိုင်းဟာ ဘယ်တော့မှ သေဆုံး မဟုတ်ဘူးဆိုတာကတော့ အသေအချာပါပဲ။

မောင်

ပုံ့ပြုံးမြမြနှင့်

ဆိုင်ကြူ

အားဖြင့် ဆရာမောင်ဝံသနှင့် ကျွန်မမှာ အသက်ချင်း မတိမ်းမယိမ်း။ ရန်ကုန်
သိုလ် ကျောင်းသားသမဂ္ဂမှာ ဆရာက ကျောင်းသား ခေါင်းဆောင်တစ်ယောက်
တက်တက်ကြွကြွ လှုပ်ရှားနေသည့်အချိန်က ကျွန်မလည်း ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်မှာ
ရှိသည်။ သို့သော်လည်း ဆရာနှင့်ကျွန်မ မိတ်ဆွေ မဖြစ်ခဲ့။ ထိုအချိန်က ကျွန်မက
ရင်းမေ ဂျာနယ်မှာ ကလောင်သွေးကာစ။ ကိုယ့်လိပ်ပြာ ကိုယ်မလုံ့မရဲရှိ၍ စာရေး
ကို လူသိမခံရဲ။ တက္ကသိုလ် ကလောင်အသင်းလည်း မဝင်ခဲ့။ ကျောင်းသား လှုပ်ရှား
မှာလည်း ပါဝင် ပတ်သက်ခြင်းမရှိသည့်အတွက် ဆရာမောင်ဝံသနှင့် ကျွန်မ
မ်းခင်မင်ခြင်း မရှိခဲ့။

၁၉၆၂ ခုနှစ် 'ဆဲဗင်းဂျူလိုင်အရေးအခင်း' ပြီးသည့်နောက်ပိုင်း စစ်အစိုးရကိုစိန်ခေါ်
ပွဲဝင်ခဲ့သည့် 'ကျောင်းသား အခွင့်အရေးကာကွယ်မှု ကော်မတီ'၏ ၅ ဦးကော်မတီ
ဆရာ ပါဝင်ခဲ့သည်။ ထိုကော်မတီ၏ ဥက္ကဋ္ဌမှာ ခရမ်းကိုတင်မောင်ဝင်း။ ထိုအချိန်က
ဇူလိုင်အရေးအခင်း ပြီးခါစ။ အစိုးရ၏ သဘောထားက အလွန်တင်းမာနေသည့်အချိန်။
ာင်းသားထု၏ ခံစားမှုကလည်း ဆတ်ဆတ်ထိ မခံနိုင်လောက်အောင် အချိန်မရွေး
ကွဲနိုင်သည့် အခြေအနေ။ ကျောင်းသားထုကို ခေါင်းဆောင်မည့် ကျောင်းသားသမဂ္ဂက
ဖျက်သိမ်းခံထားရပြီ။ ကျောင်းသားသမဂ္ဂ အဆောက်အအုံကြီးပင် ဖြိုခွဲဖျက်ဆီးခံထား
ကျောင်းသားသမဂ္ဂ ခေါင်းဆောင်အချို့ အဖမ်းခံရသည်။ အချို့ တိမ်းရှောင်နေကြရ
သည်အချိန်မှာ ကျောင်းသားထုကို ထိန်းသိမ်းဖို့ ကျောင်းသားအခွင့်အရေးများ
ဆက်လက်တိုက်ပွဲဝင်ဖို့အတွက် အဖွဲ့အစည်း လိုအပ်သည်။ ကျောင်းသားထုကို
လက်ဦးဆောင်ဖို့ ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်တွေ လိုအပ်နေသည်။ တကယ့်ကို
ကြီးသောကာလ အန္တရာယ် အလွန်ကြီးသည့် ကာလမှာ ကျောင်းသား အခွင့်အရေး
ယ်မှု ကော်မတီက ထိုလိုအပ်နေသော လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။
စ်နီးပါး တက်ကြွစွာ လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။ နောက်ဆုံး စစ်အစိုးရက ရာဇသံ

ပေး နှိမ်နင်းခဲ့သည့် အချိန်အထိ ထိုကော်မတီဝင် ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်တို့ ရှေ့တန်း
တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့ကြသည့်အတွက် အဖမ်းအဆီး ခံခဲ့ကြရသည်။ ရှောင်ကြဉ် တိမ်းကြရသည်။
၁၉၆၂ခုနှစ်မှ ၁၉၈၈ခုနှစ်အထိ စစ်အစိုးရသည် အရှိန်ကောင်းကောင်း
ပြည်သူလူထုနှင့်တကွ နိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားသူများကို ဖိနှိပ် အုပ်ချုပ်လာနိုင်ခဲ့သည်။
ကာလများအတွင်း ဆရာတို့နှင့်အတူ လုပ်ဖော်ကိုင်ဘက် ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်
မြေအောက်တော်လှန်ရေးနယ်မြေ၊ ရောက်သူရောက်၊ နှစ်ကာလကြာ ထောင်ကျ
သေသူသေ ပြည်ပရောက်သူရောက် အချို့က အခွင့်အရေးအတွက် ကိုယ့်ယုံကြည်မှု
စွန့်လွှတ်သူ စွန့်လွှတ် စသည် စသည်ဖြင့် ခေတ်ဆိုးလှိုင်းတံပိုးကြီးအတွင်းမှာ
လိမ့်လိမ့် မျောပါခဲ့ကြရသည်။

၈၈ အရေးအခင်းနောက်ပိုင်း နိုင်ငံရေး အခြေအနေ အပြောင်းအလဲမှာ ဆရာ
ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်အချို့ ပါတီနိုင်ငံရေးလောကသို့ ဝင်ရောက်ခဲ့ကြသည်။
အချိန်မှာ တချိန်က ကျောင်းသားအရေးအခင်းများမှာ လက်တွဲလုပ်ခဲ့ကြပြီး ယုံကြည်
တူညီသူချင်း ဆရာနှင့် ကိုတင်မောင်ဝင်းတို့ အမျိုးသား ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်မှာ
ကြသည်။ ဆရာက ဗဟိုကော်မတီဝင်။ ကိုတင်မောင်ဝင်းက ရန်ကုန်တိုင်း စည်းရုံး
သည်အချိန်မှာ ကျွန်မနှင့် ကိုတင်မောင်ဝင်းတို့ အိမ်ထောင်ပြုပြီးကြပြီ။ သို့သော်
ဆရာနှင့် ကျွန်မ မဆုံဖြစ်သေး။ သူတို့နှစ်ယောက် အတူတူ ပါတီအလုပ်များ
ပင်ပင် ဆောင်ရွက်နေကြောင်းကိုတော့ ကိုတင်မောင်ဝင်းက ပြောပြ၍ ကျွန်မသိ
ဆရာကလည်း ကိုတင်မောင်ဝင်း ပြောပြ၍ ကိုတင်မောင်ဝင်း ဇနီး ကျွန်မက စာရေး
သိပါလိမ့်မည်။ ကျွန်မစာတွေကို ဖတ်ဖူးလေရဲ့လားတော့ မသိ။ ကျွန်မကတော့ စာရေး
မောင်ဝံသဆိုသည်မှာ နှယ်နှယ်ရရမှ မဟုတ်ဘဲ။ သူ့စာအုပ်အချို့ကို ဖတ်
ဆရာ့စာအုပ်များထဲမှ ရှေ့နေကြီး ပယ်ရီမေဆင်နှင့် ကောင်းကောင်း ရင်းနှီးနေသည်
၁၉၉၀ ရွေးကောက်ပွဲမှာ ဆရာနှင့် ကိုတင်မောင်ဝင်းတို့ ပြည်သူ့လွှတ်တော်
ကိုယ်စားလှယ်များ ဖြစ်လာကြသည်။ အကျိုးရလဒ်ကတော့ ထောင်ထဲကို တစ်ရက်
တစ်ချိန်တည်း ရောက်သွားရခြင်းပင်။ သူတို့ သူငယ်ချင်းရဲဘော်ရဲဘက်နှစ်ယောက်
ဆုံပုံများ။ ထောက်လှမ်းရေး စခန်းမှာလည်း တစ်နေရာတည်း။ အင်းစိန်ထောင်
တော့လည်း တစ်ခန်းတည်း။ ကိုတင်မောင်ဝင်း ထောင်ထဲမှာ မကွယ်လွန်မီ ဝေဒနာ
နေချိန်မှာ ဆရာကိုယ်တိုင် ပြုစုခဲ့ရသေးသည်တဲ့။ ကိုတင်မောင်ဝင်း ကွယ်လွန်ပြီးသည်
ဆရာက ထောင်ထဲမှာ ကျန်နေခဲ့သေးသည်။ သည် သံယောဇဉ်တွေကြောင့်
ဆရာနှင့် ကျွန်မတို့ နောက်ကျမှ သိကျွမ်းခဲ့ရသော်လည်း ကျွန်မတို့ မိသားစုနှင့်
မိသားစုမှာ နှစ်ပေါင်းများစွာက မိတ်ဆွေရင်းချာလို ခင်မင်ခဲ့ကြသည်။

ကျွန်မကို သူ့ 'အတွေးအမြင်'မှာရေးပါ ဟု ဆရာက ပြောလာတော့ ကျွန်မ
သွားသည်။ အတွေးအမြင်၏ စာပေအဆင့်ကို ကျွန်မ သိနေသည်။ ကျွန်မလို
နှင့် အပ်စပ်သည့် နေရာမဟုတ်ဟု ထင်သည်။

'ဆရာ့အတွေးအမြင်က မြင့်လွန်းပါတယ်။ ပညာရှင်တွေ သုတေသီတွေရဲ့ နေရာပါ။ ...တွေ သုတေသနတွေ ကျွန်မ အဲဒါတွေ မရေးတတ်ပါဘူး'

...နိုးသားသားပင် ဆရာ့ကို ပြန်ပြောမိသည်။

'ရေးသာ ရေးပါ၊ ခင်ဗျား ပင်စင်ယူပြီးပြီ မဟုတ်လား၊ စာတွေရေးဖို့ အချိန်ရသွား ...စာရေးနေဖို့ လိုတယ်'

အလွန်အဖိုးတန်သည့် တိုက်တွန်းချက်ပါပဲ။

ဘကယ်တော့ ဝန်ထမ်းဘဝနှင့် စာရေးရသည်မှာ အကန့်အသတ်တွေ ရှိသည်။ ...က သိပ်မရှိ။ ရေးဖို့အချိန်ကို ကိုယ်ပိုင်အချိန်မှ ရသလောက် ယူနိုင်သော်လည်း ...အချိန်က မရှိ။ အဖြေမရှိသော ကိန်းဂဏန်းများ အဖြေရှိသော်လည်း အမိပ္ပာယ် ...ကိန်းဂဏန်းများ အကြားတွင် တစ်ခါတစ်ရံ မိုးစင်စင်လင်းအောင် လုပ်ရသော ...ဆိုသည့် အထုပ်ကြီး ပိနေခဲ့သည့်အတွက် စာပေလောကနှင့် ပြတ်တောင်း ...တောင်း ဖြစ်ခဲ့သည်မှာ နှစ်အတန်ကြာခဲ့သည်။ အငြိမ်းစား ယူပြီးနောက်စာရေးဖို့ ...ညို လွတ်လပ်ပြီဆိုပြီး စာပေနယ်ကို လှမ်းကြည့်လိုက်တော့ ရသစာပေ၏ နေရာက ...ကွက် ကလေး ရှိတော့သည်။ ထို ကွက်ကွက်ကလေးထဲကို ကျွန်မ တိုးဝင်နိုင်ပါတော့ ...ရယ်လို့ လက်တွန့်နေသည့်အချိန်မှာ ဆရာက ကျွန်မကို စာရေးဖြစ်အောင် တမင် ...အတွေးအမြင်တွင် ဖိတ်ခေါ်ခဲ့သည်ဟု နားလည်ပါသည်။

သည်မျှသာမက ဆုံသည့် နေရာတိုင်းမှာ 'ဘယ်မလဲ စာမူ' ဟု တောင်းတတ်သေး ... ကျွန်မလို ထင်ထင်ပေါ်ပေါ် မဟုတ်သည့် စာရေးဆရာဆီက တခုတ်တရ စာမူ ...းသည်မှာ ကွယ်လွန်သွားသည့် ရဲဘော်သူငယ်ချင်း၏ မိသားစုကို ကူညီစောင့်ရှောက် ...သည့် စေတနာဟု နားလည်ခံစားရပါသည်။ ဆရာ့ကို အားနာ၍ ဝတ္ထုမကျ ဆောင်းပါး ...စာစုများကို အတွေးအမြင်မှာ ရေးဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ပြည်သူ့ခေတ် ထွက်လာတော့လည်း ...သူ့ခေတ်မှာ ရေးဦး ဟု ဆိုလာပြန်သည်။ ကျွန်မက 'နိုင်ငံရေးစာတွေ ကျွန်မ ...တတ်ပါဘူး' ဟုပြောတော့ 'ခင်ဗျားက နိုင်ငံရေးနဲ့ ဝေးလို့လား' တဲ့။

ဆရာ ပြောတာ မှန်ပါသည်။ ခင်ပွန်းသည်က နိုင်ငံရေးသမား။ ကျွန်မ ကိုယ်တိုင် ...တော့ နိုင်ငံရေးနယ်ပယ်တွင် ထဲထဲဝင်ဝင် လှုပ်ရှားခဲ့သူ မဟုတ်။ ဝန်ထမ်းလည်း ဖြစ် ...သည်။ ခင်ပွန်းသည် ကွယ်လွန်ပြီး နောက်ပိုင်းမှာတော့ ကျဆုံးသူနိုင်ငံရေးသမား ...စုအနေနှင့် နိုင်ငံရေးအသိုင်းအဝိုင်းမှ ပုဂ္ဂိုလ်များ ဆရာဦးဝင်းတင်၊ ဆရာမြသန်းတင့် ...သို့သော နိုင်ငံရေးသမား စာရေးဆရာကြီးများနှင့် အခြား စာရေးဆရာများ ရဲဘော် ...တ်များနှင့် သိကျွမ်း ရင်းနှီးခွင့် ရခဲ့သည်။ နိုင်ငံရေးအသိုင်းအဝိုင်းကြားကို မကြာခဏ ...တ်ခဲ့ပြီး လက်ရှိနိုင်ငံရေး အခြေအနေ အနာဂတ် နိုင်ငံရေးအခြေအနေတို့နှင့် တစေ့ ...တောင်း ထိတွေ့ခွင့်ရနေသည့်အတွက် နိုင်ငံရေးနှင့်မဝေးဟု ဆရာပြောတာအမှန်ပေါ့။

နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသား မိသားစုဖြစ်၍ နိုင်ငံရေးနှင့် ပတ်သက်သည့် အခမ်းအနား ...သာရေးနာရေးကိစ္စများတွင် ဆရာနှင့် မကြာခဏ ဆုံရသည်။ သည်အခါမှာ ဆရာက

ကျွန်မကို အမြဲ ဂရုတစိုက် နှုတ်ဆက်တတ်သည်။ ဘယ်လောက်ပဲ ခပ်လှမ်းလှမ်း
မြင်သာအောင် လက်ပြပြီး နှုတ်ဆက်တတ်သည်။ ဆရာ့မိသားစုနှင့် အပေါင်းအသင်း
ဆရာ့ရုပ်ပုံလွှာမှာ စွဲစွဲလမ်းလမ်း မှတ်မိစရာက ဘယ်အရာ ဖြစ်မည်မသိ။ ကျွန်မ
တွေ့လိုက်သည့်အခါတိုင်း ပြုံးနှုတ်ဆက်တတ်သည့် ဆရာ့အပြုံးကို ထူးထူးခြားခြား
ထားမိပါသည်။ ဆရာပြုံးလိုက်လျှင် တစ်မျက်နှာလုံး ပြုံးသွားသည်။ ဟန်ဆောင်
မဟုတ်။ လျှို့ဝှက်အပြုံးမျိုး မဟုတ်။ ကြည်ကြည်လင်လင်နှင့် စင်ကြယ်သည့်
သည့်အပြုံးကြောင့် ဆရာ့တစ်မျက်နှာလုံး ဝင်းပသွားသည့် တစ်မျက်နှာလုံး အပြုံး
အပြုံးကို မတွေ့ရတာ အတန်ကြာခဲ့ပြီ။

လွမ်းလိုက်တာ ဆရာရယ်။

●

...ကျာချခံ သောကလမ်း

...တူလျှောက်လှမ်းခဲ့သူ

...င်လွင်မွန် (ကသာ)

... ဆရာမောင်ဝံသ၏ ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်ကို တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားဘဝတွင် ... အတော်နှစ်သက်မိကာ မှတ်မှတ်ရရ ဖြစ်သွားခဲ့ပါသည်။ ဆောင်းပါးအမည်က ... သောကမှန်း သိတယ်' ဟု ဖြစ်ပြီး ထိုခေတ်ကာလမှာ မြန်မာကို ထိုင်းက ... ခုနေပုံကို အတော်ကလေး ပေါ်လွင်အောင် ရေးပြခဲ့သော သတင်းစာ ဆောင်းပါး ...ည်။ ထိုခေတ်က ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံက ဆိုရှယ်လစ်စနစ်ဖြင့် နိုင်ငံရေးလမ်းစဉ် ... တစ်ပါတီ အာဏာရှင်စနစ်ဖြင့် အုပ်ချုပ်နေခဲ့သောကာလ ဖြစ်ပါသည်။ ...လစ်ဝါဒ နှင့်အညီ တိုင်းပြည်၏ ထုတ်လုပ်မှုနှင့် ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ အားလုံးမှာ ...ဖြစ်ပြီး ထွက်သမျှပစ္စည်း မလောက်မငှကို ပြည်သူပိုင် ရောင်းဝယ်ဖြန့်ချိရေး ...မှတဆင့် ခွဲတမ်းဖြင့် ဝေငှသုံးစွဲရသောခေတ်ဖြစ်ပါသည်။ ရေဒီယို၊ ကက်ဆက်၊ ...သတ္တာစသည် များမှာ ဇိမ်ခံပစ္စည်းများဟု ယူဆပြီး တရားဝင် တင်သွင်းခွင့်မပြု။ ...ဘု ပါတိတ် လုံချည်၊ တက်ထရက်ပုဆိုးမှအစ ခေါက်ထီး၊ ရော်ဘာဖိနပ်အထိ ...င် ဈေးကွက်ဖြစ်သော ပြည်သူ့ဆိုင်များမှာ မရှိဘဲ မှောင်ခို တင်သွင်းရောင်းချသည်။ ...မှောင်ခိုပစ္စည်း အများစုမှာ ထိုင်းမှ တစ်ဆင့် တင်သွင်းခြင်း ဖြစ်ပြီး မြန်မာနိုင်ငံက ...ခိုးထုတ်သော ကျောက်စိမ်း၊ ပတ္တမြားကအစ နွားအထိ ထိုင်းနိုင်ငံက တစ်ဆင့် ...ရောင်းချခြင်း ဖြစ်သည်။ ဆိုရှယ်လစ်ခေတ် ၂၆ နှစ်အတွင်း ထိုင်းက ကျွန်တော် ... ရောင်းသမျှ ဝယ်သမျှကို ပွဲစားလုပ်ပြီး သူဌေးနိုင်ငံကြီးလုံးလုံး ဖြစ်သွားခဲ့သည်။

ထိုအခြေအနေကို ထောက်ပြ ရေးသားရန်မှာ ထိုစဉ်က အစိုးရ၏ မှားယွင်းနေမှု ... ဝေဖန်ရေးသားစရာ ပလက်ဖောင်းမရှိနိုင်သဖြင့် စာရေးဆရာများ ရေးခွင့်မရခဲ့ကြပါ။

သို့သော် ဆရာက ပြည်သူပိုင်သတင်းစာတိုက်တွင် တာဝန်ထမ်းနေရာမှ တာဝန် ... ယင်းဆောင်းပါးကို ရေးခဲ့ခြင်းဖြစ်ပြီး မှောင်ခိုဈေးကွက်တွင် ဈေးကွက်ကို

ချယ်လှယ်နိုင်သော ထိုင်းတို့၏ အသာစီးရမှုကြောင့် မြန်မာငွေဈေးမှာ တောက်လျှောက် ကျနေခဲ့ပုံ၊ တရားဝင် ငွေလွှဲနှုန်းအရ ထိုင်းတစ်ဘတ်လျှင် မြန်မာငွေ (၁ ဒသမ ၂) ကျပ် တစ်နည်းအားဖြင့် တစ်မတ်သာ ရှိသော်လည်း ဆရာဆောင်းပါးရေးချိန်တွင် ထိုင်း တစ်ဘတ်မှာ မြန်မာငွေ လေးကျပ်ဈေးပေါက်နေသဖြင့် မြန်မာငွေမှာ ၁၆ ဆ ဈေး နေပုံတို့ကို ဆရာက ထောက်ပြခဲ့သည်။ ထို့ပြင် မြန်မာနိုင်ငံတွင်သာ ထွက်ပြီး ထိုင်း လုံးဝမထွက်သည့် သတ္တုမျိုးများထုတ်လုပ်သည့်စက်ရုံတွေ ထိုင်းနယ်စပ်တွင် တည် ယင်းတို့မှာ မြန်မာနိုင်ငံက သတ္တုကုန်ကြမ်းများ မှောင်ခိုလမ်းမှ ဈေးပေါပေါ သချာပေါက်ရမည်ကို တွက်ချက်ပြီး တည်ဆောက်နေခြင်း ဖြစ်ပုံတို့ကို အချက်အလက် များဖြင့် တင်ပြပြီး 'ကျောချမှ ဓားပြမှန်းသိ'ဆိုသော စကားပုံအတိုင်း 'ကျောချမှ သေ မှန်း သိတယ်' ဟု ခေါင်းစဉ်ဖြင့် ရေးသားခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော့် လူငယ်နှလုံးသား ဆရာရေးသမျှ စွဲနစ်သွားခဲ့ပြီး ကျောချနေသည့် ဓားပြများကို ခွင့်ပြုထားသည့် စနစ် ဘာနှင့်ပင် လဲရလဲရ မျိုးဖြုတ်ပစ်မှရမည် ဆိုသော စိတ်မျိုး တဖွားဖွား ပေါ်ပေါက် ပါသည်။ နောင်တော့ ၁၉၈၈ အရေးအခင်းမှာ ဆရာရော ကျွန်တော်ပါ တက်တက်ကြွကြွ ပါဝင်ခဲ့ကြသည့်အတွက် ရာထူးမှ အထုတ်ပယ် ခံကြရပြီးနောက် ဆရာနှင့် အမျိုးသား ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်မှာ ပြန်ဆုံကြပါသည်။ ကျွန်တော်က ဗဟိုအလုပ်သမားအဖွဲ့ဝင် က ပဲခူးတိုင်းစည်းရုံးရေးကို တာဝန်ယူထားသူဖြစ်ပြီး ကျွန်တော်က ကိုယ့်တာဝန် ကျန်အချိန်များတွင် ပဲခူးတိုင်းမှ ဆရာမ (ဒေါ်)စမ်းစမ်းနွဲ့ (သာယာဝတီ)၊ ကိုသိန်း (ယခုဒေါက်တာသိန်းလွင်)တို့နှင့်အတူ ရှိနေတတ်သည့်အတွက် ဆရာနှင့် အနေ လှပေ။ ဆရာနှင့် နိုင်ငံရေးအမြင်များနှင့်အတူ ဆရာ့ စာများကို စွဲစွဲမြဲမြဲဖတ်ခဲ့သူအ စကားအတော် ပြောဖြစ်ခဲ့သည်။ ထိုစဉ်ကတော့ ဆရာ့အား ကျွန်တော်လည်း စာ ကြောင်း မပြောဖြစ်ခဲ့ပေ။ ဝတ္ထု ၁၀ ပုဒ်၊ ကဗျာအပုဒ် ၂၀ လောက် ရေးခဲ့ဖူးရုံဖြင့် စာ ပါသည်ဟု ကျွန်တော် မပြောခဲ့ရဲသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ၂၀၀၂ နောက်ပိုင်း ကျွန်တော် ဒုတိယအကြိမ် ထောင်မှလွတ်ပြီးမှသာ ဆရာက ကျွန်တော် စာရေးသူတစ်ဦးမှန်း သိသွားခဲ့သည်။ ၁၉၉၀ ခု ရွေးကောက်ပွဲ မတိုင်မီနှင့် ရွေးကောက် ပြီးစတွင် ကျွန်တော်ရေးခဲ့သော ဒီမိုကရေစီရေး လှုံ့ဆော်စာတမ်းများ၊ ကဗျာများကို ဆရာ ဖတ်ဖူးမှာ သေချာသော်လည်း ကျွန်တော်ရေးမှန်း သိမသွားခဲ့ပါ။ ကဗျာတစ်ပုဒ်ဆိုလျှင် ကျွန်တော့်ရှေ့မှာပင် အလွန်ကြိုက်ကြောင်း ပြောခဲ့ပေမယ့် လုံခြုံရေးအရရော၊ ကိုယ့်အား ချထားသော မူအရပါ ကျွန်တော်ရေးတာပါ ဟု ဆရာ့ကို ပြောခွင့်မသာခဲ့ပါ။ ၁၉ အာဏာနည်းနေ့အပြီး နောက်ရက်တွင် ပုဒ်မ ၁၀(က)ဖြင့် ဆရာအဖမ်းခံရပြီး မိသား လုံးဝမတွေ့ရဘဲ နေခဲ့ရပါသည်။ ၁၉၉၀ခု ပြေနောက်ဆုံးပတ်လောက်မှာ ပြန်လွတ် ၁၉၉၀ခုနှစ် မေလရွေးကောက်ပွဲမှာ ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခံရပြီးနောက် အောက် ဘာလ ၂၃ရက်နေ့တွင် ဆရာ ထပ်အဖမ်းခံရပါသည်။ နိုဝင်ဘာလတွင် ကျွန်တော် အဖမ်းခံရရာ တွဲဘက်ထောင်တွင် ဆရာနှင့်တစ်တိုက်တည်း အတူနေခွင့်ရခဲ့သည်

ရဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်တော်က တရားစွဲမခံရဘဲ ထောင်က လွတ်မြောက်လာ အတွက် ဆရာမှာသမျှကို ဆရာ့မိသားစုထံ ပြန်ပြောခွင့်ရခဲ့ပါသည်။ ဆရာက ၁၉၉၂ သကုန်မှ လွတ်မြောက်လာသည်။ ၁၉၉၅ ဇူလိုင်လမှာ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် မြောက်လာပြီးနောက် လူငယ်များ စာပေအသိ၊ နိုင်ငံရေးအမြင် ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် င်းရုံပေးမှုကြောင့်ဆိုကာ ၁၉၉၆ ခု မေလတွင် ဆရာပြန်အဖမ်းခံရပြန်ပြီး ကျွန်တော် ၁၉၉၈ နှစ်ဦးပိုင်းမှာ ဒုတိယအကြိမ် အဖမ်းခံရပါသည်။ ကျွန်တော် န်တွင်ရှိစဉ် ရှားရှားပါးပါး မျက်စိ နား နှာခေါင်းအထူးကုနှင့် ပြခွင့်ရချိန်မှာ ဝင်းတင်၊ ဆရာမောင်မိုးသူနှင့် ဆရာမောင်ဝံသတို့ကို တွေ့မြင်ခွင့်ရပါသည်။ ခွင့်ဆိုသည့် အတိုင်း တွေ့လိုက် မြင်လိုက်ရရုံသာ ဖြစ်ပြီး စကားပြောခွင့် နှုတ်ဆက် မဟုတ်ပါ။ ဆရာက ၂၀၀၁ ခု ဇွန်လကျမှ ပြန်လည် လွတ်မြောက်လာပြီး ော်က ၂၀၀၂ ခုနှစ်ကုန်လုနီးမှာ ပြန်လည် လွတ်မြောက်ပါသည်။

ဆရာ့အိမ်မှာ မြို့ထဲတွင် သွားရလွယ်သော ၃၃လမ်းမှာ ရှိနေခြင်းကြောင့် ဆရာ့ထံ ရောက်ပြီး နိုင်ငံရေး၊ လူမှုရေး၊ စာပေရေးရာများ မကြာခဏ ပြောဆိုဆွေးနွေး သည်။ ကျွန်တော့်အိမ်မှာ အလှူတို့ ဆွမ်းကပ်တို့ ညစာခံပွဲတို့ ရှိသည့်အခါ ဆရာ့ကို ရ ဖိတ်ဖြစ်သလို ဆရာကလည်း သူ့ဘက်က ဖိတ်စရာရှိသည့်အခါ ကျွန်တော့်ကို န့်သားတတ်ပါ။ ကျွန်တော် ဖိတ်ကြားသည့်အခါ ဆရာက ဝေးလျှင်လည်း မရောက် အောင် လာတတ်သည်။ မလာဖြစ်လျှင်လည်း ဂရုတစိုက် အကြောင်းပြန်တတ် အတွက် ဆရာ၏ လူမှုရေးရာ အလေးဂရုပြုမှုကို အတုယူစရာအဖြစ် မှတ်သားမိပါ ကျွန်တော်က ကလောင်ခွဲဖြင့် ဝေဖန်စာရေးဖြစ်သည့်အခါ စာအုပ်လက်ဆောင် ကျွ ဆရာ့စာအုပ်တစ်ချို့ကို ဝေဖန်ရေးသားဖြစ်တိုင်း သတိတရ ကျေးဇူးတင်စကား လှေ ရှိပါသည်။ နောင် ဂျာနယ်တစ်ချို့တွင် ကျွန်တော် သရော်စာရေးဖြစ်သည့်အခါ တော့် သရော်စာများကို ကြိုက်ကြောင်း၊ သရော်စာမှာ အဆင့်ရှိရှိရေးနိုင်သူ ရှားပါး မှန်မှန်ရေးဖြစ်အောင် ကြိုးစားဖို့ တိုက်တွန်းတတ်ပါသည်။ ဆောင်းပါးအရေး သော ဆရာက ထိုကာလတွင် Faces မဂ္ဂဇင်းတွင် ရေးသားခဲ့ရာ ‘ခေါ်လေးနှင့် တီ’ ဝတ္ထုမှာ ခေတ်ကို ဖော်ကျူးနိုင်ပြီး စိစစ်ရေးလွတ်ရုံ ခပ်ရှုရှုကလေး ရေးထားသော အဖြစ် လူကြိုက်များကာ ထိုနှစ်(၂၀၀၃ဟု ထင်ပါသည်) ဥတ္တရလမင်းစာအုပ်တိုက်မှ ယ်သော အကြိုက်ဆုံးဝတ္ထုစာရင်းဝင်ခဲ့သည်ကိုလည်း မှတ်မှတ်ရရ ရှိမိပါသည်။ နေကြီး ပယ်ရီမေဆင် ဝတ္ထုများကို အတွဲလိုက်ဘာသာပြန်သွားပြီး အတ္ထုပ္ပတ္တိစာပေကို ည်း ရသမြောက်အောင် ရေးတတ်သော ဆရာ၏ပင်ကိုရေးဝတ္ထုမှာ အတော်ရသမြောက်ပြီး ဆိုးသွမ်းပုံနှင့် လိင်တူဆက်ဆံရေးကို ရေးဖွဲ့ရာတွင် နိုင်ငံတကာဝတ္ထုတစ်ပုဒ် ဖတ်ရ ထိထိရှရှ ရှိလှသည်။ ဆရာကို ဒီလိုဝတ္ထုတွေ ရေးပါဦးဆိုတော့ ရေးစရာများ ရှိပေမယ့် င်းပါးများအတွက် အချိန်ပေးနေရသဖြင့် ဝတ္ထုဘက်မလှည့်နိုင်ဟု ဆိုသည်။

နောင်အခါ ကျွန်တော်က အွန်လိုင်းမီဒီယာတွင် သတင်းရေးဖြစ်သော အွန်လိုင်းမီဒီယာအကြောင်း စိတ်ဝင်တစား ဆွေးနွေးတတ်ပြီး ဆရာ့အရွယ် လူကြီး လိုက်မီနားလည်ခြင်းမရှိသည့် ကိစ္စအတော်များများကို ဆရာက သိနေ နားလည်နေ သတိထားမိပါသည်။ ဆရာက အွန်လိုင်းမီဒီယာကို အစောကြီး စိတ်ဝင်တစား သုံးခဲ့သူ၊ ရေးခဲ့သူ ဖြစ်ပြီး ဆရာနှင့်ခေတ်ပြိုင် စာရေးဆရာကြီးများထဲတွင် ရှားရှား ဖေ့စ်ဘွတ် ဆိုရှယ်မီဒီယာကို အသုံးချတတ်သူ ဖြစ်လာပါသည်။ အမေရိကန် ဝါရှင်တန် ဒီစီသို့ ၂၀၁၀-၁၁ အတွင်း (Reagan - Fascell Democracy Fellow အတွက် မသွားရောက်မီကတည်းက ဖေ့စ်ဘွတ်ခ်ကို အသုံးချနေနိုင်မှုကြောင့် အမေရိက သွားချိန်တွင် စာဖတ်သူများနှင့် အဆက်မပြတ်သွားခဲ့ပေ။ ထို့ပြင် ဆရာက ဒီနောက်ပိုင်း စာမူများကို လက်ရေးဖြင့်မပေးတော့ပဲ ကွန်ပျူတာဖြင့် ကိုယ်တိုင်ရိုက်ပြီး ပေးနိုင်သည် တွေ့ရပါသည်။ ထိုသို့ ကိုယ်တိုင် ရိုက်ပေးသည့်အတွက် သတ်ပုံအကျအ နည်းသွားသည့်အပြင် ဂျာနယ်၊ မဂ္ဂဇင်းများအတွက် စာမူမှ ပုံနှိပ်အဆင့် ကူးပြောင်း စာစီရသော အဆင့်တစ်ခု သက်သာသွားခဲ့ပါသည်။ ဆရာ့အတွက်လည်း စာအုပ် ပြန်လည် ထုတ်ဝေရန် စာစီပြီးသား စာမူအဖြစ် သိမ်းဆည်းထားနိုင်သွားပြီ ဖြစ်ပါသည်။

၂၀၀၇ ခန့်မှစပြီး မှန်မှန်ရေးသားခဲ့သည်ဆိုသော ဆရာ့နိုင်ငံရေးဆောင်းပါးများ အစဉ်တစိုက် ဖတ်ရှုဖြစ်ပါသည်။ ဆရာပြောသမျှ ရေးသမျှ ကျွန်တော် သဘောမတူ သော်လည်း ဆရာ့စေတနာ၊ ဆရာ့ရည်မှန်းချက်ကိုတော့ ကျွန်တော် နားလည် ယုံကြည် သည်။ ဆရာက မြန်မာ့နိုင်ငံရေး အကျပ်အတည်းများတွင် လိပ်ခဲတည်းလည်း ထွက်ပေါက်မတွေ့ဘဲ ရေရှည်တွင် ပြည်သူနစ်နာမည်ကို မလိုလားသူ ဖြစ်သည်။ သူ့ သူမှန်သည် ထင်သည်ကို ပြတ်ပြတ်သားသား ပြောရဲ ရေးရဲ ရပ်ရဲသူလည်း ဖြစ်ပါသည်။ ဆရာ့အပေါ် အမျိုးမျိုး အပုပ်ချဝေဖန်မှုမျိုးကိုလည်း ခံနိုင်သူဖြစ်သည်။ အွန်လိုင်းမီဒီယာ အစဉ်တစိုက် သုံးစွဲခဲ့သူပီပီ အွန်လိုင်းမှာ ကြုံရတတ်သော မှောင်ထဲက ခဲနှင့်ပစ်သည် လည်း မကြာခဏ ကြုံရတတ်သူ ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ဆရာ့စာဖတ်သူများက ဆရာ့ လေးစားကြပြီး ဆရာ့စာများကို လေးလေးစားစား စောင့်ဖတ်ကြပါသည်။ ပြည်သူ့ ဂျာနယ် ထုတ်ဝေဖြစ်သောအခါ ပြည်သူ့ခေတ်၏ ပိုင်းသားတစ်ဦးအနေဖြင့် မှန်မှန်ရေးသားခဲ့သော ဆောင်းပါးများက စာဖတ်သူကို မိမိတို့၏ နိုင်ငံရေးရာအမြင် နိုင်ငံတကာရေးရာအသိနှင့် ယှဉ်ပြီး ဝေဖန်သုံးသပ်နိုင်စွမ်း တိုးတက်စေပါသည်။

၂၀၁၀ ခုနှစ် မေလတွင် ထုတ်ဝေခဲ့ပြီး သုတစွယ်စုံဆု ရရှိခဲ့သည့် ဆရာ့ ဆောင်းပါး စာစုဖြစ်သော **'ရှာမှရှားတဲ့ နိုင်ငံရေးသမားနှင့် နိုင်ငံရေး ဆောင်းပါးများ'** စာအုပ် ဆောင်းပါးများသည် အလားတူ ဆောင်းပါးများဖြစ်ပြီး မြန်မာ့နိုင်ငံရေးသမိုင်းကို အလျောက် လေ့လာသိရှိထားသည်ဟု ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ်ထင်နေသော ကျွန်တော်တို့ ရသေးသော အချက်အလက်များ၊ သိရှိပြီးဖြစ်သော်လည်း ရှုထောင့်အသစ်မှ

...ခါမှ အသစ်များကို ဖတ်ရှုခံစားခွင့် ရရှိခဲ့ပါသည်။ အထူးသဖြင့် ယင်းစာအုပ်တွင် ...သော ဖဆပလပါတီကြီး ပါတီတွင်း အကွဲအပြဲဖြစ်ခဲ့စဉ် ပါတီခေါင်းဆောင် ရွေးချယ်မှု ...ပါတီတွင်းတွင် ယှဉ်ပြိုင်ဖြေရှင်းရမည့်အစား ပါလီမန်အထိ ယူဆောင်သွားခဲ့သဖြင့် ...၏ ကံကြမ္မာကို အဆိုးဘက်သို့ ရောက်စေသော အပြောင်းအလဲနှင့် ကြုံခဲ့ကြရပုံ ...ဖော်ပြရာ အတွေးပွားစရာ၊ သင်ခန်းစာယူစရာများ မျှဝေခံစားရပါသည်။ ဒီမို... နိုင်ငံကြီးများတွင် အတိုက်အခံကို တန်ဖိုးထားပြီး အတိုက်အခံကလည်း သူ့နေရာမှ ...ည်ကို အကျိုးရှိအောင် ထိန်းညှိပေးသည့် သဘောရှိသော်လည်း ကျွန်တော်တို့ ...ရေးသမိုင်းတွင် အစိုးရနှင့် အတိုက်အခံကြား သဘောထားမကြီးကြသော အစဉ် ...ဆိုးကို ဆရာ့ဆောင်းပါးများအရ သိရှိရပါသည်။

မော်စီတုန်းက 'နိုင်ငံရေးဆိုသည်မှာ သွေးမထွက်သောစစ်ပွဲ၊ စစ်ပွဲဆိုသည်မှာ ...ထွက်သော နိုင်ငံရေး' ဟု ဆိုခဲ့သော်ငြား ကျွန်တော်တို့ဆီမှာ 'အတိုက်အခံနိုင်ငံရေး' ...ရင်း သွေးမြေကျရသည့်အဖြစ်တွေ ရှိခဲ့ပုံကို ဆရာက ထောက်ပြခဲ့သည်။ အထူးသဖြင့် ... ရွေးကောက်ပွဲမှာ ဖဆပလအချို့ မသမာမှုကြောင့် နာမည်ပျက်ရပုံ၊ ဖဆပလနိုင် ...လည်း မဲတစ်သန်း ၇ သိန်းကျော်ရပြီး အတိုက်အခံက မဲတစ်သန်း ၅ သိန်းကျော် ...သည့်အတွက် မဲမပြတ်ဘဲ ယင်းရလဒ်ကို အကြောင်းပြု၍ ဖဆပလအတွင်း သန့်ရှင်းနှင့် ...မြဲကွဲကြပုံကို ဖော်ပြထားသည်။ ယင်းသို့ကွဲရာမှာ တည်မြဲက အစိုးရကို အယုံအကြည် ...အဆိုတင်သွင်းရာ ပမညတများက သန့်ရှင်းဘက်က မဲပေးခဲ့သဖြင့် သူတို့မဲ ၄၄မဲ ...သည့်အခါမှ သန့်ရှင်းက ၈ မဲဖြင့် ကပ်နိုင်ခဲ့သည်။ ယင်းဖြစ်ရပ်အပေါ် ဆရာက ...တသာ ကြားနေခဲ့သော်'ဟု သုံးသပ်ရေးသားထားရာ ပမညတ ကြားနေလျှင် သန့်ရှင်း ...ရှုံးရပြီး တည်မြဲ အာဏာရ၊ သန့်ရှင်းက အတိုက်အခံဖြစ်၊ ပမညတက ဒုတိယ ...တိုက်အခံဖြစ်မည်။ အိမ်စောင့်အစိုးရ ပေါ်စရာအကြောင်းမရှိ။ နောက် ရွေးကောက်ပွဲ ... သန့်ရှင်းနှင့် ပမညတပေါင်းသွားပြီး အတိုက်အခံအဖြစ် ရွေးကောက်ပွဲ ဝင်နိုင်၊ ...နိုင်ပြီး ဒီမိုကရေစီ ပျောက်ဆုံးစရာ အကြောင်းမရှိဟု ဆရာက ဆိုထားသည်က ...စားစရာ၊ မှတ်သား သင်ခန်းစာယူစရာ ဖြစ်သည်ဟု ယူဆမိပါသည်။

ဆရာက ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံကို အိမ်နီးချင်းများက ကျောချနေသည်ကိုရော၊ ...ချင်း ချသည်ကိုပါ ထောက်ပြ ဝေဖန်တတ်သလို သောကဖြစ်ရမည်များ၊ ဖြစ်နိုင်သည် ... ဖြစ်လျှင် ဝိုင်းဝန်းရှာကြရမည့် ထွက်ပေါက်တို့ကို အများလက်ခံအောင် အချက် ...ဖြင့် ခိုင်ခိုင်မာမာ တင်ပြ ဆွေးနွေးနိုင်သူ ဖြစ်ပါသည်။ ဆရာကွယ်လွန်သွားခဲ့သည့် ... စာပေလောကတွင် ကွက်လပ်တစ်ခုဖြစ်ကျန်ခဲ့သလို နိုင်ငံ့အရေးကို စိတ်ဝင်တစား ...နွေး ထောက်ပြနိုင်သူများ၏ နေရာတွင်လည်း ကွက်လပ်ဖြစ်ကျန်ခဲ့ပါသည်။

ဆရာကွယ်လွန်သွားသော်လည်း ဆရာရေးခဲ့သော စာအုပ်ပေါင်း ၆၅အုပ် ဆောင်းပါးများ၊ ဝတ္ထုများ၊ မှတ်တမ်းများနှင့်အတူ ဆရာထူထောင်ခဲ့သော ဒေါင်း အတွေးအမြင်စာစောင်တို့က ဆရာ့စေတနာ၊ ဆရာ့တန်ဖိုးကို ဆက်လက် သယ် ဖော်ပြနေကြမည်ဖြစ်ကြောင်း ခံစားယုံကြည်မိပါသည်။

မောင်လွင်မွန်

●

ဆရာမောင်ဝံသပြောသော ညောင်နှစ်ပင်

ကြည်မင်း

ဆရာကွယ်လွန်ပြီးချိန်တွင် အမှတ်တရ ပြည်သူ့ခေတ်၌ အလွမ်းစာ တစ်စောင် ခဲ့ပါသည်။ ထိုနောက်ပိုင်းတွင် ဆရာ့အကြောင်း မရေးဖြစ်ခဲ့ပါ။ ထိုအလွမ်းစာတွင် သွန်ချသလို ရေးလိုက်ပြီးဖြစ်၍ ဘာမှ ဆက်ရေးရန် မကျန်တော့ဟု ထင်ပါသည်။ လွန်ခြင်းတစ်နှစ်ပြည့် အမှတ်တရစာအုပ် ထုတ်မည်ဆိုသောအခါ ကျွန်တော် တမ်းတင်စရာ ဘာကျန်သေးလဲဟု ပြန်တွေးရသည်။ သမိုင်းမှတ်တမ်း ဖြစ်ထိုက် အချက်တစ်ချက် အပါအဝင် ရေးစရာလေးတွေ ရှိနေသေးကြောင်း တွေ့ပါသည်။

အခြေခံဥပဒေနှင့် ရွေးကောက်ပွဲ

ကောက်ပွဲအကြောင်း စ၍ ပြောရပါမည်။ နာဂစ်မတိုင်မီမှာ အခြေခံဥပဒေကြမ်း တော်တို့ အခေါ်အရတော့ ညောင်နှစ်ပင်ဥပဒေ) ထွက်သည်။ ထွက်သည်ဟုသာ သော်လည်း သန်း ၅၀ လူသားများအတွက် အုပ်ရေတစ်သန်းလောက် ရိုက်ပြီး ဝေငှ မျိုး သို့မဟုတ် လျှော့ပေါ့ဈေးဖြင့် ရောင်းတာမျိုး မရှိပါ။ သတင်းစာတွေမှာ စတိ ဘာလောက် ဖော်ပြတာမျိုးသာရှိသည်။ အခန်းလိုက်ရချင်လျှင်တော့ တိုးတိုးတိတ်တိတ် ယ်ရသည်။ ကွန်ပျူတာပရင့်အောက်ခေါ် ပုံနှိပ်မှုများ ရတတ်သည်။ ထို ကြမ်းနှင့် ပတ်သက်သော ဆောင်းပါးများလည်း ဖတ်ရသည်။ သတင်းစာတွေထဲ တော့ (ပြည်သူ ပိုင်ဟု ခေါ်ထားသော အစိုးရပိုင် သတင်းစာပီပီ) ဘုန်းတော်ဘွဲ့တွေချည်း သည်။ ထိုစဉ်က ပုဂ္ဂလိက သတင်းစာတွေ မရှိသေး။

ပုဂ္ဂလိက ဂျာနယ်တွေမှာတော့ ဝေဖန်ချက်တွေ ပါလာလိမ့်မည်ဟု ထင်စရာရှိသည်။ တာတော့ မှန်ပါသည်။ ပြင်းပြင်းထန်ထန် ဝေဖန်ကြတာမျိုး မဟုတ်ပါ။ ဆရာ င်ဝံသအပါအဝင် ဆရာကြီးများက ဝေဖန်သင့်သလို ဝေဖန်ကြမည်မှာ ကျိန်းသေပါ၏။ ပေစိစစ်ရေးက ရှိနေသဖြင့် အကြံအဖန်ကွက်များ ထည့်ထားခြင်းကို ထောက်ပြသမျှ ဖြတ်ခံရမည်သာ ဖြစ်၏။

ထို ခြေ/ဥ နှင့် ပတ်သက်ပြီး ဆရာမောင်ဝံသနှင့် ကျွန်တော် များစွာ ဆွေးနွေး ဖြစ်သည်။ 'ဒီမိုကရေစီ မဆန်ဘူးဗျာ၊ ပြင်ရမှာတွေ အများကြီးပဲ' ဟု ကျွန်တော်က သော အခါ 'တမင်လုပ်ထားတာကြီး ဆိုတော့လည်းဗျာ၊ ဒီအတိုင်းကြီး အတည်ဖြစ် ပါလိမ့်မယ်။ ကြည့်နေဟု ပြောပါသည်။ ဘာမှ ပြင်လို့ မရပေမယ့် တစ်ချက်တလေ ပြင်ခွင့်ပေးမယ်ဆိုရင် ကျွန်တော်တစ်ခုပဲ ပြင်ချင်တယ်' ဟု ပြောလိုက်သောအခါ တော် အရေးပါတဲ့ ပြင်ဆင်ချက်ဖြစ်မည်ဟု ကျွန်တော်အကဲခတ်မိ၏။ 'သမ္မတကို လူထု တိုက်ရိုက်ရွေးရမယ်လို့ ပြင်ပေးရင်တော်ပြီဗျာ၊ ဒီတစ်ချက်ပဲပြင်' ဟု ဆရာက ပြောပါသည်။ လူထုခေါင်းဆောင်ကို ဘယ်လိုမှ ထိပ်ဆုံးမရောက်ရအောင် အဆင့်ဆင့် စနစ်တကျ ပိတ်ဆို့ထားသော အချက်များ ပါရှိနေသည့် မူကြမ်းကို သေသေချာချာ လေ့လာပြီး ပြောလိုက်ပုံရသော ထိုစကားကို ကျွန်တော် မမေ့။ တကယ့်ချက်ကောင်းကို ထိုး များများပြင်ပေးမနေပါနှင့်၊ သမ္မတကို လူထုက တိုက်ရိုက် ရွေးချယ်တင်မြှောက်ရမယ် လို့ပဲ ပြင်ပေး။

သို့သော် ထိုညောင်နှစ်ပင် မူကြမ်းကြီးက ဘယ်လိုပဲဖြစ်ဖြစ် အတည်ဖြစ်သွားမည် ကျွန်တော်တို့ သဘောပေါက်နေခဲ့ကြပါသည်။

ခင်ဗျားတို့ NLD က အဲဒါတွေ ဝေဖန်ခဲ့ကြဖို့ကောင်းတယ်။ ခင်ဗျားတို့က Walk out လုပ်ခဲ့တာကိုး ဟု ကျွန်တော်အပြစ်တင်မိ၏။ ၁၉၉၀ ရွေးကောက်ပွဲဆိုတာ အာဏာ လွှဲပေးဖို့ အစိုးရအသစ်အဖွဲ့ဖို့ ဆိုတာ ခင်ဗျားသိပါတယ်။ နောက်တော့ အစိုးရအသစ် မဟုတ်တော့ဘဲ အခြေခံဥပဒေအသစ် ရေးဆွဲပေးဖို့လို့ လုပ်ပြန်ရော။ ဒါလည်း ခင်ဗျား သိပါတယ်။ အဲဒါကိုလည်း NLD က လက်ခံပါတယ်။ ဆွဲမယ်လုပ်တော့ အဆွဲမခံ

နောက်ပိုင်း ညောင်နှစ်ပင်ဇာတ်လမ်း ဖြစ်လာတဲ့အခါ ကျွန်တော်တို့ ကြတယ်။ အပြင်ထွက်နေရင် ကိုယ့်ပြောရေးဆိုခွင့်ပျောက်မယ်။ ဘာတွေ ဘယ်လို တယ်ဆိုတာ မသိလိုက်ရရင် သမိုင်းကို မျက်ခြည်ပြတ်မယ်။ ဒါကြောင့် ညောင်နှစ်ပင် ဝင်ကြမယ်လို့ ဆုံးဖြတ်တယ်။ သူတို့က တက်မှာလား မေးတော့ တက်မယ်လို့ အကြောင်း ပြန်လိုက်တယ်။ နက်ဖြန် ၈ နာရီမှာ(စုရပ်တစ်ခုမှာ) စောင့်နေပါလို့ပြောတယ်။ ကျွန်တော် တို့ (ငါးယောက် ဖြစ်မည်) တိုက်ပုံလေးတွေ ဝတ်ပြီး စောင့်နေတုန်း ဖုန်းဝင်လာ NLD က လာစရာ မလိုတော့လို့ စောင့်မနေနဲ့တော့ တဲ့။ အဲဒါ ဖြစ်ရပ်မှန်ပဲ။ ကျွန်တော် တို့က မတက်ဘူးလို့ ကန့်ကွက်တာ မဟုတ်ဘူး။ သူတို့လာခေါ်မယ် ပြောပြီးမှ လာ မလိုတော့ဘူးလုပ်တာ။ သတင်းထုတ်ပြန်တော့ NLD က သပိတ်မှောက်တယ် ဖြစ်

ဤဖြစ်ရပ်မှန် မမှန်ကို ထိုစဉ်က ညောင်နှစ်ပင်သို့ လိုက်ရန် တိုက်ပုံအင်္ကျီဝတ် စောင့်နေခဲ့ကြသူများမှ ကျန်းကျန်းမာမာရှိနေသေးသူများအား မေးမြန်း၍ အတည်ပြု ကြပါသည်။ ကျွန်တော်ကတော့ ဆရာမောင်ဝံသ ပြောပြခဲ့သမျှကို မှတ်တမ်းတင်ခဲ့ သည်။ ကျွန်တော် သူ့ကို အကြွင်းမဲ့ ယုံသည်။ သူသည် သူများရယ်စရာ ပြောသူ

...ည် ကိုယ်တိုင်က ရယ်စရာ ပြောလေ့ရှိသူမဟုတ်။ အပြောင်အပြက်တွေ မဟုတ်တန်း ...တွေ ပြောဖို့ဆိုသည်မှာ ဝေလာဝေး။

ထပ်ရေးရန်များ

...တ်တမ်းအတွက် ရေးပြီးပါပြီ။ ထပ်ရေးဖို့ကတော့ သူလွတ်လို့ ကျွန်တော် လိုက်သွား ...ည့် ကျိုက်ကော် စာပေဟောပြောပွဲအကြောင်း၊ သူနှင့်အတူ စင်ပေါ် တက်ဖို့ ခေါ်၍ ...သွားရသည့် မအူပင်စာပေဟောပြောပွဲအကြောင်း၊ သတင်းဆု စတင်လှုပ်ရှားကြရခြင်း ...ထမအကြိမ် သတင်းဆုမှ အကွဲအလွဲများ၊ MJA ဖွဲ့စည်းကြခြင်း၊ MJA ၏ နောက် ...တွဲ ဇာတ်လမ်းများ၊ ယခုထိ ရှင်သန်လှုပ်ရှားဆဲ ရှိနေသော 'မောင်ဝံသကျောင်း' ခေါ် ...စာပညာသင်တန်း၊ ဆရာ့ကိုယ်စား အားတိုက်အင်တိုက် လှုပ်ရှားနေဆဲဖြစ်သော ...ယ် လွတ်လပ်စိုး။

ထိုအကြောင်းများကို ကြုံတော့မှ ရေးပါတော့မည်။ သမိုင်းမှတ်တမ်းက ရေးခွင့် ...း ရေးထားမှ။

ကြည်မင်း

●

ကိုလူအေး မောင်ဝံသ

မောင်သာနိုး

မောင်ဝံသအကြောင်း စဉ်းစားမိတဲ့အခါ အတူတွဲဖက်ပြီး မျက်စိထဲ ပေါ်လာတာ 'သတင်းထောက်ချာနရ်' ကလောင် ဘွဲ့ခံ ပီကျိုးမင်းပါပဲ။ နှစ်ယောက်စလုံးကို ကျောင်းသားဘဝကတည်းက သိခဲ့တာပါ။ မောင်ဝံသ (ကိုစိုးသိမ်း)က သာမန် သိခဲ့ပြီး ပီကျိုးမင်းက တရင်းတနှီး ခင်မင်ခဲ့သူပါ။ ညည အချိန်မတော် သူတို့ တိုက် (ကိုစိုးမင်းက လုပ်သားပြည်သူ့နေ့စဉ်၊ မောင်ဝံသက မြန်မာ့အလင်း တာဝန် ပြီးခဲ့ပြီးနောက် ဆူးလေ လမ်းမရှိ ကျွန်တော့် တိုက်ခန်းအောက် နှစ်ယော ရောက်လာ တတ်ပါတယ်။ အဲဒီတုန်းက ကျွန်တော်က အိမ်ထောင်မကျသေး၊ လူပျို ဘဝ။ သူတို့နှစ်ယောက်ဟာ တစ်နေရာရာက သောက်ခဲ့ပြီးပုံရတာ များတယ်။ တင် တော့ မသောက်ရသေးဘူး။ အဲဒီအခါ ကျွန်တော့်ကို အရခေါ်ပြီး ညလုံးပေါက်ဖွင့် စားသောက်ဆိုင် တစ်ဆိုင်ဆိုင် သွားကြတယ်။ တစ်ခါတလေတော့ မြည်းစရာ ဝယ်ခဲ့ကာ ကျွန်တော့်အခန်းမှာ သောက်ရအောင် လိုက်လာတတ်ကြတယ်။ ယမကာကတော့ ကျွန်တော့်ဆီမှာ အသင့်ရှိပြီး။

အဲဒီတုန်းက အစိုးရသတင်းစာဝန်ထမ်းဖြစ်ကြတဲ့ သူတို့ဟာ မြန်မာ့ဆို လမ်းစဉ် ပါတီဝင်တွေပါ။ မောင်ဝံသက ပါတီဝင်မဟုတ်တဲ့ ကျွန်တော့်ကို (သဘောထားကွဲလွဲသူ) လို့ ခေါ်လေ့ရှိတယ်။ ဒါတောင် ကျွန်တော်က သူတို့နဲ့ အစိုးရ ဆန့်ကျင်ရေးစကားတွေ အရမ်းကာရော ပြောတတ်သူ မဟုတ်ပါ။ ပြောခွင့် အခါကျတော့မှ ကျွန်တော် မကြိုက်တာကို ထုတ်ဖော်တတ်သူပါ။ ချာနရကတော့ စပ်မိတိုင်း အစိုးရကို ဝေဖန်တာတွေ ကျွန်တော်နဲ့ ပြောမိတတ်တယ်။ ဒီလိုနဲ့ အနောက်ဂျာမနီကို သူ ထွက်သွားတာ ဖြစ်တယ်။ အခုတော့ ဂျာမနီမှာ ဆုံးရှာပြီ

အစိုးရဝန်ထမ်း မောင်ဝံသနဲ့ အစိုးရဆန့်ကျင်ရေးသမား ကျွန်တော်ဟာ သူငယ်ချင်းဘဝမှာတော့ အတော်ခင်မင်ရင်းနှီးသူတွေ ဖြစ်ခဲ့ကြတယ်။ သူ့ဇနီး မိဘများရှိရာ ပဲခူးသွားနေလို့ အိမ်မှာမရှိတဲ့ရက်မှာဆိုရင် သူ့အိမ်မှာကျွန်တော်တို့

…လေ့ ရှိကြတယ်။ ကျွန်တော်တို့ပွဲမှာ အတူပါလာတတ်သူက မောင်ဝံသနဲ့ရော …တ်နဲ့ပါ အိမ်နီးနားချင်းဖြစ်တဲ့ ရေတပ်ဗိုလ်မှူးဟောင်း ဘသော် (မောင်သော်က) …ယ်၊ မောင်ဝံသက သူ့အိမ်မှာ မြည်းစရာအဖြစ် ကြက်ဥကြော်လေ့ ရှိတယ်။ ပြီး …က ကြက်သားသုပ်သည် ကုလားဆီက ကြက်သားသုပ် ထွက်ဝယ်လေ့ ရှိတယ်။ …သော်က ကတော့ သူ့အိမ်မှာ ရှိတတ်တဲ့ စားစရာလေးတွေ ယူလာတတ်တယ်။ …တော့ သူ့သမီးလေးတွေ စပါဂက်တီ ကြော်လာပေးတာကို မှတ်မိနေတယ်။ …တလေ အာလူးကြော်။ ဒီလိုနဲ့ တစ်နှစ်က သင်္ကြန်မှာဖြင့် (ဘယ်နှစ်တော့ မမှတ်မိ) …သအိမ်မှာပဲ မောင်သော်ကနဲ့ ကျွန်တော်တို့ သောက်လိုက်စားလိုက်နဲ့ သင်္ကြန် …တာကို ကောင်းကောင်း မှတ်မိနေတယ်။

ခင်လေးနွယ်နဲ့ ကျွန်တော် လက်ထပ်ကြတော့လည်း အမိက ကူညီသူက …သ ဖြစ်ပါတယ်။ တရားသူကြီးရှေ့ လက်မှတ်ထိုးတဲ့အခါ တရားသူကြီးကို သူပဲ …ပေးတာဖြစ်ပြီး သူနဲ့ နုနုရည် (အင်းဝ)တို့ အသိသက်သေနေရာ လက်မှတ်ထိုးကြတာ …ယ်၊ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ မင်္ဂလာဦးညကို စထရင်းဟိုတယ်မှာ ကုန်လွန်နိုင်အောင် သူပဲ …ပေးတာ ဖြစ်တယ်။ ကျွန်တော်တို့ကလည်း သူတို့ကို စထရင်းဟိုတယ်မှာ ညစာနဲ့ …ခဲ့ပါတယ်။

မောင်ဝံသဟာ အခါအားလျော်စွာ ကျွန်တော်တို့နဲ့အတူ ခရီးထွက်ဖူးတယ်။ …ဦးရိုး အတူတက်ခဲ့ကြဖူးတယ်။ ငွေဆောင်ကမ်းခြေကိုလည်း အတူရောက်ခဲ့ကြတယ်။ …ောင်မကြီးကိုတော့ သူ မလိုက်ဖြစ်။ ဇနီး မမြင့်မြင့်၊ သမီး ထိုက်ထိုက်စိုးနဲ့ …တ်စိုး၊ သားနောင်နောင်စိုး၊ ချမ်းသာစိုးတို့ပဲ ကျွန်တော်တို့နဲ့ အတူ ပါလာကြတယ်။ …ွား သွားတုန်းကတော့ သူတို့ လင်မယားနဲ့ သမီးနှစ်ယောက် အတူလိုက်ခဲ့ကြတယ်။ …မှာ ချမ်းမယ်ထင်ပြီး နိုင်ငံခြားက ကုတ်အင်္ကျီကြီး ပါလာရှာတယ်။ ဟိုကျ မချမ်းလို့ …လည်း မဝတ်ဖြစ်ဘူး။

ဆိုခဲ့တဲ့အတိုင်း မောင်ဝံသက အစိုးရဝန်ထမ်း။ ကျွန်တော်တို့နဲ့ အစိုးရ ဆန့်ကျင် ပြောဖြစ်တာ နည်းတယ်။ ကျွန်တော်နဲ့ သူ့အိမ်ရောက်လာသူ အခြား ညွှေ့သည်တင် (ဥပမာ-တင်မိုး၊ မောင်စွမ်းရည်) အစိုးရ မကောင်းကြောင်းတွေ အာပေါင်အာရင်းသန် ပြောနေကြစဉ် သူက ပြုံးပြီး ငြိမ်သက် နားထောင်နေလေ့ ရှိပါတယ်။ ဝင်ပြောလေ့

ဒီလိုနဲ့ ၁၉၈၈ ပြည်သူ့ လှုပ်ရှားမှုကြီး ပေါ်ပေါက်လာတယ်။ ကျွန်တော် ဆူးလေလမ်းထောင့် တိုက်ခန်းအောက်က ၃၃ လမ်းထိပ်မှာ ကဗျာဆရာလူငယ် ထောင်ထားတဲ့ တရားဟောစင်ရှိတယ်။ မျက်နှာချင်းဆိုင်လမ်းထိပ်မှာ အခြား ဟောစင် ရှိတယ်။ တစ်နေ့လယ် ကျွန်တော်အောက်ကိုဆင်းလာခဲ့ရာ ဒုတိယတရား မှာ မောင်ဝံသကို တွေ့ရတယ်။ အဲဒီတုန်းက အစဉ်အလာဖြစ်နေတာက အခုလို ဟောစင်ထောင်တဲ့ လူတွေက အနီးအနား မိမိ အသိအကျွမ်း တစ်ယောက် ရောက်လာရင် 'လာ၊ တရားဟောသွားပါဦး' လို့ ခေါ်တတ်တာပါပဲ။ အခုလည်း ကျွန်တော် ရောက်လာတာနဲ့ တရားဟောစင်နားရှိနေတဲ့ မောင်ဝံသက 'လာ ကို တရားလေး ဘာလေး ချီးမြှင့်သွားပါဦး' ဖိတ်ခေါ်တာနဲ့ ကျွန်တော့်အဖို့ ပထမဦးဆုံး ၈၈ အရေးတော်ပုံမှာ ကိုယ်ထိလက်ရောက် ပါဝင်ဆင်နွှဲရခြင်း ဖြစ်သွားပါတော့တယ်။

နောက်တော့လည်း ဒီနေရာမှာ အကြိမ်ကြိမ်၊ အခြား ကိုယ့်တပည့်ကျောင်းသား လုပ်တဲ့ စင်တွေမှာ အကြိမ်ကြိမ် ဟောဖြစ်သွားပါတော့တယ်။ ဒီလိုနဲ့ မောင် ကျေးဇူးကြောင့် ကျွန်တော် ၈၈ လှုပ်ရှားမှုထဲ ပါဝင်သွားခဲ့တာ ဖြစ်တယ်။ လှုပ်ရှားမှုကို စစ်တပ်က အကြမ်းဖက် နှိမ်နင်းတဲ့အခါ ကျောင်းသားလူငယ် 'ဆရာ့ကို ဖမ်းတော့မယ် သတင်းကြားတယ်' လို့ သတင်းလာပေးကြတဲ့အတွက် ကျွန် တို့ ဇနီးမောင်နှံ့အိမ်မှာ မနေဝံ့တော့ဘဲ ထွက်ပြေးကြရပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့ အညာမှာ ပြေးလွှား ပုန်းအောင်းနေကြစဉ် ရန်ကုန် မောင်ဝံသ တယ်လီဖုန်း ဆက်သွယ် သတင်းရယူနေကြရပါတယ်။ နောက်ဆုံး အခြေအနေ ပြန်လာနိုင်ပြီ ဆိုတော့မှ ကျွန်တော်တို့ ရန်ကုန် ပြန်လာခဲ့ကြတယ်။ ရန်ကုန်မှာ မောင် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် ဦးဆောင်တဲ့ အမျိုးသား ဒီမိုကရေစီ အဖွဲ့ချုပ်မှာ ခေါင်း တစ်ဦးအဖြစ် ပါဝင်နေပါပြီ။ မောင်ဝံသက အမျိုးသား ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်မှာ လှုပ်ရှားနေတယ်။ ရွေးကောက်ပွဲတွေ ကျင်းပတော့ အမျိုးသား ဒီမိုကရေစီ အဖွဲ့ချုပ် ကနေ အမတ် ဝင်ရွေးတယ်၊ သူ့ဇာတိ ဝေါနယ်ကနေ အရွေးခံရတယ်။ နောက် ရောက်သွားတယ်။ နောက် ပြန်လွတ်တယ်။

သတင်းစာသမား မောင်ဝံသဟာ သတင်းစာ ထုတ်ခွင့်မရတော့ ဂျာနယ် ထုတ်ဖို့ ကြိုးစားတယ်။ ၁၉၈၈မှာ 'သတင်းထူး'ဂျာနယ်နဲ့ 'ဘက်စုံ'ဂျာနယ်ကို ထုတ်ဝေခဲ့တယ်။ 'ဘက်စုံ'ဂျာနယ်မှာ ကျွန်တော် ပါဝင်ရေးသားတယ်။ မဂ္ဂဇင်း တရားဝင် အမည်ခံ ထုတ်ခွင့်မရတော့ စာစဉ်အဖြစ် 'အတွေးအမြင်' စာစဉ်ဆိုပြီး

ကိုဘာက စတင်ပြီး ထုတ်ဝေခဲ့တယ်။ ကျွန်တော် ပါဝင် ရေးသားတယ်။ အခု သူ ကွန်သွားတော့ သူ့သမီး လတ်လတ်စိုး (လွတ်လပ်စိုး) က ဆက်လက် ထုတ်ဝေတယ်။

မောင်ဝံသဟာ အလွန် သဘောကောင်းပြီး ရိုးသားဖြူစင်တယ်။ အပေါင်းအသင်း ခင်တယ်။ အလုပ်ကို အလွန် ကြိုးစားတယ်။ တာဝန်ကို ဆောင်ရွက်ရာမှာ ဘယ်တော့မှ င်းမဲ့ ပရမ်းပတာ မလုပ်တတ်။ စနစ်တကျ သေသေချာချာ စေ့စေ့စပ်စပ် ဂဂနန နနံ'က အသံပြောင်းလဲ ဖြစ်ပေါ်လာတာ ဖြစ်တယ်။ ကျကျနန→ဂျဂျနန→ဂဂနန။ ခေါင်သူများ ယူဆသလို၊ ဂဃနဏ မဟုတ်) လုပ်ကိုင်တတ်တယ်။ စာရေးတဲ့သူကို ဥာဏ်ပူဇော်ခ နည်းများမဟူ ထိုက်ထိုက်တန်တန် ပေးကို ပေးရမယ်လို့ သူ မှာ ပြောလေ့ ရှိတယ်။ တချို့ ရင်းနှီးတဲ့ ထုတ်ဝေသူက ကျွန်တော့်ကို ဝင်ငွေရှိနေတဲ့ စာမူခ ပေးစရာ မလိုဘူးလို့ ယူဆပြီး မပေးဘဲ နေကြတယ်။ မောင်ဝံသက အဲသလို သူ့ဟာသူ သူဌေးဖြစ်နေနေ သူ ရေးတဲ့ စာမူအတွက်တော့ လုပ်အားခ၊ တန်ရာ ကြေး ပေးရမယ်လို့ ပါးစပ်ကပြော၊ လက်ကလည်း ပေးတယ်။ ကျွန်တော် သူ့စာစောင်မှာ င်း အမြဲ စာမူခ ရတယ်။ တခြား စာရေးသူများလည်း ရကြတယ်။ ဒါကြောင့်လည်း င်နဲ့ဟာ အောင်မြင်တယ်။ ခတ်ပုံ၊ ရုပ်ပုံ မပါ၊ ဝတ္ထုမပါ၊ ကဗျာမပါ မော်ဒယ်တွေ ကြောင်းမပါတဲ့ လေးလေးနက်နက် စာတွေချည်း စ   တဲ့ သူ့'အတွေးအမြင်' မဂ္ဂဇင်း အောင်မြင်နေတာ ဖြစ်တယ်။

မောင်ဝံသဟာ 'အတွေးအမြင်'မဂ္ဂဇင်းအပြင် လုံးချင်းစာအုပ်များကိုလည်း သူ ဒေါင်းစာပေကနေ ထုတ်ဝေပါသေးတယ်။ လန်ဒန်တက္ကသိုလ် မြန်မာစာပါမောက္ခ င်း ဒေါက်တာလှဘေ၊ မောင်စူးစမ်း၊ ဒေါက်တာခင်မောင်ဝင်း၊ မောင်သန်းဆွေ ယ်)၊ မင်းနန် (မော်ကျွန်း)၊ မြဝင်း(ဒဿန) စသူတို့ရဲ့ စာအုပ်တွေနဲ့ ကျွန်တော်ရဲ့ ဘာဗေဒ စာအုပ်ကို သူ ထုတ်ခဲ့တာ ဖြစ်တယ်။

မောင်ဝံသဟာ အတ္ထုပ္ပတ္တိစာပေကို စိတ်ဝင်စားသူ ဖြစ်တယ်။ သူ ပြုစုတဲ့ ပ္ပတ္တိတွေက ၁၀ အုပ်လောက် ရှိတယ်။ ကစ်ဆင်းဂျား၊ မိုရှေး ဒါးယန်၊ နစ်ဆင်၊ ယန်းဒေး၊ အီဂျစ် သမ္မတဆာဒတ်၊ မာရှယ်တီတိုး၊ မောင့်ဘက်တန်၊ ခရုးရှက် (ခရုးရှ ပ်)တို့ ပါဝင်တယ်။ သူဟာ ရှေ့နေကြီး ပယ်ရီမေဆင်ရဲ့ စာအုပ်တွေကိုလည်း အင်မတန် တ်တယ်။ စာအုပ် ၁၆ အုပ် ဘာသာပြန်ပြီး ထုတ်ဝေခဲ့တယ်။

မောင်ဝံသဟာ သူကိုယ်တိုင်က ဘာသာပြန်သူတစ်ဦးဖြစ်ပြီး ဘာသာပြန် အတတ် ကို စိတ်ဝင်စားတယ်။ ကျွန်တော့်ကို ဘာသာပြန်နည်းနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဆောင်းပါးတွေ ရေးခိုင်းတဲ့အတွက် သူ ဦးစီးတဲ့ ဂျာနယ်တချို့မှာ ဘာသာပြန်နည်း ဆောင်းပါးတွေ န်တော် ရေးပေးခဲ့ ရဖူးတယ်။ ဘာသာပြန်ရာမှာ အတိုချုပ်ပြန်တာ၊ ဖြီးဖြန်းပြန်တာကို မကြိုက်ဘူး။ ကျွန်တော် ပြန်သလို တိတိကျကျ ပြန်တာမျိုးကိုပဲ သူ ကြိုက်တယ်။

တစ်ခါတလေ ကျွန်တော်က ကမ္ဘာ့ဂန္ထဝင်စာအုပ်ကြီးတွေထဲက ကောက်နုတ်ချက် စ်ခဲ့တာလေကို အကြောင်းတိုက်ဆိုင်သမို့ ဘာသာပြန်ပေးရရာ သူဖတ်ကြည့်ပြီး သူ

တွေ့ဖူးတဲ့ ဗမာဘာသာပြန်တချို့နဲ့ ကွာခြားချင်တိုင်း ကွာခြားနေတာကို တအံ့တသြ အာမေဋိတ်ပြုဖူးတယ်။ 'သူတို့က ကလေးတွေအတွက် ထုတ်တဲ့ ရေးထားတဲ့ ကျောင်းသုံးစာအုပ်ထဲက ဘာသာပြန်ထားတာပဲ။ ကိုသာနိုးဟာက ဘာသာ ပြန်တာကိုး။ ဒါကြောင့် သူတို့ ဘာသာပြန်မှာမပါတဲ့ အသေးစိတ် အချ တွေကို ကိုသာနိုး ဘာသာပြန်မှာ တွေ့ရတာကိုး' လို့ သူ ညည်းညူလေ့ ရှိတ သဖြင့် ဗြိတိသျှဝတ္ထု စာရေးဆရာကြီး ဂရဲယမ် ဂရိန်း (Graham Greene ကမ္ဘာကျော် စပိန်ဝတ္ထုကြီး ဒွန်ကွစ်ဇုတ် (Don Quixote)အကြောင်း စာကို ဘာသာပြန်ခဲ့စဉ်က ဖြစ်တယ်။ ဟိုတယ်မှာတည်းစဉ် ညစ်ခံတဲ့ရုပ်သေးပွဲမှာ သူရဲကောင်းတစ်ယောက်ကို အာရဝ်တပ်သားတွေက လိုက်ကြရာ မှိုလုမှိုခင် ပွဲကြည့် ဒွန်ကွစ်ဇုတ် သည်းမခံ နိုင်တော့ဘဲ ထတဲ့ပြီး အာရုဝ်အရုပ်ကလေးတွေ အပိုင်းပိုင်း ခုတ်ပစ်ပုံမျိုး။

မောင်ဝံသဟာ အစိုးရပိုင် လုပ်သားပြည်သူ့နေ့စဉ်မှ မြန်မာ့အလင်းသ အယ်ဒီတာအဖြစ် ပြောင်းရွှေ့ အမှုထမ်းခဲ့တယ်။ တစ်ချိန်တည်းမှာ ပုဂ္ဂလိက ဆောင်းပါးတွေ ရေးသားခဲ့တယ်။ မြန်မာ့အလင်းသတင်းစာမှာ ညအယ်ဒီတာအဖြ ယူစဉ် ဟာရိတ ကလောင်အမည်ဖြင့် 'စာအုပ်သစ်နှင့် အမြင်' ပင်တိုင်ကဏ္ဍကို ရေးသားခဲ့တယ်။ ၁၉၇၃ ခုနှစ်မှာ အမေရိကန် နိုင်ငံခြားရေး ဝန်ကြီးဟောင်း ကစ်ဆင်းဂျားရဲ့ အတ္ထုပ္ပတ္တိစာအုပ်ကို ရေးသားထုတ်ဝေတော လုံးချင်းစာအုပ် ဝင်ရောက်ခဲ့ပြီး ဒေါင်းစာပေ ထုတ်ဝေရေး လုပ်ငန်းကို စတင်ခဲ့တယ်။

၁၉၇၆ခုနှစ် မေလမှာ ဂျပန်နိုင်ငံကို ဂါဒီးယန်း ဦးဘကျော် (အဲဒီတုန်းက စာနယ်ဇင်းကော်ပိုရေးရှင်း ဦးဆောင်ညွှန်ကြားရေးမှူး)နဲ့ အတူ သွားရော ၁၉၇၇မှာ အမေရိကန်နိုင်ငံ မစ်ရှီဂန်တက္ကသိုလ်မှာ (NEH fellowship for pro journalism) သတင်းစာပညာ ဖဲလိုရှစ် သင်တန်းတက်ရောက်ခဲ့ပြီး အပြန်ခရီးမှာ ဖိုးနီးယား တက္ကသိုလ် (လော့စ်အိန်ဂျလိစ်) စတန်းဖို့ဒ် တက္ကသိုလ်နဲ့ ဟိုနိုလူ သတင်းစာ ပညာဌာနများသို့ ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ သွားရောက် လေ့လာခဲ့တယ်။

၁၉၇၈ မတ်လမှာ မြန်မာ့အလင်းမှ မန္တလေးဟံသာဝတီ သတင်းစာကို ကာ အယ်ဒီတာအဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့ရတယ်။ အဲဒီနောက် မြန်မာ ဗိုလ်တထောင် သတင်းစာများကို ပြောင်းရွှေ့ကာ တာဝန်ထမ်းဆောင်ရတယ်။

၁၉၇၈-၈၀ နှစ်များမှာ ဒေသကောလိပ် အမှတ် ၁ မှာ လူထု ဆက်သွယ် ပညာ အချိန်ပိုင်းကထိကအဖြစ် ပို့ချပေးခဲ့တယ်။ စိုးသိမ်းနိုင် အမည်နဲ့ နိုင်ငံတ ဝေဖန်ချက်များ ဗိုလ်တထောင်သတင်းစာမှာ ရေးသားခဲ့တယ်။ ၁၉၈၂ မှာ 'ကမ္ဘာ့ရေးရာ အဘိဓာန်'စာအုပ်ကို ပြုစု ထုတ်ဝေခဲ့တယ်။ ၁၉- ၈၅ မှာ ' စာစောင် တည်းဖြတ် ထုတ်ဝေခဲ့တယ်။ ၁၉၉၄ မှာ 'တော်ဝင်ဂျာနယ်'ကို ထုတ်ဝေခဲ့တယ်။ ဒီဂျာနယ်မှာလည်း ကျွန်တော် ပါဝင် ရေးသားခဲ့ပါတယ်။ မော

...စ်အထိ စာအုပ် ၅၀ ခန့် ရေးသား ထုတ်ဝေခဲ့ပြီးပြီ ဖြစ်တယ်။ ၂၀၀၅ ခုနှစ်မှာ ...ဝေတဲ့ 'သတင်းစာပညာ သဘောတရားနဲ့ လက်တွေ့'စာအုပ်နဲ့ သုတစွယ်စုံ ၂၀၀၇ မှာ ထုတ်ဝေတဲ့ 'အဏ္ဏုပ္ပတ္တိအဘိဓာန်'စာအုပ်နဲ့ ထွန်းဖောင်ဒေးရှင်း ...ဆုကို ရရှိခဲ့တယ်။

...နောက်ပိုင်းမှာ မောင်ဝံသဟာ တရားဘက် လိုက်စားလာတာကို တွေ့ရတယ်။ ...ဘို့နဲ့ ဝီစကီ အတူ သောက်ဖို့ ခေါ်လို့ မရတော့ဘူး။ တရားထိုင်တဲ့ဘက်ကို ...လုပ်လာတယ်။ ယမကာသောက်လိုက်ရင် သမာဓိအား လျော့နည်းသွားမှာကို ...ယ်လို့ သူက ပြောပါတယ်။ တစ်နည်းပြောရရင်တော့ တရားသမားစစ်စစ်လို့ ...နိုင်သူ တစ်ဦး ဖြစ်သွားတယ်။ အပါယ်တံခါးပိတ်သွားသူ တစ်ဦးလို့ ဆိုရမှာ ...တယ်။

...သူ မကွယ်လွန်ခင် ဆေးရုံတက်ရစဉ်က ကျွန်တော် ဆေးရုံသွားပြီး သူ့ကို ...တယ်။ ဆေးရုံမှာ တရားထိုင်တဲ့ အကြောင်း သူက ပြောပြတယ်။ ကောင်းပါတယ်လို့ ...ခဲ့တယ်။ တရားထိုင်တဲ့အတွက် ရောဂါဝေဒနာကို ခံစားရာမှာ အများကြီး ...ရရတဲ့အပြင် သေရမှာကိုလည်း မကြောက်တော့ဘူး။ သေရင်လည်း သုဂတိ ...ခု ဖြစ်တယ်။

...မောင်ဝံသဟာ သူ့ဘဝတစ်လျှောက်လုံး သမ္မာအာဇီဝအလုပ်ကိုသာ လုပ်ခဲ့သူ ... အများပြည်သူ ကောင်းကျိုးအတွက် အနစ်နာခံ လုပ်ဆောင်ခဲ့သူလည်း ... တရား ထိုင်ခြင်း ဘာဝနာအလုပ်ကိုလည်း ပွားများနိုင်ခဲ့သူ ဖြစ်တယ်။ ဒါတွေဟာ ...ကောင်းမှုတွေချည်း ဖြစ်တယ်။ ကောင်းရာ သုဂတိလားစေမယ့် ပုညကုသလ ...သူ့ဘဝမှာ မကောင်းမှုဆိုလို့ အစိုးရသတင်းစာမှာ တာဝန်ထမ်းဆောင်တဲ့ ဖြစ်မှုပဲ ... ဒါကလည်း နောင် သူ ပြည်သူ့ဘက်တော်သား ဖြစ်လာတဲ့အခါ လုပ်ရတဲ့ ...ကုသိုလ်တွေက ထေမိသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒါကြောင့် ပြည်သူ့ဘက်တော်သား ...သဟာ သုဂတိ လမ်းကြောင်းပေါ်မှာ ဖြောင့်ဖြောင့်ဖြူးဖြူး ရပ်တည် သွားနိုင် ...တယ်။

...မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ် ပါတီဝင် ဖြစ်ခဲ့ပေမယ်လို့ မဆလက ထွက်၊ ပြည်သူ့ဘက်တော်သား ...ပြောင်းလာသူတစ်ဦးအဖို့ကတော့ အကုသိုလ်တွေ ပယ်ပျောက်၊ ကောင်းရာ သုဂတိ ...ဦးတည်မယ့် လမ်းကြောင်းပေါ် ရောက်လာရပြီ ဖြစ်သမို့ နိဗ္ဗာန်မရောက်မချင်း ...ဘုံ ကောင်းရာ သုဂတိမှာသာ ကျက်စားကာ အပါယ်ဘေးက ကင်းဝေးနိုင်မှာ ...။

...မောင်ဝံသဟာ စောစောပိုင်းက အစိုးရဝန်ထမ်းတစ်ဦးအနေနဲ့ ပြည်သူကို ဒုက္ခပေး ...သူမိုက်တွေနဲ့ ပေါင်းသင်းနေခဲ့ရသော်လည်း နောင် ပြည်သူ့ဘက်တော်သား ...က ပြည်သူကို ကောင်းကျိုးပြုတဲ့ NLD သူတော်ကောင်းတွေနဲ့ ပေါင်းသင်းခဲ့နိုင်တဲ့ ...ကုသိုလ်ကောင်းမှုတွေကိုသာ ပြုကျင့်နိုင်ခဲ့တဲ့ သူတော်စင်ဘဝကို ရောက်လာ

ခဲ့တယ်။ ပြည်သူ့ပါတီက ပြည်သူ့အကျိုးလုပ်တော့ ကိုယ်ကလည်း ပြည်သူ့အကျိုး ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို လုပ်နိုင်ခဲ့တယ်။ တစ်ဦးချင်း အနေနဲ့လည်း ဒါန၊ သီလ၊ ပွားများနိုင်ခဲ့တယ်။ အဲဒါကြောင့် ကွယ်လွန်ရှာပြီဖြစ်တဲ့ ရဲဘော်ကြီး မောင်ဝံသ သုဂတိလားမှာ၊ လူနတ်ချမ်းသာ စံစားနေရမှာကတော့ မြေကြီးလက်ခတ် မလွဲလို့ ယုံကြည်နေမိတယ်။

ရဲဘော်ကြီး မောင်ဝံသ ကောင်းရာ သုဂတိလားနိုင်ပါစေ။

မောင်သ

●

ခံနိုင်ရည် ရာနှုန်းပြည့် (သို့မဟုတ်) မောင်ဝံသ

...မေနှင်း

...များစုသည် လောကဓံ၏ တိုက်ခိုက်မှုကို တောင့်ခံနိုင်သော ခံနိုင်ရည် အပြည့်မရှိတတ် ... အထူးသဖြင့် ဒုက္ခလောကဓံ လေးပါးဖြစ်သော ဆင်းရဲခြင်း၊ အခြွေအရံမဲ့ခြင်း၊ ...ရခြင်း၊ ကဲ့ရဲ့ခံရခြင်းတို့ကို ခံနိုင်ရည်မရှိတတ်ကြပေ။ ထိုလောကဓံ လေးပါးကို ...ပျက် ခံသွားကြသူများ အနည်းအကျဉ်းသာ ရှိသည်။ ထိုအနည်းအကျဉ်းထဲ၌ ...သ ပါပါသည်။

ကိုဝံသကို စတွေ့စဉ်က သူ့ကို ကျွန်မအထင်မကြီးခဲ့ပါ။ စာပေလုပ်သားမဂ္ဂဇင်းရှိရာ ...တိုက်တွင် ခပ်ရှိုရှို၊ ခပ်ရိုးရိုး၊ ခပ်ပြုံးပြုံး ထိုင်နေသော ညှိသည် တစ်ဦးကို ...ဝံသဟု သိရသောအခါ ဘာမှ ထူးခြားမှုမရှိ။ အားမနာတမ်း ပြောရလျှင် အသား ... ပိန်ပိန်ကပ်ကပ်၊ မျက်လုံး ကျယ်ကျယ်၊ မျက်ခုံးကြီးကြီးနှင့်မို့။ မြန်မာလူမျိုးဟု မထင် ... အိန္ဒိယနွယ်ဖွား ကပြားတစ်ဦးဟု ထင်ခဲ့လေသည်။ (ကျွန်မသည် လူကဲခတ်ရာ၌ ...ပေါင်းများစွာ မှားတတ်ပါ၏။)

ဝန်ခံရလျှင် ကျွန်မသည် သုတစာပေထက် ရသစာပေကို ပို၍ ဖက်တွယ်သူ ... ရသဖန်တီးသူ စာရေးဆရာများကိုသာ အထင်ကြီးလေ့ ရှိ၏။ နမူနာယူလေ့ရှိ၏။ ...တင်းစာဆရာများထဲမှာပင် ဆရာ စိန်ခင်မောင်ရီနှင့် အယောက်တော်လှအောင်ကို ...ထင်ကြီးခြင်းမှာ သူတို့ရေးသော 'သရော်စာ' များကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ 'မောင်ဝံသ' ...ည် ထိုအချိန်က အောင်မြင်သော သတင်းစာဆရာဖြစ်မှန်း ကျွန်မ မသိခဲ့ပါ။

၁၉၈၈ ခုနှစ်၊ NLD ရုံး (အမှတ် ၅၄၊ တက္ကသိုလ်ရိပ်သာလမ်း) သို့ မောင်ဝံသ ...ောက်လာပုံကိုလည်း မှတ်မိနေသည်။ ထိုစဉ်က ကျွန်မတို့တစ်သိုက်သည် ရုံးနောက်ဘက် ...က်ကယ်မိုး၊ အကာမပါ။ တဲကြီးထဲ၌ စတည်းချနေကြပြီး ခုံရှည်ကြီးကို ဗဟိုထားကာ ...နှာချင်းဆိုင် ထိုင်ကြပြီး ရောက်လာသမျှ နယ်ဧည့်သည်၊ မြို့ဧည့်သည်များကို ...ဆက် ဧည့်ခံနေကြပြီ။ မုန့်တိုင်းစဲခါစ အသိုက်မှ လွင့်စဉ်ပြီး သစ်ပင်တစ်ပင်၌

ပြန်တွေ့ကြသော မိုးရေစက်လက်နှင့် ငှက်ကလေးများနှင့် တူကြ၏။ တစ်ဦးမျက်နှာတစ်ဦး မြင်ရလျှင်ပင် 'မသေလို့တွေ့ရ မေ့နိုင်ပါ့မလား' ဟု ဝမ်းသာကြရလေသည်။

ညွှန်သည်နေရာသို့ ရက်အတော်နောက်ကျပြီးမှ ရောက်လာသူမှာ မောင်ဝံသ ဖြစ်၏။ သူ့ပင်ကို မပြုံးတပြုံး မျက်နှာ၊ အကျီအကွက်လက်တိုနှင့် ဖြစ်သည်။ သူ နောက်ကျမှ ရောက်လာသော်လည်း သူ့ဝဲဘက်ရင်ဘတ်မှာ ပါတီတံဆိပ်တပ်လို့ပါကလား (ကျွန်မတို့က တံဆိပ်ရဖို့ မှာနေတုန်းဖြစ်၏။) ပထမဆုံး ဒေါ်မြင့်မြင့်ခင် တပ်လာတာ မြင်တော့ ဝမ်းသာအားရ တောင်းမိသေးသည်။ ဒေါ်မြင့်မြင့်ခင်က 'ဟင့်အင်း၊ ကိုယ့်ဟာ မပေးနိုင်ဘူး' ဟု ငြင်းသည်။ ကျွန်မတို့ပင် တံဆိပ်မရသေးဘဲ ယခုမှလာသူ မောင်ဝံသက ရလာပြီဆိုတော့ သူဟာ ပေါ့သေးသေးမဟုတ်ပါလား ဟု ပထမဆုံး အသိအမှတ်ပြုမိသည်။

ပါတီမှာ သူ့လိုင်း ကိုယ့်လိုင်းနှင့် အမျိုးစုံလုပ်ကြ၍ မကြာခင် မောင်ဝံသက အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး၏ ကိုယ်ရေးအရာရှိနေရာမှာ လုပ်နေတာ တွေ့ရ၏။ ဤသူက အတော်အသင့်မဟုတ် ဟု အမှတ်ပြုရသည်။ ကျွန်မကို အတွင်းရေးမှူးက နှစ်ယောက်တည်း တိုင်ပင်ဖို့ဆိုပြီး လာခေါ်သူမှာ မောင်ဝံသပင် ဖြစ်၏။ သူပြောပုံက ရှုံဆန်သည်။ ခနစ်ကျ သည်။ 'ဆရာမကို GS က တွေ့ချင်တယ်' ဆိုပဲ၊ ကျွန်မတို့က အတွင်းရေးမှူးကို လူနာမည်ပဲ ခေါ်သည်။ မောင်ဝံသကတော့ GS တဲ့။ (GS ဆိုတာ General Secretary ကို ပြောမှန်းတော့ သိပါသည်။ သို့သော် ကျွန်မတို့ နားထဲမှာ GS ဆိုတာ မရင်းနှီးသေး)

၈၉ ဇူလိုင်မှာ တတ်သိပညာရှင်ဘက်မှ လူအားလုံးနီးပါး ထောင်ထဲပါသွားတော့ GS ၏ PSO ဖြစ်သူ မောင်ဝံသလည်း မကျန်ရစ်ပါ။

၁၉၉၀ ရွေးကောက်ပွဲအတွက် ပြင်ဆင်ကြစဉ် အမတ်လောင်း အချင်းချင်း ရင်းနှီးလာကြပြီ။ သက်စွန့်ဆံဖျား အငတ်ငတ်အပြတ်ပြတ်နှင့် ပိန်ချုံးအားကုန်ကြရသော အချင်းချင်းမို့ 'စာနာစိတ်' ဆိုတာ မွေးဖွားလာကြသည်။

မိုးညိုအမတ် ဦးချစ်တင် ယူလာသော ဆီးထန်းလျက်ခဲလေးတွေကို တမြတ်တနိုး နှင့် ကြမ်းပေါ်ထိုင်ရင်း စားခဲ့ကြဖူးသည်။ ရွေးကောက်ပွဲ မဲဆွယ်ကာလ သူ့နယ် ကိုယ့်နယ် အတွက် သွားရသဖြင့် ဝေးသွားကြသည်။ အောင်ပွဲခံပြီး ရုံးချုပ်သို့ ပြန်ရောက်သောအခါ အမတ်တွေအားလုံး 'မျောက်ရုပ်' ဖြစ်နေကြပြီ။ မျက်နှာတွေ ချောင်ကျကာ ကိုယ်ခန္ဓာ ယိုင်နဲ့နေကြပြီ။ ဤပုံနှင့် တစ်ယောက်ကို တစ်ယောက် ပြန်တွေ့ကြသောကြောင့် အောင်မယ်လေး ကံကောင်းလို့ မသေ ဆိုပြီး ပြေးဖက်ကြလေသည်။

မိန်းမချင်း ဖက်သည်ကို ပြောစရာမရှိ။ ထိုနေ့မှာပင် ရုံးပေါ်တီကိုထဲ ယိမ်းထိုး ဝင်လာသော မျောက်ရုပ်သူသား၊ စပယ်ပန်းကုံးလည်မှာ ဆွဲလာသူ အမတ်တစ်ဦးကို ကျွန်မက ရောက်နှင့်သူပီပီ ပြေးဖက်ခဲ့၏။ ထိုသူကား မောင်ဝံသပါပဲ။ (ဤကိစ္စ နာမည်ကြီးပုံက အံ့လောက်ပါသည်။ ထောင်ထဲထိ သတင်းရောက်သည်ဆို၏။ ဦးဝင်းတင်က ကြားသွားပြီး ကိုယုကို ပြော၏။ ကိုယု လွတ်လာ၍ သူ့အိမ်သွားနှုတ်ဆက်ရာ တွေ့တွေ့ ချင်း ကိုယုက 'ဟေး နင် မောင်ဝံသကို ဖက်တယ်ဆို' ဟု ပြောသည်။ ကျွန်မက

တစ်ယောက် ပုံမျိုး ကလေးကို လက်ဆန့်ဖက်သလို လုပ်ရင်း 'အေးပါ ကိုယုကိုလည်း မှာပေါ့' ဟု ဖက်လိုက်၏။ သူက ဖက်ရုံမက ပါးကိုပါ တရွှတ်ရွှတ် နမ်းလေရာ မက ရယ်မော အော်ဟစ်ရင်း 'ဟေး အဲဒါ မပါဘူး'ဟု ရုန်းထွက်ခဲ့ရ၏။ ကိုယု ဇနီး က ငရုတ်သီး ထောင်းနေရာက လှမ်းပြုံးနေလေသည်။ ကျွန်မတို့တစ်တွေကား နတယ် ခေါ်မလား မသိပါ။)

ကိုဝံသကို ကျွန်မ ဖက်သည့်ကိစ္စက ဤမှာ မကပါ။ ကိုဝံသကို ကျွန်မ သနားသွား ရက်တစ်ရက် ရှိ၏။ ဂန္ဓီ အစည်းအဝေးကြီးအပြီး အမတ်တွေကြားမှာ ပွက်လော သည်။ လက်ရှိအစိုးရက အောင်ပွဲရ ကျွန်မတို့ အမတ်များကို အာဏာလွှဲပြောင်းပေးရန် တော်ခေါ် ပေးမည့်အစား အချိန်ဆွဲနေသည်။ ထိုအခါ အမတ်လူလတ်ပိုင်းများက ဟာကိုယ် လွှတ်တော်ဖွဲ့မည်။ ကိုယ့်ဟာကိုယ် အစိုးရဖွဲ့မည်ဟု ကြံစည်ကြ၏။ ထိုစဉ် အဖွဲ့မှာ ဥပဒေရေးရာ အတော်ဆုံးဖြစ်သော ဦးချမ်းအေးက ကိုယ့်ဘာသာ အစိုးရဖွဲ့လျှင် ရမည့် ဆိုးကျိုးများကို ရှင်းပြသည်။ စုစုပေါင်း ဆယ်ချက်ရှိ၏။ ကျွန်မတို့က ၎င်းကို တ်တော် ဆယ်ပါး' ဟု နောက်ပြောင် ခေါ်ခဲ့ကြသေးသည်။

ထိုသို့ လူလတ်ပိုင်းက စိတ်မရှည်ဖြစ်နေချိန်တွင် လူကြီးပိုင်းကား အဖမ်းမခံရရေး မပျက်ရေးကိုသာ ဆုံးဖြတ်နေသဖြင့် ရုံးထဲတွင် ပွက်လောရိုက်နေခဲ့ခြင်းဖြစ်၏။ ဂန္ဓီ အဝေးတွင် ဦးကြည်မောင်က သဘာပတိလုပ်ပြီး အခမ်းအနားမှူးမှာ မောင်ဝံသ ၏။ မောင်ဝံသကို မရဲသလိုဟု ထင်ရသော်ငြား ထိုနေ့ကမူ သမိုင်းဝင် စကားတစ်ခုကို ခဲ့ပါသည်။

'ကျွန်တော်တို့ဟာ ဟောဒီ ဗိုလ်အောင်ကျော်လမ်းမှာရှိတဲ့ ဂန္ဓီခန်းမမှာ အစည်း လုပ်တယ်၊ ကျွန်တော်တို့ ဂန္ဓီလို သည်းခံပြီး ဗိုလ်အောင်ကျော်လို သတ္တိ ရှိရမယ်'

လက်ခုပ်သံ တဖြောင်းဖြောင်းနှင့် မောင်ဝံသ ဂုဏ်ထူးမှတ် ရသွားပြီ။

ထိုနောက်ပိုင်း ရုံးခန်း၌ စုရုံးစည်းဝေးကြရာ မောင်ဝံသပင် ဒိုင်ခံ ရှင်းရ၏။ အားလုံး သူ့ကို ဝိုင်းပြီး တွယ်ကြသည်။ မောင်ဝံသက လူကြီးတွေဘက် မလိုက်ပါ။ လူလတ်များ

၂၀၀၅ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၁ ရက်
ရွှေကူမေနှင်း၏
စာရေးသက် နှစ် ၅၀ ပြည့် ဧည့်ခံပွဲ

မောင်ဝံသ၊ ရွှေကူမေနှင်း၊ မောင်မိုးသူ

ကိုလည်း မဆန့်ကျင်ပါ။ ထိုနေ့က အစည်းအဝေးမှာ အပေါ်ထပ်၌ ကြမ်းပြင်ပေါ် [illegible] ဆွေးနွေးပွဲဖြစ်၏။ မောင်ဝံသသည် အလယ်ကောင်မှာထိုင်ရင်း ဟိုဘက်က [illegible] လှည့်တောင်းပန်လိုက်၊ သည်ဘက်က သောင်းကျန်းလိုက်၊ လှည့်တောင်းပန်[illegible] မျက်နှာငယ်လေး ဖြစ်နေသည်။ အားလုံးကို သူနားလည်သည်။ သူလည်း ဘာမှ [illegible] ဘယ်သူ့ကိုမှ မဆန့်ကျင်သလို၊ အားပေးထောက်ခံ၍လည်း မဖြစ်သော ခံစားချက်[illegible] သူ့မျက်နှာမှာ ချွေးပေါက်တွေနှင့်အတူ ပေါ်လွင်နေသည်။ ကြမ်းပေါ် လက်[illegible] ထိုင်ပုံကိုက လက်လျှော့စိတ်ညစ်နေဟန်မို့ ပထမဆုံးအကြိမ်အဖြစ် သူ့ကို ကျွန်မ [illegible] ခဲ့၏။ ထို့ပြင် သူ့ကို အားကိုးအားထားသွားမိပါသည်။

ထို့ကြောင့်လည်း အဖွဲ့မှ ဗဟိုလူကြီးအချို့၊ စစ်အစိုးရ၏ ထိုးနှက်ချက်ကို [illegible] အကွယ်ပေးရမည့်အစား ကိုယ့်တပ်ကိုနင်းပြီး ကျွန်မအား ငွေလျော်စေခြင်း၊ အဖွဲ့[illegible] ဆောင်အဖြစ်မှ ရာထူးချခြင်းတို့ကို လုပ်သောအခါ ကျွန်မသည် ၃၃ လမ်းသို့ [illegible] (ထိုအချိန်တွင် မောင်ဝံသက ဗဟိုမှာ ရုံးမတက်တော့ဟု ထင်သည်။) ၃၃ လမ်း[illegible] အိမ်ဧည့်ခန်းမှာ သူ့ကို အသင့်တွေ့ရသည်။ ကျွန်မက ဘာမပြော ညာမပြော ထိုင်[illegible] သူ့ကို ပြေးဖက်တော့၏။ ငိုလည်း ငို၊ ဖက်လည်းဖက်။ (သူ့ဇနီး မြင့်က လန့်ပြီး [illegible] သည်။ မောင်ဝံသ က 'ဘာမှ မဖြစ်ဘူး၊ သူ အဆင်မပြေ ဖြစ်လာခဲ့လို့' ဟု အ[illegible] သော အင်္ဂလိပ်ဝါကျတစ်ခုကို သူ့ဇနီးအား ပြော၏။ ကျွန်မကား သူများယောကျ်ား[illegible] အားနာရကောင်းမှန်း မသိသူတည်း။)

သူက နိုင်ငံရေးပါတီဆိုသည်မှာ ဤသို့ပင် သဘောရှိကြောင်း၊ [illegible] ကွန်မြူနစ်ပါတီအတွင်းရေးများအချို့ကို နမူနာယူပြီး ဖျောင်းဖျပါသည်။ သူ[illegible] ကျွန်မက မျက်စိပုတ်ခက်ပုတ်ခတ်နှင့် နားထောင်ရ၏။ (ထိုနေ့မှစ၍ သူသည် [illegible] အစ်ကို ဖြစ်သွားခဲ့ပြီ။ တကယ်မှာ သူက ကျွန်မထက် ခြောက်နှစ်တောင် ငယ်သည်[illegible]

ဤအချိန်မှ စကာ ကျွန်မသည် ကိုဝံသအား အတွင်းရေး၊ အပြင်ရေး [illegible] စာပေရေးများကို တိုင်ပင်ခဲ့သည်။ သူ့ကို ကျွန်မ ယုံကြည်သည်။ သူ့ထင်မြင်ချက်[illegible] စားသည်။ သူ့အကြံဉာဏ်ကို ကျွန်မ အမြဲလက်ခံသည်။ သူကလည်း ကျွန်မကို [illegible] မမြင်တော့ပါ။ ညီမငယ်အရာမှာထားပြီး အမြင်မတော်လျှင် ဆုံးမတတ်သည်။ [illegible] ဟောက်လျှင် ကျွန်မ အတော် ဆိုးသွားပြီ ဟု သိနိုင်သည်။

မောင်ဝံသမှာ ကားမရှိဘဲ ကျွန်မမှာ ကားရှိသောကာလတစ်ခု ရှိဖူး၏၊ [illegible] သူက တောထွက်နေသော စာရေးဆရာ ဘုန်းကြီး မောင်တည်ကြည်ဆီ သွားချင်သည်[illegible] သွားနေကျဖြစ်သော ကျွန်မက သူ့ကို ကားနှင့် ပို့ခဲ့သည်၊ အိမ်မှာ သွားခေါ်ပြီး [illegible] အရောက် ပြန်ပို့ပေးခြင်းကို သူ ကျေးဇူးတင်၍မဆုံး။ ဆောင်းပါးရေးပြီး သူ[illegible] ဆောင်းပါးကိုလည်း ပြခဲ့သေးသည်။ မောင်ဝံသကား စေ့စပ်သေချာသူတည်း။

ကျွန်မ စာရေးသက် နှစ် (၅၀)တုန်းက မြက်ခင်းပြင်ပွဲကလေးတစ်ခု [illegible] ကိုဝံသကို စကားပြောခိုင်း၏။ သူက စဉ်းစားပြီးနောက် 'ဟင်း စာရေးသက် နှစ် [illegible]

...ကို လေးစားလို့ ဆိတ်ဆိတ်နေတာ' ဟု ပြောသည်။ 'ဆိတ်ဆိတ်နေတာ' ဟူသော ...မှာ လက်ခံခြင်းဖြစ်၏။ သူက သည်လိုလည်း စာစကားနှင့် တရားဝင်အောင် ...သေးသည်။ ထိုနေ့က သူပြောသည့်အထဲတွင် ကျွန်မသည် အနည်းငယ် အ. ... အ. ၌လည်း အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုတွင် လုပ်ကြံခံခဲ့ရကြောင်း ထည့်ပြောခဲ့သည်။ ...ရှေ့သူရှေ့ 'ဖက်' ကြောင်းလည်း ပြောသည်။ ဤကိစ္စကို သူက ဆင်ခြင်စေချင် ... ကျွန်မက သူ နောက်ဆုံး လွတ်လာတော့လည်း ကုလားထိုင်ပေါ် ထိုင်နေသော ...များ သူ့ပေါင်ပေါ် ကိုယ်က ထိုင်မိလျက်သား ဖြစ်ခဲ့ပေသကိုး။ အတော်ဆုံးသည့် ... သို့သော် ကျွန်မ ရိုးသားကြောင်း သူ လက်ခံ၏။) သူက ဆက်လက်၍ ...တော့ ဒေါ်ရွှေကူ ဆိုတာ ဆရာမကြီးတန်းရောက်နေပြီ။ နည်းနည်းတော့ behave ...တယ်' ဟု ဝေဖန်၏။ သည်တော့မှ ကျွန်မ ခေါင်းပုသွားသည်။ သူက ကျွန်မကို ...ကြည့်ရင်း 'ခုမှ ဘာမျက်နှာငယ်လေးနဲ့ ကြည့်နေတာလဲ' ဟု အစ်ကိုကြီးလေသံဖြင့် ...သလိုလို နောက်သေးသည်။

...ကိုသရေ ရှင့်ကို ကျွန်မ အဲဒါတွေ လွမ်းတာ။ ကျွန်မရဲ့ မလိမ်မိုး မလိမ္မာပုံတွေ ...သ တစ်ယောက်ပဲ ဆုံးမခဲ့တာလေ။)

ကျွန်မက စိတ်ကောက်၏။ 'နောက် ရှင့်ကို ဘယ်တော့မှ မဖက်တော့ဘူး' ဟု ...ပြီး တကယ်လည်း မဖက်တော့ပါ။ သူ သတိပေးသည့်အတိုင်း ဆရာမကြီး မဟုတ် ...လူကြီးလို အမူအရာ (behave) လုပ်ရ၏။ ဒါတောင် အဆူခံ မလွတ်သေး။ ...များ ပေါ်ခါစ သူ့အိမ်လည်တုန်း ကျွန်မ ဖုန်းမြည်လာသည်။ ကျွန်မက သူများ ...ဖုန်းဖွင့်ပြီး သူ့အိမ်ရှေ့လမ်းမပေါ် ထွက်လိုက်၏။ သူက ကျိတ်ပြီး ဆူပြန်သည်။

'ဖုန်းပြောတာ ဣန္ဒြေရရ ထိုင်ပြောစမ်းပါ။ သိပ်တောကျတာပဲ။ အိမ်ထဲမှာ ပြော ...တယ်' တဲ့။

ဘဲ ရှင့်ကို ကျွန်မ မလွမ်းဘဲ နေနိုင်ပါ့မလားနော်။

လူစိမ်း ဧည့်သည်များနှင့်အတူ တွေ့လျှင်တော့ သူက ကျွန်မကို ပွဲထုတ်တတ် ...သည်။

'ကျွန်တော်တို့က နှစ်ပင်လိမ်ဗျ။ စာရေးဆရာအချင်းချင်းအပြင် နိုင်ငံရေးအတူ ...သာတာ' ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ ကျွန်မနှင့် ပတ်သက်ပြီး ဂုဏ်လည်း ယူပါသည်။

သူက အီလက်ထရွန်းနစ် ပစ္စည်းအသစ် မက်တတ်၏။

အင်တာနက်ပေါ်တော့ သူကြည့်နေပြီ။ ကွန်ပျူတာဖြင့် စာရိုက်တော့လည်း ကိုယ် ... တစ်စာရိုက်သည်။ ကျွန်မက ဆရာမြသန်းတင့်တောင် ကွန်ပျူတာမရိုက်ဘူးဟု ရောပြီး ...ခြပေးသည်။ နောက်ပိုင်း 'တက်ဘလက်' ခေါ် ပစ္စည်းလေးပေါ်လာတော့လည်း သူ ...နေပြီ။ ကျွန်မကို ခတ်ပုံရိုက်ပြရင်း ကြွားသေးသည်။ ကျွန်မက မျက်စောင်းထိုးပြီး ...လေးတွေ ကိုင်တာ' ဟု ပြန်နှက်လိုက်၏။ (ယခု ကျွန်မ တက်ဘလက် သုံးနေပြီ။ ...ကို ပြပြီး ပြန်ကြွားချင် စမ်းလှ၏။)

ကြော် သူ့အကြောင်းတွေးလျှင် သူ၏ အမြင်ကျယ်ပုံကို မမေ့နိုင်ပါ။

သူနှင့် ကျွန်မ၊ ပြီးတော့ ဆရာမောင်စူးစမ်းကို အဖွဲ့ချုပ် လူငယ်အချို့က အ
လာမလုပ်တော့ဘဲ ရှောင်နေကြပြီ၊ အေးအေးဆေးဆေး စာရေးဆရာ ပြန်လုပ်နေ
ဟု ဝေဖန်ကြောင်း သူ့ကိုပြန်ပြောတော့ သူက 'ဒေါ်ရွှေကူ ကိုယ့်အတွ
ကျွန်တော့်အတွက် မရှင်းနဲ့၊ ကျွန်တော်ရှေ့လာပြောရင် ကော်လာဆွဲခါပြီး လ
ထိုးပစ်မယ်၊ မင်း ဘယ်နှခါ ထောင်ကျပြီးပြီလဲ၊ ငါ သုံးခါကျပြီးပြီလို့ ပြောမယ်'

သူ သည်လို ကြမ်းကြမ်းပြောသည်ကို သည်တစ်ခါပဲ မြင်ဖူးပါသည်။တစ်
သူက အေးအေးဆေးဆေးအမူအရာဖြင့် 'မိသားစုအတွက် လုပ်ရဦးမယ်' ဟု စိတ်
ပြောရှာပါသည်။ သူ နောက်ဆုံးထွက်လာခါစမှာလည်း သူစာအုပ်တွေ ရှင်းနေ
မြင်၍ 'စာအုပ်ဆိုင်မလုပ်တော့ဘူးလား' မေးဖြစ်သည်။ သူက စာအုပ်တွေ
'ကျွန်တော် ပြန်ရောက်ပြီလေ' ဟု ဖြေပါသည်။

(မြင့်ရေ မြင့်က ကံကောင်းပါတယ်။ ခင်ပွန်းကောင်း ခင်ပွန်းစစ်၊ ခင်ပွန်း
အပြည့် ရခဲ့တာပါ။)

တစ်ခါကလည်း ကျွန်မကို ပြောဖူးသေးသည်။

'နိုင်ငံရေးလုပ်တာ ကျွန်တော်တို့က မိသားစုပဲ ဒုက္ခရောက်တာ၊ ဒေါ်
ကလောင်နာမည်ပါ ထိခိုက်ခံရတာ' တဲ့။ နိုင်ငံရေးသမားဆိုသော လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်
စုက ကျွန်မကို သည်လို နားမလည်ကြပါ။ ကိုဝံသက ကျွန်မကလောင်ကို တန်
သည်။ ဂရုစိုက်သည်။ စာရေးဆရာဂုဏ်ကို တန်ဖိုးထားခြင်း ဖြစ်သည်။

ကျွန်မနှင့် သူ ကံစပ်သလား မသိ။ စစ်အစိုးရသည် သူနှင့်ကျွန်မကို
တစ်တွဲအဖြစ် သတ်မှတ်ဖူး၏။ ၁၉၉၂ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ (၂၉)ရက်နေ့၊ ကျွန်မ
လွတ်သောအခါ မိန်းမဆောင်မှ ထောင်ဘူးသို့ လမ်းလျှောက်စဉ် နံရံတစ်
ခါးထောက်ရပ်ရင်း ဟိုကြည့် သည်ကြည့် လုပ်နေသူတစ်ဦးကို လှမ်းမြင်လို
အဝတ်အစားက အဖြူဝတ်စုံမဟုတ်။ အရပ်ဝတ် ခပ်ကောင်းကောင်းဖြစ်၏။
သည်လို မြင်ရုံနှင့် သူလည်း လွတ်ပြီဟု သဘောပေါက်ရသည်။ အစိုးရက ကျော
ဗိုလ်မှူးဟောင်း အတွဲစသဖြင့် အတွဲလိုက်လွတ်ရာ ကိုဝံသနှင့်
စာရေးဆရာ+အမတ်အတွဲ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ ထောင်ပိုင်စားပွဲတွင် အတ
စောင့်ကြဆဲ သူပြောသော ရင်တွင်းစကား တစ်ခုကိုလည်း ကျွန်မ မမေ့နိုင်ပါ။

'စိုင်းထီးဆိုင်သီချင်းလို ဒုတိယနဲ့ နောက်ဆုံးခေါက် ဖြစ်ချင်တယ်' တဲ့။ (
ဆန္ဒမပြည့်ရှာပါ။ တတိယခေါက် ပြန်ခေါ်ခံခဲ့ရသည်။)

ကျွန်မမှာ ကား မရှိတော့ဘဲ သူ့မှာ ကားရှိသောကာလတစ်ခုသို့ ရောက်ခဲ့
ဒေါ်ခင်မျိုးချစ် နှစ်လည်ဧည့်ခံပွဲ၌ သူနှင့် ဆုံပြီး မြို့ထဲ ဆက်သွားမည်ဆိုတော့ သူ
လိုက်ဖို့ ခေါ်သည်။ ကျွန်မ ထုံးစံက ကျွန်မ မောင်းချင်မောင်းမည်။ အကယ်၍ ကျ
မောင်းလျှင် ရှေ့ဆုံးကားမောင်းသူဘေး၌ ထိုင်သည်။ အခြားလူစိမ်းမောင်းသော

နောက်ခန်းမှာသာ ထိုင်သည်။ ယခုလည်း သူများကားမို့ နောက်ခန်းထိုင်ရန် တံခါး သူက ရှေ့တံခါးကို ဖွင့်ရင်း 'လာစမ်းပါ ရှေ့မှာထိုင်၊ မောင်နုမတွေပဲ' ဟု ခေါ်ပါ

သူနှင့်ကျွန်မသည် တကယ်ပင် မောင်နှမအရင်းဟု ခံစားရပါ၏။ တစ်ခါမှ မရင်း ည်းမဖြစ်။ သွေးလည်း မကွဲ၊ တစ်ယောက်၏ စာကို တစ်ယောက်က ချီးကျူး မုဒိတာ ခဲ့ဖြစ်ကြေး။

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် သရုပ်ဖော် ကျွန်မ၏ 'ငါတို့ခေတ်က တက္ကသိုလ်' ရေးစဉ် အများကြီး တိုင်ပင်ခဲ့ရ၏။ စိစစ်ရေးကာလမို့ သတိနှင့် ရေးရ၏။ ရေးပြီးသောအခါ ရှုတစိုက် မေးလေသည်။

'ကျွန်တော်က ဘယ်အခန်းမှာ ပါလဲ'

ကျွန်မက ချက်ချင်းဖြေ၏။

'ဖြတ်လျှောက် . .'

သူ စိတ်မဆိုးပေ။ သူ သဘောပင် ကျနေသေးသည်။ စာအုပ်က ၁၉၆၂ အထိ ဖြစ်၍ ၁၉၆၀ တွင် ရပ်လိုက်ရကား သူ့အခန်း မပါသလောက် ဖြစ်နေသည်။ သူသည် ခြင်းကို စိတ်မဆိုးသည့်ပြင် လူရင်းတွေ့တိုင်း 'သူ့ဇာတ်မှာ ကျွန်တော်ကဖြတ်လျှောက် ဟု ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင် ကျေကျေနပ်နပ်ကြီး ပြောပြနေတတ်ပါသေးသည်။ စိတ်ရင်း တဲ့ ရဲဘော်ကြီး။

မှာလည်း သူ့ဇာတိရွာ မြစ်ကျိုးမှ နိုင်ငံရေးလူသားတွေ ရောက်နေတာနှင့် သူ့အိမ်မှာ သည်။ သူက မိတ်ဆက်ပေးသည်။ မြစ်ကျိုးမှ လူတွေက သူ့ကို 'ဆရာ ကျွန်တော် ဘာလို့မလာသေးတာလဲ'ဟု ရိုးရိုးသားသားမေးကြသည်။

ကာယကံရှင် မဖြေမီ ကျွန်မက 'ကြောက်လို့' ဟု ကလေးဆန်ဆန် ဝင်ဖြေ၏။ မှားသွားပြီ။ ဒါ နောက်ရမည့်နေရာ မဟုတ်။ ကာလက ၂၀၁၁ လောက်ပါ။ ရေစီကို အာသာငမ်းငမ်း မျှော်လင့်နေကြသည့်အချိန်။ ကိုဝံသ ကျွန်မကို ဆူတော့မှာပဲ သင်၏။ လူစိမ်းတွေရှေ့မို့ သူ မဆူပါ။ ကြောက်လို့ ဆိုသောအဖြေကိုလည်း အတည် ခံမခံ နိုင်ပါ။ ဤအခါ သူက ကျွန်မကို ခပ်အေးအေး ကြည့်ပြီး 'ဘာဖြစ်လို့ စကားကို လွှတ်စပယ် ပြောရတာလဲ' ဟုသာ ဆုံးမလေသည်။ သူ့လူများကိုလည်း ဖြေရှင်းပြီးသား သွားသည်။

ကိုဝံသ၏ နောက်ဆုံး နှစ်နှစ်ကတော့ သူ့ဘဝအချိုးအကွေ့ကြီးဖြစ်၏။ 'ပြည်သူ့ တ်ဂျာနယ်' ထုတ်ဝေခွင့်ရခြင်း၊ မြန်ကြားရေးအရာရှိများနှင့်အတူ ပြည်ပသွားခြင်း၊ တင်းစာဆရာအသင်း ဥက္ကဋ္ဌပေးခံရခြင်း၊ စာနယ်ဇင်းကောင်စီ ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ ပေးခံရခြင်း သည်တို့အတွက် လူငယ်အချို့က သဘောမတူကြပေ။ ရန်သူနှင့် ပေါင်းသည်ဟု စွပ်စွဲ

ကြသည်။ 'ခွချက်' ဟုပင် ရက်ရက်စက်စက် အပြစ်တင်သည်။ ကျွန်မကတော့ တိုင်း
ဖလိုဆိုဖို့ကို နားလည်ပါသည်။ 'လူမပြောင်းဘဲ မူပြောင်းလျှင် လက်ခံသည်' ဟု
ပြီးပြီ။ မူပြောင်းလျှင် လူချင်းပေါင်းနိုင်ရမည်။ ဤသဘောတရားကို လူတိုင်းလက်ခံ
ပြောရန်ကား မလွယ်ပေ။ နောက်ဆုံး သူရေးခဲ့သော 'ပြောချင်လွန်းလို့' တွင် ဤ
တွေ အများကြီးပါသည်။ အားလုံးကို လက်ခံအောင် ပြောဖို့ကား 'အချိန်' ၏
သာဖြစ်၏။ ကျွန်မကမူ အခမ်းအနားများ၊ အထူးသဖြင့် နိုင်ငံရေး အခမ်းအနား
မိန့်ခွန်းပြောတိုင်း သူ့လေသံ ဟန်ပန်၊ သူ့စကားလုံး ရွေးချယ်မှု၊ သူ့စေတနာတို့ကို
လေးစားရ၏။ သူ ဒီထက် ပြောရဦးမည်။ ပြောဖို့ ကျန်သေးသည်။

သို့သော်

လတ်လတ်က ဖေဖေ့မှာ ကင်ဆာရှိနေပြီ ဟု ပြောတော့၊ ကျွန်မ ခြေမကိုင်မိ
မကိုင်မိ ဖြစ်သွားသည်။ ကျွန်မ အကြာကြီး ငိုပါသည်။ လတ်လတ်ရှေ့မှာလည်း ငို
အိမ်ပြန်ရောက်တော့လည်း တစ်ယောက်တည်း ငိုသည်။

သူ့ကို ဘားလမ်းတိုက်ခန်းမှာ တစ်ခါပဲ သွားကြည့်၏။

မြင့်က သူငယ်ချင်းကို အားပေးပါဦး ဟု တိုးတိုး ဆိုသည်။

သူ့ကို အားပေးဖို့ ခွန်အားက ကျွန်မမှာ မရှိ။

ကျွန်မ အစ်ကိုရင်းတစ်ယောက်၊

ရဲဘော်တစ်ယောက်၊

စာပေရောင်းရင်းတစ်ယောက်၊

နိုင်ငံရေးသမားကောင်းတစ်ယောက်၊

တိုင်ပင်ဖော် တိုင်ပင်ဖက်တစ်ယောက်. . .

အိုး. . ဆုံးရှုံးမှုကား အတိုင်းအတာမရှိ။

လူတစ်ယောက် မည်မျှ ကြီးကျယ်ကြောင်း သူ့ဈာပနက ပြလေ့ရှိ၏။ အခမ်း
လုပ်ခွင့်ရရှိသဖြင့် ရေဝေးမှာ ပြည့်စုံနေသည်။ နိုင်ငံရေးနယ်ပယ်မှ လူများ၊ စာ
လူများ၊ အဝေး အနီးမှ လာကြသည်။ ကျွန်မက ခပ်ဝေးဝေးသစ်ပင်ရိပ်မှာ ရပ်နေ

သူ့ရုပ်ကလာပ်ကို မကြည့်ခဲ့ပါ။

မကြည့်ရက်ပါ။.

လူချင်းတွေ့လျှင် မပြုံးတုံ့ ပြုံးတုံ့နှင့် ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်သော ခင်မင်ဖွယ်
ကိုသာ တွေးမြင်ပြီး လွမ်းချင်ပါသည်။

ရွှေ...

၁၅.၄.၁၄ (သကြၤန်အငြ...

•

မိုးမလင်းမီ ကြွေသွားသည့် ကြယ်ဖျူကြီး

ါစိုးမိုး

၈၊ ၂၀၁၃ နေ့ နံနက်မှာ ကျွန်တော်သည် သင်္ဃန်းကျွန်းမြို့နယ်၊ ကျိုက္ကစံဘုရားဝင်းထဲ သက်ဖက်ရည်ဆိုင်မှာ ပန်းချီဆရာကြီး ဆရာမောင်ကျော်ညွန့်နှင့်အတူ ထိုင်ပြီး စား ချင်း ထွေရာလေးပါး ပြောနေခဲ့ကြသည်။ ဆရာမောင်ကျော်ညွန့်သည် နေ့စဉ်ထွက် သည့် ဂျာနယ်မျိုးစုံကို နေ့စဉ်ဖတ်သည်။ နိုင်ငံရေးလောက၊ အနုပညာလောက၊ အား လောက သတင်းမျိုးစုံကို အတော်စုံလင်အောင် သိသော ဆရာကြီးဖြစ်သည်။ သူနှင့် ကျွန်တော်တို့ ပြောနေကြသည့် ထွေရာလေးပါးသတင်းတွေထဲမှာ မိုးမလင်း ကြွေသွားသည့် ကြယ်ဖျူကြီး အကြောင်းမပါ ဖြစ်နေပါသည်။ ဆရာမောင်ကျော်ညွန့် သေးတာ သေချာသည်။ နံနက် ၉ နာရီမှာ ဆရာနှင့် ကျွန်တော် လမ်းခွဲပြီး ပြန်ခဲ့သည်။

ရောက်ပြီး မကြာမီပင် ကျွန်တော့်အိမ်က တယ်လီဖုန်းမြည်သည်။ တယ်လီဖုန်း ခေါ်ဖြူတုတ်က နားထောင်သည်။ ကျွန်တော့်ကို ခေါ်သည့်ဖုန်း ဆိုလို့ နားထောင် တစ်ဖက်က စကားပြောသူမှာ ဆရာ မောင်ပေါ်ထွန်း ဖြစ်နေသည်။

'ဆရာ ကြားပြီးပြီလား'

'ဘာအကြောင်းလဲ ဆရာ'

'ဆရာ မောင်ဝံသ ဆုံးသွားပြီ'

'ဩော်. . . ဆုံးသွားပြီလား'

ဒီနေ့ နံနက် စောစော ဆုံးသည်ဟု ပြောသည်။ တက်ရောက်ကုသနေသည့် ရိုယ ဆေးရုံမှာ ဆုံးသည်ဟု သိရကြောင်းပြောသည်။ ဆရာမောင်ဝံသကို နှီးချစ်ခင်သူတွေ နားစွင့် စောင့်စားနေသည့်သတင်း ဖြစ်သည်။ ဒီသတင်းကို ကြားရမည့် နေ့ကို မရောက် ပါစေနဲ့လို့ ဆုတောင်းနေခဲ့ကြသည်။ ကျွန်တော်အပါအဝင် ဆရာ့ကို ခင်သူတွေ၏ ဆုတောင်းမပြည့်ခဲ့ပါ။ ဒီနေ့မှာ သတင်းက ရောက်လာခဲ့ပါသည်။ ဆရာမောင်ဝံသ ဆုံးပြီ။

ဆရာမောင်ဝံသသည် ဒီနေ့ (၁၁. ၈. ၂၀၁၃) နံနက် ၆ နာရီ ၁၅မိနစ်မှာ ကွယ်လွန်သည်ဆိုတာကို ဆရာအောင်သင်း၊ ပန်းချီဆရာကြီး မောင်ကျော်ညွန့်နှင့် စီးပွားလုပ်ငန်းရှင် ဦးကျောက်တောင်တို့ကို ဖုန်းဆက်ပြီး အသိပေးလိုက်သည်။ နှမြောလိုက်တာ ဟု ပြောကြသည်။ ဆရာအောင်သင်းက သူသည် ဆရာမောင်ဝံသနှင့် ထိတွေ့ ရင်းနှီး နည်း သော်လည်း သတ္တိနှင့် အရည်အချင်းကို သိနေသည့်အတွက် နှမြောမိပါသည် ဟု ပြောသည်။ ပန်းချီဆရာကြီး မောင်ကျော်ညွန့်နှင့် ဦးကျောက်တောင်တို့က 'ပြည်သူ့ ဂျာနယ်ကို အမြဲဖတ်နေကြသူတွေဖြစ်လို့ ပင်တိုင်ဆောင်းပါးရှင် ဆရာမောင်ဝံသ၏ ပရိသတ်တွေ ဖြစ်သည်။

ဆရာမောင်ဝံသကို လူကိုယ်တိုင် တစ်ခါမှ မမြင်ဖူး၊ မတွေ့ဖူးသူတွေက နှမြော နေကြသည်ဆိုလျှင် ခင်မင်ရင်းနှီးသည့် ကျွန်တော်က နှမြောတသ၊ ယူကျုံးမရ ဖြစ်ရ ဆရာသည် သူဖြစ်သည့်ရောဂါကြောင့် ဘယ်လိုဝေဒနာကို ခံစားသွားရတာပါလိမ့်ဟု မိပြီး သနားမိပါသည်။ ဆရာ့ကို ကျွန်တော် စတင်မြင်ဖူး၊ သိကျွမ်းခင်မင်ဖူးသည့် ဆရာကွယ်လွန်သည့်အချိန်အထိ ကာလမှာ ဆရာသည် ဆေးလိပ်မသောက်၊ မသောက်တာကို သိခဲ့ပါသည်။ ဒီလိုဆရာမှာ ဘာကြောင့်များ အဆုတ်ကင်ဆာရော ပါလိမ့်၊ ကံဆိုးလိုက်တာ ဆရာရယ်၊ နှမြောလိုက်တာ ဆရာရယ် လို့ ရင်ထဲမှာ သည်။

ဆရာမောင်ဝံသနှင့် ကျွန်တော်တို့ ခင်မင်ရင်းနှီးခဲ့ကြတာ ဆယ်စုနှစ်တစ်ခု ထင်သည်။ ကျွန်တော် သဘောသားဘဝက အနားယူပြီး လေထန်ကုန်းထိုင်သည် ဖြစ်သည့် ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ်လောက်မှာမှ ဆရာနှင့် ကျွန်တော်တို့ လက်ဆွဲနှုတ်ဆက်ပြီး ရင်းနှီးခဲ့ကြတာ ဖြစ်သည်။ ဆရာသည် ကျွန်တော့်ကို မမြင်ဖူးခင်ကပင် ကျွန်တော့် ပရိသတ် ဖြစ်နေခဲ့သည်ဆိုတာကို သိရသည်။ ဆရာ့ကို ကြည်ညိုလေးစားရင်း ကျွန်တော် ဆရာကို ပိုမိုချစ်ခင်သွားသည်။ ကျွန်တော်ရေးသည့် စာအုပ်ထွက်တိုင်း တစ်အုပ် လက်ဆောင်သွားပေးသည်။ ဆရာသည် ကျွန်တော့်စာအုပ်ကို ဖတ်ပြီး ထောင်ကျနေသည့် ဆရာဦးဝင်းတင် ဖတ်ဖို့ဆိုပြီး ဦးမောင်မောင်ခင် လက်ကို တော့သည်။ ဦးမောင်မောင်ခင်သည် ဆရာ ဦးဝင်းတင်ကို ထောင်ဝင်စာ သွားတွေ့ ဖြစ်သည်။ ဆရာမောင်ဝံသသည် ကျွန်တော့်ကို ခင်မင်တာက ပုဂ္ဂိုလ်ရေးအရ ကြည်ညို စားလို့ မဟုတ်၊ ကျွန်တော်ရေးသည့်စာတွေကို ဖတ်ပြီး သဘောကျလို့ ခင်မင် ဖြစ်သည်။ သဘောကျတယ်ဆိုတာ ကြိုက်လို့မဟုတ်၊ ကျွန်တော့်စာကို ဖတ် သူ့စိတ်ချမ်းသာသွားလို့ သဘောကျတာဖြစ်မည်။ သူ့စိတ်ထဲမှာတော့ (ပေါက် အတော်ရေးတဲ့လူ) လို့ တွေးမိမှာ သေချာသည်။ ကျွန်တော့်ကို အဲဒီလို ဆက် သဘောကျသည်။ ဆရာ ကတော့ လူယဉ်ကျေး၊ သဘောကောင်းသည့် ပညာတတ် သူ့မျက်နှာမှာ ပေါ်လွင်နေသည်။ ဆရာသည် အပြောအဆို၊ အရေးအသား၊ အကျင့်

ယဉ်ကျေး ဖော်ရွေသူဖြစ်သည်။ ရယ်စရာ မောစရာကိုပင် ယဉ်ယဉ်ကျေးကျေး တတ်သူဖြစ်သည်။

သည် ကျွန်တော့်ကို တစ်ခါပဲ နောက်ပြောင်ဖူးသည်။ သူနောက်ပြောင်တာ ကလည်း သိမ်မွေ့သည့်အတွက် ချစ်စရာကောင်းသည်။ ဆရာဇော်ဂျီ နှစ်တစ်ရာပြည့်ပွဲနှင့် ဖွင့်ပွဲကို ဆင်နွှဲကြရန် ဖျာပုံမြို့ကို ရောက်နေကြစဉ်ကဖြစ်သည်။ ကျွန်တော့် တစ်ယောက်က မှားစီးသွားသည်။ ကျွန်တော်က ကျန်နေတဲ့ ဖိနပ်တွေထဲက တော့်ဖိနပ်နှင့် အနီးစပ်ဆုံးတူသည့် ဖိနပ်တစ်ရန်ကို ယူစီးပြီး ဖျာပုံမြို့ထဲ ထွက်လာ သူများဖိနပ်ကို စီးထားရသည်ဆိုသည့် အသိစိတ်က ဒုက္ခဖြစ်နေသည့်အတွက် ကြီးထဲဝင်ပြီး ဖိနပ်တစ်ရန်ဝယ်သည်။ ဖိနပ်အသစ်ကို မစီးသေးဘဲ ကိုင်ပြီး ကဲဆိုင်ထဲဝင်သွားသည်။ အဲဒီဆိုင်ထဲမှာ ဆရာမောင်ဝံသ အပါအဝင် စာရေးဆရာ၊ စာဆရာနှင့် နိုင်ငံရေးသမားအုပ်စုကြီး ထိုင်နေကြတာ တွေ့ရသည်။ ဖိနပ်အသစ် သည့် ကျွန်တော့်ကို ဆရာမောင်ဝံသက မေးသည်။

'အဏ္ဏဝါကြီး ရန်ကုန်မှာ ဖိနပ်ဝယ်မရလို့ ဖျာပုံက ဝယ်သွားရတာလား'

'ကျွန်တော့်ဖိနပ်ကို ဘယ်သူမှားစီးသွားလဲ မသိပါဘူး ဆရာရယ်၊ ကျွန်တော်က ကျွန်တော့်ဖိနပ်နဲ့ အနီးစပ်ဆုံးတူတဲ့ ဖိနပ်တစ်ရန် ဆွဲစီးလာခဲ့တယ်'

'အကောင်းဆုံးကို ရွေးပြီး မှားစီးလာခဲ့တယ် ဆိုပါတော့'

ကျွန်တော် ပြုံးပြလိုက်ရပါသည်။ သူပြောတာ ဟုတ်နေသည်။ တည်းခိုဆောင်မှာ နေသေးသည့် ဖိနပ်တွေထဲက အကောင်းဆုံးတစ်ရန်ကို ကျွန်တော် ဆွဲစီးလာခဲ့ရတာ သည်။ ကျွန်တော်နှင့် ဆရာမောင်ဝံသတို့ ပြောနေတာကို ကြားသည့် ဆရာကိုကိုကြီး ဝေ) က သူ့ခြေထောက်ကို ငုံ့ကြည့်ပြီး ပြောသည်။

'ကျွန်တော် စီးထားတာ ဆရာအဏ္ဏဝါရဲ့ ဖိနပ်များလားမသိဘူး၊ ချောင်တောင် ကြီး ဖြစ်နေတယ်'

သူ့ခြေထောက်ကို ကျွန်တော်ကြည့်လိုက်တော့ ဟုတ်ပါ့ဗျာ၊ သူ စီးထားတာ တော့် ဖိနပ် ဖြစ်နေသည်။ သူကလည်း ကျွန်တော်စီးထားသည့် ဖိနပ်ကို ကြည့်သည်။

'ဟာ ဆရာအဏ္ဏဝါ စီးထားတာ ကျွန်တော့်ဖိနပ်'

ဆရာကိုကိုကြီးက မျက်စိမကောင်းလို့ ရိုးရိုးသားသား မှားစီးခဲ့တာ ဖြစ်သည်။ တော်ကတော့ ဆရာမောင်ဝံသ ပြောသလို အကောင်းဆုံးကို ရွေးပြီး မှားစီးလာခဲ့တာ သည်။ ဆရာမောင်ဝံသသည် ပြုံးပြုံးရယ်ရယ်ဖြင့် အဲဒီလို ချစ်စရာကောင်းအောင် ပြောင်တတ်သူဖြစ်သည်။

၂၀၁၂ ခုနှစ်မှာ ဆရာမောင်ဝံသ ကျန်းမာရေးအတွက် ဆေးကုသခံရန် စင်ကာပူ သွားနေရသည်ဆိုသည့် သတင်းကို ကြားရသည့်အခါ ဆရာ အသက်ရှည်ပါစေ၊ ပါစေလို့ ဆုတောင်းပေးနေခဲ့ပါသည်။ ၂၀၁၂ ခုနှစ် ကုန်ခါနီးမှာ ဆရာ့ကျန်းမာရေး တက်မလာဘူးဆိုတာ ကြားသိရသည်။ ဆရာမောင်ပေါ်ထွန်းက ဆရာ့ကို သတင်း

မေးဖို့ သွားကြမယ် လိုက်မလား ဆိုတာနဲ့ လိုက်သွားခဲ့ပါသည်။ ကိုရဲ(ဦးရဲမြင့်၊သရ... ၏ ကားဖြင့် ရောက်လာကြသည်။ ဆရာတင်မောင်မြင့်၊ ဆရာမောင်ပေါ်ထွန်း ... ကျွန်တော်တို့ ဆရာမောင်ဝံသ ကို သတင်းမေးရန် ဆရာနေရာ မဟာဗန္ဓုလလ... (ဘားလမ်း) က တိုက်ခန်းကို ရောက်သွားကြသည်။

၂၇. ၁၁. ၂၀၁၂ နေ့ နံနက်ဖြစ်သည်။ ဆရာသည် ကျန်းမာရေးကြောင့် ... အတွေ့မခံတော့သည့် ကာလ ဖြစ်သည်။ ဆရာက တွေ့ချင်သူတွေကိုသာ ခေါ်... သည့် ကာလ ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်တို့ ရောက်သွားလို့ ဆရာ့ကို စတင်မြင်တွေ့လိုက်... အခါ ဆရာ၏ မျက်နှာသည် ဖြူဖျော့ဖျော့ ညှိုးနွမ်းနေသယောင် တွေ့လိုက်... ကျွန်တော်တို့ လေးယောက်ကို တွေ့လိုက်ရတဲ့ ဆရာ့မျက်နှာသည် ချက်ချင်း ... သွားသည်။ သွေးရောင် သားရောင် ပေါ်လာသည်။ ကျွန်တော်တို့ လာ... အတွက် ဝမ်းသာပျော်ရွှင်နေသည်။ ကျွန်တော်က ဆရာ့အနီးမှာ ကပ်ထိုင်ပြီး ဆ... ပေါ်မှာ လက်တင်ကာ တရင်းတနှီး စကားပြောနေခဲ့ပါသည်။ ဆရာထိုင်နေသည့် ... ဘေးက စားပွဲပေါ်မှာ သမ္မတကြီး ဦးသိန်းစိန် ပေးပို့သည့် ၄က်သိုက်အားဆေး... ခေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် လာရောက်သတင်းမေးသည့် ဓာတ်ပုံကို တွေ့ရသည်။

၂၇. ၁၁. ၂၀၁၂ နေ့ဟာ ဆရာ့ကို အသက်ရှင်လျက် ကျွန်တော်နောက်... လိုက်ရသည့်နေ့ ဖြစ်သည်။ ဆရာ့ကျန်းမာရေးကျဆင်းနေသည်ဆိုသော်လည်း ... ဆရာ၏ ရုပ်ခန္ဓာ နှစ်ခုလုံးသည် ဘာမှ မပြောင်းလဲ၊ ယခင်က အတိုင်းပဲ လို့ ... ထင်မိသည်။ ဆရာကျန်းမာပါစေ၊ အသက်ရှည်ပါစေလို့ အုထဲ အသည်းထဲက လို... လှဲ့လှဲ့ ဆုတောင်းခဲ့ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံကို စစ်အာဏာရှင်လက်အောက်က လွတ်... စေချင်လို့ ထောင်ကျခံပြီး ကလောင်လက်နက်ဖြင့် တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့သည့်ဆရာ့ကို ဒီမို... ရာနှုန်းပြည့် ရသည့်အချိန်အထိ အသက်ရှင်နေစေချင်သည်။ ကျွန်တော့်ဆု... မပြည့်ခဲ့ပါ။

၂၀၁၃၊ ဩဂုတ်လ(၁၁) ရက်နေ့၊ နံနက် (၆း၁၅)နာရီမှာ ဆရာ ကွယ်လွန်... ပါသည်။ ဒီမိုကရေစီနှင့် လူ့အခွင့်အရေးတွေ အပြည့်အဝ ရသည့်အချိန်အထိ ... အသက်ရှင်လျက် နေမသွားရလို့ နှမြောမိပါသည်။ ဒီမိုကရေစီ အရှေ့ဦးကာလပဲရှိ... မိုးမလင်းမီမှာ ကြွေသွားသည့် ကြယ်ဖြူကြီးတစ်လုံးဟု ခံစားမိပါသည်။

ဆရာမောင်ဝံသ ကောင်းရာသုဂတိ ဘုံဘဝရောက်ပါစေလို့ ပြုသမျှကု... ကို အမျှဝေရင်း ဆုတောင်းနေပါသည်။

အ...

●

မ်းဆွတ်မိပါတယ် ဦးရေ...

သင်း

အများသူငါက 'သတင်းစာဆရာ၊ စာရေးဆရာ၊ နိုင်ငံရေးသမား၊ အယ်ဒီတာ' စတဲ့ တဲ့ ဂုဏ်ပုဒ်တွေကြောင့် 'ဆရာ' လို့ ခေါ်ကြတာ များပါတယ်။ ကျွန်မအနေနဲ့တော့ သားဆုံး ပြောရရင် ဦးကို အဲဒီ ဂုဏ်ပုဒ်တွေကြောင့် စ သိခဲ့တာ မဟုတ်ပါဘူး။ အဖေ့ နီးတဲ့ မိတ်ဆွေတစ်ဦး၊ ဘက်တဘက်တည်းမှာ အတူ ရှိနေတဲ့ ယုံကြည် စိတ်ချရတဲ့သူ၊ င် နိုးသားတည်ကြည်တဲ့ ဖြောင့်မတ်မှန်ကန်တဲ့ ဦးလေးတစ်ယောက်လို သိခဲ့ ရင်းနှီး ပါ။

ငယ်ငယ်က အဖေနဲ့အတူ မြို့ထဲသွားရင် သမီးတစ်ယောက်ယောက်က အမြဲလိုလို လိုက် လိုက်သွားရတတ်တယ်။ အဲဒီအခါ အဖေက အိမ်အပြန်လမ်းတွေမှာ ဆူးလေ နားက ဘတ်စ်ကားမှတ်တိုင်ကို အသွား၊ ကိုစိုးသိမ်းဆီ ဝင်လိုက်ဦးမယ် ဆိုပြီး မ်းက မြေညီထပ် အခန်းလေးထဲ သွားသွားလည်တတ်တာ မှတ်မိနေပါတယ်။ ခါ တစ်ခါတလေ ဦးကို တွေ့တဲ့အခါလဲတွေ့၊ မတွေ့တဲ့အခါလည်း အန်တီမြင့်နဲ့ မြည်ပြော ပြန်ရတတ်တယ်။ ဦးကို တွေ့လိုက်ရင် အမြဲ အေးအေးချမ်းချမ်း ပ်ရပ်ရပ် တွေ့ရတတ်တယ်။ ဘိုသီပတ်သီနဲ့ တစ်ခါမှ မတွေ့ဖူး။ အန်တီမြင့်ကိုလည်း အေးအေးနဲ့ အမြဲလို တွေ့ရတတ်တာမို့ လိုက်ဖက်တယ်လို့ စိတ်ထဲမှာ ချမ်းသာမိတယ်။

ဦးက သွက်လက်ဖျတ်လတ်တာ သိသာလှတယ်။ မျက်လုံးအကြည့်တွေကအစ လင်ဖျတ်လတ်တယ်။ ဧည့်ခန်းမှာ စာအုပ်တအုပ် ဖတ်လျက်၊ ဒါမှမဟုတ် စာအုပ် ဘေးချလျက် ထိုင်လျက်သား တွေ့ရတတ်တယ်။ မိတ်ဆွေ အများကြီးနဲ့ တွေ့ရခဲ့တယ်။ ဦးသာနိုးနဲ့တော့ မနက်ဆို လက်ဖက်ရည်ဆိုင် ထိုင်လေ့ရှိတယ်လို့ ကြားဖူးတယ်။

မြို့လယ်ခေါင်မှာ၊ ကျွန်မတို့တစ်တွေက မြို့စွန်မှာနေကြရတော့ တွေ့တဲ့အခါ တ်ရရ ရှိမိတာလေးတွေပါ။

နောက်တော့ ဦးရဲ့ 'ဒေါင်းစာပေ' ဆိုတဲ့ စာအုပ်တိုက်ကို အထင်ကြီး လေးစားပြီး အိမ်မှာ ချိတ်ထားတဲ့ ရွှေဘောင်လေး ကွပ်ထားတဲ့က ဒေါင်းပုံလေးကို လာတိုင်း အမြဲ

ပေးမိတယ်။ တစ်နေ့ ကိုယ့်အိမ်နဲ့ကိုယ် နေတဲ့အခါ ဒါမျိုးလေး ချိတ်မယ်လို့ စိတ်ထဲမှာ
တေးထားမိခဲ့တာပေါ့။ နောက်တော့ ပထမဆုံး ကိုယ့်အိမ်နဲ့ ကိုယ် နေပြီ ဆိုတာနဲ့ မြန်မာ
ပြည်က အစ်မကို ပထမဆုံး လှမ်းမှာတာ အဲဒီ ရွှေခြည်ထိုး ကဒေါင်း ပန်းချီကား
အဲဒါ ငယ်ငယ်က ဦးအိမ်မှာ တွေ့ခဲ့ရတဲ့ အစွဲအလမ်းကို အကောင်အထည်ဖော်တာ

နောက် ဇစမှာ မြို့ထဲမှာ ဆန္ဒပြကြတော့ စီတန်းလှည့်လည်ပြီး အပြန် ၃၃ လမ်း
ရောက်ခါနီးမှာ မာရှယ်လော ရုပ်သိမ်းတာ ကြုံရတယ်။ လူတွေကလည်း သောင်း
ဖြုဖြု ပျော်လိုက်ကြတာ။ ချက်ချင်းပဲ ၃၃လမ်းထိပ်မှာ စင်ကလေးလုပ်လို့ အနုပညာ
တက်ဟောကြတယ်။ အဲဒီမှာ ဦးက ကနဦးတက်ပြောတဲ့အထဲ ပါတယ်။ လူပင်လယ်
ကြည့်ပြီး ဦးပြောတာ မာန်ပါလှတယ်။ စင်နောက်ကနေ စင်ပေါ် က တက်ကြွစိတ်နဲ့ လှ
နေတဲ့ဦးကို ငေးကြည့်နေမိတာ မှတ်မိပါတယ်။ အဲဒီတုန်းက ဦးနဲ့အတူ ဆရာဦး
အဖေ၊ ကိုဇာဂနာတို့ ပြောတာ မှတ်မှတ်ရရ ရှိမိတယ်။

နောက်တော့ အထဲရောက်နေတဲ့ဦးအစား အိမ်မှာ အန်တီမြင့်ကိုသာ တွေ့
တယ်။ အဲဒီအချိန် အဖေကလည်း အထဲမှာ။ ကျွန်မကလည်း သင့်ဘဝမဂ္ဂဇင်းမှာ
ဝင်ချိန်။ ဦးမရှိပေမယ့် အလုပ်လုပ်ရင်း ပြေးရင်းလွှားရင်း သင့်ဘဝစာအုပ်လေးကို
မြင့်ဆီမှာ ဝင် ဝင် ပေးမိတတ်တယ်။ အဲဒီအချိန်တုန်းက အထဲမှာ စာဖတ်ခွင့်
ဒါပေမဲ့ ဖတ်နိုင်တဲ့အချိန် ဖတ်လို့ရအောင်ပါ။ ဦးလွတ်လာတော့ ကျွန်မတို့
တစ်တွေ သွားတွေ့ကြသေးတယ်။ အခန်းထဲ နေမထိ လေမထိ နေရလို့ ထင်ပါရဲ့
အသားက ဖြူဆွတ်လို့. . ။ ဝလည်း ဝလာတယ်။ လူကတော့ ကျန်းမာရေး စစ်ဆေး
ဆိုပေမယ့် စိတ်ဓာတ်က ခိုင်မာဆဲပဲဆိုတာ သိခဲ့ရတယ်။ အဲဒီတုန်းက အထဲက
အကြောင်း သတင်းမေးတဲ့ ဦးကို ပိုပြီး ရင်းနှီးချစ်ခင်စိတ်ဖြစ်မိပါတယ်။

နောက်တော့ ကျွန်မလည်း တစ်ရပ်တစ်ရွာ ရောက်။ ခရီးမိုင်ပေါင်း
ဝေးကွာကြပြီ။ တစ်နေ့တော့ အမေရိကားကို ဦးလာမယ်ဆိုတဲ့ သတင်းကြား
အဲဒီအချိန် အဖေ မရှိတော့ဘူး၊ အဖေ ရှိရင် မြန်မာပြည်က သူ့မိတ်ဆွေတွေ ဘယ်သူ
သွားတွေ့ ဆုံနေကျ။ အခု အဖေ မရှိတော့ပေမယ့် ဦးကို LA ကို လာဖို့ ဖိတ်
ဆန်ဖရန်စွကို မိုးမခက ကိုမောင်ရစ်တို့ မိသားစုက LA ကို သူတို့ လိုက်ပို့
အဲဒီတုန်းကအချိန်တွေဟာ ဦးနဲ့ ကြာကြာကြီး စကားပြောခဲ့ရတဲ့ အချိန်တွေ၊
ကောင်းခဲ့တဲ့ အချိန် တွေမို့ မမေ့နိုင်တော့ဘူး ဦးရေ. . ။

ရှေးဟောင်းနှောင်းဖြစ်တွေ အများကြီး နေ့ရော ညရော ပြောကြတယ်။
ပလွတ်ပလွတ်နေအောင် အရမ်းစကားများတဲ့ ချိုသင်းကို ပြုံးပြုံးပြုံးပြုံးနဲ့ ဦးက
တတ်တယ်။ ကိုယ် မသိမမီလိုက်တဲ့ အကြောင်းတွေလည်း ဦးက ပြောပြတယ်၊
Dim Sum ကို LA က ကိုမိုးကျော်က လိုက်ကျွေးလို့ ကိုမောင်ရစ်မိသားစုနဲ့
တစ်အုပ်ကြီး အတူ သွားစားကြတယ်။ ဆိုင်က လူအရမ်းများလွန်းလို့ တစ်နာရီ

...ရပ် စောင့်နေရပေမဲ့ စကားတွေက ပြောတုန်းပဲ။ စားနေတုန်း ကျွန်မရဲ့ Dim ... စားပုံစားနည်းကို ဦးကို ပြောပြတော့ ဦးက သဘောကျနေတာ။

ကျွန်မက ကိုယ်ချစ်ခင်တဲ့ မိတ်ဆွေတွေနဲ့ Dim Sum အတူ စားရင် သူ့အကြိုက်ဆုံး ...ကို မှတ်ထားလိုက်တာပါ။ နောက်တစ်ခါ စားရင် အဲဒီမိတ်ဆွေ မပါတော့ပေမယ့် ... သတိတရနဲ့ အဲဒီ သူ့အကြိုက်ဆုံး တမျိုးကို မှာစားတာပါ။ ခင်မင်တဲ့ မိတ်ဆွေတွေ ...များတော့ တစ်ယောက်တစ်မျိုးနဲ့ဆိုတော့ ကိုယ်မှတ်ထားတဲ့ အမျိုးအမည်တွေက များပြီး ...စားရဖို့ ဖြစ်လာတာပေါ့။ ဦးရော ဘာအကြိုက်ဆုံးလဲလို့ မေးတော့ အချိန် တော် ...ကြာအောင်ပဲ ပြုံးပြီး စဉ်းစားနေတယ်။ နောက်မှ ဦး အကုန် ကြိုက်ပါတယ် တဲ့။ ...တော့ ချိုသင်း အကုန်စားလို့ ရပါတယ်တဲ့။

နောက်တော့ Universal Studio သွားလည်ကြတယ်။ အဲဒီနေ့က ပိတ်ရက်တခုခုနဲ့ ...ဆိုင်နေလို့ ထင်တယ်။ ရှိုးတစ်ခုခု ကြည့်ရဖို့၊ ride တစ်ခုခု စီးရဖို့ အတော်ပဲ တန်းစီ ...ရတယ်။ ကျွန်မက LA လာလည်ကြတဲ့ မိတ်ဆွေ ကြီးကြီးငယ်ငယ် ဒီနေရာကို ပို့ဖူး ... ပါပေမဲ့ ဦးလို လူမျိုး မကြုံဖူးသေးဘူး။ သူက လူကြီးမို့ စီးနိုင်ရဲ့လား စီးချင်ရဲ့လား ...ကို တစ်ခါမှ မငြင်းခဲ့ဘူး။ ရှိသမျှ ride အကုန် ကြမ်းကြမ်းနုနု စီးမယ်ပဲ။ လုံးလုံး ...ပုံ မရဘူး။ ကိုမောင်ရစ်တို့ သားအဖရယ်၊ ဦးရယ် ကျွန်မရယ် ဝါသနာပါတဲ့ ... စိတ်ကြိုက် တစ်ခုပြီးတစ်ခု တက်ညီလက်ညီ မမောတမ်း စီးကြ ပျော်ကြတယ်။ ...တန်လည်း ပျော်ရွှင်ခဲ့ကြပါတယ်။ ကျနတဲ့ မိသားစုဝင်တွေကတော့ ride တွေလဲ ...ကြိုက်ကြတာမို့ ကျွန်မတို့ကို စောင့်ပေးတာပေါ့။ ခေတ်မီတဲ့ နည်းပညာအသစ်အဆန်း ...ကို ဦးက သဘောကျတယ်။ အကုန်လုံးကို လက်ခံ နားလည်တယ်။ ဟန်ဆောင်မှု မရှိ ...တင် လုံးလုံးမများတဲ့ဦးပဲ။ ဦးရဲ့ ဂုဏ်ဒြပ်တွေကို ရှိန်နေတဲ့ အရှိန်တွေ ပျောက်ပြီး ...ဦးလေးအရင်းလို ချစ်ခင်ရင်းနှီးခဲ့ရတဲ့ အချိန်တွေပါပဲ။

နောက်တော့ ဝါရှင်တန်ကို ဦး ပြန်ရတယ်။ ဟိုရောက်တော့ စာလေးတစောင် ...ပို့လိုက်ပါတယ်။ သူ့စာလေးက ဒီလိုပါ။

ကိုကျော်ဝဏ္ဏနဲ့ မိုးချိုရေ

အယ်အေမှာ လိုလေသေးမရှိ စောင့်ရှောက်ခဲ့တာ ကျေးဇူးတင် သတိရနေပါတယ်။

...ပုံတွေ ကြည့်ပြီး ပျော်ရွှင်ခဲ့ရချိန်လေးတွေကို လွမ်းဆွတ်နေတယ်။

...ရှင်တန် ပြန်ရောက်တော့ အိန္ဒိယရေကြီးတွေနဲ့ ပေါ့ကွာ။

နောက် ၂လသာသာဆို ရွှေပြည်ကြီးကို ပြန်တော့မှာဆိုတော့ အောင့်အည်းနေရဦး ...ပေါ့။

ကိုဝဏ္ဏမေမေ မားမားကိုလည်း သတိရကြောင်း ပြောပါ။ ကျန်းမာချမ်းသာကြပါစေ။

မောင်ဝံသ

အဲဒီတုန်းက အန်တီမြင့်ကလည်း ဝါရှင်တန်ကို သမီးနဲ့အတူ လိုက် [illegible] ကျွန်မကလည်း မိသားစုနဲ့အတူ တစ်ခေါက်ထပ်လာပါအုံးလို့ ဖိတ်လိုက် [illegible] ဒါပေမဲ့ ဦးမလာဖြစ်တော့ဘူး။ နောက်မှမိသားစုနဲ့အတူ လာပျော်ဦးမယ်လို့ အ [illegible] ပြောသွားခဲ့ သေးတာပါ။ ဦးရဲ့ Maung Wuntha (Soe Thein) ဆိုတဲ့ facebo [illegible] count မှာ ကျွန်မတို့ Water World show ကြည့်ဖို့ စောင့်နေကြတဲ့ ပုံလေး အ [illegible] ဦးတင် ထားတာ ဦးဆုံးမှ သွားကြည့်တော့ တွေ့ရလို့ စိတ်ထဲ ထိခိုက်မိပါတယ်။

ကျွန်မရေးတာ တခြားလူတွေရဲ့ အမြင်နဲ့ ရှုထောင့်ချင်း တူချင်မှ တူပါ [illegible] သူတို့ရေးတာ ဦးရဲ့ ခမ်းနားကြီးကျယ်တဲ့ လုပ်ဆောင်ချက်တွေ၊ ရပ်တည်ချ [illegible] စေတနာပါတဲ့ အားထုတ်မှုတွေအကြောင်း ဖြစ်ချင်ဖြစ်မှာပါ။ ဒါပေမဲ့ ကျွန်မရဲ့ ဦး [illegible] အကြောင်းကတော့ ရိုးရိုးရယ်ပါ။ သတင်းစာဆရာကြီး၊ နိုင်ငံရေးသမားကြီး၊ စာရေး [illegible] မောင်ဝံသရဲ့ တခြား တစ်မျက်နှာစာဖြစ်တဲ့ ချစ်ခင်ရတဲ့ ဦးလေးတစ်ယောက် အကြော [illegible] အမှားပါရင်လည်း ခွင့်လွှတ်ပါ။ ဘယ်တော့မှ မမေ့နိုင်အောင် အမြဲသတိရနေမှာ [illegible]

[illegible]

●

ထမဆုံးနှင့် နောက်ဆုံး

င်သွေးသစ်

'ဆရာမောင်ဝံသ'ကို 'အစ်ကို'ဟု ခေါ်သည်။ ဆရာမောင်ဝံသက မိမိကို 'ခင်ဗျား၊
သွေးသစ်'ဟု တုံ့ပြန်ခေါ်ပြောလေ့ ရှိသည်။ သူ့ကိုယ်သူတော့မူ 'ကျွန်တော်' ဟုသာ
ည်။

အစ်ကိုနှင့် မိမိသည် ၁၉၇၅ ခုနှစ်တစ်ဝိုက်တွင် စတင်တွေ့ဆုံ ဖြစ်ကြသည်။
ကိုက သတင်းစာ အယ်ဒီတာ၊ ဘာသာပြန်စာရေးဆရာ၊ မိမိက ကဗျာရေးသမား
ဇင်း အယ်ဒီတာ။ အလုပ်သဘောသဘာဝချင်း မတူညီကြသော်ငြား မိမိတို့နှစ်ဦး၏
ဆုံမှုကတော့ အခြားအနားမရှိ။ မိမိ၏ ဆရာသမားများ ဖြစ်ကြသော ဆရာဆင်ဖြူကျွန်း
င်သိန်း၊ ဆရာလင်းယုန်သစ်လွင်၊ ဆရာနတ်နွယ်တို့နှင့် အစ်ကိုက ရင်းနှီးခင်မင်သလို
ကို၏ မိတ်ဆွေရင်းချာများဖြစ်ကြသော ဆရာမောင်သိကျွ၊ ဆရာဦးစိုးမင်း (ဗျာန်ရ)၊
အောင် (အာမခံ)၊ ဆရာလင်းယုန်မောင်မောင်တို့နှင့်လည်း မိမိက ခင်မင်ရင်းနှီးသည်။
ကို့မိခင်ဌာနသည် သတင်းလုပ်ငန်းဖြစ်သော်ငြား စာပေလောကနှင့် ကင်းကွာသူ
တ်၊ ပူးတုံ့ခွာတုံ၊ ဥပေက္ခာပြုမထား။ သံယောဇဉ် အမျှင်တန်းသူ ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့်ပင် 'ခွပ်ဒေါင်း'စာပေတိုက်ကို ၁၉၇၃ ခုနှစ်တွင် အစ်ကိုဦးစီးတည်ထောင်
အစ်ကို လေးစားသော နိုင်ငံတကာမှ နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်များ၊ အစ်ကို ယုံကြည်
ကျက်သော စာပေအကြောင်းအရာ သန့်သန့်များကိုသာ လုံးချင်းစာအုပ်အဖြစ်
ဒေါင်း' စာပေတိုက်မှ သိက္ခာရှိစွာ ထုတ်ဝေခဲ့သည်။

သို့သော် 'ခြင်္သေ့'ကို ကိုးကွယ်သော သူများ၏ မရိုးသားသော ပယောဂကြောင့်
ဒေါင်း'ဆိုသော နာမည်အစား 'ဒေါင်းစာပေ'ဟူသော အမည်နာမကို မလွှဲမရှောင်သာ
သုံးပြုခဲ့ရသည်မှာ ယနေ့ကာလတိုင်ပင် ဖြစ်သည်။

၁၉၈၄ ခုနှစ်တွင် အစ်ကိုဦးစီး၍ 'အတွေးအမြင်' မဂ္ဂဇင်းကို စတင်ထုတ်ဝေခဲ့သည်။
ချုပ်၊ အရောင်မပါ။ စာပေ၊ စာဖျင်းကင်းရှင်းစွာဖြင့် စာမျက်နှာတိုင်း၊ စာမျက်နှာတိုင်း
တ်မှတ်၊ သိမ်းဆည်း' ထားရမည့် အစ်ကို့စိတ်ကြိုက် အကြောင်းအရာ၊ အချက်အလက်များ

ချည်းသာ ပါဝင်သည့် 'အတွေးအမြင်' စာစောင်သည် စာချစ်သူများ၏ အလေးထား
တန်ဖိုးထားမှုကို အပြည့်အဝခံယူနိုင်ခဲ့သည်။

ထို့ကြောင့်ပင် ၁၉၈၄ ခုနှစ်မှ စတင်ထုတ်ဝေခဲ့သော 'အတွေးအမြင်'သည်
မျက်မှောက်ကာလတိုင် အရှိန်မပျက် ပုံမှန်ထုတ်ဝေလျက် ရှိနေခြင်းက သက်သေ
သည်။

၁၉၈၈ ကာလနောက်ပိုင်း ဒီမိုကရေစီအရေးတော်ပုံတိုက်ပွဲကြောင့် အစ်ကို နှစ်
ရှည်ကြာ အထိန်းသိမ်းခံနေရသည့် ကာလဆိုးတစ်လျှောက်မှာပင် 'အတွေးအမြင်'
မှုသည် အလျဉ်မပြတ်အောင် အစ်ကို့ချစ်ဇနီးဖြစ်သူ 'မမြင့်'နှင့် ညီတော်မောင်
(နန်းဒေဝီစာပေတိုက်)တို့က အစ်ကို့ကိုယ်ပွားအဖြစ် တာဝန်ယူခဲ့ကြသည်။

မည်သို့ဆိုစေ မြန်မာစာပေသမိုင်းတွင် 'အတွေးအမြင်' စာအုပ်သည် အရွယ်
သေးငယ်သော်ငြား၊ စာမျက်နှာနည်းပါးသော်ငြား ဩဇာပြည့်သည့် မဂ္ဂဇင်း၊ သမိုင်း
တိုင်ကြီးကို အခိုင်အခံ့ စိုက်ထူနိုင်ခဲ့သည်ကား အစ်ကို၏ ဦးဆောင်မှု စွမ်းရည်
ကြောင့်ပင် ဖြစ်သည်။

ကဗျာရေးသူတစ်ဦးအနေဖြင့် တစ်ခုပဲ ပြောစရာ ရှိသည်။ 'အတွေးအမြင်'
ကဗျာများ ထည့်သွင်းဖော်ပြခြင်း မရှိသည့်အချက်ပဲ ဖြစ်သည်။

အစ်ကို့အား ယင်းကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ မေးမြန်းဆွေးနွေးကြည့်သောအခါ
သည် သူ့ဝသီအတိုင်း ပြုံးခြင်းမှတစ်ပါး နှုတ်ဆိတ်နေခဲ့ပါသည်။ အစ်ကို၏ ထိုနှစ်သက်
ကောင်းသော မူပိုင်အပြုံးသည် မိမိမျက်စိထဲဝယ် ယခုတိုင် မြင်ယောင်နေဆဲ။

(၂)

နှစ်ပေါင်း (၄၀)ကျော် သက်တမ်းအတွင်း အစ်ကိုနှင့် မိမိသည် အချင်းမများဖူးပါ။
အခုံ မဖြစ်ဖူးပါ။ အတေးအထောက် မရှိဖူးပါ။ အယူအဆ မကွဲပြားဖူးပါ။ လူချင်း
ပေါ်များသော အစ်ကို့အပေါ် တွင် မိမိ ဘာတစ်ခုမှ ငြိုငြင်ခြင်း မရှိပါ။

သို့သော် မိမိတို့နှစ်ဦးအကြားတွင် အမှတ်ရစရာ ထူးခြားမှုတစ်ခု ရှိခဲ့ဖူးပါသည်။

၂၀၁၂ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာတွင် ရွှေပုန်းညက်အိမ်ရာဝင်းအတွင်း၌ စာပေဟော
ကျင်းပပါသည်။ ထိုပွဲသို့ အစ်ကို၊ နုနုရည်(အင်းဝ)နှင့် မိမိအပါအဝင် သုံးဦးဟောပြော
သည်။

ထိုပွဲသည် မိမိ၏စာပေသက်တမ်းတစ်လျှောက်၊ မိမိ၏ စာပေဟောပြောပွဲ
ကြောင်းတစ်လျှောက် အစ်ကိုနှင့် ယှဉ်တွဲ၍ ဟောပြောဖြစ်သည်မှာ ပထမဆုံးအကြိမ်
ပါသည်။ ထိုပွဲသည် အစ်ကို့အတွက်သော်လည်းကောင်း၊ မိမိအတွက်သော်လည်း
ပထမဆုံးနှင့် နောက်ဆုံးအကြိမ်ဖြစ်သည်ဟု သတ်မှတ်ရပါမည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော်
၁၁-၈-၂၀၁၃ နေ့တွင် အစ်ကို ကွယ်လွန်အနိစ္စရောက်သွားသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

(၃)

...ကိုနှင့် မိမိတို့နှစ်ဦးအကြား ပို၍ ပို၍ ထူးခြားမှုဟု မှတ်တမ်းပြုရမည်မှာ အစ်ကိုနှင့် ...တက်၍ အောက်တွင် ဖော်ပြထားသည့် ကဗျာမျိုးကို မိမိရေးဖွဲ့ဖြစ်လိမ့်မည်ဟု ...ကူးထဲတွင် လုံးဝမရှိခဲ့ဖူးအမှန်ဟု ဆိုရပါမည်။

“ဆရာမောင်ဝံသ... စိတ်ချသွားပါ”

...သာကို
...သာနဲ့ တိုက်ကြစမ်း. . . ဟဲ့
...နောက်မဲ့လူရဲ့ ခပ်ညံ့ညံ့စကား
...လိုက်ရတော့
...ကိုက်ရယ်မောတဲ့ အထဲမှာ
...ရာ မောင်ဝံသ'
...ဆုံးက ပါခဲ့သပ။

...သာသမားတွေကို
...ပေး စေခိုင်းပြီး
...သည့်အမြီးကို ဆွဲ
...တင်းကျွန်မွဲကြီးတွေအဖြစ်

မောင်သွေးသစ်၊
ဆရာမြသန်းတင့်
မောင်ဝံသ

နှ. ဝ. တ စစ်အာဏာရှင်ခေတ်မှာ
လူရာအသွင်းခံချင်လွန်းသူတွေကို
ပြင်းထန်စွာ ရှုတ်ချသူတွေထဲမှာ
'ဆရာ မောင်ဝံသ'
တပ်ဦးက ရဲဝံ့ခဲ့သပ. . .။

စတုတ္ထ မဏ္ဍိုင်ကို
နွံ့သဲမံ ဝါးတိုင်ထူဆောက်
ခေါင်မိုးပေါက်ပြ
ဖရိုဖရဲ ကမောက်ကမ
ဦးဆောင်သူက
ပုဆိုးမနိုင်၊ ပဝါမနိုင်
ယိုင်တီးယိုင်တိုင် ယိမ်းအကပျက်နဲ့
ပြည်သူ့ဘဝကို
ပကတိအတိုင်း ထင်ဟပ်ပြကြမတဲ့
ယုတ္တိမဲ့အကြောင်းပြချက်အတုတွေကို
ဥပေက္ခာပြု
လျစ်လျူရှုတဲ့ အထဲမှာ
'ဆရာမောင်ဝံသ'
တက်တက်ကြွကြွ ပါခဲ့သပ. . .။

ခေတ်သဘောကို မသိ
သိသည့်တိုင် အခွင့်အရေး ဖွတ်တောင်းယူ
စာနယ်ဇင်းသမား အမည်ခံအုပ်စုထဲမှာ
'ဆရာမောင်ဝံသ'
လုံးဝ မပါဘူးဆိုတာ
ကျုပ်တို့ ယုံကြည်ထားပါတယ်။

သတင်းတစ်ပုဒ် လုပ်ကြံရေး
'ခ'ခွေးကို 'သဝေထိုး'ပြောင်း
ကျိုးကြောင်းမဲ့ လုပ်ကြံချက်တွေနဲ့
လူတစ်ဖက်သားကို သိက္ခာချ
တစ်ပါတီအပေါ်ကို အပုပ်ချ

...သူတွေ ပီပီ
... ပြီးပြီးရောဆိုသူတွေထဲမှာ
...မောင်ဝံသ' မပါဘူးဆိုတာ
... ဘေးလည်ထားပါတယ်။

...နိုင်ငံ
...စာဆရာအသင်း ဥက္ကဋ္ဌ'
...နိုင်ငံ
...ကောင်စီ ဒုဥက္ကဋ္ဌ'
...တာဝန်တွေကများ
...)
...ကို ထားရစ်ခဲ့ပြီကော. . .။

...မောင်ဝံသ'ခင်ဗျား
...သွားပါ
... မီဒီယာ၊ စာပေ
...ကရေစီ စံနဲ့အတူ
...တော် လွှင့်ထူနိုင်ဖို့အရေး
... မတွန့်ကြေး တိုက်ပွဲဝင်
...အထန် ဆင်နွှဲနေ
...ဘော်တွေက
...ရွက် တာဝန်ယူ
...ခေတ်သစ်ကို
...ထောင် ဖွင့်လှစ်ကြမှာ
... . . သချာသပ. . . ညယ်။

...သွေးသစ်

... ၂၀၁၄

●

ဆရာမောင်ဝံသ အမှတ်တရ

မုံရွာနေစာ

(က)

မိမိသည် ၁၉၉၁ ခုနှစ်တွင် ကျေးလက်နယ်မြေမှ ရန်ကုန်မြို့ပြသို့ နှစ်ကျော့ပြန် သည်။ တောကျောင်းဘုန်းကြီးဘဝမှ မြို့ပြကျောင်းထိုင်ဆရာတော်အဖြစ်သို့ လာသည်ဟု ဆိုရပေမည်။

စာပေမျိုးစေ့ကတော့ ကျေးလက်ဒေသမှ စတင်ချခဲ့သည်။ ရှုမဝမဂ္ဂဇင်းတွင် များ၊ စာပေဆောင်းပါးများ စတင်ရေးခဲ့သည်။ မိမိရေးသော စာများ၊ ကဗျာများမှာ စာမျက်နှာများပေါ်သို့ ၁၉၈၇ ခုနှစ်မှ စတင်ရောက်ခဲ့သည်။ ကျေးလက်ဒေသသည် သမား မိမိအတွက် အံမဝင် ခွင်မကျခဲ့ပေ။ စာရေး ကဗျာရေးတာ ကောင်းသော စာမူ ပို့ဆောင်ရေး စာအုပ်ရရှိရေးအတွက် အခက်အခဲမျိုးစုံ ကြုံရသည်။

သို့ဖြစ်ရာ. . စာပေကိစ္စတည်းဟူသော အကြောင်းအရင်းခံဖြင့်ပင် ပြောင်းရွှေ့ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ အခက်အခဲများစွာကို ဖြတ်သန်းခဲ့ရပါ၏။ ဤတွင် အမြင်' နှင့် တွေ့ဆုံသည်။ မိမိကျေးလက်ဒေသမှာ ရှိစဉ်ကပင် အတွေးအမြင်ကို မထင် ဖတ်ကြည့်မိရာမှာ အမှတ်ထင်ထင် ဖြစ်သွားသည်။ စွဲလမ်းသွားပါသည်။

(ခ)

သို့ဖြင့် - အတွေးအမြင် မွေးဖွားသန့်စင်ရာ ဒေါင်းစာပေတိုက်သို့ ရောက်သွားသည်။ မောင်ဝံသနှင့် အဆင်သင့်တွေ့ရသည်။ ကြည်လင်သော အပြုံး၊ ဖော်ရွေသော ရှိသူ ဆရာ့ကို မိတ်ဟောင်းဆွေဟောင်းကို တွေ့ရသလို ခင်မင်သွားသည်။

'ထွက်ရှိပြီး အတွေးအမြင်စာစဉ်များကို ရရှိသလောက် လိုချင်သည်'ဟု ပြောရာ ဆရာမောင်ဝံသက ရှိရှိသမျှ အတွေးအမြင်စာအုပ်များကို ထုတ်ပေးသည်။ က အတွေးအမြင်မှာ ခဲစာလုံးနှင့် ဖြစ်သည်။ စာအုပ် တန်ဖိုးကလည်း ၁၂၅ မှတ်မိသည်။

အတွေးအမြင်တွင်ရေးရန် မိမိကို တိုက်တွန်းသည်။ မိမိကြိုးစားရေးသည်။ အမြင်မှာ ဖော်ပြသောမိမိ၏ ကနဦးစာမူမှာ 'အသက်' ဖြစ်သည်။ အချိန်သည် အသက်ကို အချိန်ဖြစ်ရာ အသက်ကို နှမြောလျှင် အချိန်ကို တန်ဖိုးထားပြီး အသုံး ကြိုးစားအားထုတ်ရန် စသော အကြောင်းအရာကို အတွေးအမြင်ခွဲ့ကာရေးလိုက်ခြင်း သည်။

ထိုမှစပြီး အတွေးအမြင်တွင် ဆောင်းပါးများ ဆက်လက်ရေးပို့လို့ ဖြစ်သည်။ ဆရာ သကတော့ ဒေါင်းစာပေမှ ပေါ်လိုက်ပျောက်လိုက်၊ အပြင်ရောက်လိုက် အတွင်းသို့ သွားလိုက်နှင့် ဝင်ချည် ထွက်ချည် ဖြစ်နေခဲ့သည်။ နိုင်ငံရေးဇာတ်ခုံတွင် ပဓာနလက် တို့၏ လှည့်ကွက်နှင့် သူ၏ ယုံကြည်ချက် လုပ်ရပ်တို့ စီးချင်းထိုးလျက် ရှိသည်။ တ်ဆရာ၏ မျက်လှည့်ပြကွက်တွင် ကျင်လည်နေခဲ့သည် ဟု ဆိုရတော့မည်ပင်။

(၈)

သော်

သည် လူအကျဉ်းကျသော်လည်း စိတ်ဓာတ်ရေးရာ၌မူ အကျဉ်းကျမခံပေ။ အခ- နှောင်မခံချေ။ သူ၏ ယုံကြည်ချက်ကို လွတ်လပ်စွာ တွေးမြင်ပြီး ပွင့်လင်းစွာ ရေးခဲ့၊ ခဲ့သည်။ လေးစားဂုဏ်ယူစရာပင်။

မိမိတို့နိုင်ငံသည် တိုင်းတစ်ပါးသား လက်အောက်သို့ နှစ်ပေါင်းများစွာ ကျရောက် ကျွန်သပေါက်ဘဝ ဖြင့်နေခဲ့ကြရသည်။ သစ္စာမရှိ ကတိမထား၊ မျိုးချစ်စိတ် င်းပါးသူ တချို့ကမူ တိုင်းတစ်ပါးသား၏ 'အလိုတော်ရိ' လုပ်ခဲ့ကြသည်။ 'မှန်ပါ့ဘုရား' ခဲ့ကြသည်။ မိမိတစ်ဦးတည်း အခွင့်အရေး ရရှိရေးကိုကြည့်ကာ 'လက်ပါးစေဘဝကို' ခဲ့ကြသည်။

ထိုသူတို့သည် မဆလ၊ နဝတ၊ နအဖ ခေတ်ကာလများတွင် ယော ယိမ်းလိုက်၊ သားယိမ်းလိုက် လုပ်ကြပြန်သည်။ ခေတ်အဆက်ဆက် ဆင်နွှဲခဲ့သော လူဟောင်း နှင့်အရေးသမားတွေ ပါဝင်သလို မျိုးဆက် နွယ်ဆက် တပည့်လက်သား အသစ်တွေ ည်း တိုးပွားများပြားခဲ့လေသည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၊ အနီးသို့သော ပုဂ္ဂိုလ်များကို ဆရာက ကြံရာပါ တွေ. . . ကြံရာပါတွေ' ဟု ပြောဆို သုံးစွဲသည်ကို မိမိကြားယောင်နေမိသည်။ နေ့ခေတ်ကာလတွင်လည်း ပျောက်ကွယ်မသွားဘဲ ဆက်လက်ရှင်သန် ခိုင်မြဲနေသော နီးပုဂ္ဂိုလ်များကို ခရိုနီ (Crony) ဟု ယဉ်ကျေးစွာ ခေါ်နေကြပြီ။ ခေတ်ကို ကြိုမြင်တတ် သော ဝေါဟာရကို ခွင်ကျအောင် ပြောဆို သုံးစွဲတတ်သော ဆရာ၏ ကြွယ်ဝမှုကို သတိပြုမိရပါ၏။

(ဃ)

ယခုတော့ ဆရာမောင်ဝံသ မရှိတော့ပြီ။

သူ ချစ်မြတ်နိုးလှစွာသော မိသားစုနှင့် စာပေလောက၊ သတင်းစာ
နိုင်ငံရေးလောက ကြီးကို မျက်ကွယ်ပြုသွားခဲ့လေပြီ။ မှတ်မှတ်ရရ ၁၁. ၈. ၂၀၁
ဆရာနှင့် လုပ်ဖော် ကိုင်ဖက် ဟံသာဝတီဆရာဦးဝင်းတင်လည်း ၂၁. ၄. ၂၀၁၄
ကွယ်လွန်ခဲ့ပြီ။ ဦးဝင်းတင်၏ ဈာပနသည် ရန်ကုန်တွင် အစည်ကားဆုံး ဈာပနပွဲတစ်
မှတ်ချက်ပြုကြ သည်။

၂၀၀၃ ခုနှစ်က ပြုလုပ်ခဲ့သော ဒေါင်းစာပေ နှစ် ၃၀ ပြည့်ပွဲကို မိမိတက်ရော
သည်။ ဆရာကတော် ဒေါ်မြင့်မြင့်(သီရိဝံသ)၏ ဖခင်ကြီးနှင့် ညီအစ်ကို မောင်နှမ
သိကျွမ်းခွင့် စကားပြောခွင့် ကြုံခဲ့ရသည်ကို အမှတ်ရမိသည်။

သတိရမိတာတစ်ခု ရေးရသော် ဆရာမောင်ဝံသအတွင်းသို့ ရောက်နေစဉ်
တုန်းက ဒေါင်းစာပေနှင့် အတွေးအမြင် ရှင်သန်လည်ပတ်ရေးကို ဇနီးဖြစ်သူ ဒေါ်မြင့်မြ
ပင် ကြိုးစားဆောင်ရွက်ခဲ့ရသည်။ ဆရာနှင့် တွေ့ရန်သွားစဉ် 'မိသားစုကျန်းမာ ချမ်း
ထက် သူ့အတွေးအမြင် ပုံမှန်ထွက်ရဲ့လား' ကိစ္စကို ရှေ့တန်းတင် မေးမြန်းတတ်ကြော
ဒေါ်မြင့်မြင့်က ပြောပြဖူး၏။ ဤမျှပင်လျှင် သူမွေးဖွားသန့်စင်ခဲ့သော 'အတွေးအမြင်'
မြတ်နိုးတွယ်တာလှသော ဆရာပေတကား ဟု မှတ်ချက်ပြုရတော့သည်။

(င)

၂၀၁၄ ခုနှစ်၊ 'ဒေါင်းစာပေ နှစ် ၄၀ ပြည့် ပတ္တမြားရတု' ပွဲကို ကျင်းပသော အခါမှာ
ဆရာမောင်ဝံသ မရှိတော့ပြီ။ ထိုပွဲသို့လည်း ခင်မင်ရာ ခင်မင်ကြောင်းအနေဖြင့် မိမိ
ရောက်အားပေးခဲ့သည်။

ကွယ်လွန်သွားသော ဆရာမောင်ဝံသအား ရည်မှန်းကပ်လှူသော မိသားစု
ဒါနကို မိမိက သာဟတ္ထိကမြောက် အကပ်ခံယူကာ ဆုတောင်း၊ အမျှဝေပေးခဲ့သည
မိသားစုအား မေတ္တာဘာဝနာ ပွားများပေးခဲ့သည်။

ထိုစဉ်က ဆရာနှင့် ပတ်သက်သောအကြောင်းအရာများကို ဆရာ၏သမီး
မလတ်လတ်စိုး(လွတ်လပ်စိုး)က စင်မြင့်ပေါ်မှ ပြောကြားခဲ့သည်။ ဝမ်းနည်းဖွယ်ရာ
ကြားချက်များကို ဝမ်းနည်းဆို့နင့်စွာ ငိုသံပါနှင့် ပြောခဲ့ပုံများကို နားထောင်ရင်း မိသား
ထပ်တူ ဝေမျှခံစားခဲ့ရပါ၏။

(စ)

မိမိသည် အတွေးအမြင်တွင် အစဉ်တစိုက်ရေးခဲ့ရာ ဆောင်းပါးများကို စုပေါင်း၍ '
အမြင်ကြည်လင်မှ ဘဝပီပြင်မည်' အမည်ဖြင့် စာအုပ်ထုတ်ခဲ့သည်။ ဤစာအုပ်တွင်
မောင်ဝံသနှင့် ဆရာ ချစ်ဦးညိုတို့က အမှာစာများ ရေးပေးခဲ့ကြသည်။

...၏ အမှာစာတွင် 'ဒေါ်မြင့်မြင့်က အတွေးအမြင်ကို အရှိန်အဟုန်မပျက် ထွက်ရှိစေရန် ...နေချိန်တွင် အတွေးအမြင်အတွက် စာမူအခက်အခဲရှိနေချိန်မှာ ဆရာ မုံရွာနေဇာက ...သောစာမူများကို ရေးသားအားဖြည့်ကူညီပေးပါကြောင်း' ရေးသားခဲ့သည်။ ...အမှတ်ပြုခံခဲ့ရသဖြင့် မိမိ ဝမ်းသာရပါ၏။

အတွေးအမြင်ဆောင်းပါး ပေါင်းချုပ်ဒုတိယအုပ်ဖြစ်သော 'မြင့်မိုရ်တောင် တကယ် ...သား' ကိုလည်း ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ဤစာအုပ်မှာတော့ ဦးအေးချို(မဟာ ဝိဇ္ဇာ) က ...စာ ရေးပေးခဲ့သည်။ မြဝတီ ရုပ်သံစာအုပ်ကဏ္ဍမှာ တွေ့ဆုံမေးမြန်းထုတ်လွှင့်ခဲ့သည်။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ အတွေးအမြင်ကို ကျေးဇူးတင်ပါ၏။ အတွေးအမြင် ဖန်တီးရှင် ...မောင်ဝံသ၊ အတွေးအမြင်ကို ဆက်လက်ရှင်သန်စေသူ ဒေါင်းစာပေမိသားစုတို့၏ ...စိတ်ဓာတ်ကို ချီးကျူးပါ၏။ စာပေမိသားစုကို အားပေး ကူညီရမည်ဖြစ်သည်။ ဆရာ ...င်ဝံသ အမှတ်တရ စာစုစာအုပ်ထုတ်ဝေရန် စာမူတောင်းခံလာရာတွင် မိမိအနေဖြင့် ...တွေးအမြင်နှင့် ပတ်သက်သမျှ တစ်ထောင့်တစ်နေရာမှ အမှတ်ရစရာ တို့တို့တိတိ ...ကြောင်းအရာ အပိုင်းအစလေးများကို အမှတ်တရ ရေးချလိုက်ရပေတော့သတည်း။

မုံရွာနေဇာ

၆-၅-၂၀၁၄

●

ဆရာ...မောင်ဝံသသို့အမှတ်ရချက်များ....

မောင်နိုင်လတ်

၁၁- ဩဂုတ် ၂၀၁၃

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ထင်ရှားသော စာရေးဆရာ၊ သတင်းစာဆရာ ဦးစိုးသိမ်း(မောင်ဝံသ) ယနေ့နံနက် ၆း၁၅ နာရီတွင် ကင်ဆာရောဂါဖြင့် ရန်ကုန်မြို့ ဗိတိုရိယဆေးရုံ၌ လွန်သွားပါကြောင်း. . . . သတင်းဌာနတွေရဲ့ သတင်းကြေညာချက်တွေကတော့ တုတ်တုတ်ပါပဲ။ သတင်းစာတချို့၊ ဂျာနယ်တချို့ကတော့ ဆရာမောင်ဝံသရဲ့ တစေ့တစောင်းကို အချိန်တိုတိုအတွင်းမှာ ရှာဖွေရသလောက် ဝေဝေဆာဆာ ကြပါတယ်။

လူထုခေါင်းဆောင် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် ဗိတိုရိယဆေးရုံကို လာ ဆရာ့ကို အားပေးစကားပြောကြားခဲ့တာတွေ၊ ထင်ရှားတဲ့ နိုင်ငံရေးခေါင်းဆော စာရေးဆရာတွေ၊ သတင်းစာဆရာတွေ ဆေးရုံကို လာရောက်ပြီး ဆရာ့ကို အားပေးကြပုံတွေကို ဓာတ်ပုံတွေနဲ့ ပြန်လည်ဖော်ပြပေးကြပါတယ်။

ဗိတိုရိယဆေးရုံ တာဝန်ရှိသူတွေကိုယ်တိုင်က ဆရာ ဆေးရုံတက်ရောက် အတွင်း ကုန်ကျတဲ့ဆေးဝါးကုသမှုစရိတ် အားလုံးကို ဆရာ့ကို ဂါရဝပြုတဲ့အနေနဲ့ မိသားစုကို ပြန်လည်လှူဒါန်းပါကြောင်း သတင်းထုတ်ပြန်ကြေညာလိုက်ပါတယ်။

ဩော်. . . ပြည်သူချစ်တဲ့ စာရေးဆရာ၊ သတင်းစာဆရာဆိုတာ ဒါမျိုး ချက်ချင်းအတွေးဝင်လာပါတော့တယ်။

ဆရာ့ပုံရိပ်တွေ. . .

ဆရာနဲ့ ကျွန်တော်ဟာ ကျောင်းနေဖက်သူငယ်ချင်း မဟုတ်သလို သက်တူရွယ်တူ မဟုတ်ပါဘူး။ ဆရာက ကျွန်တော့်ထက် ခုနစ်နှစ်လောက်ကြီးပါတယ်။ ဆရာနဲ့ ပြီးတော့ ဆရာ့သူငယ်ချင်းစစ်စစ်ကြီး၊ တစ်မြို့တည်း၊ တစ်တန်းတည်း၊ တစ်ခုံတည်း

နဲ့လည်း ဆက်လက်ပြီး ခင်မင်ရင်းနှီးခဲ့ရပြန်ပါတယ်။ သူက စာရေးဆရာ ဝင်းထွဋ်ဖော် အတွေးအမြင်စာစဉ်ရဲ့ ပင်တိုင်ဆောင်းပါးရှင်လည်း ဖြစ်ပါတယ်။

ဆရာနဲ့ကျွန်တော် စ,တင်ရင်းနှီးခဲ့တာကလည်း အတွေးအမြင်စာစဉ်အတွက် စာမူ ...ရင်း ကျွန်တော့်ကို သူ့စာအုပ်တိုက်ဆီ လာလည်ဖို့ အကြိမ်ကြိမ် ဖိတ်မန္တကပြုရာက ...ပါပဲ။ မဟေသီမဂ္ဂဇင်းတိုက်မှာ တွေ့စဉ်က ဖိတ်ကြားတာဖြစ်ပါတယ်။

ကျွန်တော် အမှတ်မမှားခဲ့ဘူးဆိုရင် အတွေးအမြင်စာစဉ် စ,တင်ထွက်ပေါ်ခဲ့တာ ...နိုဝင်ဘာလလို့ ထင်ပါတယ်။ နောင်အခါ အတွေးအမြင်စာစဉ် အုပ် (၁၀၀)မြောက် ...ခဲ့ပြီး အတွေးအမြင်ဒဿနခေါင်းကြီးများ ရာပြည့်စာအုပ်အဖြစ် စီစဉ်ထုတ်ဝေတဲ့အခါ ...စဉ် (၁) ခေါင်းကြီးမပါဘဲ အမှတ်စဉ် (၂)၊ ၁၉၈၄ ဒီဇင်ဘာလို့ ဖော်ပြထားတာ ...ရပါတယ်။ အမှတ်စဉ် (၁)မှာ ခေါင်းကြီးမရေးဖြစ်တာလား၊ ရေးဖြစ်ရက်နဲ့ စာပေ ...ပေ တိုင်ရုံးက ဖြုတ်ထုတ်သတ် လုပ်လေသလား စဉ်းစားစရာပါပဲ။ ဆရာနဲ့ တွေ့ရင် ...ယ်လို့ ကြံရွယ်ထားပေမယ့် တွေ့တိုင်းသတိမေ့တာ အချိန်မရတာတွေကြောင့် ...ဖြစ်ပါဘူး။

...တွေးအမြင်စာစဉ် (၁၀၀)

...တ်တရ

...နဲ့ ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်ပြီး စာပေအကြောင်း၊ သတင်းစာအကြောင်း ပြောဆိုဆွေးနွေး ...တယ်ဆိုပေမယ့် ကျွန်တော့်ထုံးစံ အတွေးအမြင်မှာ ပင်တိုင်မရေးဖြစ်ခဲ့ပါဘူး။ လိုအပ် ...ထင်ရင် လေးငါးဆယ်ပုဒ် ဆက်တိုက်ရေးဖြစ်ခဲ့ပြီး ပုံမှန်ကတော့ ခပ်ကျဲကျဲရေးပါတယ်။ ...မှာစာပေ ဝေဖန်ရေး လာရာနှင့် လားရာ. . . ဆောင်းပါးတွေကို ရှစ်ပုဒ်ဆက်တိုက် ...ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။)

အတွေးအမြင်စာစဉ် (၁၀၀) အထူးထုတ်အတွက် စာမူကြိုတင်တောင်းခံခဲ့သလို ...ယ်လိုစာမူတွေ ထည့်ရင် ကောင်းမလဲလို့ အကြံဉာဏ်လည်း တောင်းပါတယ်။ အဲဒီအချိန် ...ကျွန်တော်လည်း စာပေဝေဖန်ရေးကဏ္ဍတစ်ခုအနေနဲ့ ဖတ်ညွှန်းကဏ္ဍတစ်ခုကို တာဝန် ...နေရတာကြောင့် မရေးဖြစ်ခဲ့ပါဘူး။ အကြံဉာဏ်ပေးပါဆိုတော့ စာမူအသစ်မရရင် ...ပြီး စာမူတွေထဲက အားရကျေနပ်တာမျိုးရှိရင် ထပ်မံဖော်ပြဖို့ ဥပမာ- ဆရာ(ဦး) ...ာင်သင်းရဲ့ သမိုင်းရဲ့စွပ်စွဲချက်လို ဆောင်းပါးမျိုးဆို အကြိမ်ကြိမ်အခါခါ ဖော်ပြသင့် ...ယ်လို့ အကြံပေးရုံမက ဦးအောင်သင်းဆောင်းပါးကို မိတ္တူကူးပြီး ပေးလိုက်တယ်။ ...ဆောင်းပါးကို အတွေးအမြင် စာစဉ် (၁၀၀)အထူးထုတ်မှာ ထပ်မံဖော်ပြခဲ့ပါတယ်။

ဆရာမကွယ်လွန်မီ (၁)နှစ်လောက်က ပြည်သူ့ခေတ်ရုံးခန်းမှာတွေ့တော့ အဲဒီ ...ဆောင်းပါးကိုပဲ ပြန်မေးလို့ ထပ်ညွှန်းပေးခဲ့ရသေးတယ်။ အဲဒီဆောင်းပါးကို 'ပြည်သူ့ခေတ်' ...ယ်မှာ ထပ်မံ ဖော်ပြခဲ့ပါသေးတယ်။

ဆရာက စာစုံရေးသူတစ်ယောက် ဖြစ်ပါတယ်။ အင်တာဗျူး နိုင်ငံရေးနဲ့ ဆောင်း
အများစုရေးပေမယ့် ဆရာ့ရဲ့ အဓိကတိမ်းညွတ်မှုက သတင်းစာဆရာ ဖြစ်ပါတယ်။

(အဲဒီမှာ ဆရာလူထုစိန်ဝင်းနဲ့ တူပါတယ်။ ဆရာလူထုစိန်ဝင်းကလည်း သတင်း
ဆရာဆိုတဲ့ ဂုဏ်ပုဒ်ကို ပိုပြီး နှစ်ခြိုက်ပါတယ်။)

ဆရာတစ်သက်တာပတ်လုံး လေ့လာသင်ကြားဆည်းပူးခဲ့တဲ့ အတွေ့အကြုံ
ပြန်လည်စစ်ထုတ်ပြီး လူငယ်မျိုးဆက်တွေအတွက် ပညာအမွေ လက်ဆင့်ကမ်းဖို့
မိပြီး သတင်းစာပညာနဲ့ ပတ်သက်လို့ အတော်အသင့် ပြည့်စုံတဲ့ အဖွင့်ကျမ်းတစ်
ရေးသား ခဲ့ပါတယ်။ စာအုပ်အမည် အပြည့်အစုံက သတင်းစာပညာ (သဘောတရား
လက်တွေ့) ဖြစ်ပါတယ်။

ကျမ်းပြီးနိဂုံးမှာတော့ ဆရာက ကျွန်တော့်အပေါ် ကျေးဇူးကြီးမားခဲ့တဲ့ သတင်း
လောကကို ကျွန်တော်တတ်စွမ်းသလောက် ကျေးဇူးတုံ့ပြန်ချင်တဲ့စိတ် ဖြစ်ပေါ်နေ
အတော်ကြာပါပြီ။ ဘယ်လိုကျေးဇူးတုံ့ပြန်ချင်သလဲဆိုတော့ အနာဂတ်သတင်းစာလော
ကျွန်တော်တို့ထက် သာလွန်ထူးချွန်တဲ့ သတင်းစာဆရာမျိုးဆက်သစ်တွေ ပေါ်ပေါက်
အထောက်အကူပြုနိုင်မယ့် သတင်းစာပညာ အဖွင့်စာအုပ်တစ်အုပ် ရေးသား
ကျေးဇူးတုံ့ပြန်ချင်တာ ဖြစ်ပါတယ်. . . လို့ ဆရာ့ရည်ရွယ်ချက်ကို ဖော်ပြခဲ့ပါ
ရည်ရွယ် ချက်အတိုင်းလည်း ထ,မြောက်အောင်မြင်ခဲ့တယ်လို့ ပြောနိုင်ပါတယ်။ မြန်မာ
အနေနဲ့ အတန်အသင့်မက ပြည့်စုံနိုင်မာတဲ့ သတင်းစာပညာ ကျမ်းစာအုပ်တစ်
ဂုဏ်ယူ ဖွယ်ရာ လက်ခံရရှိလိုက်ခြင်းပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

၂၀၀၅ ခုနှစ်မှာ ထုတ်တာပါ။ သတင်းစာပညာ သဘောတရားနှင့် လက်တွေ့
သတင်းစာပညာ အဖွင့်ကျမ်းတစ်စောင်လို့ ယုံယုံကြည်ကြည်ပြောနိုင်တဲ့ ရှားပါးစာ
ဆရာအနှစ်နှစ်၊ အလလက စိတ်ကူးအိပ်မက်ရဲ့ အဖူးအပွင့်ပါ။ သည်စာအုပ်
ကျမ်းပြီးနိဂုံးနဲ့ ကျမ်းပြီးဆုတောင်းတို့ကိုကြည့်ရင် သည်သတင်းစာပညာစာအုပ်
ဆရာ့ရဲ့ အားစိုက်မှု၊ အလေးအနက်ပြုမှုနဲ့ မျှော်လင့်မှုတွေကို သိသာနိုင်ပါတယ်။
ရေးသားခဲ့တဲ့ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်တွေရဲ့ အတ္ထုပ္ပတ္တိစာအုပ်တွေ၊ ဘာသာပြန်
တွေ၊ ကိုယ်တိုင်ရေး အတွေးအမြင်စာအုပ်တွေထက် ပိုလို့ အလေးဂရုပြုတာကြောင့်
ကို သတင်းစာဆရာကြီးလို့ ခေါ်တာက ပိုပြီး ဆီလျော်မယ် ထင်ပါတယ်။

ဒီမိုကရေစီအရေချုံတွေနဲ့ ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံသစ်ကလေးတစ်နိုင်ငံမှာ
ဆောင်ရွက်စရာ သတင်းစာအသင်းအဖွဲ့တွေ သမဂ္ဂတွေကလည်း များမှများဆိုတော့
ပြောစရာတွေကလည်း မနည်းမနော ရှိနေဦးမှာပါပဲ။

ကျွန်တော်တို့ကတော့ ဆရာ့ရဲ့ ပြောချင်လွန်းလို့. . . ကိုပဲ လွမ်းလို့
မတုန်နိုင် အောင်ပါပဲ ဆရာရေ. . .။

မောင်နိုင်

၁၀-၅-၂

အမှတ်မထင် ရိုက်ကူးခဲ့သော အမှတ်တရဓာတ်ပုံများ

သန်းတင်

ကျွန်တော်သည် ဓာတ်ပုံဆရာ မဟုတ်သော်လည်း မြန်မာပို့စ်ဂျာနယ်တွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်စဉ် ဝါသနာအရ သတင်းဓာတ်ပုံများ ရိုက်ကူးခဲ့ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ယခင်ကတည်းက ဖွဲ့စည်းထားသော စာပေလုပ်သားအဖွဲ့ကို ခေတ်စနစ်နှင့်အညီ စာရေးဆရာအသင်း၊ သကင်းစာဆရာအသင်းဟူ၍ ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းရန် စီစဉ်သောအခါ သက်ဆိုင်ရာ စာရေးဆရာ၊ သတင်းစာဆရာများကို သွားရောက်တွေ့ဆုံမေးမြန်းပြီး သတင်းယူရပါသည်။ ဦးအပ်သော ဓာတ်ပုံများလည်း ရိုက်ခဲ့ပါသည်။

ထိုအချိန်က မြန်မာနိုင်ငံသတင်းစာဆရာအသင်း ဖွဲ့စည်းရေးအတွက် အဓိက ဦးဆောင်သူမှာ ဆရာမောင်ဝံသဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် သတင်းစာဆရာအသင်းနှင့် ပတ်သက်သော သတင်းများယူရန် ဆရာမောင်ဝံသထံ မကြာခဏ သွားခဲ့ရပါသည်။ စာရေးဆရာအသင်းအတွက် သတင်းယူရန် စာပေဗိမာန်သို့ သွားခဲ့ရသော်လည်း သတင်းစာဆရာအသင်းအတွက် ဆရာမောင်ဝံသတစ်ဦးတည်းကို တွေ့လျှင် လုံလောက်ပါသည်။ ဆရာမောင်ဝံသကလည်း သတင်းစာဆရာအသင်း ဖွဲ့စည်းရေးလုပ်ငန်းများအကြောင်း အားပါးတရ ရှင်းပြသဖြင့် မြန်မာပို့စ်ဂျာနယ်တွင် အစုံအလင် ရေးသားနိုင်ခဲ့ပါသည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ ဆရာမောင်ဝံသကို အမှတ်မထင် ဓာတ်ပုံများ ရိုက်လာခဲ့သည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။

ကျွန်တော်သည် ဓာတ်ပုံသတင်းထောက်မဟုတ်သဖြင့် Professional ကင်မရာကြီးများ မကိုင်နိုင်ဘဲ Point and Shoot Auto ကင်မရာသာ ကိုင်နိုင်ပါသည်။ သတင်းစာဆရာအသင်း၏ ပထမအကြိမ် သတင်းဆုပေးပွဲကျင်းပသောအခါ အမျိုးသားဇာတ်ရုံတွင် သတင်းသမားများ စုပြုံရောက်ရှိနေပါသည်။ ထိုအချိန်တွင် ဆရာမောင်ဝံသသည် ဂုဏ်ယူဝံ့ကြွားသောအပြုံးဖြင့် တက်ကြွလန်းဆန်းစွာ ရောက်ရှိလာသဖြင့် ပရိသတ်က ဝိုင်းအုံ

နှုတ်ဆက်ကြပါသည်။ ဓာတ်ပုံရိုက်ရန် စောင့်နေသော ကျွန်တော်က အလင်း အနေအထားကို မကြိုက်သဖြင့် 'ဦးစိုးသိမ်းဒီဘက်လှည့်ပါ' ဟု ပြောသောအခါ ပြုံး လှည့်ပေးပြီး ဓာတ်ပုံအရိုက် ခံပါသည်။ ကျွန်တော်သည် နိုင်ငံရေးသတင်းစာ မောင်ဝံသကို ပရိသတ်ကြားတွင် အမိန့်ပေးသလိုဖြစ်သွားသဖြင့် အားနာသော်လည်း မောင်ဝံသက ထူးခြားဟန်မပြဘဲ ခန်းမအတွင်းသို့ ပြုံးရွှင်စွာ ဝင်သွားပါသည်။

သတင်းဆုပေးပွဲကျင်းပသောအခါ ဆရာမောင်ဝံသ မိန့်ခွန်းပြော စိတ်တိုင်းကျ ရိုက်ကူးပြီး မြန်မာပို့စ်ဂျာနယ်တွင် သုံးခဲ့ပါသည်။ ပန်းဆိုးတန်း MJA တွင် ချိတ်ဆွဲထားသော ဆရာမောင်ဝံသ၏ ပုံတူပန်းချီကားသည် သတင်းဆုပေး မိန့်ခွန်းပြောနေပုံ ဖြစ်ပါသည်။ သတင်းစာဆရာအသင်းဖွဲ့စည်းရန် ရွေးချယ် တင် များ ဗိုလ်တထောင်ဘုရားလမ်း အော့ခစ်ဟိုတယ်နှင့် အလုံပြဘုရားလမ်း ယု ဟိုတယ်များတွင် ကျင်းပသောအခါတွင် ဆရာမောင်ဝံသကို ကျွန်တော်ဓာတ်ပုံရိုက် ပါသည်။ ထိုပွဲများတွင် ဆရာ၏သမီး လတ်လတ်လည်း ပါလာသဖြင့် ကျွန် ကင်မရာမီးလင်းလက်သွားသည်ကို မြင်ပါလိမ့်မည်။

မြန်မာနိုင်ငံသတင်းစာဆရာ အသင်း MJA အောင်မြင်စွာ ဖွဲ့စည်းပြီးနောက် တံတားကြီးအနီး ရန်ကုန်တိုင်းဂျာနယ်ရုံးခန်းတွင် MJA ဆိုင်းဘုတ်တင်ပွဲနှင့် ရုံးခန်း ကျင်းပသောအခါ ဆရာမောင်ဝံသရောက်လာသဖြင့် အားလုံးဝမ်းသာနေကြပါသည်။ အချိန်တွင် ဆရာမောင်ဝံသ၏ ကျန်းမာရေးသတင်းများ ပေါ်ထွက်နေသော်လည်း မောင်ဝံသက ဘာမှမဖြစ်သလို တက်ကြွစွာ လှုပ်ရှားနေပါသည်။ MJA ဆိုင်းဘုတ်တင် အခါတွင်၊ တစ်ဖွဲ့လုံး စုပေါင်းဓာတ်ပုံရိုက်သောအခါတွင်လည်း တက်တက် ပါဝင်သဖြင့် ကျွန်တော်တို့ကြားသော သတင်းကိုပင် မယုံသလို ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။

MJA ရုံးခန်းဖွင့်ပြီးနောက် သတင်းယူရန် မလိုသဖြင့် ဆရာမောင်ဝံသနှင့် ကျဲသွားခဲ့ပါသည်။ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး MJA ရုံးခန်းကို ကျောက်တံတားမြို့နယ် ၄၀ တွင် ပြောင်းလဲဖွင့်လှစ်သောအခါ ဆရာမောင်ဝံသ ဖွဲကောင်းကောင်းဖြင့် ရောက် သည်။ ဆရာဖိုးသောကြာ (ခေတ်+မိုး)နှင့် ဆရာမောင်ဝံသ ခေါင်းချင်းဆိုင်၍ ရင်း စကားပြောနေပုံမှာ ထူးခြားသဖြင့် ကျွန်တော်ဓာတ်ပုံရိုက်ခဲ့ပါသည်။ ဆရာမောင်ဝံ ဆရာဖိုးသောကြာနှင့် စကားပြောပြီးသောအခါ ထလာပြီး ကျွန်တော့်ကို လာရော ဆက်ပါသည်။ ကျွန်တော်သည် ဆရာမောင်ဝံသနှင့် ရင်းနှီးသော်လည်း နီးနီး နေလေ့မရှိသဖြင့် တမင်တကာ လာရောက်စကားပြောခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ရုံးရှေ့ ဆိုင် အောက်တွင် MJA အဖွဲ့ဝင်များ စုပေါင်း ဓာတ်ပုံရိုက်သော အခါတွင်လည်း ဆရာမော ပါဝင်သဖြင့် ကျွန်တော် ဓာတ်ပုံ ရိုက်ကူးခဲ့ပါသည်။ MJA ရုံးခန်း ဖွင့်ပွဲနှစ်ခုစလုံးတွင် မောင်ဝံသပုံများကို အမှတ်မထင် ရိုက်ကူးခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဆရာမောင်ဝံသသည် ကျွန်တော်ဓာတ်ပုံဆရာမဟုတ်မှန်းသိသော်လည်း ကျွန် ဓာတ်ပုံရိုက်သည့်အခါတိုင်း စိတ်ပါလက်ပါ ဓာတ်ပုံအရိုက်ခံပါသည်။ MJA သတင်း

မှန် ဓာတ်ပုံရိုက်သောအခါ ပြုံးရယ်၍ အရိုက်ခံခဲ့ပါသည်။ MJA သတင်းကို ဓာတ်ပုံ စာပေစိစစ်ရေးတင်သောအခါ ထိုဓာတ်ပုံကို ဖြုတ်ခိုင်းသဖြင့် အခြားဓာတ်ပုံနှင့် ခဲ့ရပါသည်။ ဆရာမောင်ဝံသ အားပါးတရပြုံးရယ်နေပုံကို စာပေစိစစ်ရေးမှူးများ ရှိသဖြင့် လဲခိုင်းခြင်း ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ ထိုအကြောင်း ဆရာမောင်ဝံသကို ပြောပြ အခါ ဆရာမောင်ဝံသက 'အဲဒီဓာတ်ပုံလေးကို ကျွန်တော်ကြိုက်တယ်၊ အားပါးတရ တာ အသက်သိပ်ဝင်တယ်၊ ဘာကြောင့် လဲခိုင်းသလဲ မသိပါဘူး' ဟု ပြောခဲ့ပါ သည်။

မြန်မာပို့စ်ဂျာနယ်တွင် အကြီးတန်းသတင်းထောက်အဖြစ် ဆောင်ရွက်စဉ် တော်၏ပင်မတာဝန်မှာ နိုင်ငံတကာသတင်းများ ဘာသာပြန်ရေးသားခြင်း ဖြစ်သော် အဖွဲ့အစည်းများ၊ ဓာတ်ပုံပြပွဲ၊ ပန်းချီပြပွဲများသို့ ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင် သွားရောက်ကာ ရိုက်ကူး သတင်းရေးခဲ့ပါသည်။ ဓာတ်ပုံများ ရိုက်ကူးကာ လက်စွမ်းပြချင်သဖြင့် နကို တောင်းယူခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ထိုအချိန်က ကျွန်တော်ကိုင်ခဲ့သော မှာ CANON SX-140 ဖြစ်ပြီး ပုံထွက်ကောင်းသဖြင့် အဆင်ပြေပါသည်။ Snapshot များ ရိုက်ကူးရာတွင်လည်း အလွန်ပီပြင်ပါသည်။

အသက်ကြီးမှ ဓာတ်ပုံပိုးဝင်ကာ ကင်မရာကိုင်နေသော ကျွန်တော့်ကို ဆရာမောင်ဝံသက 'ကောင်းတယ်၊ တစ်သက်လုံးစာရေးပြီး ကင်မရာကိုင်တော့ ပိုပြီး အဆင်ပြေ အပြောင်းအလဲလည်း ဖြစ်တယ်'ဟု ပြောကာ ထောက်ခံခဲ့ပါသည်။ သို့သော်လည်း မောင်ဝံသက သူ၏ဓာတ်ပုံများပေးရန် မတောင်းခဲ့ပါ။ ကျွန်တော်ကလည်း ဓာတ်ပုံ ပေးမည်ဟု မပြောခဲ့ပါ။ ၄ × ၆ ဓာတ်ပုံများ ကူးပြီးသောအခါတွင် ၃၃ လမ်းအိမ်ကို အမြန် သွားရောက်ပေးမိပါသည်။ MJA ရုံးခန်းပထမဖွင့်ပွဲနှင့် ဒုတိယအကြိမ်ဖွင့်ပွဲ

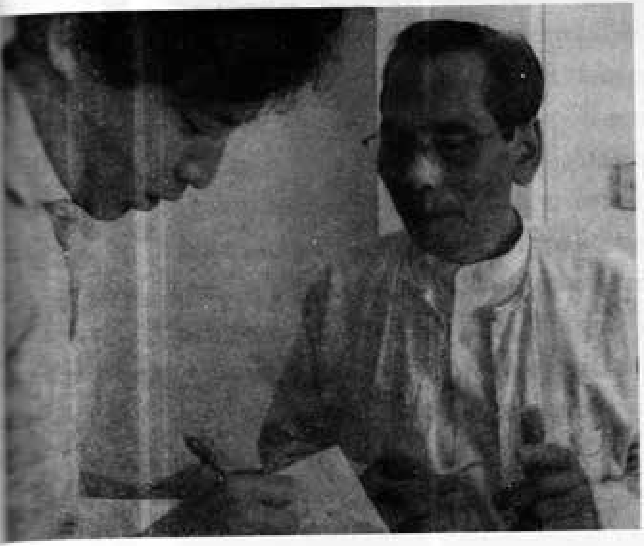

ဓာတ်ပုံများ အပြည့်အစုံပေးခဲ့ပါသည်။ ဒုတိယအကြိမ် MJA ရုံးခန်းဖွင့်ပွဲဓာတ်ပုံများ ကူးပြီးနောက် သွားပေးသောအခါ ဒေါ်မြင့်မြင့်ကပင် 'ရှင်က သတင်းထောက်ပီသ...' ဟု ပြောဖူးပါသည်။ ဤစကားသည် ကျွန်တော့်ကို ချီးကျူးသောစကား ဖြစ်သည်ဟု ... ပါသည်။

သို့သော်လည်း MJA ရုံးခန်းကို ပန်းဆိုးတန်းအလယ်ဘလောက် တိုက်သစ်ကြီး... တတိယအကြိမ် ပြောင်းလဲဖွင့်လှစ်သောအခါ ဆရာမောင်ဝံသ မရှိတော့ပါ။ ကျွန်တော်သည် လည်း ကင်မရာကိုင်ရန် စိတ်မပါသဖြင့် လုံးဝဓာတ်ပုံမရိုက်ဘဲ နေခဲ့ပါသည်။ MJA အသင်း ဖြစ်မြောက်ရန် အားတက်သရော ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် ဆရာမောင်ဝံသသည် MJA ရုံးခန်း ဖွင့်ပွဲ နှစ်ကြိမ်တက်နိုင်ခဲ့ပြီး တတိယအကြိမ် မတက်နိုင်ခြင်းမှာ သံဝေဂရစရာ ဖြစ်ပါ ပါသည်။ ဆရာမောင်ဝံသသည် ကျွန်တော်နှင့်မွေးသက္ကရာဇ်တူညီပြီး သူက လေး... ကြီးပါသည်။ ပန်းဆိုးတန်းတွင် MJA ရုံးခန်း တတိယအကြိမ်ဖွင့်စဉ် ဆရာမောင်ဝံသ... အလွန်သတိရသဖြင့် 'MJA ရုံးခန်းဖွင့်ပွဲမှာ အရေးအကြီးဆုံးသတင်းစာဆရာ မပါ... တော့ဘူး'ဟု ပြောကာ စိတ်မကောင်း ဖြစ်မိပါသည်။

ကျွန်တော်သည် ဆရာမောင်ဝံသ၏ ဓာတ်ပုံများကို ဓာတ်ပုံဆရာတစ်ယောက်လို ကူး... ရိုက်ကူးခြင်းမဟုတ်ဘဲ သတင်းထောက်တစ်ယောက်လို အမှတ်မထင် ပေါ့ပေါ့... ရိုက်ကူးခြင်း ဖြစ်သော်လည်း ဆရာမောင်ဝံသ၏ ဈာပနတွင်ကမ်းသော လက်ကမ်း... စာစောင်၌ ကျွန်တော်ရိုက်သော ဓာတ်ပုံသုံးပုံတွေ့ရသောအခါ အလွန် ကျေနပ်မိပါသည်။ ဆရာမောင်ဝံသနှင့် ဆရာဖိုးသောကြာ စကားပြောနေပုံ၊ ရုံးခန်းဆိုင်းဘုတ် ဖိနိုင်း... ပုံနှင့် MJA ဆိုင်းဘုတ်အောက်တွင် MJA အဖွဲ့ဝင်များ စုပေါင်းရိုက်ကူးထားသော ဓာတ်ပုံ များမှာ ကျွန်တော် အမှတ်မထင်ရိုက်ကူးခဲ့သည့် ဓာတ်ပုံများ ဖြစ်ပါသည်။ ထိုဓာတ်ပုံများ... ဆရာမောင်ဝံသ ဈာပနလက်ကမ်းစာစောင်တွင် ဖော်ပြထားသဖြင့် အမှတ်တရဓာတ်ပုံများ ဖြစ်လာသည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။

နိုင်ငံကျော်စာရေးဆရာ၊ သတင်းစာဆရာ မောင်ဝံသ ဈာပနတွင် ကျွန်တော်... သော သက်ကြီးပိုင်းအယ်ဒီတာတစ်ယောက်ကို မည်သူမျှ အလေးထားမည် မဟုတ်သော်... လည်း သူတို့ကိုင်ထားသော လက်ကမ်းစာစောင်တွင် ကျွန်တော်ရိုက်သော ဓာတ်ပုံများ ပါဝင်နေသဖြင့် ကျွန်တော် အလွန်ကျေနပ်မိပါသည်။ အမှတ်မထင်ရိုက်ကူးသော ဓာတ်ပုံ များ အမှတ်တရဓာတ်ပုံ ဖြစ်လာသဖြင့် ကျွန်တော်ဂုဏ်ယူမိပါသည်။ ကျွန်တော်... လေးစားချစ်ခင်သော ဆရာမောင်ဝံသ၏ နောက်ဆုံးခရီး၊ နောက်ဆုံးမှတ်တမ်း... ကျွန်တော်၏ ဓာတ်ပုံ သုံးပုံဖော်ပြခံရသဖြင့် ကျွန်တော် တာဝန်ကျေသည်ဟု ခံစားမိပါသည်။ တစ်နေ့က ဆရာမောင်ဝံသ၏ဇနီး ဒေါ်မြင့်မြင့် ကျွန်တော့်ထံ ဖုန်းဆက်ကာ ... မြောက် အမှတ်တရစာအုပ်အတွက် စာမူတောင်းပါသည်။ ဓာတ်ပုံပါလျှင် ပိုကောင်း... ဟုလည်း ပြောပါသည်။ ကျွန်တော်ကလည်း ဆရာမောင်ဝံသနှင့်ပတ်သက်သော... စာအုပ်တွင် စာတစ်ပုဒ်ရေးချင်နေပါသည်။ ထို့ကြောင့် အိမ်တွင်ရှိသော စာအုပ်...

...ောက်၍ ကုန်ကြမ်းရှာသောအခါ ဆရာမောင်ဝံသနှင့် ဂျပန်သတင်းထောက် တွေ့ဆုံ ...ြင်းနေပုံ ဓာတ်ပုံပေါ်ထွက်လာသဖြင့် အလွန်ဝမ်းသာမိပါသည်။

ထိုဓာတ်ပုံမှာ မဟာဗန္ဓုလတံတားအနီး ရန်ကုန်တိုင်းဂျာနယ်ရုံးခန်းတွင် ရိုက်ကူး ...သော ဓာတ်ပုံဖြစ်ပါသည်။ ဂျပန်သတင်းထောက်တွင် ကင်မရာပါသော်လည်း အသံ ...က် မပါသဖြင့် ဘောပင်ဖြင့် ရေးမှတ်နေပုံကို ကျွန်တော်အမှတ်မထင် ရိုက်ကူးခဲ့ခြင်း ...ါသည်။ ထိုအချိန်က ဆရာမောင်ဝံသသည် လန်းလန်းဆန်းဆန်း ပြည့်ပြည့်ဖြိုးဖြိုး ...ဆံပင်ကို သပ်ရပ်စွာ ဖြီးထားပါသည်။ လည်ကတုံးအင်္ကျီနှင့် တိုက်ပုံအဖြူကိုလည်း ...ကျကျ ဝတ်ထားပါသည်။ ဂျပန်သတင်းထောက်လူငယ်နှင့် ဝါရင့်သတင်းစာဆရာ ...ဝံသ တွေ့ဆုံနေပုံမှာ ထူးခြားသဖြင့် အမှတ်မထင် ရိုက်ကူးခဲ့သော်လည်း ယခုအခါ ...တရဓာတ်ပုံ ဖြစ်လာပါသည်။

ကျွန်တော်သည် ဆရာမောင်ဝံသ၏ဓာတ်ပုံများ ရိုက်ကူးပြီးသောအခါ ၃၃ လမ်း ...သို့ သွားသည်။ အမှတ်တရပေးလေ့ရှိသော်လည်း ဤဓာတ်ပုံမပေးဘဲ ကျန်နေ ...ကို စဉ်းစား၍ မရတော့ပါ။ ဤဓာတ်ပုံကို ယခင်ကတည်းက ပေးလိုက်လျှင် လက်ကမ်း ...င်တွင် ကျိန်းသေပါနိုင်သော်လည်း စာအုပ်ပုံကြားတွင် ရောက်နေသဖြင့် ယခုမှသာ ...နှင့် အတူ ဒေါ်မြင့်မြင့်ကို ပေးနိုင်ပါတော့သည်။ ထိုဓာတ်ပုံရိုက်ကူးစဉ်က ဂျပန်နှင့် ...သတင်း စာဆရာနှစ်ယောက် အမေးအဖြေလုပ်နေသဖြင့် ကျွန်တော်ဓာတ်ပုံရိုက်ကူး ...မသိကြပါ။ ဤဓာတ်ပုံကို ဆရာမောင်ဝံသ၏မိသားစုမြင်လျှင် အံ့ဩနေလိမ့်မည် ...ါသည်။

ကျွန်တော်သည် ဓာတ်ပုံဆရာ မဟုတ်သဖြင့် ဆရာမောင်ဝံသ၏ ဓာတ်ပုံများကို ...ရက် ရှောင်တခင် ရိုက်ကူးခဲ့သော်လည်း ဆရာမောင်ဝံသ ကွယ်လွန်သွားသောအခါ ...တ်ပုံများသည် အမှတ်တရ ဓာတ်ပုံများ ဖြစ်လာပါသည်။ သားစဉ်မြေးဆက် အမွေ ...သိမ်းဆည်းရမည့် ဓာတ်ပုံမှတ်တမ်းများ ဖြစ်လာပါသည်။ ကျွန်တော်သည် ဆရာမောင် ...၏ အမှတ်တရပုံရိပ်များကို အမှတ်မထင် မှတ်တမ်းတင်ခဲ့သူ ဖြစ်သည်ဟုလည်း ဆိုနိုင် ...ည်၊ ကျွန်တော်၏ဓာတ်ပုံများသည် Snapshot များဖြစ်သဖြင့် အကောင်းဆုံး မဟုတ် ...လည်း ဆရာမောင်ဝံသ၏ ဘဝမှတ်တမ်းကို ရေးသားရာတွင် တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း ...နိုင်လိမ့်မည်ဟု ယုံကြည်ပါသည်။ ဆရာမောင်ဝံသ အသက်ရှင်စဉ် ဤဓာတ်ပုံ မပေး ...သည့်အတွက် ခွင့်လွှတ်စေချင်ပါသည်။ ဤဓာတ်ပုံကို ဆရာမောင်ဝံသကိုယ်တိုင် ကြည့် ...ားခဲ့ရသော်လည်း ဆရာမောင်ဝံသ၏ သတင်းစာဆရာဘဝပုံရိပ်ကို အပြည့်အဝ ...ဟပ်နေသည်ဟု ထင်မိပါသည်။ သတင်းစာဆရာတစ်ယောက်၏ ဘဝကို အမှတ်မထင် ...တ်ပုံရိုက်ကူးမှတ် တမ်းတင်သောအလုပ် လုံးဝပြီးဆုံးသွားပြီဟုလည်း ကျွန်တော် ...ြာချင်ပါသည်။

(P.S ဆရာမောင်ဝံသနှင့် ဂျပန်သတင်းထောက်တွေ့ဆုံနေသော ဓာတ်[illegible] နောက်ဆုံးဓာတ်ပုံဖြစ်ပြီး ဤဓာတ်ပုံပေးပြီးလျှင် ကျွန်တော့်ထံတွင် ဆရာမောင်[illegible] ဓာတ်ပုံ လုံးဝ မရှိတော့ကြောင်း ပြောလိုက်ပါသည်။ အမှတ်တရစာအုပ်ထွက်[illegible] ထိုဓာတ်ပုံကို ပြန်ကြည့်နိုင်ပါလိမ့်မည်။)

[illegible]

•

ကက်ထက်မြက်မြက် သွက်သွက်လက်လက်
စာရေးဆရာ သတင်းစာဆရာ ကိုစိုးသိမ်း

ရွှေလှိုင်

၅ ရက်က ရန်ကင်းမြို့နယ်၊ ကျောက်ကုန်းရှိ ဦးအုန်းထွန်းနေအိမ် ဆရာ ဟံသာဝတီ တင် ရက်လည်တွင် ဒေါ်မြင့်မြင့်နှင့် တွေ့ဆုံရာ သူ၏ခင်ပွန်း စာရေးဆရာ တင်းစာဆရာ ကိုစိုးသိမ်း(ခေါ်) မောင်ဝံသနှင့် ပတ်သက်၍ စာအုပ်ထုတ်ဝေမည်ဖြစ်၍ အမြန်ဆုံး ရေးပေးရန် သားအမိနှစ်ယောက်က တောင်းဆိုသည်၊ ရင်းနှီးခင်မင်ရသူ လည်းကောင်း၊ အမှတ်တရ သတိတရရှိနေ၍လည်းကောင်း အမြန်ဆုံးရေးပေးမည် လိုက်သည်။

မန္တလေးမြို့တွင် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးနေဝင်း၏ တော်လှန်ရေးကောင်စီအစိုးရ မတက်မီ ဆုံလမ်းခွများတွင် စာကြည့်တိုက်များ ပေါ်များနေခဲ့ရာ နေ့စဉ်ထုတ်သတင်းစာများကို ရောက်ဖတ်ဖြစ်သည်။ သတင်းစာများ ဖတ်ပါများလာသောအခါ သတင်းစာဆရာ သည့်ဆန္ဒများ ဖြစ်လာသည်။ မန္တလေးတက္ကသိုလ်ကျောင်းသားဘဝတွင် မန္တလေးက ရဲဘော်အဖွဲ့နှင့် ဆက်စပ်၍ ဆရာဦးသိန်းဖေမြင့်၏ ဗိုလ်တထောင်သတင်းစာ၏ း တက္ကသိုလ်သတင်းထောက် ဖြစ်လာခဲ့သည်။ မန္တလေးက ထုတ်ဝေနေသော သတင်းစာ၊ ဗဟိုရ်စည်သတင်းစာများတွင် အဆင်ပြေသကဲ့သို့ ရေးသားခဲ့သည်။

ခုနှစ် တရုတ်-မြန်မာအရေးအခင်းအပြီး မန္တလေးမြို့တွင် တစ်စောင်တည်းသာ နေသော လူထုသတင်းစာ ပိတ်လိုက်သောအခါ နေ့သစ်၏ ကြိုဆိုမှုနှင့် နေ့ဟောင်း၏ ပြင်ဖြစ်သော သတင်းစာ မန္တလေးတွင် မရှိတော့။ ရန်ကုန်က လေယာဉ်ဖြင့်လာသည့် သား၊ ကြေးမုံ၊ ဗိုလ်တထောင်၊ မြန်မာ့အလင်းသတင်းစာများကိုသာ ဆွမ်းခံပြန်သည့် လောက်မှသာ အစောဆုံး ဖတ်ရသည်။

မန္တလေးက သတင်းစာလောက ဝင်ဆံ့ရင်း အယ်ဒီတာ၊ သတင်းထောက်များနှင့် ရင်းနှီးရလာသည်။ ပြည်သူပိုင် လုပ်သားပြည်သူ့နေစဉ်မှ တိုက်ပိုင်လခစားသတင်း

ထောက်ကြီးများ ဖြစ်ကြသော ဦးအောင်သူ၊ ဦးအောင်သိန်း၊ ဦးခင်မောင်လေး၊ ဦးသိန်း တို့ ရင်းနှီးခဲ့ပြီး သူတို့ရုံးခန်းကို မကြာခဏ ရောက်ဖြစ်သည်။ သူတို့လို သတင်းထောက် ဖြစ်ချင်၍ ရန်ကုန်မြို့သို့ သွားရောက်ကာ သတင်းစာဆရာကြီးများနှင့်တွေ့ဆုံ၊ သတင်း ဆရာဖြစ်ချင်သည့်ဆန္ဒများ ပြောပြအကူအညီတောင်း၊ လုပ်သားပြည်သူ့နေ့စဉ် သတင်း အယ်ဒီတာချုပ် ဆရာဦးလှမြိုင်ကို တွေ့ဆုံ မန္တလေးမြို့ လုပ်သားနေ့စဉ်အကျိုး (က. ဆ) လုပ်လိုကြောင်း ပြောကြား၊ မန္တလေးမြို့တွင်နေစဉ် နေ့စဉ်သတင်းစာ သာရေး၊ နာရေး၊ လူမှုရေး ဘာမှ မသိရသလို ဖြစ်နေ၍ မန္တလေးမြို့တွင် သတင်းစာ ထုတ်ဝေရေး တွန်းအားပေးသည့် မန္တလေးနှင့် သတင်းစာများ ဆောင်းပါးရေး နေ့စဉ်တွင် ထည့်သွင်းဖော်ပြပေးရန် မေတ္တာရပ်ခံတင်ပြသည်။ ဆရာဦးလှမြိုင် ကျွန်တော့်ဆောင်းပါးကို သတင်းစာတွင် ထည့်သွင်းဖော်ပြပေးလိုက်သည်၊ မန္တလေး လုပ်သားသတင်း၏ အကျိုးဆောင် (က. ဆ)လည်း ခန့်ပေးလိုက်သည်။ လုပ်သား နှင့် ပိုမိုရင်းနှီးမှုရလာကာ ခနေဖြူကိုကျော်မင်း၊ ပဲခူးကိုစိုးသိမ်းတို့ စသည်တို့ ခင်မင် ရလာသည်။ အတော်များများနှင့် ရင်းနှီးခွင့်ရသည်။

နောက်ပိုင်းတွင် ပုဂ္ဂလိကသတင်းစာများဖြစ်သော ကြေးမုံ၊ ဗိုလ်တထောင် အလင်း THE GUARDIAN သတင်းစာများကို ပြည်သူပိုင်သိမ်းခဲ့သည်၊ ဟံသာဝတီ စာ ပြည်သူပိုင်သိမ်းခဲ့ပြီး ၁၉၆၉ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာ ၁ ရက်တွင် မန္တလေးမြို့ ထုတ်ဝေပြီး ကြေးမုံသတင်းစာမှ ဦးဝင်းတင်အား အယ်ဒီတာချုပ်အဖြစ် လုပ်သား နေ့စဉ်မှ ဦးကျော်မြင့်အား ဒုတိယအယ်ဒီတာချုပ်အဖြစ် ခန့်ထားသည်။ ဟံသာဝတီ သတင်းစာတွင် စာမေးပွဲဖြေအောင်မြင်၍ တိုက်ပိုင်လခစားသတင်း ဖြစ်သည်။ ၁၉၇၁ ခုနှစ်၊ အမှတ်စဉ် (၄) သတင်းစာပညာသင်တန်း ခုနှစ် ရန်ကုန်မြို့တွင် တက်ရင်း ရန်ကုန်သတင်းစာဆရာများ ပိုမိုရင်းနှီး၊ သင်တန်း လုပ်သားမှ ကိုလှထွန်း၊ ကိုထွန်းအောင်နှင့် ပတ်သက်၍ လုပ်သားသတင်းစာတိုက် ရောက်ဖြစ်၊ လုပ်သားတွင် သတင်းစာ ထုတ်ဝေမှုလုပ်ခဲ့၍လည်း လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက် ဖြစ်ခဲ့သည်။ သင်တန်းပြီး၍ မန္တလေး ဟံသာဝတီသတင်းစာတိုက် ပြန်လည် ထမ်းဆောင်ရသော်လည်း လူရည်ချွန်စခန်းများ သွားရင်း၊ မြို့နယ်သတင်းထောက် ဆွေးနွေးပွဲများသွားရင်း ရန်ကုန်ကို ရောက်ဖြစ်၊ သတင်းစာဆရာအပေါင်းအသင်း တွေ့ဖြစ်သည်၊ မြို့လယ်ကောင်နေသော ကိုစိုးသိမ်း၊ ကိုလှထွန်းတို့နှင့် ပိုမို ရင်းနှီးခင်မင်မှုအရှိဆုံးလို ဖြစ်ခဲ့သည်။

တက္ကသိုလ်မြတ်သူက မြန်ကြားရေးဝန်ကြီး ဦးမြမောင်အား ပုပ္ပားဆရာ ဦးပရမဝဏ္ဏ သိဒ္ဓိနှင့် ပတ်သက်၍ တိုင်စာတစ်ခုပို့ရာ ဌာနဆိုင်ရာစုံစမ်းစစ်ဆေး ရာ အခြေခံ အလုပ်သမားကောင်စီ ကိုယ်စားလှယ်အနေဖြင့် စုံစမ်းရေးကော်မ ပါဝင်၊ ရန်ကုန်က လူများကိုပါ စစ်ဆေးမေးမြန်းရန် ရန်ကုန်သို့ လာရသည်။ ၁၉၇ တွင် လုပ်သားနေ့စဉ်မှ ဦးစိုးသိမ်းသည် မန္တလေး ဟံသာဝတီသို့ ပြောင်းရွှေ့တာဝန်ထမ်း

...လာရာ မန္တလေးအပြန်တွင် ကိုစိုးသိမ်းကို မှတ်မှတ်ရရ ရထားဖြင့် မန္တလေးသို့ ...ဆောင်သွားခဲ့သည်။ မန္တလေးဟံသာဝတီသတင်းစာက ကျွန်တော်နှင့် လိုက်ပါရပြီး ...စာတိုက်ကလည်း လာရောက်ကြိုဆိုကြသဖြင့် အစစအရာရာ အဆင်ပြေ ကျွန်တော့် ...တင်မဆုံးရှိသည်။ ကိုစိုးသိမ်းရောက်ပြီးမကြာမီ ၁၉၇၈ ခုနှစ်၊ ဇွန် ၃၀ ရက်တွင် ...မြို့တွင် ဟံသာဝတီသတင်းစာ ထုတ်ဝေခွင့် ရပ်ဆိုင်းလိုက်ရာ ကျွန်တော်က ...ပြည်သူ့နေ့စဉ် ရောက်ရှိခဲ့ပြီး ကိုစိုးသိမ်းက ဗိုလ်တထောင်သတင်းစာကို ရောက်ခဲ့ ...

ကိုစိုးသိမ်းသည် ပဲခူးဝေါဒေသတွင် မွေးဖွားသည်။ ကျောင်းသားလူငယ်ဘဝတွင် ...ဝါသနာရှိခဲ့သူ ဖြစ်သည်။ ထက်ထက်မြက်မြက် သွက်သွက်လက်လက် လှုပ်ရှားခဲ့သော ...င်းသားလူငယ်ဖြစ်ခဲ့ပြီး ကျောင်းသားအဖွဲ့အစည်းများတွင် ပါဝင်ခဲ့သည်။ တက္ကသိုလ် ...သောအခါ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားသမဂ္ဂတွင် တက်ကြွစွာပါဝင်ခဲ့ရာ ရင်ပြင်နီ ...မ်း ဟူ၍ပင် ဖြစ်ခဲ့သည်။ ၁၉၆၃ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာ ၁ ရက် ပြည်သူပိုင်လုပ်သား ...သူ့နေ့စဉ်က တိုက်ပိုင်သတင်းထောက်အဖြစ် စတင်ခန့်ထားခြင်း ခံရသည်။ ၁၉၈၈ ... လူထုအုံကြွမှု မဖြစ်ခင်အထိ ပြည်သူပိုင်သတင်းစာများတွင် အယ်ဒီတာ၊ ဘာသာပြန် ...ဒီတာ သတင်းရေးသားသူအဖြစ် ထက်ထက်မြက်မြက် ဆောက်ရွက်ခဲ့သည်။ ပြည်သူ့ ...အခင်းတွင် ပြည်သူတစ်ယောက်ဖြစ်သော စာရေးဆရာ သတင်းစာဆရာ ဦးစိုးသိမ်း ... ပြည်သူအများစု ထပ်တူ စာရေးဆရာ မောင်သော်က၊ သတင်းစာဆရာ ဟံသာဝတီ ...င်းတင်နှင့် ပူးပေါင်း၍ စာရေးဆရာ သမဂ္ဂတွင် ပါဝင်ဦးဆောင်လှုပ်ရှားသူ ဖြစ်သည်။ ...သူကို နှိပ်ကွပ်သော စစ်အစိုးရသည် ကိုစိုးသိမ်းကို ဖမ်းဆီးထောင်ချရေးသားခွင့်များ ...ပင် ခဲ့သည်။

နောက်ပိုင်း ထောင်ကလွတ်လာသောအခါ သူဝါသနာပါသော စာပေလောက ...သည် ဝင်ရောက်ကာ စာပေများ ထုတ်ဝေခြင်း၊ စာပေရေးသားခြင်းများကို ကြိုးကြိုး ...စား ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ စာဖတ်သူများ၊ အတွေးအခေါ်မှန်ကန်မြင့်မားစေရန် အတွေးအမြင် ...င်းကို စီစဉ် တည်ထောင်ထုတ်ဝေသူ၊ သတင်းထူး ဂျာနယ်၊ ဘက်စုံဂျာနယ်ထုတ်ဝေသူ ...ယ်ဒီတာ၊ တော်ဝင်ဂျာနယ်အယ်ဒီတာ၊ ပြည်သူ့ခေတ်ဂျာနယ် တည်ထောင်ထုတ်ဝေသူ ...တိုင်ပင်ခံ အယ်ဒီတာအဖြစ် စွမ်းစွမ်းတမံ ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

မှတ်မှတ်ရရ ၂၀၁၂ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၁၂ ရက်က ပန်းဆိုးတန်း နန်းယုစားသောက် ...တွင် ကျင်းပခဲ့သော ဟံသာဝတီဦးဝင်းတင် (၈၂)နှစ်မြောက်မွေးနေ့ အခမ်းအနားတွင် ...င်းတင်ဖောင်ဒေးရှင်း ဖွဲ့စည်းရေးအခမ်းအနားမှူး လုပ်ပေးပါဆို၍ လုပ်ပေးခဲ့ရသည်။ ...သာဝတီဦးဝင်းတင် ဖောင်ဒေးရှင်းဖွဲ့စည်းပြီးကြောင်း ကမ္ဘာသို့ ဖေ့စ်ဘွတ်က လွှင့်တင်၍ ...ကိုယ်တိုင် ကမကထလုပ် အလှူခံကာ အောင်မြင်မှုရရှိအောင် လုပ်ကိုင်ခဲ့သည်။ မန္တလေး ...သာဝတီသတင်းစာတစ်လျှောက်လုံး အခြေခံအလုပ်သမားကောင်စီအတွင်းရေးမှူး အနေ ... တက်ကြွလှုပ်ရှားခဲ့သော ကျွန်တော်အား တကူးတက ဖိတ်ပြီး မြန်မာနိုင်ငံ သတင်းစာ

ဆရာအသင်းတွင် ပါဝင်စေခဲ့သည်။ မြန်မာနိုင်ငံ သတင်းစာဆရာအသင်း၏ [illegible] တာဝန်ကို အသက် ဆုံးရှုံးသွားသည့်တိုင်အောင် တာဝန်ကျေပွန်စွာ ထမ်းဆောင်သွား[illegible]

စာရေးဆရာ သတင်းစာဆရာ ဦးစိုးသိမ်း(ခေါ်) မောင်ဝံသသည် အသက် [illegible] ၂၀၁၃ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ် (၁၁)ရက်၊ နံနက် (၆)နာရီ (၁၅)မိနစ်တွင် ကွယ်လွန်သွား[illegible] အသက်ကြီးလှသည်မဟုတ်ဘဲ ဦးစိုးသိမ်း(ခေါ်) မောင်ဝံသကွယ်လွန်အနိစ္စရောက်[illegible] ခြင်းသည် တိုင်းပြည်အတွက် လူတော်တစ်ယောက်၊ ဖွံ့ဖြိုးလာသော သတင်းမီဒီယာ[illegible] ထက်မြက်သွက်လက်သော သတင်းစာဆရာတစ်ဦး၊ စာများအဆက်မပြတ်ရေးသား[illegible] စာရေးဆရာတစ်ဦး၊ လူမှုရေးနယ်ပယ် လူ့အဖွဲ့အစည်းမှာ စည်းရုံးရေးသမားကောင်း[illegible] ဆုံးရှုံးသွားခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

[illegible]

●

ကိုစိုးသိမ်း (မောင်ဝံသ)နှင့် ကျွန်တော်

[illegible]န်းကြိုင် (အောင်ဝင့်)

သိမ်း(မောင်ဝံသ) နှင့် ကျွန်တော်သည် ၁၉၆၂ ကျောင်းသားများ ဖြစ်ကြသော်လည်း ရေးအယူအဆ တူသည်လည်း ရှိသကဲ့သို့ မတူသည်များလည်း ရှိပါသည်။ ထို့ကြောင့် ောင်းသားလှုပ်ရှားမှုတွင် ပါဝင်တာချင်း တူသော်လည်း လူချင်းတော့ မရင်းနှီးပါ။ ထို့ ်သတင်းစာ လောကထဲသို့ ရောက်သောအခါ ကိုစိုးသိမ်း(မောင်ဝံသ) က လုပ်သား သုနေ့စဉ် ပဲခူးတိုင်းသတင်းထောက် ဖြစ်သလို ကျွန်တော်က ကြေးမုံသတင်းစာတိုက် ချုပ်ရေးဌာနရှိ အထက်တန်းစာရေး ဖြစ်ပါသည်။ မန္တလေးဟံသာဝတီသတင်းစာတွင် ်တော်က အယ်ဒီတာဖြစ်လာသလို ကိုစိုးသိမ်း(မောင်ဝံသ)က အယ်ဒီတာရာထူးဖြင့် ာ့အလင်းမှ ပြောင်းရွှေ့လာပါသည်။ မကြာခင်ပင် ဟံသာဝတီ သတင်းစာတိုက် ွားသောအခါ ကျွန်တော်က The Working People Daily News တွင် အယ်ဒီတာ ဖြစ် ပြောင်းရွှေ့ခဲ့ရပြီး ကိုစိုးသိမ်း(မောင်ဝံသ) က ဗိုလ်တထောင် သတင်းစာတွင် ယ်ဒီတာ တာဝန် ထမ်းဆောင်ပါသည်။

ကျွန်တော် အမေရိကန်ပညာတော်သင်မှ ပြန်လာသောအခါ လုပ်သားပြည်သူ့ ့ဉ် (မြန်မာ) တွင် အယ်ဒီတာအဖြစ် တာဝန် ထမ်းဆောင်ရသည်။ ထိုမှတစ်ဆင့် ်တထောင် သတင်းစာသို့ ပြောင်းရွှေ့ရသောအခါ ကိုစိုးသိမ်း(မောင်ဝံသ) နှင့် ပြန်လည် ့ဆုံရပြန်ပါသည်။ ဆက်လက်၍ ရှစ်လေးလုံး လှုပ်ရှားမှုအထိ အတူလက်တွဲ ်ဆောင်ခဲ့ကြသည်။ ရှစ်လေးလုံးတွင် ကိုစိုးသိမ်း(မောင်ဝံသ) က ဝန်ကြီးချုပ်ဟောင်း ့အဖွဲ့ သတင်းထုတ်ပြန်ရေး တာဝန်၊ ကျွန်တော်က ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် သတင်း ်ပြန်ရေး တာဝန်ကို အသီးသီး ယူခဲ့ကြပါသည်။ ထိုစဉ်က ဗိုလ်တထောင် သတင်းစာ ယ်ဒီတာချုပ်မှာ ဗိုလ်မှူးဟောင်း မြတ်သိန်းဖြစ်ပါသည်။

အမျိုးသားဒီမိုကရေစီ အဖွဲ့ချုပ်ကို ကိုစိုးသိမ်း(မောင်ဝံသ)က ကျွန်တော့်ထက် ာရောက်ပါသည်။ ကျွန်တော့်ဆရာ ဦးဝင်းတင်ဆီ ရောက်တော့ ကိုစိုးသိမ်း(မောင်ဝံသ) ပဲခူးတိုင်း စည်းကော်မတီဝင် ဖြစ်နေပါပြီ။ သို့သော် ဦးဝင်းတင်၏ ညွှန်ကြားမှုအောက်တွင်

သတင်းစာအသင်းပြန်လည် ပေါ်ပေါက်ရေးတာဝန်ဖြင့် သတင်းစာဆရာကြီးဦး[illegible] (ဂါးဒီးယန်း)ဆီ ကျွန်တော်က ဦးဆောင်၍ သွားသောအခါ မောင်ဝံသနှင့် ဦးစိန်လှ[illegible] ပါခဲ့သည်။ ဆရာဦးစိန်ဝင်းက ယခင် သတင်းစာဆရာအသင်း BJA ဖျက်[illegible] ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်၍ ဦးဝင်းတင်က အတွင်းရေးမှူးဖြစ်ပါသည်။ BJA အသစ် ပြန်ဖွဲ့ပြီးသော[illegible] ကျွန်တော့်အိမ်(သဃ်န်းကျွန်း)တွင် ဆိုင်းဘုတ်တင်ရန် လျာထားပါသည်။ ဂါး[illegible] ဦးစိန်ဝင်းက ကျွန်တော်ပါလျှင် သူ သက်တမ်းတစ်ကြိမ် လုပ်ပေးမည်။ သတင်းစာ[illegible] အသင်း ညီလာခံ ပထမအကြိမ် ခေါ်ပြီးလျှင် သူနားမည်ဟု ပြောပါသည်။ [illegible] သတင်းစာဆရာအသင်း ဖွဲ့စည်းပုံတွင် သတင်းစာဆရာများသည် မည်သည့်ပါတီ[illegible] ဆိုသော စာသား ထည့်ရမည်ဟု ပြောပါသည်။ ကျွန်တော်တို့က သဘောမတူပါ။ [illegible] မှတ်ပုံတင်သောအခါ ပြန်မကျသဖြင့် သတင်းစာဆရာ အသင်းလည်း မဖွဲ့ဖြစ်ခဲ့ပါ[illegible]

ထို့နောက် အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်တွင် ကိုစိုးသိမ်း(မောင်ဝံသ)နှင့် [illegible] လုပ်ရင်း ကျွန်တော်ရော ကိုစိုးသိမ်း(မောင်ဝံသ)ပါ ဗဟိုဦးစီးအဖွဲ့ဝင်များ ဖြစ်လာ[illegible] နိုင်ငံရေးလုပ်ငန်းများ အတူလက်တွဲလုပ်ကြရင်း ကျွန်တော်ရော ကိုစိုးသိမ်း (မော[illegible] ပါ ဖမ်းဆီးထိန်းသိမ်း ထောင်ချခံခဲ့ကြရသည်။

၁၀ နှစ် ကျော်အကြာ ကျွန်တော် ထောင်ငှထောင်မှ ပြန်လည် လွတ်မြော[illegible] သည့်နေ့က ကိုစိုးသိမ်း(မောင်ဝံသ)သည် ကျွန်တော့်မိသားစုနှင့်အတူ ရန်ကုန်ဘူတာ[illegible] လာရောက် ကြိုဆိုသည်ကိုတွေ့ခဲ့ရ၍ အံ့သြခဲ့ရပါသည်။ ကိုစိုးသိမ်း(မောင်ဝံသ)သည် [illegible] အတွေးအမြင်မဂ္ဂဇင်းတွင် ဆောင်းပါးများ ရေးရန် အတင်း တိုက်တွန်းတတ်[illegible] ထို့ပြင် သူထုတ်သည့် 'ပြည်သူ့ခေတ်' ဂျာနယ်တွင်လည်း ကျွန်တော့်အား ဆောင်း[illegible] အမြဲတောင်းပါသည်။ ဒီလိုင်း စာစောင်တွင်လုပ်ရန် ဦးဝင်းတင်က ခေါ်ခိုင်း၍ [illegible] ကျွန်တော် သွားခေါ်ပါသည်။ သူက လွတ်လပ်သော သတင်းစာဆရာဘဝကို [illegible] မြတ်နိုးသည်ဟု ပြောပါသည်။ သူသည် ကျွန်တော့်ထက် အများကြီးပို၍ အလု[illegible] နိုင်သူဖြစ်သည်။ အသေစော၍ နှမြောမိပါသည်။

ဦးအုန်းကြိုင်(ဓော[illegible]

●

အမှတ်တရ 'မောင်ဝံသ'

…ဆောင်

ကျွန်တော်နှင့် ကိုစိုးသိမ်း (မောင်ဝံသ) တို့သည် သတင်းစာလောကထဲ ရောက်မှ ပိုမို ခင်မင်ရင်းနှီးလာကြသူများ ဖြစ်သည်။

သူသည် လုပ်သားပြည်သူ့ နေ့စဉ်သတင်းစာမှတစ်ဆင့် သတင်းစာလောကထဲသို့ ရောက်လာသကဲ့သို့ ကျွန်တော်လည်း ဗိုလ်တထောင် သတင်းစာတွင် အလုပ်သင်အဖြစ် ဝင်ရောက်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

ကျွန်တော်တို့နှစ်ဦးမှာ စာရေးစာဖတ် ဝါသနာတူသူများ ဖြစ်သော်လည်း သတင်းစာ တိုက်ချင်း မတူသည့်အလျောက် ခင်မင်ရင်းနှီးမှု အထူးတလည် မရှိခဲ့ပါ။

ကိုဝံသသည် လုပ်သားပြည်သူ့ နေ့စဉ်မှ မြန်မာ့အလင်း သတင်းစာတိုက်သို့ ပြောင်းရွှေ့ တာဝန်ထမ်းဆောင်သည်။ ထိုမှတစ်ဆင့် မန္တလေး ဟံသာဝတီ သတင်းစာ တိုက်သို့ ပြောင်းရွှေ့သွားသည်။ ၁၉၇၈ တွင် မန္တလေး ဟံသာဝတီ သတင်းစာ ပိတ်လိုက် သောအခါ ကိုဝံသသည် ရန်ကုန်ပြန်ရောက်ပြီး ဗိုလ်တထောင် သတင်းစာတိုက်သို့ ပြောင်းရွှေ့တာဝန် ထမ်းဆောင်သည်။

ကိုဝံသနှင့် ကျွန်တော်သည် ထိုအခါကျမှ ပိုမို ရင်းနှီးခင်မင်ကြသည်။ ကိုဝံသသည် ဗိုလ်တထောင် အယ်ဒီတာအဖွဲ့ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက် ရဲဘော်များနှင့်အတူ နိုင်ငံခြားသတင်း အယ်ဒီတာနှင့် ညအယ်ဒီတာ တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်သည်။ လုပ်ငန်းသဘာဝအရ ကျွန်တော်တို့ အယ်ဒီတာအဖွဲ့မှာ ကိုဝံသနှင့် အထူး ရင်းနှီးခင်မင်သွားကြသည်။

ကိုဝံသသည် အပြန်အလှန် နားလည်မှုရှိရှိ ဆက်ဆံပြောဆိုတတ်သူ ဖြစ်သည်ကို ကျွန်တော် အကဲခတ်မိပါသည်။ ကမ္ဘာ့အရေးအရာ၊ နိုင်ငံတကာရေးရာ၊ နိုင်ငံရေးရာများကို မျက်ခြည်ပြတ်မခံဘဲ အထူး လေ့လာ မှတ်သားနေသူလည်း ဖြစ်သည်ကို တွေ့ရပါသည်။ အထူးသဖြင့် ခေတ်သစ် သတင်းစာပညာ သဘောတရားကို လေ့လာဆန်းသစ်နေသူလည်း ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်တို့နှစ်ဦးစလုံးမှာ ပြန်ကြားရေးဝန်ကြီးဌာန စာပေဗိမာန်က ဖွင့်လှစ် သော သတင်းစာ ပညာသင်တန်းကျောင်းကို တက်ရောက် အောင်မြင်ခဲ့ကြပါသည်။

ဒေသကောလိပ် အမှတ် ၁၊ လူထု ဆက်သွယ်ရေး လုပ်ငန်းပညာရပ်ကို [illegible] ကထိကအဖြစ် ကျွန်တော်တို့ နှစ်ဦးလုံး သင်ကြားပို့ချသည့် တာဝန်ကို ယူခဲ့ပါသည်။

၁၉၈၀ ဖေဖော်ဝါရီတွင် ကျွန်တော်သည် မြန်မာ့သတင်းစဉ် (ပြည်တွင်း) [illegible] ပြောင်းရွှေ့ တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့ရာ မောင်ဝံသ အပါအဝင် ဗိုလ်တထောင် အယ်[illegible] အဖွဲ့နှင့် ခွဲခွာခဲ့ရလေသည်။ သို့သော် မောင်ဝံသနှင့်ကား အဆက်အသွယ် မပြတ်[illegible] မကြာမကြာ ဆုံတွေ့ရပါသည်။

ကိုစိုးသိမ်းမှာ စာဖတ်အားကောင်းသူ ဖြစ်သကဲ့သို့ စာရေးအားကောင်းသူ[illegible] ဖြစ်သည်။ ၁၉၈၈ တွင် ဗိုလ်တထောင် သတင်းစာတိုက်မှ အငြိမ်းစား ယူသွားပြီး[illegible] မောင်ဝံသနှင့် ကျွန်တော်သည် အဆက်အသွယ် ပြတ်သွားပါသည်။ ၂၀၀၀ [illegible] နောက်ပိုင်းတွင် ကျွန်တော်တို့ ပြန်လည် ဆုံတွေ့ရသောအခါ မောင်ဝံသသည် [illegible] သတင်းစာ အယ်ဒီတာ မဟုတ်တော့ဘဲ ထင်ရှားကျော်ကြားနေသော သတင်းစာဆရာ[illegible] စာရေးဆရာကြီးအဖြစ် တလေးတစား တွေ့ရပါတော့သည်။ အောင်မြင်သော 'ဒေါင်း[illegible] 'အတွေးအမြင်စာစောင်'၊ 'ပြည်သူ့ခေတ်ဂျာနယ်'တို့ကို ကျွမ်းကျင်နိုင်နင်းစွာ ထုတ်ဝေ[illegible] အဖြစ်လည်း ထင်ရှားနေပါသည်။

ရှားရှားပါးပါး သတင်းစာဆရာကောင်း တစ်ဦး၊ စာရေးဆရာကောင်း [illegible] မောင်ဝံသ အောင်မြင်မှု အရှိန်ရနေချိန်တွင် ကွယ်လွန်သွားသည့်အတွက် နှမြော[illegible] ဝမ်းနည်း ကြေကွဲရပါသည်။

[illegible]

●

[illegible]

- [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

- [illegible]
[illegible]
[illegible]

- [illegible]
[illegible]

- [illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible] ([illegible])

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
11/8/13

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

10-8-13

[illegible]

[illegible] NLD [illegible]

[illegible]

[illegible]

My A [illegible]

[illegible]

ဦးမောင်ခင်

မိခင်ကြီး ဒေါ်မြစိန်

ကြီးဆုံး ဦးမြသန်းနှင့် ဇနီး ဒေါ်မြကြည်

ယောက်ဖကြီး ဦးသိန်းဟန်နှင့် အစ်မအကြီးဆုံး ဒေါ်တင်ကြည်

...ဖြစ်သူ ဦးသန်းဝေနှင့် ဇနီး ဒေါ်စိန်အေး

...ဒေါ်တင်လှ

အစ်ကိုလတ်ဖြစ်သူ ဦးကြင်စိုးနှင့် ဇနီး ဒေါ်ခင်သန်းဝင်း

အစ်ကို ရှေ့နေ ဦးအုန်းမြင့် ဇနီး ဒေါ်ခင်သီနွယ်

ညီမ ဒေါ်သန်းစိန်နှင့် ခင်ပွန်း ဦးလှတင်

ဦးကြီးရှိန် နှင့် အစ်မလတ် ဒေါ်တင်လှ

အစ်ကို ဦးသိန်းမြင့် နှင့် ဇနီး ဒေါ်ကြည်အေး

မောင်နှမများ တစုတဝေး (My Garden Restaurant)

ညီမငယ် ဒေါ်ခင်ဝင်း

ကြခတ်ဝိုင်းကျောင်းတိုက်၌ ပဥ္စင်းတက်စဉ်က မိခင်ကြီး ဒေါ်မြစိန်နှင့်အတူ

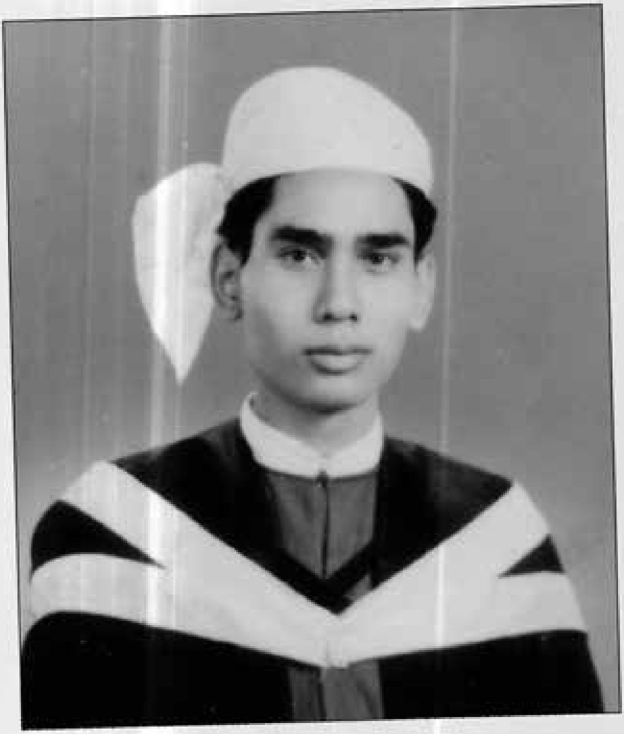

B.A ဘွဲ့ရစဉ်က
(၁၉၆၇ ခုနှစ်)

လုပ်သားပြည်သူ့နေ့စဉ် သတင်းစာတိုက် (၁၉၆၇ ခုနှစ်)

သမီး နှစ်ဦးနှင့်အတူ
(လွတ်လပ်စိုး၊ ထိုက်)

သကြန်ပွဲတော်
မြို့)

ကိုအောင်မင်း၊ သမီးနှစ်ဦးနှင့် အတူ
နိုးမ နောက်ဘက်တွင်)

တပည့် ကျော်တင့်ဝင်း၊ သားနှစ်ဦးနှင့်အတူ

သမီးနှစ်ဦး ထိုက်၊ လွတ်လပ်နိုး၊ ဇနီးဒေါ်မြင့်မြင့်၊ ယောက္ခမဖြစ်သူဒေါ်ခင်န
ဒေါင်းစာပေ၊ ၃၃ လမ်း နေအိမ်၊ ၁၉၇၇)

မဟာဗန္ဓုလ ပန်းခြံ ဇနီး ဒေါ်မြင့်မြင့်နှင့် သမီးနှစ်ဦး၊ လွတ်လပ်နိုး၊ ထိုက်၊ မောင်ဝံသ

ကြေတ်ကျောင်းတိုက်၌ သားနှစ်ဦး ကိုရင်ဝတ်စဉ်က (၁၉၈၉ ခုနှစ်)

– နောင်နောင်စိုး ချမ်းသာစိုး။
င် ချိတ်ထားသူမှာ 'ရေးပေးပါ'
ချမ်းသာစိုးဖြစ်သည်။

သားကြီးနောင်နောင်စိုး ဆုယူစဉ် (အထက (၁) ဒဂုံ)

သားနှစ်ဦး၏ ရှင်ပြုအလှူမင်္ဂလာ (၁၉၈၉ ခုနှစ်)

သားနှစ်ဦး၏ ရှင်ပြုအလှူမင်္ဂလာ (၁၉၈၉ ခုနှစ်) နောက်တန်း (ဝဲမှယာ) ယောက္ခမဖြစ်သူ ဦး
ဒေါ်ခင်နု၊ မရီးတော်သူ ဒေါ်စိန်စိန်(သရုပ်ဆောင်ကိုရဲ၏ မိခင်)၊ ဒေါ်မြင့်မြင့်၊ မောင်ဝံသ ချမ်း
နောင်နောင်စိုး၊ မောင်သူရ (ဒေါ်စိန်စိန်၏ သားငယ်)

...အတူ၊ ဒေါင်းစာပေ၊ ၃၃ လမ်း အိမ်သစ်တက်အလှူ (၁၉၈၆ ခုနှစ်)

...မိသားစု (ဝဲမှယာ) လွတ်လပ်စိုး၊ ချမ်းသာစိုး၊ မောင်ဝံသ၊ ဒေါ်မြင့်မြင့်၊ နောင်နောင်စိုး၊
...စိုး (ထိုက်)

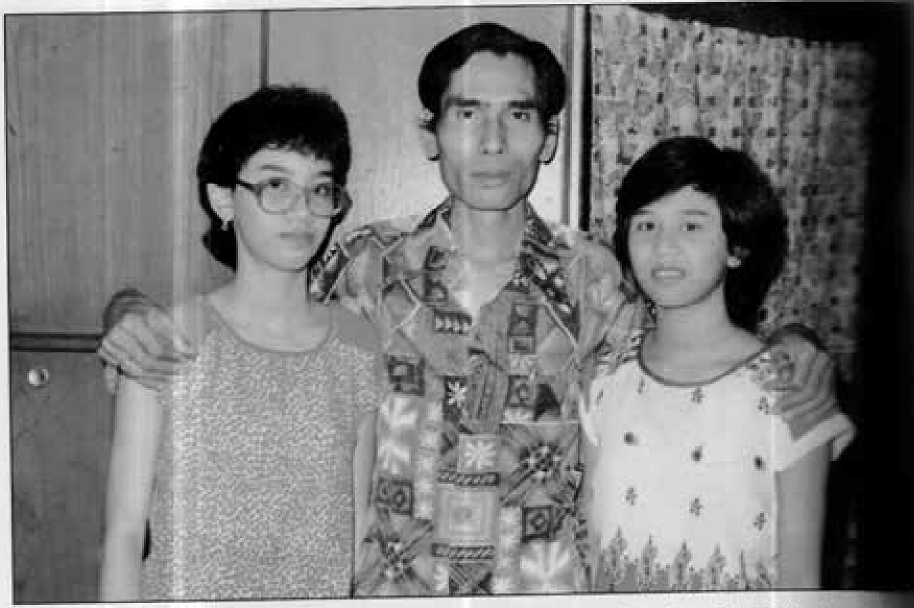

သမီးကြီး ထိုက်ထိုက်စိုး (ထိုက်)၊ မောင်ဝံသ၊ သမီးလတ် လတ်လတ်စိုး (လွတ်လပ်စိုး)၊ (

သမီး လတ်လတ်စိုး (လွတ်လပ်စိုး)၊ မောင်ဝံသ၊ သမီးကြီး ထိုက်ထိုက်စိုး (ထိုက်) (၁၉၈၉

ထိုက်ထိုက်စိုး (ထိုက်)၊ မောင်ဝံသ၊ သမီးလတ် လတ်လတ်စိုး (လွှတ်လပ်စိုး) (၁၉၈၈ ခုနှစ်)

ထိုက်နှင့် အတူ

စနီး ဒေါ်မြင့်မြင့် အသက် (၅၀) ပြည့် မွေးနေ့၊ ဒေါင်းစာပေ၊ ၃၃လမ်းနေအိမ် (၁၉၉၄ ခုနှ

၃၃ လမ်း၊ ဒေါင်းစာပေတိုက်တွင်

လူထု ဒေါ်အမာ မွေးနေ့ပွဲ တစ်ခုတွင်

ည် ချမ်းသာစိုး ဆုယူစဉ်။ (အထက (၁) ဒဂုံ)

၁၁.၄.၂၀၀၁ နေ့ သားနှစ်ယောက် ပဉ္စင်းခံသည့် အလှူသို့
တတိယအကြိမ် အဖမ်းခံရပြီး ဆေးရုံကြီးအချုပ်မှ နေ၍ ခေတ္တလာရောက် လှူဒါန်းနေစဉ်
ကိုရဲ၊ မနန်းအိအိစာ၊ ဒေါ်မြင့်မြင့်၊ မောင်ဝံသ၊ ဒေါ်ခင်နု

သားငယ် ချမ်းသာစိုး ဆုယူစဉ်။ (အထက (၁) ဒဂုံ)

'ထိုက်' ဘွဲ့ယူစဉ်၊ မိသားစု စုံညီစွာဖြင့် (၁၉၉၄ ခုနှစ်)

ဇနီးဒေါ်မြင့်မြင့်နှင့်အတူ၊
ဒေါင်းစာပေ ၃၃ လမ်းနေအိမ်

ဇနီးဒေါ်မြင့်မြင့်နှင့်အတူ(အာနန္ဒာဘုရား

ဇနီး ဒေါ်မြင့်မြင့် အသက်
(၆၀) ပြည့် မွေးနေ့အလှူ
(၂၀၀၄ ခုနှစ်)
ပုဇွန်တောင် ရွှေကျောင်းကျောင်း

မြင့်မြင့် အသက် (၆၀) ပြည့် မွေးနေ့အလှူ (ပုစွန်တောင် ရွှေကျင်ကျောင်းတိုက်၊ ၂၀၀၄ ခုနှစ်)

သားကြီး နောင်နောင်စိုး အသက်(၃၀) ပြည့် မွေးနေ့အလှူ
(၂၀၀၈ ခုနှစ်၊ ပုဇွန်တောင်၊ ရွှေကျင်ကျောင်းတိုက်)

ဒေါင်းစာပေ၊ နှစ် (၃၀) ပြည့် ပုလဲရတုမင်္ဂလာ မင်းကွန်းတိပိဋကကျောင်းတိုက်(၂၀၀၃ခုနှ

ာပေ နှစ်(၃၀)ပြည့် အခမ်းအနား (၂၀၀၃ ခုနှစ်) တိပိဋကကျောင်းတော်

မြေးလေး ရဲပြည့်ထိုက် (၁) နှစ်ပြည့်မွေးနေ့ (၂၇.၁၂.၂၀၀၇)
ဒေါင်းစာပေ ၃၃ လမ်း - နေအိမ်

မြေးလေး ရဲပြည့်ထိုက်နှင့်အတူ (၂၀၀၈ ခုနှစ်)

ဖြည့်ထိုက်၊ သမီးလတ် လွှတ်လပ်စိုး (၂၀၀၈ ခုနှစ်)

မြေးမလေး လီလီစိုးနှင့်အတူ (၂၀၁၁ ခုနှစ်)

းဒါင်းစာပေ ၃၃ လမ်း၊ နေအိမ်

မြေးလေးရဲ့ပြည့်ထိုက် (၁)နှစ်ပြည့်မွေးနေ့ (

မြေးလေးရဲ့ပြည့်ထိုက်နှင့် CMMD ကျောင်းတွင်

ရဲပြည့်ထိုက် (၃) နှစ်ပြည့် မွေးနေ့အလှူ
တောင် ရွှေကျင်ကျောင်းတိုက် (၂၀၀၉ ခုနှစ်)

ဒေါင်းစာပေ၊ နှစ် (၃၀)ပြည့်၊ ပုလဲရတု မင်္ဂလာ ၂၀၀၃ ခုနှစ်၊ တိပိဋက ကျောင်းတော်

သုခရိပ်မြုံ ကလေးများဂေဟာသို့ အလှူငွေ ပေးအပ်စဉ်

…င်နောင်စိုး ဓိသုကာဘွဲ့ယူစဉ်

နောင်နောင်စိုး ဘွဲ့ယူစဉ်က (ဝဲမှယာ) လွတ်လပ်စိုး၊ မောင်ဝံသ၊ နောင်နောင်စိုး၊ ဒေါ်မြင့်မြင့်၊
…ဆွေး်သာစိုး

သားငယ်ချမ်းသာစိုး ဘွဲ့ယူစဉ်၊ မိဘနှစ်ပါးနှင့်အတူ (၂၀၀၆ ခုနှစ်)

Duck စားတော်ဆက် ကန်တော်မင်ပန်းခြံဝင်း (ဝဲမှယာ) သမီးကြီး ထိုက်၊ မြင့်မြင့်၊ မောင်ဝံသ၊ သမီးလတ် လွတ်လပ်စိုး

) သမီးလတ် လွတ်လပ်စိုး၊ နေ်းဒေါ်မြင့်မြင့်၊ မောင်ဝံသ၊ သမီးကြီး ထိုက်
လေ့လော့်ရှုက်တိုက်အသင်း စားသောက်ဆိုင် (၂၀၀၉ ခုနှစ်)

သားငယ်ချမ်းသာစိုး၏ မင်္ဂလာဧည့်ခံပွဲ (ဆီဒိုးနားဟိုတယ်၊ ၂၀၁၁ ခုနှစ်)

ဦး ဘုရားဖူးခရီး (၂၀၀၃ ခုနှစ်)

အငယ်ဆုံးသား
ချမ်းသာစိုးနှင့်
(ကျိုက်ထီးရိုးဘုရား)

ပုပ္ပား၊ ပုဂံ ဘုရားဖူး ခရီးစဉ် (၂၀၀၄ ခုနှစ်)

ပုပ္ပား၊ ပုဂံ ခရီးစဉ် ဇနီး ဒေါ်မြင့်မြင့် သမီး လွတ်လပ်စိုး

ရိုးစဥ်၊ ဆရာဦးသာနိုးတို့ ဧနီးမောင်နံနှင့်

င်ကမ်းခြေ (၂၀၀၄ ခုနှစ်)(ဝဲမှယာ) မောင်ဝံသ၊ ဒေါ်မြင့်မြင့်၊ လွတ်လပ်စိုး

တောင်သမန်အင်း (ဦးပိန့်တံတား၊ လူထုဒေါ်အမာ မွေးနေ့ပွဲ တစ်ခုတွင်)

…ဘောင်းငွေများနှင့် ဝယ်ယူခဲ့သည့် ရှမ်းတဲကြီးခြံရှေ့ အမှတ်တရ (၂၀၀၄ ခုနှစ်)

…ခရီးစဉ် (၂၀၀၄ ခုနှစ်) ဝဲမှယာ– လတ်လတ်စိုး(လွတ်လပ်စိုး)၊ ဒေါ်မြင့်မြင့်၊ မောင်ဝံသ

ပုပ္ပား၊ ပုဂံခရီးစဉ် (၂၀၀၄ ခုနှစ်)

ငွေဆောင်ကမ်းခြေ

ဦး ထိုက်နှင့် အမေရိကန် တရားလွှတ်တော်ချုပ် ရုံးရှေ့ (၂၀၁၁ ခုနှစ်)

ဇနီးဒေါ်မြင့်မြင့်နှင့်အတူ (စင်ကာပူ)

စင်ကာပူခရီးစဉ် (၂၀၀၉ ခုနှစ်)

နိုင်ငံ၊ မလ္လကာကမ်းခြေ၊ ၂၀၀၉ ခုနှစ်၊ (ဝဲမှယာ) သားကြီး နောင်နောင်စိုး၊
မြင့်မြင့်၊ မောင်ဝံသ၊ သမီးကြီး 'ထိုက်'

ကြီး ထိုက် မင်္ဂလာဧည့်ခံပွဲ (၂၀၁၂ ခုနှစ်၊ စင်ကာပူ)
ာ) သားကြီး နောင်နောင်စိုး၊ မောင်ဝံသ၊ ကိုတင်ထွန်းကျော်၊ ထိုက်၊ ဒေါ်မြင့်မြင့်

သားသမီးများ လေဆိပ်အဆင်း အမှတ်တရ (၂၀၁၁ ခုနှစ်) (ဝဲမှယာ) မောင်ဝံသ၊ သားငယ်
သမီး လွတ်လပ်နိုး၊ မြေးလေး ရဲပြည့်ထိုက်၊ သမီးကြီး ထိုက်၊ သားကြီး နောင်နောင်နိုး

NED Fellowship ယူစဉ် (အမေရိကန်နိုင်ငံ) သမီးကြီး ထိုက်၊ မောင်ဝံသ၊ ဇနီး ဒေါ်မြင့်မြင့်

မြင့်နှင့်အတူ (အမေရိကန်နိုင်ငံ၊ ၂၀၁၁ ခုနှစ်)

က် သတင်းထောက်တစ်ဦး
ဒေါ်မြင့်မြင့်
သမဂ္ဂ အဆောက်အအုံရှေ့)

စင်ကာပူစာပေဟောပြောပွဲ (၂၀၁၂ ခုနှစ်)
သမီးကြီးထိုက်၊ သားကြီးနောင်နောင်စိုးတို့နှင့်အတူ

ဇနီးဒေါ်မြင့်မြင့်၊ သားကြီး နောင်နောင်စိုးနှင့်အတူ
စင်ကာပူနိုင်ငံ (၂၀၁၀ ခုနှစ်)

ာ) မောင်ဝံသ၊ ဦးချမ်းအေး (မောင်စူးစမ်း)၊ ဒေါ်ခင်ချစ် (မောင်စူးစမ်းဇနီး)၊ ဒေါ်မြင့်မြင့်

အချစ်ဆုံးသားငယ် မင်္ဂလာဆောင်စဉ်က (၂၀၁၁)

သားငယ် ချမ်းသာစိုး၏ မင်္ဂလာညစာစားပွဲ (ဆီဒိုးနားဟိုတယ်၊ ၂၀၁၁ ခုနှစ်)
မနန်းအိအိစာ၊ ကိုရဲ (သရုပ်ဖော်)တို့နှင့်

မိသားစု

ပြန်မလာတော့တဲ့ ခရီး

ချစ်ခနီး မြင့်မြင့်

မောင် ကွယ်လွန်တာ ၂၀၁၄ ဩဂုတ် ၁၁ ရက်ဆို တစ်နှစ်တောင် ပြည့်တော့မယ်။

'သေသောသူ ကြာရင် မေ့တဲ့'

ကျွန်မကတော့ ကြာလေ ဆွေးလေလို့ပဲ ပြောချင်ပါတယ်။ ဘဝမှာ အထီးကျန်တယ် ဆိုတာ ကိုယ်တိုင် ခံစားဖူးမှ သိကြမှာပါ။

သမီးတွေ သားတွေက ဖေကြီး ကွယ်လွန်တဲ့ တစ်နှစ်ပြည့် နှစ်ပတ်လည်မှာ အမှတ်တရ စာအုပ်တစ်အုပ် လုပ်ချင်တယ်ဆိုလို့ မောင်နဲ့ ရင်းနှီးခင်မင်ခဲ့သူ မိတ်ဆွေ အပေါင်းအသင်းတွေဆီက အမှတ်တရတွေ ရေးပေးဖို့ တောင်းရမယ့်သူ စာရင်းရေးကြတယ်။

မောင်က လူတန်းစားမရွေး၊ ကြီးငယ်မရွေး ခင်မင်ဆက်ဆံတတ်သူဆိုတော့ ကျွန်မတို့ လက်လှမ်းမမီနိုင်တော့လောက်အောင် ပြည့်တွင်းပြည်ပက မောင့်ရဲ့မိတ်ဆွေ အဆွေ များများ ကျန်နေသေးတယ်ဆိုတာ မှန်းလို့ ရပါတယ်။ ဒါလည်း ကျွန်မရဲ့ မှတ်ဉာဏ် အားနည်းမှုကြောင့် ဖြစ်ရတာမို့ တောင်းပန်ပါရစေတော့။

သမီးတွေက ဖေကြီးအတွက် အမှတ်တရမှာ မေမေလည်း ရေးပါတဲ့။

ကျွန်မ ဘာရေးရမှာလဲ။

နှစ်ပေါင်း ၄၆ နှစ်ကျော် လက်တွဲခဲ့တဲ့ ဘဝခရီးမှာ အမှတ်တရတွေကတော့ [illegible] အပြည့်ပေါ့။

ဟို့ . . . လွန်ခဲ့တဲ့ သမီးတွေ သားတွေ မထွန်းကားခင်ကတည်းက မရှိအတူ [illegible] ဘဝတစ်ခုကို ဆိုးတူကောင်းဖက် ရုန်းကန်ခဲ့ကြရတာပဲ။

အဝတ်အစား သေတ္တာလေးနှစ်လုံး၊ စာအုပ်ထည့်တဲ့ ထင်းရှူးသေတ္တာလေးနှင့် [illegible] ဘဝကို စခဲ့ကြတာပါ။

အိမ်ထောင်သည်ဘဝရောက်ပြီဆိုရင် ကိုယ့်ခြေထောက်ပေါ် ကိုယ်ရပ်နိုင်ရမယ် [illegible] တူညီတဲ့ ခံယူချက်နဲ့ နှစ်ဖက်မိဘတွေကို အပူမကပ်ဘဲ မောင်တစ်ထမ်း မယ်တစ်[illegible] ကြိုးစားခဲ့ကြရပါတယ်။

သမီးတွေ သားတွေ ရလာတဲ့အခါ မောင်ဟာ မိသားစုအတွက် မငြီးမငြူ တာဝန်ကျေခဲ့သလို သူကိုယ်တိုင်လည်း တန်ဖိုးရှိတဲ့သူ ကိုယ်ပိုင်အရည်အချင်း ရှိတဲ့သူဖြစ်အောင် ကြိုးစားခဲ့တယ်။

အသိပညာ၊ အတတ်ပညာ ဆည်းပူးလေ့လာတဲ့နေရာမှာ အသက်ကြီးတယ်၊ ငယ်တယ် မရွေးဘဲ ချဉ်းကပ် လေ့လာတယ်။ ဝမ်းစာပြည့်အောင် ကြိုးစားအားထုတ်တယ်။ ဒါကြောင့်လည်း 'မောင်ဝံသ' ဆိုတာ ဖြစ်လာတာပေါ့။ မောင်ဝံသဆိုတဲ့ နာမည်တစ်လုံး ဖြစ်လာအောင် သူ ဘယ်လို ကြိုးစား အားထုတ်ခဲ့တယ်ဆိုတာ ကျွန်မ အသိဆုံးပါ။

ဒီလို လေ့လာဆည်းပူးခဲ့တာဟာလည်း သူ့ရဲ့ တစ်ကိုယ်ရေ ကောင်းစားရေးအတွက် မဟုတ်ဘဲ နောက်မျိုးဆက်သစ်တွေကို လက်ဆင့်ကမ်းပေးစေချင်တဲ့ စိတ်ဓာတ်ဆိုတာ ကျွန်မ နောက်မှ သိရတော့တယ်။

သူကိုယ်တိုင် ဝမ်းစာပြည့်အောင် ရှာဖွေ ကြိုးစားခဲ့သလို သူ့လိုပဲ လူငယ်တွေကို အသိဉာဏ် ပွင့်လင်းစေချင်တယ်။ ထူးချွန်ထက်မြက်တဲ့၊ အကျင့်စာရိတ္တကောင်းမွန်တဲ့ မျိုးဆက်သစ်တွေ တိုးပွားစေချင်ခဲ့တယ်။

ဒါကြောင့်လည်း လူငယ်တွေအတွက် ရည်ရွယ်ပြီး 'လူချွန်လူမွန်'နဲ့ 'ဘက်စုံ' ဂျာနယ်စောင်ကို ထုတ်ခဲ့တယ်။ ဒါပေမဲ့ အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် ရေရှည် မတည်တံ့ခဲ့ရပါဘူး။

မောင်ဟာ သူနဲ့ ရင်းနှီးတဲ့သူတိုင်းကို စာရေးဖို့၊ စာတွေ ဖတ်ဖို့ အမြဲ တိုက်တွန်းတတ်တယ်။ သူ့ရဲ့ တွန်းအားကြောင့် ဒီနေ့ စာရေးဆရာလောကမှာ အောင်မြင်ကျော်ကြားနေတဲ့သူတွေ ဒုနဲ့ဒေးပါပဲ။ ဒါပေမဲ့ ဒီလူ ဒီလူတွေကို ငါ မြေတောင်မြှောက်ပေးလိုက်လို့ ဒီနေရာရောက်နေတာ ဆိုပြီး တစ်ကြိမ်တစ်ခါမှ မပြောခဲ့ရုံတင်မကဘဲ သူတို့ အောင်မြင်တာကိုပဲ ကြည့်ပြီး ပီတိဖြစ်နေတတ်သူပါ။

တစ်ဖက်ကလည်း သူ အနှစ်နှစ်အလလ ဆည်းပူးခဲ့တဲ့ အသိပညာ၊ အတတ်ပညာတွေကို မေးလာကြသူတွေကို နေ့ည အချိန်မရွေး မထိမ်မချန် မကွယ်မဝှက်ဘဲ စိတ်ရှည်လက်ရှည် ရှင်းပြကူညီခဲ့ပါတယ်။

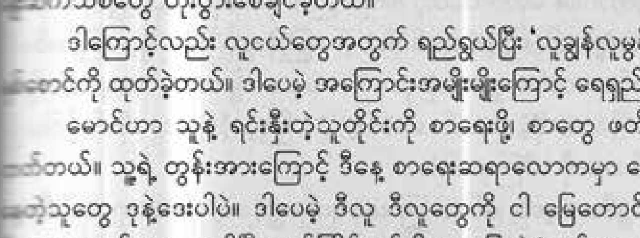

မင်္ဂလာဆောင်စဉ်က
(၁၉၆၈ မေလ ၁၂ ရက်၊
ပဲခူးမြို့တော်ခန်းမ)

သူ့ကို အသုံးချပြီး ဦးနှောက်ဖောက်စား (ကျွန်မနဲ့ သားသမီးတွေ သုံးနေကျ [illegible] နေမှန်း သိပေမယ့်လည်း တစ်ဖက်လူကို အကျိုးပြုလိုက် ကူညီပေးလိုက်ရရင်ပဲ [illegible] ကျေနပ်နေတဲ့သူပါ။

ကျွန်မ မှတ်မိတဲ့ ဥပမာတစ်ခုကို ပြောရရင် နဝတခေတ် မင်္ဂလာဒုံမှာ [illegible] သင်တန်းတစ်ခုမှာ သတင်းမီဒီယာနဲ့ပတ်သက်တဲ့ ဘာသာရပ်တစ်ခုကို ပို့ချနိုင် [illegible] ပို့ချရမယ့် သတင်းဆရာက သူကိုယ်တိုင်လည်း ဒီဘာသာရပ်ကို မကျွမ်းကျင်တော့ [illegible] ရောက်လာပြီး အကူအညီတောင်းတယ်။ အဲဒီလူက မောင်နဲ့လည်း တစ်ခါမှ မသိခဲ့ [illegible] သူ့ဘာသာ စုံစမ်းပြီး ရောက်လာတာပါ။

အဲဒါကို မောင်က သူစာအုပ်အဖြစ်ထုတ်ဖို့ ကြိုးစားပမ်းစား ပြုစုရေးသား [illegible] *'သတင်းစာပညာ သဘောတရားနှင့်လက်တွေ့'* စာမူကြမ်းကော်ပီကို ပေးဖတ်ပြီး [illegible] ဆွဲပေးလိုက်တယ်။ အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်ကတော့ ဝမ်းသာအားရနဲ့ သူ့အခက်အခဲကို ကူညီ [illegible] တဲ့မောင့်ကို ကျေးဇူးအခါခါတင်ကြောင်း ပြောပြီး သင်တန်းမှာ သူကိုယ်ပိုင် စာတ [illegible] ခပ်တည်တည်နဲ့ ပို့ချခဲ့တာပါပဲ။ မောင်ကတော့ ဒါကို ပညာဒါနတစ်ခု ကုသိုလ်ပြုလိုက် [illegible] ဆိုပြီး ပီတိဖြစ်နေလေရဲ့။ ဒါ ကျွန်မတို့နှစ်ယောက် ကြုံခဲ့ရတဲ့ အတွေ့အကြုံ [illegible] ပြောပြတာပါ။ မောင့်ဘဝတစ်လျှောက်လုံးမှာ မိသားစုအကျိုးထက် အများအ [illegible] ဆောင်ကြဉ်းလိုတဲ့စိတ်ကသာ ပိုခဲ့ပါတယ်။ မောင်နဲ့ ဆုံခဲ့ ကြုံခဲ့တဲ့သူတွေ ကိုယ်တိုင် [illegible] မောင့်ရဲ့ စိတ်နေစိတ်ထားကို သိကြမှာပါပဲ။

ဒါတွေဟာ ကျွန်မ နေ့စဉ် မြင်နေ ကြားနေရတဲ့ ကျွန်မရဲ့ ကိုယ်တွေ့ အပိုင်း [illegible] တွေပါ။

ဒါပေမဲ့ နှစ်ကာလများစွာ မောင် ဆည်းပူးခဲ့တဲ့ အသိပညာတွေကို တ [illegible] ပြန်လည် ဖြန့်ဖြူးပေးနိုင်ခဲ့တဲ့အချိန်ကတော့ သိပ်ကို တိုလွန်းလို့ ဖြေမဆည်နိုင် [illegible] နှမြော ဝမ်းနည်းလို့ မဆုံးပါဘူး။

မောင့်ဘဝတစ်လျှောက်လုံးမှာ သူကသာ သူတစ်ပါးကို ကူညီလိုစိတ်များခဲ့ပြီ [illegible] အတွက်ဆို ဘာတစ်ခုမှ အကူအညီ မတောင်းသလောက်ပါပဲ။

ဒါပေမဲ့ မောင့်မှာ အဆုတ်ကင်ဆာဆိုတဲ့ ရောဂါဆိုးကြီး ကျရောက်လာတဲ့အ [illegible] ကုသရမယ့် ဆေးကုသစရိတ်ကို တွက်ကြည့်လိုက်တော့ ကြောက်စရာကောင်းလောက် [illegible] များပြားလွန်းလို့ ကျွန်မတို့မိသားစုအနေနဲ့ ဘာဆက်လုပ်ရမှန်းမသိအောင် ဗျာမ [illegible] ရပါတယ်။

ဒီအခြေအနေတွေကို မောင်သိတဲ့နောက် သူ့ဆေးကုသစရိတ်ကို ပြည်တွင်းပြည် [illegible] သူ့မိတ်ဆွေအပေါင်းအသင်းတွေဆီ ကိုယ်တိုင် အကူအညီတောင်းခဲ့တယ်။

ဒါဟာ သူ့အပေါ်မှာ ထားတဲ့ မေတ္တာ၊ စေတနာတွေကို ပထမဆုံးနဲ့ နော [illegible] စမ်းသပ်အကူအညီ တောင်းခံခြင်းပဲလို့ ပြောခဲ့တယ်။ သူ့ဝေဒနာတွေကိုလည်း မထိမ် [illegible] အသိပေးခဲ့တယ်။

မောင်အကူအညီတောင်းခဲ့သလို ခင်မင်ရင်းနှီးတဲ့သူတွေတင်မက လူချင်းမရင်းတဲ့သူ [illegible] ငွေအား ပစ္စည်းအား၊ အကြံဉာဏ်အားတွေနဲ့ အစွမ်းကုန် ဝိုင်းရုံခဲ့ကြတယ်။

ဒါပေမဲ့ ဒီနောက်ဆုံးတိုက်ပွဲမှာ ကျွန်မတို့ စုပေါင်းခံစစ်ဘက်က ရှုံးနိမ့်ခဲ့ရပါတယ်။

မောင်နဲ့ ကျွန်မဘဝမှာ နီးလိုက် ဝေးလိုက်ဆိုတဲ့ အချိန်တွေ အများကြီး ရှိခဲ့ပါတယ်။ [illegible]ခဲ့လည်း အချိန်တန်ရင် အိမ်ပြန်ရောက်လာမှာပဲဆိုတဲ့ ခိုင်မာတဲ့ စိတ်ဓာတ်ကြောင့် [illegible]ရဲ့ ပြန်ပြန်ပြီး နီးခဲ့ပါတယ်။

ခုတစ်ခေါက်လည်း အရင်လိုပဲ ခရီးရှည်ကြီးတစ်ခု ထွက်သွားပြန်ပြီလို့ ကျွန်မရဲ့ [illegible]စိတ်ကို လှည့်စားပြီး တင်းထားမိခဲ့တယ်။

ဒါပေမဲ့ ညအိပ်ရာဝင်ကာနီးတိုင်း ကွယ်လွန်သွားကြတဲ့ ကျေးဇူးရှင်ဖခင်ကြီးနဲ့ [illegible]တွဲအစ်မတို့ကို ပြုပြုသမျှ ကုသိုလ်ကောင်းမှုများကို အမျှဝေနေကျမို့ နာမည်တပ်ပြီး [illegible]ဝေတဲ့အခါ. . .

နောက်ဆုံး တိုးလာသူရဲ့ နာမည်ရောက်တဲ့အခါ အမှန်အတိုင်း သိလိုက်ရတဲ့ [illegible]က . . .

'မောင် ဒီတစ်ခါ ထွက်သွားတဲ့ ခရီးဟာ လုံးဝ ပြန်မလာတော့တဲ့ ခရီးပါလားလို့'။

၂၀၁၄၊ ဧပြီ ၁၇ နံနက် ၂ နာရီ။
ချစ်စနီး မြင့်မြင့်

●

ဖေကြီးသို့

ထိုက်

ဖေကြီး ခွဲသွားတာ တစ်နှစ်ပြည့်တော့မယ်၊ တစ်နှစ်ပြည့်အထိမ်းအမှတ်အတွက် အမှ... စာအုပ်ကလေး တစ်အုပ် ထုတ်ဖို့ရှိတယ်၊ သမီးလည်း ရေးပါလို့ မေမေက ပြော... ကြာလှပြီ။ ရင်ထဲမှာ ဖေကြီးအတွက် စကားတွေ အပြည့် ရှိနေပေမယ့် ချမရေး... ရေးဖို့ ခွန်အား မရှိခဲ့ဘူး။ ဖေကြီး အကြောင်းကို တစ်ခါရေးတိုင်း ငိုရတာတွေက ... လွန်းလို့ပါ။ တစ်နှစ်ပြည့်တော့မယ့် အချိန်အထိ ဖေကြီးဓာတ်ပုံတွေ မကြည့်ရဲဘူး ... အင်တာဗျူးတွေ လုပ်ခဲ့တဲ့ အသံဖိုင်တွေ နားမထောင်ရဲဘူး။ လူသားတစ်ယော... နောက်ဆုံး ထွက်သက်ကို ပထမဆုံးမြင်ဖူးခဲ့တာက ကိုယ့်အချစ်ဆုံး အဖေဖြစ်နေတဲ့... မျက်စိထဲ ဘယ်လိုမှ ဖျောက်လို့မရတဲ့ စိတ်ဒဏ်ရာ ဖြစ်ခဲ့ရတယ်။ ဖေကြီးနဲ့ ပတ်သ... အခုအချိန်အထိ စိတ်က ပုံမှန် အနေအထား မရောက်သေးပါဘူး။

အခု ပြဿနာ ဖြစ်နေတာက ကျန်တဲ့ ပုံရိပ်တွေထက် ဖေကြီးမှာ ကင်ဆာ... ဆိုးကြီး စဖြစ်နေပြီဆိုတာ သိတဲ့နောက်ပိုင်းက အချိန်တွေကိုပဲ မျက်စိထဲမြင်ပြီး ... မရဘူး ဖြစ်နေတယ်။ အင်မတန် မေ့တတ်တဲ့ ဦးနှောက်က အခုမှ ဘာလို့ ဒီအချိန်... တွေကျတော့ မေ့လို့မရ ဖြစ်နေရတာလဲလို့ အရမ်းမုန်းမိပါတယ်။ ပျော်စရာ အချိန်... တွေကို ပြန်သတိရပါတော့လားလို့ တစ်ခါတလေ တွေးမိပေမယ့် မိသားစုမှာ ပျော်... အချိန်ကလည်း ရှားလွန်းခဲ့တာကိုးနော်။ ရုန်းကန်ခဲ့ရ မျက်ရည်ကျခဲ့ရ အံကြိတ်ခဲ့... ရက်တွေက ပိုများခဲ့တာပဲ။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီအချိန်တွေက အခုလို သေကွဲကွဲရတဲ့ အ... ယှဉ်လိုက်ပြန်တော့ ဘာမှ မဟုတ်တော့ပြန်ပါဘူး။

ကျွန်မ စင်ကာပူကို ၂၀၀၈ ခုနှစ် နာဂစ်ဖြစ်ပြီး နောက်ပိုင်းမှာ စရောက်... ကတည်းက အိမ်နဲ့ ညနေဆိုရင် ဖုန်းလိုင်း အမြဲ ပြောဖြစ်ခဲ့ပါတယ်၊ ရန်ကုန် အချိန် ည... ၆နာရီ၊ စင်ကာပူအချိန် ၇နာရီခွဲမှာ ပုံမှန်ပြောခဲ့တာပါ။ ညနေ ကျွန်မ ရုံးက ပြန်ရော... ဒေါင်းစာပေဆိုတဲ့ အစိမ်းရောင်လေးက ဖုန်းပျူတာ စကရင်ပေါ်မှာ စောင့်နေ... 'ဟလို'လို့ ကျွန်မနှုတ်ဆက်လိုက်ရင် 'သမီး ပြန်ရောက်ပြီလား၊ ဖေကြီးပါ'ဆိုတဲ့ စာသ...

ကျွန်မကို အမြဲ အမောပြေစေခဲ့ပါတယ်။ ကွန်ပျူတာနဲ့ သိပ်မရင်းနှီးတဲ့ မေမေက အဖွင့် …တ် သိပ်မလုပ်တတ်လို့ ဖေကြီးက အမြဲဖွင့်ပေးပြီး ကျွန်မတို့ သားအမိ သားအဖ …ယောက် စကားတွေ ပြောခဲ့ကြတာ ဖေကြီးရဲ့ ဦးနှောက်ထဲကို ကင်ဆာကျိတ် ပြန့်သွားပြီး …ရိယဆေးရုံကို ဖေကြီးတက်ခါနီး ၂၀၁၃ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၁ ရက် နေ့အထိ ၅ နှစ် နီးပါး …ရက် မပျက်ခဲ့ဘူးဆိုရင် ယုံချင်မှ ယုံကြမှာပါ။ ဒါကြောင့်လည်း ကျွန်မစိတ်ထဲမှာ အိမ်ကို …ပေမယ့် မိသားစုနဲ့ ဝေးတယ်လို့ တစ်ခါမှ မခံစားမိပါဘူး။

ဖေကြီးက ကျွန်မကို သမီးအကြီးဆုံးမို့ သိပ်အားထားပါတယ်။ တော်တော်လည်း …တယ်ဆိုတာ စကားနဲ့တင် မကဘဲ ကိုယ်အမူအရာမှာပါ သိသာလှတာမို့ ဖေကြီးနဲ့ …း ပြောတိုင်း ကျွန်မစိတ်တွေ လုံခြုံ နွေးထွေးခဲ့တာချည်းပါ။ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် …ကြည်မှုတွေလည်း တိုးအောင် ကျွန်မကို အမြဲအားပေးခဲ့တာပါ။ ကျွန်မနဲ့ ဖေကြီးက …အဖဆိုပေမယ့် တစ်ခါတလေ မေမေနဲ့ သားအမိချင်း မပြောဖြစ်တဲ့ စကားတွေကို …င် ကျွန်မတို့ ပြောလို့ ရပါတယ်။ နောက်ပိုင်းမှာ ဖေကြီး အရမ်း အလုပ်များလွန်းလာလို့ …အဖေနဲ့ စကား ပြောဖို့ကိုတောင် အပွိုင့်မင့်တောင်းရမလို ဖြစ်လာပြီဆိုပြီး ကျွန်မ …ယ်ဖူးပါတယ်။ တစ်နှစ် တစ်ခါ ရန်ကုန်ကို ကျွန်မ အလည်ပြန်တဲ့အခါမှာ အိမ်ပေါက်ဝ …တ်တာနဲ့ ငါ့သမီးဆိုပြီး အတင်းဖက်ရမ်း ကြိုဆိုတတ်တဲ့ ဖေကြီးပုံရိပ်တွေက ကျွန်မကို …ထိ နှိပ်စက်နေတုန်းပါ။ သားသမီးတွေ အတွက်ဆိုရင် ဘာမှ မညည်းညူဘဲ အကုန် …ပေးတတ်တဲ့ အဖေ တစ်ယောက်လည်း ဖြစ်ပါတယ်။

သမီးကြီး 'ထိုက်'နှင့်အတူ
အမေရိကန် ပြည်ထောင်စု
တရားလွှတ်တော်ရုံးချုပ်ရှေ့တွင်
(ဝါရှင်တန်မြို့)

ဖေဖေက ထောင်ထဲမှာ နှစ်ပေါင်းများစွာ သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် ဝင်လိုက်ထွက်လိုက် နေခဲ့ရရှာတာ တော်တော် များများသိပြီးဖြစ်မှာပါ။ နောက်ဆုံးအကြိမ်မှာ ငါးနှစ် နေခဲ့ပြီး ၂၀၁၁ ခုနှစ်မှာ လွတ်လာပြီးတဲ့နောက်မှာ ခေါင်မရှိတာ နှစ်တွေ ကြာလို့ ယိုင်နဲ့နေတဲ့ ကျွန်မတို့ မိသားစု စားဝတ်နေရေးအတွက်ရော၊ ဖေကြီးမရှိတဲ့ အချိန်တွေမှာ မာန်တင်းပြီး တစ်ယောက်တည်း ရုန်းကန်ခဲ့ရတဲ့ မေမေ့ဆီက တာဝန်တွေကို အိမ်ထောင်ဦးစီး တစ်ယောက် အနေနဲ့ ပခုံးပြောင်းယူဖို့ အများကြီး ကြိုးစားခဲ့ရရှာပါတယ်။ [illegible] ပတ်ဝန်းကျင်နဲ့ အဆက် ပြတ်နေတာ ကြာပြီဖြစ်တဲ့အပြင် ဘာအလုပ်မှ လုပ်လို့ မရအောင် နှောင့်ယှက် ပိတ်ပင်မှုတွေကြောင့် မောင်ဝံသဆိုတဲ့ နာမည်နဲ့တောင် စာရေးသားခွင့် မရခဲ့တာမို့ တခြား ကလောင်ခွဲတွေနဲ့ စာရေးပြီး ဘဝရပ်တည်ဖို့ ကြိုးစားခဲ့ရပါတယ်။ ကျွန်မတို့ရဲ့ အတွေးအမြင် စာစောင်ကိုလည်း မောင်ဝံသ စီစဉ်သည်လို့ ထည့်ခွင့် မရခဲ့တဲ့ အထိ အပြိုးတကြီးနဲ့ တိုက်ခိုက် ခံခဲ့ရပါတယ်။ အဲဒီတုန်းက ကွန်ပျူတာလည်း မရှိသေးတော့ သူ့ခမျာ လက်ငွေ့ အသားမာတက်အောင် စာတွေ တကုပ်ကုပ် ရေးခဲ့ရရှာတယ်။ အဲဒီ အချိန်က ဖေကြီး ဘဝမှာ ဘာမှ ရှေ့ကို မမြင်ရဘဲ မှောင်မည်းခဲ့တဲ့အချိန်တွေပါ။

နောက်ပိုင်း ကျွန်မတို့ မောင်နှမတွေ အလုပ်အကိုင်ကိုယ်စီနဲ့ တစ်မိသားလုံး တက်ညီ လက်ညီ ဝိုင်းကြိုးစားကြ၊ ခြိုးခြံ စုဆောင်းကြနဲ့ နည်းနည်း ချောင်လည်လာခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဖေကြီးရဲ့ ဘဝမှာ ခံစားရတဲ့ အချိန်တွေက ရှည်လွန်း ကြမ်းလွန်းခဲ့သလောက် စံစားရမယ့် အချိန်ကျတော့ သိပ်ကို တိုတောင်းလွန်းပါတယ်။ သူ လုပ်ချင်တာလေးတွေ လုပ်ခွင့်ရလာတဲ့အချိန်၊ လုပ်လည်း လုပ်နိုင်တဲ့အချိန်၊ ဖေကြီး လုပ်ရပ်တွေကို အသိအမှတ်ပြု ခံရတဲ့ ကာလကလေးက အများဆုံး သုံးနှစ်လောက်ပဲ ရှိခဲ့ပါတယ်။ ၂၀၁၁-၂၀၁၂ လောက် မှာ ဖေကြီး အင်တာဗျူးတွေကို မီဒီယာတွေက လွှင့်လာ၊ ဆောင်းပါးတွေကို တလေးတစား ဖော်ပြလာ၊ ဖေကြီး နာမည်နဲ့တောင် ပြည်သူ့ခေတ် ဂျာနယ် ထုတ်ခွင့်ရလာခဲ့ပေမယ့် ၂၀၁[illegible] ဖေကြီး လူ့လောကကြီးက ထွက်သွားခဲ့ရပါတယ်။ အဲလိုဖြစ်ရတာ ကုသိုလ်ကံကြောင့်လို့ ကျွန်မ လွှဲမချချင်ပါဘူး။ ဖြစ်အောင် လုပ်ခဲ့တဲ့ လူတွေကြောင့်လို့ပဲ နာကြည်းမိပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ လူမသိ သူမသိ ထောင်ထဲမှာ၊ လမ်းပေါ်မှာ အသက် ဆုံးသွားခဲ့ကြတဲ့ သူတွေလည်း ရှိခဲ့တာမို့ လောကကြီးက မတရားဘူးလို့လည်း စိတ်ထဲ ယူကျုံးမရ ဖြစ်ရပါတယ်။

ဖေကြီးမှာ ကင်ဆာရောဂါ ဖြစ်တယ်လို့ စသိပြီး စင်ကာပူကို ရောက်တဲ့အချိန် လေဆိပ်ကို ကျွန်မ သွားကြိုတော့ ကျွန်မကို တွေ့တာနဲ့ တင်းတင်းကျပ်ကျပ် [illegible] ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကျွန်မတို့ သားအဖဘယ်သူမှ မငိုမိအောင် ထိန်းခဲ့ကြပါတယ်။ နောက် [illegible] လာသမျှ အခေါက်တိုင်းမှာလည်း လေဆိပ်ကို လေယာဉ်ဆိုက်တာနဲ့ အပြင် [illegible] မထွက်ရသေးခင် စင်ကာပူမှာ ကိုင်ဖို့ ကျွန်မပေးထားတဲ့ စင်ကာပူဖုန်း နံပါတ်[illegible] ကျွန်မဆီ လှမ်းဆက်ပြီး သမီးရေ တစ်ခေါက် ရောက်လာပြန်ပြီဆိုပြီး အမြဲ နှုတ်[illegible] နေကျပါ။ အပြင်ရောက်ပြီဆိုရင်လည်း ကျွန်မလက်ကို တင်းတင်းဆုပ်ပြီး [illegible] ဆရာဦးစိုးအောင်ကတော့ ဒီတစ်ခါ ဓာတ်မှန်ရိုက်ကြည့်တာ တော်တော်ကျဲသွား[illegible]

...ဘာပဲ၊ စင်ကာပူမှာ အားကောင်းတဲ့ စက်တွေနဲ့ စစ်မှ ပိုပေါ်လာရင် ဒုက္ခပဲ။ သမီးရေ ...ကြီး ဆံပင်တွေ ကျွတ်လိုက်တာ ပါးပါးလေးပဲ ကျန်တော့တယ်၊ သမီးရေ ဖေကြီး ...ခေါက်တော့ ဆေးဒဏ်က ပြင်းလိုက်တာ၊ ကီမိုဝေးနေတုန်း စင်ကာပူမှာ ကောင်း ...ကောင်းစားပြီး အားဖြည့်ဦးမှပဲ စသဖြင့် မျက်နှာကြည်ကြည်လေးနဲ့ အမြဲပြောလေ့ ရှိပါ ...တယ်။

ဖေကြီးက ကျွန်မကို အားကိုးတာမို့ ဆရာဝန်နဲ့ တွေ့ဖို့ သွားတိုင်း သမီးပါ အခန်းထဲ ...ဝင်မှာ မဟုတ်လားလို့ မေးတတ်ပါတယ်။ ဆေးစစ် အဖြေတွေကို မကြားရဲလို့ ကျွန်မ ...အပြင်ဘက် ရောက်မတတ် ရင်တွေ တဆတ်ဆတ်ခုန်နေပေမယ့် ဖေကြီးရဲ့ အားကိုး ...နဲ့ ကျွန်မကို ကြည့်တဲ့ မျက်လုံးလေးကြောင့် ကျွန်မ အမြဲတမ်း လိုက်ဝင်ပေးခဲ့ရပါတယ်။ ...ဖြစ်ကတည်းက ကင်ဆာနဲ့ ပတ်သက်တာတွေ အကုန်ရှာဖတ်၊ ဖေကြီး သွင်းရမယ့် ...ကီမိုဆေးတွေရဲ့ အကြောင်းတွေ၊ ဘယ်လိုနေထိုင် စားသောက်ရမယ် ဆိုတာတွေ ...ကုန်ရှာဖတ်ပြီး ဖေကြီးဖတ်ဖို့ ပို့ပေးနေကျမို့ ကျွန်မကို ယုံကြည်စွာနဲ့ ဖေကြီး မေးခဲ့တဲ့ ...နေ့ တစ်ခုက နောက်ဆုံးအချိန်ကျရင်ရော ဘယ်လိုခံစားရမလဲ၊ အရမ်းနာကျင်မလား၊ ...ဖတ်မိတာတွေထဲမှာ ဘယ်လိုရေးထားလဲတဲ့လေ။ ကျွန်မ ရင်တွေနာလိုက်တာ၊ ဒါပေမဲ့ ...ကျွန်မ အဖြေပေးရမယ် မဟုတ်လား။ ဖေကြီးရယ်၊ ဒီလို တိုးတက်နေတဲ့ ခေတ်ကြီးမှာ ...နာကျင်အောင် ဆရာဝန်တွေ လုပ်ပေးမှာပါ၊ ဘာမှ မခံစားရပါဘူးလို့ ကျွန်မ ဖြေခဲ့ရပါ ...တယ်၊ တကယ်လည်း ဖေကြီးရဲ့ နောက်ဆုံးအချိန်မှာ ကျွန်မတို့ စိတ်ပူခဲ့သလို ပြင်းပြင်း ...ထန်ထန် မခံစားရဘဲ ညင်သာလွန်းလို့ ကျွန်မ ညာမပြောခဲ့ဘူးဆိုတာ ဖေကြီး ကျေနပ်မယ် ...ထင်ပါတယ်နော်။

ဖေကြီး စင်ကာပူမှာ ဆေးလာကုတဲ့ရက်တွေက ကျွန်မဘဝမှာ ဘယ်လိုမှ မမေ့မယ့် ...ရက်တွေပါပဲ။ နောက်ဆုံး အခေါက် ရေဒီယိုရောင်ခြည်သွင်းဖို့ နှစ်လလောက် နေသွားတဲ့အချိန်မှာ ကျွန်မ စိတ်ကျေနပ်အောင် ဖေကြီးကို ပြုစုခွင့် ရခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်မတို့ သားအဖ စာအတူ ...ဖတ်ကြတယ်၊ နိုင်ငံအရေးတွေ ဆွေးနွေးကြတယ်။ ပြန်ကောင်းလာမယ်ဆိုတဲ့ မျှော်လင့်ချက် ...နဲ့လည်း ကင်ဆာဆိုတဲ့ မိစ္ဆာကောင်ကို ကျွန်မတို့ ကြံ့ကြံ့ခံ တိုက်ခဲ့ကြပါတယ်။ ဖေကြီးက ...ချင်တယ်ဆိုလို့ ကျွန်မဝယ်ပေးခဲ့တဲ့ လျှာထိုးဦးထုပ်ကလေးကို ကြိုက်လွန်းလို့ အဲဒီ အချိန် ...ကတည်းက တောက်လျှောက် ဆောင်းခဲ့တာ နောက်ဆုံးအချိန် ဖေကြီး ဈာပနမှာ ဆောင်း ...သွားတာကို တွေ့လိုက်ရတဲ့အချိန်မှာ ကျွန်မ မျက်ရည် ဘယ်လိုမှ မဆည်နိုင်ခဲ့ပါဘူး။ ...ပေမဲ့ ကျွန်မဝယ်ပေးခဲ့တဲ့ ဦးထုပ်ကလေး ဖေကြီးနဲ့ ပါသွားတဲ့အတွက် ကျွန်မ ကျေနပ်မိပါ ...တယ်။

ဖေကြီး ရန်ကုန်ကို မေလမှာ ပြန်သွားပြီးနောက်ပိုင်း ရေဒီယိုတွေမှာ အင်တာဗျူးတွေ ...ခဲ့တာ လေလှိုင်းထဲက ပြန်ကြားရတဲ့အခါ၊ အခမ်းအနားတွေကို ဖေကြီးတက်တဲ့ ...ဓာတ်ပုံတွေ တွေ့ရတဲ့အခါ ကျွန်မ သိပ်ကို ပျော်ခဲ့တာပါပဲ။ ဖေကြီးက နည်းပညာတွေကို ...အရမ်းကြီး ကျွမ်းကျင်တာ မဟုတ်ပေမယ့် တော်တော်များများကို သုံးတတ်သူမို့ ကျွန်မကို

စကိုက်နဲ့ ပြောလိုက်၊ ချက်တင်နဲ့ ပြောလိုက်နဲ့ ကျွန်မတို့ သားအဖ အဆက်အသွယ် မပြတ်ခဲ့ကြပါဘူး။

၂၀၁၃ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၁ရက်နေ့မှာတော့ ဖေကြီးက ခု သုံးရက်လောက်အတွင်း အရင်က မဖြစ်ဖူးတာတွေ ဖြစ်နေတယ်၊ စကားကို ဝါကျဆုံးအောင် မပြော[illegible] မြင်နေပါရက်နဲ့ စကားဆွံ့သလိုဖြစ်ပြီး အစဖော်လို့ မရဘူးလို့ ကျွန်မကို ပြောပြ[illegible] လူတတ်ကြီး ကျွန်မ က ဖတ်ဖူးထားတာတွေ ကြားဖူးနားဝနဲ့ ကီမိုသွင်းတာ ကြာတဲ့[illegible] ဖြစ်လေ့ရှိတဲ့ ကီမိုဆိုက်အဖက် ကီမိုဘရိန်းဖြစ်တာ ထင်တယ်၊ သွေးဖြူဥကျလို့ [illegible] တာကြောင့်လည်း ဖြစ်မယ်ထင်တယ်၊ သေချာအောင် ဆရာဦးစိုးအောင်ကိုလည်း [illegible] ပါ၊ ဒီကြားထဲ ကီမို ဘရိန်းအကြောင်း ဖတ်ကြည့်ရအောင် ပို့ပေးမယ်ဆိုပြီးတော့ [illegible] တယ်။ ကျွန်မ ပြောသမျှကို ယုံကြည်နေကျ ဖေကြီးက ဖတ်ကြည့်မယ်သမီးလို့ [illegible] ဖေကြီး ကြာကြာ မဖတ်နိုင်ဘူးလို့ ပြောခဲ့တယ်။ ကျွန်မက ဖေကြီး ဒါဆို ကွန်ပျူတာ [illegible] ပါနဲ့တော့၊ နားပါတော့လို့ ပြောခဲ့တာ အဲဒီနေ့က ဖေကြီးနဲ့ ကျွန်မ နောက်ဆုံး [illegible] က ချက်တင် ပြောခဲ့ရတာပါပဲ။

ဇူလိုင်လ ၂ ရက်နေ့မှာ ဖေကြီးကို ဆေးရုံ တင်လိုက်ရပြီး ဦးနှောက်ကို [illegible] ကျိတ် ပြန့်သွားပြီးတဲ့နောက် ဇူလိုင်လ ၈ ရက်နေ့မှာ ကျွန်မ ရန်ကုန်ကို အပြေး [illegible] တယ်။ ကြား အချိန်လေးမှာ ခဏသက်သာလာလို့ လမ်းလျှောက်စကျင့်တဲ့ [illegible] ရက်မှာ ကျွန်မကို ကြည့်ပြီး ငါ့သမီးမပြန်ခင် ဖေကြီး ခြေထောက် ရွေ့နိုင်အောင် [illegible] မယ်လို့ ပြောခဲ့တယ်။ ကျွန်မရင်ထဲ နင့်ကနဲ ဖြစ်သွားပေမယ့် ပြုံးပြပြီး မီးမီးက [illegible] သေးပါဘူး၊ ဖေကြီးထက် ဘယ်အရာမှ အရေးမကြီးဘူး၊ အလုပ်လည်း အရေးမကြီး[illegible] ဖေကြီး နေကောင်းတဲ့အထိ နေမှာပါလို့ ပြန်ပြောလိုက်တော့ ကျေနပ်သွားတဲ့ [illegible] လေးကို ကျွန်မ ဘယ်လို မေ့ရမှာလဲ။

ဖေကြီးဆီကို ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် သတင်းလာမေးမယ်ဆိုတဲ့နေ့က ကျွန်[illegible] ဖေကြီး လမ်းလည်းစမ်းလျှောက်လို့ ရနေပြီဆိုတော့ ဆိုဖာပေါ်မှာ စမ်းထိုင်ကြည့်[illegible] နောက်က ခေါင်းအုံး ခုပေးထားမယ်လေ၊ ဒါမှ စိတ်အပြောင်းအလဲနဲ့ လန်းဆန်း[illegible] ပြောတော့ ချက်ချင်းပဲ အေးကောင်းသားပဲဆိုပြီး ဆိုဖာပေါ် ရွှေ့ခိုင်းပြီး ပြောင်းထိုင်[illegible] ပြီးတော့ ခုံတွေကို လက်ညှိုးညွှန်ပြရင်း ဘယ်သူက ဘယ်မှာထိုင်လို့ နေရာချ[illegible] သမီးထိုက်က ဖေကြီးရဲ့ ဘယ်ဘက်မှာ ထိုင်လို့ ပြောတဲ့အခါ ကျွန်မက ဖေကြီးနဲ့ [illegible] စကားပြောဖို့က ပိုအရေးကြီးတာပါ၊ မီးမီးတို့က အရေးမကြီးပါဘူးဆိုပြီး [illegible] သမီးထိုက်က တစ်ခါမှ ဒေါ်စုလာတိုင်း မရှိခဲ့ဘူး၊ မတွေ့ရဘူး၊ ဒီတစ်ခါ ထိုင်ရမယ်[illegible] ရှင်းပြပါတယ်။ ကျွန်မငြင်းတယ် ဆိုတာက ဖေကြီးတို့ရဲ့ တန်ဖိုးရှိတဲ့ အချိန်[illegible] ဘေးလူတွေကြောင့် မကုန်စေချင်တဲ့ စိတ်ကြောင့်ပါပဲ။ ဒါပေမဲ့ ဖေကြီး စိတ်ကျေနပ်[illegible] ဘေးမှာ ထိုင်ပေးခဲ့ပါတယ်။

ဩဂုတ် ၁ ရက်နေ့မှာ ဖေကြီးရဲ့ 'ပြည်သူ့ခေတ်ဂျာနယ်' အတွက် 'ပြောချင်လွန်းလို့' ဆုံး ဆောင်းပါး ၈ လေးလုံး အထိမ်းအမှတ် ဆောင်းပါးကို နှုတ်တိုက်ချပေးတာကို လိုက်ရေးပေးနေရင်း ပြီးခါနီးမှာ ကျွန်မတို့ ခဏနားပြီး ဖေကြီးကို နွားနို့တိုက်ပါတယ်။ နေရင်းနဲ့ တက်သလိုဖြစ်ရာက သတိလစ် သွားပြီး ပြန်သတိရလာတဲ့ အချိန်ကစပြီး ဦးစိုးအောင်က အခြေအနေမကောင်းဘူးလို့ အသိပေးပြီးတဲ့ နောက်မှာ အသိစိတ်က အမှန်တရားကို လက်ခံခဲ့ပေမယ့် မသိစိတ်ကတော့ နှလုံးခုန်နေသရွေ့ အသက်ရှင်နေသေးတယ်၊ ငါတို့နဲ့ ရှိနေသေးတယ်၊ မျှော်လင့်ချက်ရှိနေသေးတယ် ငြင်းဆန်ခဲ့ပါတယ်။ ဒီလောက် မြန်လိမ့်မယ်လို့ မထင်ခဲ့တာလဲ အမှန်ပါ။

ဩဂုတ်လ ၁၀ ရက်နေ့ ည ၁၀ နာရီလောက်မှာ ဆေးရုံက ခဏပြန်လာပြီး ၁၁ ရက်နေ့ မနက် ၁ နာရီ လောက်မှာတော့ ဖုန်းခေါ်သံတစ်ခုက ကျွန်မကို သံရည်ပူ လောင်းချသလို ပူလောင်စွာ ဝင်လာခဲ့ပြီး ကျွန်မတို့ ဆေးရုံကို အပြေး ရပါတယ်။ ဟိုရောက်တော့ စက်တွေ ကြိုးတန်းလန်းကြားမှာ ကျွန်မ အဖေကို လိုက်ရပါတယ်။ အားဖြည့်ဆေးကို လာတပ်ပေးသွားတဲ့အချိန်မှာ လူနာကို ဘာမှ ပြဘဲ ပြီးပြီးရော ဆေးချိတ်သွားတဲ့ ဆရာမတွေကြောင့် ဘာမှန်းမသိတာကို သူ့ကို ပေးသွားလို့ မကျေနပ်တဲ့ပုံနဲ့ အဲဒီဆေးအိတ်ကို လက်ညှိုးထိုးပြီး ကျွန်မတို့ကို ပြပါ သူ့ အလုပ်တိုင်းကို တိကျ သေချာစွာ လုပ်တတ်တဲ့ ဖေဖေဟာ ဆေးရုံ ဆေးခန်းတွေ လို့ သူ့ကို မရှင်းပြဘဲ လုပ်တာတွေကို လုံးဝမကြိုက်တတ်ပါဘူး။ သူသိချင်တာကို မေးပြီး သူနားလည်အောင် ရှင်းပြနိုင်မှ ကျေနပ်တဲ့သူပါ။ ကျွန်မတို့ကတော့ မိသားစု မှ သိနေပေမယ့် အများစုက မသိသလို အဲလို လူနာကို ရှင်းပြစရာမလိုဘူးဆိုတာက ပြည်မှာ အကျင့်ပါနေတာမို့ တချို့ဆရာမတွေကို ကြိုပြောပြ ထားရပါတယ်။

အခုလည်း တာဝန်ကျ ဆရာဝန်မတွေကို သွားခေါ်ပြီး ရှင်းပြခိုင်းပေမယ့် ကျေနပ်ပုံ သေးတာမို့ ကျွန်မက ဖေကြီး နားနားကပ်ပြီး ဖေကြီး ဒါက ဖေကြီး ဘာမှမစားနိုင်လို့ ပြတ်သွားမှာစိုးလို့ nutrition သွင်းပေးထားတာလေ၊ ဈေးကလည်း သိပ်ကြီးတာ၊ လည်း ကောင်းတယ်လေ၊ အခုက တစ်စက်ချင်း ချပေးထားတာမို့ တစ်ရက်လောက် ပြီးမယ်၊ ဒါကုန်သွားရင် ဖေကြီးတော်တော် အားရှိသွားမှာနော်လို့ ရှင်းပြလိုက်တော့မှ စိတ်ချ သွားတဲ့ မျက်လုံးလေးနဲ့ nutrition. . nutrition လို့ ရွတ်ရင်း ခေါင်းလေး ပြီး ကျေနပ်သွားပါတယ်။

အဲဒီမနက် နောက်ပိုင်း အချိန်တွေကိုတော့ ကျွန်မ ဘယ်လိုမှ မမေ့ပေမယ့် ပြန် ရေချင်တော့ပါဘူး။ စင်ကာပူမှာ သွားပြန်ကုမယ်လို့ ပြောသွားသေးတာမို့ ကျွန်မ လာဦးမလား၊ ဘယ်လိုများ လာမှာလဲလို့ အမြဲမျှော်နေမိပါတယ်။ အခုအချိန်အထိ ရဲ့ ဖုန်းစာရင်းထဲမှာ Pa လို့ ထည့်ထားတဲ့ ဖေကြီးရဲ့ အဲဒီ စင်ကာပူ ဖုန်းနံပါတ်လေးကို တစ်ပတ်တစ်ခါလောက် နှိပ်ပြီး ခေါ်နေမိပါတယ်။ ဖေကြီး ကျွန်မဆီ ခေါ်ထားတဲ့ ၀၄ တွေကိုလည်း ကျွန်မ မဖျက်ပစ်ဘဲ သိမ်းထားပြီး ပြန်ပြန်ကြည့်နေမိပါတယ်။

ဒါပေမဲ့ ကိုယ့်ဆီလာတဲ့ ဖုန်းသံတွေကိုတော့ စိတ္တဇအရမ်းဖြစ်သွားပြီး ဖုန်း[illegible] အမြဲ ပိတ်ထားတာမို့ ကျွန်မဆီ ဖုန်းခေါ်တိုင်း မကိုင်ဘူးဆိုပြီး မိတ်ဆွေ[illegible] ပြောနေကြပါတယ်။ အထူးသဖြင့် ရန်ကုန်အိမ်က ဖုန်းနံပါတ်ပေါ်လာရင် [illegible] ကြောင်ကြည့်နေပြီး မကိုင် ရဲတော့တာပါ။ ညအိပ်ရင် ဖုန်းပိတ်ထားတဲ့အထိ [illegible] အခြေအနေက ဆိုးပါတယ်။ ကျွန်မ နှလုံးသားက ဘယ်လိုမှ မခံနိုင်လို့ တစ်ခုခုဆိုရင် [illegible] အရင်ဆုံး အီးမေး ပို့ထား ပြီးမှ ဖုန်းဆက်ကြပါလို့ မှာထားရပါတယ်။

အဖေကို ဘယ်တော့မှ ပြန်မတွေ့နိုင်တော့ဘူးဆိုတဲ့ အသိက ကျွန်မကို သိ[illegible] တယ်။ စိတ်ဖိစီးမှု များနေတဲ့ ကျွန်မကို မေမေက သမီးက အဝေးမှာမို့ တော်ပါသေး[illegible] မေမေတို့ကသာ ဒီမှာ ဘယ်နေရာ ကြည့်ကြည့် သူ့ခြေရာ၊ လက်ရာတွေက အနှံ့မို့ [illegible] ရတယ်လို့ ဖြေသိမ့်ပေမယ့် ကျွန်မနဲ့ ကျွန်မ အဖေကြားက သံယောဇဉ် အတိမ်အ[illegible] အနေနီးခြင်း၊ ဝေးခြင်းနဲ့ ဘယ်လိုမှမဆိုင်ပါဘူးနော်။ ဖေကြီး ထောင်ထဲမှာ ရှိစဉ်[illegible] အိုင်စီအာစီက အကြီးအကဲက ကျွန်မတို့အိမ်ကို လာပြီး မိသားစုဆီက စာ[illegible] ရေးပေးပါ၊ သူပို့ပေးပါမယ်ပြောပြီး စာရော၊ ကျွန်မတို့ မိသားစု ဓာတ်ပုံကိုရော ထော[illegible] ယူသွားပြီး ဖေကြီးကို ပြပါတယ်။ ပြီးတော့ သူက I met a daughter with your [illegible] လို့ ကျွန်မကို ရည်ညွှန်းပြီး ပြောခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်မက ဖေကြီးကိုယ်ပွား၊ ဖေကြီးနဲ့ သိ[illegible] သူလေ၊ ဖေကြီးနဲ့ ကျွန်မ အမြဲနီးနေပါတယ်။ အခု ဒီစာကိုလည်း ကျွန်မငိုလိုက်၊ န[illegible] စာတစ်ပုဒ်ကို တစ်လလောက်ရေးရတာ ပထမဆုံးပါ။ တောရောက် တောင်ရောက် [illegible] ပေမယ့် ကျွန်မ နှလုံးသားနဲ့ ရေးလိုက်တာပါ။ တစ်နှစ်နီးပါး စကားမပြောရတာ ကြာ[illegible] ဖေကြီးကို မီးမီး အရမ်းလွမ်းတာပဲ ဖေကြီးရယ်။

ချစ်တဲ့ သမီး[illegible]

●

ဖေကြီးနဲ့ ကျွန်မ

လွတ်လပ်စိုး

ဖေကြီး ပြန်မလာတော့တဲ့ ခရီးကို ထွက်သွားခဲ့တာ တစ်နှစ်ပြည့်တော့မယ်။

'ဖေကြီး' လို့ အားရပါးရ ခေါ်ခဲ့တဲ့ ဖခင်တစ်ဦးကို ကျွန်မ ဆုံးရှုံးခဲ့ရတာ တစ်နှစ်ပြည့်တော့မယ်။

မိသားစုအနေနဲ့ မောင်ဝံသ တစ်နှစ်ပြည့် အမှတ်တရ စာအုပ်ထုတ်ဖို့ ဖေကြီး ဆုံးပါးတဲ့ အချိန်ကတည်းက ရည်ရွယ်ခဲ့ကြပေမယ့် ပူဆွေးဝမ်းနည်းမှုတွေကြားမှာ ဘယ်သူမှ လက်ချင်း အကောင်အထည် မဖော်နိုင်ခဲ့ဘူး။ မိသားစုထဲက လူတစ်ဦးတစ်ယောက် သေဆုံးသွားခဲ့တဲ့အခါ ခြောက်လဆိုတဲ့ ကာလမှာ ပူဆွေးမှုတွေ အနည်ထိုင်သင့်တယ်၊ ထက်ပိုပြီး ပူဆွေး ဝမ်းနည်းနေခဲ့ကြရင် အလွန်ဆုံး တစ်နှစ်ထိ၊ အဲဒီတစ်နှစ်ထက် ကျော်ပြီး စိတ်ဖိစီးမှု ဝေဒနာ ခံနေရတယ်ဆိုရင် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ထိခိုက်နာကျင်ခံစားရမှုကို တတ်ကျွမ်းတဲ့ ဆရာဝန်တစ်ဦးနဲ့ တိုင်ပင်သင့်တယ်လို့ ဖတ်မှတ်ခဲ့ဖူးတယ်။ ဒီစံနှုန်းအတိုင်း ဆိုရင်တော့ ကျွန်မတို့ မိသားစုမှာ စိတ်ကုဆရာဝန်နဲ့ တိုင်ပင်ဖို့ အထူးပဲ လိုအပ်နေပါပြီလို့ ပြောပါရစေ။ မိတ်ဆွေတွေကလည်း တရားနဲ့ဖြေဖို့ ပြောတဲ့သူက ပြော၊ ဖေကြီးအလုပ်တွေ ဆက်လုပ်နေရတဲ့သူမို့ ဖြေသာတယ်လို့ နှစ်သိမ့်သူက နှစ်သိမ့်နဲ့ အမျိုးမျိုး တရားပြကြပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကိုယ့်ဝမ်းနာ ကိုယ်သာသိ ဆိုသလိုပါပဲ။ ခုချိန်ထိ ဖြေသိမ့်ဖို့ စဉ်းစား မရနိုင် သေးပါဘူး။

နောက်တစ်ခုကလည်း 'မောင်ဝံသ'ဆိုသူတစ်ဦးရဲ့ (၆၉) နှစ်ကြာ လူသားတစ်ဦး အဖြစ် ရပ်တည်သွားမှုကို ခြောက်လ တစ်နှစ်နဲ့ မေ့ပျောက်သွားစရာ အကြောင်း မရှိတဲ့ အတွက်ပါပဲ။ ကိုယ့်ဖခင်တစ်ယောက်ရဲ့ လေးစားစရာ ပုံရိပ်ကို ကျွန်မက အသိဆုံးပါ။ ဖေကြီး မရှိတော့တဲ့နောက်မှာ အဖေတစ်ယောက် အုတ်မြစ်ချ တည်ထောင်ပေးထားခဲ့တဲ့ အလုပ်တွေကို ဆက်လုပ်ပေးခွင့်ရနေတဲ့သူ တစ်ဦးအနေနဲ့လည်း အဖေ့ပုံရိပ်ကို ဘယ်လိုမှ ဖယ်ခွာပြီး စိတ်ဖြေလို့ မရခဲ့ပါဘူး။ ဒါပေမယ့်လည်း ကျွန်မ ဘေးနားမှာ ကျွန်မမေမေ ကျန်နေခဲ့သေးတယ်။ ဖေကြီးကိစ္စတွေ အားလုံး အနည်ထိုင်ပြီလို့ ယူဆရတဲ့အချိန်မှာ

ကျွန်မတို့ သားအမိနှစ်ယောက်တည်း ကျန်ခဲ့တဲ့ ဒီအိမ်ကြီးရဲ့ နံရံတွေပေါ်မှာ ဖေ့ပုံရိုက်တွေ နေရာအနှံ့ပါ။ မယုံနိုင်စရာ ကောင်းလောက်အောင်ပဲ ကျွန်မက လူအများရှေ့မှာ ပွဲ ဝမ်းနည်းနေတဲ့ ပုံရိုပ်တွေ ဘယ်တော့မှ မပြခဲ့မိဘူး။ ခုချိန်မှာ ဖေကြီးရဲ့ လက်တော့ လေးကို ကျွန်မ ဆက်သုံးနေဆဲပါ။ ဖေကြီးရဲ့ အီးမေးလ်ကို ကျွန်မ ဆက်သုံးနေဆဲပါ။ ဖေကြီး သွားခဲ့တဲ့ နေရာတွေ. . . ဝေဖန်မှုပေါင်းများစွာ၊ အတွန်းအတိုက်ပေါင်းများစွာကြား ဦးစီးတည်ထောင်ပေးခဲ့တဲ့ မြန်မာနိုင်ငံ သတင်းစာဆရာအသင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံ စာနယ်ဇင်း ကောင်စီစတဲ့ အဖွဲ့အစည်းတွေမှာ ကျွန်မက တစ်နည်းမဟုတ် တစ်နည်းနဲ့ ပါဝင်ပတ်သက် နေရဆဲပါ။ နောက်ထပ်ပြီး ဖေကြီးရဲ့ CMMD J School သတင်းစာပညာ သင်တန်း ကျောင်းလေးကို ကြီးကြပ်နေ ရတဲ့သူဖြစ်နေခဲ့ပြီး ဒီသင်တန်းကျောင်းလေးကို Institute တစ်ခုအထိ ရည်မှန်းထားတဲ့ ဖေကြီးရဲ့ စိတ်ကူးကို အကောင်အထည်ဖော်ဖို့ လမ်းစတွေ ကျွန်မ တတ်စွမ်းသမျှ ရှာဖွေနေပါပြီ။ ဖေကြီးရဲ့ ဂူဗိမာန်ရှိရာကိုလည်း လစဉ် တစ်ခါ မပြတ် ရောက်အောင် သွားပြီး ကန်တော့နေမြဲပါ။ အဲဒီလို သွားခွင့် ကန်တော့ခွင့် ရနေတဲ့ ကံကြမ္မာကိုလည်း ကျေးဇူးတင်မိရပါတယ်။

ဖေကြီး မဆုံးပါးခင်က ဖေကြီးရဲ့ ရောဂါအခြေအနေ ဆေးကုသမှုအခြေအနေ တွေကို facebook ကနေတစ်ဆင့် အသိပေး ပြောကြားပေးရတဲ့အလုပ်ကို ကျွန်မက တာဝန်ယူခဲ့ရတယ်။ နေ့တိုင်း ဖေကြီးရဲ့ ထူးခြားမှု သတင်း တစ်ခုမဟုတ် တစ်ခု ကျွန်မ ရေးနေခဲ့ရတယ်။ ဒီလိုနဲ့ ကျွန်မဟာ ဖေကြီးရဲ့ ပြန်ကြားရေးအရာရှိတစ်ယောက်ဖြစ်နေ မသိ ဖြစ်နေပြီလို့ ဖေကြီးကို ပြောတဲ့အခါ ဖေကြီးက ပြုံးပြီး 'သတင်းသမားဆိုတာ အဲဒီ ပဲ လုပ်ရမှာပဲ' တဲ့လေ။ ကျွန်မကို သတင်းသမား စာပေသမားတစ်ဦးအဖြစ် ဖေကြီး ပုံသွင်းချင် ခဲ့တယ်။ ကျွန်မမှာ 'ရသလက်' ရှိတယ်လို့လည်း ဖေကြီးက အကဲခတ်ပေးခဲ့တယ် ကျွန်မရဲ့ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းကို သတင်း သမားတစ်ဦး၊ စာပေသမားတစ်ဦးအဖြစ် အသက်မွေးဖို့ လမ်းကြောင်းပေးခဲ့တယ်။

ပြောခဲ့သလိုပဲ ဖေဖေမောင်ဝံသအကြောင်းကို ဖေကြီးကိုယ်တိုင် ရေးသားခဲ့တဲ့ တာအပြင် ကိုယ်ပိုင်ခံစားချက်တွေကိုလည်း ဖေကြီး မဆုံးပါးခင်ရော ဆုံးပါးပြီးချိန်မှာပါ Faebook မှာ မပြတ် ရေးသားခဲ့ဖူးပါတယ်။

ခုတော့ ဖေကြီး တစ်နှစ်ပြည့်အမှတ်တရစာအုပ် ထုတ်ကြမယ်၊ စာမူတွေ စုဆောင်း ကြမယ်ဆိုပြီး သားအမိနှစ်ယောက်နဲ့ အစ်ကိုဖြစ်သူ သရဖူကိုရဲတို့ တက်တက် ကြွကြွ ကြိုးစားကြတယ်။ စာမူ တောင်းခံစာတွေ ရေးတယ်၊ သွားလာသမျှ ပွဲ [illegible] မှန်သမျှမှာ ဖေကြီးရဲ့ မိတ်ဆွေ အပေါင်းအသင်းတွေကို စာမူတောင်းတဲ့စာတွေ သား နှစ်ယောက်ပေးကြတယ်။ ဒီလိုနဲ့ တဖြည်းဖြည်းချင်း ဖေကြီးရဲ့ မိတ်ဆွေတွေဆီက အမှတ်တရစာမူတွေ ပြန်ပို့လာကြတယ်။ တစ်ပုဒ်ပို့လာလိုက် သားအမိနှစ်ယောက် ဖတ် လိုက်ကြ၊ ဖေကြီးရဲ့ ပုံရိပ်တွေ ပြန်မြင်ပြီး လွမ်းဆွတ်တမ်းတစိတ်တွေ ဖြစ်လိုက်ကြနဲ့ သူတို့တစ်တွေ ရေးသားသမျှ ပုံရိပ်တော်တော်များများကို ကျွန်မမျက်စိထဲမှာ ရုပ်ရှင်သဖွယ်

ကြောက်တွေ ပြန်ရွေ့ပြနေသလိုကို သိနေခဲ့ပါတယ်။ ခုချိန်ထိအောင် မိဘနှစ်ဦးဘေးမှာ လာခဲ့တဲ့ ကျွန်မအနေနဲ့ မှတ်သားနိုင်တဲ့ အရွယ်ကစပြီး ဖေကြီး ဖြတ်သန်းလာခဲ့တဲ့ မိုင်းတစ်လျှောက်ကို မသိလိုက်ဘူးဆိုတာ မရှိသလောက်မို့ အတော်လေးကို ကြေကွဲ နည်းမိရပါတယ်။ မိတ်ဆွေတွေရဲ့ စာမူတွေ ဖတ်ပြီး သူတို့နဲ့ ရိုက်ထားဖူးတဲ့ ဓာတ်ပုံ တွေ ပြန်ရှာရင်း ကြိတ်ပြီး မျက်ရည်ကျခဲ့ရတာလည်း အခါခါပါ။ ဖေကြီးကို ချစ်ခင် လေးစားသူ မိတ်ဆွေတွေ၊ တပည့်တပန်းတွေဆီက စုဆောင်းပြီး ရလာတဲ့ ဖေ့ဘဝ လောက်ကြောင်းက ပီပြင်လာလေ ကျွန်မတို့ လိုချင်တဲ့ အမှတ်တရ စာအုပ်လေးရဲ့ ပုံစံက လာလေပါပဲ။

ဒီလိုနဲ့ အမှတ်တရ စာမူတွေ တော်တော်များများပြီး ဖောင်ပိတ်တော့မယ့်အချိန် ဟိုလူ ဒီလူကို စာမူတွေ ရေးပေးပါဦး၊ ဘယ်နေ့အမီ ပို့ပေးပါဦးလို့ တစာစာ တောင်းနေတဲ့ ကျွန်မတစ်ယောက် ခုချိန်ထိ ဖေကြီးအတွက် စာမူကို အပြီးသတ် မရေးနိုင် သေးပါဘူး။ တကယ်က ကျွန်မ မရေးရဲလို့ ရှောင်ကွင်းနေခဲ့တာပါ။ ရေးမယ်လို့ စဉ်းစားလိုက် တာနဲ့ ဘယ်လိုက ဘယ်လိုကျလာမှန်း မသိတဲ့ မျက်ရည်တွေက ပိုးပိုးပေါက်ပေါက် ကျလာ တယ်။ ခေါင်းတွေ မူးနောက်လာတယ်။ ဒီနောက်တော့ အားရပါးရ ထိုင်ငိုနေလိုက်တာ ပဲ စာမူက ရေးမထွက်နိုင်တော့ဘူး။ ဒီတော့ သေချာပါတယ် ဒီစာအုပ်ရဲ့ ဖောင်ပိတ် တောင်းပါးဟာ ကျွန်မရဲ့ စာမူပဲ ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။

ပုံ၊ တန်ကြည်တောင်တွင်
ဖေဖေကြီး၊ မေမေနှင့်
အမှတ်တရ

တကယ်က ခုချိန်မှသာ အားရပါးရ ငိုကြွေးခဲ့ရတာပါ။ ဖေကြီးတစ်ယောက် နတ်ဆိုးတစ်ကောင်နဲ့ တူတဲ့ အဆုတ်ကင်ဆာ ဖြစ်နေပြီလို့ စသိတဲ့ ညကတည်းကနေပြီး ရောဂါနဲ့အကြိတ်အနယ် တိုက်ပွဲဝင်နေရစဉ်ကာလတွေမှာပါ ဖေကြီးရှေ့မှာ မျက်ရည်မကျအောင် နေခဲ့တာ ဖေကြီး ဆုံးပါးသွားတဲ့အထိအောင်ပါပဲ။ ဒီအတွက် ဖေကြီးကိုယ်တိုင် တောင် ကျွန်မက သူ့အပေါ် လေးနက်မှု မရှိဘူးလို့ အတွေးဝင်နေတာ သိသိကြီးနဲ့ ကျွန်မ လုံးဝ မငိုခဲ့တာပါ။

ဖေကြီး ထောင်ထဲကို သုံးကြိမ်တိတိ ဝင်လိုက် ထွက်လိုက် လုပ်နေတုန်းကတည်း ကျွန်မ သူငယ်ချင်းတွေက ဒီလိုပဲ ကျွန်မကို ပြောခဲ့ဖူးတယ်။ 'နင့်ကြည့်လိုက်ရင် အဖေ ထောင်ထဲရောက်နေတဲ့သူလို့ ထင်စရာကို မရှိဘူးတဲ့၊ အမြဲတမ်း ဟာသတွေ ပြောပြီး ရယ်မောပျော်ရွှင်နေတယ်နော်' တဲ့လေ။ အဲဒီအခါ ကျွန်မကလည်း အမြဲ ပြန်ပြော ရှိတဲ့စကား တစ်ခွန်းက 'ငါ ထိုင်ငိုလို့ ငါ့အဖေကို ခုချက်ချင်း ထောင်က လွှတ်ပေးလိုက်မယ် ဆိုရင် ငါ့ရှေ့မှာ စည်ပိုင်းတစ်လုံးချပေး၊ အဲဒီ စည်ပိုင်းပြည့်အောင် တချိန်လုံး ငါ ထိုင်ငိုမယ် လို့ပါ။ အဲဒီလောက်ထိ ဇွဲတစ်တစ် စိတ်ဓာတ်နဲ့ မိန်းမပါ။ ဖေကြီး ကျွန်မကို ... မချတာကလည်း ကျွန်မရဲ့ အဲဒီ ဇွဲတစ်တစ် စိတ်ဓာတ်ကိုပါ။ ကျွန်မက မှန်တယ်ထင်ရင် မိဘပါ မကျန် ငြင်းခုန်တတ်သူမို့ မောင်နှမတွေထဲမှာ ဖေကြီးနဲ့ အငြင်းခုံဆုံးကတော့ ကျွန်မပါပဲ။ တခါ တလေ မှန်တယ်ထင်တာကို ဖွတ်တရွတ် ပြောနေတဲ့ ကျွန်မကို ဖေကြီးက 'သမီး ပြောတာတွေ မှန်သင့်သလောက် မှန်တယ်၊ ဒါပေမယ့် ဒီစကားတွေကို ဖေကြီးနဲ့ လွဲပြီး သမီး ဘယ်သူ့ကိုမှ မပြောပါနဲ့၊ လောကမှာ ကိုယ်မှန်တယ်ထင်တာကို တင်ပြခွင့်ရတဲ့ အချိန် ရှိတယ်၊ တင်ပြခွင့် မရတာမျိုးလည်း ရှိတယ်၊ တင်ပြတဲ့သူက ပြည်သူအပေါ် ဖြစ်စေ တိုင်းပြည် အပေါ်ဖြစ်စေ သြဇာ သက်ရောက်နိုင်တဲ့သူဆိုရင် ဒါမှမဟုတ် သူ့ရဲ့ ... မှုဟာလည်း ခိုင်မာရင် အကျိုး မယုတ်နိုင်ဘူး၊ သူ့အတွက်လည်း အန္တရာယ် မဖြစ်နိုင်ဘူး၊ အဲဒီတော့ သမီးက တစ်စုံတစ်ခုကို ဝေဖန်သုံးသပ်ပြီး သမီး ပြောတဲ့အတိုင်း အများ လက်ခံစေချင်တယ်ဆိုရင် အရင်ဦးဆုံး သမီးကိုယ်တိုင် အရည်အသွေး ပြည့်ဖို့ ဖြည့်ဆည်း၊ သမီး ပြောမယ့် အကြောင်းအရာကို အဖက်ဖက်က ပိုင်နိုင်တဲ့သူတစ်ယောက် ဖြစ်နေပြီးမှ နောက်ပြီးမှ သမီး ပြောချင်တာကို ပြောပါ၊ ဒါဆို နှစ်ဦးနှစ်ဖက် အကျိုးမယုတ်ဘူး သမီး စေတနာကိုလည်း လက်ခံကြလိမ့်မယ်' လို့ ဆုံးမပါတယ်။ ဖေကြီးဟာ ကျွန်မကို ဆုံးမခဲ့သလို သူကိုယ်တိုင်လည်း ကျင့်သုံးခဲ့တဲ့သူပါ။ ဒါကြောင့်လည်း ပြည်သူ့ခေတ်ဂျာနယ်ရဲ့ စာမျက်နှာ ၃မှာ ပင်တိုင်ရေးခဲ့တဲ့ မောင်ဝံသရဲ့ 'ပြောချင်လွန်းလို့' ကဏ္ဍက အာဘော်တွေကို ... အာဏာပိုင်အဖွဲ့တွေအပါအဝင် ပြည်သူ လူထုအားလုံးက တလေးတစား စောင့်ဖတ်ကြ ရတဲ့အဆင့်ရှိခဲ့သူပါ။

'မောင်ဝံသ' ဆိုတဲ့ သူတစ်ဦးရဲ့ အကြောင်းကို သိချင်ရင် ဒီစာအုပ်ထဲမှာ ... တစ်ကွက် ဒီတစ်ကွက်နဲ့ ကောက်ကြောင်းဆွဲကြည့်လို့ ရမယ်လို့ ယူဆမိပါတယ်။ ဒီမှာ ကျွန်မဟာ ဖေကြီးအကြောင်းကို အထူးတလည် ရေးပြနေစရာ မလိုတော့ဘူး ထင်ပါတယ်။

ကျွန်မရဲ့ ဖေဖေ ဦးစိုးသိမ်းအဖြစ် ကျွန်မ သိခဲ့ရတဲ့အကြောင်းတွေ ကျွန်မတစ်ယောက်တည်း နေနဲ့ သီးသန့် ခံစားခဲ့ရတာတွေကိုပဲ ရေးဖို့ စဉ်းစားမိပါတယ်။

ဘဝတစ်လျှောက်လုံးမှာ ဖေကြီးအကြောင်းအမှတ်တရတွေ များစွာ ပြောမကုန် ကုန်ရှိခဲ့တာအပြင်ကို ဖေကြီးကိုယ်တိုင် ကျွန်မအတွက် အကြီးမားဆုံး အမှတ်တရ ချန်ပေးသွားခဲ့တာ တစ်ခုရှိပါတယ်။ ဒီအမှတ်တရက တစ်ခုတည်း ဆိုပေမယ့် သက်လုံး ဘယ်တော့မှ မေ့ပျောက် မရနိုင်တဲ့အမှတ်တရပါ။ အဲဒါကတော့ ကျွန်မရဲ့ နှစ်တင်း တင်းပြည့်တဲ့ မွေးနေ့ (၁၁. ၈. ၂၀၁၃) မှာ ကျွန်မနဲ့တကွ တစ်မိသားစုလုံးနဲ့ သိပ် ချစ်တဲ့ မြန်မာပြည်ကြီးကို အပြီးတိုင် နှုတ်ဆက် ခွဲခွာသွားခဲ့တာပါပဲ။

ဒီတော့ ကျွန်မ ဖေကြီးနဲ့ နေခွင့်ရလိုက်တဲ့အချိန်ဟာလည်း (၄၂)နှစ်တိတိပါ။

အဲဒီ (၄၂)နှစ်တိတိမှာ ဖေကြီးရဲ့ ပုံရိပ်ကို ဘယ်အချိန်က စမှတ်မိခဲ့သလဲလို့ စဉ်းစားလိုက်တဲ့အခါ အရင်ဆုံး ကျွန်မ မှတ်ဉာဏ်မှာ ပေါ်လာတာက ညဦးသန်းခေါင် နှစ်ပေမီးချောင်းရောင်မှိန်မှိန်အောက်မှာ ညှော်ခန်းက သစ်သားဆက်တီခုံလက်တန်း ပေါ်မှာ သုံးထပ်သားပြားလေး ကန့်လန့်ခံခင်းရင်း စာရွက်တွေ တစ်ရွက်ချင်းကျ အောင်၊ လက်အံ့သေအောင် စာတွေဖိရေးနေတဲ့ ဖေကြီးရဲ့ပုံရိပ်ပါ။ အဲဒီပုံရိပ်ကို ဘာလို့ ကျွန်မက မှတ်မိနေခဲ့သလဲဆိုရင် အဲဒီအချိန်ထိအောင် အိမ်စာမပြီးသေးလို့ ဖေကြီး ဘေးနားမှာ လိမ်ပိန်ပြီး စာကျက်နေရတဲ့ စာကျက်ပျင်းသူတစ်ဦးမို့ပါ။ အဲဒီထဲက ဖေ့ အကြားချက်တစ်ခုကို သတိထားမိတယ်။ ဖေကြီးက စာကို စိတ်ပါလက်ပါ ရေးနေရင် အပေါ်နှုတ်ခမ်းလေးကို အားယူဖိထားတတ်တာရယ်၊ ဖေကြီး ရေးပြီးတဲ့ စာရွက်ရဲ့ အောက်ထိ ပေါက်အောင် လက်ရေးအရာက ထင်နေတတ်တာရယ်ကိုပါ။ ကလေးဘဝရဲ့ မှတ်ဉာဏ်လေးနဲ့ မှတ်မိခဲ့တာ တစ်ခုကလည်း ရယ်စရာတော်တော်ကောင်းပါတယ်။ အဲဒီလို စာကျက်ချင်လို့ လိန်တွန့်နေတဲ့ သမီးကို စာချော့ကျက်ခိုင်းရင်းက 'စာရပြီလား သမီး' ဆိုတော့ 'ရပြီ ဖေကြီး' ပေါ့။ ဖေကြီးကို အလီပေါင်းတွေ ခပ်တည်တည် ရွတ်ပြလိုက်တဲ့အခါ ဖေကြီးက 'ငါ့သမီးက တော်ပါတယ်၊ မလုပ်ချင်လို့ပါ၊ လုပ်ချင်စိတ်ရှိရင် ခဏလေးနဲ့ ရတာပဲ၊ လာ သမီး၊ အိပ်ကြမယ်' ဆိုပြီး ကျွန်မလည်း အိပ်ခွင့်ရခဲ့တယ်။ မနက်ကျတော့ မေမေ့ကို ဖေကြီးက ကြွားချင်တာနဲ့ 'သမီး၊ မနေ့က ဖေကြီးကို ဆိုပြတဲ့အတိုင်း ဆိုပြ လိုက်စမ်း' ဆိုတော့ ကျွန်မက 'သုံးတစ်လီ သုံး၊ သုံး နှစ်လီ ခြောက်၊ သုံး သုံးလီ ကိုး၊ သုံး လေးလီ ဆယ့်ရှစ်' ဆိုလည်း ဆိုလိုက်ရော. . မေမေက ဝါးခနဲ ရယ်၊ ဖေကြီးခမျာတော့ ရယ်လိုက်ပြန်ပြီ ငါ့သမီးကတော့' ဆိုပြီး မောသွားတာကိုပါ။

နောက်တစ်ခု ရယ်စရာ အဖြစ်အပျက်လေးတစ်ခု (မေကတော့ ကျွန်မရဲ့ ခေါင်းမာမှု၊ ဇွတ်တိုက်မှုကို တင်စား ဥပမာပေးချင်ရင် အမြဲတမ်း ပြန်ပြောလေ့ရှိတဲ့ အကြောင်းလေးပေါ့) ဖေကြီးနဲ့ ကျွန်မရဲ့ အမှတ်တရအဖြစ် ရှိနေခဲ့ပါတယ်။ အဲဒါက ကောင်နှမလေးယောက် မွေးထားတဲ့အနက် ကျွန်မတစ်ယောက်ပဲ မူကြိုကျောင်း မတက်ဖူး လိုက်တာပါပဲ။ အဲဒီခေတ်က ကလေးတိုင်း တငိုငိုတရယ်ရယ်နဲ့ မူကြိုမတက်မနေရ

တက်ခဲ့ရတဲ့ကာလမျိုးမှာ အခွင့်ထူးစွာ ကျွန်မက အိမ်မှာ ဖိုမ်နဲ့ နေခွင့် [illegible] ဖေကြီး ကျေးဇူးပါ။ မူကြိုပို့တဲ့ နှစ်ရက်လုံးလုံး စာသင်ခန်းမှာ မနေဘဲ မီးဖိုခန်းထဲက [illegible] ဆရာမရဲ့ အမေဘေးနားမှာ တစ်ချိန်လုံး သွားထိုင်နေတယ်ဆိုတဲ့ သတင်းလည်းကြား [illegible] ဖေကြီးက ကျွန်မကို မေးပါတယ်။ ‘သမီးက မတက်ချင်ဘူးလား’ တဲ့။ ကျွန်မက [illegible] အမြန်ဆုံး ဖြေလိုက်တယ်။ ‘ဟုတ် မတက်ချင်ဘူး’ လို့။ ဖေကြီးက ‘ငါ့သမီး မတက်ချင် [illegible] ကို အတင်းမတက်ခိုင်းပါနဲ့တော့’ တဲ့။ ဒီလိုနဲ့ ကျွန်မရဲ့ မူကြိုမတက်ရေး စစ်ဆင် [illegible] အောင်မြင်သွားပါတယ်။

အဲဒီလိုတွေ အလိုလိုက်ခဲ့တာက ကျွန်မ လုပ်ချင်တာကို မှန်မှန်မှားမှား [illegible] ဖြစ်အောင် မြှောက်ပေးသလိုများ ဖြစ်နေခဲ့သလား မသိပါဘူးနော်။ ဘဝတစ်လျှောက် [illegible] လုပ်ချင်စိတ် မရှိဘူးဟေ့ ဆိုရင် သည်းခံ အောင့်အည်းပြီးတော့ မလုပ်တတ်တဲ့ [illegible] မှန်တယ် ထင်ရင် ဇွတ်တရွတ်လုပ်တတ်တဲ့စိတ်တွေက ကျွန်မ သွေးထဲမှာ အောင်းနေခဲ့ [illegible] အဲဒီ စိတ်တွေနဲ့ လုပ်ခဲ့သမျှကိုလည်း ဖေကြီးက သည်းခံပေးခဲ့တယ်။

ဖေကြီးတစ်ယောက် မတရားသော ဖိနှိပ်မှုမျိုးစုံကြောင့် ထောင်အကြိမ်ကြိမ် [illegible] ရာမှာ ဖေကြီးကို လာဖမ်းခေါ်ဖို့ စောင့်ခဲ့ရတဲ့ညတွေတိုင်း ကျွန်မတို့မိသားစု [illegible] မတရားမှုကို မျက်နှာချင်းဆိုင်ခဲ့ကြပုံတွေကို ပြန်တွေးမိတိုင်း အသည်းထဲမှာ [illegible] နာကြည်းမိတယ်။ ဒုတိယအကြိမ်မြောက် ထောက်လှမ်းရေးက လာခေါ်မယ်လို့ [illegible] ပြီးတဲ့အချိန် ဖေကြီးကို ထမင်းပြင်ကျွေးကြတယ်။ ဖေကြီးက ထမင်းကို ဟန်မပျက် [illegible] ကျွန်မလက်ကို ကိုင်ပြီး သမီးလတ်ကို ဖေကြီးယုံတယ်။ အတွေးအမြင်ကို ဆက် [illegible] ဘယ်နည်းနဲ့မှ ရပ်မပစ်ပါနဲ့ဆိုတဲ့ စကားကို ပြောခဲ့တယ်။ အဲဒီစကားကို မေမေနဲ့ [illegible] နားထောင်ခဲ့တယ်။ တကယ်လည်း သားအမိတွေ အားတင်းပြီး ဆက်လုပ်ခဲ့ကြ [illegible] ဖေကြီး ကွယ်လွန်ပြီးနောက်မှာ နားထဲမှာ အဲဒီစကားကို အမြဲကြားရင်း ကျွန်မ [illegible] သရွေ့ ဆက်လုပ်မယ်လို့ သန္နိဋ္ဌာန်ချခဲ့တယ်။

ကျွန်မရဲ့သားကို မွေးခဲ့ရတဲ့ ကာလတွေကလည်း တကယ့်ကို အမှတ် [illegible] သားသားကို ပေါင်မပြည့် လမစေ့ဘဲ ကျွန်မ ကိုယ်ဝန်ဆိပ်တွေတအားတက်ပြီး [illegible] တဲ့အထိ ဖြစ်သွားလို့ ဗိုက်ခွဲမွေးဖွားခဲ့ရတာပါ။ အဲဒီတုန်းကလည်း ခွဲခန်းရှေ့ကို [illegible] မေမေက အရင်ဆုံး ရောက်လာခဲ့ပါတယ်။ သုံးပေါင်သာရှိတဲ့ ကလေးလေးကို [illegible] စမြင်လိုက်ရတဲ့ မိဘနှစ်ပါးကို ကျွန်မအားနာခဲ့မိရတယ်။ နောက်ပိုင်း မြေးအတွက် [illegible] မှုတွေကို ထိန်းထားရင်း ဆေးရုံကို မပြတ်လာတတ်တဲ့ ဖေကြီးရဲ့ မျက်နှာကို [illegible] မြင်ယောင်နေဆဲပါ။ သွေးကျဆေးတွေကြောင့်ရော၊ သွေးမတက်အောင် ထပ် [illegible] စားနေရတဲ့ အစားအစာတွေကို ငြီးငွေ့တာကြောင့်ရောပေါင်းပြီး ပါးစပ်တွေ [illegible] အချိန်မှာ တမနက် ဖေကြီး ဝယ်လာပေးတဲ့ ရှမ်းထမင်းချဉ်တစ်ပွဲကြောင့် အစားမြိန် [illegible] လာခဲ့ရတာကို ခုချိန်ထိ ကျေးဇူးတင်ရင်း မျက်ရည်ဝဲအောင် သတိရနေမိတယ်။ [illegible]

ကြိုက်တယ်ဆိုတာကို သတိတရ ရှိနေတတ်တဲ့ ဖခင်တစ်ယောက်ရဲ့စိတ်ကို အဲဒီ
မှာ သိလိုက်ရတယ်။

ကျွန်မသားရဲ့ နာမည် 'ရဲပြည့်ထိုက်' ဆိုတာကို ခေါင်းထဲမှာ စဉ်းစားထားပေမယ့်
သူ့ကိုမှ မပြောသေးပဲနေရင်း ညနေဘက် ကျွန်မတို့ ရေကျော်အိမ်ကို ဖေကြီး လမ်း
တ်လာမယ့် အချိန်ကို စောင့်နေမိတယ်။ ဖေကြီးလည်း ရောက်ရော။ ကျွန်မက သား
ည်ကို ပြောပြပြီး ဖေကြီး စခေါ်ပေးပါလို့ တောင်းဆိုလိုက်တယ်။ ဖေကြီးက
ညှ့်ထိုက်၊ ရဲပြည့်ထိုက်' လို့ ရွတ်ကြည့်ရင်း 'ကောင်းတယ် သမီး၊ ဖေကြီး ကြိုက်တယ်'
ပြောပြောဆိုဆို သားသားကို မချီရင်း 'မြေးလေး ရဲပြည့်ထိုက်ရေ' လို့ ခေါ်ခဲ့တာ
င်သဲက မထွက်ပါဘူး။ မြေးကို ချစ်တဲ့အချစ်က အပေါ်ယံမဟုတ်ဘူးဆိုတာကို ၃၃
အိမ်ကို ကျွန်မတို့ သားအမိ ပြောင်းလာတဲ့အချိန်မှာ ပိုသိလာရတယ်။ မနက်ခင်းတိုင်း
ခြောက်နာရီလောက်မှာ ကျွန်မတို့ သားအမိခြေရင်းက အဝတ်ခြင်းနားမှာ လှုပ်ရှားမှု
အမြဲရှိခဲ့ဖူးတယ်။ တစ်ညလုံး ခဏခဏ ထပြီး သေးစိုတဲ့ အနှီးတွေ လဲပေးထားရလို့
ခိုင်မူးတူး ဖြစ်နေတဲ့ ကျွန်မက အနှီးတွေကို အဲဒီခြင်းထဲ ပစ်ထည့်ထားတတ်တယ်။
ကြီးက မနက်တိုင်း ဝတ္တရားတစ်ခုအနေနဲ့ တစ်ရက်မပျက် အဲဒီအနှီးတွေကို ယူလျှော်
ခဲ့တာပါ။ ကျွန်မတို့ ထတဲ့အချိန်မှာ မီးဖိုခန်းထဲမှာ အနှီးဖွေးဖွေးတွေ တလွင့်လွင့်နဲ့
သားပြီးသား ဖြစ်နေတဲ့အပြင် မေမေနဲ့ သားအမိ နှစ်ယောက်စားဖို့ မြေးလေးစားဖို့
ကန်တွေထဲ အဆင်သင့်ပြင်ပေးထား၊ ဖွန်းတပ်ပေးထားပြီးသား ဖြစ်နေတာပါ။
တယ်ဆို ဖေကြီးက တိုင်းသိ ပြည်သိ သတင်းစာဆရာကြီး စာရေးဆရာကြီးတစ်ဦးပါ။
လောကမှာ ဖေကြီးဟာ ဘယ်လောက်ပဲ အထင်ကရ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး ဖြစ်နေပေမယ့်
ကို မာန်မာနမထားဘဲ၊ ငါလို လူတစ်ယောက်ဟာ ဒီလို အောက်ခြေသိမ်းတွေ လုပ်စရာ
ဘူး ဆိုတဲ့ စိတ်ထား တစ္ဆေးသားမှ မရှိခဲ့ပဲ သူ တတ်နိုင်တာထက်တောင် ပိုကဲပြီး
းစုအပေါ် တာဝန်ကျေခဲ့တဲ့သူဆိုတာ ဒီအရာတွေက သက်သေထူပြီးသားပါ။ အမှန်
သမီးဖြစ်တဲ့ ကျွန်မက မိဘကို ပြန်ပြီး ပြင်ဆင် ကျွေးမွေးသင့်ခဲ့တာ မဟုတ်ပါလား။
မကလည်း သမီးတစ်ယောက်အနေနဲ့ နွဲ့ဆိုး ဆိုးတာထက် ပိုပြီး ဆိုးခဲ့သလိုပါပဲ။

မြေးလေး
ရဲပြည့်ထိုက်နှင့်အတူ
(၂၀၀၇ ခုနှစ်)

ခုချိန်မှာ ဖေကြီး ဝယ်ပေးတဲ့ မနက်စာကို မစားရတော့ပေမယ့် ကျေးဇူးတရား အောက် မေ့ပြီး အကြိမ်ကြိမ် ဦးချမိပါတယ်။

ရေးစရာတွေ များလှပါတယ် ဖေကြီးရယ်။ ဒါပေမဲ့ စိတ်မှာ မှတ်ထင်နေတာ မီးရောင်မှိန်မှိန်အောက်မှာ ကျွန်မအဖေရယ်လို့ စသိခဲ့တဲ့ ဖေကြီးကို မီးရောင်မှိန်မှိန်အောက် မှာပဲ ထာဝရခွဲခွာခဲ့ရမယ်လို့ မတွေးမိခဲ့ပါဘူး။ အဲဒီနေ့က. . . . ဖေကြီး ဆုံးမယ့်နေ့ ကျွန်မရဲ့ ၄၂ နှစ်ပြည့် မွေးနေ့မနက်မှာ မနက် ၂နာရီလောက်ထဲက မေမေက လှမ်းခေါ် မောင်နှမ သုံးယောက် (မောင်လေးအငယ်ဆုံး မပါ၊ တောင်အာဖရိကကို ပြန်သွားနေတာ ရက်ပိုင်းလေးပဲ ရှိသေးတယ်) ဖေကြီးဘေးနား ရှိနေခဲ့တယ်။ တစ်နာရီထက် တစ်နာရီ ပျို့အန်တဲ့နှုန်းက တိုး တိုးလာနေတယ်။ မနက်လေးနာရီလောက်မှာ ဖေကြီး အိပ်နေ အရှိန်ကြောင့် ပြန်မှိန်းသွားတဲ့အချိန်မှာ ဘုရားသောက်တော်ရေ လဲပေးထားလိုက်တယ် ဖေကြီး ပြန်နိုးလာတော့ 'ဖေကြီး မီးမီး သောက်တော်ရေ လဲပေးထားတယ်နော်၊ မနက်ကျ ဘုရားပန်း လဲပေးမယ်' လို့ နားနားကပ်ပြီး ပြောလိုက်တဲ့အခါ ကျွန်မ ပြောတာ သိတယ် ဆိုတဲ့ အရိပ်အယောင် မျက်လုံးမှာ တွေ့ရတယ်။ ပြီးတော့ ကုတင် ဘေးနားက ခုံပေါ် ဘုရားစာ ရွတ်ပေးနေတဲ့ ကျွန်မရဲ့ ပခုံးကို ညာဘက်လက်နဲ့ လှမ်းပြီး ဖက်လိုက်တယ် ပြီးတော့ အားယူပြီး သူ့ရင်ဘတ်ပေါ် ဆွဲယူ လိုက်တဲ့အချိန်မှာ ကျွန်မ သိလိုက်ပြီ ဒီနေ့ဟာ ကျွန်မရဲ့ မွေးနေ့ဆိုတာ ဖေကြီး သိတယ်လေ။ ဒါကြောင့် ကျွန်မ မွေးနေ့ကို သူ မှတ်မိကြောင်း၊ အသိအမှတ်ပြုကြောင်း ပြချင်တာလို့ ခံစားလိုက်ရတယ်။ ကျွန်မကို လှမ်းဖက်လိုက်တဲ့ ညာလက်က တစ်ချိန်လုံးမလှုပ်နိုင်တဲ့ဘက် ဖြစ်နေတာကို သိထားခဲ့တော့ ယုံတောင်မယုံနိုင်အောင် ဖြစ်သွားမိတယ်။ ရင်ထဲမှာ လှိုက်ခနဲဖြစ်သွားပြီး မျက်ရည်တွေ ဝဲတက်လာတာကို ဖေကြီး မြင်မှာစိုးလို့ ဖေ့ရင်ဘတ်ပေါ် မျက်နှာကို မှောက်ချလိုက်မိတယ် ခဏလေး ငြိမ်နေပြီး မျက်နှာခွာလိုက်ပေမယ့် ဖေကြီးရဲ့လက်က ကျွန်မပခုံးကို မလွှတ်သေး ထပ်ဆွဲချပြန်တယ်။ ဒီတစ်ခါတော့ ကျွန်မနှုတ်က 'ဟုတ် ဖေကြီး မီးမီး သိတယ်' လို့ ပြန်ပြော လိုက်မိတယ်။ ဖေကြီး ကြားပါ့မလားတော့ မသိဘူးလေ။ ဒါပေမယ့် ဖေကြီး သတိ သိပ်ကောင်းတယ်။ ဆွဲဖက်လိုက်တဲ့ ညာဘက်လက်က သိပ်ကို မြဲပြီး အားအပြည့်နဲ့ပါ။ အဲဒီအားတွေက ကျွန်မဆီကို ဖေကြီး နောက်ဆုံးအဖြစ် ပေးလိုက်တဲ့ မွေးနေ့ လက်ဆောင်လည်း ဖြစ်သလို ဖေကြီးရဲ့ အလုပ်တွေကို ဆက်လုပ်ဖို့ အင်အားတွေ ထည့် ပေးလိုက်သလိုလည်း ခံစားရပါတယ်။ မောင်ဝံသ သမီးတစ်ယောက် ပီသဖို့အတွက် အမွေတစ်ခုရလိုက်တယ် ဆိုလည်း မမှားပါဘူး။ သမီး ဆက်လုပ်မှာပါ ဖေကြီး။ ဆက်လုပ် ခွင့် ရသလောက် ကံကြမ္မာက ဆက်လုပ်ခွင့်ပေးသလောက် သမီး ကြိုးစားပြီး လုပ်သွား ပါမယ်။

ခုချိန်မှာ ကျွန်မရဲ့ လုပ်ပုံကိုင်ပုံတွေဟာ ဖေကြီးရဲ့ ခြေရာမပြောနဲ့ ခြေမှုန့်တစ်မှုန့် တောင် မမှီပါဘူး။ ဒါပေမယ့် ဖေကြီး မရှိတော့တဲ့ တစ်နှစ်အတောအတွင်းမှာ 'မောင်ဝံသ' ထူထောင်ခဲ့တဲ့ 'ဒေါင်းစာပေ'၊ 'ပြည်သူ့ခေတ်'၊ CMMD J School အပါအဝင် သူ့

ခြဲရာလက်ရာအားလုံးကို မပျောက်မပျက်အောင် လူအများ မမေ့မလျော့အောင် အားသေး သေးလေးနဲ့ ကြိုးစားလုပ်နေပါတယ်။ 'ခါခြင်ကောင် မာန်ကြီး တောင်ကြီးကို ခြိမ်းမည့် ကြံ ...ကမသန်' ဆိုတဲ့ စကားလို ကျွန်မ ဆက်လုပ်နေတဲ့အရာတွေမှာ အမှားအယွင်းတွေ ...ည်း အများကြီးပါ။ တွေးခေါ်တာတွေမှာလည်း လိုအပ်ချက်တွေ ရှိနေပါသေးတယ်။ ...ပေမယ့် ဖေကြီးရဲ့ အလုပ်တွေ၊ ဖေကြီးရဲ့ မျှော်မှန်းချက်တွေ၊ ဖေကြီး ဖြစ်ချင်ခဲ့တာတွေ ...တတ်နိုင်သမျှ ဆက်လုပ်ဖို့ ကြိုးစားမယ်ဆိုတဲ့ စိတ်တစ်ခု အဲဒီ အားတစ်ခုတည်းနဲ့ပဲ ကျွန်မ လုပ်နေဆဲပါ။

အံ့ဩစရာကောင်းတာက ဘယ်လောက်ပဲ ကျွန်မမှာ လိုအပ်ချက်တွေ ရှိနေပစေ ...ားနည်းချက်တွေ ရှိနေပစေ ဘယ်နေရာပဲ ရောက်ရောက် ဘယ်ပွဲလမ်းပဲ သွားသွား ...မောင်ဝံသ သမီးပါ' ဆိုတာနဲ့ လူတွေရဲ့ မျက်လုံးထဲမှာ အရောင်တစ်မျိုးလက်သွားပြီး ...လေးထား တန်ဖိုးထားတဲ့ အမူအရာကို မြင်လိုက်ရတဲ့အချိန်မှာ ရှေ့ဆက်ဖို့ အားတွေ ...ရခဲ့သလို 'မောင်ဝံသ သမီး ပီသအောင် ငါ ဆက်လုပ်ရမယ်၊ ငါ့မှာ တာဝန်ရှိတယ်' ...တဲ့ တာဝန်ယူချင်စိတ်၊ မျိုးရိုးကို စောင့်ထိန်းချင်တဲ့စိတ်တွေ ဖြစ်လာတာ သစ္စာဆို ...တယ်။ ဖေကြီးကတော့ 'ဘယ်သူ့သားလဲ၊ ဘယ်သူ့သမီးလဲ'လို့ မေးတဲ့အခါ ရဲရဲဝံ့ဝံ့ ...ယူဖြေနိုင်အောင် ဖခင်ကောင်း ပီသသွားခဲ့ပါပြီ။ ကျွန်မတို့သားသမီးတွေအနေနဲ့ အဖေ့ ...သိက္ခာ၊ အဖေ့နာမည်ကို ဆက်ထိန်းသိမ်းနိုင်တဲ့ အရည်အသွေး၊ ထိန်းသိမ်းချင်တဲ့ ...ဓာတ်တွေ ပြည့်ဝဖို့ပဲ လိုပါတော့တယ်။ မောင်ဝံသရဲ့ စိတ်ဓာတ်တွေ၊ သွေးတွေက ကျွန်မတို့ မောင်နှမတွေရဲ့ တစ်ကိုယ်လုံးမှာ စီးဆင်းနေသမျှ ဖေကြီး ဘယ်တော့မှ မသေ ...ပါဘူး။ အဲဒီစိတ်ဓာတ်တွေ၊ သွေးတွေကို ကျွန်မတို့က လက်ဆင့်ကမ်း သယ်ဆောင် ...သေးသမျှ မောင်ဝံသ ဘယ်တော့မှ မသေဆုံးပါဘူး။ ဒါကို ကျွန်မ အကြွင်းမဲ့ ယုံကြည် ...တယ်။ ဖေကြီးလည်း ကောင်းရာမွန်ရာ ကနေ ယုံကြည်နေပေးပါ။

ဖေကြီး အမြဲတမ်း အားမလို အားမရဖြစ်ခဲ့ရတဲ့
သမီးလတ်
လွတ်လပ်နီး
၁၁၊ ၇၊ ၂၀၁၄

●

အမေ့အတွက် ရေးတဲ့စာ

နှောင်နှောင်စိုး

၂၀၁၃ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၁၁ ရက် တနင်္ဂနွေနေ့ မနက် ၆ နာရီ ၁၅ မိနစ်မှာ
ဆုံးပါတယ်။ အခု အမေ့ တစ်နှစ်ပြည့် အမှတ်တရ စာအုပ်အတွက် ရေးပေးဖို့
တောင်းလာတယ်။ ဒါနဲ့ပဲ ဒီစာကို ရေးပါတယ်။ အမေက ဆေးရုံမှာ ဆုံးတယ်။
နောက်ဆုံး မဟာဗန္ဓုလပန်းခြံလမ်းအထက်လမ်းမှာ နေခဲ့တယ်။ ဒါပေမဲ့
ပတ်သက်တဲ့ ပုံရိပ်တွေ တော်တော်များများကို ပြန်စဉ်းစားတော့ ကျွန်တော်တို့
တစ်သက်လုံး နေလာတဲ့ ၃၃ လမ်း အလယ်လမ်းက ဒေါင်းစာပေတိုက်
အောက်ဆုံးထပ် အခန်းလေးမှာပဲ တွေ့ရတယ်။ အမေနဲ့ ရင်းနှီးသူ တော်တော်များများ
အဲဒီကို ရောက်ဖူးကြပါတယ်။ အိမ်ရှေ့ခန်းက အမေ့ရဲ့ ဧည့်ခန်း။ သတင်းစာဆရာ
ဆရာ၊ နိုင်ငံရေးသမားဘဝ တစ်လျှောက်လုံး အဲဒီမှာ မိတ်ဆွေတွေနဲ့ စကား
ဆွေးနွေးကြတဲ့ မြင်ကွင်းကို အမြဲ မြင်ခဲ့ရတယ်။ အမေတစ်သက်လုံး စုထားတဲ့
တွေလည်း ဗီရိုကြီးတွေနဲ့ အပြည့်ရှိတယ်။ ကျွန်တော် အလယ်တန်းကျောင်းသား
အပြင် စာအုပ်တွေ စဖတ်တော့ တကူးတက လိုက်ရှာစရာ မလိုတော့ဘူး။
ပင်လယ်ထဲမှာ ကြီးလာခဲ့တော့ ကျွန်တော်တို့ မောင်နှမတွေ အားလုံး စာဖတ်
ပါကြတာ မဆန်းပါဘူး။ အမေနဲ့ သားသမီးတွေကြား ဆက်ဆံရေးက အင်မတန်
လှတယ်။ တချို့ အမေတွေနဲ့ အထူးသဖြင့် သားယောကျ်ားလေးတွေက မတည့်
ကျွန်တော်တို့က သားအမချင်း စလိုက်နောက်လိုက် နပမ်းလုံးကြ ပုဆိုးဆွဲချွတ်ကြနဲ့
နေကြတာ။ အမေ့ကို ကျွန်တော်တို့ ဘယ်တုန်းကမှ ကြောက်စိတ်မဝင်ခဲ့ဖူးဘူး။
ဖြစ်အောင်လည်း အမေက သင်ပေးခဲ့တာ။ ထမင်းစားလည်း အတူတူ စားကြတာများ
ထမင်းစားရင် အမေရယ် ကျွန်တော်ရယ် ညီရယ်က အရင်စားတယ်။ အမေနဲ့
နှစ်ယောက်က နောက်မှ စားတယ်။ တကယ်ကတော့ ထမင်းစားပွဲလေးက ခြောက်
ဆံ့ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော့်တို့အိမ် ထုံးစံအရ ပစ္စည်းတွေ တင်ထားလိုက်တာ
သုံးလို့ရတယ်။ တစ်ခါတလေတော့လည်း ပစ္စည်းတွေကို ဖယ်ပြီး ခြောက်ယော

လင်လင် စားကြပါတယ်။ အထူးသဖြင့် တစ်ယောက်ယောက် မွေးနေ့ရှိရင် ညဘက်မှာ ပွဲပေါ် မွေးနေ့ကိတ်လှီးပြီး မွေးနေ့ ကျင်းပကြတယ်။

ကျွန်တော်တို့ အတော် အရွယ်ရောက်ပြီး မေးခွန်းတွေ မေးတတ်လာတော့ အဲဒီ ထမင်းဝိုင်းတွေက အဖေနဲ့ ကျွန်တော်တို့ အင်တာဗျူးလုပ်တဲ့ နေရာပဲ။ ထမင်းစားရင်း သိတာတွေ အဖေ့ကို မေးရင် အမြဲ စိတ်ရှည်လက်ရှည် ပြောပြတယ်။ အဖေ ထောင်ထဲကို င်လိုက်ထွက်လိုက်လုပ်နေတဲ့ အချိန်တွေရယ် ကျွန်တော်တို့ တိုင်းတစ်ပါးမှာ အလုပ် လုပ်နေတဲ့ အချိန်တွေရယ်ကလွဲပြီး အတူရှိနေနိုင်တဲ့ အချိန်တိုင်း အဲဒီလို အတူစား အတူနေကြတာ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီ မရေမတွက်နိုင်တဲ့ ထမင်းဝိုင်း များစွာက ကျွန်တော်တို့ စ်တွေကို အသိဉာဏ်တွေ အများကြီးပေးခဲ့ပါတယ်။ ရုံးပိတ်ရက်တွေမှာ ကျွန်တော်တို့ကို န်တော်ကြီး၊ ကရဝိက်၊ တိရစ္ဆာန်ရုံ၊ မဟာဗန္ဓုလပန်းခြံ အဲဒီလို နေရာတွေ အမြဲ လိုက်ပို့ ယ်။ အဲဒါတွေက ၈၈ မတိုင်ခင် ကာလတွေ။ တခြား မိသားစု တော်တော်များများလိုပဲ ကျွန်တော်တို့ မိသားစုလည်း အေးချမ်းလှတယ်။ အိမ်ထောင်ဦးစီးဖြစ်တဲ့ အဖေ့ အယ်ဒီတာ ၊ စာရေးဆရာ ဝင်ငွေနဲ့ပဲ စားနိုင်သောက်နိုင်တယ်။ အမေက အိမ်က စာအုပ်တိုက်ကို အဖေနဲ့အတူ ဝိုင်းလုပ်ပေးတယ်။ လောကဓံရုံမက ပိုပိုလျှံလျှံတောင် ရှိသေးတယ်။ ၈၈ နောက်ပိုင်း အဖေ နိုင်ငံရေးစလုပ်ပြီး ထောင်ထဲကို ခဏခဏ အသွင်းခံနေရတဲ့ ကာလ တွေက မိသားစုအတွက် ခက်ခဲလှတဲ့ ကာလတွေ ဖြစ်တယ်။ ဒါပေမဲ့ အဖေ အလံမလှဲသလို ကျွန်တော်တို့ မိသားစုတွေလည်း ဖွဲ့မလျှော့ခဲ့ပါဘူး။ အဲဒီကာလတွေက ၈၀ ပြည့်နှစ် ဆုံးပိုင်းကနေ ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ် အစောပိုင်းတွေ အထိအောင်ပါပဲ။ အဖေ ပထမတစ်ခေါက် ဖမ်းခံရတုန်းက ကျွန်တော်တို့ ညီအစ်ကိုနှစ်ယောက် မူလတန်းအရွယ်။ ဘယ်နှတန်းမှာ တော့ မမှတ်မိတော့ပါ။ ကျွန်တော်တို့ ကျောင်းမှာ ဆုချီးမြှင့်ခံရတယ်။ အဲဒါကို အဖေ ထဲက သိသွားတော့ စာရွက်ပေါ်မှာ ကဗျာလေး ရေးပေးလိုက်တယ်။

သားကြီးနှင့်အတူ စင်ကာပူတွင် (၂၀၁၂ ခုနှစ်)

သားသားတို့ ဆုယူချိန်
ဖေဖေက အိမ်မှာ မရှိ
လူ မရောက်ပေမယ့်
ပြောင်မြောက်စွာ ပညာချွန်တဲ့
လူရည်ချွန် ဖေ့သားတွေအတွက်
ရွှန်းလဲ့ပီတိ။

အဲဒီကဗျာကို အထွေအထူး မကျက်ရဘဲ ကျွန်တော် မှတ်မိနေတယ်။ [illegible] ကိုယ်တိုင်လည်း မှတ်မိချင်မှ မှတ်မိခဲ့မယ်။ ကျွန်တော်တို့ နောက်ပိုင်း တစ်ခါမှ [illegible] ပြန်မပြောဖြစ်ပါ။ ဒါပေမဲ့ တစ်လုံးစ နှစ်လုံးစပဲ လွဲချင်လွဲမယ်။ ကျွန်တော့်အဖေ [illegible] ကဗျာအစစ် ဖြစ်ပါတယ်။

အဖေ့အကြောင်း ရေးရင်း စဉ်းစားမိတာက အဖေ စာရေးရင် အထူး[illegible] ဆောင်းပါးတွေမှာ နိုင်ငံရေးကို အခြေခံပြီး အမြဲ ရေးပါတယ်။ အခုလိုအချိန်မျိုးမှာ [illegible] သာ ရှိရင် ရေးစရာတွေ အများကြီးနေမှာဆိုတဲ့ အတွေးကို မတွေးမိဘဲ မနေနိုင်[illegible] ဆရာကြီး ဘဘဦးဝင်းတင် ဆုံးတော့လည်း အဖေ့ကို ပိုသတိရမိပြန်တယ်။ [illegible] ဆရာကြီးအတွက် ရေးစရာ ပြောစရာတွေ အများကြီးရှိမှာ ဖြစ်တယ်။ လူတော်လူ[illegible] ပြည်သူ့ဘက်တော်သားတွေဆုံးရင် အဖေ့ကို သတိရသလို လူ့ဗာလတွေ ပြည်သူ[illegible] ထွက်ထွက် စော်ကားနေတာ မြင်တိုင်းလည်း အဖေ့ကလောင်ကို လွမ်းမိတယ်။ [illegible] ကပဲ လက်ဦး အာဏာရှင်ဟောင်းကြီးရဲ့ မြေးက ကျောင်းသားသမဂ္ဂ ဖုံးခွဲတဲ့ ကိစ္စ[illegible] ခပ်တည်တည် ပြောနေတာတွေ့တော့ အဖေသာရှိရင် ဘယ်ခံလိမ့်မလဲ ဆိုတဲ့ အတွေး[illegible] လာတယ်။ လက်ရှိ ဝန်ကြီးတွေ ပြည်သူတွေကို ပြောချင်တိုင်း ပြောနေတာ ကြား[illegible] အဖေ ဘယ်လို ပြည်သူ့ဘက်က ပြန်ချေပမလဲ ဆိုတာ သိချင်မိတယ်။ ဒီလို လူတွေ [illegible] ဆိုကြတိုင်း လူတွေက ခံကြတာတော့ မဟုတ်ပါဘူး။ သာမန် ပြည်သူတွေက အင်တာ[illegible] ဆဲကြမယ်။ စာရေးဆရာ နိုင်ငံရေးသမားအချို့က ပြန်ဝေဖန်ကြမယ်။ ဒါပေမဲ့ မောင်ဝံသ[illegible] ဆောင်းပါး တစ်ပုဒ်နဲ့ တုံ့ပြန်ရင် သာမန်ထက် ပိုထိရောက်တာကိုး။ ဒီလို အခြေအနေ[illegible] အောင်လည်း အောက်ခြေကနေ အဖေက တက်လှမ်းခဲ့ရတာ ဖြစ်ပါတယ်။ အဖေ [illegible] အချိန်က သူ့အတွက် သိပ်အောင်မြင်နေတဲ့ အချိန်ဖြစ်တယ်။ အလုပ်တွေလည်း အများ[illegible] လုပ်နေဆဲ အချိန်။ သူ့ဆောင်းပါးတွေကို ဒီမိုကရေစီ ဘက်တော်သားတွေ[illegible] အစိုးရဘက်က လူတွေပါ လေးလေးစားစား ဖတ်ကြတာ ကျွန်တော်တို့ အသိဆုံး။ [illegible] စာရေးရင် ယဉ်ယဉ်ကျေးကျေး ချိုချိုသာသာနဲ့ အချက် အလက်တွေနဲ့ ထောက်ပြလေ့ရှိ[illegible] သူနဲ့ ဆန့်ကျင်ဘက် လူတွေတောင် သူ့စာတွေကို လေးစားရတယ်။

အဖေ ဆုံးပြီးတော့ ငါးရက်မြောက်နေ့မှာ အရိုးပြာကို ဂူသွင်းပါတယ်။ [illegible] ဒီဇိုင်းကို ဆွဲဖို့ အမေရော အစ်မတွေကပါ ကျွန်တော့်ကို တာဝန်ပေးလာတယ်။ ပထမ[illegible] အားလုံးက ဂူသွင်းဖို့ စိတ်ကူးမရှိဘူး။ နောက်တော့ အစ်မအကြီးဆုံးက အဖေ့အ[illegible]

သတ်မှတ်မှတ်လေး တစ်ခု လုပ်ပေးချင်တယ် ဆိုတာနဲ့ လုပ်ဖြစ်သွားတာ။ သတင်း မေးကြတဲ့သူ အများစုကလည်း အဖေ့လို လူမျိုးအတွက် ဂူသွင်းသင့်တယ်လို့ တိုက်တွန်း ဘာလည်း ပါတယ်။ ဒီလိုနဲ့ အဖေ့ အရိုးပြာ မြေမကျခင်မှာပဲ အဖေ့အတွက် ဒီဇိုင်းထုတ် တယ်။ အဖေ့ဂူမှာ ဒေါင်းစာပေက ဒေါင်းရုပ်လေးနဲ့ တံဆိပ်ကို ထည့်ပေးပါဆိုပြီး က တောင်းဆိုတယ်။ အဲဒါကိုပဲ အခြေခံပြီး ပုံစံကို ထုတ်ခဲ့တယ်။ ပထမဆုံး ခေါင်းထဲ လာတဲ့ အချက်က အဖေ့အုတ်ဂူလေးကို ကိန်းကြီးခန်းကြီးနိုင်အောင် မလုပ်ဘူး ဘာပဲ ဖြစ်တယ်။ အဖေက သူ့ကို ဘယ်သူတွေက ဘယ်လောက် ဆရာကြီး ခေါ်ခေါ် နှိမ့်နှိမ့်ချချ နေခဲ့တာကိုး။ အားလုံးကိုလည်း စာရေးဆရာအသစ်၊ ဂျာနယ်လစ် လေးတွေကိုကအစ လေးလေးစားစား ဆက်ဆံလေ့ ရှိတယ်။ ပြီးတော့ အဖေက ဘဝရဲ့ ၁၀ စုနှစ် တစ်ခုလောက်ကို အကျဉ်းကျခံခဲ့ရတာ။ ဒီတော့ အဖေ့ နောက်ဆုံး လျောင်းရာမှာ ဘာအကာအရံမှ မထားဘူးလို့ စဉ်းစားခဲ့တယ်။ တကယ်လည်း နံ့တွေ အကာအရံတွေ ဘာမှမလုပ်ဘဲ ခုထိ ဒီအတိုင်း ထားထားပါတယ်။ သဘောက ကို ချစ်သူ လေးစားသူတွေ အချိန်မရွေး လာနိုင်တယ်။ ပန်းစည်းချနိုင်ပါတယ်။ လည်း လာကြပါတယ်။ အကာအရံ သံပန်းတွေအစား သစ်သားတိုင်လေးတွေ ဝန်းရံပြီး သားပေးလိုက်တယ်။ ထွေထွေထူးထူး အဓိပ္ပာယ်မရှိ။ အုတ်ဂူလေးရဲ့ နယ်နိမိတ်ကို သတ်မှတ်မှတ် ဖြစ်စေတဲ့ သဘောလည်း ပါတယ်။ ပြီးတော့ အဖေက တစ်သက်လုံး ဆွေတွေ မိသားစုတွေနဲ့ သိုက်သိုက်ဝန်းဝန်း နေလာတော့ ဂူဘေးမှာ တိုင်လေးတွေ မကျဲ စိုက်ပေးလိုက်တော့ အုတ်ဂူလေးက တစ်ခုတည်း ဖြစ်မနေတော့ဘူး။ သဒ္ဒါရ ဘောအပြင် ဟိတ်ဟန် မထုတ်တတ်တဲ့ အဖေနဲ့လည်း လိုက်ဖက်အောင် စတီးတွေ တိုင်တွေ မသုံးဘဲ သစ်သားတိုင်ကို သုံးတာဖြစ်တယ်။ လွတ်လပ်တဲ့ ကောင်းကင် အောက်မှာ ထားချင်လို့ အမိုးလည်း မထားပါဘူး။ ရာသီဥတုသာနေရင် နေရောင်ထိုးပြီး

အဲဒီသစ်သားတိုင်လေးတွေက ကျနေတဲ့ အရိပ်တွေက အရမ်းလှပါတယ်။ ဒေါင်း[illegible] တံဆိပ်ပုံ ညာဘက်မှာ အဖေ့ ကိုယ်ရေးအကျဉ်းနဲ့ ဘယ်ဘက်မှာ အဖေ့ ခေတ်[illegible] မှန်ချပ်အုပ်ပြီး ထည့်သွင်းထားတယ်။ ခေတ်ပုံကိုလည်း အဖေ့ပုံတွေ အများကြီးထဲ[illegible] အသင့်တော်ဆုံးပုံကို ရွေးလိုက်တယ်။ တွေးနေတဲ့ ပုံလည်း ပေါက်တယ်။ သူ[illegible] ပြောနေတာကို လေးလေးစားစား နားထောင်နေတဲ့ ပုံလည်း ပေါက်တယ်။ အင်[illegible] နွေးနွေးထွေးထွေးနဲ့ လာလည်သူကို ပြုံးကြည့်နေတာကို တွေ့ရပါလိမ့်မယ်။ အုတ်[illegible] တစ်ခုလုံး အမြင့်ကိုလည်း လူအရပ်ထက် နိမ့်ထားတယ်။ ဒါကတော့ ကျွန်[illegible] မိသားစုတွေ သွားရင် မိုးတိုးမတ်တတ်ရပ်နေမှာ မဟုတ်ဘဲ အဖေနဲ့ အတူ အရင်လို [illegible] ကပ်ကပ် ထိုင်နေဖို့အတွက်ပါ။ ရှေ့မှာ ထိုင်လိုက်ရင်ပဲ ထိုင်နေတဲ့သူအပေါ် အပေါ်[illegible] အုပ်မိုးထားမှာ မဟုတ်ဘဲ ဂူကလေးက တစ်တန်းတည်း ရှိနေလိမ့်မယ်။ အဖေ ကြို[illegible] သေချာပါတယ်။

[illegible]

[illegible]

●

နောက်ဆုံး တစ်ရက်သာ အသက်ဆက်ရှင်ရတော့မယ်ဆိုရင်

ချမ်းသာစိုး

ကျပေါ် မှာစတိဗ်ဂျော့ရဲ့ နာမည်ကြီးမိန့်ခွန်းတစ်ပုဒ်ကို ကျွန်တော် နားထောင်ဖြစ်ခဲ့တယ်။

တကယ်လို့ ဒီနေ့ဟာသင့်ဘဝရဲ့ နောက်ဆုံးနေ့သာ ဖြစ်မယ်ဆိုရင် သင် ဒီနေ့လုပ်ရမယ့် အလုပ်တွေကိုဆက်လုပ်နေဦးမှာလား။

့အနေနဲ့ အဲဒီမေးခွန်းကို မနက်တိုင်း မှန်ထဲမှာ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ပြန်ကြည့်ရင်း အမြဲမေးခဲ့ ယ်လို့ ဆိုပါတယ်။

အဖေနဲ့ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော်အစောဆုံးမှတ်မိတာကတော့ အိမ်ရှေ့ဧည့်ခန်းက ကြိမ် လားထိုင် အပေါင်းပေါ်မှာ ညအလွန်နက်တဲ့အထိ ထိုင်ပြီး ပါးစပ်က ဂျိုးသိန်း ဆေးပေါ့လိပ်ကို ခဲရင်း စာတွေထိုင်ရေး၊ စာတွေထိုင်ဖတ် လုပ်နေခဲ့တာကိုပါပဲ။ နောက် ်ပ် မှတ်မိနေတာတွေကတော့ ကျွန်တော်တို့ အိမ်ကို အမြဲလိုလို အဖေ့ဧည့်သည်တွေ ြောက်မြားစွာ အချိန်ပြည့် ဝင်ထွက်နေခဲ့တာ၊ အဖေ့ကို လူတိုင်းက တလေးတစား က်ဆံကြပြီး အဖေပြောတာ မှန်သမျှကိုလည်း အပြည့်အဝ ထောက်ခံခဲ့ကြတာ၊ ဒါပေ များသောအားဖြင့်တော့ အဖေက စကားသိပ်မပြောဘဲ ဧည့်သည်တွေ ပြောသမျှသာ းထောင်ပြီး ဝေဖန်ထောက်ပြရုံသာ ပြုလေ့ရှိခဲ့တာတွေပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော့် အဖေ ိုယ်ကျိုးစီးပွားကိစ္စ ဆွေးနွေးတာတစ်ခါမှ မတွေ့ခဲ့ရပါဘူး။ အဖေ့ပါးစပ်က ပိုက်ဆံ အကြောင်း တစ်ခွန်းမှ ထုတ်မပြောခဲ့ဖူးဘူး။ ကျွန်တော် မှတ်မိသမျှ ဘဝ တစ်လျှောက်လုံးမှာ အဖေဟာ တိုင်းရေးပြည်ရေးနဲ့ စာပေကလွဲပြီး ကျန်တာ ဘာကိုမှ အာရုံမရှိခဲ့ပါဘူး။

ကျွန်တော် လူမှန်းသိတတ်စ အရွယ်ကစပြီး ခုချိန်ထိ ကျွန်တော့်အတွက် အဖေ့ရဲ့ ုံရိပ်ဟာ တစ်မျိုးတည်းသာ ရှိခဲ့ပါတယ်။ ၃၃ လမ်း အခန်းကျဉ်းက ကြိမ်ကုလားထိုင် အပေါင်းမှာ ထိုင်ပြီးစာထိုင်ရေးနေတဲ့ အဖေ့ပုံရိပ်ပါပဲ။ ကြိမ်ကုလားထိုင်ရဲ့ လက်တန်း

နှစ်ဖက်ပေါ်မှာ သစ်သားပြားကိုတင်ပြီး စာကို အားရပါးရ ကျကျနန ရေးလေ့ရှိပါတယ်။ မိသားစု၊ မိတ်ဆွေတွေနဲ့ ပြောစရာ ဆိုစရာရှိရင် သစ်သားပြားကို ဘေးချ၊ စာရွက်တွေကို အသာဖယ်ပြီး ပြောဆိုတတ်တယ်။ ပြီးရင်တော့ အဲဒီသစ်သားပြားကို ကြိမ်ကုလားထိုင် လက်တန်းနှစ်ဖက်ပေါ် ပြန်တင်ပြီး ဆက်ရေးတော့တာပါပဲ။ အဲဒီအဖေ စာတင်ရေးတဲ့ သစ်သားပြား ခုချိန်ထိ ၃၃ လမ်းက စာအုပ်ပုံတွေကြားထဲမှာ ဖုန်အလိမ်းလိမ်းနဲ့ ရှိနေဆဲပါ။

ထောင်က အကြိမ်ကြိမ် ပြန်ထွက်လာပြီး အသက်လေး နည်းနည်းရလာတဲ့ နောက်ပိုင်းမှာ အဖေ ကိုရီးယားကားတချို့ကို ကြိုက်တတ်ခဲ့တယ်။ ကြိမ်ကုလားထိုင် အဟောင်းမှာ ထိုင်ရင်း ရုပ်မြင်သံကြားက ကိုရီးယားကားလာချိန်ဆို အဖေစောင့်ကြည့် လေ့ ရှိတယ်။ ကိုရီးယားကား လာခါနီး ဒါမှမဟုတ် ကြားမှာ ကြော်ငြာတွေဝင်နေပြီ ဆိုရင်တော့ ကြိမ်ကုလားထိုင် လက်တန်းပေါ် သစ်သားပြားကို ပြန်တင်ပြီး စာ ဆက်ရေး ပါတယ်။ မိသားစုတွေ ဆူညံပွက်လောရိုက်၊ တီဗီကအသံတွေ ကျယ်လောင်နေတဲ့ ကြားက လည်း အဖေစာရေးမြဲ ရေးနေခဲ့တာပါပဲ။ အဖေကျွန်တော့်ကို တစ်ခါပြောပြဖူးတယ်၊ အဖေ အဲဒီ့ လို ပတ်ဝန်းကျင် အနှောင့်အယှက်တွေ ကြားထဲမှာ စာရေးစာဖတ်နိုင်အောင် ငယ်ငယ် တုန်းက တမင် လေ့ကျင့်ယူခဲ့ရတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။

ရေဒီယိုက ဘီဘီစီတို့ ဗွီအိုအေတို့ လာချိန်တွေဆို ထမင်းပဲ စားနေနေ၊ တီဗီပဲ ကြည့် နေနေ၊ စာပဲ ရေးနေနေ အမြဲ ဖွင့်နားထောင်တတ်တယ်။ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ၃၃ လမ်း အိမ်ခန်းကျဉ်းကျဉ်းမှာ အဖေ့ရဲ့ ရေဒီယိုအစုတ်ကြီးက ထွက်လာတဲ့ အသံတကျိုးကျိုးနဲ့ ဥဒဟို တိုင်း ဆူညံနေခဲ့တယ်။ တစ်ခါတလေ အဖေဘာကြားရလို့ ဘာကိုများ နားထောင်နေပါ လိမ့်လို့တောင် ကျွန်တော့် စိတ်ထဲက မေးခွန်းထုတ်မိပါတယ်။ အိမ်သာတက်ရင်တောင် အိမ်သာထဲ အဲဒီရေဒီယိုကြီး သယ်သွားပြီး နားထောင်တတ်တာပါ။

မနှစ်တုန်းက အဆုတ်ကင်ဆာ အကျိတ် ဦးနှောက်ထဲ ပြန့်သွားတာကြောင့် အဖေ ဆေးရုံတက်ရပါတယ်။ ကျွန်တော် လေဆိပ်ကနေ တန်းပြီး အဖေတက်နေတဲ့ ဆေးရုံကို သွားခဲ့တယ်။ အခန်းထဲဝင်လိုက်တဲ့အခါ အဖေလူနာခုတင်ပေါ်မှာ ပက်လက်ဖြစ်နေပြီး ညာဘက်တစ်ခြမ်းလုံးမလှုပ်နိုင်တော့ဘဲ စကားလည်း တစ်လုံးမှ မပြောနိုင်တော့ပါဘူး။ အဖေ ဆေးရုံတက်နေရတဲ့ ပထမ ရက်ပိုင်းတွေမှာ ဘဘကြီး ဦးဝင်းတင် အဖေ့ကို လူနာ လာကြည့်ပါတယ်။ အဲဒီမှာ အဖေစကားကို ဖြောင့်တန်းအောင် မပြောနိုင်တဲ့အတွက် သူ့ကိုယ်သူ အားမလို အားမရ ဖြစ်နေခဲ့တယ်။

ကျွန်တော် အဖေ့ကို စပီချ်သယ်ရာပီ စကားပြောကုထုံး လေ့ကျင့်ဖို့ အကြံ ပေး တယ်။ ဆေးရုံက ပြန်လည်သန်စွမ်းရေး အဖွဲ့တွေနဲ့ ကျွန်တော်တို့ တိုင်ပင်ပြီး မြန်မာပြည် မှာ အထူးအဆန်းလို ဖြစ်နေတဲ့ အဲဒီ့ကုထုံးကို စကြပါတယ်။ စကား ပြောတတ်ခါစ ကလေး တစ်ယောက်လို ကြိုးစားပြီး စကားပြောနေတဲ့ အဖေ့ကို ဘေးကကြည့်ရင်း ကျွန်တော် စိတ်မကောင်းခဲ့ဘူး။ စကားပြော လေ့ကျင့်ဖို့ အကြောင်းအရာ ရွေးချယ်ရာမှာ ကုထုံးပေးသူ

ခွေးတတ်တာကြောင့် အဖေ စိတ်ဝင်စားမယ့် နိုင်ငံရေးအကြောင်း၊ သမိုင်းအကြောင်း ...သာ ပြောကြဖို့ ကျွန်တော် အကြံပေးခဲ့တယ်။ စပိချ်သယ်ရာပီ သုံးရက်လောက် ...သွားတဲ့အခါမှာတော့ စကားဆွဲ့အသူဟာ အဖေမဟုတ်တော့ဘဲ အဖေ့ကို ကုထုံး လာပေး ...လူငယ်လေးတွေ ဖြစ်သွားပါတော့တယ်။ အဖေ့ရဲ့ သမိုင်း အကြောင်း၊ နိုင်ငံရေးရာ ...ကြောင်းဆွေးနွေးချက်တွေကို သူတို့ လိုက်မမီနိုင်ခဲ့ဘူး။ နောက်ပိုင်းရက်တွေမှာ ...အောင်ဆန်းစုကြည် အဖေ့ကို လူနာလာမေးတဲ့ အချိန်မှာတော့ အဖေဟာ ဒေါ်အောင် ...စုကြည်နဲ့ သူတပြန်ကိုယ်တပြန် မြန်မာ့အရေး ကမ္ဘာ့အရေး ဆွေးနွေးနိုင်တဲ့ အခြေ ...နေကို ပြန်ရောက်နေခဲ့ပါပြီ။

ကိုယ်တစ်ပိုင်းမလှုပ်ရှားနိုင်တဲ့ အခြေအနေကလည်း တဖြည်းဖြည်း ပြန်တိုးတက် ...ခဲ့တယ်။ ခုတင်ပေါ်မှာ ကျောမှီပြီး ထိုင်နိုင်လာတယ်။ ပေါင်ပေါ်မှာ ခေါင်းအုံး နှစ်လုံးကို ... ခေါင်းအုံးပေါ်မှာ ဂျာနယ်တွေကိုတင်ပြီး ကောင်းနေတဲ့ ဘယ်ဘက်လက်နဲ့ ဂျာနယ် ...မျက်နှာတွေကို တစ်ရွက်ပြီးတစ်ရွက် လှန်ဖတ်ပါတယ်။ ကျွန်တော့် အဖေဟာ သူ့ရောဂါ ...ကြောင်းကို ကောင်းကောင်းနားလည်ခဲ့တဲ့ လူတစ်ယောက်ပါ။ သူ့အတွက် ရက်ပိုင်းပဲ ...သက်ရှင်ဖို့ ကျန်တော့တယ် ဆိုတာကို အသေအချာ သိနေခဲ့ပါတယ်။ ဒီလို အချိန်မျိုးမှာ ...နိုင်ငံရေး အကြောင်းတွေကို ကိုယ်တစ်ခြမ်း မလှုပ်နိုင်တဲ့ ကြားကနေ စိတ်ဝင်တစား ...နေခဲ့တယ်။ နောက်ပိုင်းရက်တွေမှာ အဖေဟာ ကျွန်တော့်အစ်မနဲ့ အတူထိုင်ပြီး ...ဘာပြောသစ္စာ' စာအုပ်ရဲ့ စာပြင်ချက်တွေကို ဖတ်နေခဲ့တဲ့အပြင် 'ပြောချင်လွန်းလို့' ...ောင်းပါးကိုလည်း နှုတ်တိုက်ချပေးပြီး ဆက်ရေးနေခဲ့တယ်။ အဲဒီလို စာရေးရင်းက ...နောက်ထိခိုက်သွားပြီး သတိမေ့သွားခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီ့ အခြေအနေကနေ နာလန်ပြန် ...နိုင်တော့ဘဲ အဖေ ဆုံးပါးသွားခဲ့တယ်။

Eleven persons, including General Secretary of Union of Myanmar (Main) AFPFL (HQ) and Chairman of Main AFPFL Youth (HQ) Daw Cho Cho Kyaw Nyein, CEC member of NLD U Soe Thein (a) Maung Wuntha released

...GON, 29 Apr —

...Soe Thein (a) Maung Wuntha, who served as Central Body member of the National League for Democracy, with family.—MNA Photo

ဒုတိယအကြိမ်
အင်းစိန်ထောင်မှ
လွတ်မြောက်လာစဉ်

'တကယ်လို့ ဒီနေ့ဟာသင့်ဘဝရဲ့ နောက်ဆုံးနေ့သာ ဖြစ်မယ်ဆိုရင် သင် ဒီနေ့လုပ်[illegible] အလုပ်တွေကို ဆက်လုပ်နေဦးမှာလား'ဆိုတဲ့ မေးခွန်းကို အဖေ့အနေနဲ့ အထူး[illegible] ကြိုးစား ဖြေသွားစရာ မလိုအပ်ခဲ့ပါဘူး။

ချမ်း[illegible]

(သားအ[illegible]

●

ဦးဦးသို့

ဒေါက်တာ တိုးဝင်း

ကျွန်တော် ဦးလေးအကြောင်း ပြန်စဉ်းစားတိုင်း ကျွန်တော် ဦးလေးကို ဘယ်အချိန်ကစပြီး ဦးဦး မှတ်မိခဲ့သလဲဆိုတာ အတွေးထဲမှာ ပေါ်လာတယ်။ ဦးလေးက မေမေ့ရဲ့ မောင် ငယ်ဆုံး။ မောင်နှမ ရှစ်ယောက်ထဲမှာ အထွေးဆုံး။ မေမေက ဦးလေးရဲ့ ညီအစ်ကို မောင်နှမထဲမှာ အစောဆုံး အိမ်ထောင်ကျတဲ့သူ ဖြစ်လေတော့ ကျွန်တော်နဲ့ ဦးဦးက သက် ၆ နှစ်ပဲ ကွာတာ။ ကျွန်တော့်အစ်မနဲ့ဆိုရင် ၂ နှစ်ပဲ ကွာတာ။ ဒါကြောင့် တူ ပေမယ့် ညီအစ်ကိုလို ဖြစ်နေကြတယ်။ ကျွန်တော် ကျောင်းစနေတဲ့အရွယ် သိတတ်စ ကတည်းက ဦးဦးရဲ့ ကိုရင်ဝတ်နဲ့ ရိုက်ထားတဲ့ ပုံက နံရံမှာ ချိတ်ထားခဲ့တာ။ အဲဒီပုံက ဦးပို့ရဲ့ ပုံလို့ အမေ့အစ်မတွေ ဦးလေးတွေက ပြောတော့ ဦးပိုခေါ် ဦးဦးကို အကျွမ်း ဝင်ခဲ့ရတာ။

ဂျပန်တွေ ဆုတ်တဲ့အချိန် ၁၉၄၅ ဧပြီ ၁၇ ရက်မှာ အဘိုး ဦးမောင်ခင်နဲ့ အဘွား ဒေါ်မြစိန်တို့ရဲ့ နောက်ဆုံး အပို မွေးလာတဲ့ ရှစ်ယောက်မြောက် ကလေးမို့ 'အပို' လို့ ခေါ်ကြတာတဲ့။ ဦးပိုက သူ့ကို ဦးပိုလို့ ခေါ်ရင် သိပ်မကြိုက်ချင်ဘူး။ ဦးလေးက တောမှာ မွေးပေမယ့် ပညာသင်တာကတော့ ပဲခူးမြို့ အမျိုးသားတန်းမြင့်ကျောင်းမှာ သင်ခဲ့တာ။ မြို့မှာ ပညာသင်ဖြစ်တာက ကျွန်တော့်အဖေ ကျေးဇူးတွေပါတယ်လို့ ဦးလေးအကြီးတွေ ပြောတာ ကြားဖူးခဲ့တယ်။

မေမေတို့ မောင်နှမတွေထဲမှာ အကြီးလေးယောက်က ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးကြောင့် ပညာဆုံးခန်း မတိုင်လိုက်ဘူး။ ကျွန်တော့်အဖေ ဦးလေးရဲ့ ယောက်ဖက ရန်ကုန် ရေကျော် အစိုးရကျောင်းက လွတ်လပ်ရေးမရခင် ဆယ်တန်း အောင်ထားခဲ့တာ။ ပညာကို အားပေး တော့ ဦးလေးအငယ်တွေကို ပဲခူး ပို့ပြီး ကျောင်းထားခဲ့ကြတာ။ အဘွားက အုပ်ချုပ်ပြီး ပဲခူးကျောင်း တက်ခဲ့ကြတာ။ ဦးလေးတွေက တစ်ဆင့် ကျွန်တော်တို့တစ်တွေပါ ပဲခူး နေရှင်နယ်ကျောင်း ထွက်တွေ ဖြစ်ခဲ့ရတယ်။

ပဲခူး ကျောင်းတက်တော့လည်း ဦးလေးနဲ့ နီးနီးစပ်စပ် နေခဲ့ရတာ။ ဦးလေးက ရိုးသားတယ်၊ စာကြိုးစားတယ်၊ မတရားမှုနဲ့ မျှတမှုကို အဲဒီကတည်းက ကျင့်ကြံခဲ့တာ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ဥပမာတစ်ခု ရှိတယ်။ ကျွန်တော် ၃-၄ တန်းလောက်မှာ ကလေးချင်း ရန်ဖြစ်ကြတယ်။ ကျွန်တော် ခံလိုက်ရတယ်ပေါ့။ ဒီနောက် ဦးလေးက ကျွန်တော့်ကို သဲအိတ်ကြီးဆွဲပြီး လက်ဝှေ့ထိုးနည်း အခြေခံ သင်ပေးတယ်။ ကျွန်တော် ဟန်ကျပြီဆိုတော့ အရင် ရန်ဖြစ်ခဲ့တဲ့သူနဲ့ ပြန်ပြီး စိန်ခေါ်ပွဲထိုးခိုင်းတယ်။ မြေကြီးမှာ ကြိုးဝိုင်း ဝိုင်းပြီး အပြင်ထွက်တဲ့လူ အရှုံးပေးရတယ်။ ကျွန်တော် နိုင်ခဲ့တယ်။ တရားသောနည်းနဲ့ ယှဉ်ပြိုင် ခိုင်းခဲ့တာ။ ဦးလေး တက္ကသိုလ်တက်ပြီး ၁၉၆၂ ဇူလိုင် ၇ ရက် အရေးအခင်းမှာ လွတ်မြောက် ခဲ့တော့လည်း အမှတ်ရနေတယ်။ ၇ ဇူလိုင်မှာ အဆောင်တွေ ဝင်ဖမ်းပြီဆိုကတည်းက ဦးလေးက နေ့လယ် ပဲခူးကို ရှောင်ခဲ့ပြီ။ ညနေ စစ်တပ်က ပစ်ပြီး ဦးလေး အကြီးနှစ်ယောက် ပဲခူးကို ညရထားနဲ့ ပြန်ပြေးလာတဲ့အချိန် အမေတကောနဲ့ ဦးလေးသေပြီ အောက်မေ့ အိမ်ပေါ် ရောက်ရောက်ချင်း ညီငယ်အတွက် စိတ်ပူခဲ့ကြတာ။ သံယောဇဉ်ကြီးခဲ့ကြတဲ့ ညီအစ်ကို သုံးယောက်လုံး ခု မရှိကြတော့ပြီ။

၁၉၆၃-၆၄ ၇ ဇူလိုင် နှစ်ပတ်လည်ကတော့ ဦးလေးရဲ့ထူးခြားတဲ့ လှုပ်ရှားမှုတစ်ခု ပါ။ ကျွန်တော်ပါ ပါဝင်ခဲ့ရသေးတယ်။ ဦးလေး ခိုင်းတဲ့အတိုင်း ကွက်တိလုပ်ပေးခဲ့ရတာ ၆ ဇူလိုင် ညနေမှာ ဦးလေး ပုံနှိပ်ပြီး စီစဉ်ထားတဲ့ အမှတ်တရ post card တွေကို စာတိုက်မှာ ထည့်ပေးခဲ့ရတာ။ အဲဒီတုန်းက ဦးခင်အေး၊ ပဲခူးပါတီယူနစ် ဥက္ကဋ္ဌ (မဆလ နိုင်ငံတော် ကောင်စီဝင်) ဦးအေးကို၊ တပ်ရင်းမှူး (ခလရ ၃၀) နောင် အထွေထွေအတွင်း ရေးမှူး (လမ်းစဉ်ပါတီ) ဒုသမ္မတတို့ထံ လိပ်မူတဲ့ post card တွေ စာတိုက်က ပို့ခဲ့တာ

နောက်နေ့ကျတော့ ဦးလေး သူငယ်ချင်းတွေ ပဲခူး ဈေးထဲမှာ post card တွေ ဝေနေလို့ အစစ်ခံနေကြရတယ်။ အဲဒီသတင်းလည်းရရော ဦးလေးက အဘွားနဲ့ကျွန်တော် တို့ကို မှာခဲ့ပြီး မွေးရာ ဇာတိ မြစ်ကျိုး (ဝေါမြို့နယ်)ကို လစ်ပါလေရော။ လာမေးရင် ရန်ကုန် သွားတယ် ပြောခိုင်းထားတာ။

ညရောက်ရော သန်းခေါင်မှာ အိမ်ကို ဝိုင်းပြီး ရှာပါလေရော။ အိမ်ကိုဝိုင်းပြီ ဆိုတာ လည်း သိရော post card တော်တော်များများကို ကျွန်တော်ပဲ အိမ်သာထဲ ပစ်ချ ပေးရတာ။ ဦးဦးကို ဖမ်းဝရမ်းထုတ်ထားတော့ ရန်ကုန်ကို ပြန်လာဖို့ ခက်နေတယ်။ အဲဒီ ဂျပန်တော်လှန်ရေးကာလက မြစ်ကျိုးမှာ တာဝန်ကျခဲ့တဲ့ ဗိုလ်မှူးကြီးရဲထွန်း (အဘွားတို့ အရမ်း ရင်းနှီးခဲ့တာ) ပညာရေးဌာန အတွင်းဝန်ကတစ်ဆင့် ထောက်လှမ်းရေး ညွှန်ကြား ရေးမှူး ဗိုလ်မှူးကြီး (နှုတ်ခမ်းမွေး)ဦးလွင်ကိုပြောတော့ ရန်ကုန် ရောက်အောင်သာ ခေါ်သွား ခဲ့ပါ။ အဆင်ပြေအောင် လုပ်ပေးပါမယ်။ လမ်းမှာ ဖမ်းရင်တော့ တာဝန်မယူဘူး ပြောတယ်။ ရန်ကုန်ရောက်တော့ လူငယ်ရေးရာ ဝင်လုပ်ခိုင်းတယ်။ မလုပ်ချင်တော့လို့ ပြန်ကြားရေးဌာန အတွင်းဝန် ဗိုလ်မှူးကြီးတင်ထွန်းကတစ်ဆင့် လုပ်သားပြည်သူ့နေ့စဉ် သတင်းစာ ရောက်ခဲ့တာ။ သတင်းစာသမားဘဝကို ၁၉၆၃ ထဲက စခဲ့တာ ၁၉၈၈ အထိပါပဲ။

ငယ်ငယ်ကတည်းက ဦးဦးရဲ့ နိုင်ငံရေးမှာ တတပ်တအားပါခဲ့ရတဲ့ ကျွန်တော့် အမှတ်တရတွေပါ။ ၁၉၈၈ အရေးအခင်း ပြီးလို့ ဦးဦးနိုင်ငံရေးထဲ လုံးဝရောက်လို့ ထောင်ကျတဲ့ အချိန်မှာလည်း ဦးဦးတို့ မိသားစုရဲ့ နေရေးထိုင်ရေး ကျန်းမာရေးကို ဆရာဝန် တစ်ယောက်အနေနဲ့ စောင့်ရှောက်ခဲ့ရတယ်။

နောက်ဆုံး ဦးဦးရဲ့ အဆုတ်ကင်ဆာရောဂါကိုလည်း ကျွန်တော်ပဲ စစချင်း သိခဲ့ရတယ်။ ဦးဦးရဲ့ ကျန်းမာရေး တဖြည်းဖြည်း ဆိုးဝါးလာလို့ စိတ်ဓာတ်ရေးရာ မြင့်တင် ပေးရင်း နောက်ဆုံး တွေ့ခဲ့ရတဲ့ နေ့ကတော့ ထူးထူးခြားခြား ရှစ်လေးလုံး ငွေရတုနေ့ပါပဲ။ စကားမပြောနိုင်တော့လို့ ကျွန်တော့်ကို ခေါင်းရမ်းပြတယ်။ မရတော့ဘူးဆိုတဲ့ သဘောပါပဲ။ စိတ်မကောင်းလို့ မကြည့်ရက်တော့ဘူး။ နောက်နေ့တွေလည်း မရောက်ဖြစ်ခဲ့ဘူး။

၁၁ ရက်နေ့ မနက်မှာတော့ ဦးဦး ဆုံးပြီဆိုတဲ့ သတင်းကို ကြားရတယ်။ ဆေးရုံကို လိုက်ဖို့လုပ်တုန်း အလောင်း သယ်သွားပြီဆိုလို့ မသွားဖြစ်ခဲ့တော့ဘူး။

လာမယ့် ဩဂုတ်လ ၁၁ ရက်ဆို တစ်နှစ် ပြည့်သွားပြီ။ သေတဲ့လူကတော့ ဘဝ တစ်ခုမှာ ငြိမ်းချမ်းနေပြီ ထင်ပါရဲ့။ ဦးဦးရေ ဦးဦးချစ်တဲ့ မိသားစု၊ ဆွေမျိုးတွေ ဦးဦး ချစ်ခဲ့တဲ့ ကျောင်းသား ပြည်သူ ရဟန်းရှင်လူတွေ၊ ဦးဦး ပြုပြင်ပြောင်းလဲချင်ခဲ့တဲ့ နိုင်ငံ တော်ကြီးကတော့ ဦးဦး မသေခင်ထက် ငြိမ်းချမ်းမှုတွေ၊ ကြွယ်ဝမှုတွေ တိုးတက်မှုတွေကို မျှော်လင့် စောင့်စား နေရဆဲပါပဲ။

ဦးဦးရဲ့ ပြည်သူ့ခေတ်ကတော့ ဘယ်တော့ရောက်မလဲ မသိဘူး ဦးဦးရေ။
ဦးဦး ကောင်းရာသုဂတိမှာ ထာဝစဉ် ပျော်မွေ့နိုင်ပါစေ။

တူမောင်
အတိုး
၂-၆-၂၀၁၄

●

ဦး
နန်းအိအိစာ

နိုင်ငံရေး အသိစိတ်ဓာတ်များ
ရှင်သန်နိုးကြွားလာစေဖို့
လမ်းပြပေးခဲ့တဲ့
ခေတ်တစ်ခေတ်ရဲ့
သူရဲကောင်းတစ်ဦးအဖြစ်
ဂုဏ်ယူလျက်ပါ။

တူမ

●

ဦးသို့

ကိုရဲ

ကျွန်တော့်ကို 'ရဲ'လို့ ခေါ်တာက အဘရယ်၊ ကြီးမေရယ်၊ အမေရယ်၊ ဦးနဲ့ အစ်မရယ်ပါ။ အခုဒီထဲက အဘ၊ အမေနဲ့ ဦးတို့ မရှိတော့ပါဘူး။

ဦးကို စတွေ့တာက တစ်နေ့မှာ ကျွန်တော်တို့ ပဲခူးတံတားထိပ်က အိမ်ကို ရောက်လာတယ်။ အစ်မနဲ့ တွေ့တယ်။ မေးရိုးကောင်းကောင်း၊ မျက်ခုံးကောင်းကောင်း၊ နှုတ်ခမ်းပိန်ပါးပါးနဲ့ပေါ့။ အစ်မရဲ့လူဆိုတာ သိလိုက်ပါတယ်။ နောက်နေ့မှာ ဂျစ်ကားလေး တစ်စီးနဲ့ ပဲခူးဈေးထိပ်ကနေစောင့်ပြီး အစ်မကို ခေါ်သွားတာ တွေ့လိုက်ရပါတယ်။

ဦးတို့ရန်ကုန်မှာ စနေတဲ့ လမ်း ၅၀ တိုက်ခန်းကို ကျွန်တော် ရောက်ဖူးပါတယ်။ နောက် ၃၃ လမ်း။ ကျွန်တော် ဆယ်တန်းကို ထူးချွန်စွာကျတော့ အစ်မက ရန်ကုန်ကို ခေါ်လိုက်ပါတယ်။ အလုပ်တွေ ဝိုင်းလုပ်ရင်း အပြင်ဖြေပေါ့။ ကျွန်တော် စရောက်တော့ မိုးရှုဒါယန်စာအုပ် အောင်မြင်နေတဲ့ အချိန်လောက်ပါ။

နောက်တော့ ဦးရဲ့ စာအုပ်ထုတ်ဝေရေးမှာ ဝိုင်းလုပ်ရပါတယ်။ ဖွဲ့စာပေပုံနှိပ်တိုက် မှာ စာမူချ၊ စာပြင်၊ စာဖောင်သွင်း၊ စာမျက်နှာဖွဲ့၊ အဖုံးပန်းချီအပ်၊ စက္ကူမှာ၊ ပုံနှိပ်စက်တင်၊ ကိုမြင့်စာအုပ်ချုပ်ပို့၊ နောက် စာအုပ်ကြော်ငြာ ဝေါလ်ရှီတွေအပ်၊ ရိုက်၊ နယ်အမှာစာပို့၊ အမှာစာရေး၊ စာတိုက်ပို့၊ ချာဂါရီနဲ့ ရန်ကုန်ဖြန့်။ အဲဒီလိုနဲ့ပဲ 'ခွပ်ဒေါင်း'စာပေနဲ့ ကျွန်တော် ဘလားမြောက်ခဲ့ပါတယ်။ စာအုပ်လောကနဲ့ စာနယ်ဇင်းလောကမှာ ကျွန်တော့်အတွက်နေရာ တစ်နေရာ ရခဲ့တာ ဦးနဲ့ အစ်မ ကျေးဇူးပါ။

ဦးရဲ့မိတ်ဆွေတွေဖြစ်တဲ့ ပီဂျိုးမင်း၊ ကိုခင်ညို၊ မောင်စူးစမ်း၊ ဆရာလင်းယုန် မောင်မောင်၊ ဆရာမောင်သော်က၊ ဆရာမြ၊ ဆရာဆန်းလွင်၊ ကိုအုန်းကြိုင်၊ ကိုစိန်လှဦး၊ ကိုချစ်စံ၊ ကိုစံတိုး၊ ကိုသိန်းဆိုင် စတဲ့ စာအုပ်နယ်ပယ်၊ သတင်းစာနယ်ပယ်၊ နိုင်ငံရေးနယ် ပယ်က လူတွေနဲ့ အိမ်ရှေ့က ဧည့်ခန်းလေးမှာ နေ့စဉ်မပြတ် ဆွေးနွေးပြောဆိုနေကြတဲ့ အခိုက်တွေကလည်း သတိရစရာတွေပါ။

'အတွေးအမြင်' စာလုံးလိုဂို အပ်တာက အစ၊ 'အတွေးအမြင်'ရဲ့ အစပိုင်းတွေမှာ ဦးနဲ့[illegible] ဝိုင်းလုပ်ခဲ့ရပါတယ်။ နောက် 'ဘက်စုံ'ဂျာနယ်၊ 'သတင်းထူး' ဂျာနယ်၊ 'တော်ဝင်' [illegible] တွေမှာလည်း ဦးနဲ့အတူ လုပ်ခဲ့ရတာ မမေ့နိုင်စရာတွေပါပဲ။ နောက် စစ်ထောက်လှမ်း[illegible] လာခေါ်တဲ့အခါ ကျွန်တော့်ကိုနုတ်ဆက်ပြီး 'အတွေးအမြင်'ကို အစ်မနဲ့အတူ ဆက်[illegible] ဝိုင်းကူဖို့ ပြောခဲ့တာကလည်း အမြဲမှတ်မိနေပါတယ်။ နောက် 'ပြည်သူ့ခေတ်' [illegible] စလုပ်ဖို့ တိုင်ပင်တာ၊ ဆွေးနွေးကြတာ၊ နှစ်နှစ်လောက် စိစစ်ရေးရဲ့ အကန့်အသတ်[illegible] ကျော်ဖြတ်ရတာ နောက် အောင်မြင်ခဲ့တာတွေဟာလည်း ဘယ်တော့မှ မမေ့နိုင်ပါ။

နောက် ဦးမှာ ကင်ဆာရောဂါ ပြင်းထန်လာလို့ ပီတိုရိယဆေးရုံတင်လိုက်[illegible] ကျွန်တော့်ရင်ထဲ ပူခနဲ တစ်ချက် ဖြစ်သွားတယ်။ နောက်နေ့ကစပြီး ဦးဆီ မနက်[illegible] ရောက်ခဲ့တယ်။ ဦး စားချင်တာတွေကို ဖွယ်ဖွယ်ရာရာ လုပ်ပေးရင်း (ထိုက်၊ လတ်၊ [illegible] ချမ်း တို့က အားပေးတယ်၊ အမြည်းတွေတဲ့။) ရောက်ခဲ့တာ နောက်ဆုံး ဆုံးတဲ့အ[illegible] ကင်ဆာရောဂါကို အားရှိရှိနဲ့ ရင်ဆိုင်နိုင်ခဲ့တယ်ပေါ့။

ဒီလို အများအကျိုး၊ တိုင်းပြည်အကျိုး၊ ဒီမိုကရေစီရေးတွေအတွက် က[illegible] တစ်ချောင်းနဲ့ ရှုပ်ရှုပ်ချွံချွံနဲ့ တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့တဲ့ ဦးဟာ ကောင်းရာသုဂတိမှာ ရောက်ရှိ[illegible] မလွဲပါ။

ဦး[illegible]
ကန်တော့ ဝါ[illegible]
[illegible]

●

ပြောချင်လွန်းတဲ့ မောင်ဝံသ

တက္ကသိုလ်ဝင့်မာ

၁၁-၈-၂၀၁၃ ရက်နေ့က ကွယ်လွန်သွားသော သတင်းစာဆရာ၊ စာရေးဆရာ၊ ဘာသာ ဆရာ စသည့်ဂုဏ်ပုဒ်များစွာ ပိုင်ဆိုင်သူ ဒေါင်းစာပေ မောင်ဝံသခေါ် မောင်စိုးသိမ်း ၁၉၆၂-၆၃ ခုနှစ်ကတည်းက ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်တွင် ကျွန်မ ဆုံခဲ့ တွေ့ခဲ့သိခဲ့ပါသည်။

ထိုစဉ်က စာသင်တာဝန်ကျဆရာ၊ ဆရာမများသည် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် သင် ရှိရာ ရုံးခန်းရှေ့မှာ စုရပ်ပြု၍ သထုံလမ်းရှိ ဘီအိုစီခေါ် အဆောက်အအုံက စာသင် များသို့ ကျောင်းကားဖြင့် အလှည့်ကျ ပို့ပေးပါသည်။ ဘီအိုစီအဆောက်အအုံ စာသင်ခန်းများသို့ သွားရောက် စာပေပို့ချသူ ဆရာ၊ ဆရာမများထဲတွင် နည်းပြဆရာ ကျွန်မလည်း ပါဝင်ပါ သည်။ ကျွန်မသည် သထုံလမ်းဘက်ခြမ်းရှိ ဘီအိုစီစာသင်ခန်း ၂၇ တွင် နည်းပြတာန်း တာဝန်ကျပါသည်။ ထိုနှစ်များက ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်တွင် ဘာသာ စနစ်ကျင့်သုံးသောကြောင့် GG, JJ, VV စသည့် သင်္ကေတများဖြင့် ကျောင်းသား စိတ်ကြိုက်ဘာသာတွဲ၍ ရွေးချယ်သင်ယူကြပါသည်။ GG စသော ဘာသာတွဲများ အတွဲများသော ဘာသာတွဲများ ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်မ တာဝန်ကျသည့် ဘီအိုစီ စာသင် ၂၇ တွင်ရှိသော ကျောင်းသူ ကျောင်းသားများမှာ (ဂျီဂျီဘာသာတွဲများ မပါဝင်သော) နည်းသော ဘာသာတွဲ ဖြစ်သည်။ မတူထူးခြားဘာသာတွဲကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသား ဖြစ်ပါသည်။ ထိုအခန်း၌ နည်းပြတာန်းဝင်ရသော ကျောင်းသားများထဲတွင် မောင်ဝံသ မောင်စိုးသိမ်းတို့ မနုဿ ကျော်ဝင်း (ယဉ်ကျေးမှုဝန်ကြီးဌာန၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်-ငြိမ်း) တို့ ပါဝင်ပါသည်။ ကျွန်မတို့မှာ နည်းပြဆရာ၊ ဆရာမတွေ ဖြစ်သော်လည်း သူတို့ ရှိသေလေးစားကြပါသည်။ ကထိကဆရာ၊ ဆရာမကြီးများ သင်ကြားပို့ချသည့် လ များကို လေးလေးစားစား သင်ယူမှတ်သားကြသကဲ့သို့ ကျွန်မတို့နည်းပြ ဆရာ၊ ဆရာမ ကိုင်ရသည့် နည်းပြတာန်း စာစီတန်းများကိုလည်း လေးလေးစားစား နာယူရေးမှတ် ကြ သည်။

၁၉၆၂ ခုနှစ် တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများ လှုပ်ရှားမှုအရှိန်တက်နေသောကာလ တစ်ခုသောတစ်ရက်တွင် တက္ကသိုလ်များဆေးရုံနားမှာ မောင်စိုးသိမ်းနှင့် အမှတ်မထင် တွေ့ပါသည်။ တွေ့တွေ့ချင်းပင် သူသည် ကျွန်မကို လမ်းပေါ်မှာပင် ထိုင်ကန်တော့ပြီး ကျွန်တော့်ကို နောက်တွေ့ရင် မခေါ်ပါနဲ့ ဆရာမ' ဟု ပြောပါသည်။ ထိုစကား၏ အဓိပ္ပာယ် သွားကို နောက်မှ သိရပါသည်။ ထိုနေ့က သူ၏ နှိမ့်ချစွာကန်တော့မှုကို ယခုတိုင် မြင်ယောင် အမှတ်ရနေဆဲ ဖြစ်ပါသည်။

ပြည်သူ့ခေတ်ဂျာနယ်ကို ဗုဒ္ဓဟူးနေ့တိုင်း ဂျာနယ်ပို့သမားထံမှ မှာယူထားပြီး ဦးစွာ မောင်ဝံသ၏ 'ပြောချင်လွန်းလို့' ပင်တိုင်ဆောင်းပါးကို အမြဲဖတ်ပါသည်။ သူနေမကောင်း ကြောင်း သတင်းကို သူ့ဆောင်းပါးတွင် ဖတ်ရှုကြားသိရပြီး သူ့ကျန်းမာရေးသတင်းကို အမြဲနားစိုက်နေခဲ့ပါသည်။ ၂၀၁၂ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလပါ သူ၏ 'အားနာခဲ့ကြောင်း ပြောလိုသေး' ဆောင်းပါးကို ဖတ်ရှုပြီးနောက်မှာတော့ ၃၃ လမ်းရှိ ဒေါင်းစာပေသို့ သွား ကာ တတ်အားသလောက် ဆေးဝါးကုသိုလ်ပြုခဲ့ပါသည်။ မောင်စိုးသိမ်းနှင့်တော့ မတွေ့ခဲ့ ပါ။ ကျွန်မ၏ လိပ်စာကိုလည်း မပေးခဲ့၊ တယ်လီဖုန်းနံပါတ်ကိုလည်း မပေးခဲ့ပါ။ ကျွန်မ နာမည်ကိုတော့ ပြောခဲ့ပါသည်။ ဆရာမတစ်ဦး၏ မေတ္တာမှန် စေတနာမှန် ထားရှိမှုနှင့် လေးစားမှု ဂရုတစိုက်ရှိမှုတို့ကိုသာ ဦးစားပေးလိုခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် နောက်တစ်ရက် တွင် မောင်စိုးသိမ်းကိုယ်တိုင် ဖုန်းဆက်လာပါသည်။ 'ဆရာမ အဆင်ပြေရဲ့လား' နှစ်ပေါင်း များစွာ ကြာခဲ့တဲ့ တပည့်တစ်ယောက်ကို သတိတရရှိတာကြောင့် ဝမ်းသာကျေးဇူးတင် ကြောင်း ပြောပါသည်။ ကျွန်မက ပြည်သူ့ခေတ်ဂျာနယ်ကို အပတ်စဉ်ဝယ်ပြီး 'ပြောချင် လွန်းလို့'ဆောင်းပါးကို ပထမဦးဆုံးဖတ်လို့ မောင်စိုးသိမ်းအကြောင်းကို အမြဲကြားသိနေရ တာလို့ ပြောလိုက်တော့ 'ပြည်သူ့ခေတ်ဂျာနယ်ကို ဖတ်တယ်ဆိုလို့ ကျွန်တော်ပိုအထင်ကြီး သွားပြီ'တဲ့။

ကျွန်မသည် နဂိုမူလစရိုက်အရ ရှေ့တန်းနေလေ့မရှိတာရော ထင်ပေါ်မည့် အလုပ် တွေကို လုပ်လေ့မရှိတာရောကြောင့် မီဒီယာနယ်ထဲက မောင်စိုးသိမ်းနှင့် တရင်းတနှီး မနေ ခဲ့သော်လည်း သူ့အကြောင်း သတင်းစကားကိုတော့ အမြဲနားစွင့်နေတတ်သူ ဖြစ်ပါသည်။ စာပေနှင့် သက်ဆိုင်သော ဟောပြောပွဲများ၊ အခမ်းအနားများ၊ အမှတ်တရ လက်မှတ်ထိုးပွဲ များ၊ သာရေးနာရေး စသည့်ကိစ္စများတွင် သူနှင့် တွေ့တတ်ပါသည်။ ကွယ်လွန်သူ ပန်းချီ ဆိုး ကွယ်လွန်ခြင်း အလှူနေ့ကလည်း သူနှင့်ဆုံပါသည်။ ထိုနေ့က သူက သူ့ဘေးနားတွင် ရှိသောသူများကို တက္ကသိုလ်မှာ အလွန်လိုက်ဖက်ညီလှတဲ့ 'စာပေဇနီးမောင်နှံ'ဟု ကျွန်မနှင့် ကွယ်လွန်သွားပြီဖြစ်သော ခင်ပွန်းသည် ဖိုးကျော်မြင့် (ပန်းတနော်)တို့အား ညွှန်းဆိုပြောခဲ့ သော သူ့စကားကို ကြားယောင်နေပါသေးသည်။

ကွယ်လွန်ချိန်မှာ အလုပ်လုပ်စရာတွေ အများကြီးပြီးသလောက် ပြီးစီးခဲ့သော်လည်း နိုးမဆုံး ပန်းတိုင်မရောက်မီ ကြွေလွင့်ရတာကို နှမြောတသရှိလှပါသည်။ ဆရာကြီး ပါမောက္ခ ဦးဖေမောင်တင် (၁၈၈၈-၁၉၇၃) ၏ ခံယူညွှန်ပြချက်ဖြစ်သော တပည့်က ဆရာ

ထက် ပိုတော်ရမည်ဆိုသည့် ဩဝါဒ စကားသည် မောင်ဝံသအတွက်ရော ကျွန်မအတွက် ပါ ကွက်တိမှန်ပါသည်။

ဇနီးကောင်း ဒေါ်မြင့်မြင့်အတွက်လည်းကောင်း၊ ဖခင်၏ စာပေအမွေဆက်ခံနိုင်သည့် လွတ်လပ်စိုးနှင့် ထိုက်တို့အပါအဝင် မိသားစုအားလုံးအတွက်လည်းကောင်း၊ တိုင်းပြည် အတွက်လည်းကောင်း ဂုဏ်ယူဖြေသိမ့်ကောင်းသည့် ခင်ပွန်းကောင်း၊ ဖခင်ကောင်း သားကောင်းတစ်ယောက် ဖြစ်သည်ဟု ဆိုချင်ပါသည်။

မြည်သူ့သားကောင်း၊ လူတော်ကောင်း
ဒေါင်းစာပေရှင်၊ ခရီးနှင်ဆဲ
မထင်မထိုက်သည့်
ကြမ္မာအငိုက်မိ အဖြစ်ပေမို့
စူးနစ်ရင်ထဲ၊ ကြေကွဲနမြော၊ ဖြေခက်သောကို
'ပြောချင်လွန်းလို့ပါ' မောင်ဝံသရယ်။

တက္ကသိုလ်ဝင်း

၅-၅-၂

●

တပည့်များ

အနေလှ၊ အသေလှခဲ့တဲ့ဆရာ

ကိုမျိုး(မြန်မာ

ဆရာ..
နိုင်ငံ့အတွက် အကြိမ်ကြိမ် အနာခံခဲ့တဲ့ သားကောင်းစာနည်းကို အမိမြေ ကောင်းစွာကြိုနေမှာ၊ ကျွန်တော်တို့သာ......

၂၀၁၃ ဩဂုတ် ၁၁ရက်နေ့ ဆရာ ကွယ်လွန်တဲ့နေ့က ဆရာ့အတွက်ရေးခဲ့တဲ့ ဝမ်းနည်း မှတ်တမ်းကို ပြန်အမှတ်ရမိပါတယ်။ ဝမ်းနည်းမှတ်တမ်းစာအုပ်မှာ ဝမ်းနည်းကြောင်း ဘောပင်အဖုံးကို ချွတ်စဉ်မှာ မျက်ဝန်းထဲ မြင်ယောင်လာတာက ဆရာ့ရဲ့အပြုံးရွှင်ဆုံး (ဆရာ့တစ်ဘဝလုံး ပြုံးခဲ့တဲ့ အပြုံးတွေထဲက အရွှင်ပျဆုံးအပြုံး ဖြစ်နိုင်ကောင်း ကျွန်တော်တွေးထင်မိလေ့ရှိတဲ့ ဆရာ ထောင်က လွတ်မြောက်စဉ် The New Light Myanmar သတင်းစာမှာ ပါရှိခဲ့တဲ့ သားသမီးဇနီးမိသားစုအစုံနဲ့ သတင်းဓာတ်ပုံမှာ ချိမပြီး ပြုံးနေတဲ့ဆရာ့အပြုံးပုံရိပ်) ဖြစ်လို့ ဆရာချစ်ရတဲ့ မိသားစုကိုပင် နိုင်ငံ့အရေးအတွက် အနာခံ ခွဲခွာနေခဲ့ရတဲ့ ဆရာ့ရဲ့ ပေးဆပ်မှုတွေကို ဂုဏ်ပြုလိုခြင်းက အဲဒီ ဒီစာကို ရတဲ့ အကြောင်းရင်းပါပဲ။ ဆရာဟာ တစ်ကြိမ်တစ်ခါမက နိုင်ငံအတွက် (အကြိမ်ကြိမ် အနာခံခဲ့သူဖြစ်ကြောင်းနဲ့ ၁၉၈၉၊ ၁၉၉၀၊၁၉၉၆ တို့မှာ ဆရာဖမ်းဆီးထိန်းသိမ်း အကျဉ်းချ ရတာတွေကို ကျွန်တော် မှတ်မှတ်ရရ ရှိနေခဲ့ပါတယ်။

ဆရာ့ထက် အသက်ဝါကြီးပေမယ့် ဆရာ့နောက်မှ ကွယ်လွန်ခဲ့သူဆရာကြီးဟံသာ ဦးဝင်းတင်က ဆရာ့ကို ဘာကြောင့်များ 'ကတ္တီပါလက်သီး'လို့ တင်စားဆိုညွှန်းတယ်ဆို ကျွန်တော့်အမြင်မှာ ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ရှိနေပါတယ်။ အဲဒါကလည်း ဆရာဟာ ဖယောင်း မာရင်သံချောင်း ဆိုသလို သဘောထားပျော့ပျောင်းသင့်တဲ့နေရာမှာ ဖယောင်း ပမာ အလိုက်သင့် ပျော့ပျောင်းနိုင်ပြီး မာကျောသင့်တဲ့နေရာမှာ သံမဏိချောင်း စိတ်ဓာတ်ဆောင်ကာ စိတ်ဓာတ်အထူးမာကျောနိုင်သူလည်း ဖြစ်ခဲ့တာကို သိမြင်ရတဲ့

အများသောက်တဲ့ မိုးခါးရည်ကို မသောက်လို့ အမြင်စောင်းခံရလည်း အဲဒီဒဏ်ကို
ရာကြံ့ကြံ့ခံနိုင်ခဲ့တာ ချည်းပါပဲ။ ဆရာဟာ အထင်လွဲခံခဲ့ရတာတွေမှာတောင် စိတ်
ကျက်ဘဲ ယုံကြည်ရာ ရပ်တည်ပြီး အနာခံခဲ့ခြင်းမျိုးတွေနဲ့ နိုင်ငံရေးသမားပီသ၊ လူကြီး
ကောင်း ပီသခဲ့တာတွေကို အကြိမ်ကြိမ် တွေ့မြင်ခဲ့ရတာ ကျွန်တော့် ကိုယ်တွေ့ပါ။

၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကို ကျွန်တော် မဲမပေးလိုကြောင်း ပြောခဲ့တုန်းက
မဲမပေးဖြစ်ခဲ့တဲ့အကြောင်း ပြောဖြစ်တဲ့အခါတို့မှာလည်း ဆရာက 'မဲတစ်ပြား နှမြောစရာ
ကန့်ကွက်မဲ တစ်မဲလျော့သွားတာပေါ့'လို့ မချိတင်ကဲ ဆိုတယ်။ ဒါတောင် ၂၀၁၀
ကောက်ပွဲမှာ ဆရာက အမေရိကန်နိုင်ငံမှာ ရေဂင်ဖော့ဆဲလ်ဒီမိုကရေစီဖဲလိုးရှစ် သွား
ကတ်တက်နေလို့ ကျွန်တော်တို့အတွက် မချိတင်ကဲ ထပ်မဖြစ်လိုက်ရတာ။ ဆရာ
ရောက်မှ ဆရာရေ 'ကျွန်တော်တို့က သူတို့လုပ်တာ မဲမပေးဘူးဆိုပြီး ဒေါင်းတင်
င်းတင်လုပ်နေတာ သူတို့ကလည်း ကျွန်တော်တို့ကို ဖုတ်လေတဲ့ငပိ ရှိတယ်တောင်
ဘောထားတာ မဟုတ်ဘူးဆိုတာ နောက်မှသိရတာ၊ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် လည်လှထင်
ဘာ၊ ဒီရပ်ကွက် ဒီလမ်းထဲ ပုံစံ၁၀နဲ့ နေနေတာတောင်မက သန်းခေါင်စာရင်း ရှိတာ
ာင် လင်မယားနှစ်ယောက်စလုံး မဲပေးနိုင်သူစာရင်းမှာ ပါတာမဟုတ်ဘူးဆရာ' ဆိုတော့
ရာက ဟက်ဟက်ပက်ပက် ရယ်တယ်။ သဘောထားမတူရင် မျက်နှာချင်းဆိုင်မရအောင်
ဘောထား သေးသိမ်ကြသူတွေရှိတဲ့ကာလမှာ ဆရာက ကျွန်တော့်သဘောထားကို
က်မခံတောင် နားထောင် ဆွေးနွေးပေးလေ့ရှိတာတွေ၊ ဆရာပါဝင်ရတဲ့အဖွဲ့တွေ
ဆောင်နေတာ ကျွန်တော် မကြိုက်တောင် မတူကွဲပြားမှုတွေထဲက အတူတကွ ပူးပေါင်း
ောင်ရွက်နိုင်အောင် ဆရာက ညှိထောက်ခံ ဆွေးနွေးပြောကြားတာတွေ၊ ဆရာ့မိသားစု
လည်း ကျွန်တော့်အလိုက်မသိမှုတွေအပေါ် မငြိုငြင်ဘဲ ခွင့်ပြုပေးကြတာတွေကို ဒီနေ့မှာ
န်တော် သိပ်လွမ်းမိပါတယ်။

'အမျိုးသားသတင်းဆု'ဆိုတာကို သဘောမတွေ့ကြောင်း၊ ကိုယ့် စာစောင်က ဆု
ချင်တာကို တင်ပြရတာမျိုးက ဘဝင်မကျစရာမို့ လက်မခံကြောင်း ပြောတော့ ဆရာ
ပြုံးမပျက်ခဲ့သလို ဆရာတို့ အဖွဲ့ထဲမှာ ပါတုန်းက ပါခဲ့ကြပြီး သဘောထားချင်းမတိုက်လို့
က်ကြကာမှ ဆရာ့အပေါ် မှာ ဝိုင်းဝန်းဝေဖန်ကြတာမျိုးကိုတော့ ကျွန်တော် ဘဝင်မကျ။
ယ်တိုင်ဘဝင်မကျရှိခဲ့ဖူးတဲ့ အဲ့ဒီဆုပေးတာကို ဝိုင်းမကူပေမယ့် ပွဲပြီးဆုံးအောင် အားတင်း
ောင်ရွက်တဲ့ ဆရာနဲ့ ဆရာ့မိသားစုကိုတော့ ကျွန်တော်အားပေးခဲ့တယ်။ ဆရာက
င်ချို့ကိစ္စတွေမှာ အနာခံပြီး ဆောင်ရွက်ပေးတာ။ အထင်လွဲခံရမှာကြောက်ပြီး ယုံကြည်
က်ကို စွန့်တာမျိုးကမှ ရှက်စရာကောင်းတာ။ ဘယ်သူတွေ ဘာပြောပြော ကိုယ့်အလုပ်
ဆုံးအောင် လုပ်တာက ယောကျ်ားကောင်းပါလို့ ကျွန်တော်ဆရာ့အတွက်ဂုဏ်ယူကြောင်း
ပေးဖို့ အဲဒီပထမအကြိမ် အမျိုးသားသတင်းဆုပေးပွဲညက ဆရာ့မိသားစုကို ကျွန်တော်
ခဲ့ပါတယ်။ ဆရာကွယ်လွန်ပြီး နောက်တစ်လအတွင်း (၂၀၁၃ စက်တင်ဘာ ၁၄) မှာပဲ
ရာ တမြတ်တနိုးထူထောင်ခဲ့တဲ့ ဒေါင်းစာပေ နှစ် ၄၀ ပြည့် အခမ်းအနားပွဲကျင်းပတဲ့အခါ

ဆရာ့မိသားစုက 'ဆရာသာရှိရင် ကျွန်တော့်ကို အခမ်းအနားမှူး လုပ်စေချင်မှာပဲ' လို့ ဆိုတဲ့အတွက် ယူကျုံးမရ ခံစားရတယ်။ ဆရာရှိစဉ်မှာ ဒေါင်းစာပေကပွဲတွေကို ကျွန်တော် ကြိုးစားတက်ဖို့ အားမထုတ်ဖြစ်ခဲ့ပါလား လို့ စိတ်မကောင်းဖြစ်ရတယ်။ ကျွန်တော် တ... နှစ်သက်ရလွန်းပေမယ့် ပါဝင်ရေးသားရလောက်အောင် အရည်အချင်း မပြည့်ဝသေးလို့ တစ်ပုဒ်ပင် ဝင်မရေးဖူးသေးတဲ့ 'အတွေးအမြင်' စာအုပ်ထုတ်ဝေရာ ဒေါင်းစာပေ... နှစ် ၄၀ ပြည့် အခမ်းအနားမှာ အရဲကိုးပြီး အခမ်းအနားမှူးအဖြစ် ကျွန်တော်ဆောင်ရွက်ပေး ခဲ့ပေမယ့် ဆရာနဲ့ပတ်သက်ရင် ကျွန်တော် တာဝန်မကျေသေးဘူးလို့ ခံစားရနေဆဲ။

၂၀၁၄ ဩဂုတ် ၁၁ ရက်နေ့ဆို ဆရာ ကွယ်လွန်တာ တစ်နှစ်တင်းတင်း ပြည့်ပြီ။ နိုင်ငံ့အတွက် အကြိမ်ကြိမ် အနာခံခဲ့တဲ့ သားကောင်းဇာနည်ကို အမိမြေက ကောင်းရာ ကြိုဆိုခဲ့ခြင်းလို့ ကျွန်တော်ယုံကြည်မိခဲ့သလို၊ ထာဝရအသက်ရှင်ခွင့်မရနိုင်တဲ့ လူ့သဘာ... နဲ့ လောကဓမ္မတာမှာ ကျွန်တော် ထပ်မံ ယုံကြည်မိတာက 'အမိမြေက ကောင်းရာ... ချင်ဘဲ မလွဲမရှောင်သာ လက်ခံလိုက်ရမယ့် ဒီမြေက ထွက်သမျှ အကုန်စားပြီး ဒီမြေ... လေးအောင်ပြုခဲ့သူ ဆန်ကုန်မြေလေးတို့ ရှာပန ဘယ်တော့မှ မလှပ' ဆိုတာပါ။ ... ဖြစ်ဖြစ် ဆရာ့အပြုံးကိုတော့ ကျွန်တော် အမှတ်ရနေဆဲပါ။

အနေလှခဲ့တဲ့ ဆရာ၊
အသေလည်း လှခဲ့တာ ဆရာ့ နှစ်ပတ်လည်ထိ
ဆရာ့ကို ချစ်သူတွေ လွမ်းဆွတ် တမ်းတ အမှတ်ရရှိနေကြတာက
အသိသက်သေပါပဲ ဆရာ။

အစားကုန်အောင်စား၊
စကား ကုန်အောင် မပြောနိုင်သေးတာက
ကျွန်တော်တို့သာ။

ဂါရဝဖြင့်
ကိုမျိုး(မြန်မာ...

●

ဆရာနှင့်အတူ ဘုရားဖူးခြင်း

နိုးထွန်း

အပြင်မှာ မိုးက တစိမ့်စိမ့် ရွာနေသည်။ ဇူလိုင်လ၏ မိုးရေစက်တွေကြားမှာ ဟိုးခပ်လှမ်းလှမ်းက ကျောက်တော်ကြီးဘုရားအား မှုန်ပျပျ ဖူးမြင်နေရသည်။ 'နေကောင်းသွားရင် သမီးကို ကျောက်တော်ကြီးဘုရား လိုက်ပို့ပေးပါ့မယ်'လို့ ဆရာက ပြုံးပြီး ပြောနေသည်။ နေ့ခင်းပိုင်းတာဝန်ကျဆရာမလေး နှင်းယုဝေက ဆရာ့ကို သူ၏ အဘိုး တစ်ယောက်လို ပြုစုရှာသလို ဆရာကလည်း သူ၏မြေးတစ်ယောက်လို သံယောဇဉ်ထားသည်။ မနက်ပိုင်း အဆာပြေ စားပြီးချိန်တိုင်းတွင် ဆရာက လေးချောင်းထောက်နှင့် ဆေးရုံကော်ရစ်ဒါ တစ်လျှောက် လမ်းလျှောက်လေ့ရှိသည်။ ထိုသို့ လမ်းလျှောက်တိုင်း ကျွန်တော်နှင့် ဆရာမလေးတို့က ဘေးနားမှာ ရံ၍ အတူလိုက်ပါပြီး ခပ်ဖြည်းဖြည်း လျှောက်ကြရသည်။ ကော်ရစ်တာဆုံးသွားလျှင် လူနာစောင့်များ၊ ဧည့်သည်များ ထိုင်နိုင်ရန်အတွက် ခုံတန်းလေး ချထားသည့်နေရာတွင် ဆရာ ခဏနားသည်။ ထိုနေရာသည် မှန်များဖြင့် အပြည့်ကာရံထားသောကြောင့် ဆေးရုံအပြင်ဘက်မှ စိတ်ကြည်နူးဖွယ် ရှုခင်း များကို လှမ်းမြင်နိုင်သလို ခပ်လှမ်းလှမ်းမှ ကျောက်တော်ကြီးဘုရားကိုလည်း ဖူးမြင်နိုင်ပြန်သည်။ ထိုနေရာလေးတွင် ရပ်ပြီး ဆရာက ကျွန်တော်တို့နှင့် စကားစမြည်များ ပြောတတ်သည်။ ဆရာမလေးက ကျောက်တော်ကြီးဘုရားကို လှမ်းဖူးရင်း 'သမီး အဲဒီဘုရားကို အခုထိ မရောက်ဖူးသေးဘူး အဖိုး'ဟု ဆရာ့ကို ပြောပြတော့ ဆရာက သူလည်း အခုထိ မရောက်ဖူးသေးကြောင်း၊ သူနေကောင်းသွားရင် တို့မြေးအဘိုးတွေ ကျောက်တော်ကြီး ဘုရားကို သွားဖူးကြမည်ဖြစ်ကြောင်း ပြုံးပြီး ပြောနေခြင်းဖြစ်သည်။ ဆရာသည် အကောင်းမြင်စိတ် ကြီးမားသူဖြစ်သလို ကင်ဆာရောဂါဖြင့် သေမင်းကို စိန်ခေါ်နေရချိန်များမှာပင် ပြုံး၍ နေနိုင်သူဖြစ်သည်။

ဇူလိုင်လ၏ နောက်ဆုံးနေ့ရက်များတွင် ဆရာသည် တော်တော်တန်တန်ပင် ထူထူထောင်ထောင် ဖြစ်လာသည်။ အစားကို ပုံမှန်စားနိုင်သလို လေ့ကျင့်ခန်းများလည်း ခပ်မှန်မှန် လုပ်နိုင်လာသည်။ နိုင်ငံရေးလောက၊ သတင်းစာလောကအတွက် ဆရာလုပ်နိုင်

တာတွေ၊ ဆရာလုပ်ချင်တာတွေက အများကြီးရှိနေသည်။ အဲဒီအတွက် ဆရာမြန်မာ
နေကောင်းချင်နေပုံ ပေါ်သည်။ နေမကောင်းစဉ် အတောအတွင်းမှာပင် ဆရာက သူချစ်
သော နိုင်ငံအတွက် စာတွေ အရေးမပျက်။ ပြင်ပသတင်းတွေနှင့် တတ်နိုင်သမျှ အဆက်
မပြတ်အောင် နေသည်။ ဓဓ ငွေရတု အခမ်းအနားကလည်း နီးလာပြီ ဖြစ်သဖြင့် ဝိတိုရိယ
ဆေးရုံနှင့် ခြံချင်းကပ်လျက် MCC ခန်းမတွင် အခမ်းအနားကျင်းပနိုင်အောင် စီစဉ်နေ
ကြပြီ။ ထိုသို့ ပြင်ဆင်နေပုံများကိုလည်း ဆေးရုံပေါ်ရှိ ဆရာ့ ခုတင်ပေါ်မှ လှမ်းကြည့်လျှင်
ခပ်ဝါးဝါး မြင်နေရသည်။ ဖြစ်နိုင်လျှင် ဆရာက ထိုအခမ်းအနားကို တက်ချင်သည်။ ဆရာ့
သမီးအငယ် မလွတ်လပ်စိုးက 'ဖေဖေကြီးအတွက် ဖိတ်စာရောက်နေပြီ'ဟု ပြောတော့
ဆရာက သွားချင်သည်။ ဆရာက အန်တီမြင့်အနားမှာ မရှိချိန်တွင် ကျွန်တော့်ကို ခပ်တိုးတိုး
ပြောသည်။ 'တို့တွေ ဆရာဝန်ကြီးကိုခွင့်တောင်းပြီး ဝှီးချဲလေးနဲ့ သွားကြတာပေါ့။ သူတို့က
သုံးရက်လုပ်မယ်ဆိုတော့ ၈ ရက်နေ့ကတော့ လူတွေအရမ်းများမယ်၊ သွားလို့ဖြစ်မယ်
မဟုတ်ဘူး၊ လတ်လတ်ရယ် မောင်စိုးထွဋ်ရယ် ဆရာမလေးရယ်နဲ့ သွားကြမယ်' ဟသည်
ဖြင့် ဆရာက ကျွန်တော်နှင့် တိုင်ပင်သည်။ အန်တီမြင့်က ဆရာ့ကို မသွားစေချင်။ လူများ
သဖြင့် တစ်ခုခုဖြစ်မှာ စိုးရိမ်သည်။ ဆရာကလည်း ဓဓ ငွေရတုအခမ်းအနားကို ကိုယ်တိုင်
တက်ဖို့ စိတ်အားက ထက်သန်နေသည်။ လွန်ခဲ့သော ၂၅နှစ်ကြာကာလက ဆရာတို့
ရင်ဆိုင် ဖြတ်သန်းခဲ့ရသည့် အမှောင်နေ့ရက်များအတွင်း ပေးဆပ် တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့သော
လမ်းမပေါ်က သမိုင်းသွေးစက်များကို တစ်ကျော့ပြန် ဂုဏ်ပြု လှမ်းဆွတ်ရန် နေမကောင်း
သည့် ကြားက ဆရာ အားတင်းနေပြီ ဖြစ်သည်။

ဆေးရုံပေါ်မှ နေ့ရက်များတွင် ဆရာ လန်းလန်းဆန်းဆန်းရှိချိန်၊ ညေ့သည် မရှိချိန်
များတွင် ကျွန်တော် ဆရာနှင့် စကားပြောချိန်ရသည်။ အလွန်အဖိုးတန်သောအချိန်များ
ပင်။ ကင်ဆာရောဂါဆိုးသည် ဆရာ့ဦးနှောက်တွင်း ချင်းနင်းဝင်ရောက်နိုင်ခဲ့သော်လည်း
ဆရာနှလုံးသားနှင့်ရင်းပြီး ဖြတ်သန်းခဲ့သည်များကိုတော့ မေ့ပျောက်ရန် မစွမ်းသာနိုင်ခဲ့
ထမင်းစားပြီး ခဏအကြာတွင် ဆရာသည် စားခဲ့သည်ကို မေ့သည်။ မျက်စိရှေ့က စားချင်
သည့် အသီးအနှံများကို မေ့သည်။ နာမည်ခေါ်ပြောဖို့ အကြာကြီး စဉ်းစားနေသည်။
စားချင်သည်ကို လက်ညှိုးထိုးပြီး ပြောသည်။ ဆရာ့ဇနီး အန်တီမြင့်က 'လက်ညှိုးကြီး မထိုးနဲ့
နာမည်ပြောပါ' ဟု ဆရာ့မှတ်ဉာဏ်ကို လေ့ကျင့်ခန်း ပေးသည်။ ထိုအခါတိုင်းတွင် ဆရာက
အကြာကြီး စဉ်းစားနေရသည်။ တော်တော်ကြာမှ 'စတော်ဘယ်ရီ' ဟု ပြောသည်။
ထိုသို့ ပြောနိုင်ရန် ဆရာက မျက်မှောင်ကြီးကုတ်၊ ခုတင်ပေါ်တွင် ထမင်းစားရန် တင်
ပေးထားသော ခေါက်စားပွဲလေးပေါ် လက်ဖြင့် တို့ တို့ပြီး စဉ်းစားရသည်။ သို့သော်
နိုင်ငံရေးနှင့် ပတ်သက်သည့် အချက်တော်တော်များများကိုတော့ ဆရာက ခုနှစ်နှင့်တကွ
မှတ်မိနေသည်။ ကျွန်တော်က ဆရာ့ဆောင်းပါးလေးတစ်ပုဒ်ကို ပြန်ပြောပြဖြစ်သည်။
'ရှားမှရှားတဲ့ နိုင်ငံရေးသမားနှင့် နိုင်ငံရေးဆောင်းပါးများ' ထဲတွင်ပါသည့် ဆောင်းပါးလေး
အကြောင်းဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်နှင့် လက်ဖွဲ့ဆရာများ ဆောင်းပါးလေးသည် အလွန်

ချစ်ဖို့ကောင်းသော အက်ဆေးလေးတစ်ပုဒ် ဟု ကျွန်တော်က ခံစားရသည်ဟု ပြောဖြစ်သည်။ ဆောင်းပါးထက် အက်ဆေးပိုဆန်နေကြောင်း ဆရာ့ကို ပြောဖြစ်တော့ ဆရာက သူ့ထုံးစံအတိုင်း ဆောင်းပါးပါ အကြောင်းအရာများနှင့် ပတ်သက်ပြီး ခုနှစ်နှင့် အမည်များနှင့်ပါ ပြန်ပြောပြနေသည်။ ထိုအခါ ဘေးနားမှ ဆရာမလေးများက အံ့ဩနေကြသည်။ 'အဖိုးက စတော်ဘယ်ရီတို့ ကမ္ဘာလာသီးတို့သာ နာမည်မေ့တာ၊ နိုင်ငံရေးအကြောင်းတွေကျ မမေ့ဘူးနော်' ဟု တအံ့တဩဖြစ်ရသည်။ ထိုဆောင်းပါးလေးတွင် ဆရာက သူ့လက်တွေ့ဝါသနာနှင့် လက်တွေ့ပညာ သင်ပေးခဲ့သော သူ့ဆရာများအကြောင်းကို ရေးပြ တွေးပြထားသည်။ ဆောင်းပါးလေး၏ အဆုံးသတ်တွင် ဆရာက 'ကျွန်တော့်ဘဝမှာ လက်တွေ့နဲ့ပတ်သက်လို့ သွန်သင်ချက် သုံးခုနှင့် ကြုံခဲ့ရတယ်။ လက်သီးပြင်းအောင်လုပ်၊ သူ့ထိုးချက်ကို မစောင့်နဲ့၊ ကိုယ်က ဦးအောင်ထိုး ဆိုတဲ့ ငယ်ဆရာရဲ့အဆုံးအမရယ်၊ နိုင်ရည်ရှိရမယ်၊ ကိုယ့်ပြိုင်ဘက် လက်ပန်းကျ သည်အထိ သူထိုးတာကို ခံနိုင်ရမယ်၊ သူ လက်ပန်းကျတော့မှ အကွက်ကောင်းစောင့်ပြီး ပြန်ထိုး။ No Pain , No Gain ဆိုတဲ့ ကိုလှအောင် စကားရယ်၊ ကိုယ့်အသားမနာအောင် ရှောင်နိုင်သမျှ ရှောင်ပါ၊ ဝိုင်ပြီဆိုတော့မှ အနိုင်ထိုးဆိုတဲ့ ဆရာကျားရဲ့ စကားရယ်၊ သည်အချက်တွေဟာ ဘဝရဲ့ အခြားအခြားသော နယ်ပယ်တွေမှာလည်း မှိုင်ငြိမ်းအသုံးချလို့ ရကောင်းတယ် ဆိုတာကို အတွေးဆန့်မိတော့မှ ကျွန်တော့်ဆရာများကို ထပ်မံ၍ ဦးညွတ်မိကြောင်းပါခင်ဗျာ' လို့ အဆုံးသတ်ထားပါသည်။

ဆရာက ထိုဆောင်းပါးအကြောင်းအရာများနှင့် ဆက်စပ်ပြီး နိုင်ငံရေးသမားများကို ချိုးကပ်ပြ နေပြန်သည်။ ကျွန်တော်က ဆရာ့ကို 'ဒါဆို ဆရာ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက ဆရာကျားဘငြိမ်းရဲ့ လက်တွေ့နည်းနာနှင့် နိုင်ငံရေးကို လုပ်ခဲ့တာပေါ့နော်' ဟု စကားဆက်ပေးဖြစ်သည်ကို မှတ်မိသေးသည်။ အဲဒီတုန်းက ဆရာက 'တကယ်တော့ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက နိုင်ငံရေးကို အဲဒီနည်းသုံးမျိုးစလုံးကို သုံးပြီး လုပ်သွားခဲ့တဲ့ ခေါင်းဆောင် တစ်ယောက်' ဟု ပြန်လည် မှတ်ချက်ပေးခဲ့သည်။

ဆရာက ငယ်စဉ်က လက်တွေ့ကို အသည်းကောင်းကောင်း ဇွဲကောင်းကောင်းနှင့် လေ့ကျင့်ခဲ့ဖူးသည် ဟု ဆိုသည်။ ဆရာ့အသည်းကောင်းပုံကို ကျွန်တော် မျက်မြင်ကြုံရတော့ အလွန်ပင် အံ့ဩမိသည်။ ဆေးရုံပေါ်တွင် အပေါ့စားလေ့ကျင့်ခန်း လုပ်ပြီးသည့်အခါများတွင် တစ်ခါတစ်ရံ ဆရာ့ကို ရေဖတ်တိုက်ပေးရသည်။ ထိုနေ့က ကျွန်တော် ဆရာ့ကို ရေဖတ် တိုက်ပေးရင်း ဆရာ့ရင်ဘတ်ဝဲဘက်မှ ဆီးစေ့ခန့် အမာရွတ်တစ်ခုကို တွေ့၍ မေးဖြစ်သည်။ ဆရာက ကျွန်တော့်ကို 'တုတ်ဆွဲတယ် ဆိုတာ သိလား' ဟု ပြန်မေးသည်။ ကျွန်တော်က မသိကြောင်း ပြောသောအခါ ဆရာက သူတို့ခေတ်က လူငယ်တွေ ကျန်းမာရေးလိုက်စားပုံများ၊ အားပြိုင်ပုံများကို ပြောပြသည်။ တုတ်ဆွဲသည်ဆိုတာ ယခု ခေတ်လက်နှာမောင်းလှဲကစား သကဲ့သို့ပင် လူငယ်များ တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦး အားစမ်းစိန်ခေါ် ကြခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ သုံးပေခန့် တုတ်တစ်ချောင်းကို အလယ်တွင်ထားပြီး လူနှစ်ယောက်

မျက်နှာချင်းဆိုင် အနေအထားဖြင့် တုတ်၏ အစွန်းတစ်ဖက်စီကို မြဲမြဲကိုင်ပြီး ကိုယ့်ဘက် ပါအောင် ဆွဲရသည်။ ပါအောင် ဆွဲနိုင်လျှင် နိုင်သည်။ မဆွဲနိုင်လျှင် ရှုံးသည် ဟု ဆရာ နည်းကို ပြောပြသည်။ ဆရာတို့ ငယ်စဉ်က လူငယ်များ အလေးမရှိတွင် ဆုံကြသော တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦး မည်မျှသန်သည်ကို အားပြိုင်လေ့ရှိကြသည်။ ထိုနေ့က ဆရာ စိန်ခေါ်သောသူက ဆရာ့ထက် အသက်ရော ဗလပါကြီးသည်။ သို့သော် ဆရာ စိန်ခေါ်မှုကို လက်မခံလျှင် ကြောက်သည်ဟု အထင်ခံရမှာ စိုးသဖြင့် လူငယ်စိတ် လက်ခံလိုက်သည်။ ဆွဲကြသောအခါတွင် တစ်ဖက်လူက အင်အားကြီးသဖြင့် အသာ ရသည်။ သို့သော် ဆရာက အသည်းမာသည်။ အားမမျှသည့်တိုင် လက်ကို လွှတ်မပေး သို့သော် ဆရာက ဖွဲ့ကောင်းသော်လည်း အင်အားမမျှသောကြောင့် ဆရာ့ နံရိုးများ မခံနိုင်။ 'နားထဲမှာ ဂျွတ်ခနဲကို ကြားလိုက်ရတာ' ဟု ဆရာက ပြုံးပြုံး ပြုံးပြုံးနှင့် ပြန် ပြနေသည်။ ကိုယ့်ထက်အင်အားကြီးသူကိုပင် အလွယ်တကူ အရှုံးမပေးဘဲ နံရိုးကျိုး အထိ အသည်းကောင်းခဲ့သော ဆရာ့ကို ကျွန်တော် ရေဖတ်တိုက်ပေးနေရင်း တအံ့တဩ ဖြစ်ခဲ့ရသည်။

ဧဧဧဧ ငွေရတုအခမ်းအနားသို့ ကိုယ်တိုင်သွားရောက်ချင်ခဲ့သော ဆရာသည် ဩဂုတ်လ တစ်ရက်နေ့တွင်မတော့ ဦးနှောက်ထဲမှ ကင်ဆာကျိတ် ထပ်မံ ဒုက္ခပေးပြန်သဖြင့် အိပ်ရာပေါ်တွင် ဗုန်းဗုန်းလဲတော့သည်။ ဆရာဝန်ကြီးများက ဆရာ့အား စာမရေးဖို့အပြင် များများပင် မတွေးဖို့ သတိပေးသည်။သို့သော် ဆရာက ပြည်သူ့ ဂျာနယ် ၏ 'ပြောချင်လွန်းလို့' စာမျက်နှာအတွက် ဆောင်းပါးကို မထိုက်အား နုတ်ထွက် ရွတ်ပေးနေရင်း ရောဂါသည်းတော့သည်။ ဆောင်းပါးပင် အဆုံးမသတ်နိုင်တော့ 'ပြောချင်လွန်းလို့' ဆောင်းပါးပေါင်းချုပ်တွင် ဆရာ့၏ နောက်ဆုံးဆောင်းပါးလေးကို ဆရာ အဆုံးသတ် မသွားနိုင်ခဲ့။

ဆေးရုံကုတင်ပေါ်တွင် ပက်လက်အမြဲလှဲနေရသော ဆရာ့အား ဝေဒနာသက်သာ စေရန် တာဝန်ကျ ဆရာဝန်များက မော်ဖီးလ် ထိုးပေးထားသဖြင့် အမြဲမှိန်းနေသည်။ သို့ ဆရာက မကြိုက်။ သူ့ဆီလာသော ဧည့်သည်များကို ဆရာ့က စကားပြောချင်နေသည်။ ဆရာ သူ့နောက်ဆုံးအချိန်ကို သူ သိနေပြီထင့်။ နိုင်ငံရေးလောကမှ ဆရာ့မိတ်ဆွေများ သတင်းစာနယ်ဇင်းလောကမှ ဆရာ့မိတ်ဆွေများက ဧဧဧဧ ငွေရတု အခမ်းအနား တက်ရောက်ရင်း ဆရာရှိရာ ဝိတိုရိယသို့ သတင်းမေးဝင်ရောက်သဖြင့် ထိုရက်ပိုင်းများ ဧည့်စိပ်သည်။ သို့သော် ဆရာက ဆေးအရှိန်ဖြင့် အမြဲတမ်း အိပ်ချင်နေသည်။ ဆရာ သူ့ကိုအိပ်ဆေးတွေ မထိုးဖို့ တာဝန်ကျဆရာဝန်များကို ပြောရှာသည်။ သူ့ရဲဘော်ရဲဘက် များသို့ အမှာပါးစရာ စကားများ များရှာ့ထင်။

ဆရာ သွားချင်ရှာလွန်းသော ငွေရတုအခမ်းအနားသို့ ဆရာ မရောက်နိုင်တော့သော အခါ စိတ်မကောင်း အတော်ဖြစ်ပုံရသည်။ ၇ ရက်နေ့ တစ်ညလုံး ဆရာ့ ဘေး စောင့်ပေးခဲ့သော ကျွန်တော်က မိုးလင်းကတည်းက MCC ခန်းမထဲသို့ ရောက်နေပြီ

ဒီနေ့သည် အခမ်းအနားကျင်းပရာ သုံးရက်ထဲတွင် အစည်ကားဆုံးနေ့ ဖြစ်သည်။ ဆေးရုံသို့ ညနေမှ ပြန်ရောက်လာသော ကျွန်တော် အခန်းထဲသို့ ဝင်သောအခါ ဆရာ့သမီးအကြီး မထိုက်က 'ဖေဖေကြီး ဒီမှာ၊ ဖေဖေကြီး တပည့်ပြန်လာပြီ' ဟု ဆိုသည်။ ဆရာက မျက်လုံး ဖွင့်ကြည့်သည်။ ကျွန်တော်က စစစစ ငွေရတု အခမ်းအနားကြီးတွင် ကျွန်တော် မြင်ခဲ့သည် ကြားခဲ့သည်များအား ဆရာ့ကို ပြန်ပြောပြရသည်။ ပြခန်းတွေကို ဘယ်လို ပြင်ထားသည်၊ ထိုပြခန်းများတွင် ပြထားသော ရုပ်သံပြကွက်များ၊ သမိုင်းဝင် သတင်းစာ စာမျက်နှာများ၊ အလံများ၊ ဓာတ်ပုံများ၊ ပန်းချီကားများကို ဘယ်လိုခင်းကျင်း ထားသည်များကို ပြောပြရသည်။ တိုင်းရင်းသားခေါင်းဆောင်များမှ မည်သူတွေ တက်ရောက်လာတာ တွေ့မိသည်၊ ပြည်ပရောက် အင်အားစုများမှ မည်သူတွေတော့ ပြန်လာတာ တွေ့မိသည် စသည်ဖြင့် ပြောပြရသည်။ ထိုအခါ ဆရာက မျက်စိကို မှိတ်ကာ ပြုံးပြုံးကြီး နားထောင် နေသည်။ ဆရာ့ ပြုံးနေပုံသည် ကျွန်တော်တို့ကို ဆေးရုံတွင်ထားခဲ့ကာ ကိုယ်တိုင်က MCC ခန်းမထဲသို့ ရောက်ရှိပြီး ကိုယ်တိုင် မြင်တွေ့ရသည်များကို ပီတိ ဖြစ်နေဘိနှယ် ပြုံးသော အပြုံး ဖြစ်သည်။

ကြိုတင်နားလည်ပြီးသည့်တိုင်အောင် နောက်ဆုံးနေ့ရက်များက အမှန်တကယ် နီးကပ်လာပြီဟု ခံစားရသောအခါ ဆရာ့ကို ချစ်တဲ့ မိသားစုဝင်များနှင့် မိတ်ဆွေများမှာ တုန်လှုပ်ရပြန်သည်။ ဆရာကလည်း အရာရာအတွက် ကြိုတင် ပြင်ဆင်ထားပုံရသည်။ ဩဂုတ်လ၏ နောက်ဆုံးနေ့ရက်များတွင် သူ့တရားနှင့် သူ နေတော့သည်။ အခန်းထဲတွင် ပရိတ်တရားတော်များကို တိုးတိုးလေး ဖွင့်ပေးထားရတတ်သည်။ ညဘက်အိပ်ခါနီးလျှင် အန်တီမြင့် တစ်လှည့်၊ ကျွန်တော် တစ်လှည့် ပဋ္ဌာန်းတရားတော်မြတ်ကို ခပ်တိုးတိုး ရွတ်ပေးလျှင် မျက်စိမှိတ်လျက် အာရုံပြုသည်။ ပြီးလျှင် သာဓု သုံးကြိမ်ခေါ်ပြီးမှ အိပ်လေ့ ရှိသည်။ ရောဂါသည်းလာသဖြင့် အပေါ့အပါးသွားရန်နှင့် အချိုအမတို့အတွက် ဆရာ့ အနားတွင် ယောက်ျားသား အနည်းဆုံး နှစ်ယောက်ရှိမှ ဖြစ်တော့သည်။ ဩဂုတ်လ ၉ ရက်နေ့ တစ်နေ့လုံး တစ်ညလုံး ဆရာ့အနားတွင် စောင့်ပေးခဲ့သော ကျွန်တော့်ကို အန်တီမြင့်က တစ်ရက်ပြန်နားရန် ပြောသည်။ ကျွန်တော်က စိတ်ထဲ ထင့်နေသည်။ ဆရာ့ အခြေအနေကို စိတ်မချအား။ ထို့ကြောင့် 'ဒီတစ်ရက် ကျွန်တော် ဆက်စောင့်ပါမယ်။ ကျန်တဲ့သူတွေကို နားပါစေဦး' ဟု ပြောကာ ဆက်စောင့် ဖြစ်သည်။ ဘယ်သူတွေ ဘယ် လောက်ပင်ပန်းလို့ လူလဲလဲ၊ ဆရာ့ဇနီး အန်တီမြင့်ကတော့ ဆရာ့အနားမှ တစ်ဖဝါးမှမခွာခဲ့။ ဆရာကလည်း အန်တီ့ကို အပျောက်မခံ။ ဆေးရုံပေါ်တွင် အနီးကပ်စောင့်ရှောက်ခွင့်ရမှ ဆရာ၏ မိသားစုပေါ်ကြင်နာပုံ၊ အလေးထားပုံ၊ တာဝန်ကျေခဲ့ပုံတို့ကို လေးစားပီတိ ဖြစ်ရသည်။ ဩဂုတ်လ ၁၀ ရက်နေ့ နေ့လယ်တွင် သွေးကြောများကျုံ့လာသဖြင့် ဆေးသွင်းရန်၊ သွေးသွင်းရန်ပင် အခက်အခဲဖြစ်လာသောကြောင့် ပေါင်ရှိ သွေးကြောမ ကြီးကို တိုက်ရိုက် ဖောက်၍ အပ်တပ်ထားရန် အသေးစား ခွဲစိတ်မှုလုပ်ရသည်။ ညနေ ပိုင်း ခွဲစိတ်ခန်းထဲက ထွက်လာတော့ ဆရာ့အခြေအနေက တော်တော်စိုးရိမ်နေရပြီ။

မိုးချုပ်လို့ သူနာပြု ဆရာမလေးများ တာဝန်ချိန် လဲလှယ်သောအခါ သံယောဇဉ်အလွန်ရှိသော သူနာပြုဆရာမလေးက 'အဖိုး သမီးပြန်ပြီ' ဟု ကိုင်ပြီး နှုတ်ဆက်တော့ လက်ကို ပြန်ကိုင်ကာ အကြာကြီး စိုက်ကြည့်နေပြန်သည်။ တွင်လည်း ထုံးစံအတိုင်း အခန်းထဲတွင် ပရိတ်တရားတော်များကို တိုးတိုးလေး သည်။ ည ၁၁ နာရီလောက်တွင် ကျွန်တော့်ကို အနားလာရန် ခေါ်သည်။ ဖွင့်ထားသည်ကို ပိတ်လိုက်ရန် လက်ဟန် ပြသည်။ ထို့နောက် ကျွန်တော့်လက် အကြာကြီး စိုက်ကြည့်နေပြန်သည်။ ပါးစပ်မှလည်း တစ်ခုခုပြောရန် ခက်ခက်ခဲခဲ နေရသည်။ သို့သော် အသံကား ထွက်မလာနိုင်ပြန်။ အန်တီမြင့်က 'မောင့် ဘာမှာချင်လို့လဲ၊ မြန်မာနိုင်ငံ သတင်းစာဆရာအသင်း ကိစ္စတွေလား' ဆိုတော့ ပြသည်။ ထိုအခါ ကျွန်တော်က ဆရာ နေကောင်းစဉ်တုန်းက ကျွန်တော့်ကို ထားသော၊ ဆရာဖြစ်စေချင်သော ပုံစံများကို ကျွန်တော်ကပဲ ပြန်လည် ပြောပြ 'ဆရာ ကျွန်တော့်ကို ဒီလိုလုပ်စေချင်တာ မဟုတ်လား၊ ကျွန်တော် ကြိုးစားပြီး ရှိသမျှ လုပ်ပါမယ်၊ စိတ်ချပါ' ဆိုတော့ ခေါင်းညိတ်ပြသည်။ ပြီးတော့ ကျွန်တော့် ကိုင်ပြီး အကြာကြီးစိုက်ကြည့်ရင်း မျက်ရည်များ ကျလာပြန်သည်။ ဆရာ ကျွန် အဲဒီနေ့ ညက အားယူပြီး နောက်ဆုံး ပြောခဲ့သော စကားမှာ 'အားကိုးပါတယ်' ဖြစ်သည်။ ညသန်းခေါင်ကျော်လာတော့ ဆရာ အမောဖောက် လာသည်။ ခွဲ တခူးခူး ဖြစ်နေတော့သည်။ မိသားစုဝင်များမှာ မကြည့်ရက် တော့ပေ။ ခပ်လှမ်းလှမ်း မျက်ရည်များဖြင့် တိတ်ဆိတ်စွာ စောင့်ကြည့် နေရတော့သည်။ သွင်းထားသော အစာရည်များ ပြန်အန်နေသောကြောင့် ကျွန်တော့် လက်ပေါ်တွင် ဆရာ့ဦး တည့်မတ်ပေးနေရပြီး ဂွမ်းများဖြင့် သုတ်ပေး နေရစဉ်မှာပင် ဆရာက သူ နိုင်ငံရေးလောက၊ သတင်းစာလောကနှင့် မြန်မာနိုင်ငံ သတင်းစာဆရာ အသင်း စွန့်ခွာကာ အပြီးတိုင် ထွက်ခွာသွားတော့သည်။ ဩဂုတ်လ ၁၁ ရက်နေ့ မနက် ၆ ၁၅ မိနစ်။ တိုက်တိုက်ဆိုင်ဆိုင် ထိုနေ့သည် ဆရာ့သမီး အငယ် မလွတ်လပ်စိုး၏ မွေးနေ့ ဖြစ်နေပြန်တော့သည်။

ဆရာ ငြိမ်သက်သွားတော့ ဝေဒနာ ခံစားနေရပုံကို မကြည့်ရက် အခန်းထောင့်တွင် ထိုင်နေသော အန်တီမြင့်က ဆရာ့ကို ဖက်ငိုတော့သည်။ အခန်းလိုက် များကို ဆွဲဖွင့်လိုက်တော့ အပြင်မှာ ရောင်နီပင် သန်းနေ ပေပြီ။ အခန်းပြတင်းတံခါးများ ကျွန်တော်က ဆွဲဖွင့်လိုက်ပြီ။ ဒီအချိန်အတွက် ကိုယ့်စိတ်ကို ကြိုတင် ပြင်ဆင်ထား လက်တွေ့ရင်ဆိုင်ရသောအခါ မျက်ရည်တို့က ထိန်းသိမ်းရခက်နေပြန်သည်။ မကြာ ဆရာဝန်များ ရောက်လာကာ အတည်ပြုသည်။ ဆေးပိုက်များသွင်းထားသည်ကို ဖြုတ် လိုက်တော့သည်။ ထို့နောက် ထုံးစံအတိုင်း လုပ်စရာ ရှိသည်များကို ဆက်လုပ်ရန် ဖုန်းများ ဆက်ရတော့သည်။ ပထမဦးဆုံး မြန်မာနိုင်ငံသတင်းစာဆရာအသင်းမှ အတွင်းရေးမှူး

ပေါ်ပြူလာဂျာနယ်မှ ဆရာဖိုးနိုင်လင်းကို ဖုန်းဆက်ကာ မပေးချင်ဆုံး သတင်းကို ပေးပို့လိုက်ရပါတော့သည်။

'သမီးရေ ထ ထ၊ အဖိုးတို့ ကျောက်တော်ကြီး ဘုရားကို သွားကြမယ်ဟေ့ . . လို့ အိမ်ရှေ့က ခေါ်သံကြားတာ၊ အဲဒါနဲ့ သမီးက ထွက်ကြည့်လိုက်တော့ အဖိုးက သမီးကို ပြုံးပြီး ရပ်စောင့်နေတယ်။ အဖိုး နေကောင်းသွားပြီ၊ သမီးကို ကျောက်တော်ကြီးဘုရားကို လိုက်ပို့မယ်' လို့ ပြောလိုက်တာ။ အဲဒီအချိန်မှာပဲ သမီးလည်း အိပ်ရာက လန့်နိုးသွားတာ နာရီကြည့်လိုက်တော့ ငါးနာရီခွဲနေပြီလို့ သူနာပြုဆရာမလေး နှင်းယုဝေက ငိုရင်း ဆရာ့ဇနီး အန်တီမြင့်ကို ပြောနေသည်။ ကျွန်တော် ဆရာရှိရာ အခန်းထဲက ထွက်လာခဲ့လိုက်တော့သည်။ ဆေးရုံကော်ရစ်ဒါ ဆုံးတော့ ဆရာနှင့် ကျွန်တော်တို့ လမ်းလျှောက်လျှင် နားနေကျ နေရာလေးသို့ ရောက်သည်။ ထိုနေရာမှာ ရပ်ရင်း ဟိုးခပ်ဝေးဝေးက ကျောက်တော်ကြီး ဘုရားကို လှမ်းအာရုံပြုမိသည်။ ထို့အတူ မြန်မာ့သတင်းစာလောကအတွင်းရှိ သတင်းသမား လူငယ်များစွာအတွက် အခမဲ့ပညာဆည်းပူးနိုင်ရန် CMMD Journalism School ကို တည်ထောင်သွားခဲ့သော၊ ပခုံးပေါ် ကျရောက်လာသော သမိုင်းတာဝန်များကို ခံပြ ထမ်းရွက်ပြသွားသော ကျွန်တော်တို့ရဲ့ သင်ဆရာ မြင်ဆရာ ဆရာမောင်ဝံသကို အာရုံညွှတ်၍ ထပ်မံကန်တော့ မိပြန်သည်။ သေချာပါတယ်၊ ကောင်းမွန်ရာဌာနက ဆရာမြင်နိုင်စွမ်းရှိမှာပါ။

စိုးထွန်း

●

လွမ်းလို့ရယ် မကုန်နိုင်ပါ ဆရာ

ကျော်ကေခိုင်

ဆရာ့အကြောင်းကို စဉ်းစားလိုက်မိတာနဲ့ ချည်လွယ်အိတ်လေး ပခုံးမှာလွယ်ပြီး ထီးတစ်လက်နဲ့ မနက်စောစော ၃၃ လမ်းကနေ ဆိပ်ကမ်းသာလမ်းမှာရှိတဲ့ သတင်းစာ ပညာ သင်တန်းကို တက်တက်ကြွကြွ သွားနေတဲ့ပုံကို အရင်ဆုံး ပြေးမြင်မိတယ်။ အမြဲတမ်း ကြည်လင်ပြုံးရွှင်နေတဲ့ ဆရာ့ရဲ့ အပြုံးအေးမြမြက မြင်ရသူတွေရဲ့ စိတ်အစဉ် ကိုပါ ကူးစက် ငြိမ်းအေးစေနိုင်ပါတယ်။ ဆရာနဲ့ စတင်သိကျွမ်းဖို့၊ ဆရာ့ရဲ့ တပည့် တစ်ယောက်ဖြစ်ဖို့ အကြောင်းဖန်လာတာကတော့ ဆရာ့ရဲ့ သတင်းစာပညာသင်တန်း ကြောင့်ပါပဲ။

အလုပ်တွေ အရမ်းများတဲ့ ဆရာက သတင်းစာပညာသင်တန်းကို အချိန်တွေ အများကြီးပေးခဲ့တယ်။ ဆရာစာသင်ရတဲ့ အချိန်မဟုတ်ရင်တောင် တစ်ခြားဆရာတွေရဲ့ သင်တန်းသားတွေ ဆွေးနွေးနေတာကိုကြည့်ပြီး နားထောင်နေလေ့ရှိတယ်။ ပြီးရင် စာ တစ်ခုခု ရေးရင် ရေး၊ မရေးရင် စာဖတ်နေတတ်တယ်။ နေ့တိုင်း သင်တန်းသားတွေအရင် သင်တန်းကို ရောက်လေ့ရှိတယ်။ မနက်စာ (မုန့်တစ်ခုခု) ကို သင်တန်းရောက်မှ စားနေတဲ့ ဆရာ့ကို အမြဲလိုလို တွေ့ရတတ်တယ်။ သင်တန်းချိန်နီးကပ်မှ တဖြည်းဖြည်းချင်း ရောက်လာကြတဲ့ သင်တန်းသားတွေကို ပြုံးပြီးကြည့်နေရင်း နှုတ်ဆက်စကားဆိုလေ့ရှိတယ်။ ပြီးတော့ 'ဒီနေ့ ဘာသတင်းတွေထူးလဲ' ဆိုတာ မေးတယ်။ ပြီးရင် သင်တန်းသားတွေ မေးသမျှကို စိတ်ရှည် လက်ရှည် ဖြေပေးတတ်တယ်။ တစ်ခါတလေ ဆရာရှင်းပြတာ နားလည်ရဲ့လား၊ တကယ် နားလည်တာလား ဆိုပြီး ထပ်ကာ ထပ်ကာ မေးတတ်တယ်။

သင်တန်းမှာ ဆရာက မြန်မာ့နိုင်ငံရေးသမိုင်း ၁၉၆၂ ကနေ ၁၉၈၈ အထိ သင်ကြားပေးတယ်။ အဲ့ဒီလို သင်ရင်း မြန်မာ့သမိုင်းမှာ ထင်ရှားတဲ့ သူတွေအကြောင်း သင်တန်းသားတွေကို မေးခွန်းမေးလေ့ရှိတယ်။ 'သူ့ကို သိလား၊ ဘယ်လို သိတာလဲ၊ သူနဲ့ ပတ်သက်သမျှ သိသလောက် နည်းနည်းပြောပြပါ' ဆိုပြီး မေးလေ့ရှိတယ်။ သင်

ပြီးမှ ကျွန်တော်တို့ သိမှတ်မှားနေတဲ့ ပြင်စရာအချက်တွေကို ဆရာက ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ပြလေ့ရှိတယ်။

မနက်တိုင်း သင်တန်းကို လူငယ်တစ်ယောက်လို ပေါ့ပါးဖျတ်လတ်စွာနဲ့ လန်းလန်း ဆန်း ရောက်လာတတ်တဲ့ ဆရာ့ကိုကြည့်ရင်း အလုပ်တွေအများကြီး ရှိတာတောင် ဆရာက လူငယ်တစ်ယောက်လို ဖျတ်လတ်နေလိုက်တာ လို့ စိတ်ထဲတွေးရင်း အားကျ တာအမှန်ပါ။

သင်တန်းကာလမှာ ဆရာက သတင်းမီဒီယာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ပြည်ပခရီးစဉ်တွေ သွားနေတဲ့အချိန်တွေမှာ ကျွန်တော်နဲ့ ဂျီတော့ခ်မှာတွေ့ရင် သင်တန်းအခြေအနေကို မကြာခြည်မပြတ် မေးမြန်းခဲ့တယ်။ 'သင်တန်းသား အားလုံးကို ဆရာသတိရတယ်၊ အားလုံး ကျန်းမာပါစေ ဆုတောင်းတယ်' လို့ အဝေးကနေ သင်တန်းသားတွေကို ကျွန်တော်က တစ်ဆင့် နှုတ်ဆက်စကား ဆိုလေ့ရှိတယ်။ ဒီကနေ့ သင်တန်းမှာ လူစုံရဲ့လား လို့ အဝေးကနေ သင်တန်းကို စိတ်ပူနေတတ်တဲ့ ဆရာပါ။

ဆရာ့မှာ အဆုတ်ကင်ဆာလက္ခဏာ တွေ့တယ်လို့ စသိတော့ သင်တန်းသားတွေ အားလုံးကို ပြောပြခဲ့တယ်။ ဆရာ စင်ကာပူမှာ ဆေးသွားစစ်ရင်း၊ ရောဂါကို အနိုင်တိုက်ရင်း လုပ်စရာရှိတဲ့ အလုပ်တွေ ဆက်လုပ်မယ် လို့ တပည့်တွေကို ပြောတယ်။ 'ဆရာ့မှာ လုပ်စရာတွေ အများကြီးရှိသေးတယ်၊ ဆရာ ဒီရောဂါကို အနိုင်တိုက်ရမယ်' လို့ မျှော်လင့် ချက်အပြည့်နဲ့ ဆရာ ပြောတယ်။

ဆရာ့ကိုကြည့်ရင်း စိတ်မကောင်းဖြစ်နေတဲ့ တပည့်တွေကိုကြည့်ပြီး 'ဆရာ့ရောဂါ က မသေချာသေးပါဘူး။ စင်ကာပူမှာ ဆေးစစ်ကြည့်မှ သေချာသိမှာပါ' လို့ ဆရာကတောင် ပြန်ပြီး အားပေးရှာတယ်။ ဆရာ့ရှေ့ရောက်တိုင်း ဆရာ့အတွက် စိတ်ပူနေ၊ စိတ်မကောင်း ဖြစ်နေပေမယ့် ဘာမှမဖြစ်သလို ထိန်းချုပ်နေမိတယ်။ ဆရာကတောင် တပည့်တွေအားလုံးကို အားပေးတဲ့ အပြုံးနဲ့ ပြန်နှုတ်သိမ့်နေသေးတယ်။

နောက်ပိုင်း စင်ကာပူမှာ ဆရာ ဆေးသွားစစ်တယ်။ ဟိုမှာ ဆေးကုနေ လိုင်းပေါ်မှာ ဆရာနဲ့ တွေ့ဖြစ်ရင် သင်တန်းအကြောင်းတွေ မေးတယ်။ ပြီးတော့ သင်တန်း သားတွေ အားလုံးကို သတိရတဲ့အကြောင်း၊ ကျန်းမာပါစေလို့ မေတ္တာပို့ပေးနေတယ် မကျန်းမာတဲ့ကြားက တပည့်တွေကို စိတ်ပူပြီး ဂရုတစိုက်နဲ့ပြောတဲ့ ဆရာ့စကား ရင်နင့်စွာ နားထောင်နေရုံက လွဲပြီး ဘာမှ ပြန်မပြောနိုင်ခဲ့ပါ။

အဲ့ဒီအချိန်အတောအတွင်းမှာ သင်တန်းကို အကြောင်းပြုပြီး ဆရာနဲ့သာ ဆရာ့မိသားစုနဲ့ပါ ခင်မင်ရင်းနှီးခွင့်ရခဲ့တယ်။ အန်တီကတော့ ဆရာ့ရဲ့ပါရမီဖြည့်ဖက် စိတ်သဘောထားကောင်းပြီး ချစ်ခင်စရာကောင်းတယ်။ အန်တီနဲ့ ဆရာ့ကို ကြည့် သူတို့နှစ်ဦးရဲ့ တစ်ယောက်ကို တစ်ယောက် ကြင်ကြင်နာနာ လေးလေးစား ဆက်ဆံပုံတွေကို လေးစားအားကျမိတယ်။

လွတ်လပ်စိုးကလောင်နာမည်နဲ့ ပြည်သူ့ခေတ်မှာ စာတွေရေးနေတဲ့ မလတ် အပြင်မှာတွေ့တော့ ကိုယ့်အစ်မအရင်းလို ချစ်ခင်လေးစားခဲ့ရတယ်။ မလတ်ကို လူ မသိခင်ကတည်းက မလတ်စာတွေ ဖတ်ပြီး လေးစားခဲ့ရတာ။

တစ်ရက် ဆရာ ကီမိုသွင်းဖို့ ရန်ကုန်အင်တာနေရှင်နယ်ဟိုတယ်ဝင်းထဲက MC ကို အန်တီနဲ့အတူ သင်တန်းအတွင်းရေးမှူးအစ်မ (မသဲ)ရယ်နဲ့ လိုက်သွားဖြစ်ခဲ့ ဟိုရောက်တော့ ဆရာဆေးသွင်းနေတုန်း ဆရာမောင်မောင်လှိုင်ရဲ့ 'ကင်ဆာ အကြောင်းသိကောင်းစရာ' စာအုပ်ကို ကျွန်တော်က ဖတ်ပြခဲ့တယ်။

အဲဒီမှာ ဆရာက စိတ်ဝင်တစားနဲ့ နားထောင်နေရင်း တစ်နေရာရောက် ကျွန်တော်က 'မုန်ညင်းခါး' လို့ ဖတ်ပြရမယ့်အစား 'မုန့်ဟင်းခါး' လို့ မှားဖတ်မိပါလေ အဲဒါကို ဖတ်ပြတဲ့သူ ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင်တောင် သတိမထားလိုက်မိဘူး။ ဆရာ မုန့်ဟင်းခါးက ကင်ဆာရောဂါနဲ့ တည့်တယ်ဟုတ်လား။ အိမ်မှာ ချက်ခိုင်းပြီး စားရမယ် မှားဖတ်မိမှန်း သိတယ်။ အဲတော့မှ မုန့်ဟင်းခါးမဟုတ်ဘူး ဆရာ၊ မှားဖတ်မိတာ အ 'မုန်ညင်းခါး'လို့ ပြောပြီး ရယ်စရာဖြစ်ခဲ့သေးတယ်။

နောက်ပိုင်း စင်ကာပူဆေးသွားကုပြီး ပြန်လာတဲ့ ဆရာ့ကိုသွားတွေ့ရင် ဆရာ အလုပ်တွေ အဆင်ပြေရဲ့လား၊ မိဘတွေကော နေကောင်းကြလား စတာတွေမေးတတ် ဆရာ ဝိတိုရိယဆေးရုံတက်နေရတော့ ဆရာ့ဆီ နှစ်ကြိမ် ရောက်ဖြစ်တယ်။ တစ်ကြိမ် သွားတော့ ဆရာ့ကို အရင်မြင်နေကျထက် အများကြီး သိသိသာသာကျသွား မြင်ရတော့ တော်တော်လေး စိတ်မကောင်းဖြစ်ရတယ်။ စကားတစ်လုံးပြောဖို့ ခက်ခ အားယူနေရတဲ့ ဆရာ့ကိုကြည့်ပြီး ရင်ထဲ ဆို့နစ်နေမိတယ်။ အရင်က အမြဲတမ်း သ ရပ်ရပ် ဖြီးထားတဲ့ ဆရာ့ရဲ့ ဆံပင်တွေကိုလည်း မမြင်ရတော့ဘူး။

နောက်ထပ်တစ်ခါ ဝိတိုရိယကို ထပ်ရောက်တာက ရှစ်လေးလုံးအထိမ်းအမှတ် ကပါပဲ။ အဲဒီနေ့မတိုင်ခင် ဆေးရုံမှာ ညဘက် ဆရာ့အနားမှာ စောင့်ပေးနေတဲ့ ဆ တပည့်တစ်ယောက်ဖြစ်တဲ့ ကိုစိုးထွဋ်ကို ရှစ်လေးလုံးနေ့ကျရင် ဆေးရုံနဲ့ သိပ်မဝေးတဲ့ MC

န်းမကို ဆရာ ဝိုးချဲနဲ့ သွားမယ် ပြောတယ်ဆိုတဲ့အကြောင်း အဲဒီအင်တိုးပြောပြလို့ သိရတယ်။ ဒါနဲ့ အဲဒီနေ့က ရှစ်လေးလုံးပွဲကနေ ဆရာ့ဆီ ရောက်သွားကြတယ်။ အဲဒီအချိန်မှာ ပထမလာတဲ့ အခြေအနေနဲ့ မတူတော့ပဲ ဆရာ့အခြေအနေက သိုးသအားရစရာ မကောင်းတော့ပါဘူး။

ဆရာ့သမီးကြီး မထိုက်က 'ဖေဖေကြီး တပည့်တွေ လာတယ်' လို့ပြောတော့ ဆရာ မျက်လုံးလေးဖွင့်ကြည့်ပြီး ပြန်မှိန်းသွားတယ်။ ကိုစိုးထွဋ်က 'ဆရာ ကျွန်တော်တို့ ရှစ်လေးလုံး က လာတာ' ဆိုတော့ ဆရာ့နှုတ်က တစ်ခုခုကို ရွတ်နေတယ်။ ဒါနဲ့ သေချာ နားစိုက်ထောင် ကြည့်တော့မှ 'လူစည်လား' လို့ မေးတာမှန်း သိရတယ်။ ကိုစိုးထွဋ်က 'လူစည်တယ် ဆရာ၊ ရှစ်လေးလုံး အမှတ်တရပန်းချီပြခန်းတွေ၊ ဓာတ်ပုံပြခန်းတွေနဲ့ ABSDF အဖွဲ့က အမှတ်တရ ပြခန်းတွေပါ ရှိတယ်' လို့ ပြောတော့ ဆရာ့မျက်နှာက ကျေကျေနပ်နပ်ကြီး ပြုံးနေတယ်။

ဆရာရဲ့ အဲ့ဒီအပြုံးဟာ ကျွန်တော် နောက်ဆုံးမြင်ခွင့်ရတဲ့ အပြုံးဆိုတာ အဲ့ဒီ အချိန်တုန်းက ကျွန်တော် မသိခဲ့ဘူး။ ဆေးရုံက ပြန်လာတော့ ဆရာ့ကို ကျွန်တော်တို့ နှုတ် ဆက်ဘဲ ပြန်လာခဲ့မိတယ်။ အဲ့ဒါကြောင့် ထင်တယ်။ ဆရာ ထွက်သွားတော့ ကျွန်တော် တို့ကို နှုတ်မဆက်သွားခဲ့တာ။

ဩဂုတ်လ ၁၁ ရက်နေ့ မနက်ခြောက်နာရီခွဲလောက် ဆရာ့အနားမှာနေတဲ့ ကိုစိုးထွဋ်ဆီက ဖုန်းဝင်လာတယ်။ မနက်စောစောစီးစီး အရေးတကြီးကိစ္စကလွဲရင် ဆက်စရာ အကြောင်းမရှိတာမို့ အဲဒီဖုန်းကို ကိုင်ရမှာ ကြောက်နေမိတယ်။ အရေးတကြီးကိစ္စ ဆိုတာကလည်း ဆရာ့ကိစ္စကလွဲရင် ဘာမှမရှိနိုင်။ မကြားချင်ဆုံး၊ အထိတ်လန့်ဆုံး သတင်း တစ်ခုက ထင်တဲ့အတိုင်း ဖြစ်လာတာပါပဲ။ 'ညီမလေးရေ. . ဆရာ မနက်ခြောက်နာရီ ၅ က ဆုံးပြီနော်' တဲ့။

အဲဒီအချိန်မှာ ပထမဆုံး ပြေးမြင်မိတာက အန်တီ့ကို။ 'ကိုစိုးထွဋ်၊ အန်တီ အဆင် ပြေရဲ့လားဟင်၊ အန်တီနေကောင်းလား' လို့ မေးမိတယ်။ စိတ်တူကိုယ်တူလည်းဖြစ်၊ ယ်ချစ်လည်းဖြစ်တဲ့ ခင်ပွန်းကောင်းတစ်ဦး ဆုံးရှုံးသွားတာ ဘယ်လောက်ပဲ စိတ်မာပါတယ် ဆိုတဲ့ သူဖြစ်ဖြစ် စိတ်ထိခိုက် ကြေကွဲမဆုံး ဖြစ်ရမှာပါပဲ။ ဒါကြောင့် အန်တီ့ကို အရင်ဆုံး စိတ်ပူမိတယ်။

အဲဒီနေ့က ကျောက်တန်းပြန်နေတဲ့နေ့မို့ ကျောက်တန်းကနေ ဆေးရုံကို အခု ချက်ချင်းလာခဲ့မယ်လို့ ပြန်ပြောမိတယ်။ နောက်တော့ ဆေးရုံကို သွားဖို့ အချိန်မမီတော့ ဘူး။ ဆရာ့ကို အအေးတိုက်ကို ပို့နေပြီတဲ့။ ဘားလမ်းအိမ်ကိုပဲ လာခဲ့လိုက်တော့လို့ မသဲက ပြောတယ်။ ကျောက်တန်းကနေ ဘားလမ်းအိမ်ကို မနက် ရှစ်နာရီ နောက်ပိုင်းလောက် ရောက်တယ်။ အဲဒီမှာ ဆရာမရှိတော့ဘူးဆိုတာ လက်မခံနိုင်သေးတဲ့ အန်တီ့ကိုကြည့်ရင်း ကျွန်တော်ပါ မျက်ရည်မဆည်နိုင်အောင် ဖြစ်ရတယ်။

ဆရာရေ ခုနောက်ပိုင်း မြန်မာပြည်မှာဖြစ်ပျက်နေတဲ့ အဖြစ်အပျက်တွေကိုကြည့်ရင်း ဆရာသာရှိရင် ဘယ်လိုမျိုး ဝေဖန်သုံးသပ်မှာပါလိမ့် လို့ ကျွန်တော် အမြဲတွေးမိတယ်။

ဆရာ မရှိတော့ ပြည်သူတွေဘက်က တစ်ယောက်လျော့တယ် လို့ ခံစားရတယ်။ ဆရာက ပြည်သူတွေဘက်ကနေ အမြဲတမ်း ရပ်တည်ခဲ့တဲ့ သတင်းစာဆရာတစ်ယောက် ဖြစ်ခဲ့တာလေ။

ဩဂုတ်လမှာ သေမင်းက အကောင်းကြိုက်လွန်းတယ် လို့ သူများတွေက ပြောကြတယ်။ ဖေ့စ်ဘွတ်ခ်မှာ၊ ဂျာနယ်စာမျက်နှာတွေမှာ ဩဂုတ်လက ဝမ်းနည်းကြောင်း[illegible] အထပ်ထပ်နဲ့ပါ ဆရာ။ ဩဂုတ်တစ္ဆေက ပြည်သူအများရဲ့ မျက်ရည်တွေကို သောက်[illegible] လူမုန်းများလို့ သူ့ရဲ့ ဩဂုတ်က အဆုံးသတ်မလှခဲ့ပါဘူး ဆရာ။

ကျွန်တော့်ရဲ့ ဖေ့စ်ဘွတ်ခ် Close Friends List ထဲ လူနှစ်ဦးရှိတဲ့[illegible] တစ်ဦးက ဆရာပါ။ ဆရာ့ရဲ့ ပြောချင်လွန်းလို့ကဗျာကို ဖေ့စ်ဘွတ်ခ်မှာတင်[illegible] ကျွန်တော့်ကို သတိတရနဲ့ tag ပေးခဲ့တယ်။ ဆရာနဲ့တွေ့ရင် 'သမီးကို ဆရာ tag ပေး[illegible] ဆောင်းပါးဖတ်ဖြစ်လား' လို့ မေးတတ်ပါတယ်။

ခုတော့ ဆရာ့ရဲ့ ဖေ့စ်ဘွတ်ခ်အကောင့်လေးက active မဖြစ်တာကြာ[illegible] ကျွန်တော့်ရဲ့ Close Friends List ထဲမှာ ဆရာရှိနေတုန်းပဲ။ ဒီထဲမှာမှမဟုတ်ဘူး ဆရာ[illegible] ကျွန်တော်တို့ရင်ထဲမှာ ဘယ်တော့မှ မမေ့နိုင်တဲ့ လေးစားချစ်ခင်ရတဲ့ဆရာ[illegible] တစ်သက်လုံးတည်ရှိနေမှာပါ။ ကျွန်တော်တို့ရင်ထဲမှာ ဆရာ မသေဆုံးခဲ့ပါဘူး ဆရာ။ [illegible] ပဲ ဆရာ့ရဲ့ စာဖတ်ပရိသတ်တွေရင်ထဲမှာ၊ ဆရာ့ရဲ့ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက် မီဒီယာသမား[illegible] ရင်ထဲမှာ၊ သတင်းမီဒီယာလောကထဲက ဆရာ့ရဲ့ တပည့်တွေရင်ထဲမှာ ဆရာက [illegible] ရှင်သန်နေမှာပါ။

ကျွန်တော်တို့ လွမ်းနေရဦးမှာပါ ဆရာ—

....

....

....

ကျော်[illegible]

●

လေးစားရတဲ့ မြွတ်ဆရာ မောင်ဝံသ

ဖြူမေခင်

ကျွန်မဘဝမှာ ငယ်စဉ်ကတည်းက မြွတ်ဆရာပေါင်းများစွာကို တွေ့ကြုံဖူးခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီမြွတ်ဆရာတွေထဲကမှ ဆရာမောင်ဝံသဆိုတဲ့ ကျေးဇူးရှင်ဆရာအကြောင်းကို လေးစားအမှတ်ရစွာဖြင့် ပြောပြချင်ပါတယ်။

ကျွန်မဟာ ဆရာနေထိုင်ခဲ့တဲ့ ၃၃ လမ်းမှာ နေတဲ့သူ တစ်ယောက်ပါ။ တစ်လမ်းတည်းနေတဲ့သူဆိုတော့ ဆရာ့ကို တွေ့လိုက်တိုင်း မနက်တိုင်း သူ့ကားလေးကို ကိုယ်တိုင်သန့်ရှင်းရေး လုပ်နေတတ်တာရယ်၊ ပြီးရင် ဆရာ့မြေးလေးကို ချိုပိုးထိန်းနေတာ မျိုးတွေက အမြဲလိုလိုတွေ့နေဖြစ်တဲ့ ဆရာ့ပုံရိပ်တွေပေါ့။ ကျွန်မနဲ့ ဆရာတို့မိသားစုကို ပိုပြီးရင်းနှီးသွားစေတဲ့အကြောင်းကတော့ ဆရာ့သမီး မလွှတ်လပ်စိုးကြောင့်ပါ။ ဆရာ့သမီးလတ် ကျေးဇူးနဲ့ ကျွန်မက သရဖူမဂ္ဂဇင်းက ဆရာ ကိုရဲ၊ ဆရာမ နန်းအိအိဇာတို့ဆီမှာ အလုပ်ဝင်ဖြစ်ခဲ့တယ်။ အဲလို စာပေလောကထဲကို အလုပ်စဝင်ဖြစ်ကတည်းက ဆရာက ကျွန်မကိုတွေ့တိုင်း သတင်းသမားဖြစ်အောင် ကြိုးစားဖို့ တိုက်တွန်းခဲ့တဲ့သူပါ။ ကျွန်မက အလုပ်ထဲက အတွေ့အကြုံတွေ ပြောပြတိုင်း မငြီးမငြူ နားထောင်ပေးခဲ့တာလည်း ဆရာနဲ့ ဆရာ့သမီးမလတ်ပါ။ ကျွန်မ အမြဲအမှတ်ရနေတာက ဆရာက ဆရာကြီး ဒေါက်တာ ခင်မောင်ညိုနဲ့ ကျွန်မကို မိတ်ဆက်ပေးတဲ့အချိန်ပါ။ 'သဲသဲက သရဖူမဂ္ဂဇင်းမှာ လုပ်နေတာ။ သူက နောက်ဆို သတင်းထောက် ဖြစ်တော့မှာ' ဆိုပြီးတော့ပေါ့။ အဲဒီအချိန်ကတည်းက ကျွန်မကို ဆရာက သတင်းသမားကောင်း တစ်ယောက် ဖြစ်စေချင်ခဲ့တာပါ။

ကျွန်မ သရဖူမဂ္ဂဇင်းကနေ ကျန်းမာရေးကြောင့် အလုပ်နားလိုက်တဲ့အချိန်မှာ ဆရာတို့ အိမ်နဲ့ အသွားအလာ မပျက်ခဲ့ပါဘူး။ ကျွန်မနေကောင်းသွားတော့ ဆရာက 'သမီးရေ ဆရာ သတင်းစာပညာ သင်တန်းကျောင်းလေး လုပ်တယ်။ သမီး ဆရာ့သင်တန်းမှာ သင်တန်းအတွင်းရေးမှူး အလုပ်လုပ်နိုင်မလား' ဆိုတော့ ကျွန်မပျော်ရွှင်စွာနဲ့ 'လုပ်ပါ့မယ်' ဆိုပြီး ဆရာ့ရဲ့ Center For Myanmar Media Development Journalism School (CMMD) သင်တန်းကျောင်းမှာ လုပ်ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ ဆရာ့သင်တန်းမှာ

သင်တန်းအတွင်း ရေးမှူး လုပ်တော့မှ ဆရာ့ရဲ့ အလုပ်လုပ်နိုင်မှု စွမ်းရည်၊ တပည့်တွေ
အပေါ်မှာ ထားတဲ့ မေတ္တာစေတနာတွေကို ပိုပြီး သိရှိခံစားခဲ့ရပါတယ်။

ဆရာက သတင်းစာပညာ သင်တန်းကျောင်းကို သိပ်သံယောဇဉ်ကြီးတယ်
ဆရာ့မှာ အလုပ်တွေ ဘယ်လောက်များများ သင်တန်းကို ပုံမှန်ရောက်အောင် လာပြီး
ပေးတယ်။ တပည့်တွေ ဘာလိုအပ်မလဲဆိုတာ အမြဲတမ်း အကဲခတ် စောင့်ကြည့်ပေးတယ်
သင်တန်းအပေါ် ဆရာဘယ်လောက်ထိ အလေးထားလဲဆိုတာ သိသာစေတဲ့ အချက်တွေ
ထဲက အသေးအမွှားတစ်ခုကိုပဲ ထုတ်ပြရမယ်ဆိုရင် ကျွန်မတို့ သင်တန်းတည်ရှိ
ဆိပ်ကမ်းသာလမ်း အလယ်ဘလောက်အခန်းက ရေတင်ဖို့ဆိုရင် မနက် ၃ နာရီ နဲ့
နာရီကြားမှသာ ရေစက်မောင်းပြီး တင်လို့ ရပါတယ်။ ဆရာက အဲဒီမနက် ဝေလီဝေလင်း
အချိန်မှာ ၃၃ လမ်းကနေ ဆိပ်ကမ်းသာလမ်းကို သွားသွားပြီး ရေတင်ပေးပါတယ်။ ဘယ်
တပည့်ကိုမှ လာလုပ်ပေးပါဆိုပြီး အကူအညီမတောင်းဖူးဘူး။ ဘာအလုပ်ဖြစ်ဖြစ် ဆရာက
ကိုယ်တိုင် လုပ်တယ်။ ဆရာ့မှာ စာရေးချိန်တွေ အလုပ်လုပ်ချိန်တွေနဲ့ ပြည့်နေတာ
ဒါပေမယ့် ဆရာက ကျွန်မတို့ သင်တန်းအတွက် အစစအရာရာ လေးလေးနက်နက်
တန်ဖိုးထားပြီး သံယောဇဉ်ကြီးတဲ့သူပါ။ ဆရာ ဒီသင်တန်းလေးကို တကယ့်မေတ္တာစေတနာ
တွေကို အရင်းခံပြီး တန်ဖိုးထားဖွင့်ခဲ့တယ်ဆိုတာ ကျွန်မ အထူးပြောပြစရာ မလိုလော
အောင် တာဝန်ကျေခဲ့သူ တစ်ယောက်ပါ။ ဆရာက ကျွန်မတို့ကို သတင်းပညာပေးရုံ
ဘာသာပြန် သင်တန်းလေးကိုပါ လုပ်ပေးခဲ့ပါတယ်။ ဆရာ့မှာ သူများတွေလို အနားယူ
ရောရှိသေးရဲ့လား ဆိုတာ ကျွန်မတွေးမိပြီး ဆရာ့ကို မေးကြည့်တော့ ဆရာက 'တပည့်
တွေကို ဒီပညာတွေ ပေးနေတာ သူ့ဘဝရဲ့ အလုပ်ချင်ဆုံးအလုပ်တွေကို လုပ်နေရတာ
ပင်ပန်းတယ်ရယ်လို့ကို မရှိဘူး' တဲ့။ ဆရာ့ အတွင်းရေးမှူးဖြစ်လာတော့ ဆရာတစ်ယော
အလုပ်တွေဘယ်လောက် များတယ်၊ ဆရာ့အပေါ် ချစ်ခင်လေးစားတဲ့သူတွေ ဘယ်လော
များတယ်ဆိုတာ ပိုပြီး သိလာရတယ်။ ဆရာက သူတာဝန်ယူထားတဲ့ အလုပ်မှန်သမျှ
ပြီးဆုံးသည်အထိ အောက်ခြေသိမ်းကအစ လုပ်ပေးတတ်တဲ့သူတစ်ယောက်ပါ။

ကျွန်မသိတဲ့ ဆရာမောင်ဝံသက လောကမှာ ရှာမှရှားတဲ့ သတင်းစာဆရာ
စာရေးဆရာ တစ်ယောက်ပါ။ ကျွန်မ ဒီလိုပြောလို့ သူ့တပည့်မို့လို့ပြောတယ်လို့ မထင်
စေချင်ပါဘူး။ ဆရာမောင်ဝံသမှာ ဂုဏ်မနေ မာန်မာနဆိုတာမရှိဘူး။ မိသားစုနဲ့ တပည့်
တွေ မိတ်ဆွေတွေကို အမြဲတမ်း ပြုံးရွှင် ချိုသာစွာ ပြောဆိုဆက်ဆံတတ်တယ်။ ကျွန်မ
တစ်ဦးတည်း အနေနဲ့ ပြောရရင် ဆရာမောင်ဝံသတို့ မိသားစု ကျေးဇူးကြောင့်
ပညာဗဟုသုတတွေ တိုးခဲ့ရတယ်။ ကျွန်မရဲ့ ဘဝရပ်တည်မှုမှာ တန်ဖိုးရှိရှိနဲ့ ဂုဏ်သိက္ခာ
ရှိရှိနေနိုင်အောင် ဆရာက လမ်းပြပေးခဲ့တဲ့ သူတစ်ယောက်မို့ ဆရာ့ကျေးဇူးတွေ ကျွန်မ
အများကြီးပါ။ ပြောလို့ မကုန်နိုင်အောင် များလှပါတယ်။

ဆရာမောင်ဝံသရဲ့ တပည့်တစ်ယောက်ဖြစ်ခွင့်ရခဲ့တာ ကျွန်မ သိပ်ကံကောင်း
တယ်လို့ အမြဲတမ်း ဂုဏ်ယူနေပါတယ် ဆရာ။

အမှတ်ရစရာတွေထဲမှာ ဆရာနဲ့ ကျွန်မ ပွဲတစ်ခု သွားတိုင်း သွားတိုင်း ဆရာ့သမီးလားလို့ အမေးခံရတာပါ။ ဆရာက 'တပည့်ပါ' လို့ ပြောတာတောင် မေးတဲ့သူတွေက ဆရာ့သမီးဆို ယုံမယ်' လို့ ပြောတုန်းပါပဲ။ အခုလည်း မီဒီယာပွဲ တစ်ခုသွားတိုင်း၊ ဆရာမောင်ဝံသနဲ့ အမျိုးတော်လားလို့ အမေးခံရတိုင်း ဆရာ့မျက်နှာကို မြင်ယောင်မိရင်း ဆရာမောင်ဝံသရဲ့ တပည့် တစ်ယောက်ပါ' လို့ ဂုဏ်ယူဝံ့ကြွားစွာ ပြန်ဖြေခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်မ ဆရာ့တပည့်ဖြစ်ခွင့် ရခဲ့တဲ့အတွက်လည်း ဆရာ့ကို သိပ်ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။

ဆရာက ကျန်းမာရေးမကောင်းလို့ အနားယူမှုဖြစ်တော့မယ်ဆိုတာကို သင်တန်းသားတွေရှေ့မှာ သူ့အကြောင်းပြောနေတာ မဟုတ်တဲ့အတိုင်း ပြောပြခဲ့တဲ့ အချိန်ကဆို သောကမီးကို ကြံ့ကြံ့ခံပြီး တပည့်တွေရဲ့ စံပြပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်အဖြစ် ရပ်တည် ပြခဲ့တဲ့သူတစ်ယောက်အဖြစ် အံ့ဩ လေးစားမိပါတယ်။ အဲဒီနေ့ မနက်သင်တန်းချိန်မှာ ဆရာကသူ့မှာ ကင်ဆာရောဂါဖြစ်နေပြီလို့တော့ သိရတယ်။ ဒါပေမယ့် ထပ်ပြီး သေချာအောင်စစ်ဆေးပါဦးမယ်။ သေချာတယ်ဆိုရင်လည်း အချိန်ဘယ်လောက်ရရ သူလုပ်စရာ ရှိတာတွေကို လုပ်နိုင်သလောက် ဆက်ပြီး လုပ်သွားမယ်လို့ ပြောနေတဲ့ပုံစံကို ကျွန်မ ဘယ်တော့မှမေ့သလို တပည့်တွေအားလုံးလည်း မေ့ကြမှာ မဟုတ်ပါဘူး။

ဆရာက ကျွန်မကို သင်တန်းနဲ့ ပတ်သက်တာအားလုံးကို နေ့စဉ် အစီရင်ခံစာတင်ခိုင်းတတ်ပါတယ်။ ဒါမှ သင်တန်းအတွက် လိုအပ်တာတွေကို သူပိုပြီး ဖြည့်ဆည်းနိုင်မယ်လို့ အမြဲတမ်း ပြောလေ့ရှိပါတယ်။ သင်တန်းသားတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကျွန်မက လူငယ်ပီပီတိုင်သလို ပြောတာတွေကိုလည်း ဆရာက သည်းခံ ခွင့်လွှတ်စိတ် မွေးတတ်အောင်သမ်းညွှန်ပြသပေးခဲ့ပါတယ်။ ဆရာရဲ့ ကျန်းမာရေးအခြေအနေအရ လူများတဲ့နေရာတွေကိုသွားဖို့မသင့်လို့ ဆရာ့ဝန်က အိမ်မှာအနားယူဖို့မှာထားပေမယ့် တပည့်တွေ မိတ်ဆွေတွေက အိမ်အထိလာပြီး စကားပြောတဲ့အခါ ပျော်ရွှင်စွာ လက်ခံ စကားပြောပေးခဲ့တဲ့သူပါ။ ဆေးကုသနေတဲ့ ကာလတွေမှာ ဆရာ သင်တန်းကို မလာနိုင်ပေမယ့် သင်တန်းနဲ့အဆက်အသွယ် အပြတ်မခံခဲ့ပါဘူး။ ကျွန်မကို သင်တန်းအကြောင်း နေ့တိုင်းမေးတယ်။ နေမကောင်းတဲ့ကြားက သင်တန်းအပေါ် သံယောဇဉ်ကြီးစွာနဲ့ ဂရုစိုက်ပေးခဲ့ပါတယ်။ ဆရာသင်တန်းမလာနိုင်တော့တဲ့အချိန်မှာ ဆရာ့သမီး မလတ်က ဆရာ့တာဝန်တွေကိုယူပေးခဲ့ပါတယ်။ ဆရာ စင်ကာပူကို ဆေးကုဖို့ ထွက်သွားတော့ ကျွန်မကို သင်တန်းကိုဂရုစိုက်ဖို့နဲ့ မလတ်ကို သေချာဝိုင်းကူဖို့ အထပ်ထပ် မှာခဲ့ပါတယ်။

ဆရာနဲ့ပတ်သက်ပြီး အမှတ်ရနေတာ တစ်ခုရှိပါသေးတယ်။ (ဆရာ) ရန်ကုန်တင်တာနေရှင်နယ်ဟိုတယ်ဝင်းထဲက MCOC ဆေးခန်းမှာ ကီမိုစသွင်းတော့ ကျွန်မနဲ့သူငယ်ချင်းလည်းဖြစ်၊ ညီမလေးလိုလည်း ချစ်တဲ့ ဆရာ့တပည့် ကျော့ကေခိုင်တို့ အတူလိုက်စောင့်ပေးခဲ့တယ်။ အဲဒီဆေးခန်းက အဲကွန်းက သိပ်အေးတယ်။ ကျွန်မတို့နှစ်ယောက်ကို ဆရာနဲ့ အန်တီက သူတို့ရဲ့ အနွေးထည်တွေ ပေးဝတ်ထားခဲ့ရတယ်။ ကျွန်မတို့နှစ်ယောက်

က ဆရာတို့ကို ဂရုစိုက်ရမယ့်အစား ဆရာတို့က ပြန်ဂရုစိုက်နေရတယ်။ ဆရာ လိုအပ်တာလေးတွေ ဝိုင်းလုပ်ပေးရအောင် သွားခဲ့တဲ့ ကျွန်မတို့နှစ်ယောက်၊ နောက်ပိုင်း ပြိုင်တူ နေမကောင်းဖြစ်ခဲ့ကြပြီး နောက်တစ်ကြိမ် ကီမိုသွင်းရမယ့်နေ့မှာကျတော့ အစ်မ က 'သမီးတို့ အိမ်ပြန်နားကြ' လို့ ပြောခဲ့ရတဲ့အထိ အားကိုးရတဲ့သူတွေ ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ ဆရာက တပည့်တွေကိုလည်း သိပ်ငဲ့ညှာပေးတဲ့သူပါ။

ဆရာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကျွန်မနဲ့ သူငယ်ချင်းတွေကြားမှာ ပြောစရာအမှတ်တရ လေး နောက်တစ်ခုကလည်း ဆရာ ဆေးကုသမှု ခံယူနေစဉ် ကာလအတွင်းမှာပါပဲ။ ဆရာ့ အကြားအာရုံအတွက် ဟသ်ာဦးဆေးခန်းမှာ ဆေးခန်းသွားပြကြတဲ့နေ့ကပေါ့။ ဆေးခန်း နေရာက ကျဉ်းကျဉ်း၊ လူနာနဲ့ လူနာရှင်တွေက ခပ်များများ၊ ဆေးခန်းတစ်ခုလုံး ပြည့်ကျပ် လို့ပါ။ ဒီလိုနဲ့ ကျွန်မတို့ ဆရာတပည့်နှစ်ယောက် ဆရာ့အလှည့်မရောက်ခင် ဆေးခန်း အပြင်မှာ ထိုင်ပြီး သင်တန်းအကြောင်းတွေရော၊ တစ်ခြား ရောက်တတ်ရာရာလေးတွေ ပြောနေခဲ့ကြတယ်။ အဲဒီလိုပြောနေတုန်း ဆရာ့အလှည့်ရောက်ပြီ ဆိုတာနဲ့ ကျွန်မတို့ ဆရာတပည့်နှစ်ယောက် ဆေးခန်းထဲ ဝင်သွားကြတာပေါ့လေ။ ကျွန်မတို့ ဝင်သွားတော့ ဆရာဝန်အခန်းထဲမှာ လူနာ လေးငါးယောက်လောက် ရှိနေတယ်။ ဆရာဝန်နဲ့ ဆရာ စကားပြောနေတုန်းမှာ ကျွန်မခေါင်းထဲ နည်းနည်းနောက်လာတယ်။ ဒါနဲ့ အပြင်ထွက်ရ ကောင်းမလား စဉ်းစားနေတုန်း ရင်ဘတ်ထဲမှာ စူးစူးနစ်နစ်အောင့်လာတဲ့ ဝေဒနာ ခံစားလာရတယ်။ ကျွန်မ ဆရာ့ကို အားနာတာနဲ့ မပြောဘဲ ရသလောက်ဆက်နေကြည့် သေးတယ်။ ဘယ်လိုမှ မခံစားနိုင်တော့တဲ့အဆုံး ကားမောင်းပို့ပေးတဲ့ သူငယ်ချင်းကိုပြော ခေါ်မယ်ပေါ့ ဆိုပြီး ကျွန်မ အပြင်ထွက်ခဲ့ပါတယ်။ အပြင်ထွက်လိုက်တယ် ဆိုတာ မျက်လုံးထဲမှာ မည်းမှောင်ပြီး ဘာမှမသိလိုက်တော့ပဲ လဲကျသွားပြီဆိုတာ နောက်မှ သိလိုက်ရပါတယ်။ ကျွန်မ သတိရတော့ ဆေးခန်းရဲ့ ကုတင်ပေါ် ကျွန်မ ရောက်နေပြီ။ လူနာအဖြစ် လာပြတဲ့ ဆရာက လူနာစောင့်ဖြစ်တဲ့ သူ့တပည့် ကျွန်မကို စိုးရိမ်ပူပန်စွာ ဆရာဝန်တွေနဲ့ စကားပြောနေတဲ့ အနေအထားကို တွေ့လိုက်ရတာပါ။ အဲဒီအဖြစ်အပျက် လေးဟာ ဘာမှမဟုတ်ဘူးလို့ ထင်ရပေမယ့် ကျွန်မဘဝမှာရော ကျွန်မသူငယ်ချင်းတွေ ကြားမှာပါ ပြောစမှတ်လေး ဖြစ်ကျန်ခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်မတို့ ဆရာက တပည့်တွေအပေါ် ဘယ်လောက်သံယောဇဉ်ကြီးတယ်ဆိုတာ ဒီအဖြစ်အပျက်ကိုကြည့်ပြီး အားလုံးခံစားသိ ရမှာပါ။

တပည့်တစ်ယောက်အနေနဲ့ ဆရာ့အကြောင်း အမှတ်ရစရာတွေ အင်မတန် များပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကျွန်မက စာရေးမကောင်းတော့ ဆရာ့ကိုအားနာမိတယ်။ ဆရာ့တပည့်ရင်းတစ်ယောက်ဖြစ်ပြီး စာအရေးအသား မကောင်းဘူးဆိုတော့ ကျွန်မကို ကျွန်မ ရှက်မိတာ အမှန်ပါ။ ဆရာက ကျွန်မကို စာရေးဆရာမ သို့မဟုတ် သတင်းသမား ကောင်းတစ်ယောက် သိပ်ဖြစ်စေချင်ခဲ့တယ်။ ကျွန်မကို သင်တန်းမှာ သင်တန်းသားတွေနဲ့ အတူလိုက်တက်ပြီး စာပြန်သင်နိုင်တဲ့ အပိုင်းထိ တာဝန်ယူနိုင်အောင် ကြိုးစားစေချင်ခဲ့တယ်။

ဆရာက တပည့်တွေကို အများကြီး မျှော်လင့်ထားခဲ့တဲ့သူ တစ်ယောက်ပါ။ ကျွန်မကို အဲလို ဖြစ်စေချင်တဲ့အထဲမှာ ဆရာ့သမီးလတ်ဖြစ်တဲ့ မလတ်တစ်ယောက်လည်း အပါအဝင်ပါ။ ကျွန်မက နေ့စဉ် တွေ့လာသမျှကို မလတ်ဖြစ်စေ၊ ဆရာ့ကိုဖြစ်စေ ပြောပြလေ့ရှိတယ်။ အဲလိုတွေပြောပြတိုင်း ဆရာတို့သားအဖက ပြောချင်တာတွေကို စာနဲ့ချရေးတတ်တဲ့ အကျင့်ဖြစ်အောင် လုပ်ဖို့ အားပေးခဲ့ကြတယ်။ ကျွန်မမှာ ဒီလို ဆရာကောင်းတွေ ရှိခဲ့ပါရဲ့ နေရဲ့သားနဲ့ အခုချိန်ထိ ဘာမှမဖြစ်လာသေးပါဘူး။ အဲဒါကြောင့် တပည့်တစ်ယောက် အနေနဲ့ တာဝန် မကျေသေးသလို ခံစားရပါတယ်။ ဆရာ ကျွန်မတို့အနားမှာ မရှိတော့ သော်မယ့် ကျွန်မတို့ ရင်ထဲမှာ ဆရာ အမြဲတမ်း ရှိနေပါတယ်။ ကျွန်မ တာဝန်ကျေတဲ့ တပည့်တစ်ယောက် ဖြစ်ချင်ပါတယ်။

ဆရာ မရှိတော့တဲ့နောက် သင်တန်းမှာ အခက်အခဲလေးတွေ ကြုံရတိုင်း ဆရာ့ မျက်နှာကို ပြေးမြင်မိပါတယ်။ ဆရာသာရှိရင် ကျွန်မကို ဘယ်လိုတွေ ဆုံးမသွန်သင်ဦးမလဲ ဆိုပြီးတော့ပေါ့။ ကျွန်မတို့ ဆရာက တပည့်တွေအပေါ် နားလည် သည်းခံနိုင်တဲ့နေရာမှာ ပြည့်ပါ။ ကျွန်မတို့အတွက်တော့ ဆရာက စံပြပုဂ္ဂိုလ်ပါ။ ဘယ်တော့ဖြစ်ဖြစ် ပြုံးပြုံးရွှင်ရွှင်နဲ့ တပည့်တွေ ဘာဖြစ်ချင်လဲ စဉ်းစားပေးပြီး လိုအပ်တာကို ပံ့ပိုးပေးဖို့သာ အမြဲတွေးနေ ခဲ့တဲ့ ဆရာတစ်ယောက်ပါ။

ကျွန်မကို အခုလို ဆရာ့ တစ်နှစ်ပြည့် အထိမ်းအမှတ်စာအုပ်မှာ စာရေးဖို့ အခွင့်အရေးပေးခဲ့တဲ့ ဆရာ့မိသားစုအားလုံးကို အထူးကျေးဇူးတင်မိပါတယ်။ ကျွန်မလို သာမန်တပည့်တစ်ယောက်ကို စာရေးဖို့ လမ်းစတစ်ခု ချပေးတယ်လို့ ခံယူပါတယ်။ ဆရာမရှိတော့ပေမယ့် ဆရာ့မိသားစုက ကျွန်မကို ဒီစာအုပ်လေးမှာ ပါဝင်ရေးသားခွင့်ပြုပေး တာကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် ဆရာတို့မိသားစုရဲ့ မေတ္တာစေတနာကို ကျွန်မ ပိုပြီး ခံစားနားလည်ခဲ့ရပါတယ်။

ကျွန်မတို့မှာ ဆရာမရှိတော့ပေမယ့် ဆရာကတော်ရှိပါသေးတယ်။ ဆရာ့ကိုယ်စား အန်တီ့ရဲ့ မေတ္တာစေတနာကို ကျွန်မတို့ တပည့်တွေ ဆက်လက်ခံယူခွင့်ရခဲ့တာဟာလည်း သိပ်ကောင်းပါတယ်။ အန်တီကလည်း ဆရာရှိစဉ်ကတည်းက ဆရာ့ပါရမီဖြည့်ဖက် သစ္စာနဲ့ ကျွန်မတို့တပည့်တွေအပေါ် ဆုံးမသွန်သင်လမ်းပြပေးတတ်တဲ့သူတစ်ယောက် ပါ။ တစ်ခါတလေလည်း အန်တီက ကျွန်မကို စက်ကတ်ကြေးဆိုပြီး ကျီစယ်ကာခေါ်လေ့ ရှိတယ်။

ဩဂုတ်လ (၁၁) ရက်နေ့ မနက် ၄ နာရီခွဲလောက်မှာ ကျွန်မအိပ်ပျော်နေတုန်း ဆရာဆေးရုံက ဆင်းလာပြီ ဆိုပြီး အထုပ်အပိုးကိုယ်စီနဲ့ ၃၃ လမ်းအိမ်ကို ပြန်လာပြီ ဆိုတဲ့အခါ ကျွန်မ ဝရုန်းသုန်းကား ထထိုင်မိတယ်။ တကယ်တော့ အဲဒါဟာ အိပ်မက် ဖြစ်နေခဲ့တယ်။ ကျွန်မပြန်အိပ်မရတာနဲ့ ထိုင်ပြီး 'ဆရာ အခြေအနေကောင်းပါစေ'လို့ ဆုတောင်းနေတုန်း သိပ်မကြာခင်မှာပဲ 'ဆရာ ဆုံးပြီ' ဆိုတဲ့ ဖုန်းကို လက်ခံရရှိခဲ့ရပါတယ်။

ကျွန်မတို့ အားလုံးကို ဆရာစိတ်ချစွာနဲ့ ထားခဲ့ပါပြီ။ ဖုန်းရရပြီးချင်း ဆရာရှိရာ [illegible] ဆေးရုံကို ပြေးသွားခဲ့ပါတယ်။ ဆရာ့ကို ဂါရဝပြု နှုတ်ဆက် ကန်တော့ချင်စိတ် [illegible] အပြည့်နဲ့ပေါ့။

ကျွန်မဘဝမှာ ဆရာနဲ့ အန်တီတို့က တကယ့်မြတ်ဆရာကောင်းတွေပါ။ [illegible] ဒီစာနဲ့အတူ ဆရာ့ကို ရှိသေစွာ ကန်တော့လိုက်ပါတယ်။ ဆရာ့ကို ကျွန်မ [illegible] အမှတ်ရ လေးစားနေမှာပါ။ ဆရာ့တပည့်တွေအားလုံးရဲ့ ရင်ထဲမှာ ဆရာက [illegible] ရှင်သန်နေပါတယ်။ ဆရာ့အဆုံးအမတွေ ဆရာ့လမ်းညွှန်ပေးခဲ့တာတွေကို သမီး [illegible] သတိရ လိုက်နာနေပါ့မယ်။ ဆရာတန်ဖိုးထားတဲ့ CMMD Journalsim [illegible] သတင်းစာပညာ သင်တန်းကျောင်းကို သမီးတို့ ဆက်လက် တန်ဖိုးထား ထိန်းသိမ်းသွား[illegible] ဆရာ။ ဒီအတွက် ဆရာ စိတ်ချယုံကြည်နေမယ်လို့လည်း မျှော်လင့်ပါတယ်။ [illegible] အမြဲတမ်း ရိုသေလေးစား သတိရနေပြီး ဆရာဖြစ်စေချင်တဲ့ တပည့်ကောင်းတစ်ယောက် [illegible] မြင်စေရပါမယ်လို့ ပြောချင်ပါတယ်ဆရာ။

ဆရာမောင်ဝံသရဲ့ တပည့်ဖြစ်ခွင့်ရခဲ့[illegible]
ထာဝရဂုဏ်ယူ[illegible]
တပည့်ကြီး သဲသဲ (စ) မြ[illegible]

●

'ဗိုလ်တထောင်သတင်းစာ'၊ 'သတင်းထူး'၊ 'ဘက်စုံဂျာနယ်' မှသည် 'အတွေးအမြင်'ဆီသို့ (ဆရာမောင်ဝံသသို့ အမှတ်တရ)

ကျော်တင့်ဝင်း

ကျွန်တော် ၁၀ တန်းအောင်တော့ ၁၉၈၀။ အဖေက ဗိုလ်တထောင်သတင်းစာ ပုံနှိပ်ဌာန အခန်းမှူး(စာစီ)။ အဲဒီတုန်းက ၁၀ တန်းအောင်တဲ့သူ ရှားတဲ့အချိန်။

အဖေက သတင်းစာတိုက်မှာ အလုပ်လုပ်ရင်း သားဖြစ်သူပညာရေးအတွက် သူ့ဆရာတွေဖြစ်တဲ့ အယ်ဒီတာအဖွဲ့ဝင်တွေနဲ့ တိုင်ပင်ဖြစ်တယ်။

အဲဒီအချိန် ဗိုလ်တထောင်သတင်းစာတိုက်မှာ အယ်ဒီတာချုပ်က ဇာတိပွိုလ် မောင်သိန်း၊ ဒုတိယအယ်ဒီတာချုပ်က အန်ကယ်ဦးအောင်ညွန့်(ငှက်ကျား) အယ်ဒီတာအဖွဲ့မှာ ဦးသန်းမြင့်၊ ဦးစိန်လှဦး၊ ဦးစိုးသိမ်း(မောင်ဝံသ)၊ ဦးအုန်းကြိုင်(အောင်ဝင့်)၊ ဦးအုန်းကြိုင်(မြေနီကုန်းဖိုးလုံး)၊ ဒေါ်ခင်အေးကြူ၊ သတင်းထောက်ချုပ် ဦးသန်း(ဗိုလ်ချုပ်ကိုလုပ်ကြံမှုမှာ မသေဘဲ ကျန်ခဲ့တဲ့ သတင်းထောက်)တို့ရှိကြတယ်။

အဲဒီမှာ အဖေ့ကို အကြံပေးတာက ဦးစိုးသိမ်း (မောင်ဝံသ)။ 'ကိုတင်ဝင်း ခင်ဗျားသားကို စာပေးစာယူမတက်ခိုင်းနဲ့၊ ဒေသကောလိပ်တက်ခိုင်း။ ပြီးရင် အလုပ်သွင်းလိုက်ဗျာ။ သူ့လစာနဲ့သူ ကျောင်းတက်ပါစေ' ဆိုပြီး ပြောတယ်။ ကျန်တဲ့သူတွေကလည်း အယ်ဒီတာအဖွဲ့မှာ အဲဒီတုန်းက လက်တိုလက်တောင်းခိုင်းစရာ ရုံးအကူမရှိ။ အဲဒါနဲ့ပဲ ကျွန်တော်ဟာ ဒေသကောလိပ်တက်ပြီး ဗိုလ်တထောင်သတင်းစာ အယ်ဒီတာဌာနမှာ ၁၉၈၀၊ ဒီဇင်ဘာလ လဆန်းမှာစပြီး အလုပ်ဝင်ခဲ့ပါတယ်။

အယ်ဒီတာအဖွဲ့ ရုံးအကူပေါ့ဗျာ။ ကျောင်းက မနက် ၇း၃၀ ကနေ လက်တွေ့ရှိရင် ညနေ ၃း၀၀ နာရီလောက်အထိ တက်ရတယ်။ ကျောင်းကနေ အလုပ်ကို တန်းလာရတယ်။

အလုပ်ချိန်က ညနေကနေ ညပိုင်းသတင်းစာထွက်တဲ့အချိန်ထိပဲ။ သတင်းစာက အစောဆုံး ညသန်းခေါင် ၂ နာရီလောက်မှ စရိုက်တာ။

အယ်ဒီတာဌာနမှာ တစ်နိုင်ငံလုံးက ရောက်လာတဲ့သတင်းတွေကို မှတ်တမ်းစာအုပ်ထဲ စာရင်းသွင်းပြီး အယ်ဒီတာအဖွဲ့ကို တင်ရတယ်။ ဆောင်းပါးတွေဆိုရင်လည်း မှတ်ပုံတင် စာရင်းသွင်းပြီး ဆောင်းပါးအယ်ဒီတာ ဦးသန်းမြင့်ဆီ တင်ရတယ်။ နေ့စဉ်သတင်းစာက နားရက်မရှိဘဲ လုပ်ရတယ်။ တစ်ပတ်တစ်ရက် တနင်္ဂနွေနားရက်ရတယ်။ အလှည့်ကျ နားတာပါ။ ကျွန်တော်နဲ့တွဲလုပ်ရတာက ကိုပါစီဆိုတဲ့ အစ်ကိုတစ်ယောက်လို ခင်မင်ရသူပါ။

နေ့စဉ် မြန်မာ့သတင်းစဉ် အင်္ဂလိပ်/မြန်မာမှာ နံနက် ၉ နာရီ၊ နေ့လယ် ၁၂ နာရီ၊ ညနေ ၃ နာရီ၊ ညနေ ၅ နာရီကနေ နောက်ဆုံး သတင်းပိတ်ချိန် ၁၀ နာရီအထိ ၄၃ လမ်းကနေ ဝန်ကြီးများရုံးရှေ့ကိုသွားပြီး သတင်းယူရတာ ကျွန်တော့်တာဝန်ပါ။

ဒီတာဝန်တွေမကဘဲ အယ်ဒီတာတွေရဲ့ စာတိုလေးနဲ့ ၄၂ လမ်းက စားဖော်ဆိုင်က ဘီအီးအရက်ဝယ်ပေးရတာကလည်း အမှတ်တရပါပဲ။

ကျောင်းလည်းတက်၊ သတင်းစာတိုက် အလုပ်လည်းလုပ်ရတော့ အိမ်ကို တစ်လတစ်ကြိမ်လောက်ပဲ ပြန်ဖြစ်ပါတယ်။ တစ်ခါတလေဆို မပြန်ဖြစ်တာ များပါတယ်။

နေ့ အယ်ဒီတာတွေက ဦးသန်းမြင့်နဲ့ ဦးစိန်လှဦးတို့ အထိုင်များပြီး ညပိုင်းအယ်ဒီတာတွေက ဦးစိုးသိမ်းနဲ့ ဦးအုန်းကြိုင်(အောင်ဝင့်)တို့ တာဝန်ယူကြတာ များပါတယ်။ ကျွန်တော်က ညပိုင်းအယ်ဒီတာတွေနဲ့ အလုပ်လုပ်ရတော့ ဦးစိုးသိမ်းတို့နဲ့ ပိုအတွေ့များ ပိုအတွဲများတယ်။

သူတို့နဲ့ ဆက်နွယ်ပြီး ဗိုလ်တထောင်သတင်းစာကို အပျင်းပြေလာလည်တတ်တဲ့ ဆရာ မောင်သိန်းညွှန့်(ကော့ကရိတ်)၊ ဆရာမောင်စင်ကြယ်၊ ဆရာဇဝန၊ အယ်ဒီတာချုပ်ဟောင်း ဗိုလ်ထိန်လင်း၊ ဆရာဒယ်နီယယ်အောင်ဝင်းတို့နဲ့ တွေ့ဆုံပြီး သူတို့ရဲ့ပြောဆိုတာတွေကို လူငယ်တစ်ယောက်အနေနဲ့ အတုယူစရာ မှတ်သားစရာတွေ အလွန်များပါတယ်။

၁၉၈၁ နှောင်းပိုင်းကာလ ထောက်လှမ်းရေး ဗိုလ်မှူးချုပ်တင်ဦးကို တာဝန်က အနားပေးတဲ့သတင်း ဖော်ပြတဲ့ည ၈း၃၀ လောက်မှာ မှတ်မှတ်ရရ အဖြစ်အပျက်တစ်ခုပါ။ ကျွန်တော်က ဆရာဦးစိုးသိမ်း(မောင်ဝံသ)နားမှာ ဓာတ်ပုံကို စာဖောင်ထဲထည့်ဖို့ ဒန်ပီတိုင်းပေးနေချိန် ဆရာဒေါက်တာတင်ထွန်းဦး ကျန်းမာရေးစာအုပ်လေး (၂)အုပ်ကို သူ့ကျန်းမာရေးဆောင်းပါး သတင်းစာထဲထည့်ဖို့ ဆရာဦးစိုးသိမ်းဆီ စကားလာပြောတာ အမှတ်တရပါ။ ဆရာကလည်း ဒေါက်တာတင်ထွန်းဦးရဲ့ ကျန်းမာရေး ပညာပေးဆောင်းပါးတွေကို သတင်းစာမှာ ဖော်ပြပေးခဲ့ပါတယ်။

သတင်းစာတိုက်မှာ ညအလုပ်ခဏနားချိန် ၉ နာရီလောက်ကျမှ ညစာထမင်းစားရပါတယ်။ ဆရာ့ရဲ့ဇနီး မြမြင့်ထည့်ပေးလိုက်တဲ့ ထမင်းနဲ့ဟင်းကို မတင်းတိမ်နိုင်တဲ့ ဦး

အတွက် အယ်ဒီတာဌာန မီးဖိုချောင်မှာ နေ့စဉ် ပဲဟင်း၊ ဝက်သားဟင်း တစ်မျိုးမျိုးကို ငွေပေးပြီး ချက်ခိုင်းတာ အမှတ်ရစရာပါ။ သူ့တစ်ယောက်အတွက် မဟုတ်ဘဲ ညပိုင်း အယ်ဒီတာ ဌာနဝန်ထမ်းတွေ ၄-၅ ဦးလောက် ဝိုင်းစားကြတာပါ။

ဦးလေးက အဲဒီအချိန်မှာ နိုင်ငံရေးစာအုပ်တွေနဲ့ အောင်မြင်နေတဲ့ ဘာသာပြန်စာရေးဆရာတစ်ယောက် ဖြစ်နေပါပြီ။ သူက သတင်းစာအယ်ဒီတာ ဘဝကို ခုံမင်သလို သမိုင်း ဒေါက်တာတစ်ယောက်လည်း ဖြစ်ချင်ခဲ့သူပါ။ ဦးလေးက သမိုင်းနဲ့ ဘွဲ့ရပြီး အစ်မမြင့်က ဒဿနိကနဲ့ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်က ဘွဲ့ရခဲ့တာပါ။

ကျွန်တော့်ကို သူက ဆုံးမတဲ့ ဆုံးမစကားတစ်ခု ရှိပါတယ်။ ကျွန်တော့်ကို သတင်းစာတိုက် ဝန်ထမ်းအားလုံးက ကေတီလို့ ခေါ်ပါတယ်။

'မင်းဟာ သမ္မတ မဖြစ်ပေမယ့် မင်းမှာ သမ္မတရဲ့ အရည်အချင်းတော့ ရှိအောင် ...ပ်ထားရမယ်တဲ့'

'တာဝန်ပေးလာရင် ပေးလာတဲ့တာဝန်ကို ကျေပွန်စွာ ထမ်းဆောင်ရမှာ မင်းရဲ့ တာဝန်' လို့ အမြဲပြောပါတယ်။

တက္ကသိုလ်ဆရာဘဝထက် သတင်းစာဆရာဘဝကို ခုံမင်ဖို့ တိုက်တွန်းခဲ့တာလည်း ဦးလေးပါပဲ။

ဦးလေးနဲ့ကျွန်တော် အကြိုက်ချင်းတူတာတစ်ခုက စာရေးဆရာတွေပါ။ ဆရာကြီး ရွှေဥဒေါင်း၊ ဆရာဦးသိန်းဖေမြင့်၊ ဆရာမြသန်းတင့်၊ ဂျာနယ်ကျော်ဦးချစ်မောင်၊ ဂျာနယ်ကျော်မမလေး၊ ဒဂုန်နတ်ရှင်တို့ကို အကြိုက်ချင်းတူပါတယ်။

အယ်ဒီတာချုပ်ရုံးခန်းထဲမှာရှိတဲ့ စာအုပ်ဗီရို လေးလုံးထဲက စာအုပ်တွေဟာ ဦးလေးရဲ့ လမ်းညွှန်မှုနဲ့ အားလုံးဖတ်ပြီးခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီကမှ စာရေးဆရာ ဘဝအစက ...်တထောင်သတင်းစာကနေ စခဲ့တာပါ။ ကျော်တင့်ဝင်းဆိုတဲ့ ကလောင်နာမည်ကို ဘဘဦးသိန်းနဲ့ ဦးလေးက တိုင်ပင်ပြီး ပေးခဲ့တာပါ။

(ဝဲမှယာ)
ကျော်တင့်ဝင်း
ချမ်းသာစိုး
မောင်ဝံသ
နောင်နောင်စိုး

သတင်းစာတိုက်မှာ အယ်ဒီတာအဖွဲ့ စာရေးလုပ်ရင်း ဆောင်းပါးရေးနည်း၊ သတင်း တည်းဖြတ်နည်း၊ ဓာတ်ပုံတည်းဖြတ်နည်းတွေကို လက်တွေ့သင်ပေးခဲ့တဲ့ ဆရာတစ်ဆူ နောက်ပိုင်းမှာ ဆရာမအားလို့ရှိရင် တနင်္ဂနွေလို အရေးမကြီးတဲ့နေ့တွေမှာ သတင်း စာရွေ့ဖုံး၊ ကျောဖုံး စာမျက်နှာဖွဲ့တာ သတင်းခေါင်းစည်းတပ်တာတွေကို ကျွန်တော့်ကို ယောက်တည်း လုပ်နိုင်းပြီး ဘေးကနေ လိုတာကို ထောက်ပြခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီတုန်းက နယ် မြေသတင်းထောက်တွေဆီက သတင်းတွေဟာ ညနေမှ ရောက်လာတာပါ။ ဘယ်သတင်း က ထည့်သင့်တယ်၊ ဘယ်သတင်းက မထည့်သင့်ဘူးဆိုတာကအစ သင်ပေးခဲ့တာ သတင်းထောက်တွေရဲ့ အမူအကျင့်စရိုက်တွေကိုပါ လေ့လာဖို့ သင်ပေးခဲ့တာပါ။

၁၉၈၄ မှာ ဦးလေးဟာ သူ့သူငယ်ချင်း မြန်မာ့သတင်းစဉ် အယ်ဒီတာ ကိုသောင်းမြင့်၊ ပါတီဌာနချုပ်က ကိုမြင့်ဦးတို့နဲ့ 'အတွေးအမြင်'စာစောင် စထုတ်ပါတယ်။ အဲဒီမတိုင်ခင်မှာ 'လူချွန်လူမွန်' ဆိုတဲ့ လူငယ်ဆိုင်ရာ ပညာပေးစာအုပ်လေးလည်း ထုတ် ပါတယ်။ အကြောင်းကြောင်းကြောင့် ဆက်မထုတ်ဖြစ်ခဲ့ပါဘူး။ 'အတွေးအမြင်' စာစောင် အမှတ်-၁ ဟာ စထုတ်တာနဲ့ပဲ ကုန်သွားပါတယ်။ နောက်တစ်ကြိမ်ပြန်ရိုက်ရတဲ့ အထိ အောင်မြင်ခဲ့ပါတယ်။ အတွေးအခေါ်နဲ့ ပတ်သက်တဲ့ လူတွေရဲ့ အသိပညာကို အခြေခံ ထားပြီး ရေးတဲ့စာတွေကြောင့် ပညာတတ်လောကမှာ အောင်မြင်တဲ့ စာစောင်တစ်ခုအဖြစ် ယနေ့အထိ ရပ်တည်နေနိုင်တာပါ။

နောက်အမှတ်ရစရာတစ်ခု ရှိပါသေးတယ်။ ဗဟိုနိုင်ငံရေးတက္ကသိုလ် မင်္ဂလာဒုံ သဘောတရားရေးရာသင်တန်း တစ်လသွားတက်ရပါတယ်။ အဲဒီမှာ ဦးလေး အစား အမှတ်-၁ စစ်ဆေးရုံမှာ သုံး လေးရက် တက်လိုက်ရပါသေးတယ်။

နောက်အမှတ်ရစရာတစ်ခုက သမီးကြီးထိုက်ထိုက် ၁၀ တန်းအောင်တော့ အမှတ် ကောင်းတာနဲ့ မြန်မာပြည်မှာ ပထမဆုံးဖွင့်တဲ့ ကွန်ပျူတာတက္ကသိုလ် ပထမနှစ်သင်တန်း ဝင်ခွင့်ရပါတယ်။ ဦးလေးက ကားဆရာကိုတင်လှနဲ့ ကျွန်တော့်ကို လှိုင်နယ်မြေမှာရှိတဲ့ ကွန်ပျူတာတက္ကသိုလ်ကို လိုက်ပို့ခိုင်းပါတယ်။ ထိုက်ထိုက်နဲ့ သူ့သူငယ်ချင်းတစ်ယောက် လာပါတယ်။ သူ့သူငယ်ချင်းက ထိုက်ထိုက်ကို 'နင့်မောင်လေးလား' လို့မေးတော့ ထိုက်ထိုက် စိတ်ဆိုးတဲ့ပုံကို အခုထိ မျက်စိထဲက ဖျောက်လို့မရပါ။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ ကျွန်တော်က ထိုက်ထိုက်ထက် ၅ နှစ်၊ ၆ နှစ်လောက် အသက်ကြီးနေလို့ပါ။ ဦးလေး သမီးအလတ်၊ လတ်လတ်စိုးကို 'ကုလားမ'လို့ ခေါ်ပြီး စပါတယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ အစ်မမြင့်က သူ့ကို ဘားလမ်းက မွတ်စလင်ဆေးရုံမှာ မွေးလို့ မောင်နှမထဲမှာ အသားညိုလို့ ချစ်စနိုးနဲ့ စတာပါ။

ကျွန်တော် မြန်မာစာဘွဲ့ရတဲ့နှစ် ၁၉၈၅ မှာ ဦးလေးက အတွေးအမြင်စာစောင်ရဲ့ အချိန်ပိုင်း လ/ထ အယ်ဒီတာလုပ်ဖို့ ခေါ်ပါတယ်။ ကိုကောင်းမြင့်က မလုပ်တော့လို့ ဦးမြင့်ဦးတစ်ယောက်တည်းနဲ့ မနိုင်လို့ ဆိုပြီး ခေါ်ပါတယ်။ အဲဒီအချိန် ကျွန်တော့်မှာ သတင်းစာအလုပ်က တစ်ဖက်၊ အတွေးအမြင်စာစောင်က တစ်ဖက်၊ လုပ်သားကောလိပ်

အချိန်ပိုင်းနည်းပြအလုပ်က တစ်ဖက်နဲ့ အတော်ပင်ပန်းတဲ့ ကာလတွေပါပဲ။ ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော့်အတွက်တော့ ပညာယူစရာ ပညာရစရာတွေချည်းပါပဲ။ စာရေးဆရာကြီးတွေဆီ ..မူလိုက်တောင်းရတာ၊ စာပေစိစစ်ရေးသွားရတာ၊ စာပုံနှိပ်စက် ပရုဖတ်ရတာတွေနဲ့ အချိန်ပြည့်ပါပဲ။ နေ့ခင်းဘက် မြန်မာစာဂုဏ်ထူးတန်းလည်း ဆက်တက်နေလိုက်ပါသေးတယ်။

မှတ်မှတ်ရရ။ ပဲခူးကြခတ်ပိုင်းဆရာတော်ကြီးမွေးနေ့ကို ဆရာမကြီး ဒေါက်တာ ..တင်ဝင်း (ပညာရေးတက္ကသိုလ်) စီစဉ်ပေးတဲ့ သူ့အိမ်က ကားနဲ့ ဆရာကြီး ဒဂုန်နတ်ရှင်၊ ဆရာကြီးဦးသော်ဇင်၊ ဆရာကြီး ဦးဆန်းထွန်း(မန်းတက္ကသိုလ်)၊ အဆိုတော် ဒေါ်ရီရီသန့် ..တို့နဲ့အတူ ဆရာရယ်၊ ကျွန်တော်ရယ် ပဲခူးကို နေ့ချင်းပြန် သွားခဲ့တာကလည်း အမှတ်တရ ..ပါပဲ။

လန်ဒန်တက္ကသိုလ် မြန်မာစာပါမောက္ခ ဆရာကြီးဒေါက်တာလှဘေ 'အတွေးအမြင်' ..မှာ ဆောင်းပါးတွေ ရေးပါတယ်။ ဆရာကြီးရဲ့ထူးခြားချက်က စာရေးရင် ခဲတံနဲ့ ရေးတာ ..ပါပဲ။ ဆရာကြီးရဲ့ စာတွေ မရှင်းတာတွေ၊ ဘာတွေဆိုရင် ဦးလေးက ကျွန်တော့်ကိုပဲ ဆရာကြီးဆီ စာရေးခိုင်းတာပါ။ ဦးလေးက ဆရာကြီးဒေါက်တာလှဘေကို သူငယ်စဉ် အချိန်ကတည်းက ပညာကြောင့် လေးစားခဲ့တာလို့ ဆိုပါတယ်။

ဦးလေးကြည်ညိုတဲ့ နောက်တစ်ဦးက အဘ 'သခင်ဝတင်' ပါ။ ၃၃ လမ်းအိမ်ကို ..နက်ပိုင်း လမ်းလျှောက်လာရင်းနဲ့ သူ့စာမူလေး လာပေးရင်းနဲ့ ခင်မင်ခဲ့တာပါ။ သခင်ဝတင်အကြောင်း ဦးလေးက 'ရှာမှရှားတဲ့ နိုင်ငံရေးသမား'ဆိုတဲ့အမည်နဲ့ စာအုပ် ..ထုတ်ခဲ့ပါတယ်။ သခင်ဝတင်ဆီ စာမူသွားယူရတဲ့တာဝန်က ကျွန်တော့်တာဝန်ပါ။ ဆရာကြီးဆီသွားရင် မှတ်စုစာအုပ်နဲ့ ဘောပင်ပါရတယ်။ အချိန် (၂)နာရီ (၃)နာရီလောက် ..ပေးရပါတယ်။ လူကြီးတွေနဲ့တွေ့တိုင်း သူတို့ပြောစကားတွေဟာ ကျွန်တော်တို့ လူငယ်တွေ အတွက် မှတ်သားစရာတွေချည်းပါပဲ။

၁၉၈၇ ဇန်နဝါရီလမှာ 'သတင်းထူးဂျာနယ်' ထုတ်ပါတယ်။ စောင်ရေ ၃၀၀၀ တစ်ခါ ..ည်း ကုန်သွားပါတယ်။ အဲဒီမှာ ဆရာကြီးဦးမောင်မောင်တင် (မဟာဝိဇ္ဇာ)ရဲ့ 'ကျိုက်ထီးရိုး ..တီ ရောင်ခြည်တော် ကွန့်မြူးတယ်' ဆိုတဲ့ ဆောင်းပါးလေးကြောင့်ပါ ဆက်ထုတ်ခွင့် ..ရတော့ဘဲ ရပ်သွားပါတယ်။

အဲဒါနဲ့ စိတ်မလျှော့ဘဲ 'ဘက်စုံဂျာနယ်' အမည်နဲ့ ဆက်ထုတ်ဖြစ်ပါတယ်။ ပင်တိုင် ..ဆောင်းပါးရှင်တွေက ဆရာမောင်သော်က၊ မောင်သာနိုး၊ ဟံသာဝတီဦးဝင်းတင်၊ ဆရာ ..ဦးချို့ထွန်း၊ ဆရာမောင်ဝံသတို့ပါပဲ။ ကိုမြင့်ဦးက တစ်ခါတလေ ဝင်ရေးဖြစ်ပါတယ်။ ဘက်စုံ ..ဂျာနယ် အမှတ် (၁)မှာ ထူးခြားတာက ဆရာမောင်စွမ်းရည် ယူလာတဲ့ သတင်းလေးပါ။ ..ခု အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်ဥက္ကဋ္ဌ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် လန်ဒန်အောက်စ်ဖို့ ..တက္ကသိုလ်မှာ ဒီပလိုမာယူတဲ့ စာတမ်းငယ်စာအုပ်လေးပါ။ ဒေါ်စုက 'အောင်ဆန်း'ဆိုတဲ့ ..စာအုပ်နဲ့ ဘွဲ့ယူစာတမ်းရေးဖြစ်တာပါ။ အဲဒီအကြောင်းကို 'ဘက်စုံဂျာနယ်' မှာ ပထမဆုံး

ဖော်ပြခွင့်ပြုတာလည်း ဦးလေးပါပဲ။ 'ဘက်စုံဂျာနယ်' ဟာ အမှတ်စဉ် တော်တော်များများ ရောက်ပြီးကာမှ ဆက်မထုတ်နိုင်ဘဲ ရပ်ခဲ့ရတာ ဝမ်းနည်းစရာ ကောင်းလှပါတယ်။

ဦးလေးရဲ့ ၃၃ လမ်းအိမ်မှာ နေ့စဉ်နီးပါး လာပြီး စကားပြောတဲ့သူတွေက ဆရာ မောင်သော်က၊ ဆရာဦးသာနိုးတို့ပါ။ ဦးလေးရဲ့ တိုက်တွန်းမှုကြောင့် ဆရာ မောင်သော်က 'တိုက်ရေယာဉ် ၁၀၃' စာအုပ် ထွက်လာတာပါ။ နောင်မျိုးဆက်သစ် လူငယ်တွေအတွက် အတုယူစရာပါ။

အဲဒီမှာ တက္ကသိုလ်ဒဿနိကဗေဒဌာနက ဆရာဦးဆန်းလွင်ပါ။ သူ့ရဲ့ 'ရွှေ... တက် ဒဿန'ဆောင်းပါးကို အငြင်းအခုံဖြစ်ကြတာကနေ ဦးလေးကပဲ အတွေးအမြင်မှာ ဖော်ပြပေးခဲ့ပါတယ်။ ဒဿနိကဗေဒကပဲ ဆရာမကြီး ဒေါ်မေတင်ထွဋ်ရဲ့ 'ဖြစ်တည်... ဝါဒ'ဒဿန ဆောင်းပါးတွေဟာ အဲဒီခေတ် တက္ကသိုလ်လူငယ်တွေရဲ့ စာပေဝိုင်း... ဆွေးနွေးစရာတစ်ခု ဖြစ်ခဲ့ရပါတယ်။ ဆရာကြီးဦးတက်တိုးရဲ့ ပညာသင်ဘဝအတွေး... ဆောင်းပါးတွေဟာလည်း အတွေးအမြင်မှာ လစဉ်လိုလို ဖော်ပြခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီဆရာကြီးတွေ အားလုံးရဲ့ စာမူကို လိုက်ပြီး တောင်းရတဲ့အလုပ်က ကျွန်တော့်ရဲ့ ... ပါ။ စာမူတောင်းရင်းနဲ့ ဆရာကြီးတွေနဲ့ စကားပြောရတာ ကျွန်တော့်အတွက် ... မဖြတ်နိုင်တဲ့ ပညာတွေ ရခဲ့ပါတယ်။ သူတို့ရဲ့ဘဝ၊ အတွေးအခေါ်တွေ၊ လက်ရှိ... အပျက်တွေပေါ်မှာ ခံယူချက်၊ လူငယ်တစ်ယောက် ထားရှိရမယ့်စိတ်ဓာတ်တွေကို သင်... ခဲ့တာပါ။ ဒါကြောင့်လည်း ကျွန်တော်ဟာ ဒီနေ့အထိ ဘဝကို ကျေနပ်မှုရှိစွာနဲ့ ရုန်းကန်... သန်းနေခဲ့ရတာပါ။

ဦးလေးနဲ့အတူနေရင်း ၁၉၈၆ နောက်ပိုင်းမှာ ကျွန်တော်ဟာ ၃၃ လမ်းအိမ်... စားအိမ်၊ သောက်အိမ်လို ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ သတင်းစာတိုက်အလုပ်၊ ကျောင်းအလုပ်တို့... ပြီးရင် ကျန်တဲ့အချိန်တွေအားလုံး ဒေါင်းစာပေမှာပဲ အချိန်ကုန်ခဲ့တာပါ။ ဦးလေးတို့မိသား... ပဲခူးပြန်ပြီး အလှူလုပ်မယ်ဆိုလည်း အိမ်စောင့်က ပင်တိုင် ကျွန်တော်ပါ။ အစ်မမြင့်... ကိုရဲမြင့်က ၃၇ လမ်းက ကိုနေဝင်းရဲ့ ဘဝတက္ကသိုလ်စာအုပ်တိုက်မှာ မန်နေဂျာလုပ်... တော့ သူနဲ့ တော်တော်တွဲဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ ၁၉၈၈ အရေးအခင်းကာလမှာ ဗိုလ်တ... သတင်းစာအယ်ဒီတာချုပ်က ဗိုလ်မှူးမြသိန်းပါ။ သတင်းစာတိုက်ရှေ့ နံနက် ၇း၀၀ ... ရပ်နေရင်း စစ်တပ်က သေနတ်နဲ့ လှမ်းပစ်တော့ ရှောင်လိုက်တာ ရေမြောင်းထဲပြုတ်ကျ... တယ်။ သန့်ရှင်းရေး ကိုခင်မောင်လတ်ကို ထိသွားပါတယ်။ သတင်းစာတိုက်ပေါင်းစုံ ... ဖွဲ့တော့ ကျွန်တော်တို့ ဗိုလ်တထောင်က ဦးစိန်လှဦး၊ မောင်ဝံသ၊ ဦးအုန်းကြိုင်(အောင်... တို့ ခေါင်းဆောင် ပါဝင်လာကြပါတယ်။ ဆန္ဒပြကြတဲ့အခါ ဗိုလ်မှူးမြသိန်းလည်း ... ပါတယ်။

စစ်တပ်က အာဏာသိမ်းပြီးနောက်မှာ သတင်းစာတိုက်က ဆန္ဒပြသူ... ပင်စင်ပေးရာမှာ ဦးလေးလည်း ပါသွားပါတယ်။ နောက်တစ်ပတ်ခြားလောက်မှာ ကျွန်...

လည်း အလုပ်က အထုတ်ခံရပါတယ်။ ဒါနဲ့ပဲ ကျွန်တော်ဟာ 'အတွေးအမြင်' မှာ အချိန်ပြည့် အယ်ဒီတာအဖွဲ့ဝင်လုပ်နေခဲ့ပါတယ်။

၁၉၈၈ စစ်တပ်က အာဏာသိမ်းပြီးတဲ့နောက်တစ်နေ့မှာ ၃၃ လမ်း ဦးလေးအိမ်မှာ ဆရာမောင်စူးစမ်းက ဗိုလ်မှူးချုပ်အောင်ကြီး၊ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်၊ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးတင်ဦး တို့ (၃)ဦး ပူးပေါင်းပြီး ပါတီထောင်ဖို့ စာရေးပါတယ်။ အဲဒီစာကို ဦးလေးရဲ့ စားပွဲတင် လက်နှိပ်စက်လေးနဲ့ ကျွန်တော်က ရိုက်ပေးရတာပါ။ 'အောင်-စု-တင်'ဆိုတာတွေ၊ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်ဆိုတာတွေကို ဆရာမောင်စူးစမ်း နာမည်ပေးခဲ့တာပါ။ အဲဒါနဲ့ပဲ ဦးလေးဟာ NLD မှာ တတ်သိပညာရှင်အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ပါဝင်ခဲ့တာပါ။

၁၉၈၉ မှာ ဦးလေးဟာ သားနှစ်ယောက်ကို ပဲခူးပြန်ပြီး ရှင်ပြုပေးခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်လည်း အိမ်ထောင်ကျပြီး ပရိယတ္တိသာသနာ့တက္ကသိုလ်(ရန်ကုန်)မှာ ရုံးအုပ် (၁) နှစ် သွားလုပ်ပါတယ်။ ပြီးတော့ တက္ကသိုလ်ဆရာဘဝကို ပြန်လည်ဝင်ရောက်ရင်း ယနေ့အထိ မြန်မာစာသင်တဲ့ ဆရာဘဝနဲ့ ကျင်လည်နေခဲ့ပါတယ်။

ဦးလေးနဲ့မအားလို့ မတွေ့ဖြစ်ပေမယ့် တစ်နှစ်ကို ဝါဝင်တစ်ကြိမ်၊ ဝါထွက်တစ်ကြိမ် ပုံမှန်ကန်တော့ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော့်ဘဝအတွက်တော့ ဦးလေးဟာ သင်ဆရာ၊ မြင်ဆရာသာမက ကျေးဇူးဖခင်တစ်ဦးအဖြစ်ပါ သတ်မှတ်ခဲ့ပါတယ်။ ဦးလေးကွယ်လွန်သွားပေမယ့် စိတ်ထဲမှာ မနေ့တစ်နေ့ကလိုပါပဲ။

ဒါပေမဲ့ သင်္ခါရတရားကို မလွန်ဆန်နိုင်တာ လောကသဘာဝမို့ လက်ခံရတော့မှာ ပါ. . .။

ဦးလေးရဲ့တပည့်ချစ်
ကျော်တင့်ဝင်း

●

ပြောချင်လွန်းလို့ . . ဝေါမြို့ကလာခဲ့တဲ့ ကျွန်တော့်ဆရာမောင်ဝံသ

စော်ဝင်းစော်

၁၉၈၀ခုနှစ် ပတ်ဝန်းကျင်တွင် ဆရာမောင်ဝံသ၏ ဘာသာပြန် အဏ္ဍုပ္ပတ္တိစာအုပ်အချို့ကို ဖတ်မိ၍ ဘာသာပြန်စာရေးဆရာတစ်ဦးအဖြစ် လေးစားအားကျမိပါသည်။ ၁၉၈[illegible] ထိုအချိန်က နိုင်ငံပိုင် မြန်မာ့အလင်း သတင်းစာတိုက်၌ အလုပ်ဝင်ရောက်ခဲ့ပြီး သတင်းစာ လုပ်သားဘဝ ကျွန်တော်ရောက်ခဲ့ရသည်။ သတင်းစာတိုက်ချင်း မတူသော်လည်း ဗိုလ်ထောင်သတင်းစာတိုက်မှ စာတည်းတစ်ဦးဖြစ်သော ဆရာ့ကို ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်[illegible] ရှိခဲ့ပါသည်။

သို့သော် သတင်းစာတိုက်ချင်းက ကွဲ၊ အသက်အရွယ်က ဆယ်စုနှစ် နှစ်ခု[illegible] ကွာခြားခြင်းကြောင့် ၁၉၈၈ မတိုင်မီက ဆရာနှင့် ကျွန်တော်တို့ ထိတွေ့ဆက်ဆံမှု [illegible] ဤနေရာတွင် ၁၉၈၈ ခုနှစ် ဒီမိုကရေစီ တောင်းဆိုမှုအရေးတော်ပုံကြီးကို ကျော်လွှား[illegible] ရှိလာသည်။ အရေးတော်ပုံကြီး ဖြိုခွဲနှိမ်နင်းခံရပြီးနောက် တက်ကြွစွာပါဝင်လှုပ်ရှားခဲ့သော ဆရာမောင်ဝံသသည် အစိုးရသတင်းစာတိုက်နှင့် ရာသက်ပန် ခွဲခွာခဲ့ရသည်။ ဆရာနှင့် သတင်းစာတိုက်လုပ်ငန်း ခွဲခွာပြီးမှ သတင်းစာတိုက်တွင် ကျန်ရစ်ခဲ့သော ကျွန်တော်နှင့် ဆရာ ရင်းနှီးစွာ ဆက်ဆံခွင့်ရခဲ့ပေသည်။

၁၉၉၀ ဝန်းကျင်မှ ဆရာ တမလွန်ခရီးသွားသည့် ၂၀၁၃ ခုနှစ်တိုင် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုကာလအတွင်း၌ ဆရာမောင်ဝံသကို ကျွန်တော် အနီးကပ် မြင်ခွင့်ရခဲ့ပါသည်။ ဆရာ တည်းဖြတ် ထုတ်ဝေခဲ့သော အတွေးအမြင်စာစောင်တွင် တောက်တိုမည်ရ ကူညီလုပ်ကိုင် ခွင့်ရသည်။ ထိုအချိန်က တော်ဝင်ဂျာနယ်ကိုလည်း ဆရာထုတ်ဝေနေချိန် ဖြစ်သည်။ နောက်တော့ ဝေဒစကျွ၊ တော်ဝင်ဂျာနယ်နှင့် ဝေဒစကျွတို့ ရှေ့ဆင့်နောက်ဆင့် ထုတ်ဝေမှု ရပ်ဆိုင်းသွားသောအခါ အတွေးအမြင်ဖြင့် ဆက်လက် ချီတက်ကြသည်။

ယင်းကာလက တင်းကျပ်လွန်းလှသော စာပေစိစစ်ရေး မူဝါဒများအောက်၌ အတွေးအမြင် ခါးစည်းခံခဲ့ရသည်။ ဆရာက ဇွဲမလျှော့ ၎င်းတို့ ခွင့်ပြုထားသည့်အတိုင်း အတာအတွင်း၌ ကျပ်ကျပ်တည်းတည်း ထုတ်ဝေခဲ့ရသည်။

ထိုကာလအတွင်း ဆရာသည် 'ခေတ်ပြိုင်'ဟု အမည်ရသော ကွန်ပျူတာပုံနှိပ် လုပ်ငန်းတစ်ခုကို ထူထောင်ခဲ့ရာ မြန်မာ့အလင်းနှင့် လုပ်သားပြည်သူ့နေ့စဉ်သတင်းစာ တိုက်များမှ ဆရာတပည့်များ ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်ကြသည်။ ထိုကာလတွင် ကျွန်တော် တို့ ဆရာတပည့်များနှင့် ဆရာ့မိသားစုတို့ တစည်းတလုံးပင်။

ဆရာ တတိယအကြိမ် နရသိန် ခရီးမသွားခင်ကာလ တစ်နေ့၌ ဆရာက မည်သို့ စိတ်ကူးပေါက်သည်မသိ ကျွန်တော့်အား အင်္ဂလိပ်စာ အခြေခံမေးခွန်းအချို့မေးသည်။ ကျွန်တော် ပြန်ဖြေနိုင်တာချည်းဖြစ်၍ စိတ်အေးရသည်။ ကျောင်း၌သင်ခဲ့ရသော အင်္ဂလိပ် စာတစ်ချို့တစ်ဝက် ကျန်သေးသည်ဟု မှတ်ထင်မိသည်။

နောက်တစ်ရက်တွင် ဆရာက ကျွန်တော့် BBC World Almanac စာအုပ်ကြီး တစ်အုပ်ချပေးကာ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံများအကြောင်းအရာ အချက်အလက်အခန်းကို စတင် ဘာသာပြန်စေ၏။ 'သိပ်မခက်ပါဘူးကွာ၊ မင်း ကြိုးစားရင် ရနိုင်ပါတယ်' ဟုလည်းဆိုသည်။ ကျွန်တော် ချွေးပြန်သွားပါသည်။ 'တစ်နေ့ ၁၀ ရွက်ခန့်ရေး' ဟုပြောကာ ဘာမျှထပ်မပြော တော့။ ကျွန်တော် ရေးပြီးသော လက်ရေးမူကြမ်းများကို ဆရာ့ထံ အပ်ရ၏။ ကျွန်တော့် ရေးသားမှုအပေါ် ဆရာလိုအပ်ချက်များ ပြုပြင်ထောက်ပြကာ ဘာသာပြန် အတတ်ပညာ ကို သင်ကြားပေးခဲ့သည်။ ကျွန်တော်လည်း စိတ်အားတက်ကြွကာ တစ်နေ့မပြတ် ရေးခဲ့ သည်။ ရက်အတန်ကြာ ရေးအပြီးတွင် ဆရာ ခရီး ယာယီထွက်ရပြန်သည်။ ထိုခရီးမှာ တတိယအကြိမ်နှင့် နောက်ဆုံးအကြိမ်လည်းဖြစ်ကာ ဆရာ့အတွက် အရှည်ကြာဆုံး အကျဉ်းစံရက်များလည်း ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့်ပင် ကျွန်တော်နှင့် ဆရာ့တို့အကြားက ဘာသာပြန်သင်တန်းမှာ ရက် အကန့်အသတ်မရှိ ရပ်ဆိုင်းသွားခဲ့သည်။ ကျွန်တော့်အား ဘာသာပြန်အတတ်ပညာကို ဆက်ထပ် သင်ပေးရန် ဆရာရည်ရွယ်ကြောင်း ရိပ်စားမိခဲ့သည်။ ဆရာ မောင်ဝံသ၏ ပညာ အမွေပေးလိုသောဆန္ဒကို ကျွန်တော် အလွန်လေးစားမိပါသည်။ ကျွန်တော့်အတွက် ဆရာသည် မြင်ဆရာသာမက သင်ဆရာလည်း ဖြစ်ပါသည်။

အကျဉ်းစံဘဝမှ ဆရာတတိယအကြိမ် ပြန်လွတ်လာပြီးနောက် ဆရာ အလွန် အလုပ်လုပ်နိုင်ခဲ့လေသည်။ ကျွန်တော်လည်း ဆရာနှင့် အနေဝေးသွားပြန်ပါသည်။

အတွေးအမြင်တွင် ဆရာရေးခဲ့သော 'ဝေါမြို့က လာခဲ့တယ်' ခေါင်းစဉ်ဖြင့် ရေးခဲ့ သော ဆောင်းပါးများကို စာအုပ်အဖြစ် စုစည်းထုတ်ဝေလိုက်သောအခါ ကျွန်တော်တို့ သိမမီလိုက်ရသော ဆရာ့ ဘဝအဆစ်အပိုင်းများကို ဆက်စပ် မြင်တွေ့ခွင့်ရလိုက် ပြန်သည်။

တစ်ပါတီဦးဆောင်သော နိုင်ငံရေးစနစ်တစ်ခု အောက်မှ သတင်းစာဆရာ တစ်ယောက်ဘဝကို လုစ်ဟပြချက်များ ပါဝင်သည်ဖြစ်၍ လက်ရှိ ကျွန်တော်တို့ ဖြတ်သန်း နေရသော ကာလဖြစ်စဉ်များနှင့် ယှဉ်ကြည့်လိုက်သောအခါ ဘာပဲပြောပြော ဆရာ့ အစိုးရဝန်ထမ်း သတင်းစာသမားဘဝကာလများက ကျွန်တော်တို့ လွတ်လပ်မှု ရှိ သေးတယ် ဟု ခံစားမိရသည်။

ဆရာဦးဆောင်ထုတ်ဝေသော 'ပြည်သူ့ခေတ်ဂျာနယ်' ထွက်ပေါ်လာပြီး ကာလ အတန်ကြာတွင် စာပေစိစစ်ရေးကို လုံးဝဖျက်သိမ်း၍ လွတ်လပ်ခွင့် အတန်အသင့် ရှိလာ သည့်အခါတွင် ဆရာ့ဆောင်းပါးများသည် တာကျိုး၍ ရေဆင်းလာသလို ထွက်ပေါ်လာ ခဲ့သည်။ သွက်သွက်လက်လက်နှင့် ထက်ထက်မြက်မြက်ရှိသော စာများကို 'ပြည်သူ့ခေတ်' တွင် 'ပြောချင်လွန်းလို့'ဟု ပုံသေခေါင်းစဉ်တစ်ခုအောက်တွင် ဆရာ ရေးသားခဲ့သည်။

အနှစ်နှစ်အလလက ပြောချင်လွန်း၍ အောင့်အည်း မျိုသိပ်ခဲ့ရသော အကြောင်း အရာပေါင်းများစွာကို ထောင့်စေ့အောင် ဆရာ ရေးခဲ့သည်။ ပြောခဲ့သည်။ အတတ်ပညာ နှင့် အတွေ့အကြုံ ရင့်ကျက်ကြွယ်ဝသော သတင်းစာဆရာတစ်ဦးအနေဖြင့် လူမှုရေး စီးပွားရေး၊ နိုင်ငံရေးစသော စသော ဘာသာရပ်များစွာအား သုံးသပ်ဝေဖန်ရေးသား ညွှန်ပြခဲ့သည်။

ထိုကာလသည် ဆရာ့သတင်းစာဆရာဘဝ၌ အလင်းလက် အတောက်ပဆုံးအချိန် ဖြစ်မည်ဟု ကျွန်တော် ယုံကြည်ပါသည်။ ပြင်းထန်ဆိုးရွားသော ကင်ဆာရောဂါဆိုးသည် ဆရာ့ထံ မစွဲကပ်ခဲ့ပါက နောက်ထပ် နှစ်ပေါင်းများစွာ ဆရာ စာပေရေးရာတာဝန်ကို ထမ်းဆောင်နိုင်ဦးမည် ဖြစ်သည်။ ဆရာသည် သေခြင်း၏ အနီးသို့ရောက်သည့်တိုင် သမီးတစ်ဦးအား နှုတ်မှချပေးကာ လိုက်ရေးစေသည့်အထိ စာကောင်းပေမွန်တစ်ပုဒ်ကို ထုတ်လုပ် မှတ်တမ်းတင်သွားသူ ဖြစ်သည်။ သမိုင်းတင်လောက်သော စာတစ်ပုဒ်အဖြစ် ကျန်ရစ်စေသူ ဖြစ်ပါသည်။

လူသားဆန်သော၊ ပညာရှင်ပီသသော၊ ဖွဲ့ လုံ့လဝီရိယနှင့် ပြည့်စုံ၍ ပြည်သူ့အတွက် သတင်းစာဆရာကောင်းတစ်ဦးအဖြစ် တာဝန်များစွာ ကျေပွန်ခဲ့သော (သို့မဟုတ်) ပြောချင်လွန်းလို့ . . ဝေါမြို့ကလာခဲ့သော ဆရာ မောင်ဝံသ (ဦးစိုးသိမ်း) ဂုဏ်ရောင် ပြောင်စွာ ကွယ်လွန်ခဲ့သည်မှာ တစ်နှစ်ပြည့်ခဲ့ပြီဖြစ်ပြီး မြင့်မြတ်သော ဘုံဘဝတစ်ခုသို့ ရောက်ရှိနေသည်မှာလည်း တစ်နှစ်ရှိပြီဟု ကျွန်တော် ပြင်းထန်စွာ ယုံကြည်ပါသည်။

အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ဆရာ့လို လူတစ်ဦးအတွက် လူသားဘဝတွင် ဖြည့်ကျင့် ခဲ့သော သီလနှင့် သမာဓိသည် ပြီးပြည့်စုံပြီးဖြစ်ကြောင်း ဆရာနှင့် ဆယ်စုနှစ် နှစ်ခုမျှ အနီးကပ်နေခွင့်ရသည့် ကျွန်တော် သိပြီး၍ဖြစ်ပါသည်။

ဇော်ဝင်းဆွေ

●

ဆရာ ဦးဝံသ ခင်ဗျား

သိန်းဝင်းသိန်း (လမ်း–၅၀)

ဆရာ ကွယ်လွန်ခဲ့တာ လတွေ ပြောင်း၊ နှစ်တွေကူးလို့ တစ်နှစ်ပြည့်ခဲ့ပေမယ့် ဆရာ့ကျေးဇူး၊ ဆရာ့ဝိသေသထူးတွေကို အမြဲ သတိရ တမ်းတဆဲပါ။

ဆရာ့အိမ်တံခါးဝကို ဝင်လိုက်တဲ့အခါ အခန်းဝကို မျက်နှာမူနေတဲ့ ဆရာ့ဓာတ်ပုံက ပြုံးနေတဲ့ မျက်နှာ၊ ယောကျ်ားပီသတဲ့ ဟန်ပန်၊ ရိုးရှင်းတဲ့ ဝတ်စုံနဲ့ သက်ရှိအလား ဆီးကြို နှုတ်ဆက်နေတဲ့ ဗီနိုင်းဓာတ်ပုံကြီးကို မျက်ရည်စို့ရင်းနဲ့ အမြဲတွေ့ရတာကြောင့် ဆရာ့ အခန်း၊ ဆရာ့အိမ်ကို တတ်နိုင်သမျှ မလွှဲသာမှ အကြောင်းရှိမှသာ လာခဲ့ရတာကိုခွင့်လွှတ် စေချင်ပါတယ် ဆရာ။

ဆရာ အသက်ရှင်စဉ်က ကျွန်တော်နှင့် တွေ့တိုင်း ကျွန်တော့်ကို စူးစမ်းတဲ့ မျက်လုံးနဲ့ ကြည့်ပြီးတော့ 'ဟေ့၊ မောင်သိန်းဝင်း မင်း အခုဘာတွေလုပ်နေလဲ၊ မင်းမိသားစု အတွက်၊ မင်းနေနေတဲ့ နိုင်ငံအတွက် တာဝန်ကျေတဲ့ ဝန်ဆောင်မှု၊ စာပေနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ မှုတွေကို ဘာလုပ်ခဲ့ပြီးပြီလဲ' ဆယ်ကြိမ်ရှိရင် ရှစ်ခါလောက် မေးတတ်တဲ့ ဆရာ့ မေးခွန်း တွေကို ကြားနေဆဲပါ။ ဒီအချိန်မှာ ကျွန်တော် ဖြေခဲ့တာက 'ကိုယ့်ဆရာရယ်၊ ဆရာ့လိုတော့ မိသားစုအတွက်၊ ဘဝအတွက်၊ တိုင်းပြည်အတွက် အကျိုးရှိစေမယ့် စာပေနဲ့ တာဝန် ထမ်းဆောင်ခြင်းကိုတော့ ဘယ်မှာ အပြည့်အစုံ ဆောင်ရွက်နိုင်မှာလဲ' အဲဒီအခါမှာ ဆရာက မင်းက ငပျင်းပဲ၊ မင်းကို တွေ့လိုက်တိုင်း အကျိုးရှိမယ့် စာတွေ မဖတ်ဘဲ တခြား အလုပ် တွေ လုပ်နေတယ်။ ပြီးတော့ ဘာတွေများ ဗဟုသုတရအောင် ဘာစာတွေဖတ်နေလဲလို့ မေးရင် မင်း ဘာမှ မဖြေနိုင်ခဲ့ဘူး။ မင်းနဲ့ ငါ အခု လက်တွဲနေတဲ့အချိန်မှာ မင်း ဗဟုသုတ ရစေမယ့် နိုင်ငံရေး စာရေးဆရာတွေ၊ လူမှုရေး အကျိုးပြုတဲ့ စာရေးဆရာတွေနားမှာ ကြားနာ လက်တွဲရချိန်မှာ မင်းအတွက် ဗဟုသုတရအောင် ယူတတ်ရမယ်။ ပြီးတော့ အကျိုးရှိမယ့် ရသစာပေ၊ နိုင်ငံရေးစာပေတွေကို ဖတ်ရမှာကို မဖတ်ဘဲ စာအုပ်နဲ့ မျက်နှာ မှောက်အိပ်နေတာ များတယ်'။

'ငါက ဆူတော့ မျက်နှာပုပ်နဲ့ သဘောမကျတဲ့ပုံနဲ့ ငါ့ကို တုံ့ပြန်တယ် [illegible] ငါပြောချင်တာက စာများများ ဖတ်ပါ'။ အဲဒီစကားကို အခုတော့ ကျွန်တော် [illegible] ကျင့်သုံးပြီး စာတွေ ဖတ်နေပါတယ်။

ကျွန်တော် ကိုယ်တိုင်လည်း စာပေတာဝန်ကို ကျရာနေရာက တတ်နိုင်သ[illegible] ထမ်းဆောင်နေပါပြီ။ ပြီးတော့ ဆရာက ပြောသေးတယ်။ 'မြန်မာ့သမိုင်း၊ ကမ္ဘာ့[illegible] ကိုယ့်လူမျိုးကို ပြန်ပြီးတော့ ကျွန်ပြုတတ်တဲ့ နိုင်ငံရေးစာပေတွေကို သေသေချာချာ [illegible] ပြီး ပြည်သူကို အဲဒါတွေ မြင်တတ်အောင် လွတ်လပ်တဲ့ အတွေး၊ ရဲရင့်တဲ့ အတွေး[illegible] ဝေဖန်ပိုင်းခြားနိုင်အောင် စာပေနဲ့ လှုံ့ဆော် သရုပ်ဖော်ပြရမယ်' လို့ ဆရာက [illegible] ပြောခဲ့တယ်၊ သင်ကြားခဲ့ပါတယ်။

ယခုအချိန် ဒီကာလမှာ ဆရာသာ အသက်ဆက်ရှင်နေမယ်ဆိုရင် ဆရာရဲ့ [illegible] ဆရာရဲ့ နိုင်ငံရေးအမြင်ကို ဂျာနယ်တွေက လက်မလည်အောင် ယခင်ကထက် [illegible] တောင်းခံလာကြမှာပါ။ အဲဒီလို တွေးမိတဲ့အခါမှာ နေ့မအိပ် ညမအိပ် ကြိုးစားခဲ့တဲ့ [illegible] စာရေးဟန်တွေကို ဒီအချိန်ထိ မြင်တွေ့ဆဲပါ။

နံနက်စောစော ဂျာနယ်ကို စုံအောင်ဖတ်တဲ့ ဆရာ့ရဲ့ အကျင့်ကိုလည်း မြင်[illegible] နေပါတယ်။ အဲ တစ်ခု သတိရလို့ ပြောချင်သေးတယ်၊ နိုင်ငံရေးဂျာနယ်တွေ မပေါ် [illegible] သေးခင်ကာလမှာ ဦးဦးဖျားဖျား စပေါ်ခဲ့တဲ့ 'ပြည်သူ့ခေတ် နိုင်ငံရေးဂျာနယ်' [illegible] ခွင့်ကို ဆရာနဲ့အတူ စာပေစိစစ်ရေး သွားတင်ခဲ့တုန်းက လမ်းမှာ ကျွန်တော်က [illegible] ရွာနဲ့ ဒီစကားလေး ပြောတယ်။ 'ဆရာ၊ နိုင်ငံရေးဂျာနယ် ဆိုတော့ [illegible] စိတ်ဝင်စားကြပြီး စိတ်ပူကြမှာပဲ၊ ဒါ့အပြင် ကြော်ငြာရဖို့အတွက်ကော အခြေအနေ[illegible] ပါ့မလား' လို့ ကျွန်တော်က ပြောတယ်။ ဆရာ ပြန်ပြောတဲ့ စကားက 'ဇာတ်ဆောင်[illegible] ဆိုတာ ဇာတ်ကချင်လို့ ကွ၊ နိုင်ငံရေး ဂျာနယ်ထဲမှာ ရေးခွင့်ရသမျှ ပြည်သူတွေကို [illegible] အန္တရာယ်ကြားထဲကနေ အသိ ပေးရမယ်၊ ရေးလို့ရတဲ့ ရေးဟန်လေးတွေနဲ့ ရေး[illegible] ပြီးတော့လည်း ငါ့ရဲ့ နိုင်ငံရေး အသိတွေကို ပေးချင်လွန်းလို့ပါ' လို့ ပြောခဲ့တယ်။

ဒီလိုနဲ့ ဆရာရဲ့ ကျန်းမာရေးက နောက်ဆုံးခရီးအဆင့်မှာ မရေးနိုင်တော့တဲ့ [illegible] ကို ခဏထားပြီး ပါးစပ်နဲ့ နှစ်ဆယ့်ခြောက်နှစ်ကာလခရီးကို ၂၆ ရက်တည်းနဲ့ [illegible] ချေခဲ့ပုံကို နောက်ဆုံးထွက်သက် မရောက်ခင် သုံးရက်အလိုအထိ သမီးတွေ [illegible] နဲ့ ခုတင်ပေါ်ကနေ ရေးခဲ့တဲ့ဆရာ။ ဒါတွေဟာ အစားထိုးလို့ မရနိုင်တဲ့ ဆရာ့ရဲ့ [illegible] ဇွဲ၊ ဝါသနာ၊ သတ္တိ၊ ဗီဇတွေပါ ဆရာ။

ဆရာ ရေးခဲ့တဲ့ **'ရှာမှရှားတဲ့ နိုင်ငံရေးသမား'** စာအုပ်ထဲကလိုပဲ ဆရာ့ကို [illegible] ရှားတဲ့ သတင်းစာပညာရှင်၊ စာရေးဆရာတစ်ဦးလို့ မှတ်ကျောက်တင်ရင်း၊ [illegible] ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ဦးညွှတ်ဂါရဝပြုရင်း မှတ်တမ်းတင်လိုက်ပါသည်။

သိန်းဝင်းသိန်း (လမ်း[illegible]

●

မြန်မာနိုင်ငံ သတင်းစာဆရာအသင်း(MJA) နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာညီလာခံတွင် တပည့်များနှင့်အတူ

တပည့်များနှင့်အတူ(၂၀၁၂ ခုနှစ်)

တပည့်များနှင့်အတူ

တပည့်များနှင့်အတူ

အမှတ်တရ ဆောင်းပါး၊ ဝတ္ထုနှင့် တတမ်း

ငါးဆယ် လည်ပြန် ခြသေ့ လည်ပြန်

(၁)

စာရေးခြင်းဖြင့် အသက်မွေးလျက်ရှိသော ကျွန်တော်သည် ဤရက်ပိုင်းအတွင်း စာသစ် မရေးဖြစ်၊ စာတွေ အဖတ်များနေခဲ့သည်။ အထူးသဖြင့် အတ္ထုပ္ပတ္တိစာပေများ။

ကျွန်တော့်စာအုပ်စင်တွင် ဆရာကြီးရွှေဥဒေါင်း၏ 'တစ်သက်တာမှတ်တမ်း' မောင် ဆွေ၏ 'မဟာဆွေ'၊ ပီမိုးနင်း၏ 'ပီမိုးနင်း'၊ ဒဂုန်တာရာ၏ 'ဒဂုန်တာရာ'၊ ဒဂုန်တာရာ၏ 'ရုပ်ပုံလွှာ'၊ ဦးသိန်းဖေမြင့်၏ 'ကျော်ငြိမ်း'၊ 'တစ်ခုသော ငွေရတုသဘင်'၊ ဂျာနယ်ကျော် မမလေး၏ 'သူလိုလူ'၊ ဦးသုခ ပြုစုထားသော 'ဖဆပလ ဦးကျော်ငြိမ်း' လက်ရေးစာမူကြီး အစီအရီ ရှိနေကြသည်။

ကျွန်တော် ရေးသားခဲ့သော 'ကစ်ဆင်းဂျား'၊ 'မိုရှေဒါယန်'၊ 'အာယန်းဒေး'၊ 'ဆာ 'နစ်ဆင်'၊ 'မာရှယ်တီတိုး'၊ 'ခရုရှက်'၊ 'မောင့်ဘက်တန်' 'စတီးဝဲလ်' စာအုပ်များနှင့် ရေးသား ပြီးစီးခဲ့ပြီး ပုံမနှိပ်ဖြစ်ခဲ့သော 'တိန့်ရှောင်ဖိန်'၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိစာမူကြီးတို့က စာအုပ်စင် အောက်ခြေ လက်တစ်ကမ်းမီအဆင့်၌ ရှိနေသည်။

ကျွန်တော်သည် စာရေးဆရာကြီးများ ရေးသားပြုစုခဲ့သော အတ္ထုပ္ပတ္တိစာအုပ်များနှင့် ကျွန်တော် ရေးသားခဲ့သော နိုင်ငံရေး အတ္ထုပ္ပတ္တိစာအုပ်များကို ဟိုတစ်စ သည်တစ်စ မြည်းစမ်း ဖတ်ရှုရင်း မိမိ၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိကို ပြန်ကြည့်နေခြင်း ဖြစ်သည်။

အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် လာမည့် ၁၇-၄-၉၅ နေ့တွင် ကျွန်တော့်အသက် ၅၀ ပြည့်ပြီ ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

၅၀ ဟူသည် ရွှေရတုကာလဖြစ်သည်။ မှတ်မှတ်ရရ အထိမ်းအမှတ်ပြုအပ်သော နှစ်အပိုင်းအခြား ဖြစ်သည်။

ယခု ၁၉၉၅ ခုနှစ်သည် နှစ် ၅၀ ပြည့် အထိမ်းအမှတ်များစွာနှင့် ကြုံကြိုက်နေသည်။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး ပြီးဆုံးခြင်း နှစ် ၅၀ ပြည့်ချိန်၊ ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ကြီး နှစ် ၅၀ ပြည့်ချိန်၊ မြန်မာ့ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေးကြီး နှစ် ၅၀ ပြည့်ချိန်။ ဤအခါသမယတွင် ကျွန်တော့်အသက် ၅၀ ပြည့်လေသည်။

ကျွန်တော် စိတ်လှုပ်ရှားနေသည်ကား အမှန်ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် လူပျိုပေါက်တို့၏ ရင်ဖိုခြင်းကဲ့သို့ကား မဟုတ်။ လက်ဝှေ့သမားတစ်ယောက် ကြိုးဝိုင်းထဲတွင် သွေးပူ လေ့ကျင့်ခန်း လုပ်နေချိန် ရင်ဖိုခြင်းမျိုးပါတည်း။

ကျွန်တော်သည် နောက်သို့ ပြန်လှည့်ကြည့်သည်။ ကုန်လွန်ခဲ့သော နှစ် ၅၀ ဖြတ်သန်းမှုကို လည်ပြန်ကြည့်သည်။ အင်္ဂါသား ကျွန်တော်သည် အသက်ငါးဆယ်အရွယ်တွင် ခြင်္သေ့ လည်ပြန်ကြည့်ခြင်းမျိုးဖြင့် အတိတ်ကို ပြန်ကြည့်ပါသည်။

(ကျွန်တော် ကြည်ညိုလေးစားသော ဆရာတစ်ဦး၏ 'ခြင်္သေ့လည်ပြန်' စကားလုံးကို ငှားရမ်း သုံးစွဲခြင်း ဖြစ်ပါသည်။)

ကျွန်တော့် စာရေးစားပွဲပေါ်တွင် အမှတ်အသားအချို့ကို အစီအရီထားကြည့်လိုက်သည်။ စာမေးပွဲအောင်လက်မှတ်များ၊ သတင်းထောက်၊ အယ်ဒီတာ ဝန်ထမ်းကတ်များ၊ ဂုဏ်ထူးဆင်း လက်မှတ်များ၊ ပြည်တွင်း ပြည်ပ ခရီးသွား ဆောင်းပါးများ၊ ရေးခဲ့သော စာအုပ်များ၊ တည်းဖြတ်ခဲ့သော စာစောင်များ၊ ဖိတ်စာဟောင်းများ၊ တရားဟောစင်ပေါ်မှ ဓာတ်ပုံများ၊ အငြိမ်းစားလက်မှတ်၊ သတင်းစာဖြတ်ပိုင်းများ၊ ခေါင်းစဉ်မည်းကြီးများ။

ဘဝ၏ ပုံရိပ်များကို ဝိုးတဝါးမဟုတ်ဘဲ ကြည်ကြည်လင်လင် မြင်ရသည်။

(၂)

ဓာတ်ပုံအယ်လ်ဘမ်၏ ရှေ့ပိုင်းမျက်နှာများတွင် ဝေါမြို့နယ်၊ မြစ်ကျိုးရွာသား၊ မူလတန်းကျောင်းသားကလေးသည် ဘောင်းဘီတိုကလေးနှင့် ပြုံးပြုံးကလေး ရပ်နေသည်။ ပိန်ချုံးခြောက်ကပ်နေသော ယခုပုံနှင့် တခြားစီ။

ကျွန်တော်သည် မူလတန်းကျောင်းသားကလေး၏ ဘဝကို လွမ်းဆွတ် အားကျစွာ ငေးကြည့်နေမိသည်။ အတွေးပုံရိပ်ထဲတွင် ထိုကျောင်းသားကလေး၏ ဆရာဖြစ်သူ ဦးချစ်လှိုင်ခေါ် ဗိုလ်သိန်းတန်ကို ဝိုးတဝါး မြင်ရသည်။ စာဖတ်ဝါသနာကြီးအောင် လေ့ကျင့်ပျိုးထောင်ပေးသော ငယ်ဆရာ။ သူသည် လွန်ခဲ့သော နှစ် ၄၀ ခန့်ကပင် တောခို ကွန်မြူနစ်ဘဝဖြင့် ကျဆုံးခဲ့ပါသည်။ မနေ့တစ်နေ့က ကွယ်လွန်သွားသော ဗိုလ်သိန်းတန် မဟုတ်ပါ။ ကျွန်တော့်ဆရာ ဗိုလ်သိန်းတန်မှာ အလွန်ဆုံးရှိမှ မြို့နယ်အဆင့် ခေါင်းဆောင်မျှသာ ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

ထို့နောက် ကျွန်တော်၏ မြို့ကျောင်းသားဘဝမှတ်တမ်းများကို ပြန်ကြည့်မိသည်။ ခုံးမြို့ အမျိုးသားကျောင်းသားဘဝ၊ အတန်းတိုင်း၌ ကျွန်တော် ရရှိခဲ့သော ပညာထူးချွန်ဆုလက်မှတ်များကို သားသမီးများ အားကျအောင် ပေးထားရာမှ ယူကြည့်သည်။ ကျောင်းအုပ်ဆရာကြီး 'ပုံ-မောင်သန်း' ဟူသော လက်မှတ်များကို မြင်တော့ ဆရာကြီး ဦးသန်းကို သမ်းတမိသည်။ မကြာသေးမီလပိုင်းကပင် အသက် ၈၄ နှစ်အရွယ်၌ ကွယ်လွန်သွားရှာသော ဆရာကြီးဦးသန်းသည် ထူးချွန်သော ပညာရေးသမားကြီးတစ်ဦးမျှသာမက ဖဆပလ ပြည်သူ့

လွှတ်တော်အမတ်၊ ပါလီမန် အတွင်းဝန် စသည့် တာဝန်များကို ထမ်းဆောင်ခဲ့သော နိုင်ငံရေးအကျိုးဆောင် ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတစ်ဦးလည်း ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ 'ဆရာကိုယ်တိုင် နိုင်ငံရေးကို ဖြူဖြူစင်စင် လုပ်ခဲ့တယ်။ ဆရာ့တပည့်တွေထဲကလည်း နိုင်ငံရေးကို ဖြူဖြူစင်စင် လုပ်တဲ့ သူတွေ ပေါ်ထွက်စေချင်တယ်၊ နိုင်ငံရေးကို အဆင့်အတန်းမြင့်မြင့် လုပ်သူတွေ ပေါ်များ လာမှ တိုင်းပြည် တိုးတက်မှာကွ' ဟု ဆရာသန်းက ပြောလေ့ ရှိပါသည်။ ဆရာသန်းသည် ကွယ်လွန်ခါနီး ရက်ပိုင်းလပိုင်းထိ ကျွန်တော်နှင့် အဆက်အသွယ်မပြတ်ပါ။ အနည်းဆုံး သတင်းစကား လူကြုံပါး၍ ကျွန်တော့်ကို စိတ်ဓာတ်ရေးရာအရ အားပေးနေခဲ့ပါသည်။

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ကျောင်းသားဘဝ ကျွန်တော်၏ မှတ်တမ်းဓာတ်ပုံများကတော့ စုံလွန်းလှသည်။ ဖိလစ်ပိုင် မျိုးချစ် တော်လှန်ရေးခေါင်းဆောင်ကြီး၊ စာရေးဆရာကြီး ဒေါက်တာဟိုဆေးရီဇာလ် (ယခင်ကတော့ ဂျိုဆေရီဇော်လို့ပဲ ဖတ်ကြပါသည်)၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိ ကို ဖတ်၊ အရူးအမူး အားကျပြီး ဟိုဆေးရီဇာလ်စာအုပ်ထဲက ဓာတ်ပုံအတိုင်း နှုတ်ခမ်းမွေး ထားခဲ့သော ကျွန်တော်၏ ဆယ်ကျော်သက်အရွယ် ရုပ်ပုံမှာ ပြုံးချင်စရာ။ သို့သော် နှုတ်ခမ်းမွေးစစနှင့် ဟိုဆေးရီဇာလ်အတုကလေး၏ မျက်လုံးအစုံမှာ ယခု ငါးဆယ်သားကြီး၏ မျက်လုံးထက်တော့ ပို၍ တောက်ပသည်ဟု ထင်ပါသည်။

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ကျောင်းသားကလေး၏ ရုပ်ပုံများစွာကို လှန်လှော၍ကြည့်ရင်း အမိတက္ကသိုလ်ကြီး၏ အရိပ်အာဝါသကို ကျွန်တော် တတမ်းတတ လွမ်းမောမိပါသည်။ ကျွန်တော်သည် ဤကဲ့သို့သော ဘူမိနက်သန်နေရာမှန်တွင် ဗီဇမှန်မှန် မျိုးစေ့မှန်မှန်ဖြင့် ပေါက်ဖွားကြီးပြင်းခဲ့သူပေတကား။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကြီး၏ ရင်ခွင်ထဲမှာ ကျွန်တော် လူလားမြောက်ခဲ့သည်ဟု ဆိုလျှင် ချဲ့ကားရာရောက်မည် မဟုတ်ပါ။

လူတစ်ယောက်၏ ဘဝကို လေ့လာရာ၌ ဗီဇနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ကို ထည့်တွက်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။ ပတ်ဝန်းကျင်ကောင်း၊ ဆရာကောင်း၊ မိတ်ဆွေကောင်းများနှင့် ကြုံဆုံခဲ့သော ဘယ်လို ကြီးပြင်းလာသလဲ ဆိုခြင်းမှာ လူတစ်ယောက်ကို အကဲဖြတ်ရာ၌ အရေးပါ လှပါ သည်။

ကျွန်တော်တို့အား လူတစ်လုံးသူတစ်လုံးဖြစ်လာအောင် လေ့ကျင့် ပျိုးထောင် ပေးလိုက်သော ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကြီးသည် ယခုနှစ်တွင် ၇၅ နှစ် စိန်ရတုသက်တမ်းသို့ ရောက်ရှိပါပြီ။ ကျွန်တော့်အသက် ရွှေရတုနှင့် အမိတက္ကသိုလ်ကြီးအသက် စိန်ရတု တိုက်ဆိုင်နေခြင်းကို ဆက်စပ်၍ ကျွန်တော် ဂုဏ်ယူမဆုံး ဖြစ်မိပါသည်။

(၃)

ကျွန်တော်သည် တက္ကသိုလ် ပရိဝုဏ်ကို စွန့်ခွာခဲ့ရပြီးနောက် သတင်းစာလောကသို့ ရောက် သွားသည်။ နှစ်ပေါင်း ၂၀ ကျော်မျှ အစိုးရအမှုထမ်း ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ပတ်ဝန်းကျင်ကောင်း၊ မိတ်ဆွေကောင်း၊ ဆရာကောင်းတို့နှင့်လည်း ကြုံခဲ့ရပါသည်။ ကလောင်တစ်ချောင်းနှင့်

ဖြစ်အောင် မိမိကိုယ်ကို ပြုစုပျိုးထောင်ပေးခဲ့ရပါသည်။ မူလ လက်ရင်းဖြစ်သော သတင်းစာပညာပိုင်းတွင် ဘာခိုင်းခိုင်း လုပ်တတ်အောင် 'ခြေသုတ်ပုဆိုး၊ မြွေခွယ်ကျိုး' ကြိုးစားအားထုတ်ခဲ့ပါသည်။ ဆရာတက်တိုး၊ ဆရာကိုဆောင်း၊ ဆရာမိုးညိုတို့၏ မြေတောင်မြှောက်ပေးမှုဖြင့် ကျွန်တော်၏ ကလောင် အညွန့်တက် ရှင်သန်လာခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ပထမပတ် သတင်းစာသင်တန်း၊ သင်တန်းဆရာကြီးများ ဖြစ်ကြသော ဆရာကြီးရွှေဥဒေါင်း၊ ဆရာကြီး ဒဂုန်ရွှေမျှား၊ ဆရာကြီး တက္ကသိုလ်မောင်မောင်ကြီး၊ ဆရာမကြီးဒေါ်ခင်မျိုးချစ်၊ ဆရာဦးသိန်းဖေမြင့်၊ ဆရာဇဝန၊ ကျောင်းအုပ်ကြီး ဆရာ ဦးသောင်းထိုက်တို့ကား ကျွန်တော်၏ သင်ဆရာများ ဖြစ်ကြပါသည်။ ဆရာမောင်စူးစမ်းကား ကျွန်တော်၏မြင်ဆရာတစ်ဦး ဖြစ်ပါသည်။ ပတ်ဝန်းကျင်ကောင်း၊ ဆရာကောင်းတို့နှင့် ကြုံဆုံခဲ့ရခြင်းသည် ကျွန်တော်၏ ကုသိုလ်ကံဟုပင် ဆိုချင်ပါသည်။

ကျွန်တော်၏ ကလောင်သည် ပြင်ပစာနယ်ဇင်းလောကသို့ ပြူထွက်လာသည်။ နိုင်ငံရေး အတ္ထုပ္ပတ္တိစာပေများ၊ ဘာသာပြန်စာအုပ်များ၊ ဂျာနယ်မဂ္ဂဇင်းအချို့၏ ပင်တိုင်ဆောင်းပါးရှင်။ ကလောင်သွက်သလောက် လူကလည်း တက်ကြွနေသည်။ မြောက်ကြွနေသည်။ ပညာမုန်ယို၊ မဆိုစလောက် မာန်စောင်မြောက်ချိန်။

ထို့နောက် မစ်ရှီဂန်တက္ကသိုလ် သတင်းစာသင်တန်း၊ ဆီးနှင်းများ တဖွဲဖွဲအောက်မှာ ဖော်မပါ တစ်ကိုယ်တည်း ခရီးနှင်ခဲ့ရချိန်များ။ ဆိုရှယ်လစ် သတင်းစာပညာဘက်မှ ခုခံခဲ့သော စကားလုံးများ၊ အမေရိကန်မိတ်ဆွေတို့ရဲ့ ရယ်မောသံများ။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်မှာ သတင်းစာပညာ ဒီဂရီဘွဲ့ပေး သင်တန်းဖွင့်ရန် မစ်ရှီဂန်မှာ ရေးသား တင်ပြခဲ့သော စီမံချက်စာတမ်း။ နောင် ဆယ်နှစ်ကြာသောအခါ ကျွန်တော်တို့ ဘာဖြစ်နေမလဲဟူသော မှန်းဆချက်စာတမ်း။

နောင် ဆယ်နှစ်ကြာပြီးချိန်တွင် သင်တန်းတက်ဖက် အမေရိကန် သတင်းစာဆရာမိတ်ဆွေများက စာလှမ်းရေးကြသည်။ ပို့စကတ်များ ပို့ကြသည်။ သူတို့ ဘယ်အဆင့်ဘယ်နေရာရောက်နေကြပြီ ဆိုသည်ကို ကြားရ သိရသည်။ အဲဒီအချိန်မှာ ကျွန်တော်က ဗဟိုနိုင်ငံရေးတက္ကသိုလ်သင်တန်းတက်နေဆဲ။ ဆိုရှယ်လစ် ဒီမိုကရေစီ သီဝရီများကို အလွတ်ကျက်နေဆဲ။

'အတွေးအမြင်'ကတော့ အရှိန်ရနေလေပြီ။ ၁၉၈၄ ခုနှစ်ကစ၍ ကျွန်တော်တို့ ပျိုးထောင်ခဲ့သော 'အတွေးအမြင်' စာစောင်သည် အလွန်နည်းပါးသော သီးသန့် စာဖတ်ပရိသတ်၏ အခိုင်အမာ အားပေးမှုဖြင့် တည်တံ့နေပါပြီ။ သည်ကြားထဲ 'လူချွန်လူမွန်'၊ 'သတင်းထူး'၊ 'ဘက်စုံ' စသော မဂ္ဂဇင်းဂျာနယ်များ ကျွန်တော် လုပ်သေးသည်။ နောက်ဆုံးတော့ စိတ်သွားတိုင်း ကိုယ်မပါနိုင်တော့သဖြင့် လက်လျှော့လိုက်ရသည်။

သတင်းစာနယ်၊ စာပေနယ်မှာ ကျွန်တော် လက်အသွက်ဆုံး၊ အတက်ကြွဆုံး အချိန်များကို လွမ်းဆွတ်တသမိပါသည်။

(၄)

ကျွန်တော်၏ ကုသိုလ်ကံအလျောက် ပတ်ဝန်းကျင်ကောင်း၊ ဆရာကောင်း၊ မိတ်ဆွေကောင်းများကို ကြုံခဲ့ရပါသည်။ ဆရာဒဂုန်တာရာ၊ ဆရာဇန်းမော်တင်အောင်၊ ဆရာပါရဂူ၊ ဆရာမြသန်းတင့်၊ ဆရာလင်းယုန်မောင်မောင်တို့သည် ကျွန်တော်၏ စံပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်ကြပါသည်။

ဆရာဇန်းမော်တင်အောင်မှာ ကျွန်တော် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားအချိန်က သူ့အား ပင့်ဖိတ်၍ ဟောပြောပွဲ ကျင်းပခဲ့ဖူးသဖြင့် ကျွန်တော့်ဘက်မှ တရင်းတနှီး ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ကျွန်တော့်ကို မှတ်မိတော့မည် မထင်ချိန်၊ နောင် ဆယ်နှစ်ကျော်အကြာ ကျွန်တော် ပင်းယ စာအုပ်တိုက်၌ ပြန်ဆုံသောအခါ ကောင်းစွာ မှတ်မိနေကြောင်း တွေ့ရကတည်းက ဆရာ ဇန်းမော်တင်အောင်သည် ကျွန်တော်၏ 'စံပြလူ' ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ လူတွေကို ချစ်ခင် လေးစားစွာ၊ လိုက်လျောပျူငှာစွာ၊ မိမိကိုယ်မိမိ နှိမ့်ချစွာ ဆက်ဆံတတ်သော ဆရာ ဇန်းမော်တင်အောင်အား ကျွန်တော် မမီမကန်းနှင့် နှစ်ပေါင်းများစွာ အတုခိုးခဲ့ပါသည်။ ယခုထိတော့ မနီးစပ်သေးပါ။ မိမိ၏ ယုံကြည်ချက်ကို မဆုတ်မနစ် စွဲမြဲခဲ့သော ဆရာဇန်းမော်တင်အောင်ကိုလည်း ကျွန်တော် မမီမကန်းနှင့် အတုခိုးခဲ့ပါသည်။ နီးစပ်သည် မနီးစပ်သည် ကျွန်တော် မဆုံးဖြတ်တတ်ပါ။

ဆူးလေ ဘတ်စ်ကားဂိတ်တွင် ညနေပေါင်းများစွာ ကျွန်တော်နှင့် ဆုံမိတတ်ခဲ့ သူ့အောက် မျိုးဆက်တစ်ဆက်ခန့် ကွာသော ကျွန်တော်တို့အပေါ် မျှော်လင့်ချက်ကြီးစွာ ထားရှိသည့် ဆရာဇန်းမော်တင်အောင်၏ အလေးအနက်စကားများကို ကျွန်တော် မမေ့ပါ။

ဆရာဒဂုန်တာရာကတော့ လွန်ခဲ့သော ၂၃ နှစ်ကျော်က ၃၄ လမ်း၊ ရွှေပြည်သစ် ပုံနှိပ်တိုက်တွင် ဆရာပါရဂူ၊ ဆရာလင်းယုန်မောင်မောင်တို့နှင့်အတူ ကျွန်တော်တို့ ညနေပေါင်းများစွာ ဆုံစည်းခဲ့ကြစဉ်ကစ၍ အပြောင်းအလဲမရှိ၊ အဖုအထစ်မရှိ။ ကျွန်တော်နှင့် ပုဂ္ဂိုလ်ရေးအရရော အယူအဆရေးပါ တွယ်ငြိခဲ့ကြပါသည်။ ၁၉၇၉ ခုနှစ်တုန်း ကျွန်တော်၏ ခရူးရှက် အတ္ထုပ္ပတ္တိစာအုပ်ကို ဗညားသီဟကလောင်ဖြင့် မိုးဝေမဂ္ဂဇင်း၌ ဝေဖန်တုန်းကတော့ ကျွန်တော် အတော်ကလေး စပ်ဖျဉ်းဖျဉ်း ဖြစ်ခဲ့ဖူးပါသည်။ [illegible] ၁၇ ရက်၊ ကျွန်တော်နှင့် ခရူးရှက် မွေးလ၊ မွေးရက်ချင်း တူပုံကို ကျွန်တော်၏ နိဒါန်း၌ ထည့်ရေးခဲ့မိ၍၊ မှော်စ်ဂါဒနှင့် ပတ်သက်ပြီး ထင်မြင်ချက် ပြောင်းလဲလာပုံကို ထည့်ရေးခဲ့မိ၍ ဗညားသီဟက သိမ်သိမ်မွေ့မွေ့ကလေး ထေ့လိုက်သည်ကို ကျွန်တော် မှတ်မိနေပါသည်။

နောင်တွင် ထိုသို့သော သူငယ်နာမစင်သည့် အရေးအသားမျိုးတွေကို ကျွန်တော် ကြိုးစား ရှောင်လာခဲ့သည်မှာ ဆရာဒဂုန်တာရာ၏ ကျေးဇူးကြောင့်ပဲ ဖြစ်ပါသည်။ ဆရာဇန်းမော်တင်အောင်ကဲ့သို့ ဆရာကလည်း ကျွန်တော်တို့ခေတ်ကို မျှော်လင့်ချက်ကြီးစွာ ထားကြောင်း မကြာခဏ ပြောနေဆဲပင်။

ဆရာမြသန်းတင့်ကတော့ စာရေးရာမှာ ဘယ်သူ့အတွက် ရေးတာလဲ ဆိုသည့် ပစ်မှတ်ကို မျက်ခြည်မပြတ်ဖို့ ပြောဖူးသည့် စကားနှင့်ပင် ကျွန်တော့်မှာ ဆင်ခြင်စရာများစွာ ရရှိခဲ့ပါသည်။ (လင်းယုန်မောင်မောင် 'စာပေရုပ်ပုံလွှာ'တွင် ဤအကြောင်း အကျယ်တဝင့် ရေးခဲ့ပြီးပါပြီ။) ယခုထိ ဆရာမြသည် ကျွန်တော့်အား လက်တွေ့ နမူနာများပြ၍ သင်ကြား ပေးနေဆဲ ရှိသည်ဟု ကျွန်တော် ခံယူပါသည်။

ဆရာပါရဂူကိုမူ ကျွန်တော်၏ 'အတွေးအမြင်' စာစောင်ဖြစ်မြောက်ရေး အဓိက အားပေးခဲ့သူအဖြစ် မှတ်တမ်းတင်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်တော်၏ အသက်ထက်ဝက်ခန့် နှစ်ကာလများစွာ ကြာမြင့်အောင် ကျွန်တော်တို့၏ ဆက်ဆံရေးအတွင်း သဘောကွဲလွဲမှု လုံးဝ မရှိဘဲ နေနိုင်ခဲ့ကြသည်ကို ကျွန်တော် ဝမ်းသာကြည်နူးမိပါသည်။ 'အများအကျိုး ဆောင်ရွက်သူကို ကျွန်တော် လေးစားတယ်' ဟု အမြဲတမ်း ကြွေးကြော်လေ့ရှိသော ဆရာ ပါရဂူက ကျွန်တော့်အား ထိုစာရင်း၌ ထည့်ပြီး ကျွန်တော့်ကို ရဲရဲ နှုတ်ဆက်ဝံ့သူပင် ရှားပါး ခဲ့သော ကာလတစ်ခုတွင် သီးသန့် ညစာစားပွဲတစ်ရပ် တည်ခင်းဖူးသည်ကို သတိရတိုင်း ပီတိဖြစ်နေမိပါသည်။

ဆရာလင်းယုန်မောင်မောင်ကား ကျွန်တော့်အပေါ်တွင် တစ်သက်တာ ကျေးဇူး ရှိနေသူ ဖြစ်ပါသည်။ ၁၉၇၃ ခုနှစ်က ကျွန်တော်၏ ပထမဆုံး လုံးချင်းစာအုပ် 'ကစ်ဆင်း ဂျား အတ္တုပ္ပတ္တိ'ကို ဆရာလင်းယုန်မောင်မောင်က ထုတ်ဝေ ဖြန့်ချိပေးခဲ့ပါသည်။ ထိုစာအုပ် ဖြင့် မောင်ဝံသဟူသော ကလောင်သည် လုံးချင်းလောကသို့ တိုးဝင်နိုင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဆရာလင်းယုန်မောင်မောင်သည် ယခုနှစ်တွင် အသက် ၇၀ ပြည့် မွေးနေ့ပွဲ ကျင်းပရန် ပြင်ဆင်နေပါပြီ။ အသက်ရာကျော်ရှည်၍ သူများတကာ၏ ဈာပနများစွာကို ပို့နိုင်ပါစေ၊ ကလောင်သစ်များကိုလည်း ဆထက်ထမ်းပိုးတိုး၍ မြေတောင်မြှောက်နိုင်ပါစေဟု မွေးနေ့ ဆုမွန်တောင်းလိုက်ပါသည်။

(၅)

ကျွန်တော့်အသက် ၅၀ ပြည့် မွေးနေ့ကို ခမ်းခမ်းနားနား ကျင်းပရန် စိတ်ကူးယဉ်ခဲ့ဖူးပါသည်။ ဆရာဦးသိန်းဖေမြင့် အသက် ၄၀ ပြည့်ချိန်က ညစာစားပွဲ ကျင်းပခဲ့ပုံကို ဖတ်ဖူး၍ အထူး အားကျခဲ့ပါသည်။

ကျွန်တော်က ရွှေရတုမွေးနေ့ပွဲကို ကျွန်တော် ချစ်ခင်သူ၊ လေးစားကြည်ညိုသူ အားလုံး စုံစုံညီညီနှင့် ကျင်းပချင်သည်။ ထိုနေ့တွင် အရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ၏ ကိုးခန်းပျို့မှ-

'ငါနှင့်ငါသာ၊ နှိုင်းစရာဟု
ပညာမှန်ယို၊ အရွယ်ပျိုက
မဆိုစလောက်၊ မာန်စောင်မြှောက်ခဲ့
နှုတ်ပေါက်လွန်မိ၊ ဒေါသရှိလည်း

နှောင်းပြို့တစ်ခါ ရှိသေစွာလျှင်
ဤစာကိုးခန်း၊ ပုလဲပန်းဖြင့်
စိတ်ကျွန်းမာန်လျှော့၊ ငါကန်တော့၏။
မပေ့ါချစ်ခင်၊ သားနှယ်ကြင်၍
အရှင်တကာ၊ သည်းခံပါလော့'

လက်ာစာပိုဒ်အတိုင်း ကျွန်တော်၏ 'မာန်စောင်မြောက်ခဲ့'သည်များကို နှိမ့်ချ ဝန်ချ တောင်းပန်၍ သင်ပုန်းချေချင်သည်။ ကျွန်တော့်အပေါ် ဆရာများ၊ မိတ်ဆွေများက ကောင်းသော စေတနာဖြင့် ဝေဖန် ဆုံးမကြသည်ကို ကြားနာချင်သည်။

သို့ပေမယ့် အခြေအနေအရ မွေးနေ့ပွဲကို အကောင်အထည်မဖော်နိုင်သော် ကျွန်တော်၏ စာအုပ်စင်နှင့် စာကြည့်စားပွဲမှ ဘဝမှတ်တမ်း ပုံရိပ်များကို ခြသေ့လည်ပြန် ကြည့်၍ ကိုယ့်ဘာသာကိုယ်ပဲ ပြန်လည် သုံးသပ်မိပါသည်။

ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ဝေဖန်ရေး လုပ်သောအခါ အကောင်းဘက်က မြင်တတ်ကြသူ များသည်။ ကိုယ့်အပြစ်တွေကို ဖော့၍ ကြည့်တတ်ကြသည်။ ကျွန်တော်လည်း သည်ပုံ ထဲက သည်ပဲပေပဲလား။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ကျွန်တော် လူ့ဘဝမှာ နှစ်ပေါင်း ၅၀ မျှ အသက်ရှင် နေထိုင် ကျင့်ကြံ လုပ်ကိုင်ခဲ့သည်များကို ကျွန်တော့်ဘာသာ ပြန်ကြည့်ရသော အင်မတန်မှ ကျေနပ်အားရမိသောကြောင့်ပေတည်း။

ကျွန်တော်သည် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှုအရ သတင်းစာသမား၊ စာပေသမား ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ သတင်းစာ၊ စာပေအလုပ်ကို လူထုဆက်သွယ်ရေးလုပ်ငန်းဟု သုံးနှုန်း ကြပါသည်။ ကျွန်တော်တို့သည် လူထုနှင့် ထိတွေ့၊ လူထုနှင့် ဆက်သွယ်၊ လူထုနှင့် မကင်း သူများ ဖြစ်ပါသည်။ အလုပ်သဘောအရကိုက ကျွန်တော်တို့သည် လူထုနှင့် ဆက်ဆံ နေပါသည်။ ဘာပဲလုပ်လုပ်၊ ဘာပဲရေးရေး၊ ဘာပဲပြောပြော၊ လူထုအမြင်ကို ထင်ဟပ်ကြ ပါသည်။ လူထုကို ဆန့်ကျင်လျှင် သတင်းစာဆရာ ပါရာဇိကံထိုက်သည်ဟု ကျွန်တော့် ဆရာသမားများက ဆိုမိန့်ခဲ့ကြဖူးသည် မဟုတ်ပါလား။

ကျွန်တော်သည် သတင်းစာ၊ စာပေအလုပ်ကို လုပ်ကိုင်ခဲ့ခြင်းကြောင့် လူတွေနှင့် ပိုမို နီးစပ်ခဲ့ပါသည်။ လူတွေကို ပို၍ ချစ်မြတ်နိုးတတ်လာပါသည်။

ကျောက်ခေတ်ကစ၍ ယနေ့ 'ဟိုင်းတက်' ခေတ်အထိ လူ့သမိုင်းကြီး တိုးတက် လာခြင်းသည် လူ့ဉာဏ်၊ လူ့အကြံတွေကြောင့်ပဲ မဟုတ်ပါလား။ လူ့လောကကြီး တိုးတက် မြင့်မားအောင် လုပ်ဆောင်ခဲ့ကြသူများကို လူတွေက ချီးမြှောက်ကြပါသည်။ လူ့လောကကြီး ဆုတ်ယုတ် လျှော့ကျအောင် လုပ်ခဲ့သူများကို လူတွေက ရှုတ်ချကြပါသည်။ ဤလူထု အမြင်ကို ထင်ဟပ်ရသော ကျွန်တော်တို့ သတင်းစာသမား၊ စာပေသမားများကလည်း ကောင်းသူကို သာစေ၍ မကောင်းသူကို နာစေရပါသည်။ ဤအခြေခံ ခံယူချက်ကို ကျွန်တော့်ကလောင်ကို အသုံးချခဲ့ပါသည်။ ဤအတွက် ကျေနပ်အားရမိပါသည်။

ကျွန်တော့်ဘဝတွင် မလုပ်သင့် မလုပ်အပ်သည်များကို လုပ်ခဲ့တာ ဘယ်လောက် ားသလဲ။ လုပ်သင့် လုပ်အပ်သည်များကို လုပ်ခဲ့တာ ဘယ်လောက် ရှိသလဲဟု ပြန်လည် န်းစစ်ကြည့်သောအခါ၌လည်း ကျွန်တော် ကျေနပ်အားရမိပါသည်။

ကျွန်တော်တို့ ပဲခူးအမျိုးသားကျောင်းကြီး၏ နှစ် ၅၀ ရွှေရတုသဘင်မဂ္ဂဇင်း ထုတ်ခဲ့ ၌က ကဗျာဆရာကျော်တစ်ဦး ရေးသားပေးခဲ့သော ကဗျာတစ်ပုဒ်သည် ကျွန်တော့်ရင်ထဲမှာ ခြဲနေပါသည်။

'တို့အမေကား
ရွှေငွေဥစ္စာ၊ အာဏာမင်းစက်
ရာထူးမက်' ဟု
သားရှက်မခံတော့ပါပြီ။
'တို့အမေကား
နေရာတစ်ခု၊ ရလို့မှုအတွက်
အလုအယက်၊ ခြေကိုဖက်' ဟု သားရှက်မခံတော့ပါပြီ။
ငါ၏ စိတ်ထား၊ ငါ့စကားသည်
သားတို့ တန်ဆောင်
သားတို့ ခေါင်းဆောင် ဖြစ်ချေပြီ။

ကျွန်တော်သည် သမီးနှစ်ယောက်၊ သားနှစ်ယောက်၏ ဖခင်ဖြစ်နေပြီ။ ကျွန်တော့် ကြောင့် သူတို့လေးတွေ ရှက်စရာဖြစ်စေမည့် အလုပ်မျိုး ကျွန်တော် မလုပ်ခဲ့ဖူးဘူးဟု ာမခံနိုင်သောကြောင့် 'ငါးဆယ်လည်ပြန်ချိန်' တွင် လိပ်ပြာသန့်သန့်ဖြင့် ဤစာကို ေးနေနိုင်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

(၆)

ခြေ၍ ပြောရလျှင်ဖြင့် ကုန်လွန်ခဲ့သော နှစ် ၅၀ ကို အသက်ရှူမှန်စွာဖြင့် ကျွန်တော် ရဲရဲ ်ကြည့်နိုင်ပါသည်။ ဤသို့ ပြန်ကြည့်နိုင်ခြင်းလောက် စိတ်ပေါ့ပါးစရာ ဘာများ ရှိဦး လဲ။ ဒါသည်ပင် ချမ်းသာခြင်းအစစ် ဖြစ်ဖွယ် ရှိပါသည်။

ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာအားဖြင့်တော့ ယခု လောလောဆယ် ကျွန်တော့်ကို ချမ်းသာသည်ဟု ည်သို့မျှ ပြောနိုင်မည် မဟုတ်ပါ။ သားသမီးများအတွက် ငွေကြေးဥစ္စာ အမွေအနှစ် ်နိုင်ဖို့ကား ဝေလာဝေး။ စာရေးခြင်းမှ ရသော ဓမ္မိယလဒ္ဓဝင်ငွေဖြင့် နှစ်ပေါင်းများစွာ ်ပိုင်ကား စီး၍ နေလာခဲ့သော ကျွန်တော့်မှာ ယခု ကိုယ်ပိုင်ကားဝေးစွ၊ တက္ကစီပင် ်စီးနိုင်ပါ။ စုစုဆောင်းဆောင်း ရှိသမျှမှာလည်း ကျွန်တော် အိမ်မှာ မရှိချိန် ကာလ ်ကန့်၌ ကုန်ဆုံးခဲ့ပြီ ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်တော့်မိသားစုတာဝန်ကို မယူနိုင်ချိန်တွင် ဇနီးနှင့် ားသမီးများက လုပ်နိုင်သမျှ၊ လုပ်တတ်သမျှ အလုပ်လုပ်၍ ကျွန်တော့်အတွက်ရော

အိမ်ထောင်အတွက်ပါ ရှန်းကန် ကြိုးစားခဲ့ကြပါသည်။ ဒရိုင်ဘာမောင်းသော ကားစီး၍ ကျောင်းတက်နေခဲ့ကြသော ကျွန်တော့်သမီးများသည် အိမ်တွင် အပ်ထည်များကို ချုပ်လုပ်၍ လိုင်းကားစီးပြီး ဖောက်သည် အထည်ဆိုင်များဆီသို့ လိုက်သွင်းခဲ့ကြပါသည်။ လက်နှိပ်စက် ရိုက်ခဲ့ရသော ကျွန်တော့်ဇနီး၏ လက်ချောင်းထိပ်လေးများမှာ အသားမာ တက်နေပါသည်။ အလားတူ ကျွန်တော့်ဘဝသည်လည်း အသားမာတက်နေလောက်ပါပြီ။

ကျွန်တော့်သားများ အင်မတန်မှ ကြိုက်သော ဇော်ဝင်းထွဋ်၏ သီချင်းများထဲမှ တေးရေး ဆရာ ဝင်းမင်းထွေး၏ လက်ရာ 'ရာဇဝင်'ကို ကျွန်တော် ယခု ရက်ပိုင်းအတွင်း မကြာမကြာ နားထောင်ပါသည်။ ကျွန်တော့်မွေးနေ့ရောက်လျှင် အဲဒီ သီချင်းနှင့် ကိုခင်မောင်တိုး၏ 'ခွန်အားဖြည့်မိငယ်' သီချင်းကို အရသာခံ၍ နားထောင်ပါဦးမည်။

ယခုတော့ 'ရာဇဝင်'ကို မျှဝေခံစားရင်း ကျွန်တော့်မွေးနေ့ ဆောင်းပါးကို အဆုံးသတ် ပါမည်။

မောင်ဝံသ

ရွှေဝတ်မှုန်မဂ္ဂဇင်း၊ ဧပြီ [illegible]

●

၂၆ နှစ်တာ အတွက် ၂၆ ရက်ကြာ လက်စားချေခြင်း

ည်သူ့ခေတ် ဂျာနယ်အတွက် 'ပြောချင်လွန်းလို့' ဆောင်းပါးများကို တတ်နိုင်သမျှ ျက်မကွက် ရေးသားခဲ့ရာမှ ပြီးခဲ့တဲ့ ဇူလိုင်လ ၂ ရက်နေ့မှာ ကျွန်တော့် ကျန်းမာရေး ိမ်စရာ အခြေအနေ တစ်ရပ်ကို ရောက်ရှိခဲ့လို့ သမားတော်ကြီး ဦးစိုးအောင်၏ ကျေးဇူးဖြင့် ိုရီယဆေးရုံသို့ တက်ရောက် ကုသခဲ့ရပါတယ်။ အခု ဒီဆောင်းပါး ရေးနေချိန်အထိ ဆေးရုံပေါ်မှာပဲ ရှိနေပါသေးတယ်။ ဒီကြားထဲမှာ လူထုခေါင်းဆောင် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် ပါအဝင် ကျွန်တော့်အပေါ် မေတ္တာကရုဏာ၊ စေတနာထားကြသူ မိတ်ဆွေ သင်္ဂဟများ ာရောက်ကြည့်ရှုပြီး သတင်းမေး အားပေးကြပါတယ်။ နိုင်ငံတော်သမ္မတကြီးရဲ့ ပြောရေး ိခွင့်ရှိသူ ပြန်ကြားရေးဝန်ကြီးဌာန ဒုတိယဝန်ကြီး ဦးရဲထွဋ်လည်း လာရောက်ပြီး ဂရုတစိုက် ားပေးစကား ပြောကြားပါတယ်။ ကရုဏာရှင်အချို့က ဓာတ်စာများအပြင် တတ်အားသမျှ ငွေကြေး အကူအညီ ပေးခဲ့ကြပါတယ်။ လှိုက်လှဲစွာ ကျေးဇူးတင်ရှိပါတယ်။

အကြွေးဆပ်တဲ့စာ

ရက်ပိုင်းများအတွင်း 'ပြောချင်လွန်းလို့' ဆောင်းပါး မရေးနိုင်သေးမီ သမီးကို နှုတ်တိုက် ပေးပြီး မရေးမဖြစ်တဲ့ စာတချို့ ရေးခဲ့ပါသေးတယ်။ အဲဒါကတော့ 'ပြောချင်လွန်းလို့' ောင်းပါး ပေါင်းချုပ်အတွက် အမှာစာ၊ 'မှန်တာပြောသစ္စာ' ဆောင်းပါးပေါင်းချုပ် အတွက် မှာစာ၊ မောင်ဝံသ၏ ကိုယ်ရေး မှတ်တမ်း အကျဉ်း၊ မြန်မာဂျာနယ်လစ် ကွန်ရက် (MJN) နှစ်မြောက် အထိမ်းအမှတ် အတွက် မြန်မာနိုင်ငံ သတင်းစာဆရာအသင်း (MJA) ၏ ္ဌအနေဖြင့် ပေးပို့ခဲ့တဲ့ သဝဏ်လွှာတို့ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

ယခု မရေးမဖြစ် ရေးချင်တာက အကြွေးဆပ်တဲ့စာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ၈ လေးလုံး အရေးတော်ပုံကြီး ငွေရတုနှစ်ပတ်လည်ကာလမှာ ၁၉၈၈ ခုနှစ်က ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံပိုင် သတင်းစာဆရာတွေရဲ့ အခန်းကဏ္ဍကို အရေးတော်ပုံကြီးရဲ့ အစိတ်အပိုင်း တစ်ခုအဖြစ် ပြန်လည် ဖော်ထုတ်ချင်တဲ့ ဆန္ဒပြင်းပြနေတာ ကြာပါပြီ။ ၈ လေးလုံး အရေးတော်ပုံကြီး ငွေရတုမဂ္ဂဇင်းအတွက် အယ်ဒီတာ အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦး ဖြစ်တဲ့ ကိုရဲနိုင်အောင် (လူ့ဘောင်သစ်ပါတီ) (ပြည်သူ့ခေတ်ဆောင်းပါးရှင် ကိုဝ) ဆောင်းပါးရေးပေးဖို့ လာပြောတုန်းကတောင် အဲဒီ အကြောင်းကို ရေးပေးမယ်လို့ ပြောလိုက်ပါသေးတယ်။ ကျွန်တော့် ကျန်းမာရေး အပြောင်းအလဲ မဖြစ်ခင် ၁၀ ရက်လောက်ကပါ။ ကျွန်တော် မရေးနိုင်တော့တဲ့ အခြေအနေရောက်မှာ ဆောင်းပါးဟောင်း တစ်ပုဒ်ကို ပေးလိုက် ရပါတယ်။ အခု ရေးချင်တာ အဲဒီအကြောင်းပါပဲ

ကြေးမုံစာစီဌာနက စတင်ခဲ့

၁၉၈၈ ဩဂုတ်လ ၂၄ ညမှာ ကြေးမုံသတင်းစာ စာစီဌာနအလုပ်သမားတွေရဲ့ ပေါက်ကွဲမှု စတင်ဖြစ်ပွားပါတယ်။ 'ပေါ်လစီ စာရေးဆရာများ'လို့ လူသိများတဲ့ ကလောင်ရှင်တချို့က ဩဂုတ်လ ၈ ရက်နေ့ ၈ လေးလုံး စီတန်း လှည့်လည်ပွဲမှာ ပါဝင်ခဲ့ကြတဲ့ အမျိုးကောင်း သားသမီးလေးတွေ ကျောင်းသူလေးတွေကို ပန်းဆိုးတန်း၊ တံတားအောက်က ကလေကချေတွေ စုစည်းပြီး ချီတက်ခဲ့ကြတာ စတဲ့ မဖွယ်မရာ အသုံးအနှုန်းတွေနဲ့ ရေးသားပြီး စော်ကားမော်ကား ပြုခဲ့ကြတယ်။ အဲဒီစာမူတွေကို အယ်ဒီတာကလည်း ထုံးစံအတိုင်း စာစီခန်းကို ချပေး လိုက်ပါတယ်။ စာစီဌာန အလုပ်သမားတွေက ခဲစာလုံးနဲ့စာစီရင်း ပြည်သူတွေကို စော်ကား ထားတဲ့ စာပိုဒ်တွေတွေ့တော့ အယ်ဒီတာအဖွဲ့ရှိရာ အပေါ်ထပ်ကို စုရုံးတက်လာကြပြီး ဒီလို ဆောင်းပါးမျိုးကို သူတို့ စာမစီနိုင်ကြောင်း၊ ယခု အချိန်ကစပြီး သပိတ်မှောက်ကြကြောင်း ထုတ်ဖော် ပြောဆိုကြပါတယ်။

အဲဒီတုန်းက ကျွန်တော်က ဗိုလ်တထောင် သတင်းစာ ည အယ်ဒီတာအဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်နေပါတယ်။ ထိုစဉ်က စောင်ရေအများဆုံး ဖြစ်တဲ့အတွက် လုပ်အား ပြည်သူ့နေ့စဉ်နှင့် ကြေးမုံသတင်းစာကိုပဲ ပေါ်လစီ ဆောင်းပါးတွေ ချပေး တတ်ပါတယ်။ မြန်မာ့အလင်းနှင့် ဗိုလ်တထောင်ကိုတော့ ရံဖန်ရံခါမှ ချပေးတတ်ပါတယ်။

ကြေးမုံသတင်းစာ စာစီဌာန အလုပ်သမားများ အာဏာဖီဆန်မှု သတင်းက မိနစ်ပိုင်းအတွင်း ကျန်တဲ့ နိုင်ငံပိုင်သတင်းစာတွေ အားလုံးကို ရောက်ရှိသွားပါတယ်။ အဲဒီတော့ ဗိုလ်တထောင်သတင်းစာ စာစီဌာန အလုပ်သမားတွေကလည်း ပြင်းထန် ပြည်သူလူထုကြီး ဆင်နွှဲနေတဲ့ ဆန္ဒပြပွဲတွေကို ထောက်ခံသောအားဖြင့် မိမိတို့လည်း ဆန္ဒပြချင်ကြောင်း တင်ပြလာကြပါတယ်။ ကျွန်တော်က ဆန္ဒပြမယ်ဆိုရင် တစ်တိုက်လုံး သို့မဟုတ် တခြား သတင်းစာတိုက်တွေ အပါအဝင် ပြည်သူလူထုနှင့် ပူးပေါင်းသင့်ကြောင်း ဆုံးဖြတ်ချက်တစ်ရပ်ကို ပြတ်ပြတ်သားသား ချမှတ်ရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ဆုံးဖြတ်ချက်ချရန် သတင်းစာ တစ်တိုက်လုံး အလုပ်သမားထု အစည်းအဝေး ပြုလုပ်ရန် အဆိုပြုခဲ့ပါတယ်။

ထိုအချိန်မှာ ဗိုလ်တထောင် သတင်းစာ အယ်ဒီတာချုပ်အဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်နေသူက ဦးမြသိန်း (အငြိမ်းစား ဗိုလ်မှူး) ဖြစ်ပါတယ်။

ဦးမြသိန်းကို သဘာပတိတင်မြှောက်၍ အလုပ်သမားထု အစည်းအဝေး အရေးပေါ် ကျင်းပပြီး ပြည်သူလူထုနှင့် ပူးပေါင်းရန်၊ ယနေ့မှစ၍ ပြည်သူလူထုကို လိမ်ညာ သတင်းပေးမှုများ ရပ်တန့်ရန် စသဖြင့် အဆို၊ ဆုံးဖြတ်ချက်များကို ချမှတ်ခဲ့ပါတယ်။ (ဦးမြသိန်းအတွက် ဂုဏ်ယူစရာကတော့ ၁၉၈၈၊ အောက်တိုဘာ ၃ ရက်နေ့ ပြန်ကြားရေး ဝန်ကြီးဌာနရဲ့ အငြိမ်းစားပေးခြင်းခံရသော တန်းစီဇယားမှာ ကျွန်တော်တို့တွေရဲ့ ရှေ့က စောပြီး ပါဝင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ပြန်ကြားရေး ဝန်ကြီးဌာနမှာ တစ်ဦးတည်းသော အငြိမ်းစား ပေးခြင်းခံရတဲ့ အယ်ဒီတာချုပ် ဖြစ်ပါတယ်)

တအံ့တသြ အကြည့်တွေ

ကျွန်တော်တို့ ဗိုလ်တထောင်သတင်းစာ စာစီဌာန အလုပ်သမားတွေဟာ အလုပ်သမားထု အစည်းအဝေးက ဆုံးဖြတ်လိုက်တဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်တွေကို ချက်ချင်း စာစီပရင့်ထုတ်ပြီး ကော်ပီများစွာ ပွားခဲ့ကြပါတယ်။ ကျွန်တော်က မြန်မာ့ သတင်းစဉ် ပြည်တွင်းပြည်ပကို ကိုယ်တိုင်သွားပြီး ဖြန့်ဝေပါတယ်။ အဲဒီတုန်းက သတင်းစဉ်က လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက် မိတ်ဆွေတွေရဲ့ တအံ့တသြ အကြည့်တွေကို သတိရမိပါသေးတယ်။

နောက်နေ့ မနက်က စပြီး သပိတ်မှောက် နိုင်ငံပိုင် သတင်းစာဝန်ထမ်းတွေ၊ စာစီ တာရိုက်၊ ကြော်ငြာ၊ ငွေစာရင်း၊ စီမံအပါအဝင် ပြည်သူတွေနဲ့ ပူပေါင်းပြီး နဖူးစီးစာတန်းတွေနဲ့ အတူ လှည့်လည်ဆန္ဒပြခဲ့ကြပါတယ်။ မြို့လယ်ကောင်၊ ပန်းဆိုးတန်းလမ်းက သတင်းနှင့် တနယ်ဇင်း ကော်ပိုရေးရှင်း ရုံးချုပ်ရှေ့မှာ တစ်ယောက်ပြီး တစ်ယောက် တရားဟောကြပါတယ်။ ဘားလမ်း အထက်လမ်းမှာ ကြေးမုံဦးကိုကိုကြီးနဲ့ ကျွန်တော်နဲ့ လမ်းလုံးပြည့် လူထုကြီးကို ဟောပြောရင်း မဆလခေတ် သတင်းစာဆရာဘဝကို ရင်ဖွင့် ခဲ့ကြပါတယ်။

ပြည်သူဘက်က ပြောင်းလဲ ရပ်တည်ပြီး ထုတ်ရမယ်

အဲဒီအချိန်မှာ ဟံသာဝတီ ဦးဝင်းတင်နဲ့ ကျွန်တော်နဲ့က နေ့စဉ် တယ်လီဖုန်း လေး ငါးကြိမ် ဆက်ပြီး သတင်းဖလှယ် ကြပါတယ်။ သတင်းစာ သပိတ် ၃ ရက် မှောက်ဖို့ ဆုံးဖြတ်ကြောင်း ကျွန်တော်က ပြောတော့ ဆရာဦးဝင်းတင်က သတင်းစာ သပိတ်ဆိုတာ လုပ်ငန်းခွင်ကို ပိတ်ပြီးတော့ ဆန္ဒပြဖို့ မဟုတ်ဘူး။ သတင်းစာကို ပြည်သူတွေဘက်က ပြောင်းလဲရပ်တည်ပြီး စဉ်ဆက်မပြတ် ထုတ်ဝေရမယ်။ နိုင်ငံပိုင် သတင်းစာတွေက ဖြန့်ချိရေးလမ်းကြောင်း အသီးသီးနဲ့ တစ်ပြည်လုံး ပျံ့နှံ့တယ်။ ရန်ကုန်မှာ ထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂလိက သတင်းစာတွေက အကန့်အသတ် ရှိတယ်။ နယ်တွေကို မပျံ့နှံ့ဘူး။ ဒါကြောင့် ခင်ဗျားတို့ ၃ ရက်ပြီးလို့ ရှိရင် ပုံမှန်အတိုင်း ပြန်ထုတ်ပါလို့ ပြောပါတယ်။

ရန်ကုန်မှာလည်း သမဂ္ဂ သတင်းစာ၊ ယနေ့ သတင်းစာ၊ ဝရဇိန် သတင်းစာ၊ ဗိုအနေ နေ့စဉ်သတင်းစာ၊ သတင်းမဂ္ဂဇင်း၊ အောင်ပွဲသစ် သတင်းစာစောင်၊ ခေတ်သစ်နေ့စဉ် သတင်းစာ၊ လွတ်မြောက်ရေး သတင်းစာစောင်၊ ဇရာဝတီသတင်းစာစောင်၊ ပြည်သူ့သတ်သေ သတင်းစာ၊ ဗိုခေတ် နေ့စဉ် သတင်းစာ၊ မီးပွား သတင်းစာ၊ သတင်းမှန်သတင်းစာ မိုးသောက်ဂျာနယ် စသဖြင့် သတင်းစာ လွတ်လပ်ခွင့် အပြည့်အဝနဲ့ ထုတ်ဝေနေကြပြီ ဖြစ်ပါတယ်။ တချို့ကလည်း သတင်းစာ လုပ်တတ်သူ တွေက လုပ်လို့ စာနယ်ဇင်း ကျင့်ဝတ် စောင့်ထိန်းလိုက်နာမှုတွေ ရှိပါတယ်။ တချို့ကလည်း ဒီအရေးအခင်း တစ်ခုမှာ စာနယ်ဇင်း ကျင့်ဝတ်ကို ဂရုစိုက်စရာ မလိုတော့ဘူး၊ ခေတ်မှတ်တမ်း ဖြစ်ရင် ပြီးရော ဆိုတဲ့ သဘောနဲ့ ခေါင်းဖြတ်၊ လူသတ်၊ သွေးရဲရဲ သံရဲရဲ ခေါင်းပြတ်ကြီးတွေ မျက်နှာဖုံး တင်ပြီးထုတ်ဝေခဲ့ကြပါတယ်။ အဲဒီသတင်းစာတွေဟာ တကယ်လည်း အရေးအခင်းရဲ့ ပြယုဂ်တစ်ခု ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ အဲသလို ခေါင်းဖြတ် လူသတ်မှုတွေ ဖြစ်ပွားအောင် တမင်ဖန်တီး လှုံ့ဆော်သူတွေက ပြုလုပ်ခဲ့တာ ဖြစ်ကြောင်း နောက်ပိုင်းမှာ ပြည်သူတွေက သိကုန်ကြပါတယ်။ မင်းမဲ့စရိုက်တွေ ဝင်လာပြီး သပိတ်ခေါင်းဆောင်တွေကလည်း မထိန်းသိမ်းနိုင်ကြတော့ဘူးဆိုတဲ့ ပုံရိပ်ကို အကောင်အထည် ဖော်ရင်း အာဏာသိမ်းဖို့ ပြင်ဆင်ခဲ့တာ ဖြစ်ပါတယ်။

သတင်းစာတိုက်ပေါင်းစုံ ပူးတွဲ ညှိနှိုင်းကော်မတီ

ကျွန်တော်တို့ သတင်းစာ သပိတ်အကြောင်း ပြန်ကောက်ရရင် နိုင်ငံပိုင် သတင်းစာ တိုက်ပေါင်းစုံ ပူးတွဲ ညှိနှိုင်းကော်မတီ (သပိတ်ကော်မတီ) ဖွဲ့စည်းပြီး စနစ်တကျ ဦးဆောင်မှု ပေးခဲ့တဲ့ အထဲမှာ နိုင်ငံပိုင် သတင်းစာတိုက် တစ်တိုက်လျှင် ကိုယ်စားလှယ် နှစ်ဦး၊ မြန်မာ့ သတင်းစဉ် ပြည်တွင်းပြည်ပ ကိုယ်စားလှယ်နှစ်ဦး၊ မြဝတီ၊ ငွေတာရီ ပုံနှိပ်တိုက်မှ ကိုယ်စားလှယ် နှစ်ဦးစီ ပါဝင်ခဲ့ကြပါတယ်။ ဗိုလ်တထောင် သတင်းစာတိုက်က ဦးစိန်လှိုင်နဲ့ ကျွန်တော် (ဦးအုန်းကြိုင်က သင်တန်းတစ်ခု တက်နေရာက သူ အမြန် ပြန်လာမယ် သူ့အတွက် နေရာချန်ထားပါလို့ လှမ်းပြောပါတယ်) ကြေးမုံ သတင်းစာတိုက်က ဦးကိုကိုကြီးနဲ့ ဦးဝင်းဖေဝင်း၊ လုပ်သားပြည်သူ့ နေ့စဉ် သတင်းစာတိုက်က ဦးရဲထွတ်နဲ့ တစ်ယောက်၊ လုပ်သားပြည်သူ့ နေ့စဉ် (အင်္ဂလိပ်) သတင်းစာတိုက်က အမည်မမှတ်မိသူ နှစ်ယောက်၊ ဂါးဒီးယန်း သတင်းစာတိုက်က ကိုချိုထွန်းနဲ့ ကိုမောင်မောင်ကျော်ဝင်း၊ မြန်မာ့အလင်း သတင်းစာတိုက်မှ ကိုသန်းအောင်နိုင်နဲ့ တစ်ယောက်၊ မြန်မာ့ သတင်းစဉ် (ပြည်တွင်း) မှ ကိုကောင်းမြင့်နဲ့ တစ်ယောက်၊ မြန်မာ့ သတင်းစဉ် (ပြည်ပ) မှ ဒေါ်ခင်နွယ်အေး၊ ကိုသီဟအေး ကိုတင်ထွန်းအောင်၊ မြဝတီ၊ ငွေတာရီ ပုံနှိပ်တိုက်မှ ဦးအောင်ကျော်ဦး (လူရွှင်တော် ဝိန်းဝိန်း) နှင့် ဒေါ်ရွှေဝါစိုးတို့ ပါဝင်ကြပါတယ်။ (အမည်မမှတ်မိလို့ နာမည်ချန်ခဲ့တဲ့ သူတွေကို ကျွန်တော့် ကျန်းမာရေး အခြေအနေအရ ခွင့်လွှတ်ပေးကြပါရန်)

အောင်ဓမ္မာရုံကို မြင်တိုင်း

ပြန်ကြားရေး ဝန်ကြီးဌာန မြန်မာ့ အသံနှင့် ရုပ်မြင်သံကြား၊ ပုံနှိပ် ကော်ပိုရေးရှင်း၊ သတင်းနှင့် စာနယ်ဇင်း ကော်ပိုရေးရှင်း စတဲ့ သတင်း မီဒီယာ လုပ်ငန်းအသီးသီးကလည်း သပိတ်မှာ ပါဝင်ခဲ့ကြပါတယ်။ မှတ်မှတ်ရရ ပထမဦးဆုံး အလုပ်ပြုတ်သူကတော့ မြန်မာ့အသံ ညွှန်ကြားရေးမှူး ဦးကျော်ဦး (မြန်မာ့အသံ ကျော်ဦး) ဖြစ်ပါတယ်။ မြန်မာ့အသံနဲ့ ရုပ်မြင်သံကြားက အလုပ် ပြုတ်လာသူတွေဟာ ဘားလမ်းအထက်လမ်း အောင်ဓမ္မာရုံမှာ နေ့စဉ်စုဝေးပြီး သပိတ်စခန်းဖွင့်ကြပါတယ်။ တိုက်တိုက်ဆိုင်ဆိုင် ယခု ကျွန်တော်နေတဲ့ အဆောက်အအုံ ရှေ့တည့်တည့်မှာ ဖြစ်လို့ အောင်ဓမ္မာရုံကို မြင်တိုင်း ပြန်ကြားရေးဝန်ကြီးဌာနက သတင်းမီဒီယာ သမားများရဲ့ ၈ လေးလုံး အရေးတော်ပုံကြီးမှာ ပါဝင်ခဲ့မှုကို ပြန်ပြောင်းသတိရမိပါတယ်။

တကယ်တမ်းမှာလည်း ထိုစဉ်က အပတ်စဉ်ထုတ် ဂျာနယ်တွေ၊ နေ့စဉ်ထုတ် သတင်းစာတွေဟာ Press Freedom ဆိုတဲ့ သတင်းမီဒီယာ လွတ်လပ်ခွင့်ကို နှစ်ပေါင်း ၅၀ အတွင်း ပထမဦးဆုံးအကြိမ် ကျင့်သုံးခွင့်ရခဲ့ကြတာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံပိုင် သတင်းစာတွေ အဖို့ကတော့ ၂၆ နှစ် မဆလ တစ်ပါတီစနစ် စိုးမိုးမှုအောက်မှာ ၂၆ ရက်တာမျှ သတင်း မီဒီယာ လွတ်လပ်ခွင့်ကို အပြည့်အဝ ကျင့်သုံးခွင့်ရခဲ့တာကို မှတ်မှတ်ရရ ဖြစ်နေမိပါတယ်။ သတင်း မီဒီယာ သပိတ်ကော်မတီ အဖွဲ့ဝင်များ အားလုံးအတွက် ထိုစဉ်က ပြည်သူ့တရားသူကြီးအဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌ ဦးတင်အောင်ဟိန်း ပြောလိုက်တဲ့ မှတ်ချက်တစ်ခုဟာ ကျေနပ်စရာ အလွန်ကောင်းပါတယ်။

အခုမှ သတင်းစာစစ်စစ် ဖတ်ရတယ်

ဦးတင်အောင်ဟိန်း အပါအဝင် အာဏာပိုင် အဖွဲ့အစည်းဝင်များဆိုသော ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် အစိုးရအဖွဲ့ဝင်များထံ နံနက်လေးနာရီ မော်တော် ဆိုင်ကယ်ဖြင့် ပုံနှိပ်ပြီးသား သတင်းစာများကို လှည့်လည်ပို့ဆောင်ရသော စနစ်က မပျက်သေး၊ မော်တော်ဆိုင်ကယ်သမားကလည်း ရပ်ကွက်ကင်း အဖွဲ့များအတွက်ပါ အပိုဆောင်း သတင်းစာများ အလုံအလောက် ယူသွား ခဲ့၍.............................။

[ဤနေရာတွင် ကျန်းမာရေး အခြေအနေကြောင့် စကားပြော ရပ်သွားခဲ့ပါတယ်။ ကျန်သည့်အပိုင်းများကို ဖေဖေ ပြောကြားခဲ့ဖူးတဲ့ အချက်အလက်များနှင့် တိုက်ဆိုင် စစ်ဆေး၍ နိဂုံးချုပ်လိုက်ပါတယ်။]

မော်တော်ဆိုင်ကယ်သမားကလည်း ရပ်ကွက်ကင်းအဖွဲ့များအတွက်ပါ အပိုဆောင်း သတင်းစာများ အလုံအလောက် ယူသွားခဲ့၍ ပို့ဆောင်ရတာ အဆင်ပြေပါတယ်။ ဒါနဲ့ ဦးတင်အောင်ဟိန်းအိမ် ရောက်သွားပါတယ်။ ဦးတင်အောင်ဟိန်းက ပြည်သူ့ တရားသူကြီးအဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌ။ နိုင်ငံရေးအရလည်း ရင့်ကျက်တယ်။ သူက သတင်းစာ ပို့တဲ့ သူကို မြန်ထွက်ခါနီးကျတော့ မောင်ဝံသကို ပြောလိုက်ပါ။ အခုမှ သတင်းစာစစ်စစ် ဖတ်ရတယ်ဆိုပြီး မှာလိုက်တယ်။

ဧလေးလုံး အရေးတော်ပုံကြီး ငွေရတု နှစ်ပတ်လည်ကာလမှာ ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံ
သတင်းစာတွေရဲ့ ဩဂုတ်လ ၂၄ ရက်ကနေ အာဏာသိမ်းတဲ့နေ့ စက်တင်ဘာလ
ရက်နေ့အထိ ၂၆ ရက်တာ သတင်းလွတ်လပ်ခွင့် အပြည့်အဝနဲ့ သတင်းစာ ထုတ်ခွင့်ရခဲ့တာကို
ပြန်လည် ဖော်ထုတ်ရင်း စာကြွေးဆပ်လိုက်ရပါတယ်။

မောင်ဝံသ
ပြည်သူ့ခေတ်ဂျာနယ်
၁၊ ဩဂုတ်၊ ၂၀၁၃
အတွဲ ၃၊ အမှတ် ၁၅

●

ဖိုက်တာ ဘောလုံးရဲ့ နောက်ဆုံးတိုက်ပွဲ

ရပ်ကွက်တစ်ခုမှာ ကျွန်တော်နေတုန်းက ကိုယ်တွေ့ကြုံခဲ့ရတဲ့ အဖြစ်အပျက်လေးကို ပြန်ပြောပြချင်တယ်။

အခန်းတွဲ တန်းလျားတစ်ခုမှာ ကျွန်တော်နေတယ်။ ကျွန်တော့်အခန်းက နံပါတ် (၉)ပါ။ ကျွန်တော့်မိတ်ဆွေ ဦးစိန်မြင့်က နံပါတ် (၁၁)မှာ နေတယ်။ ကျွန်တော်တို့ တန်းလျားရှေ့မှာ ယာခင်းကလေးတွေ ရှိတယ်။ ကန်စွန်းခင်း၊ မုန်လာခင်း၊ ပြီးတော့ ခရမ်းပင်တွေ ကျွန်တော်တို့ စိုက်ထားတာ။

ညနေတိုင်ပြီဆိုရင် ကျွန်တော်တို့ တံခါးတွေ ပိတ်ပြီး အခန်းထဲကနေ ယာခင်းလေးတွေကို ထိုင်ကြည့်နေကြတယ်။ ဟိုးခပ်လှမ်းလှမ်းက ကုက္ကိုပင်ကြီးပေါ်မှာ ဇျိုင်းတွေ အိပ်တန်းတက်ဖို့ တရုန်းရုန်းနဲ့ နေရာယူနေကြပြီ။ အဝေးကြီးက ပျံလာနေဆဲ ဇျိုင်းတွေကလည်း အစုလိုက် အတန်းလိုက် ဂျီဩမေတြီပုံစံ အမျိုးမျိုးနဲ့ ကောင်းကင် နောက်ခံရှေ့မှာ ဝန်းချီ ခြယ်ပြနေကြတယ်။ နေလုံးနီနီကြီးက ဝင်တော့မယ်။ တောင်စွယ်မှာ နေကွယ်အံ့ဆဲဆဲ အချိန်ပေါ့။ နေလုံးကြီးဟာ မိုးကုပ်စက်ဝိုင်းထဲမှာ နစ်သွားတော့မယ်။ ပျောက်သွားတော့မယ်။ အသတ်ခံရတော့မယ့် ကျွန်တော့်မိတ်ဆွေ တစ်ယောက်ကို ကြည့်နေ မြင်နေရသလို ခံစားရတယ်။

အဲဒီလိုအချိန်မှာ ယာခင်းတွေဆီက လှုပ်လှုပ်ရှားရှား အသံနဲ့ အရိပ်တစ်ခုကို တွေ့ရတယ်။ တစ်ခါတလေ ကျွန်တော် မမြင်ဘူးထင်လို့ ဦးစိန်မြင့်က လှမ်းအော်ပြီး သတိပေးတယ်။

'ဦးစိုးရေ . . . . ဖိုက်တာဘောလုံးဗျို့'

ဟုတ်ပါရဲ့။ ကျွန်တော်တို့ မိတ်ဆွေကြီး ဖိုက်တာဘောလုံး လာပါပြီ။ ကြွက်ကြီးတစ်ကောင်ပါ။ ကြောင်ခပ်ငယ် တစ်ကောင်လောက်ရှိမယ့် ကြွက်ကြီးပါ။ သူ့ပုံပန်းက ဖက်တီမိုက်ကန်းပုံ။ အရောင်က မွဲခြောက်ခြောက် ကုပ်ပိုးနဲ့ကျောပြင်နေရာ အချို့မှာ အမွေးတွေကျွတ်ပြီး အသားနီတက်နေတာက ရွံစရာကြီးပါ။ သူ့မျက်လုံးနဲ့ ကျွန်တော်

ခဏခဏ ဆုံဖူးတယ်။ မျက်လုံးက လုံးဝ အကြောက်အလန့် ရှိပုံ မပေါ်ဘူး။ စူးစူးဝါးဝါး ရှိတယ်။ ညဏ်ရှိပုံပေါ်တယ်။

စာရေးဆရာ အီကြာကွေးရဲ့ ခွေးဇာတ်လိုက် 'ဖိုက်တာဘောလုံး' ကို သတိရပြီး ဒီကြွက်ကြီးကို ဖိုက်တာဘောလုံးလို့ နာမည်ပေးလိုက်တယ်။ ဘာကြောင့်လဲလို့ မေးရင် ဖိုက်တာဆိုတာကို သဘောကျလို့ပါ။ ဒီကောင်ကြီးက ဖိုက်တာဘွဲ့နဲ့ ကိုက်ညီပါတယ်။

သူလာပြီဆိုရင် ကျွန်တော်တို့ ရှိရာကို တစ်ချက်ကြည့်တယ်။ ကြောက်လန့်တကြား ကြည့်တာ မဟုတ်ဘူးနော်။ ဒီလူတွေ သူ့နေရာသူ ရှိရဲ့လားဆိုတဲ့ သဘောမျိုး ပြီးရင် သူ့အလုပ်သူ ဆက်လုပ်တယ်။ ယာခင်း တစ်နံတစ်လျားက ကြွက်တွင်းပေါင်း ၁၂ တွင်းကို တစ်တွင်းပြီး တစ်တွင်း လိုက်လံကြည့်ရှုတာပါပဲ။ တွင်းတစ်တွင်း ကို ရောက်လျှင် တွင်းသား နှုတ်သီးရော၊ ခေါင်းရော ထိုးထည့်ပြီး ကြွက်ဘာသာ စကားနဲ့ ပြောတယ် မှတ်ပါတယ်။ တွင်းအားလုံး စေ့အောင် ဖိုက်တာဘောလုံး လိုက်ကြည့်တယ်။ သူလာတုန်း တွင်းထဲမဝင်ရ သေးတဲ့ ကြွက်တစ်ကောင်တလေ ယောင်ပေပေတွေ့ရင် တွင်းဝကစောင့်ပြီး ကိုက်ထော တာပါ။ စိတ်ကြိုက် လိုမ့်ကိုက်ပြီးမှ တွင်းထဲ ကန်ထည့်လိုက်တယ်။

ဖိုက်တာဘောလုံးကို ဦးစိန်မြင့်ရော၊ ကျွန်တော်ရော စိတ်ဝင်စားတယ်။ နီးနီးနား သူလုပ်နေတဲ့ အလုပ်ကိုလည်း စိတ်ဝင်စားတယ်။ လနဲ့ချီပြီး ကြာအောင် တစ်နေ့ မပျက် သူ့အလုပ် သူလုပ်နေတာကို အံ့သြမိတယ်။ အချိန်ကလည်း မှန်သလား မမေးနဲ့။ နေ့လည် နီနီကြီး ဇီဝိန် ကြွေခါနီး အချိန်ဆို ဖိုက်တာဘောလုံး ဘွားခနဲ ပေါ်လာပြီ။

ကြွက်ဦးရေကလည်း ဖိုက်တာဘောလုံးရဲ့ ကွပ်ကဲမှုကောင်းလို့ ထင်ပါရဲ့။ တစ်မျိုး တခြား တိုးပွားလာလိုက်တာ ညည သူတို့တွင်းတွေထဲက ထွက်လာရင် ယာခင်းထဲမှာ မည်းမည်းကောင်တွေနဲ့ ပြည့်နေတယ် ထင်ရတယ်။ လရောင်အောက်မှာ သူတို့ကို ကြည့်ရတာ ကြောက်စရာတောင် ကောင်းတယ်။

တစ်နေ့တော့ ရပ်ကွက်ကင်းအဖွဲ့က ကျွန်တော်တို့ တန်းလျားကို လာမေးတယ်။ ကြွက်တွေ အခြေအနေ ဘယ်လိုလဲတဲ့။ မင်းတို့ဘာသာ လာကြည့်ပေါ့ကွာလို့ပဲ ပြောလိုက် တယ်။ နောက်နေ့ညကျတော့ ကင်းသမား မောင်မောင်တာနဲ့ တပည့်နှစ်ယောက် လာစောင့်ကြည့်တယ်။ လက်နှိပ်ဓာတ်မီးတွေနဲ့ ထိုးထိုးကြည့်တိုင်း ကြွက်တွေက မျက်လုံး ပြူးကြောင်ကြောင်တွေနဲ့ သူတို့ကို ပြန်ကြည့်နေတယ်။ ထွက်မပြေး ကြဘူး။ ခဏကြာ တော့ အမွေးတွေ ကျွတ်နေတဲ့ ကြွက်ကြီးတစ်ကောင် ပေါ်လာပြီး ပြူးကြောင်ကြောင် ငိုင်နေတဲ့ ကြွက်တွေကို လိုက်ကိုက်တယ်။ ဒီတော့မှ ကြွက်တွေဟာ တွင်းတွေထဲ ဝင်ပြေး ကုန်ကြတယ်။ တခြားကောင် မဟုတ်ဘူး။ ဖိုက်တာဘောလုံးပဲ ပေါ့။ တကျီကျီ အော်မြည် တဲ့ ကြွက်သံတွေကို ကျွန်တော် ကြားနေရတယ်။

ကြဲကြဲဖန်ဖန်ဗျာ အဲဒီအသံတွေကို လူစကားလိုပဲ ကျွန်တော် နားလည်နေတယ်။

'ဟေ့ကောင်တွေ သောက်သုံးမကျတဲ့ အကောင်တွေ၊ ဘာလုပ်နေကြတာလဲ တွင်းထဲဝင်ကြ၊ ပုန်းကြပါလား၊ နင်တို့ ဒီလောက်အများကြီး ထွက်နေကြတာ တွေ့ သူ့အနား

အားလုံးကို လာသတ်လိမ့်မယ်၊ ငတုံး၊ ငအတွေ၊ မသာလောင်းတွေ ဝင်ကြ ဝင်ကြ၊ တယ် . . . ငါ ကိုက်သတ်လိုက်ရ'

နောက်နေ့ နေ့လယ်မှာ မောင်မောင်တာနဲ့ တပည့်တွေ ရောက်လာတာပါပဲ။ မောင်မောင်တာရဲ့ လက်ထဲမှာ ထူးဆန်းတဲ့ ပစ္စည်းတွေ ပါလာတယ်။ လက်လေးလုံး လောက်ရှိမယ့် ကြွက်အရှင်တစ်ကောင်ကို လည်ပင်းမှာ ကြိုးချည်ထားတယ်။ ကြွက်အမြီးကို သံညှပ်နဲ့ ညှပ်ထားတယ်။ တပည့်နှစ်ယောက် လက်ထဲမှာ တုတ်ကြီးတွေ တစ်ချောင်းစီ ကိုင်ထားတယ်။

'ကိုင်း . . . လုပ်ငန်းစကြရအောင်' လို့ မောင်မောင်တာက အချက်ပေးပြီး ကြွက်တွင်းတစ်ခုရဲ့အဝမှာ အမြီးကိုညှပ်ထားတဲ့ကြွက်ကို တေ့ထားပြီး သံညှပ်ကို ညှစ်ပေးလိုက်တယ်။ ကြွက်ခမျာ အော်ရှာတာပေါ့။ အဲဒီ ကြွက်အော်သံကိုလည်း ကျွန်တော် နားလည်နေတာ အံ့ဩတုန်လှုပ်စွာ သိလိုက်ရတယ်။

'အောင်မယ်လေးဗျ၊ နာလိုက်တာဗျ' အဲသလို ကြားလိုက်တယ်ဗျာ။

မောင်မောင်တာက နောက်တစ်ခါ ခပ်နာနာလေး သံညှပ်ကို ညှစ်လိုက်တယ်။ အမြီးပြတ်လုနီးပါး အညှစ်ခံရတဲ့ ကြွက်ခမျာ ငယ်သံပါအောင် အော်ရရှာပြန်တယ်။

'အမေရေ၊ နာလိုက်တာဗျာ၊ ကယ်တော်မူကြပါဗျာ၊ မကယ်နိုင်ကြတော့ ဘူးလားဗျာ'

ကြွက်အော်သံကို နားလည်နေတဲ့ ကျွန်တော်ဟာ နားကိုလက်နဲ့ ပိတ်ထားမိတယ်။

အဲဒီအချိန်မှာ အံ့အားသင့်စရာ ဖြစ်ရပ်တစ်ခု ရုတ်တရက် တွေ့လိုက်ရတယ်။ မောင်မောင်တာတို့နဲ့ အနီးဆုံး ကြွက်တွင်းတစ်ခုရဲ့ အပေါက်ကနေ မည်းခနဲအကောင် တစ်ကောင် ထိုးထွက်လာပြီး ညှပ်ကိုင်ထားတဲ့ မောင်မောင်တာရဲ့ လက်ကို ခုန်ကိုက်တာ ကိုး။ ဘာပြောကောင်းမလဲ။ 'အောင်မယ်လေးဗျ' လို့ ငယ်သံပါအောင် အော်ပြီး ညှပ်ကြီးကို လွှတ်ချလိုက်ရတာပေါ့။ ညှပ်ထဲက အမြီးလွတ်သွားတဲ့ ကြွက်ဟာ နီးရာ ကြွက်တွင်းတစ်တွင်း ထဲကို ကြိုးတန်းလန်းနဲ့ လှစ်ခနဲ ဝင်ပြေးသွားတယ်။ မောင်မောင်တာ့ လက်ကို ထွက်ကိုက်တဲ့ ကြွက်ကြီးကတော့ ခပ်လှမ်းလှမ်းက ကြွက်တွင်းတစ်တွင်းထဲကို လေ၏ လျင်မြန်ခြင်းနဲ့ ပြေးဝင်သွားလေရဲ့။ မောင်မောင်တာရဲ့ တုတ်ကိုင်တပည့်နှစ်ယောက်ဟာ ကြောင်အမ်း နေကြရာက မအေ၊ နှမ ဆဲပြီး တုတ်တွေနဲ့ လှမ်းပစ်ကြသေးတယ်။ ကျွန်တော်တို့ အခင်းတွေသာ ပျက်ကုန်တယ်။ ကြွက်ကြီးကို မထိပါဘူး။ ဒီကောင်ကြီးက တခြားမဟုတ်ဘူး။ ဗိုက်တာ ဘောလုံးပါပဲ။

မောင်မောင်တာဟာ ဖင်ထိုင် လဲကျသွားရာက ကမန်းကတန်းပြန်ထပြီး ဆဲလိုက် ဆိုလိုက်တာ မိုးမွှန်နေတာပါပဲ။ သူကြိမ်းဝါးနေတာတွေကိုတော့ ကျွန်တော် ရှင်းရှင်း လင်းလင်း သဲသဲကွဲကွဲ ကြားနေရပါတယ်။

သူဟာ ပြောတဲ့အတိုင်း လုပ်တာပါပဲ။ နောက်တစ်နေ့ ညနေ နေဝင်ရီသရော (ကျွန်တော်တင်စားသလို နေလုံးနီနီကြီး မိုးကုပ်စက်ဝိုင်းထဲနစ်မြုပ်ခါနီး) ဗိုက်တာဘောလုံး

သူ့ကြွက်ရောင်းရင်းရဲ့ တွင်းဝတွေဆီ လိုက်ကြည့်ချိန်မှာ ဘယ်နေရာက ထွက်လာမှန်း မသိတဲ့ ခွေးကြီးနှစ်ကောင်ဟာ ဝုန်းခနဲ ပြေးဝင်လာပြီး ဖိုက်တာ ဘောလုံးကို ဝိုင်းခဲ့ ကြတယ်။ ဖိုက်တာကြီးက ခွေးတစ်ကောင်ရဲ့ နှာခေါင်းကို သွေး ရဲခနဲ ထွက်အောင် ကိုက် လိုက်သေးတယ်။

'အောင်မယ်လေးဗျ၊ သေပါပြီဗျ၊ ဟော့ကောင် . . . ဒီမအေ . . . ကို အသေ သတ်ကွ'

လို့ ဒဏ်ရာရတဲ့ ခွေးရဲ့ အော်သံကို ကျွန်တော်က ဘာသာပြန်ပြီး နားလည် နေပါတယ်။ ဒီအချိန်မှာ ကျန်တဲ့ခွေးရဲ့ ပါးစပ်ထဲကို ဖိုက်တာကြီး ကားခနဲ ရောက်သွား တာကို ကျွန်တော် မကြည့်ချင် မြင်ရက်သား တွေ့မြင်နေရပါတယ်။ ချက်ချင်းပဲ လေချွန် သံတစ်ချက် ကြားရပြီး ကျွန်တော်တို့ ရှေ့မြင်ကွင်းထဲကို မောင် မောင်တာ ရောက်လာတယ်။ သူ့နောက်က ပါလာတဲ့ တပည့်ရဲ့ လက်ထဲမှာ ကြွက်အရှင်ဖမ်း ထောင်ချောက် (လျှောင် အိမ်) ကို တွေ့ရတယ်။ လျှောင်အိမ်တံခါးကို ဟပေးလိုက်တော့ ခွေးကပါးစပ်ထဲက ဖိုက်တာ ဘောလုံးကို ထည့်ပေးလိုက်တယ်။ ဒီခွေးဟာ သူ့အလုပ် သူလုပ်တာပဲ။ လုပ်ပုံတော်လွန်းလို့ မောင်မောင်တာဘက်ကကြည့်ရင် လိမ္မာတဲ့ခွေးလို့ ပြောရမှာပါ။ ဒါပေမဲ့ ဖိုက်တာဘောလုံး အပေါ် သံယောဇဉ်တွယ်နေပြီဖြစ်တဲ့ ကျွန်တော်တို့ဘက်က ကြည့်ရင် ဒီခွေးဟာ မကောင်း ဆိုးဝါး တစ်ကောင်ပါပဲ။

လျှောင်အိမ် ထောင်ချောက်ထဲကို ဖိုက်တာဘောလုံးဟာ သွေးသံရဲရဲနဲ့ ပါသွား ရှာတယ်။ လှုပ်တုတ်လှုပ်တုတ် ဖြစ်နေတာ တွေ့ရလို့ မသေဘူးဆိုတာတော့ သိရတယ်။ မောင်မောင်တာကတော့ နှာခေါင်းဒဏ်ရာ ရသွားတဲ့ သူ့ခွေးကို ယုယုယယ ပြုစုရင်း ဖိုက်တာဘောလုံးကို ငါနဲ့ ကိုင်တုတ်နေတယ်။

အဲဒီညက ကျွန်တော် တော်တော်နဲ့ အိပ်မပျော်ဘူး။ မှေးခနဲ ပျော်သွားတော့ အိပ်မက် မက်နေသေးတယ်။ အိပ်မက်ထဲမှာ ဖိုက်တာဘောလုံးဟာ ကျွန်တော့် ထံ ဝကိုလာပြီး ပြုံးပြုံးရွှင်ရွှင်ပဲ နှုတ်ဆက်သွားတယ်ဗျ။

'ဗျို့ . . . စာရေးဆရာ ခင်ဗျားတို့ဟာ သက်သေတွေဗျနော်' လို့ သူက ပြောသွား တယ်။

နောက်နေ့ ထမင်းစားပြီးချိန် ခဏလှဲလျောင်းနေတုန်း မောင်မောင်တာတို့ ပြန်ရောက်လာကြတယ်။

'ထမင်းလုံး စီနေပြီလား စာရေးဆရာရဲ့။ ပွဲကြီးပွဲကောင်း ထကြည့်ဦးလေဗျာ' လို့ ပြောတာနဲ့ ထလိုက်ရတယ်။ စိတ်ကတော့ ခပ်လေးလေးပဲ။

မောင်မောင်တာရဲ့ ညက လျှောင်အိမ် ထောင်ချောက်နဲ့ သံညှပ်ကြီးနဲ့။ သူ့တပည့် တွေ လက်ထဲမှာ တုတ်ကိုယ်စီနဲ့။

'ဒီ ကြွက်မသာလောင်း တော်တော် သောင်းကျန်းတယ်ဗျာ၊ ကြည့်စမ်းပါဦး ညက ကိုက်ထားလိုက်တာ သံချောင်းတွေတောင် ကွေးကုန်ပြီ'လို့ မောင်မောင်တာက ကျွန်တော့်

ရှေ့မှာ ထောင်ချောက်ကိုပြတယ်။ ဖိုက်တာဘောလုံးက လျှောင်အိမ်တံခါး သံချောင်းလေးတွေကို လှိမ့်ကိုက်ထားတာကိုး။ အခုလည်း ဒေါသတကြီးနဲ့ လျှောင် အိမ်ထဲမှာ တွန်းကန်နေသေးတယ်။ ဒါပေမဲ့ ခွေးကိုက်ထားတဲ့ ဒဏ်ရာတွေကြောင့် သိပ်အားရှိပုံ မရတော့ဘူး။

'မောင်မောင်တာရယ် ငရဲကြီးပါ့မယ်ကွာ၊ လွှတ်ပေးလိုက်ပါ၊ သနားပါတယ်' လို့ ကျွန်တော်က တောင်းပန်တယ်။

'ဟုတ်ပါတယ်ကွာ၊ အသက်တစ်ချောင်းကို လွှတ်ပေးတာ ကုသိုလ်ရပါတယ်ကွာ' ဦးစိန်မြင့်ကလည်း ဝင်ပြီး ဖျောင်းဖျတယ်။

'ဒီမှာ စာရေးဆရာ၊ ကျုပ်က တာဝန်အရ လုပ်နေတာဗျ၊ ကူးစက်ရောဂါတွေ မပြန့်ပွားရအောင် ကြွက်တွေကိုသုတ်သင်ဖို့က ကျုပ်ရဲ့အလုပ်ပါ၊ သနားလို့ဆိုပြီးလွှတ်လိုက်ရင် အထက်အရာရှိတွေက လာစစ်တော့ ကြွက်တွေ တွေ့သွားပြီး ကျုပ်ပဲ အဆူအကြိမ်းခံရမှာ၊ ဒီတော့ မကြည့်ချင်ရင် မျက်နှာလွှဲပြီး နေကြပေတော့' မောင်မောင်တာက ပြောပြီး သူ့အလုပ်သူ ဆက်လုပ်ပါတယ်။

ကြွက်တွင်းတစ်ခုရဲ့ အဝမှာ ဖိုက်တာဘောလုံးကို ထည့်ထားတဲ့ လျှောင်အိမ်ကိုချ။ ပြီးတော့ လျှောင်အိမ်ထဲ ညှပ်ကို ထိုးထည့်ပြီး ဖိုက်တာရဲ့ အမြီးကို ညှပ်တာကိုး။ ဒါကို 'တယ်ကြွက်' လို့ ခေါ်သတဲ့။ 'တယ်ကြွက်' က နာလွန်းလို့ အော်တော့ တွင်းထဲက ကြွက်က ဘာတွေဖြစ်ကုန်ကြပြီလဲဆိုပြီး ခေါင်းပြူထွက်ကြည့်မယ်။ ပြူထွက်လာတဲ့ အကောင်ကို တုတ်ကိုင်သူတွေက ရိုက်သတ်မယ်ပေါ့။

တစ်ခါ၊ နှစ်ခါ၊ သုံးခါ။

အမြီးကို ပြတ်လုနီးပါး သံညှပ်နဲ့ ညှပ်ပေမယ့် ဖိုက်တာဘောလုံးက မအော်ဘူး။ အသံမထွက်ဘူး။ အဲဒီမထွက်ဘဲ ကျိတ်ခံနေတဲ့ မာန်တင်းသံကို ကျွန်တော် နားထဲ ကြားနေရသလိုပဲ။

သံညှပ်ကိုင်ထားတဲ့ မောင်မောင်တာ ချွေးသီးချွေးပေါက်တွေ ကျလာတယ်။ တုတ်ကိုင်ပြီး ကြွက်တွင်းအဝကို မမှိတ်မသုန် ကြည့်နေတဲ့ တပည့်တွေလည်း စိတ်မရှည်တော့ဘူး။

'ဆရာတာ . . . ဆရာ့ကောင်က ဘာသံမှ မထွက်ပါလား၊ သေနေပြီလား မသိဘူး' တပည့်တစ်ယောက်က ပြောတယ်။

'မသေသေးပါဘူးကွာ၊ ငါသိတယ်၊ ဒီကြွက်လောက် အသက်ပြင်းတဲ့ကောင်မျိုး တစ်ခါမှ မတွေ့ဖူးဘူး၊ တော်တော်လည်တဲ့ ကောင်ကွာ'

မောင်မောင်တာက ပြောပြောဆိုဆို လက်တစ်ဖက်က ဖိုက်တာဘောလုံးရဲ့ အမြီးကို ညှပ်နဲ့ ဖိညှပ်ထားပြီး တစ်ဖက်က လျှောင်အိမ်တံခါးကို ဖွင့်တယ်။ ပြီးတော့ ကွင်းလျှောနဲ့ လည်ပင်းကိုစွပ်တယ်။ ကွင်းလျှောကို ဆွဲလိုက်တော့ လည်ပင်း အစ်သွားတာပေါ့။ အဲဒီကြိုးကို ဆွဲပြီး ကြွက်ကို ယူထုတ်၊ တစ်ဖက်က အမြီးမှာ ကြိုးထပ်ချည်တယ်။ ဖုတ်လိုက်ဖုတ်လိုက်ဖြစ်နေတဲ့ ဖိုက်တာဘောလုံးဟာ တုံးလုံးလဲနေရာက မောင်မောင်တာကို စူးစိုက်

ပြီး ကြည့်နေတယ်။ ဟောဗျာ . . . အဲသလို ကြည့်ပြီး ဖိုက်တာဘောလုံး စိတ်ထဲက ပြော နေတဲ့ စကားသံကိုလည်း ကျွန်တော် နားလည်နေ တယ်ဗျာ။

မောင်မောင်တာက ဖိုက်တာဘောလုံးကို လှမ်းကြည့်လိုက်တော့ သူ့ကို စူးစူးရဲရဲ ကြည့်နေတဲ့ မျက်လုံးကို တွေ့သွားပုံရတယ်။ သူဟာ တုန်လှုပ်သွားတယ်။ ဒေါသ ဖြစ် သွားတယ်။

'အောင်မယ် . . . ကြွက်စုတ်က ငါ့ကို ဘယ်လို ကြည့်နေတာလဲ ဟင်။ ငါ အ မသား ကြွက်၊ သေပေတော့။ ကဲ ကွာ. . . ကဲကွာ. . . ကဲကွာ'

မောင်မောင်တာဟာ ဖိုက်တာ ဘောလုံးကို အမြီးက ကိုင်ဆွဲပြီး ကျွန်တော် တို့ တန်းလျားအုတ်နံရံနဲ့ အသားကုန် ရိုက်သတ်တော့တာပဲ။ လက် အံသေလောက် အောင် ရိုက်သတ်ပြီးတော့မှ မောင်မောင်တာက ကြွက်သေကို မောကြီးပန်းကြီးနဲ့ လွှင့်ပစ်လိုက်တယ်။ ဖိုက်တာကြီးဟာ ကျွန်တော့အခန်းရှေ့ကို ဘုတ်ခနဲ လာကျတယ်။ မြင်မကောင်းလောက် အောင် သွေးအလူးလူးနဲ့ ရုပ်မပေါ်တော့ပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ သွားဖွေးဖွေးတွေ အပြီးသား တွေ့ရတယ်။ သူဟာ လက်လှမ်းမမီတဲ့ရန်သူကို ရမ်းသမ်းပြီး ကိုက်ဖဲ့ရင်း အသက်ထွက်သွားပုံ ရတယ်။

ဇာတ်လမ်းက မပြီးသေးဘူး။ နောက်တစ်နေ့မှာ မောင်မောင်တာနဲ့ သူစိမ်းတွေ ရောက်လာပြန်တယ်။ ကျောပိုးခတ်ငွေ့ဘူးကြီးတွေ ထမ်းလို့။

'စာရေးဆရာ . . . အနံ့နည်းနည်းမွှန်မယ်နော်။ ရှူဆေးလေး ဘာလေး ရှူထား တဲ့။ မောင်မောင်တာက ပြောတယ်။

'ဘာဖြစ်ပြန်ပြီလဲကွာ။ မင်းတို့ဟာက မပြီးသေးဘူးလား' လို့ မေးတော့ မောင်မောင် တာက ရှုံ့မဲ့ပြီး ပြောတယ်။

'ဒီကောင်တွေ သိပ် ကြွက်ဝါးဝတယ်ဗျာ၊ မနေ့ညက ကျွန်တော်အိမ်ခန်းကို ကြွက် တွေ ဝင်မွှေသွားကြတာ အားလုံးကုန်တာပဲ၊ အိပ်ရာ၊ ခြင်ထောင်၊ ခေါင်းအုံး၊ ပလတ်စတစ် ခွက်တွေ၊ ပစ္စည်းတွေ အားလုံးကို ဖျက်ဆီးသွားကြတယ်၊ ဘာမှ အကောင်းမကျန်တော့ဘူး ဒါကြောင့် အခု ဒီကောင်တွေကို မျိုးဖြုတ်ဖို့ ခတ်ငွေ့သမားတွေ ခေါ်လာတာ၊ တွေ့ကြ ပေါ့ကွာ'

ကျွန်တော့်စိတ်ထဲ ကျိတ်ပြီး ဝမ်းသာသလိုလို ဖြစ်သွားတယ်။ မနေ့ညက မောင်မောင်တာရဲ့ အိမ်ခန်းကို ဝင်ပြီး ဖျက်ဆီးတဲ့ ဖိုက်တာဘောလုံးတပည့်တွေရဲ့ ကြွေးကြော်သံတွေကိုပါ ကျွန်တော်နားထဲ ကြားယောင်လာပြန်တယ်။ ဖိုက်တာ ဘောလုံး အတွက် သူတို့ ကျေနပ်လောက်အောင် လက်စားချေခဲ့ကြတာ ပေပဲ။

မောင်မောင်တာနဲ့ အဖွဲ့ဟာ ကြွက်တွင်းတွေကို လိုက်ပိတ်ဆို့ကြတယ်။ ခတ်ငွေ့ ပိုက်သွင်းပြီး ကြွက်သတ်ဆေးငွေ့တွေ ထိုးထည့်မယ့် တစ်နေရာပဲ ချန်ထားတယ်။ အားလုံး အသင့်ဖြစ်ပြီဆိုတော့ တရှူးရှူးနဲ့ အဆိပ်ခတ်ငွေ့တွေ ထိုးထည့်တော့တာပဲ။ နာရီဝက် လောက် ကြာအောင် သုံးလေးနေရာက ထိုးသွင်းပြီးမှ ပြန်သွားကြတယ်။

'ဗျို့ . . . စာရေးဆရာ ကျုပ်တို့ သွားပြီဗျို့၊ နောက် နှစ်ရက် သုံးရက်ကြာရင်တော့ နှာခေါင်းသာ ပိတ်ထားပေတော့' လို့ ပြောသွားသေးတယ်။

ဟုတ်ပါရဲ့၊ မြေအောင်းတွင်းတွေထဲ ပိတ်မိနေကြတဲ့ ဖိုက်တာဘောလုံးရဲ့ အဆွေအမျိုးတွေ (အားလုံးပဲ ထင်ပါရဲ့) ခတ်ငွေ့သင့်ပြီး သေကုန်ကြတယ်။ သုံးရက် လောက်ကြာတော့ မြေအောက်က အပုပ်နံ့တွေ တထောင်းထောင်း ထွက်လာတယ်။ ဆိုးလိုက်တဲ့ အနံ့တွေဗျာလို့ ဦးစိန်မြင့်က လှမ်းပြောပါတယ်။ ကျွန်တော့နှာခေါင်း ထဲကျတော့ ထူးထူးဆန်းဆန်းဗျာ အဲဒီအနံ့တွေဟာ မွှေးလို့ကြိုင်လို့။

မောင်ဝံသ

●

Writing Between the Lines:

Practicing Journalism under Censorship in Burma

Soe Thein, a.k.a. Maung Wuntha

[It is a great privilege for me to have the opportunity today to tell you something about the life of a journalist in a military-controlled dictatorship. I will try my best not to disappoint you. Unfortunately, because of the sensitivity of my subject, this will be my only chance to discuss it freely with such a knowledgeable audience, so I look forward greatly to hearing your comments and questions.]

The job of a journalist in Burma is akin to shadowboxing, a constant effort to dodge the Censor Board without compromising one's independence or the integrity of one's message. Having grown sophisticated at this work during a forty-year career in journalism, I would like to share my experience with other writers in Burma, as well as in other countries where media is strongly controlled by the state. My observations may also be instructive to Burma watchers who frequently struggle to understand just how and why the Censor Board allows well-known dissident journalists like me to continue to publish. Therefore, let me try to explain the dynamic between the Press Scrutiny Board, sophisticated Burmese readers, and us writers, who have learned to get our message to the people. Though this triad is in some ways unique to Burma, it may also offer lessons for journalists in other closed societies. I will offer an introduction to journalism in Burma, move on to talk about the triad of censors, readers, and writers, and then offer conclusions and recommendations.

[Let me start with a little background.]

An Introduction

With a population of nearly 60 million, Burma is a Southeast Asian country located between India, China, and Thailand. It has large energy reserves, thousands of miles of coastlines, and long borders, making it strategically important—at least to its neighbors. With the exception of the British colonial period, Burma has existed as an independent country for more than one thousand years. After British rule ended in 1948, it was governed by elected civilian government for about a decade, but fell prey to successive military dictators after 1962. It remains to be seen whether the political transition now underway in Burma will eventually lead to the return of civilian democracy, but for the foreseeable future it will continue to be a government and country dominated by the military in one form or another.

Censorship has been a hallmark of Burma's military dictatorship since 1962, both to control public information and to propagandize public views of military rule. Burma's military regime monopolizes the output of radio, television, and other media. Opposing views are not allowed. Even religious discourse is forbidden.

Among the prohibited topics are:

-- critical reporting on poverty, unemployment, and low health care and education
standards;

-- reporting critical of Chinese influence in Burma's economy and trade or the increasing
Chinese population in the cities of Upper Burma;

--reporting on political activity involving any opposition to the government.

In addition to government-controlled media, there are a number of privately owned monthly magazines and weekly journals. Some of these publications are pro-regime, but many of them are independent. There is also a collection of privately owned, but apolitical, tabloids and sports journals. All publications are subject to strict censorship by the government. Their articles,

stories, cartoons, cover designs, and even illustrations are regularly blocked by the censors without any justification. For example, some weekly news journals were banned for one or two weeks recently for showing Aung San Suu Kyi's photo on the front page.

Despite heavy-handed censorship, some journalists have managed to develop strategies to bypass the censors. They express their opinion by writing in a round-about-way. And Burmese people have learned to "read between the lines," allowing writers to use allegory, analogy, metaphor, and other forms of expression to get messages past the Censor Board. Often this involves drawing on the rich historical memory of the Burmese people, as well as presenting powerful implicit parallels between the Burmese situation and events in other countries.

A famous example of writing between the lines took place during the week of Aung San Suu Kyi's recent release, when the leading sports journal First Eleven used its headlines about soccer results to splash news of the democracy icon on its front page. By playing with the placement and lettering colors of some innocent-looking headlines—"Sunderland Freeze Chelsea," "United Stunned by Villa," and "Arsenal Advance to Grab Their Hope"—the journal was able to spell out a very different message: "Su Free Unite & Advance to Grab The Hope." When the authorities decoded it, the sports journal was suspended for two weeks.

The Censors

Practicing journalism under censorship in Burma involves the interplay of three parties: clever writers, sophisticated readers, and the censors, who are also readers. Working backwards through the triad, let's start with the Press Scrutiny and Registration Division, or the PSRD, which was established originally as an arm of the Home Ministry, but now resides in the Information Ministry. We jokingly call the PSRD "Sarpay Kimpeitai," or the Literary Secret Service. Kimpeitai is the Japanese word for the military secret police who struck fear in the Burmese during the Japanese military occupation from 1942 to 1945. It is ironic that the present PSRD occupies the old Japanese Kimpeitai office building.

All publications in Burma are required to submit their contents to the PSRD for approval before printing and distribution. Writers, poets, and journalists are classified by the Censor Board according to three categories—"white," "brown," and "black"—based on reports about their writing by military intelligence and secret police. Those on the "white list" are checked less by the Censor Board and can write more or less freely. If their writing between the lines overreaches the limit, they are downgraded to the "brown list." Writers on the "brown list" are not banned from publishing, but every piece they write is thoroughly scrutinized. Blacklisted authors are flatly banned from publishing. They should consider themselves lucky not to be in prison.

I and my publications—the magazine Thought & Vision and the political weekly journal the People's Age—are listed in the 'brown category,' so the censors approach us with suspicion and look carefully for messages hidden between the lines. I just opened the People's Age last year, and though my name still does not appear on my long-running magazine as an editor, Thought & Vision, I routinely write articles for it along with other "brown-listed" writers.

Within the PSRD there are a variety of attitudes and personalities among the censors. Some junior officers are careful not to get in trouble and tend to be easily intimidated. They just look at the pen names, the writer's 'category,' and the reputation of the publication. They are not experienced enough to read between the lines, so when they have any doubts, they simply censor things out.

However, some of the more senior censors are career civil servants and much more sophisticated readers. Most of them around the age of 45-50 resent the civil-military apartheid that was introduced to Burma's government bureaucracy during the SPDC years. They know their careers are deadlocked and they have no chance of promotion to positions of director or deputy director of the Censor Board because the military monopolize all these positions. The Major and Lt. Colonel-level army officers occupying these positions are often more inexperienced than the civilian officers under their direction.

Though senior civilian censors in the Censor Board are usually quite sophisticated at reading the manuscripts between the lines, sometimes they deliberately ignore hidden messages and round-about-ways of writing, allowing the writer's message to go through. This is especially true when the message is subtle and they are sympathetic. In fact, these censors are also readers and often identify to some degree with the people. They operate in a gray zone between the people and the military regime.

A classic example of this is the story of the great Burmese poet Tin Moe, one of the leaders of intellectual wing in the NLD who was sentenced to five years in prison in the early 1990s. When he was in the jail, his daughter Moe Cho Thinn wrote a short story about how much she missed her father. Moe Cho Thinn's short story was passed by the censors and printed in a popular magazine in February 1993. It is unlikely that the censors failed to recognize that this story was about Tin Moe because his poems were so familiar among Burmese families. Many Burmese, therefore, believe that this short story was allowed to pass by virtue of a secret understanding among certain officers in Censor Board who were fans of the poet and sympathized with his family.

The Readers

The second element in the triad is the readers. There are, of course, many different kinds of readers. Most Burmese read the tabloids and sports journals. However, for a number of reasons, including the shortage of printing paper and high transportation costs, the periodicals are limited largely to Yangon and Mandalay and do not reach the rural areas. Thus, the majority of the sophisticated reading

public is largely an urban population, consisting of students, white collar workers, and pensioners.

In any event, Burma's ordinary citizens are tired of the military regime and long for genuine democracy in Burma. They view the regime's idiotic slogans and propaganda as an insult to their intelligence. When the current generals took power in 1988, they introduced the slogan "Only Tatmadaw is our mother. Only Tamadaw is our father." This was a deliberate reversal of the original concept of the army when it was founded by General Aung San, who represented the tatmadaw as sons of the people. The army's motto for more than four decades before 1988 had been "Only the people is our mother. Only the people are our father".

All Burmese publications must feature the regime's so-called "Three Main National Causes" and a series of the junta's slogans on the first page. They are: 1. Non-disintegration of the Union, 2. Non-disintegration of National Solidarity, and 3. Maintenance of National Sovereignty. Many publications tried to hide the hated slogans in the lower part of the first or second pages, but the authorities ordered them to place them prominently at the top of the first page. In December 1994, a bookshop owner in Mandalay, Than Htay, was sentenced to seven years in prison for tearing the slogan-pages out of books before he distributed them to customers and retail shops.

The dissident public can easily read between the lines of the private journals and magazines, rejoicing at the hidden messages they find from the writers. Sometimes, they understand the writer's intent immediately when they see a word or a line or a sketch. We call this practice "just showing the shadow, seeing the material".

But I am sorry to admit that the majority of readers, especially young people, are more interested in reading tabloids and sports journals. They tend to be apathetic about politics since the regime hijacked the 1990 elections and intensified its attack on political activity. However, when popular protests like the Saffron Revolution break out, their interest quickly revives and they begin talking about politics again. One of my goals in publishing a political weekly is to reinforce political awareness among young people and the general public that I hope will lead to mobilization.

The Writers

We complete the triad with the writers. For purposes of this presentation, I will draw on my experience as a journalist and my own personal story to give you a picture of how journalists work inside Burma. Since the 1960s, I have written under the pseudonym Maung Wuntha. Under the military-dominated socialist regime, we editors and reporters were government servants and were never treated as professional journalists. Military appointed non-professionals were placed in positions above us in every newspaper and the authorities kept us under constant control.

But the nation-wide public uprising on August 8, 1988, changed everything. At that time, I was working with the Vanguard daily, the official organ of the ruling Socialist Party. I became a leader of the Newspaper Strike Committee to support the people fighting in the streets. We stopped obeying the Information Ministry and moved to the people's side. For 26 days, we were able to create our own free press. Listening to the people's voice, we decided to support Aung San Suu Kyi, the daughter of our national hero, General Aung San, as the undisputed leader of the mass movement. All state-owned newspapers under control of the strike committee openly supported her. When the military overturned the socialist government in 1988, more than two dozen leading journalists were forced to retire. I was at the top of the list.

After my forced retirement, I joined the National League for Democracy led by Aung San Suu Kyi. I was elected as a NLD MP from my hometown in the 1990 elections and imprisoned three times during my political life. This is a photo of me following my second release from prison in 1992. Here I am with my family at the gates of Insein Prison. At that time, Aung San Suu Kyi was still under house arrest. Deciding to abstain from politics, I re-entered the literary world. However, since the authorities had blacklisted me, I was obliged to write secretly under other pseudonyms. In 1994, two good things happened. The Censor Board put me on its "brown list," and I became the editor of a new journal, though my name did not appear on its masthead since I was still barred from being an editor.

When Aung San Suu Kyi was first released from house arrest in July 1995, I rejoined her—but nine months later I was arrested again and imprisoned for five years. Though banned from politics after my release in 2001, I returned to journalism one year later when I was allowed to write again. I realized that I could be more politically effective as a journalist than a politician—that the pen is indeed mighty. At first I had to write under strict surveillance, with the censors poring over every line, searching for the hidden message. But I succeeded nonetheless in getting my message through. I also regained my readership.

Last July, with other editors, I opened my own weekly journal, the People's Age. Weekly journals are a special opportunity for independent press in Burma. The regime began to license them again in 1997, and though coverage was first limited to culture and some economic news, they gradually began to cover international politics and other serious news. Though weekly journals still cannot openly cover current Burmese politics, we editors and writers know how to push the system. In the People's Age, I have a column that runs every week on the third page and is accompanied by this caricature of me with a headline that reads, "Because I want to talk so much." Actually I publish this journal because I want to talk so much, but talking can be difficult sometimes.

Writing Between the Lines

Writing between the lines is a delicate art. Writers are always in a fragile place—a kind of near-trap almost. If the censors do not like our writing, it is fairly easy for them to punish us, putting us on the "black list" or even prison. Indelicate writing can trigger the trap at any time. When I describe writing as akin to shadow boxing, I have in mind a kind of proxy fight between us and them. But the trap is always there. The "us" is the democratic elements and the "them" is the pro- military junta elements. In shadow boxing we try to maintain control of the cultural domain, using the privately owned weekly journals as our platforms. Article writing is our medium. I'll give you some examples.

Once, a pro-junta writer, Ko Ko Maung Gyi, who was also a veteran socialist politician, one of the main authors of the late Burma Socialist Program Party's ideology, wrote an article in a pro-regime weekly journal on the cause of the BSPP's fall in 1988. He laid the blame on the party cadres, but never mentioned the military's domination and command of the party. I was so annoyed by his arguments and conclusions that I wrote a rebuttal to his article and gave it to a neutral news journal, which managed to get it approved by the Censor Board.

My article revealed the generals' incompetence in management, their lack of concern for the people, and their intolerance for criticism. However, I never used the words military or army or generals. Instead I attributed the fall of the BSPP and the failure of the country's economy to lack of responsibility on the part of those who chose to disregard reality. I described them as the type of people who won't accept the fact that there is a hole in the water bottle, thinking they can just issue a command for water regardless of the hole in the bottle. Readers knew very well what I meant because they were quite familiar with the saying "Don't tell me about the hole on the bottle. Just get the water anyway possible." If I had criticized the military directly, my article would have been rejected and I would have been in grave trouble.

I shadowbox in many contested domains—ideological, cultural, and political—and, writing my articles using metaphors, manage to get through the censors. From 2007 to 2010, for example, I focused on political leadership. I wrote profiles of veteran Burmese politicians, such as General Aung San and his old colleagues, Thakin Wa Tin, U Thein Pe Myint, and the late prime minister U Nu. I took advantage of every opportunity to mention the name of Aung San in order to remind people not to forget his daughter, Burma's democracy icon Aung San Suu Kyi, who was under house arrest.

My articles about veteran politician Thakin Wa Tin were popular among Burmese intellectuals and politicians. I portrayed him as a rare politician, whose reputation spoke for itself. He was one of the top leaders, along with General Aung San, during the struggle for independence; however, he never accepted a ministerial portfolio because he was immune to the lure of power, position and money. The military leaders claimed to the people that the civilian politicians were self-seekers and power hungry types. So I tried to refute their accusations

by telling about unselfish civilian politicians. Moreover, I wanted people to see the comparison with the military regime's corrupt proxy politicians, and fortunately the reading public got it.

I also wrote about former prime minister U Nu, head of the last popularly elected civilian government in the early 1960s. When General Ne Win seized power, he held Prime Minister U Nu in detention for more than four years. As a journalist, I was able to meet U Nu when he was released from military prison in 1966. I wrote about my encounters with him to remind readers that the military leaders had achieved power through thievery and were not genuinely popular leaders. Although I made no reference to current army leaders, people understood my message.

Some writers use events metaphorically to convey their message to readers. In 2008, a young poet, Kyi Maung Than, who was angry about state terrorism, employed metaphor very cleverly in a poem describing an event in the vicinity of Depayin in the early 19th century, when the great Burmese General Maha Bandula was mayor. In this event, many heroes disappeared, betrayers were taking flight, and a youth lost his motorcycle. A lady was near death, but miraculously survived. Since the poet gave the title of the poem in Pali language, "Diparinga," readers understood immediately that he was describing the assassination attempt on Aung San Suu Kyi at Depayin in 2003. At first the censors missed the connection, but when news of the poem spread and the magazine sold out in a week, the Censor Board summoned the publisher and ordered the editor's dismissal. Kyi Maung Than's poems were banned from publication for a period of time.

Writers also use events in other countries to give readers a comparison with events in their own country. When Aung San Suu Kyi was released from house arrest on November 13th last year, she appeared almost immediately at her front gate, offering olive branches to the military leaders and promoting national reconciliation through dialogue among the military, the democratic forces, and ethnic nationality leaders. As an advocate of national unity, I wanted to write about her words in my weekly political journal, the People's Age, but of course I could not do so directly. So without mentioning anything about Burma, I entitled the article "Examples of National Unity" and talked about successful transitions in other countries like Indonesia and South Africa.

I explained that Indonesian President former General Yudoyono had received the approval of the people when he was elected president twice. I was making the point that the direct popular balloting system is more desirable than the nomination of the president by the parliament. I also described the joint effort of de Klerk and Mandela in South Africa, how they participated in a national unity government after ANC won the 1994 general elections. The South African example, I said, was a model for national reconciliation in both form and content.

Sometimes the censors are clearly in the dark. Burma's military leaders and its censors, for example, recognize the National Endowment for Democracy (NED) as the funding organization of one of their great enemies, the DVB, but they do not know that the Journal of Democracy is a NED publication. Once, a friend of mine, who is also a central committee member of the *NLD*, translated a remarkable article from the Journal of Democracy entitled "Does Authoritarianism Pay?" Using the example of Singapore, the author explained how people suffer economically without genuine democracy and warned against "undercover" authoritarianism. It was very subtle and only those who were able to read between the lines could understand that this was also a hidden reference to Burma. In any case, the article was approved by the Censor Board and published in a magazine's section on "Economics and Management Affairs." If it had been labeled as "Politics," it would surely have been banned.

And then there are times when the censors see the obvious lessons people may draw from events abroad and try to limit access to this information. When Iranian crowds took to the streets in June and July 2009 to protest a rigged election, Burma's official press selectively censored the news by drowning the events in Tehran with articles about bombings in Iraq and Afghanistan. But some of the nearly 200 journals published privately in Rangoon and Mandalay seized on the topic as a way to pass subversive messages to readers, carrying as many stories and pictures of events in Iran as possible.

Sometimes writers or poets have been betrayed by pro-military lackeys. Once, a poet named Saw Wai, known for his love songs, wrote an eight-line Valentine's Day ode. It was a particularly tender one about a brokenhearted man in love with a fashion model. But if read vertically, the first word of each line formed the phrase: "Power Crazy Senior General Than Shwe." The Censor Board did not detect it and the poem was cleared for publication in the weekly pop magazine Love Journal, whose editor was a notorious pro-regime journalist. Saw Wai was so delighted with his adventurous achievement that he told his close friends how decode it. The pro-regime editor was very angry and informed the censors about the poet's trick. The poet was arrested and spent more than two years in jail.

The practice of "writing between the lines" has been successfully utilized by some famous Burmese cartoonists, too. They are also, of course, subject to strict censorship. For example, Au Pi Kye, a well known cartoonist and critic of the 2010 elections, sketched a cartoon reflecting his true sentiments. Depicting some unsavory play on a soccer field, Au Pi Kye conveyed that the regime is not playing by democratic rules. Though officially the No. 9 player is supposed to substitute for the No. 18 player, instead the number 9 player is simply changing jerseys. (1+8=9.) To make his message even more understood, the cartoonist referred to the superstitions of the military leaders. The military thinks the number nine is a good omen, and likes to use it often. Au Pi Kye wanted to say there will be little to no change in Burma after the elections. The same men in new clothes

will continue to rule the country. The satire of the cartoonist was well done. It was passed by the censors to be published in my weekly journal just before the elections.

Conclusions and Recommendations

Whether we like it or not, Burma now has a new constitution and a constitutional government. But the press is still far from free. News and photos of Aung San Suu Kyi and the opposition political movement are still strictly censored by the authorities. At least a dozen newspersons, such as blogger Nay Phone Latt and DVB reporter Ms. Hla Hla Win, are serving long prison sentences. While the new government could relax media censorship, writers don't expect much in the near future.

However, there are some reasons for hope. There are signs that the government is going to allow private daily newspapers, which means more coverage of serious news. Right now the only daily newspapers are state-owned and operated. It is rumored that five private, albeit pro-government, weekly journals are applying to become daily papers. After this, it is possible the regime will allow truly independent publishers to also open daily newspapers. Additionally, weekly journals continue to cover more and more political news, enjoying greater latitude than before.

To make best use of these opportunities we need a larger cadre of trained journalists. While there are many young journalists with great potential and enthusiasm, they have not been properly trained. Therefore, journalism training is an urgent need. Training programs should be designed to develop a pool of reporters who could cover the new parliament as it takes form over the coming years. Parliamentary debate and activities are foreign to most Burmese journalists, and so reporters would benefit from basic courses in political science and parliamentary procedure that have been absent from Burmese education for decades. The government has set up a journalism school, but not surprisingly, it is not very helpful in meeting the country's new requirements. With this in mind, I intend to open a standard journalism school in Yangon when I return and this may be one of its components.

Since censorship will remain a major obstacle to independent journalism, training should also include how to write in round-about-ways—how to write between the lines. To this end, it would also be useful for training to include a mentoring component so that budding journalists might connect with established journalists who have experience shadowboxing with the censors.

Journalists would benefit from networking that would connect them with donors and entrepreneurs, as well as work with each other to find new opportunities to utilize their skills.

We should encourage and promote independent private daily papers and weekly journals, helping them not only to find resources to sustain themselves, but also to enrich the talents of their staff.

My time in Washington, D.C. has been a very welcome break from my daily routine in Yangon, a moment in time that has recharged my batteries and given me a real boost of energy and the inspiration to return to the profession I love. The lessons I have taken from my international colleagues and other fellows have greatly enriched my experience as a journalist interested in a wide range of issues that affect all of us who live in this interconnected global village. I hope to return home with greater professional knowledge that I can apply to the task of building the fundamentals of a free press in my motherland.

This speech was delivered at the National Endowment for Democracy on February 10, 2011.

[၂၀၁၁ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၀ ရက်နေ့၊ အမေရိကန် ပြည်ထောင်စု ဝါရှင်တန်ဒီစီရှိ 'The National Endowment for Democracy' တွင် ဖတ်ကြားသည့် ဆရာ မောင်ဝံသ၏ Writing Between the Lines: Practicing Journalism under Censorship in Burma စာတမ်း]

●

ဝမ်းနည်းခြင်း မှတ်တမ်းများ

စာရေးဆရာ၊ သတင်းစာဆရာ

ဦးစိုးသိမ်း(မောင်ဝံသ)

အသက်(၆၉)နှစ်

အမျိုးသားစာပေဆုစိစစ်ရွေးချယ်ရေးအဖွဲ့ဝင်

အမျိုးသားသတင်းဆုကော်မတီဥက္ကဋ္ဌ

မြန်မာနိုင်ငံသတင်းစာဆရာအသင်း

(Myanmar Journalists Association-MJA) ဥက္ကဋ္ဌ

ဒေါင်းစာပေ၊ အတွေးအမြင်မဂ္ဂဇင်း၊ ပြည်သူ့ခေတ်ဂျာနယ်

ပဲခူးမြို့၊ အမှတ်(၅၆၀)၊ လိပ်ပြာကန်ရပ်၊ ကိုယ့်မင်းကိုယ့်ချင်းလမ်းနေ (ဦးမောင်ခင်-ဒေါ်မြစိန်)တို့၏သား၊ အမှတ်(၂)၊ မင်းလမ်း၊ ပဲခူးမြို့နေ (ဦးကျော်လှိုင်)-ဒေါ်ခင်နုတို့၏သားသမက်၊ အမှတ်(၃၀၀)၊ မဟာဗန္ဓုလပန်းခြံလမ်း(အထက်)၊ ၆(အေ)လွှာနေ ဒေါ်မြင့်မြင့်(ဒေါင်းစာပေ၊ အတွေးအမြင်မဂ္ဂဇင်း)၏ ချစ်လှစွာသောခင်ပွန်း၊ (ဦးမြသန်း-ဒေါ်မြကြည်)၊ ဦးသိန်းဟန်-ဒေါ်တင်ကြည်၊ ဦးသန်းဝေ-(ဒေါ်စိန်အေး)၊ (ဦးကြီးရွှေ)-ဒေါ်တင်လှ၊ (ဦးသိန်းမြင့်)-ဒေါ်ကြည်ကြည်အေး၊ ဦးအုန်းမြင့်-(ဒေါ်ခင်သီနွယ်)၊ ဦးကြင်စိုး-ဒေါ်ခင်သန်းဝင်းတို့၏ ညီ/မောင်၊ ဦးလှတင်-(ဒေါ်သန်းစိန်)၊ ဦးလှမြင့်-ဒေါ်ခင်ဝင်း၊ ဦးရဲမြင့်-ဒေါ်ခင်မျိုးမြတ် (နန်းအိအိဇာ) (သရဖူနှင့် Wellness မဂ္ဂဇင်း)တို့၏အစ်ကို၊ ကိုတင်ထွန်းကျော်(Senior Site Purchaser, Gammon Pte Ltd. Singapore)-မထိုက်ထိုက်စိုး(ထိုက်) (Asst: Operation Manager, Buildersmart Pte Ltd. Singapore)၊ ဦးဇော်နိုင် (လ/ထ ညွှန်ကြားရေးမှူး အဆင့်မြင့်ပညာဦးစီးဌာန၊ အောက်မြန်မာပြည်)-မလတ်လတ်စိုး(လွတ်လပ်စိုး)၊ မောင်နေခြင်နေခြင်စိုး (Draftsman, Gammon Pte Ltd. Singapore)၊ ဒေါက်တာချမ်းသာစိုး-ဒေါက်တာအိမြည့်မြေဟန်တို့၏ ချစ်လှစွာသောဖခင်၊ မောင်ရဲပြည့်ထိုက်၊ မပီလိုစိုးတို့၏ ချစ်လှစွာသောအဘိုးသည် ၁၁-၈-၂၀၁၃ရက် (တနင်္ဂနွေနေ့) နံနက် ၆း၁၅ နာရီတွင် ဗိုလ်တိုးရိုမယ်ဆေးရုံ၌ ကွယ်လွန်သွားပါသဖြင့် ရေဝေးအေးအေးတိုက်မှ ရေဝေးသုသာန်သို့ ၁၅-၈-၂၀၁၃ရက် (ကြာသပတေးနေ့)တွင် ပို့ဆောင်မီးသဂြိုဟ်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ရှာပနအခမ်းအနားကို ညနေ ၄နာရီမှ ၆ နာရီအထိ ကျင်းပမည်ဖြစ်ပြီး အမှတ်(၃၀၀)၊ အခန်း၆A၊ မဟာဗန္ဓုလပန်းခြံလမ်းနေအိမ်မှ ရေဝေးသုသာန်သို့ မွန်းလွဲ ၂ နာရီခွဲတွင် ကားများ ထွက်ခွာမည် ဖြစ်ပါသည်။

ကျန်ရစ်သူမိသားစု

ဝမ်းနည်းကြေကွဲခြင်း

စာရေးဆရာ၊ သတင်းစာဆရာ

ဦးစိုးသိမ်း(မောင်ဝံသ)

အသက်(၆၉)နှစ်

စာရေးဆရာ၊ သတင်းစာဆရာ ဦးစိုးသိမ်း(မောင်ဝံသ)အသက်(၆၉) နှစ်သည် ၁၁-၈-၂၀၁၃(တနင်္ဂနွေနေ့) နံနက် ၆း၁၅နာရီတွင် ကွယ်လွန်သွားကြောင်း သိရှိရပါသဖြင့် မိသားစုနှင့်ထပ်တူထပ်မျှ ဝမ်းနည်းကြေကွဲရပါသည်။

အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌ ဦးခင်အောင်မြင့်နှင့်ဇနီး ဒေါ်ခင်မြ

ဝမ်းနည်းကြေကွဲခြင်း

စာရေးဆရာ၊ သတင်းစာဆရာ

ဦးစိုးသိမ်း(မောင်ဝံသ)

အသက် (၆၉)နှစ်

အမျိုးသားစာပေဆု စိစစ်ရွေးချယ်ရေးအဖွဲ့ဝင်

အမျိုးသားသတင်းဆုကော်မတီဥက္ကဋ္ဌ

မြန်မာနိုင်ငံ သတင်းစာဆရာအသင်း၊

(Myanmar Journalists Association-MJA) ဥက္ကဋ္ဌ

ဒေါင်းစာပေ၊ အတွေးအမြင်မဂ္ဂဇင်း၊ မြည်သူ့ခေတ်ဂျာနယ်

ရန်ကုန်မြို့၊ အမှတ်(၃၀၀) မဟာဗန္ဓုလပန်းခြံလမ်း(အထက်)၊ ကြောက်လွှာ(ဘေ)နေ ဒေါ်မြင့်မြင့် (ဒေါင်းစာပေ၊ အတွေးအမြင်မဂ္ဂဇင်း)၏ ချစ်လှစွာသောခင်ပွန်း ဦးစိုးသိမ်း(မောင်ဝံသ) အသက်(၆၉)နှစ်သည် ၁၁-၈-၂၀၁၁ (တနင်္ဂနွေနေ့) နံနက် ၆း၁၅နာရီတွင် ဝိတိုရိယဆေးရုံ၌ ကွယ်လွန်သွားကြောင်း သိရပါသဖြင့် စာပေလောကအကျိုးအတွက် ကိုယ်ကျိုးစွန့်၍ သယ်ပိုးဆောင်ရွက်ခဲ့သော စာပေလုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်တစ်ဦး ကြွေလွင့်ခဲ့ရသည့်အတွက် မိသားစုနှင့် ထပ်တူထပ်မျှ အထူးပင်ဝမ်းနည်းကြေကွဲရပါသည်။

ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဦးအောင်ကြည်နှင့်ဇနီး ဒေါ်သက်သက်ဆွေ

ဒုတိယဝန်ကြီးများနှင့်ဝန်ထမ်းများ

ပြန်ကြားရေးဝန်ကြီးဌာန

အထူးဝမ်းနည်းကြေကွဲခြင်း

စာရေးဆရာ မောင်ဝံသ

အသက်(၆၉)နှစ်

သတင်းစာဆရာကြီး ဆရာမောင်ဝံသသည် ၁၁-၈-၂၀၁၁ရက်တွင် ဝိတိုရိယဆေးရုံကြီး၌ ကွယ်လွန်ကြောင်း သိရှိရသဖြင့် မိသားစုနှင့်ထပ်တူ ဝမ်းနည်းကြေကွဲရပါသည်။

ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဦးအောင်မင်းနှင့် Myanmar Peace Center မှ

အဖွဲ့သားများ

အထူးဝမ်းနည်းကြေကွဲခြင်း

စာရေးဆရာ၊ သတင်းစာဆရာ ဦးစိုးသိမ်း (မောင်ဝံသ)

စာရေးဆရာ၊ သတင်းစာဆရာ ဦးစိုးသိမ်း (မောင်ဝံသ)သည် ၁၁-၈-၂၀၁၁ ရက်တွင် ကွယ်လွန်သွားကြောင်းကြားသိရပါသဖြင့် မိသားစုနှင့်ထပ်တူ ဝမ်းနည်းကြေကွဲရပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံစာနယ်ဇင်းသမဂ္ဂ(Myanmar Journalists Union - MJU)

ဝမ်းနည်းကြေကွဲခြင်း

စာရေးဆရာ၊ သတင်းစာဆရာကြီး

ဦးစိုးသိမ်း(မောင်ဝံသ)

ဆရာ ဦးစိုးသိမ်း(မောင်ဝံသ)သည် ၁၁-၈-၂၀၁၃ရက်(တနင်္ဂနွေနေ့)တွင် ဗိတိုရိယဆေးရုံ၌ ကွယ်လွန်သွားကြောင်း သိရှိရပါသဖြင့် မိသားစုနှင့်ထပ်တူ ဝမ်းနည်းကြေကွဲရပါသည်။

လူထုဆက်သွယ်ရေးအတတ်ပညာမှ
ကျောင်းသူ၊ကျောင်းသားဟောင်းများ
အမှတ်(၁)ဒေသကောလိပ်၊ ဗိုလ်တထောင်

ဝမ်းနည်းကြေကွဲခြင်း

မြန်မာနိုင်ငံ သတင်းစာဆရာအသင်းဥက္ကဋ္ဌ ဦးစိုးသိမ်း (မောင်ဝံသ) အသက်(၆၉)နှစ်သည် ၁၁-၈-၂၀၁၃ ရက်တွင် ကွယ်လွန်သွားကြောင်း သိရပါသဖြင့် မိသားစုနှင့် ထပ်တူ ထပ်မျှ ဝမ်းနည်းကြေကွဲရပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံစာရေးဆရာအသင်း

အထူးဝမ်းနည်းကြေကွဲခြင်း

စာရေးဆရာ၊ သတင်းစာဆရာ

ဦးစိုးသိမ်း (မောင်ဝံသ)

အသက်(၆၉)နှစ်

ဒုတိယ ဥက္ကဋ္ဌ၊ မြန်မာနိုင်ငံ စာနယ်ဇင်းကောင်စီ (ယာယီ)
ဥက္ကဋ္ဌ၊ မြန်မာနိုင်ငံ သတင်းစာဆရာအသင်း၊
(Myanmar Journalists Association-MJA)
ဥက္ကဋ္ဌ၊ အမျိုးသား သတင်းဆု ကော်မတီ (၂၀၁၁)
အဖွဲ့ဝင်၊ အမျိုးသားစာပေဆုစိစစ်ရွေးချယ်ရေးအဖွဲ့(၂၀၁၁၊ ၂၀၁၂)၊
အတိုင်ပင်ခံ အယ်ဒီတာ၊ ထုတ်ဝေသူ၊ ပြည်သူ့ခေတ်ဂျာနယ်၊
အယ်ဒီတာ(ငြိမ်း)၊ ဗိုလ်တထောင်သတင်းစာ

တည်ထောင်သူ၊ ဒေါင်းစာပေ၊ အတွေးအမြင်မဂ္ဂဇင်း၊

ပြည်သူ့ခေတ်ဂျာနယ်၏ အတိုင်ပင်ခံ အယ်ဒီတာ၊ စာရေးဆရာ၊ သတင်းစာဆရာ ဦးစိုးသိမ်း (မောင်ဝံသ) သည် ၁၁-၈-၂၀၁၃ ရက်တွင် ရန်ကုန်မြို့ ဗိတိုရိယ ဆေးရုံ၌ ကွယ်လွန်သွားကြောင်း သိရှိရပါသဖြင့် မိသားစုနှင့် အတူ ထပ်တူထပ်မျှ အထူး ဝမ်းနည်းကြေကွဲရပါသည်။

ပြည်သူ့ခေတ်ဂျာနယ် အယ်ဒီတာအဖွဲ့

ဝမ်းနည်းကြေကွဲခြင်း

ဦးစိုးသိမ်း(မောင်ဝံသ)

အသက်(၆၉)နှစ်

အမျိုးသားစာပေဆု စိစစ်ရွေးချယ်ရေးအဖွဲ့ဝင်

အမျိုးသား သတင်းဆုတော်မတီဥက္ကဋ္ဌ

မြန်မာနိုင်ငံ သတင်းစာဆရာအသင်း(MJA)ဥက္ကဋ္ဌ

ဒေါင်းစာပေ၊ အတွေးအမြင်မဂ္ဂဇင်း၊ ပြည်သူ့ခေတ်ဂျာနယ်

ရန်ကုန်မြို့ မဟာဗန္ဓုလပန်းခြံလမ်း(အထက်)၊ အမှတ်(၃၀၀)၊ ဗိလ္လာ(A)နေ ဒေါ်မြင့်မြင့် (ဒေါင်းစာပေ၊ အတွေးအမြင်မဂ္ဂဇင်း) ၏ ချစ်လှစွာသောခင်ပွန်း ဦးစိုးသိမ်း(မောင်ဝံသ)သည် ၁၁-၈- ၂၀၁၃ရက်တွင် ကွယ်လွန်သွားကြောင်း သိရှိရပါသဖြင့် မိသားစုနှင့်ထပ်တူထပ်မျှ ဝမ်းနည်းကြေကွဲရပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ စာပေထုတ်ဝေသူနှင့်ဖြန့်ချိသူများအသင်း

အထူးကြေကွဲဝမ်းနည်းခြင်း

၁၉၆၇ ခုနှစ်တွင် ဖွင့်လှစ်ခဲ့သော သတင်းစာသင်တန်းအပတ်စဉ်(၁)မှ သင်တန်းသား တစ်ဦးဖြစ်သူ ဦးစိုးသိမ်း (မောင်ဝံသ)သည် ၁၁-၈- ၂၀၁၃ ရက်တွင် ကွယ်လွန်သွားကြောင်း သိရပါသဖြင့် မိသားစုနှင့်ထပ်တူ အထူးကြေကွဲဝမ်းနည်း ရပါကြောင်း။

သတင်းစာသင်တန်းအပတ်စဉ်(၁) မှ

ဖျဉ်းမနားခင်မောင်ထွေး(ဗိုလ်တထောင်)၊ ဆင်ဟိုင်း(လမ်းစဉ်သတင်း)၊

ရွှင်စိုးရိုး(လမ်းစဉ်သတင်း)၊ မြတ်သာ (လုပ်သား)၊ ထွန်းသန်း(မြန်မာ့အသံ)၊

ချစ်စံဝင်း(လမ်းစဉ်သတင်း)၊ ဟန်ဇေရိုတိုကိုကြီး(ကြေးမုံ)၊

စိုးမြင့်(သင်တန်းနည်းပြ)၊ စိုးနောင်၊ WPD၊ ဇော်ဝင်း(ဂါဒီးယန်း)၊

ငွေမောင်(ဂါဒီးယန်း)၊ ခင်မောင်စိုး(စာပေဗိမာန်)၊

စိုးမြင့်(ဗိုလ်တထောင်)၊ မျိုးမြင့်(ဂါဒီးယန်း)

အထူးဝမ်းနည်းကြေကွဲခြင်း

စာရေးဆရာ၊ သတင်းစာဆရာ

ဦးစိုးသိမ်း(မောင်ဝံသ)

အသက်(၆၉)နှစ်

စာရေးဆရာ၊ သတင်းစာဆရာ ဦးစိုးသိမ်း(ဆရာမောင်ဝံသ)သည် ဩဂုတ် ၁၁ရက်နေ့ နံနက်ပိုင်းတွင် ကွယ်လွန်ကြောင်း ကြားသိရပါသဖြင့် ဆရာ၏ မိသားစု နှင့်အတူ ထပ်တူထပ်မျှ ဝမ်းနည်းကြေကွဲခြင်းဖြစ်ရပါသည်။ ဆရာ ကောင်းရာ သုဂတိလားပါစေ။

မြန်မာနိုင်ငံစာနယ်ဇင်းကောင်စီ(ယာယီ)

အထူးဝမ်းနည်းကြေကွဲခြင်း

စာရေးဆရာ၊ သတင်းစာဆရာ

ဦးစိုးသိမ်း(မောင်ဝံသ)

ရန်ကုန်ပဋိပက္ခများ စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးကော်မရှင်အဖွဲ့ဝင်

အသက်(၆၉)နှစ်

ရန်ကုန်ပဋိပက္ခများ စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးကော်မရှင်အဖွဲ့ဝင် စာရေးဆရာ၊ သတင်းစာဆရာ ဦးစိုးသိမ်း(မောင်ဝံသ) အသက်(၆၉)နှစ်သည် ၁၁-၈-၂၀၁၃ (တနင်္ဂနွေနေ့) နံနက် ၆း၁၅နာရီတွင် ဗိုလ်တိုးရိယဆေးရုံ၌ ကွယ်လွန်သွားကြောင်း သိရပါသဖြင့် တိုင်းပြည်နှင့်လူမျိုးအပေါ် စွမ်းစွမ်းတမံသယ်ပိုးဆောင်ရွက်ခဲ့သော လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်တစ်ဦး ကြွေလွင့်ခဲ့ရသည့်အတွက် မိသားစုနှင့်အတူ ထပ်တူထပ်မျှ အထူးပင်ဝမ်းနည်းကြေကွဲရပါသည်။

ကော်မရှင်ဥက္ကဋ္ဌ၊ အတွင်းရေးမှူးနှင့် အဖွဲ့ဝင်များ
ရန်ကုန်ပဋိပက္ခများ စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးကော်မရှင်

အထူးဝမ်းနည်းကြေကွဲခြင်း

စာရေးဆရာ၊ သတင်းစာဆရာ

ဦးစိုးသိမ်း(မောင်ဝံသ)

အသက်(၆၉)နှစ်

မြန်မာနိုင်ငံသတင်းစာဆရာအသင်းကြီး၏ ဥက္ကဋ္ဌ စာရေးဆရာ သတင်းစာဆရာ ဦးစိုးသိမ်း (ဆရာမောင်ဝံသ)သည် မြန်မာနိုင်ငံသတင်းစာဆရာအသင်း တည်ထောင်ခြင်း (၁)နှစ် တင်းတင်းပြည့်သည့် ၁၁-၈-၂၀၁၃ရက် နံနက်ပိုင်းတွင် ကွယ်လွန်ကြောင်း ကြားသိရပါသဖြင့် ဆရာ၏မိသားစုနှင့်အတူ ထပ်တူထပ်မျှ ဝမ်းနည်းကြေကွဲခြင်းဖြစ်ရပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ သတင်းစာဆရာအသင်းကြီးအား ပြန်လည်တည်ထောင်ခဲ့သူ ဆရာ၏ ကျေးဇူးတရားများကို အသင်းကြီးက အမြဲထာဝရ အောက်မေ့နေမည်ဖြစ်ပါသည်။ ဆရာကောင်းရာသုဂတိလားပါစေ။

မြန်မာနိုင်ငံသတင်းစာဆရာအသင်း
(Myanmar Journalists Association-MJA)

အထူးဝမ်းနည်းကြေကွဲခြင်း

ဦးစိုးသိမ်း(မောင်ဝံသ)

အသက်(၆၉)နှစ်

အမျိုးသားစာပေဆုစိစစ်ရွေးချယ်ရေးအဖွဲ့ဝင်၊

အမျိုးသားသတင်းဆုကော်မတီ ဥက္ကဋ္ဌ၊

မြန်မာနိုင်ငံသတင်းစာဆရာအသင်း

(Myanmar Journalists Association- MJA) ဥက္ကဋ္ဌ

ခေါင်းစာပေ၊ အတွေးအမြင်ရွှေစင်။ ပြည်သူ့ခေတ်ဂျာနယ် အယ်ဒီတာ၊

ဘာသာ သာသနာ့ရေး အမြင်သန့်သူ နိုင်ငံတော်နှင့် စာပေအပေါ် သစ္စာရှိသူ အမှန်တရားအတွက် သတ္တိရှိသူ ဘဝကျိုးကြောင်းတွင် မယိမ်းမယိုင် [illegible] သမာဓိရှိသူ ဂုဏ်နှင့် အကျင့်သည် ငါ့သက်သာ မဟုတ်၊ အမှန်တရားသည်သာ ငါ့သက်သာဟု ခံယူထားသူ စာပေကောင်းကင်ပြင်ဝယ် တောက်ပသည့် ကြ[illegible] ဦးစိုးသိမ်း(မောင်ဝံသ)သည် ၁၁-၈-၂၀၁၃ရက်(တနင်္ဂနွေနေ့)နံနက် ၆း၁၅နာရီတွင် ကွယ်လွန်သွားသည်ကို ကြားသိရသဖြင့် မိသားစုနှင့်ထပ်တူ အထူးဝမ်းနည်း[illegible]

ပုဇွန်တောင်ရွှေကျင်ကျောင်းတိုက် [illegible]
မင်္ဂလာတောင်ညွန့်မြို့နယ် [illegible]

ိအောင်ဆန်းစုကြည် ပထမအကြိမ် ကျန်းမာရေး သတင်းလာမေးစဉ်က ၂၀၁၂၊ အောက်တိုဘာ၊
ာဇန္ဒုလပန်းခြံလမ်း နေအိမ်။

ိအောင်ဆန်းစုကြည် ဒုတိယအကြိမ် ကျန်းမာရေးသတင်း မေးစဉ်၊ ဝိတိုရိယဆေးရုံ
၁၃၊ မေလ ၂၁ ရက်)(ဝဲမှယာ) သမီးလတ် လတ်လတ်စိုး (လွတ်လပ်စိုး)၊
တုံ (ဦးဝင်းထိန်၏ နေး)၊ ဒေါ်မြင့်မြင့်၊ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်၊ စပါယ်ရှယ်နာ့စ်မလေး
ယုဝေ၊ မောင်ဝံသ၊ သမီးကြီးထိုက်၊ သားငယ် ချမ်းသာစိုး

ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် ဒုတိယအကြိမ် ကျန်းမာရေးသတင်း လာမေးစဉ်က(ဇူလိုင် ၂၁၊ ၂၀၁၃

ဆရာမင်းလူနှင့်အတူ ပင်လုံဆေးရုံ၊ ကော်ရစ်တာ၊ ဓာတ်ရောင်ခြည် ကုသစဉ် (၂၀၁၃ ခုနှစ်)

mja
မြန်မာနိုင်ငံသတင်းစာဆရာအသင်း
ပထမအကြိမ် နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ညီလာခံ
အမည် ဦး စိုးသိမ်း
ကလောင်အမည် မောင်ဝံသ
တိုင်းဒေသကြီး

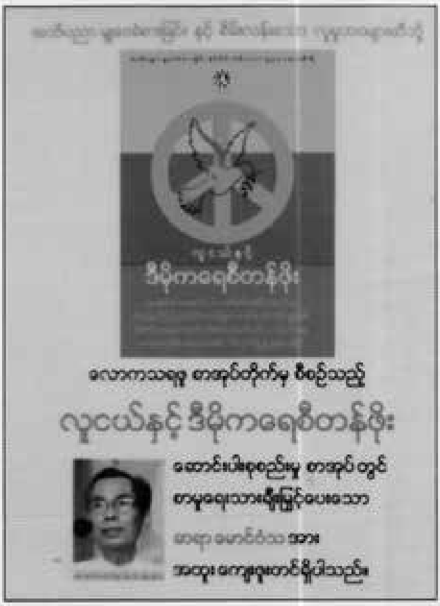
ဒီမိုကရေစီတန်ဖိုး
လောကသစ္စာ စာအုပ်တိုက်မှ စီစဉ်သည့်
လူငယ်နှင့် ဒီမိုကရေစီတန်ဖိုး
ဆောင်းပါးစုစည်းမှု စာအုပ် တွင်
စာမူရေးသားချီးမြှင့်ပေးသော
ဆရာ မောင်ဝံသ အား
အထူး ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။

มหาธาตุ จ.พระนครศรีอยุธยา
Wat Mahathat Ayuthaya

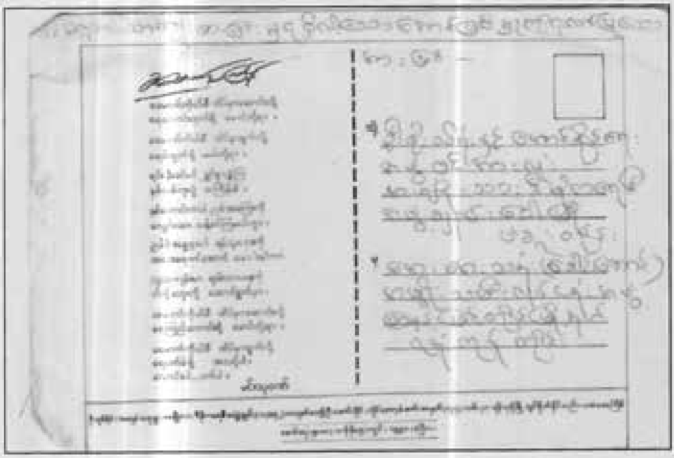

၁၉၉၀ ခုနှစ် ရွေးကောက်
အောင်နိုင်ခြင်း အထိမ်းအ
ပေးပို့သည့် ပို့စကဒ်

မြန်မာနိုင်ငံသတင်းစာဆရာအသင်း
Myanmar Journalists Association

ကချင်စစ်ပွဲများ ၂ နှစ်ပြည့် သတင်းဓာတ်ပုံပြပွဲသို့
မြန်မာနိုင်ငံ သတင်းစာဆရာအသင်း (MJA) ၏ သဝဏ်လွှာ

ဆရာမောင်ဝံသ၏ Facebook Account

အမှတ်တရ မှတ်တမ်းများ

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်

သမ္မတရုံးဝန်ကြီးဌာန(၄)

ဆရာကြီးမောင်ဝံသ၏ မိသားစုဝင်များခင်ဗျား..

၁။ မြန်မာပြည် ဒီမိုကရေစီရေး၊ ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် မြန်မာပြည်သူတို့ အားထားယုံကြည်ရသော စေတုဗ္ဗမတ္တိုင် ပေါ်ပေါက်လာရေး တာဝန်ကို သက်ဆုံးတိုင်ကျေပွန်စွာ ထမ်းဆောင်သွားသော သတင်းစာဆရာကြီး ဆရာမောင်ဝံသ ကွယ်လွန်သွားကြောင်း သိရှိရပါသဖြင့် မိသားစုနှင့် ထပ်တူထပ်မျှ ဝမ်းနည်းကြေကွဲရပါသည်။

၂။ ဆရာကြီး ကွယ်လွန်မှုသည် ကျနော်တို့အတွက်လည်းကောင်း၊ မြန်မာပြည်သူလူထုနှင့် မြန်မာလူငယ်များအတွက် လည်းကောင်း အစားထိုးမရသော ဆုံးရှုံးမှုကြီးတစ်ခုဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူပါသည်။

၃။ ဆရာကြီး၏ ဆောင်ရွက်ခဲ့မှုများကို အားလုံးအမှတ်ရကြ၍ အသိအမှတ်ပြုဂုဏ်ယူပြီး ဆက်လက်ကြိုးစားသွားကြရမည်ဟု ယုံကြည်ပါသည်။

ဆရာကြီး ကောင်းရာသုဂတိလားပါစေ....

လေးစားလျက်

၁၁/၈/၁၃

(အောင်မင်း)

ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

၁၁/၈ ([illegible])

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ၁၁/၈/၂၀၁၃

[illegible]

၁၉၆၀ ပြည့်လွန် နှစ်များမှ ယနေ့အထိ [illegible] နှင့် [illegible] အတူတကွ လုပ်ဆောင်ခဲ့ရသော လုပ်ငန်းများတွင် အမြဲသတိရနေမည့် [illegible] ဖြစ်ပါသည်။

လေးစားစွာဖြင့်,

[illegible]

၁၁ ဩဂုတ် ၂၀၁၃

[illegible]

[illegible] ([illegible])

[illegible]

[illegible]

[illegible]

12.8.13

[illegible]

၁၁.၈.၂၀၁၃ ၁၈:၃၀

[illegible]

ကိုဝံသ နှင့် ပတ်သက်သော မှတ်မိသမျှ

ကိုဝံသ နှင့် ပတ်သက်၍ အဆောင်ကျား ဆုံးရှုံး
မိသော အချိန်တွင်မှာ - သူ သည် ဒီမိုကရေစီ
တိုက်ပွဲ ဝင်တွင် ပါဝင် သူ့ အစည်းမှ တကျိုး သူ
သည် အိမ် နှင့် အကျဉ်းထောင်တို့ ကို အိမ်ဦး
နှင့် ကြမ်းပြင် ပမာ ကူးပြောင်း နေရသော ကာလ
တွင် ကျွန်မ နေခဲ့ရ ပါသည်။ ဒါကြောင့်
ဤကာလ တွင် အဆောင်ကျား ဆုံးသော မှတ်တိုင်
တစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။

ဒေါက်တာ ခင်မော်ဝင်း (သမီး)

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

11.08.2018

MMPP

မောင်ဝံသ နှင့် မောင်ညီ -

[illegible]

ချစ်ခင်လေးစားဖြည့်ဆိုရပါသော 'ဝ' ဦး

ခေတ်တစ်ခေတ်ရဲ့

သူရဲကောင်းတစ်ဦးအဖြစ်

ဂုဏ်ယူလျက်။

တပြေ

(နှင်းအိအိထွေး)

13.8.13

စနောလ ခုံ အချိန်ထိ
ဆရာ့ လေးစားတဲ့
ဆရာ ကို - [illegible] ..."

11 ကဲ Aug. 2013
(ကျော်ဝင်း)

ဒိုဒို:
အမြဲ သတိရနေမှာပါ.

၁၁/၀၈/၂၀၁၃

[illegible] [illegible]
(၃) [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 11.8.2013
([illegible])

[illegible]

– [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

– [illegible]
[illegible]
[illegible]

– [illegible]
[illegible]

– [illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

ဆရာ ။

[illegible]

[illegible]

[illegible] ၁၁/၈/၂၀၀၃

၁၃/၈/၂၀၁၂

ကိုမိုးသိမ်း (ဆရာမောင်ဝံသ)

[illegible]

(ဦး [illegible])

[illegible]

ချစ်ကြည်ဦးမိုးသိမ်း (ဆရာမောင်ဝံသ)

'အတွေးအမြင်' မဂ္ဂဇင်းနဲ့ မဟေသီ ခေတ်မှာ နိုင်ငံရေး၊ စာပေအရေးတွေ တိုးတက်ပြောင်းလဲဖို့ ကြိုးစားပေးခဲ့တယ်။

ဒီဘက် နိုင်ငံရေး အပြောင်းအလဲ ခေတ်မှာလဲ 'ပြည်သူ့ခေတ်' ဂျာနယ်နဲ့ မှန်ကန်တဲ့ နိုင်ငံရေး အမြင်တွေ ထုတ်ဖော်ခဲ့တယ်။

စာပေနဲ့ နိုင်ငံရေးကို ဖော်ဆောင်တဲ့ ဆရာတစ်ဦး ဆုံးရှုံးရလို့ နှမြောဝမ်းနည်းမဆုံးပါ။

[illegible]

၁၁၊၈၊၂၀၁၂

[illegible]

ကျွန်တော်တို့ မောင်ဝံသ ကွယ်လွန်ချင်း အခုလို ဝေးသွားမည်ဆိုး
ကြိုဆိုခဲ့တယ်။
အခုရဲ့ စာတွေက ကျွန်တော်တို့ကို အားဖြစ်စေခဲ့တယ်။
နယ်သင်ချိန်မှာ ပေးအပ်ခြင်းရဲ့ တန်ဖိုးကို ချစ်ခဲ့တယ်။
အခု ကျွမ်းကျင်သွားတဲ့ [illegible] ကျွန်ုပ်ဝမ်းနည်းမိပါတယ်။ ။

(မြဝတီ)
11.8.2013
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
“ ဆရာ မောင်ဝံသ ”
[illegible]
အလေးပြုလျက်

[illegible]

[illegible]
လေးစားစွာဖြင့်
11 August 2013
[illegible]
NLD - [illegible]

[illegible]
[illegible]
Journalist [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

mi chan Aie
11. Aug 13

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
"ပြည်သူ့အသံ" [illegible]
[illegible]
"ပြည်သူ့အသံ" [illegible]

[illegible]

(ကိုကိုကြီး)
[illegible]

ဦး[illegible] - [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

(ဦး[illegible])
13/8/2013

ဆရာ မောင်ဝံသ

[illegible]

[illegible]

လေးစား[illegible]

[illegible] 11/8/13

[illegible]

([illegible] , [illegible] , [illegible])

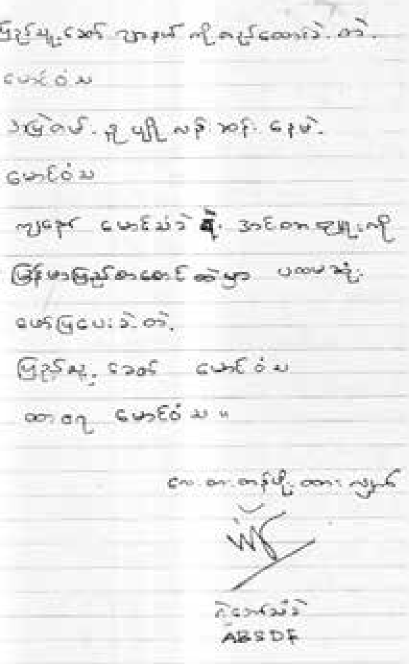
ABSDF

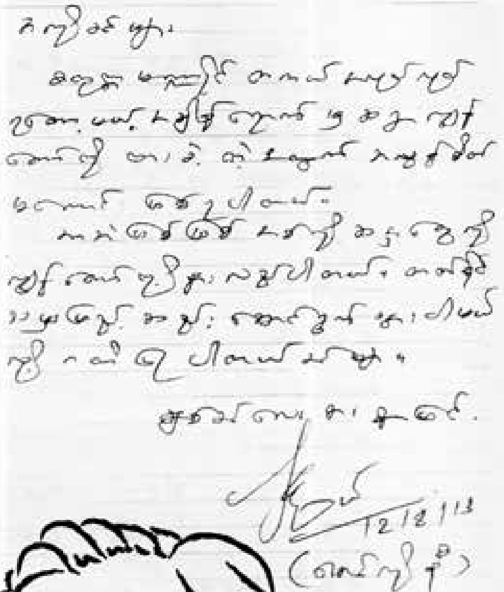
12/8/13

2013

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] 12/8/2013

[illegible]

Phone 73089976

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ~~[illegible]~~ ၂၀၁၁

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ၂၀၁၃

Date / /

[illegible]

11 August 2013

[illegible]

NLD - [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

1989 · JULY · 20 - [illegible] (10<A>) [illegible]

[illegible]

[illegible]

အမှတ်တရ လွမ်းသူ့ ပန်းခွေ

ဆရာမောင်ဝံသစာပနတွင် ပေးပို့သည့် လွမ်းသူ့ပန်းခြင်းများနှင့် လွမ်းသူ့ပန်းခွေစာရင်း

၁။ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်
၂။ ပြည်သူ့ခေတ်ဂျာနယ်
၃။ ပွဲတင်သံဂျာနယ်
၄။ ရွှေအမြုတေမဂ္ဂဇင်း၊ အလင်းတန်းအနုပညာဂျာနယ်
၅။ ကိုစောငြိမ်း၊ ကိုလှမျိုး (အောင်မြင်သူကုမ္ပဏီများအုပ်စု)
၆။ ဦးဇော်ဝင်းရှိန် (ဥက္ကဋ္ဌ)၊ ရောဟသ်ာကုမ္ပဏီများအုပ်စု
၇။ Eternal Light မဂ္ဂဇင်း
၈။ ဥက္ကဋ္ဌ၊ ကမ္ဘောဇဘဏ်လီမိတက်
၉။ ဒေါ်စန်းစန်းနု၊ ဦးနုမိသားစု
၁၀။ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် ဗဟိုလူမှုအထောက်အကူပြုအဖွဲ့
၁၁။ CMMD Journalism School မှ ဆရာ၊ တပည့်များ
၁၂။ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်၊ ရန်ကုန်တိုင်း အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့
၁၃။ ရောဝတီဖောင်ဒေးရှင်း
၁၄။ ဝိတိုရိယဆေးရုံ
၁၅။ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်၊ လူငယ်
၁၆။ Myanmar Freedom အင်္ဂလိပ်သတင်းစာမိသားစု
၁၇။ မြန်မာနိုင်ငံ ကဗျာဆရာများသမဂ္ဂ
၁၈။ ဖေကြီး . . ဖေဖေချစ်တဲ့ သားသမီးများ
၁၉။ မြန်မာနိုင်ငံသတင်းစာဆရာအသင်း (မွန်ပြည်နယ်)
၂၀။ မြန်မာနိုင်ငံသတင်းစာဆရာအသင်း (မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး)
၂၁။ ရဲ + မနန်း (သရဖူ Wellness မဂ္ဂဇင်း)၊ နန်းဒေဝီစာပေ
၂၂။ Myanmar Journalist Union (MJU)

၂၃။ မြန်မာနိုင်ငံ စာပေထုတ်ဝေသူနှင့် ဖြန့်ချိသူများအသင်း
၂၄။ ဒေါင်းစာပေမိသားစု
၂၅။ မြန်မာနိုင်ငံသတင်းစာဆရာများအသင်း (MJA)
၂၆။ NDF ပါတီ
၂၇။ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့
၂၈။ စံတော်ချိန်သတင်းစာ
၂၉။ Asia 21 MJ Co.Ltd
၃၀။ မပေါက် (တင်မေထွန်း) စာအုပ်ချုပ်
၃၁။ Myanmar ICT for Development Organization (MIDO)
၃၂။ CMMD သတင်းမီဒီယာ သင်တန်းကျောင်းအပတ်စဉ် (၅)
၃၃။ ကွန်ပျူတာဂျာနယ် မိသားစု
၃၄။ မြန်မာနိုင်ငံလူငယ်များအစည်းအရုံး
၃၅။ Yangon Journalism School
၃၆။ မြန်မာဂျာနယ်လစ်ကွန်ရက် (MJN)
၃၇။ မြန်မာဂျာနယ်လစ်ကွန်ရက် (MJN)
၃၈။ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ
၃၉။ ချစ်ဇနီးမြင့်မြင့်
၄၀။ ဒီလှိုင်းစာစောင်
၄၁။ ရန်ကုန်အရှေ့ပိုင်းတက္ကသိုလ်
၄၂။ ဦးအုန်းကြိုင်(အောင်ဝင့်)မိသားစု

၄၃။ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (ကျောက်တံတားမြို့နယ်)
၄၄။ DVB ဝိုင်းတော်သားများ
၄၅။ CMMD J School မှ တပည့်များ
၄၆။ နေဇော်နိုင်၊ သီတာ(DVB)
၄၇။ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်(ဒဂုံမြို့နယ်)
၄၈။ ဒါရိုက်တာကြည်ဖြူသျှင်
၄၉။ IRRAWADDY
၅၀။ BBC မြန်မာပိုင်းအစီအစဉ်
၅၁။ BBC Media Action
၅၂။ IMS (International Media Support)
၅၃။ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (စမ်းချောင်းမြို့နယ်)
၅၄။ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုရောက် (ခေတ္တ-အောင်ဒင်)
၅၅။ National Endowment for Democracy U.S.A
၅၆။ AAPP
၅၇။ NLD တာမွေ
၅၈။ NLD ဗဟန်း
၅၉။ (၈၈) မျိုးဆက်များ မြောက်ဥက္ကလာပမြို့နယ်
၆၀။ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားဟောင်းများအဖွဲ့ချုပ်
၆၁။ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (၄) ရပ်ကွက်၊ မြောက်ဥက္ကလာပမြို့နယ်
၆၂။ ဘာသာပေါင်းစုံ ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် ညီညွတ်ရေးအဖွဲ့၊ မြောက်ဥက္ကလာပမြို့နယ်

၆၃။ ဝါဏီဋ္ဌအဖွဲ့ရအသင်း (မြန်မာနိုင်ငံ)
၆၄။ ၇၄။ ၇၅။ ၇၆ နိုင်ငံရေးအင်အားစုများ
၆၅။ ၈၈ မျိုးဆက်
၆၆။ NLD PZD G 7
၆၇။ ဓမ္မရိပ်မဂ္ဂဇင်း
၆၈။ ပန်းချီအေးကို၊ Fashion Magazine
၆၉။ ကာတွန်းအာယု (MJA)
၇၀။ သူရ (ခ) ဇာဂနာ
၇၁။ Myanmar Agribusiness Public Coporation
၇၂။ ထွန်းဖောင်ဒေးရှင်းဘဏ်လီမိတက် ဒါရိုက်တာအဖွဲ့
၇၃။ The Action Times Foundation
၇၄။ Living Color Media
၇၅။ The Messenger Media
၇၆။ ထွန်းဖောင်ဒေးရှင်းဘဏ်လီမိတက်ဥက္ကဋ္ဌ ဦးသိန်းထွန်း
၇၇။ ဝေါမြို့နယ်အသင်း၊ ရန်ကုန်
၇၈။ မြန်မာနိုင်ငံသတင်းစာဆရာများအသင်း (ရန်ကုန်) MJA

စာရေးဆရာ၊ သတင်းစာဆရာ ဦးစိုးသိမ်း (မောင်ဝံသ) မိသားစုမှ အထူးကျေးဇူးတင်ရှိခြင်း

၁၁-၈-၂၀၁၃ ရက်(တနင်္ဂနွေနေ့)တွင် ကွယ်လွန်သွားသော နိုင်ငံရေး အကျဉ်းသားဟောင်း စာရေးဆရာ၊ သတင်းစာဆရာ ဦးစိုးသိမ်း(မောင်ဝံသ) မကျန်းမာသည့်အချိန်မှစ၍ ငွေအား၊ လူအား၊ စိတ်ဓာတ်ခွန်အားများ ပေးခဲ့ကြသော ပြည်တွင်းပြည်ပမှ မိတ်ဆွေသင်္ဂဟများ၊ စာဖတ် ပရိသတ်များ၊ စင်ကာပူနိုင်ငံ Mount Elizabeth ဆေးရုံမှ ဆရာဝန်ကြီးများအဖွဲ့၊ စင်ကာပူနိုင်ငံတွင် ဆေးဝါးကုသနေချိန်အတွင်း အစစအရာရာ ဝိုင်းဝန်း ကူညီပေးခဲ့ကြသော စင်ကာပူနိုင်ငံ၊ မြန်မာသံရုံး သံအမတ်ကြီးနှင့် သံရုံးဝန်ထမ်းများ၊ စင်ကာပူရှိ မိတ်ဆွေများ၊ MAI International၊ မြန်မာပြည်တွင် ဆေးဝါးကုသနေချိန် တောက်လျှောက် ကိုယ်ဖိရင်ဖိ ကုသပေးခဲ့သော ဆရာကြီးဦးစိုးအောင်နှင့် MCOC အဖွဲ့သားများ၊ ဆေးရုံ တက်ရောက် နေချိန် အစအဆုံး မေတ္တာဖြင့် ကုသစရိတ်အားလုံး ကုသိုလ်ပြုပေးခဲ့သည့်အပြင် ဂရုတစိုက်နှင့် လိုလေသေးမရှိ စောင့်ရှောက်ကူညီပေးခဲ့ကြသော ဝိတိုရိယဆေးရုံမှ ဦးဇော်ဝင်းရှိန်နှင့်တကွ အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိသူများ၊ ဆရာဝန်၊ ဆရာမများ၊ သူနာပြုဝန်ထမ်းများအားလုံး၊ သမ္မတကြီး ဦးသိန်းစိန်နှင့် ဇနီးဒေါ်ခင်ခင်ဝင်းမိသားစု၊ ဝိတိုရိယဆေးရုံသို့ လာရောက် သတင်းမေးရင်း အားပေးစကားပြောကြားခဲ့သော ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်အပါအဝင် နိုင်ငံရေး နယ်ပယ်အဖွဲ့ အသီးသီးမှ ရဲဘော်ရဲဘက်များ၊ ဦးခင်အောင်မြင့်(ဥက္ကဋ္ဌ-အမျိုးသားလွှတ်တော်)၊ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဦးအောင်မင်း၊ ပြန်ကြားရေးဝန်ကြီးဌာန ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဦးအောင်ကြည်နှင့် ဒုတိယဝန်ကြီး ဦးရဲထွဋ်အပါဝင် ဝန်ကြီးဌာနအသီးသီးမှ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးများ၊ ဒုတိယဝန်ကြီးများ၊ လူကိုယ်တိုင်အပြင် email တယ်လီဖုန်းတို့ဖြင့် အားပေးကြသော မိတ်ဆွေသင်္ဂဟများ၊ သတင်းမီဒီယာ လောကသားများ၊ နောက်ဆုံးခရီးမှာ အစအဆုံးအဆင်ပြေအောင် ကူညီပေးခဲ့သည့် နာရေးကူညီမှုအသင်းမှ အဖွဲ့သားအားလုံး၊ နာရေးခရီးလမ်း တစ်လျှောက်တွင် ယာဉ်အသွားအလာများ ချောမွေ့အောင် ကူညီစီစဉ်ပေးခဲ့သော ရန်ကုန်မြို့တော်ဝန်နှင့် နယ်မြေခံအဖွဲ့အစည်းများမှ တာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်များ၊ ဈာပနအခမ်းအနားတွင် အမှတ်တရစကားများ ပြောကြား ပေးကြသည့် အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် နာယက ဦးတင်ဦးနှင့် ဝါရင့်သတင်းစာဆရာကြီး ဟံသာဝတီဦးဝင်းတင်၊ ဗိုလ်တထောင်သတင်းစာ အယ်ဒီတာဟောင်း ဦးစိန်လှဦး၊ စာရေးဆရာမေမြင့်၊ စာရေးဆရာ ဝင်းထွဋ်ဇော်၊ ၈၈ မျိုးဆက် (ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် ပွင့်လင်းလူ့အဖွဲ့အစည်း)မှ ကိုမင်းကိုနိုင်နှင့် ABSDF ဥက္ကဋ္ဌဟောင်း ကိုမိုးသီးဇွန်၊ သဝဏ်လွှာများပေးပို့ ဖတ်ကြားပေးခဲ့ကြသော မြန်မာနိုင်ငံ စာရေးဆရာများအသင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံ စာနယ်ဇင်း ကောင်စီ(ယာယီ)၊ စာရေးဆရာသမဂ္ဂ၊ မြန်မာနိုင်ငံ သတင်းစာ ဆရာများအသင်း၊ မြန်မာဂျာနယ်လစ်ကွန်ရက်၊ မြန်မာနိုင်ငံ သတင်းစာဆရာ သမဂ္ဂ၊ Centre For Myanmar Media Development Journalism School(CMMD)မှ သင်တန်းသားများ၊ ဝမ်းနည်းကြောင်း ပန်းခွေပန်းခြင်းများ ပေးပို့ကြသော နယ်ပယ်အသီးသီးမှ လုပ်ဖော် ကိုင်ဖက်မိတ်ဆွေများကို အထူးကျေးဇူး တင်ရှိပါကြောင်း။

ကျန်ရစ်သူမိသားစု။

အထူးကျေးဇူးတင်ရှိခြင်း

'မောင်ဝံသ အမှတ်တရ' စာအုပ်အတွက် စာမူများ ချီးမြှင့်ကြသော နိုင်ငံရေးလုပ်ဖော် ကိုင်ဖက်များ၊ မိတ်ဆွေသူငယ်ချင်းများ၊ ရေးဖော်ရေးဖက်များ၊ တပည့်များ၊ ပုံတူပန်းချီ ရေးဆွဲပေးခဲ့သော ပန်းချီဆရာများ၊ ဓာတ်ပုံ ဆရာများ၊ ဒီဇိုင်းဆရာများကို အထူးကျေးဇူး တင်ရှိပါသည်။

ကျစ်ရစ်သူ
မိသားစု